

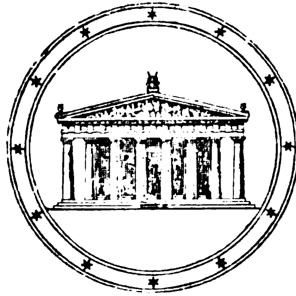

VE
RI
TAS

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903

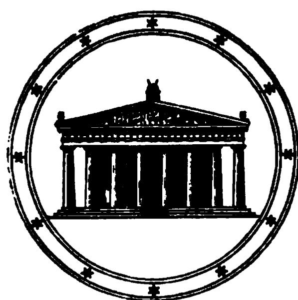
ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1906

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

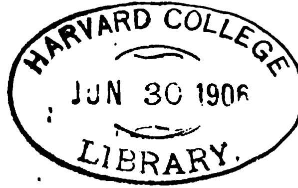
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903

ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1906

HARVARD COLLEGE
JUN 30 1906
LIBRARY.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀντιπρόεδρος

Δ. Τσιβανόπουλος

Β′ Ἀντιπρόεδρος

Γ. Νικολαΐδης

Γραμματεὺς

Π. Καββαδίας

Σύμβουλοι

Στ. Ἀνδρόπουλος
Ν. Καζάζης
Π. Καρολίδης
Β. Λεονάρδος
Ὄθ. Λύδερς
Δ. Μακκᾶς
Γ. Μιστριώτης
Γ. Παπαβασιλείου
Ἀ. Ῥωμάνος
Ἀν. Σκιᾶς
Β. Στάης
Γ. Στρέϊτ
Χ. Τσούντας

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX-MEININGEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

Ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεόκλητος.
Friederich Adler. Berlin.
Otto Benndorf. Wien.
Max. Bonnet. Montpellier.
Max Collignon. Paris.
Domenico Comparetti. Firenze.
Alexander Conze. Berlin.
Alfred Croiset. Paris.
Θεόδωρος Δηλιγιάννης. Ἀθήνησι.
Wilhelm Dörpfeld. Ἀθήνησι.
Joseph Durm. Karlsruhe.
Sir John Evans. London.
Paul Foucart. Paris.
Adolph Furtwängler. München.
Ernst Gardner. Cambridge (England).
Percy Gardner. Oxford.
B. L. Gildersleeve. Baltimore. U. S. America.
Will. Watson Goodwin. Cambridge. U. S. America.
Hamdy Bey. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.
B. Haussoulier. Paris.
L. Heuzey. Paris.
Th. Homolle. Ἀθήνησι.
R. C. Jebb. Cambridge (England).
K. Καραπάνος. Ἀθήνησι.
R. Kekulé. Berlin.
Adolph Kirchhoff. Berlin.
† Ul. Köhler. Berlin.
Lucien Magne. Paris.
Adolph Michaelis. Strassburg.
L. A. Milani. Firenze.
A. S. Murray. London.
Charles Eliot Norton. Cambridge U. S. America.
† F. C. Penrose. London.
G. Perrot. Paris.
W. M. Ramsay. Aberdeen (Scotland).
S. Reinach. Paris.
La Comtesse de Riencourt. Ἀθήνησι.
Rufus B. Richardson. Ἀθήνησι.
G. Schlumberger. Paris.
Th. D. Seymour. New-Haven U. S. America.
Gr. G. Tocilesco. Bucarest.
G. Treu. Dresden.
Charles Waldstein. Cambridge (England).
Th. Ouspensky. Ἐν Κωνστ/πόλει.
Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff. Berlin.
Paul Wolters. Würzburg.
Henri Weil. Paris.

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1902

Οἱ ἑταῖροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ κυρτῶν γραμμάτων, εἶνε ἑταῖροι ἰσόβιοι.

'Αγγελόπουλος 'Αθάνατος Θρ.
'Αγγελόπουλος 'Ηλίας
'Αθηνογένης Γ.
'Ανδρόπουλος Στ.
'Ανέζης Δ.
Anthes Ed.
'Αντωνιάδης Δ.
'Αντωνόπουλος Κ.
'Αξελός 'Ιω.
'Αξελός Μιλτ.
'Αραβαντινός Ι.

Βακράτσας Εἰρ.
Βαλαωρίτης Ι.
Βαλλώσης Δ.
Βαλτατζῆς Π. Γ.
Βαρβαρέσος Π. Μ.
Βάσης Σπυρ.
Βάσσος 'Αλέξ.
Βάσσος Τιμ.
Βαφειαδάκης Ν.
Βεκούσης Δ.
Βικέλας Δ.
Bissing Fr.
Βλαστὸς Γ.
Βλάχος Γ.
Bosanquet R. C.
Βούκρας Δ.
Βουλπιώτης Δ.
† Βοῦρος Ζ. Α.
Burguet Ém.
Βυζαντινὸς Γ.

Γαζέπης Γ.
Γενοβέλης Π.
Γεωργακάκης Δ.
Γεωργακόπουλος Ε.
Γεωργιάδης 'Αθ.
v. Gäertringen Hiller
† Γιαννούλης Β.
Γκιὼν 'Ανδρέας
Graef B.
Γρηγοράκης Γρ.
Γρηγορίου 'Απόστ.

Δαμβέργης Α.
Δαμβέργης Ν.
Δάσιος Σπ.
Δελαχοβίας Ν.
Δεληγεώργης Λ.
Δεμερτζῆς Α.
Δημητριάδης Χ.
† *Δήμιτσας Μ.*
Διγενῆς Μ.
Διπλαράκος Γ.
Dörpfeld W.
Δραγάτσης 'Ιάκ.
Δραγούμης Μ.
Δραγούμης Στ.
Δυοβουνιώτης Γ.

'Ελευθεριάδης Σωκ.
Εὐαγγελίδης Μ.
Εὐκλείδης Ι.
Εὐταξίας 'Αθ.
Εὐταξίας Ι.

Ζαρίφης Γ.
Ζαΐμης 'Αλ.
Ζητουνιάτης Π.
Ζυγομαλᾶς Α.

'Ηλιόπουλος Χρ.

Θεοδωρακάκης Στυλ.
Θεοδωράκης Γ.
Θεοδωρόπουλος Β.
Θεοφανόπουλος Δ.

'Ιορδανόπουλος Μ.

Jackson Frank
Judeich Walther
Ἰωαννίδης Π.

Καββαδίας Π.
Καζάζης Ν.
Καλαποθάκης Μ.
Καλάρχος Κ.
Καλδοχορίσης Ν.
Καλλιγᾶς Πέτρος
Καλλιοντζῆς Εὐάγ.
† Καλογερόπουλος Θ.
Καλογερόπουλος Ν.
Καπλάνογλους Κ. Π.
Καραβασίλης Σπ.
Καράλης Α.
Καραθεοδωρῆς Στέφ.
Καραπάνος Κ.
Καρκούλιας Ἠλ.
Καρολίδης Π.
Καστόρχης Δ.
Καστριώτης Π.
Κατριβάνος Δ.
Καυταντζόγλους Ἰω.
Κεφάλας Γ.
Kinch Fr.
Κλοντηρόπουλος Γ.
Coad P. A.
Κολυβᾶς Α.
† Κομνηνός Π.
Κόντος Κ.
Κοντόπουλος Κ.
Κοντόσταυλος Δ.
Κορομάντσος Ἐπ.
Κουλομόπουλος Κ.
Κουρουνιώτης Κ.
Κοφινιώτης Ἰω.
Κριεζῆς Ἀντ.
Κρῖνος Π.
Κύρης Μ.
Κωνσταντινίδης Ἀν.
Κωνσταντινίδης Π.
Κωνσταντινίδης Μιχ.
Κωνσταντόπουλος Κ.

Λαμπρόπουλος Ἀλ.
Λαμπρυνίδης Μ.
† Λάππας Ι. Α.
Λάππας Ι. Γ.
Λεονάρδος Β.
Λεονάρδος Δ.
Λιόλιος Γ.
Λόντος Ἰω.
Λύδερς Ὄθ.
Λυκάκης Ἀλ.
Λυκούδης Ἐμ.
Λύρης Ἰωάν.

Μαγγιῶρος Σπ.
Μαγιάσης Ἰωάν.
Μακκᾶς Δ.
Μακκᾶς Κ.
Μακκᾶς Ν.
Μανδραπήλιας Α.
Μανέτας Π.
Μανιάκης Κ.
Μαντζάκος Χ.
Μαντζούφας Ἀνδρ.
Μανωλίδης Σωκρ.
Μαρκόπουλος Ἰω.
Μαρούδης Μ.
Μάτσης Α.
† *Μαυροκορδᾶτος Ν.*
Μαυρομιχάλης Π. Κυριακούλης
Μελᾶς Λ.
† Milchhöfer Arthur
Μελισσουργός Γ.
Μητσόπουλος Κ.
Μιστριώτης Γ.
Μομφερρᾶτος Ἀντ.
Μουντάκης Ἀντ.
Μούσης Ἰωάν.
Μουτσόπουλος Ἀθ.
Μπαλτῆς Θ.
Μπαλάνος Ν.
Μπάρτ Γουλ.
Μπενῆς Ψάλτης Δ.
Μυλωνᾶς Κ.

Νεγρεπόντης Μ. Μ.
Νικολαΐδης Γ.
Νικολαΐδης Δ.

Νικολαΐδης Ι.
Νικολαΐδης Λουδ.
Νικολόπουλος Σ.
Noack F.

Ξανθάκης Π.

Οἰκονόμος Π.

Πάλλης 'Αγ.
Παναγιωτόπουλος 'Αν.
Πανταζῆς Μιλτ.
Παντελίδης 'Εμμ.
Παπαβασιλείου Γ.
Παπαμιχαλόπουλος Κ.
Παπαδημητρακόπουλος Θ.
Παπαδιαμαντόπουλος Ι.
Παπαδόπουλος Β.
Παπαναστασίου Π.
Παπανδρέου Π.
Παπαχρήστου Γ.
Παπούδωφ 'Αρ.
Περρῆς Π.
Περρῆς Σ.
Πεσματζόγλου 'Ιωάν.
Πολυγένης Κ.
† v. Prott Hans.
Πρωτοπαπαδάκης Π.
Πρωτοπαπαδάκης Δ.

Robert K.
Ραγκαβῆς Κλ.
Ροσέτος 'Αλ.
Ράλλης Δ.
Ράλλης Στ.
Ρωμαΐδης 'Αρ.
Ρωμάνος 'Αθ.
Ρωμάνος "Εκτωρ.

Σακελλαρόπουλος Σωτ.
Schrader H.
Σιμόπουλος 'Ιω.
Σκιᾶς Α.
Σκουζὲς 'Αλ.
Σκουζὲς Κ.
Σκουζὲς Π.
Σκουλούδης Σ.
Σοφούλης Θ.
Στάης Β.
Σταμούλης 'Αναστ.
Σταυρόπουλος Δ.
Steele Daniel
Στέφανος Κλὼν
Στεφανάκος Φιλόθεος
Στρέϊτ Γ.
Στρέϊτ Στ.
Studniczka F.
Σφακιανάκης Π.
Schiff Alfred
Σχλίεμαν 'Αγ.
Σωμερίτης Δ.
Σωτηριάδης Γ.

Τρακάντζαλης Γ.
Τριανταφυλλάκος Ν.
Τσάτσος 'Ιω.
Τσιβανόπουλος Δ.
Τσίλλερ 'Ερν.
Τσούντας Χρ.
Τυπάλδος Μπασιᾶς 'Αθ

Φιλαδελφεὺς Α.
Fabricius E.
Φεράλδης Γ. Λουδ.
Φίλιος Δ.
Φωτίου 'Ιω.
† Φωστηρόπουλος Κ.

Χατζηεμμανουὴλ Δ.
Χατζηδάκις Γ.
Χατζηδάκις Ι.
Heermance T. W.
Χρυσανθόπουλος Π.
Ψαλτήρας Γ.
Ψάλτης 'Ιάκ.
Wide Sam.
Wiegand Theodor
Wilhelm Ad.
Zahn Robert
Zingerle J.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1903

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καββαδία καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν ἑταίρων τῇ 25 Ἰανουαρίου 1904.

Κύριοι.

...Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1903 τὰ μὲν ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας προϋπελογίσθησαν εἰς δρ. 357,060, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ. 427,762 25, προϋπελογίσθησαν δηλαδὴ ἔξοδα περισσότερα τῶν ἐσόδων κατὰ δρ. 70,702 25. Τοῦτο ἐγένετο διότι ἡ Ἑταιρεία εἶχε νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νέον ἔργον, μέγα καὶ πολυδάπανον, τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ λέοντος τῆς Χαιρωνείας καὶ διότι ἔμελλε νὰ ἀναλάβῃ καί τινας τῶν δαπανῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου, δι' ἃς δὲν προέβλεπε πλέον ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους. Ἀλλ' ἐν ᾧ τοιαύτας ὑποχρεώσεις ἀνελάμβανεν ἡ Ἑταιρεία, ἔμελλε νὰ προβῇ ἐξ ἄλλου εἰς αὔξησιν τῶν γραμματίων τοῦ λαχείου, ὥστε τὰ *ἔσοδα* θὰ ἦσαν πολὺ μεγαλήτερα ἢ ὅσον προϋπελογίζοντο. Τοιαύτη ὅμως αὔξησις τοῦ λαχείου δὲν ἐγένετο, κατ' ἀκολουθίαν ὁ προϋπολογισμός, ὅστις ἦτο ἀνισοσκελὴς κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως αὐτοῦ, ἔμεινε τοιοῦτος καὶ μέχρι τέλους τοῦ

ἔτους. Τούτων ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι τὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἦσαν πολὺ ὀλιγώτερα τῶν ἐξόδων. Τὰ *ἔσοδα* ἀνῆλθον εἰς δρ. 363,158.15. Τὰ *ἔξοδα* προϋπελογίσθησαν εἰς δρ. 427,762.25· ἐδαπανήθησαν ὅμως δρ. 421,765.79, ἤτοι ἐδαπανήθησαν ὀλιγώτερον τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ δραχμαὶ 5.996.46, καὶ περισσότερον τῶν εἰσπραχθέντων ἐσόδων δρ. 58,607.64. Ἐκ τῆς χρήσεως ἄρα τοῦ ἔτους 1903 προκύπτει ἔλλειμμα, εἰς βάρος τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας, δρ. 58,607.64. Σχετικῶς δὲ πρὸς τὰ ἔξοδα τοῦ λήξαντος ἔτους σημειωτέον καὶ τοῦτο, ὅτι ἐκ τῶν ἀναγεγραμμένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ 80.000 δρ. τῶν προωρισμένων διὰ τὰ ἐν Ἀθήναις ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐδαπανήθησαν μόνον πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν δρ. 55,217.25, ὑπολείπονται ἄρα νὰ δαπανηθῶσιν ἐπὶ πλέον πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν δρ. 24,782.75, αἵτινες, ἐννοεῖται, θὰ δαπανηθῶσι κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἀρξάμενον ἔτος θὰ δαπανηθῇ καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ 1902 ἐν παρακαταθήκῃ κείμενον ποσὸν δρ. 74,654.15, ὥστε προστιθεμένου τούτου τοῦ ποσοῦ καὶ τῶν διὰ τὸ 1904 δρ. 80,000, τὸ ὅλον δαπανητέον ποσὸν κατὰ τὸ 1904 διὰ τὰ ἐν Ἀθήναις ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα καὶ διὰ τὴν ἀρξαμένην ἐπαύξησιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου θὰ ἀνέλθῃ εἰς ποσὸν δρ. 179,436.90.

Τρέποντες νῦν τὸν λόγον εἰς τὰ ἀνασκαφικὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας, ἀναφέρομεν ἐν πρώτοις τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ *Ἡραίου* τῆς Σάμου, ἣν συνέχισεν ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν Καββαδία καὶ Σοφούλη. Ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ προπαρελθόντος ἔτους ἐλέγομεν ὅτι «ὁ ναὸς οὗτος τῆς Ἥρας φαίνεται ὅτι εἶναι ὅλως ἰδιόρρυθμος καὶ ὅτι ἡ πρόοδος τῶν ἀνασκαφῶν ἐπιφυλάσσει ἴσως ἡμῖν ἐκπλήξεις». Ἡ τότε ἐξενεχθεῖσα αὕτη εἰκασία ἐβεβαιώθη διὰ τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀνασκαφῶν, διότι ὁ ναὸς ἐφάνη

ὢν ἀληθῶς ἰδιόρρυθμος, παράδοξος δὲ καὶ σπουδαιότατος διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ὁ ναὸς ἔχει μῆκος 112 μέτρων καὶ πλάτος 56,25, ἦτο δὲ δίπτερος. Κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς εἶχε 24 κίονας, κατὰ δὲ τὰς μικρὰς πλευράς, κυρίως εἰπεῖν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν μικρὰν πλευράν, δὲν εἶχεν οὔτε δώδεκα οὔτε δέκα, ἀλλὰ μόνον ὀκτὼ κίονας. Εἶχε δὲ τρεῖς κατὰ τὴν πλευρὰν ταύτην σειρὰς κιόνων. Πῶς ὅμως εἶχεν ὁ ναὸς κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν, δὲν ἐξηκριβώθη ἀσφαλῶς μέχρι τοῦδε, διότι δὲν φαίνεται ὅτι καὶ ἐκεῖ εἶχεν ὀκτὼ κίονας. Παράδοξον δὲ εἶνε ὅτι οἱ κίονες τοῦ ναοῦ διαφέρουσι καὶ κατὰ τὴν διάμετρον καὶ κατὰ τὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις, ποῦ μὲν δηλ. ὁ ναὸς εἶνε πυκνόστυλος ποῦ δὲ ἀραιόστυλος. Τοιαῦται δὲ ἀνωμαλίαι ὄχι μόνον ἐν ταῖς διαφόροις πλευραῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ πλευρᾷ παρατηροῦνται. Καὶ ἄλλα δὲ παράδοξα καὶ διδακτικώτατα φαινόμενα παρατηρεῖ τις ἐν τῷ ναῷ τούτῳ, ὅστις φαίνεται ὅτι μεγίστην ὁμοιότητα ἔχει πρὸς τὸν ἐν Ἐφέσῳ παλαιὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, πρὸς τὸ περίφημον δηλαδὴ Ἀρτεμίσιον, ὅπερ ἐπυρπόλησεν ὁ Ἡρόστρατος. Ἐδαπανήθησαν δρ. 10,724.96.

Καὶ περὶ ἐκτελέσεως ἀνασκαφῶν ἐν *Κρήτῃ* ἐφρόντισε τὸ Συμβούλιον καὶ προέβη εἰς τὰς ἀναγκαίας προπαρασκευστικὰς ἐργασίας δι' ἀρχαιολογικῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν κατὰ τὴν νῆσον, ἐζήτησε δὲ καὶ ἔλαβε παρὰ τῆς Κρητικῆς Πολιτείας τὴν ἄδειαν νὰ ἐνεργήσῃ ἀνασκαφὰς ἔν τινι θέσει παρὰ τὰ Μάλια Πεδιάδος.

Τρέπομεν τώρα τὸν λόγον εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ Κράτους ἀνασκαφικὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας. Τὸ Συμβούλιον λυπεῖται ὅτι δὲν εὑρίσκεται σήμερον εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἀναγγείλῃ ὑμῖν τὴν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἀποφασισμένην καὶ ὑπεσχημένην ἔναρξιν τῶν ἀνασκαφῶν πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς παλαιᾶς Ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν, τῶν ἀνασκαφῶν δηλ.

ἐκείνων πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων προωρίσθησαν καὶ εἰδικοὶ πόροι διὰ τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1901 Β. Διατάγματος. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἐζήτησε τὸ Συμβούλιόν ὅπως ἀπαλλοτριωθῶσιν αἱ ἀμέσως παρὰ τὸ Θησεῖον, ὅθεν μέλλει νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνασκαφή, κείμεναι ἰδιωτικαὶ οἰκίαι. Ἐγένετο δὲ ἡ προσωρινὴ τούτων ἐκτίμησις καὶ τὸ Συμβούλιον κατέθηκεν ἐν τῷ ταμείῳ Ἀττικῆς τὸ ἐκ δρ. 47,263.25 τίμημα τῇ 28 Μαΐου 1903. Ἀλλ' εἰ καὶ τοσοῦτος χρόνος ἔκτοτε παρῆλθε, δὲν κατωρθώθη νὰ γείνῃ μέχρι τοῦδε καὶ ἡ ὁριστικὴ τῶν οἰκιῶν ἐκτίμησις, ὅπως οὕτω πραγματοποιηθῇ ἡ ἀπαλλοτρίωσις. Ἡ ἔναρξις ἄρα τοῦ μεγάλου καὶ πολλὰ ὑποσχομένου τούτου ἔργου δὲν ἐξαρτᾶται πλέον ἐκ τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς προθυμίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας, ἀλλ' ἐκ τῆς προθυμίας τῶν δημοσίων ἐκείνων ὑπαλλήλων, εἰς οὓς εἶνε ἀνατεθειμένη ἡ ἐκτέλεσις τοῦ περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως νόμου, δηλ. τοῦ Νομάρχου, τοῦ Νομομηχανικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ Ἐφόρου Ἀττικῆς.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπανέλαβεν ἡ Ἑταιρεία τὰς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐνεργηθείσας καὶ διακοπείσας ἀνασκαφὰς ἐν τῷ *Ἱερῷ τοῦ Ἀμφιαράου* παρὰ τὸν Ὠρωπόν, λαβοῦσα ἀφορμὴν ἐκ προτάσεως τοῦ τότε ἐνεργήσαντος τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Β. Λεονάρδου. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν δ' αὐτοῦ, διευθύναντος καὶ ταύτας τὰς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀνασκαφάς, ἀνευρέθη τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐνάρξεως τῶν ἀνασκαφῶν ἐξαφανισθὲν ὕδωρ τῆς ὑπὸ τοῦ Παυσανίου ἀναφερομένης πηγῆς, ἀπεκαλύφθη ἱκανὸν μέρος τοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου καὶ ἐξηρευνήθησαν τὰ τῆς διοχετεύσεως δι' ὑπονόμου καὶ σήραγγος τῶν εἰς τὴν ὀρχήστραν καταρρεόντων ὑδάτων. Ἐντὸς τῆς σήραγγος εὑρέθη χρυσῆ ἅλυσος πλεκτὴ λεπτῆς τέχνης ἀπολήγουσα ἐν ἑκατέρῳ τῶν ἄκρων εἰς κεφαλὴν λέοντος κε-

ρασφόρου. Ἐγένετο δὲ καὶ ἀνασκαφὴ ἐπὶ τῆς ἑτέρας ὄχθης τοῦ χειμάρρου καὶ ἀπεκαλύφθησαν ἐκεῖ συμπλέγματα τεσσάρων οἰκοδομημάτων παντοίων χρόνων, ἐν οἷς καὶ δύο δωμάτια ἔχοντα ψηφιδωτὸν ἔδαφος. Τὰ οἰκοδομήματα ταῦτα ἦσαν καταλύματα πιθανῶς τῶν εἰς τὸ ἱερὸν προσερχομένων ξένων. Ἐνταῦθα εὑρέθη στήλη μαρμαρίνη φέρουσα ψήφισμα τῆς 3ης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, δι' οὗ Καλλίνους Θέωνος Μεγαρεὺς ὀνομάζεται πρόξενος Ὠρωπίων, ἔτι δὲ εὑρέθησαν δύο χαλκαῖ πόρπαι, λείψανα ἀγγείων, ἐν οἷς τεμάχιον Παναθηναϊκοῦ ἀμφορέως, καὶ νομίσματά τινα, ὧν ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας εἶνε, χάριν τῆς χρονολογίας, νόμισμα Κωνσταντίνου τοῦ νεωτέρου ἀποθανόντος ὡς γνωστὸν τῷ 340 π. Χ. Ἐγένοντο δὲ καὶ ἀνασκαφικαὶ ἔρευναι ἐν ἰδιωτικοῖς ἀγροῖς, ἔνθα εὑρέθησαν διάφοροι τάφοι κεραμοστεγεῖς καὶ ἐνεπίγραφα τεμάχια δύο βάθρων ἀγαλμάτων ἀνακειμένων τῷ Ἀμφιαράῳ. Ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ δρ. 10,407.40.

Ἐν *Σουνίῳ* ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος αἱ ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργούμεναι ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Β. Στάη, οὗτινος ἡ ἔκθεσις περιληπτικῶς ἔχει οὕτως:

«Ἐνήργησα ἀνασκαφὴν εἰς διάφορα τοῦ φρουρίου μέρη σκοπὸν ἔχουσαν κυρίως τὴν ἐκπόνησιν σχεδιαγράμματος τοῦ φρουρίου, τὸ ὁποῖον πλὴν τῆς ἱστορικῆς αὐτοῦ σημασίας ἔχει καὶ τὸ πλεονέκτημα, ὅτι σώζεται εἰς πολλὰ αὐτοῦ μέρη θαυμασίως. Καὶ πρῶτον ἐνήργησα ἀνασκαφὴν κατὰ τὸν μικρὸν λιμένα προσπαθήσας κυρίως νὰ ἀποκαλύψω τὴν ἐκ τοῦ λιμένος τούτου ἄνοδον εἰς τὸ ἱερόν. Εὑρέθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ βάθρα τινὰ καὶ τεμάχια ἀγγείων, ἀπεκαλύφθη δὲ καὶ ἑτέρα εἴσοδος εἰς νεώσοικον, πλὴν τῆς τῷ 1904 ἀποκαλυφθείσης, λελαξευμένη ἐν τῷ βράχῳ. Ἐπὶ πλέον ἀνέσκαψα εἰς διάφορα μέρη τοῦ τεί-

χους, ὅπως ἀποκαλυφθῇ τοῦτο ὅσον οἷόν τε πληρέστερον, εὗρον δὲ τεμάχια ἐπιγραφῶν ἐν οἷς καὶ βάθρον ἀγάλματος μετ' ἐπιγραφῆς *Αφροδιτῃ ποντιᾳ*. Πρὸς τῇ ἀνασκαφῇ τῶν τειχῶν ἐνήργησα καὶ δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς εἰς ἄλλα τοῦ φρουρίου μέρη, ὅπου ἐφαίνοντο λείψανα κτιρίων καὶ κυρίως οἰκημάτων, ἐν ἑνὶ τῶν ὁποίων ἀποτελουμένῳ ἐκ τριῶν διαμερισμάτων εὑρέθη πηλίνη λεκάνη ἐπιμήκης, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἔκειτο βάθρον φέρον τετράγωνον μικρὸν ἀνάγλυφον μετ' ἐμβόλου εἰκονίζον γυναῖκα κρατοῦσαν διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἐπὶ τοῦ στήθους, παῖδα, καὶ ἐρειδομένην διὰ τῆς δεξιᾶς ἐπὶ κίονος. Παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς ὑπάρχει κατοικίδιον πτηνόν, πιθανῶς νῆσσα. Τὸ ἔργον φαίνεται, ὅτι προέρχεται ἐκ τῶν μακεδονικῶν ἢ ρωμαϊκῶν χρόνων. Δὲν γνωρίζομεν ἐὰν καὶ ἀλλαχοῦ εὑρέθησαν λατρευτικὰ εἰδώλια ἐντὸς οἰκίας, τὸ προκείμενον ὅμως παράδειγμα εἶνε ἄξιον πολλῆς προσοχῆς, διότι δυνατὸν νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τούτου τὸ συμπέρασμα, ὅτι λατρευτικὰς εἰκόνας θεῶν εἶχον καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν». Ἐδαπανήθησαν δραχμαὶ 1,887.20.

Πρὸς ταῖς ἀνασκαφικαῖς ταύταις ἐργασίαις ἐγένετο καὶ ἀναγκαιοτάτη ἐπισκευὴ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐστερεώθησαν δηλ. οἱ ἐννέα κίονες τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς, οἵτινες ἐκινδύνευον ἄφευκτον πτῶσιν ἐκ τυχαίου τινὸς συμβάματος. Ἐπίσης ἐπεσκευάσθη μέρος τοῦ σιτοβολείου καὶ μέρος πύργου τινὸς τοῦ φρουρίου. Ἐδαπανήθησαν δρ. 1887.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου ἐνηργήθησαν καὶ μικραί τινες δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ ἐν *Ἰσθμίᾳ*. Περὶ τούτων ἔκθεσις αὐτοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Μετὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐν Σουνίῳ ἀνασκαφῶν περὶ τὰ τέλη παρελθόντος Σεπτεμβρίου, ἐνήργησα ἐπὶ δεκαπενθήμερον δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς ἐν Ἰσθμίᾳ, ἵνα κυρίως ἐξακριβωθῇ, ἐὰν αἱ πρὸ εἰκοσαετίας ἐνεργηθεῖσαι ἐκεῖ ἀνασκα-

φαὶ ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς Σχολῆς, διὰ τοῦ ἑταίρου κ. Monceaux εἶχον *ὄντως* ἐξαντλήσει πᾶσαν ἐλπίδα ἀποκαλύψεως καὶ ἑνὸς μόνου τῶν πολλῶν οἰκοδομημάτων, ἅπερ ἀναφέρει ὁ Παυσανίας, ἢ καὶ λειψάνου τινὸς τῶν πολυαρίθμων ἔργων τῆς τέχνης, ὧν μνείαν ποιεῖται ὁ ἀρχαῖος περιηγητής.

Ὁ Γάλλος ἀρχαιολόγος, ὁ ἀποκαλύψας, ὡς γνωστόν, μόνον τὴν ῥωμαϊκὴν εἴσοδον εἰς τὸ φρούριον, τὸ περικλεῖον τοὺς ναοὺς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Παλαίμονος, γράφει ἐν τῇ περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἐκθέσει αὐτοῦ, «ὅτι μετὰ πολυαρίθμους δοκιμὰς ἐπείσθη, ὅτι ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος δὲν ὑπάρχει ἴχνος κἂν ἀρχαίου οἰκοδομήματος». Τὴν ἀλήθειαν τῆς κρίσεως ταύτης τοῦ Γάλλου ἀρχαιολόγου θελήσαντες νὰ βεβαιώσωμεν ἐπεχειρήσαμεν μικρὰς δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς ἐν Ἰσθμίᾳ, διότι ἀληθῶς παρατηρεῖται ἐκεῖ τι τὸ πρωτοφανὲς καὶ παράδοξον. Ἐν ᾧ δηλ. ἀναγνωρίζει τις εὐχερῶς καὶ διακρίνει πάντα τὰ κύρια σημεῖα τῆς ἀρχαίας ἐκείνης χώρας καὶ ἀναγινώσκων τὸν Παυσανίαν δύναται μετὰ πιθανῆς ἀκριβείας νὰ τοποθετήσῃ ἕκαστον τῶν ὑπ' αὐτοῦ μνημονευομένων οἰκοδομημάτων καὶ μνημείων, εὑρίσκεται αἴφνης, κατὰ τὴν ἐκσκαφήν, πρὸ τῆς ἐντελοῦς αὐτῶν ἐξαφανίσεως. Καὶ ἐν ᾧ διακρίνει τὸν μικρὸν σχετικῶς περίβολον, τὸν περικλείοντα τοὺς δύο προμνημονευθέντας ναοὺς καὶ κάτωθεν τούτου τὸ στάδιον, τὸ θέατρον, περαιτέρω τὴν ἀγορὰν κτλ. ἡ σκαπάνη δὲν προσκρούει οὐδ' εἰς ἕνα κἂν κατὰ χώραν κείμενον ἀρχαῖον λίθον. Τοσαύτη ἐγένετο ἐκεῖ καταστροφὴ τῶν ἀρχαίων οἰκοδομημάτων κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς καὶ μεσαιωνικοὺς χρόνους. Ἀνωρύξαμεν παμπληθεῖς τάφρους πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν καὶ ἐσκάψαμεν λάκκους πανταχοῦ, ὅπου τὸ ἔδαφος ἐδείκνυτο κατάλληλον πρὸς ἀποδοχὴν κτιρίου τινός, ἐξετάζοντες μετὰ προσοχῆς τὴν ἐπίχωσιν· ἀλλ' οὐ μόνον ἴχνη

οὐδαμοῦ σχεδὸν εὕρομεν ἀρχαίου οἰκοδομήματος, ἀλλ' οὐδὲ θραύσματα ἀγγείων παρετηρήσαμεν ἐν τῇ ἐπιχώσει *ἀρχαιότερα* τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων. Ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ τῷ καὶ ὡς φρούριον χρησιμεύσαντι, ὅπου ἐνηργήσαμεν τὰς περισσοτέρας δοκιμάς, εὕρομεν παντοῦ Βυζαντινὰ μόνον οἰκήματα καὶ Ἐκκλησίας. Ἐννέα τὸν ἀριθμὸν ἀπεκαλύφθησαν τοιαῦτα ἐπὶ ἐκτάσεως 290 περίπου μέτρων μήκους καὶ πλάτους ποικίλλοντος ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος εἰς τὸ τρίτον τοῦ μήκους, κάτωθεν δὲ τούτων στερεὸν ἔδαφος. Μόνον ΒΔ. τοῦ σημερινοῦ Ἐκκλησιδίου τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου καὶ ἐν τῇ θέσει περίπου, ἔνθα εἰκαστικῶς τοποθετεῖ ὁ κ. Monceaux τὸν ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, εὕρομεν ἴχνη οἰκοδομήματος, ἅτινα *ἠδύναντο* νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς τὰ ἴχνη ἀρχαίου ναοῦ, ἀλλὰ ταῦτα διεκόπτοντο οὕτως, ὥστε οὐδεμία συνοχὴ αὐτῶν παρετηρεῖτο, καὶ ἑπομένως οὐδὲ σχέδιον κἂν τοῦ κτιρίου θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκπονηθῇ, ἐὰν μὴ ἅπας ἀνεσκάπτετο ὁ χῶρος ὁ ἐγκλείων τὰ ἴχνη ταῦτα, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐδεῖτο δαπάνης μεγάλης, ἀλλ ἅμα καὶ περιττῆς.

Ἀνεσκάψαμεν ἀκολούθως δοκιμαστικῶς ἐν τῷ σταδίῳ «τῷ ἐκ λευκοῦ λίθου» κατὰ Παυσανίαν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ οὐδαμοῦ ἀπεκαλύφθησαν ἴχνη κἂν ἐλάχιστα τούτου.

Ἐσκάψαμεν καὶ ἐν τῷ λεγομένῳ Ῥωμαϊκῷ Θεάτρῳ καὶ τὴν ὕπερθεν αὐτοῦ κειμένην ἀγοράν, ἀλλ' οὐδ' ἐν αὐτοῖς ἀπεκαλύφθη τι ἄξιον λόγου.

Αἰτία δὲ τῆς ἐπισυμβάσης ἐξαφανίσεως ἐν Ἰσθμίᾳ παντὸς ἀρχαίου κτιρίου εἶνε, νομίζομεν, οὐ μόνον ἡ τῶν ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν, ὡς φρονεῖ ὁ κ. Monceaux, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐπιχώσεως ἱκανῆς τοῦ μέρους. Ἐν τῷ φρουρίῳ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ, τὸ στερεὸν ἔδαφος ἀνευρίσκετο μετὰ ἐπίχωσιν 1-2 μέτρων καὶ ἡ ἐπίχωσις αὕτη ἦτο φυσικῶς εἰς προγενεστέρας ἐποχὰς ὀλιγωτέρα, ἑπομένως τὰ ἀρχαῖα οἰκοδομήματα ὑπῆρξαν μέχρι θεμελίων σχε-

δὸν ἐκτεθειμένα εἰς τὴν προχειροτέραν καταστροφήν». Ἐδαπανήθησαν δρ. 671,30.

Ἐν *Θεσσαλίᾳ* ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος αἱ ἀνασκαφαὶ διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Χρ. Τσούντα, ὅστις ἀνακοινοῖ ἐν ἐκθέσει του τὰ ἑξῆς:

«Ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς κυρίους ἑταίρους, ὁ συνάδελφός μου κ. Στάης ἀνεκάλυψε τὸ 1901 παρὰ τὸ Διμήνι τῆς ἐπαρχίας Βόλου καὶ ἀνέσκαψε προϊστορικὴν ἀκρόπολιν, ἥτις ἕνεκα τῶν πολλαπλῶν τειχῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων περιεβάλλετο, καὶ ἕνεκα τῶν ἄλλων ἐν αὐτῇ γενομένων εὑρημάτων ἀπεδείχθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι εἶχε μεγάλην σπουδαιότητα. Ὁ κ. Στάης ἀπεκάλυψε τότε τρεῖς περιβόλους καὶ μέρη τινὰ τετάρτου, ἀλλὰ κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου εἰς Ἀθήνας δι' ἄλλην ὑπηρεσίαν ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὰς ἀνασκαφάς, πρὶν ἀποπερατώσῃ αὐτὰς ἐντελῶς. Τὸ ἑπόμενον δὲ ἔτος ἀπησχολημένος ὢν ἐν τῷ Μουσείῳ καὶ ἀλλαχοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὰς ἐπαναλάβῃ, καὶ ἐπειδὴ προέβλεπεν, ὅτι καὶ κατὰ τὸ 1903 θὰ ἐκωλύετο, διὰ τοῦτο ὅταν ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἑταιρείας νὰ μεταβῶ εἰς Θεσσαλίαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἰδίων ἐμοῦ ἀνασκαφῶν, ἐδέχθην ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ κ. Στάη νὰ συμπληρώσω καὶ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ Διμηνίου· διότι ὑπεθέτομεν ἀμφότεροι, ὅτι ἡ ὑπολειπομένη ἐργασία δὲν ἦτο πολλή. Κατὰ τὴν πρόοδον ὅμως αὐτῆς ἀπεδείχθη, ὅτι εἴχομεν ἀπατηθῆ καὶ ὅτι ἡ ἀκρόπολις εἶχε μεγαλειτέραν ἔκτασιν τῆς παρ' ἡμῶν ὑπολογισθείσης. Οὕτω ἠναγκάσθην νὰ παραμείνω ἐν Διμηνίῳ τὸν πλεῖστον χρόνον τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ διατριβῆς μου.

«Κατὰ τὰς συμπληρωτικὰς ταύτας ἀνασκαφὰς ἀπεκαλύφθησαν τρεῖς ἄλλοι περίβολοι, ὧν σώζονται μόνον τμή-

ματα μᾶλλον ἢ ἧττον μεγάλα· οὕτω πάντες οἱ περίβολοι τῆς ἀκροπόλεως ἀνῆλθον εἰς ἕξ. Ἄλλα οἰκοδομήματα ἄξια λόγου δὲν ἔφερεν εἰς φῶς ἡ ἀνασκαφή, διότι, φαίνεται, τὰ σπουδαιότερα ἔκειντο ἐντὸς τῶν ἐσωτέρων περιβόλων, τοὺς ὁποίους ἀνέσκαψεν ὁ κ. Στάης. Εὑρήματα ὅμως εἴχομεν πολλὰ καὶ διάφορα, ἤτοι πήλινα ἀγγεῖα, εἰδώλια πήλινα καὶ μαρμάρινα, ἐργαλεῖα λίθινα καὶ ὀστέϊνα καὶ ἄλλα. Τὰ πλεῖστα ἐκ τούτων ἀνήκουσιν, ὅπως καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Στάη ἀνακαλυφθέντα εἰς τὴν λιθίνην ἐποχήν, εὑρέθησαν ὅμως καὶ πολλὰ λείψανα τῆς χαλκῆς ἐποχῆς, ἥτις οὕτω διεκρίθη νῦν σαφέστερον καὶ ἐγνώσθη ἀκριβέστερον. Καθόλου δὲ τὰ ἀποτελέσματα μοὶ φαίνονται πολλοῦ λόγου ἄξια καὶ ἄλλως καὶ ὑπὸ χρονολογικὴν ἔποψιν». Μετὰ τὸ Διμήνιον ὁ κ. Τσούντας ἐνήργησε καὶ συμπληρωτικὰς ἀνασκαφὰς ἐν Σέσκλῳ τῆς Θεσσαλίας καὶ μικράν τινα δοκιμαστικὴν σκαφὴν ἐπί τινος γηλόφου παρὰ τὴν Λάρισαν. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 3,389.20.

Ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος αἱ ἐν *Μυκήναις* ἐργασίαι περιορισθεῖσαι εἰς τὴν ἀποκομιδὴν τῶν ἔξω τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ τείχους τῆς Ἀκροπόλεως χωμάτων. Ἐδαπανήθησαν δρ. 2,215.25.

Ἐν *Χαλκίδι* καὶ ἐν τῇ παραλίᾳ Βάθειας ἐγένοντο διὰ τοῦ μέλους τοῦ συμβουλίου Γ. Παπαβασιλείου μικραί τινες ἀνασκαφαὶ τάφων, εἰς ἃς ἐδαπανήθησαν δρ. 1070,35. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο περιλαμβάνονται καὶ δαπάναι γενόμεναι πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν κατὰ τὴν Καρυστίαν ἀρχαιοτήτων.

Ἐν *Χαιρωνείᾳ* ἐξηκολούθησε διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Γ. Σωτηριάδου ἡ περαιτέρω σκαφὴ καὶ ἔρευνα τοῦ τύμβου τῶν Μακεδόνων· ἐγένετο δὲ ἀνασκαφὴ καὶ τύμβου παρὰ τὸν Ὀρχομενόν, ἥτις ὅμως δὲν ἤχθη εἰς πέρας ἕνεκα τῆς ἀναβλύσεως κατὰ τὸ κέντρον τοῦ τύμβου ἀφθόνου ὡς

ἐκ τῆς πολυομβρίας ὕδατος. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 4,905.90.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου ἐξηκολούθησαν καὶ αἱ ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργούμεναι ἀνασκαφαὶ ἐν *Θέρμῳ* τῆς Αἰτωλίας, αἵτινες ὅμως δὲν ἐδυνήθησαν νὰ προχωρήσωσιν ἐπὶ μακρὸν ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης βραδύτητος ὡς πρὸς τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ἐντὸς τοῦ τεμένους ἰδιωτικῶν ἀγρῶν. Διακόψας ἕνεκα τούτου τὰς ἀνασκαφὰς ὁ κ. Σωτηριάδης προέβη εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τύμβου παρὰ τὸ χωρίον Γαβαλοῦ τοῦ δήμου Μακρυνείας, ἔνθα τὸ ἀρχαῖον Τριχώνιον. Ἡ ἀνασκαφὴ αὕτη ἔσχεν ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Διὰ βαθείας τάφρου ἀχθείσης διὰ τοῦ τύμβου ἀπεκαλύφθη ἀσύλητος κάλλιστα διατηρούμενος θαλαμοειδὴς λιθόκτιστος τάφος, περὶ οὗ ὁ ἐνεργήσας τὴν ἀνασκαφὴν ἀναφέρει ἐν ἐκθέσει του τὰ ἑξῆς:

«Ἐκ τοῦ σκελετοῦ ἐλάχιστα μόνον ὀστᾶ ἐσώθησαν. Εἰς τὴν θέσιν δὲ τοῦ κρανίου εὑρέθη ἀκέραιος μέγας χρυσοῦς στέφανος καὶ ἀργυροῦν δίδραχμον αἰτωλικόν. Παρὰ τοὺς δακτύλους εὑρέθη μέγας χρυσοῦς δακτύλιος, οὗ ὁ λίθος φέρει παράστασιν ἐγγεγλυμμένην τῆς Μελπομένης. Ἡ τραγικὴ Μοῦσα στηρίζει τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα εἰς κιονίσκον καὶ κρατεῖ ἐν τῇ ἀριστερᾷ θύρσον καὶ ἐν τῇ προβαλλομένῃ δεξιᾷ προσωπεῖον, πρὸς ὃ ἀτενίζει. Τοῦ νεκροῦ τὸ ἔνδυμα ἦτο, ὡς φαίνεται, χρυσοκέντητον, διότι εὑρέθησαν πολλὰ τεμάχια χρυσῶν κλωστῶν. Εἰς δὲ τὸ μέρος τοῦ τάφου τὸ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ νεκροῦ ἵστατο κατὰ χώραν χαλκοῦς λυχνοστάτης φέρων λύχνον πήλινον. Ἐν τῷ τάφῳ εὑρέθησαν καί τινα σκεύη ἀργυρᾶ ἐπιτραπέζια, οἷον παροψίδες, πυξίδες, χύτρα, κοχλιάριον, κύπελλα, φιαλίδια». Ἐν τῷ αὐτῷ τύμβῳ ἀπεκαλύφθη καὶ ἄλλος τάφος σεσυλημένος καὶ ἐγένοντο καὶ ἄλλα εὑρήματα, ἐντὸς χωμάτων καὶ λίθων κείμενα, οἷον δύο χαλκοῖ πτερνιστῆρες, δύο ἀργυρᾶ πλακίδια ἐπίχρυσα, ἐφ᾽ ὧν εἰκονίζονται ἐν ἐκτύπῳ ἀναγλύ-

φῳ πτερυγοφόροι Νῖκαι, ἔλασμα σιδηροῦν καλυπτόμενον ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ὑπὸ ἀργυροῦ λεπτοῦ ἐλάσματος φέροντος πρόστυπον παράστασιν ἱππομαχίας· δύο δηλ. ἱππόται ὁρμῶσι κατ' ἀλλήλων πάλλοντες τὰ δόρατα· πεζὸς δὲ παρὰ τὸν ἕνα ἱππότην ὁρμᾷ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου ἱππέως γυμνὸν κρατῶν τὸ ἐγχειρίδιον. Ἀνεσκάφη δὲ καὶ ἄλλος τύμβος κείμενος πλησίον τοῦ χωρίου Μουστιάνου τοῦ παρὰ τὴν λίμνην τοῦ Ἀγγελοκάστρου. Ἐν αὐτῷ ἀπεκαλύφθη τάφος, ἐν ᾧ ἐσώζετο ὁλόκληρος ὁ τοῦ νεκροῦ σκελετός. Τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ περιέβαλλε μικρὸς χρυσοῦς στέφανος, οὗτινος τὰ φύλλα ἔχουσι σχῆμα φύλλων δρυός. Παρέκειντο δὲ τῷ σκελετῷ ἀργυρᾶ τινα πινάκια, αἰχμὴ δόρατος καὶ στλεγγίς, πήλινά τινα δοχεῖα καὶ πλῆθος χρυσῶν κλωστῶν ἐκ τοῦ χρυσοκεντήτου ἐνδύματος τοῦ νεκροῦ». Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις δρ. 4663,05.

Ἐν ***Ἐπιδαύρῳ*** ἐξηκολούθησαν αἱ σκαφικαὶ ἐργασίαι δι' ὅλου τοῦ ἔτους. Ἀνεσκάφη ὁ παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ σταδίου χῶρος καὶ οὕτως ἐπερατώθη ἡ τοῦ Σταδίου ἀνασκαφή. Ἀνεκαλύφθη δὲ ἐκεῖ, ὑπὸ μεταγενέστερον ῥωμαϊκὸν κτίριον, στωϊκόν οἰκοδόμημα σχετιζόμενον, ὡς φαίνεται, πρὸς τὸ Στάδιον καὶ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ. Παρὰ τὸ ἀνάλημμα τοῦ σταδίου παρὰ τὴν εἴσοδον, εὑρέθησαν 90 νομίσματα κομισθέντα εἰς Ἀθήνας καὶ κατατεθέντα ἐν τῷ Νομισματικῷ Μουσείῳ, τετράδραχμα καὶ δραχμαὶ τὸ πλεῖστον, τῶν μακεδονικῶν καὶ ἐφεξῆς χρόνων (1). Ἀνεσκάφη δὲ καὶ ὁ

(1) Κατὰ τὴν πρός τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας ἔκθεσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου, τὰ νομίσματα ταῦτα εἶνε τὰ ἑξῆς :

1- 3	Ἀρ.	Θρᾴκη, Λυσίμαχος. Τρία τετράδραχμα συνήθους τύπου.		
4-19	Ἀρ.	Μακεδονία,	Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας.	Δέκα ἓξ τετράδραχμα συνήθους τύπου.
20-40	Ἀρ.	»	»	» Εἴκοσι μία δραχμαὶ συνήθους τύπου.
41	Ἀρ.	»	Φίλιππος ὁ Γ'. Ἓν τετράδραχμον συνήθους τύπου.	
42	Ἀρ.	»	Δημήτριος ὁ Πολιορκητής. Τετράδραχμον. Κεφ. Δη-	

πρὸς βορρᾶν τοῦ 'Αβάτου χῶρος, ἔνθα ἀπεκαλύφθη μεταγενέστερον ρωμαϊκὸν οἰκοδόμημα, καὶ ἐγένοντο πολλαχοῦ τοῦ τεμένους συμπληρωτικαὶ ἀνασκαφαὶ πρὸς σύνταξιν τῶν σχεδίων τῶν διαφόρων οἰκοδομημάτων, συμπεριλαμβανομένων καὶ ἐκείνων ἅτινα ἔχουσιν ἤδη δημοσιευθῇ, διότι ἐπάναγκες τοῦτο ἐθεωρήθη, ἀφ' οὗ νέα πράγματα πολλαχοῦ παρουσιάζονται. Γενομένων δὲ ἐκτὸς τοῦ τεμένους δοκιμαστικῶν ἀνασκαφῶν πρὸς σύνταξιν τοῦ τοπογραφικοῦ σχεδίου τοῦ ὅλου Ἱεροῦ, πολλὰ καὶ περίεργα οἰκοδομήματα ἀνεφάνησαν, ἐν οἷς μέγα οἰκοδόμημα ἔχον μῆκος 200 περίπου μέτρων καὶ κρηπίδωμα ἀγνώστου ναοῦ παρὰ τὴν δεξαμενήν, τὴν μεταξὺ τοῦ ἱεροῦ τοῦ 'Ασκληπιοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ Κυνορτίου ἱεροῦ τοῦ 'Απόλλωνος. Κατηδαφίσθησαν δὲ καί τινα τῶν εὐτελῶν ἐκείνων τὴν κατασκευὴν μεταγενεστέρων οἰκοδομημάτων καί, γενομένης ὑπ' αὐτὰ ἀνασκαφῆς, ἀνεκαλύφθησαν ἀρχαῖα ἑλληνικῶν χρόνων οἰκοδομήματα. 'Εδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς καὶ ἐργασίαις ταύταις δρ. 15,598.25.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπανελήφθησαν καὶ αἱ ἀπὸ πολλῶν

μητρίου. — Ποσειδῶν ἐπὶ βράχου καθήμενος.

43 'Αρ Μακεδονία. Δημήτριος ὁ Πολιορκητής. Τετράδραχμον. Κεφ. Δημητρίου — Ποσειδῶν Ἴσθμιος.

44 'Αρ. » » » Τετράδραχμον. Πρῷρα ἐφ' ἧς Νίκη σαλπίζουσα—Ποσειδῶν διαβεβηκὼς πάλλων τρίαιναν.

45 'Αρ. » » » Δραχμὴ ὁμοία.

46-57 'Αρ. 'Αττική, Αθῆναι. Δώδεκα τετράδραχμα 'Αθηνῶν συνήθους τύπου μακεδονικῶν χρόνων.

58-61 'Αρ. 'Αργολίς, 'Επίδαυρος. Τέσσαρες δραχμαί. Κεφ. 'Ασκληπιοῦ — Ε ἐν στεφάνῳ δάφνης.

62-63 Χαλ. » . » Δύο χαλκᾶ νομίσματα ὁμοίου τύπου.

64 Χαλ. » » Ἓν χαλκοῦν μετὰ κεφαλῆς τοῦ Καρακάλλα

65-66 Χαλ. » Ἄργος. Δύο χαλκᾶ. Κεφ. Λύκου — Α, ὑφ' ὃ κράνος.

67 Χαλ. » Φλιοῦς. Ταῦρος — Φ.

68 Χαλ. Λῆμνος, Μύρινα, Κεφ. 'Αθηνᾶς — γλαῦξ.

69-90 Χαλ. Εἴκοσι δύο ἐφθαρμένα.

Εἰσὶ δὲ ταῦτα ἐν συνόλῳ 90, ὧν 61 ἀργυρᾶ, 29 δὲ χαλκᾶ.

ἐτῶν ἐνεργηθεῖσαι καὶ διακοπεῖσαι ἀνασκαφαὶ ἐν *Λυκοσούρᾳ*. Τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀνασκαφῶν τούτων καὶ ἄλλων σκαφικῶν ἐργασιῶν ἀνὰ τὴν Ἀρκαδίαν ἀνέθηκε τὸ Συμβούλιον εἰς τὸν ἔφορον τῶν ἀρχαιοτήτων Ὀλυμπίας Κ. Κουρουνιώτην, ὅστις ἀνακοινοῖ ἐν ἐκθέσει του τὰ ἑξῆς: «Κύριος σκοπὸς τῆς εἰς Λυκόσουραν μεταβάσεώς μου ἦτο ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ Μεγάρου, ὅπερ εἶχεν ἀνευρεθῆ κατὰ τὰς προηγουμένας ἐν Λυκοσούρᾳ ἀνασκαφάς, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀποκαλυφθῆ. Δι' ὧν ἐνήργησα ἀνασκαφῶν ἐδείχθη ὅτι τοῦτο ἦτο βωμὸς πολυτελῶς ἐκτισμένος, συνέκειτο δὲ ἐκ δύο μερῶν, τοῦ κυρίως βωμοῦ μετὰ μικρᾶς στοᾶς ἐκ δωρικῶν ἡμικιονίων κατὰ τὸ βάθος αὐτοῦ καὶ ἐξ ἑνὸς τετραγώνου δωματίου ὄπισθεν τοῦ βωμοῦ. Εὑρέθησαν ἐν τῷ Μεγάρῳ μόνον ὀλίγα πήλινα εἰδώλια κριόμορφα καί τινα πήλινα πλακίδια μετ' ἀναγλύπτου κηρυκείου». Ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ δρ. 2,000,65.

Ἄλλην ἀνασκαφὴν ἐνήργησεν ἡ Ἑταιρεία διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους. Περὶ ταύτης ὁ κ. Κουρουνιώτης ἐκθέτει τὰ ἑξῆς: «Κατ' ἀρχὰς ἐξήτασα τὸν ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ Λυκαίου βωμὸν τοῦ Λυκαίου Διός, ὅστις, ὡς γνωστόν, ἀποτελεῖται ἐκ τεχνητοῦ ἐκ γῆς ὑψώματος. Ἐν τούτῳ ἔσκαψα διαγωνίους τάφρους, δι' ὧν διέκρινα ὅτι τὸ ὕψωμα ἀπετελέσθη ἐξ ὑπολειμμάτων μεγάλων θυσιῶν, ἤτοι τεμαχίων κεκαυμένων ὀστῶν μεμιγμένων μετὰ σποδοῦ καὶ χώματος. Παρὰ τὴν βάσιν τοῦ βωμοῦ ἀνέσκαψα ὀλίγον ἔνθα σώζονται αἱ βάσεις τῶν δύο κιόνων, οἵτινες ἔφερον τοὺς χρυσοῦς ἀετούς, εὗρον δὲ ἐκεῖ δύο καλὰ χαλκᾶ ἀγαλμάτια τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος καὶ ἄλλα τινὰ μικρὰ χαλκᾶ ἀντικείμενα. Ἐνήργησα δὲ ἀνασκαφὴν καὶ ἐν τῇ θέσει τοῦ ἀρχαίου ἱπποδρόμου καὶ ἐξήγαγον, ὅτι οὗτος κατὰ τὸ νότιον ἰδίως ἄκρον σώζεται παρ' ἐλπίδα ἐν καλῇ καταστάσει. Ἐν τῷ πέριξ δὲ χώρῳ, ἐν ἐρεύνῃ πρὸς

ἀνακάλυψιν τοῦ ναοῦ τοῦ Πανός, εὗρον δύο μαρμαρίνους στήλας περιεχούσας ἀναγραφὴν τῶν ὀνομάτων ἀθλητῶν νικησάντων ἐν τοῖς Λυκαίοις. Οἱ ἀγῶνες χρονολογοῦνται διὰ τοῦ ἑκάστοτε ἱερέως τοῦ Πανός. Ἄξιον δὲ ἰδιαιτέρας μνείας εἶνε, ὅτι ἐν τοῖς νικηταῖς τῶν ἀγώνων τούτων ἀναφέρεται καὶ Λάγος, ὁ υἱὸς τοῦ Πτολεμαίου, ἐξ οὗ καὶ ἡ χρονολογία τῶν ἐπιγραφῶν δύναται νὰ ὁρισθῇ». Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις δρ. 1512,15

Τέλος ἐνήργησεν ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ ἀνασκαφὰς προϊστορικῶν τάφων ἐν *Νάξῳ* διὰ τοῦ κ. Κλωνὸς Στεφάνου, διευθυντοῦ τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ Μουσείου, τοῦ καὶ ἄλλοτε, ὡς γνωστόν, ἐκτελέσαντος ἀρχαιολογικὰς ἐργασίας τῆς Ἑταιρείας. Ἐξ ἐκθέσεως τοῦ κ. Στεφάνου περιγραφούσης τὰ τῆς κατασκευῆς τῶν ἀνακαλυφθέντων τάφων καὶ τὰ τῆς ταφῆς τῶν νεκρῶν, ἀνακοινοῦμεν συνοπτικῶς τὰ ἑξῆς περὶ τῶν γενομένων εὑρημάτων. Ἐν τῷ νεκροταφείῳ ὅπερ καλεῖται «Καρβουνόλακκοι» τὰ κτερίσματα εἶνε ὕλης ποικίλης. Τῶν μαρμαρίνων μνημονευτέα 2 κανδυλοειδῆ ἀγγεῖα, πυξίς, καὶ τρία εἰδώλια γυναικεῖα, ὧν τὰ μὲν δύο τοῦ τελείου νησιωτικοῦ τύπου, τὸ δὲ ἕτερον ἄχειρ, ἄπουν, ὀξύληκτον πρὸς τὰ κάτω. Πήλινον εὕρημα ἄξιον λόγου εἶνε κυλινδρικὸς δίσκος κεκοσμημένος διὰ σπειροειδῶν γραμμῶν καὶ φέρον ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας χαρακτὸν ἑξάκτινον ἀστέρα. Εὑρέθησαν δὲ καὶ λεπίδες τινὲς ὀψιανοῦ λίθου καὶ μέγα χαλκοῦν ἐγχειρίδιον παρεμφερὲς τοῖς ἐν Ἀμοργῷ εὑρεθεῖσι. Σιδήρου οὐδὲν ἴχνος εὑρέθη. Σπουδαιότερα καὶ πλουσιώτερα εὑρήματα ἐγένοντο ἐν ἄλλῳ νεκροταφείῳ, ἐν θέσει *Σπεδῷ*. Ἐνταῦθα δηλ. εὑρέθησαν ἄλλα τε μαρμάρινα πράγματα καὶ δέκα γυναικεῖα εἰδώλια τοῦ τελείου νησιωτικοῦ τύπου, δύο μεγάλα πήλινα εὐρύστομα ἀγγεῖα μετὰ χαρακτῶν κοσμημάτων καὶ πήλινος λύχνος τριπλοῦς ἐρειδόμενος ἐπὶ βάσεως ἐχούσης σχῆμα τρίποδος,

ἐπικαθημένης, ὡς φαίνεται, ἐπὶ μαρμαρίνου τριγωνικοῦ ὑποθέματος· ἴχνος μετάλλου οὐδὲν εὑρέθη ἐνταῦθα, ἐργαλεῖα δὲ μόνον ἐξ ὀψιανοῦ 10 λεπίδες κατὰ τὸ πλεῖστον τεθραυσμέναι. Ἐν ἄλλῳ δὲ νεκροταφείῳ, ἐν θέσει *Ἀϊλᾶ*, εὑρέθησαν 1 φιάλη λοπαδοειδής, 2 πυξίδες πήλιναι, πρίων χαλκοῦς, ὁ ἀρχαιότατος πιθανῶς τῶν ἄχρι τοῦδε ἐν ἑλληνικῇ χώρᾳ ἀνακαλυφθέντων, τρία ἄλλα μικρότερα χαλκᾶ ἐργαλεῖα, ὧν ἓν καινοφανὲς ἐν ταῖς νήσοις, 11 πήλινα ἀγγεῖα κατεσκευασμένα διὰ τροχοῦ καὶ ἄλλα τινὰ πράγματα. Ἐκ τῶν σκαφῶν τούτων ἐπιχέεται φῶς ἐφ' ἱκανῶν σημείων τοῦ προμηκυναϊκοῦ νησιωτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ κατασκευὴ τῶν τάφων διευκρινίζεται καὶ τὸ μακρὸν τῆς περιόδου, καθ' ἣν αὕτη ἐπεκράτει μετὰ κτερισμάτων ἀνηκόντων εἰς χρόνους μακρούς, εἰλημμένων δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ καθ' ἡμέραν βίου. Πιστοῦται δέ, πλὴν ἄλλων, ἡ τέως ὑποθετικὴ συνύπαρξις γραπτῶν κοσμημάτων μετὰ τῶν νησιωτικῶν μαρμαρίνων εἰδωλίων. Ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ δρ. 498.

Τοσαῦτα περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ λήξαντος ἔτους. Μεταβαίνομεν τώρα εἰς τὰ μεγάλα καὶ δαπανηρὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας, δηλ. εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν μνημείων. Εὐλόγως δὲ ἐν τοῖς πρώτοις δέον νὰ ἀναφέρωμεν τὰς πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ ***λέοντος τῆς Χαιρωνείας*** ἐργασίας, αἵτινες ἐξηκολούθησαν δι' ὅλου τοῦ ἔτους. Ἐπερατώθη ἡ κατασκευὴ τοῦ βάθρου, ἐφ' οὗ θὰ ἀνιδρυθῇ ὁ λέων, κατεσκευάσθησαν γύψινα ἐκμαγεῖα τῶν σωζομένων τεμαχίων τοῦ λέοντος, συνηρμολογήθησαν δὲ ταῦτα ὑπὸ τοῦ κ. Σώχου καὶ συνεπληρώθησαν καὶ οὕτως ὁ λέων συνεκροτήθη ὅλος ἐκ γύψου. Τὸ δυσχερέστερον ἄρα καὶ δαπανηρότερον μέρος τοῦ ἔργου ἐξετελέσθη. Ὑπολείπεται πλέον ἡ ἐν μαρμάρῳ κατασκευὴ τῶν ἐλλειπόντων τεμαχίων, τῶν ἐν γύψῳ πεπλασμένων, καὶ μετὰ τοῦτο ἡ συναρμολόγησις τῶν τεμαχίων καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου τοποθέτησις τοῦ λέοντος. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς

ἐργασίαις ταύταις δρ. 43,806.90. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν Χαιρωνείᾳ, παρὰ τὸ μνημεῖον τῶν Ἱερολοχιτῶν, κτίζει ἡ Ἑταιρεία καὶ Μουσεῖον, εἰς ὃ θέλουσι συγκεντρωθῇ τά τε ἐκ Χαιρωνείας καὶ τὰ ἐκ τοῦ λοιποῦ πέριξ χώρου εὑρήματα.

Ἐν Ἀθήναις ἐγένοντο μικραὶ ἐργασίαι ἐν τῷ *Παρθενῶνι*, ἐν αἷς ἐδαπανήθησαν δρ. 1389,75. Δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἐξηκολούθησαν αἱ ἐν τῷ *Ἐρεχθείῳ* ἐργασίαι, δι' ὧν ἐπερατώθη ἡ ἀνέγερσις τῆς ἀρχτικῆς αὐτοῦ προστάσεως. Οὕτως ὄχι μόνον τὸ οἰκοδόμημα συνεπληρώθη καὶ ἀνεκτήσατο μέρος τῆς παλαιᾶς αὐτοῦ λαμπρότητος, ἀλλὰ καὶ τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη, ἅτινα ἔκειντο κατὰ γῆς, ἐσώθησαν πλέον ἀπὸ πάσης φθορᾶς τοποθετηθέντα ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίας ταύταις δραχμαὶ 30,222.05. Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπερατώθησαν καὶ αἱ ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ***στοᾶς τοῦ Ἀττάλου*** διὰ δαπάνης δρ. 9,413.20. Ἐν τῷ *Ὀλυμπιείῳ* συνεπληρώθη τὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου ἐπιτεθεισῶν ἐπ' αὐτοῦ κορωνίδων διὰ δαπάνης δρ. 11,965.50.

Ἐν ***Φιγαλίᾳ*** ἐξηκολούθησαν τακτικῶς αἱ πρὸς ἀνέγερσιν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ ναοῦ ἐργασίαι. Ἀντὶ τοῦ ἑνὸς σωζομένου ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἡμικίονος, βλέπομεν σήμερον πέντε, ἐπὶ πλέον βλέπομεν ἀνιδρυμένους κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τοὺς δύο κίονας τοῦ προνάου καὶ τοὺς δύο καταπεπτωκότας κίονας τῆς νοτιοδυτικῆς γωνίας τῆς περιστάσεως. Οἱ τοῖχοι δὲ τοῦ σηκοῦ ἀνηγέρθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ὕψος 3 καὶ 4 μέτρων. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 15,215.80.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπερατώθησαν καὶ τὰ οἰκοδομούμενα ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Μουσεῖα ἐν ***Θήρᾳ***, ἐν ***Χαλκίδι*** καὶ ἐν ***Ναυπλίῳ***. Νέον Μουσεῖον οἰκοδομεῖται νῦν ἐν ***Χαιρωνείᾳ*** εἰς ὃ ἐδαπανήθησαν δρ. 14,878. Προέβη δὲ ἡ Ἑταιρεία καὶ εἰς ἐπισκευὴν τοῦ Μουσείου ***Ὀλυμπίας***, εἰς τοποθέτη-

σιν τῶν ἐν αὐτῷ ἀγαλμάτων καὶ εἰς οἰκοδομὴν μεγάλου παρὰ τὸ Μουσεῖον φυλακείου. Ἐδαπανήθησαν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα δρ. 14,817,55. Κατέβαλε δὲ ἡ Ἑταιρεία καὶ τὴν εἰσφορὰν αὐτῆς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτιρίου τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ, κατέβαλε δηλ. δρ. 15,000.

Ἐν Κορίνθῳ ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ Κ. Μαζαράκη ἐργασίαι πρὸς σύνταξιν τοπογραφικοῦ σχεδίου, ἐποπτεύοντος τοῦ κ. Σκιᾶ. Ὅμοιαι ἐργασίαι ἐγένοντο καὶ ἐν Μυκήναις ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ κ. Ἰωάννου Μακρυκώστα, ἐποπτεύοντος τοῦ κ. Τσούντα.

Ἡ *Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς* ἐξηκολούθησεν ἐκδιδομένη τακτικῶς. Ὡσαύτως ἐξεδόθησαν καὶ τὰ *Πρακτικὰ* τῆς Ἑταιρείας.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ Ἑταιρεία ἀπέστειλε δύο ἐφόρους ἀρχαιοτήτων εἰς Ἑσπερίαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀρχαιολογικῶν Μουσείων. Ἀπέστειλεν ἐπὶ πλέον διὰ διαγωνισμοῦ καὶ δύο διδάκτορας τῆς φιλοσοφίας, τὸν Γεώργιον Οἰκονόμου καὶ Εὐστράτιον Πελεκίδην, πρὸς ειδικὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογιας.

Τέλος ρητέον ὅτι κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνῆλθεν ἐν Ρώμῃ διεθνὲς ἱστορικὸν συνέδριον, εἰς ὃ κληθεῖσα ἡ ἡμετέρα Ἑταιρεία ἀντεπροσωπεύθη διὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καρολίδου, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου.

Τοσαῦτα εἶνε τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας, πολλὰ ἐξ ἀνάγκης καὶ ποικίλα, λίαν δὲ δαπανηρά. Διὰ τοῦτο, εἴπερ καὶ ἄλλοτε, εἶνε ἀναγκαία σήμερον ἡ ἐπαύξησις τῶν ἐκ τοῦ λαχείου πόρων. Ἂν μὴ τοῦτο γείνῃ, τὸ συμβούλιον θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ περιορίσῃ τὰ ἔργα του. Ἐκ τούτου δὲ τὰ ἀρχαιολογικὰ ἡμῶν πράγματα, ἅτινα ἱκανῶς ἕως τώρα ἔχουσι προαχθῆ, θὰ ὀπισθοχωρήσωσι, διότι οὐδὲ εἶνε δυνατὸν ἴσως νὰ προσέλθῃ ἀρωγός, ὅπως ἄλλοτε, ἡ Κυβέρνησις ἕνεκα τῶν σήμερον οἰκονομικῶν περιστάσεων.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α' Τακτική συνέλευσις.

Τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου 1904, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10 $^1/_2$ π. μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς γενικὴν συνέλευσιν, ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς συνελεύσεως καὶ τὴν τριμελῆ Ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἀκούσωσι τὴν περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1903 λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου. Παρῆσαν ἑταῖροι 31.

Διενεμήθη εἰς τοὺς παρόντας ἑταίρους ὁ Γενικὸς Ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1903 μετ' ἀναλυτικῶν πινάκων (ὅρα αὐτὸν δημοσιευόμενον ὡς παράρτημα τοῦ ἀνὰ χεῖρας τεύχους, σελ. I-XXVIII).

Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν παμψηφεὶ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Θρ. Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος, Α' Γραμματεὺς ὁ κ. Δ. Καστόρχης καὶ Β' Γραμματεὺς ὁ κ. Λουδ. Νικολαΐδης.

Ἀκολούθως ἐξελέγησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μέλη τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας οἱ κ. κ. Δ. Ἀνέζης, Β. Θεοδωρόπουλος καὶ Μ. Λαμπρυνίδης.

Εἶτα δὲ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καββαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν τοῖς προηγουμένοις (σελ. 9-26) ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας.

Β' τακτικὴ συνέλευσις.

Τῇ 8ῃ Φεβρουαρίου 1904, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10 $^1/_2$ π. μ. συνῆλθον εἰς δευτέραν τακτικὴν συνέλευσιν οἱ ἑταῖροι. Τῆς συνελεύσεως προήδρευσεν ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Θρ. Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος. Παρῆσαν δ' ἑταῖροι εἰκοσιεννέα.

Ὁ Β' Γραμματεὺς τῆς συνελεύσεως κ. Λουδ. Νικολαΐδης ἀνέγνω τὴν ἐν σελίσι 28 30 ἔκθεσιν τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1903.

Ἡ συνέλευσις ἐνέκρινεν ὁμοθύμως τὴν γενομένην διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1903 καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειάν της πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας.

Ἀκολούθως ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Βαλτατζῆ, Ν. Καλογεροπούλου, Ε Λυκούδη, Κ. Μητσοπούλου καὶ Ι. Πεσμαζόγλου.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας.

Ἐκτελέσαντες τὴν ἀνατεθεῖσαν ἡμῖν ἐντολὴν περὶ ἐξελέγξεως τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἕως 31 Δεκεμβρίου 1903, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσωμεν τὸ πόρισμα τῆς ἐξελέγξεως ταύτης, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ Λογιστηρίου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1903 συμφώνως μὲ τὰ βιβλία τοῦ Λογιστηρίου αἱ μὲν εἰσπράξεις ἀνῆλθον ἐν συνόλῳ εἰς . . . . Δρ. 1.041.724.60

Προερχόμεναι 1) ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1902 . . . . . Δρ. 1,424.75

2) ἀπὸ ἔσοδα προϋπολογισμοῦ 1903 . .	»	23,673.35	
3) » προκαταβολὰς.	»	31,465.45	
4) » ἀνάληψιν ἐντόκων καταθέσεων ἐκ τῆς Τραπέζης Γ. Π. Σχουζὲ .	»	352,348.80	
5) » ὀφειλὴν Γιαννοπούλου. . . .	»	30,502 —	
6) » χρεώστας διαφόρους	»	30.50	
7) » ἐκποίησιν ἀκινήτων . . .	»	2,279 75	
8) » εἰδικὸν προϋπολογισμὸν Λαχείου.	»	600.000.—	Δρ. 1.041.724.60

Αἱ δὲ πληρωμαὶ εἰς. . . . . Δρ. 1.038.603.24

κατανεμόμεναι ὡς ἑξῆς·

1) εἰς ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ. . .	Δρ.	386,342.19	
2) » προκαταβολὰς	»	49,574.85	
3) » ἐντόκους καταθέσεις παρὰ τῇ Τραπέζῃ Σχουζὲ.	»	340,348.80	
4) » διαφόρους πιστωτὰς	»	50,782.50	
5) » εἰδικὸν προϋπολογ. τοῦ Λαχείου .	»	211,554.90	Δρ. 1.038.603.24

καὶ ὑπόλοιπον ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 . . Δρ. 3,121.36

Ἔσοδα καὶ ἔξοδα καθαρά.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 τὰ μὲν ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς . . . Δρ. 363,158.15

τὰ δὲ ἔξοδα εἰς . . . . . . » 421.765.79

Ἤτοι τὰ ἔξοδα ὑπερέβησαν τὰ ἔσοδα κατὰ . . . . . . Δρ. 58.607.64

Ταμεῖον.

Χρέωσις.

1) Τὸ ὑπόλοιπον τῆς 31 Δεκεμβ. 1902	Δρ.	1,424,75	
2) αἱ καθ' ὅλον τὸ 1903 ἐνεργ. εἰσπράξ.	»	1.040.299.85	Δρ 1,041.724.60

Πίστωσις.

Αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 ἐνεργηθεῖσαι πληρωμαὶ . . .	Δρ.	1,038,603.24
Τὸ ἐν τῷ Ταμείῳ ὑπόλοιπον τῆς 31 Δεκεμβρίου 1903 . .	Δρ.	3,121.36
	Δρ.	1,041,724.60

Περιουσία τῆς Ἑταιρείας.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρ. 1902 ἀνήρχετο εἰς.	Δρ.	513,694.74
κατὰ δὲ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 εἰς	»	455,087.10
ἤτοι ἐμειώθη κατὰ	Δρ.	58,607.64

Ἀποτελεῖται δὲ αὕτη:

1)	ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ . . .	Δρ.	3,121.36		
2)	» 56 μετοχὰς Ἐθνικῆς Τραπέζης .	»	131,320.—		
3)	» 700 ὁμολογίας Ἐθν. Δανείου ἑνοποιημένου τοῦ 1898 . . .	»	71,837.75		
4)	» 36 ὁμολογ. Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000	»	45.—		
5)	» ἀπόδειξιν καὶ ἕνα ὁριστικὸν τίτλον Ἐθν. Δαν. Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—		
6)	» προκαταβολάς.	»	19,917.90		
7)	» ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζῆ. . . .	»	73,000.—		
8)	» χρεώστας Γραμ.Λαχ.1897-1900	»	1,331.60		
9)	» χρεώστας ἐξ ἀκυρώσεως χρηματ. ἐνταλμάτων.	»	452.65		
10)	» ἀκίνητα κτήματα	»	65.170.24		
11)	» τὸ Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας .	»	259,863.80	Δρ.	626,700.30

Ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων εἰς τοὺς ἑξῆς:

1)	εἰς ἐγγυοδοσίαν τοῦ ταμίου Π. Χρυσανθοπούλου	Δρ.	5,000.—		
2)	» ὁμοίαν τοῦ ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ	»	1,500.—		
3)	» ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις	»	99,436.90		
4)	» ἀνεκκαθαρίστους λ/σμοὺς τοῦ 1902	»	2,935.45		
5)	» μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελ. 1903	»	2,430.—		
6)	» ἀνεκκαθαρίστους λ/σμοὺς τοῦ 1903	»	8,210.85		
7)	» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς Λαχείου 3ης τριμηνίας τοῦ 1903. . . .	»	2,100.—		
8)	» ὁμοίας ἀμοιβὰς 4ης τριμην. 1903.	»	50,000.—	Δρ.	171,613.20
	Ἤτοι καθαρὰ περιουσία κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903. .			Δρ.	455,087.10

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ Ἐπιτροπεία καθῆκον ἑαυτῆς θεωρεῖ νὰ προτείνῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ ἐγκρίνῃ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1903 καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐαρέσκειάν της πρός τε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας, διὰ τῆς ἐνδελεχοῦς μερίμνης τοῦ ὁποίου προάγονται τὰ τῆς Ἑταιρείας καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπαλλήλων διὰ τὸν ζῆλον, τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν τάξιν, μεθ' ἧς ἐργάζεται καὶ τηρεῖ τὰ βιβλία κλπ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Φεβρουαρίου 1904

Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία
Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
Μ. ΛΑΜΠΡΥΝΙΔΗΣ
Δ. ΑΝΕΖΗΣ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Αἱ ἐν Ἀμφιαρείῳ τοῦ Ὠρωποῦ ἐφ' ἔτος ἐπαναληφθεῖσαι ἀνασκαφαὶ διήρκεσαν ἀπὸ τῆς 30ῆς Ἰουλίου μέχρι Δεκεμβρίου μεσοῦντος. Καὶ πρῶτον μὲν ἀνηυρέθη τὸ μετὰ τὸ 1890 ἐξαφανισθὲν ὕδωρ τῆς καὶ ὑπὸ Παυσανίου ἀναφερομένης πηγῆς, ἔπειτα ἐπανελήφθη ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ θεάτρου καὶ συνετελέσθη ἡ ἀποκάλυψις τοῦ μεταξὺ τοῦ θεάτρου καὶ τῆς στοᾶς διήκοντος ὑδραγωγείου· ἀνασκαφὴ δ' ἔτι ἐγένετο ἀλλαχοῦ τε καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ χειμάρρου καὶ ἐν ἰδιωτικοῖς ἀγροῖς πλησίον τε καὶ μακρὰν τοῦ Ἀμφιαρείου.

Καὶ παρὰ μὲν τὴν πηγὴν ηὑρέθη σκέλος δεξιὸν μαρμαρίνου ἀγάλματος, μείζονος τοῦ φυσικοῦ, στρατηγοῦ ἢ αὐτοκράτορος φέροντος θώρακα καὶ ὑποδήματα ἀναγλύπτῳ κεφαλῇ λεοντῆς κεκοσμημένα· ηὑρέθη δὲ καὶ ποὺς ἀναλόγου μεγέθους ἐπὶ βάσεως.

Ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ ἀπεκαλύφθη ἱκανὸν μέρος τοῦ κοίλου· ἐνταῦθα ἀνεφάνησαν θεμέλιά τινα ἑδωλίων ἐπὶ τῆς μιᾶς πτέρυγος, ἐπὶ δὲ τῆς ἑτέρας τὸ ἔδαφος εἶνε βραχῶδες. Τὰ ὕδατα τῆς ὀρχήστρας διωχετεύοντο ἐν ἀρχῇ μὲν δι' ὑπονόμου μεγάλου πωροστεγοῦς, τὸ δὲ λοιπὸν διὰ σήραγγος ἀνοιγομένης πρὸς τὸν προειρημένον ὄπισθεν τῆς στοᾶς χῶρον. Τὸ ἐνταῦθα στόμιον τῆς σήραγγος ἔχει ὕψος μὲν ἑνὸς μέτρου, πλάτος δὲ 0·60. Τὸ τοίχωμα τῆς σήραγγος ἦτο ἐπενδεδυμένον διὰ πηλίνων σωλήνων κυλινδρικῶν, ὧν ἕκαστος (διαμέτρου 0·91, ὕψ. ἢ μήκ. 0·65) συνέκειτο ἐκ τριῶν τμημάτων καὶ ἔφερεν ἐπὶ τοῦ χείλους ἐγχάρακτα στοιχεῖα τῆς ἀλφαβήτου χάριν τῆς προσαρμογῆς. Οἱ σωλῆνες οὗτοι δὲν ἦσαν ἐξ ἀρχῆς πρὸς τὸν ὀχετὸν τοῦτον προωρισμένοι, ἀλλὰ χάριν φρέατος· διότι φέρουσιν ἡμικύκλια τρήματα, χρήσιμα ὄντα, ὡς γνωστόν, ἐν τοῖς φρέασι πρὸς κατάβασιν. Καὶ ὁ

μὲν πλινθουργός, ὡς ἐκ τῶν πλαγίων χειλέων τῶν τμημάτων συνάγεται, ἔπλαττεν ὅλον τὸν κύλινδρον ἕκαστον ἐπὶ τῆς μήτρας καὶ ἔκοπτεν ἔπειτα αὐτὸν διὰ μαχαίρας εἰς τρία κάθετα τμήματα χάριν τῆς μεταφορᾶς· ἐνταῦθα μέντοι, ὡς εἰκάζεται ἄλλοθέν τε καὶ ἐκ τοῦ ἀσυναρτήτου τῶν τε ἀλφαβητικῶν στοιχείων καὶ τῶν κόψεων τῶν κατὰ χώραν εὑρεθέντων τμημάτων, ὑπὸ τοῦ ὀχετηγοῦ ἀνδρὸς ἐγένετο χρῆσις τῶν ὑπαρχόντων τμημάτων εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε. Συνεκοινώνει δὲ ὁ ὀχετὸς καὶ μετὰ φρεατίας, ἥτις συγκειμένη ἐκ τριῶν ἐπαλλήλων σωλήνων μικροτέρων ἄνευ τρημάτων ἐδέχετο τὰ ὑπὲρ τὴν παρακειμένην πτέρυγα ὕδατα· ἓν τμῆμα σωλῆνος, πάλαι τεθραυμένον, ηὑρέθη κατὰ χώραν δεδεμένον διὰ πέντε μολυβδίνων ταινιῶν. Ἐν τῇ σήραγγι ηὑρέθη χρυσῆ ἅλυσις πλεκτὴ καλῆς λεπτῆς τέχνης μήκους περ. 0.33 ἀπολήγουσα ἐν τῷ ἄκρῳ ἑκατέρῳ εἰς κεφαλὴν λέοντος κερασφόρου· ἐκ τοῦ στόματος τοῦ μὲν ἑνὸς λέοντος ἐξέρχεται ἄγκιστρον, τοῦ δὲ ἄλλου κρίκος χάριν ἀμοιβαίας συνδέσεως· ὁ λαιμὸς τῶν λεόντων ἦτο ἐκ χρυσοῦ σύρματος περιβεβλημένου μάζῃ ὀρφνοῦ χρώματος, ἥτις καὶ σῴζεται ἐπὶ τοῦ ἑτέρου· τυγχάνει δὲ ἡ ἅλυσις δεδεμένη εἰς δύο κόμβους ὑπὸ τῆς φορούσης ἴσως πρὸς σμίκρυνσιν τῆς περιφερείας. Τῶν εὑρημάτων τοῦ θεάτρου μνημονευθήτω ἐνθάδε ραφὶς χαλκῆ καὶ μήτρα μολυβδίνη μικρὰ (0·055) φέρουσα ἔντυπον μορφὴν πρὸς ἀριστερὰ βαίνουσαν. Τὰ δύο ταῦτα ἀρχαῖα μετὰ τῆς ἁλύσεως καὶ δύο πορπῶν, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἑξῆς, κατετέθησαν ἐν τῷ Ἀθήνησι Ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ.

Ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ χειμάρρου ἀπεκαλύφθησαν συμπλέγματα τεσσάρων οἰκοδομημάτων διαφόρων χρόνων, ἐν οἷς καὶ δύο δωμάτια ἔχοντα ἐψηφωμένον ἁπλῶς τὸ δάπεδον. Ἐπὶ τοῦ ὀδοῦ θυρώματος σῴζεται κατὰ χώραν ὁ χαλκοῦς δοχεὺς τοῦ στροφέως. Ἦσαν δὲ τὰ οἰκοδομήματα ταῦτα καταλύματα πιθανῶς τῶν εἰς τὸ ἱερὸν προσερχομένων. Ἐνταῦθα ηὑρέθη στήλη μαρμαρίνη φέρουσα στοιχηδὸν ἐπιγεγραμμένον ψήφισμα τῆς 3ης π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος, δι' οὗ Καλλίνους Θέωνος Μεγαρεὺς ὀνομάζεται πρόξενος τῆς πόλεως, δῆλον ὅτι τῶν Ὠρωπίων· ἔτι δὲ δύο χαλκαῖ πόρπαι τῶν τελευταίων Ἑλληνικῶν χρόνων, ἡ μὲν μετ' ἐγχαράκτων ὁμοκέντρων κύκλων, ἡ δὲ ἐντέχνως κατὰ

τὴν ρίζαν τῆς βελόνης ἑλισσομένη. Ἀγγείων λείψανα ηὑρέθησαν ἱκανὰ τὸν ἀριθμόν, ἄξιον δὲ μνείας εἶνε τεμάχιον μικρὸν Παναθηναϊκοῦ ἀμφορέως τῆς 4ης π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος, ἐφ' οὗ τρία μόνα σώζονται γράμματα, λων, ταῦτα δὲ συμπληρούμενα ἀποτελοῦσι τὴν γνωστὴν ἐπιγραφὴν «τῶν Ἀθήνηθεν ἄθλων». Νομίσματα δὲ μνημονευθήτωσαν ἀργυρᾶ μὲν τέτραχμον Ἀθηναίων καλῶν χρόνων, δραχμὴ Χαλκιδέων, τριώβολον Λοκρῶν Ὀπουντίων, χαλκᾶ δὲ ἓν Ἀθηναίων, φέρον γλαῦκα μετ' ἀναπεπταμένων τῶν πτερύγων καὶ ἀμφορέα, καὶ δύο ὡσαύτως Ἀθηναίων φέροντα δύο γλαῦκας τῆς 4ης π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος, ἔτι δὲ ἄξιον μνείας χάριν τοῦ χρόνου εἶνε καὶ ἓν Κωνσταντίνου τοῦ νεωτέρου, ἀποθανόντος, ὡς γνωστόν, τῷ 340 μ. Χρ. Τὰ εἰρημένα νομίσματα κατετέθησαν ἐν τῷ Ἀθήνησι Νομισματικῷ Μουσείῳ.

Πέρας δὲ ἐν ἰδιωτικοῖς ἀγροῖς γενομένης ἐρεύνης ηὑρέθησαν τάφοι πτωχοὶ κεραμοστεγεῖς τῶν καλουμένων καλυβῶν· ἔτι δὲ ηὑρέθησαν δύο ἐπιγεγραμμένα δύο βάθρων ἀνακειμένων τῷ Ἀμφιαράῳ τμήματα, ὧν τὸ μὲν εἶνε ἐπικρανῖτις, τὸ δέ, ὃ καὶ μέγιστον (πλάτ. 2·67), ὄψις βάθρου, ἐφ' οὗ, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς δηλοῦται, ἵσταντο τρία ἀγάλματα, ἀνήρ, ὅστις καὶ ἀλλαχοῦ ἰδίᾳ τιμᾶται ἐν Ἀμφιαρείῳ, καὶ γυνὴ καὶ υἱός, ἱδρυμένα ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς. Ἐν ἀγρῷ πρὸς Β. τοῦ θεάτρου κειμένῳ ἀνεκαλύφθη ἀρχαῖον φρέαρ βάθους 14·70 μετὰ πωρίνου στομίου περιφεροῦς (διαμέτρου 0·56)· κάτωθεν τοῦ στομίου ὑπάρχει ὁριζοντίως ὄρυγμα ἐν τῷ βράχῳ φέρον εἰς κοιλότητα λαξευτὴν τετράγωνον περ. 1·00. Ἂν οἱ τῆς ἀνωτέρω εἰρημένης σήραγγος σωλῆνες προέρχονται ἐντεῦθεν ἢ ἄλλοθεν, δεῖται ἔτι ἐξετάσεως, διότι ἐπελθόντος τοῦ χειμῶνος διεκόπη ἡ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΜΥΚΗΝΑΙΣ

Καὶ κατὰ τὸ 1903 ἐξηκολούθησεν ἡ ἀποκομιδὴ τῶν ἔξω τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ τείχους τῆς ἀκροπόλεως χωμάτων, θ' ἀπεπερατοῦτο δὲ ἡ ἐργασία αὕτη ἐφέτος, ἐὰν δὲν παρουσιάζετο ἀνάγκη νὰ μεταβῇ πάλιν εἰς Θεσσαλίαν ὁ ἐκτελῶν αὐτὴν ἐπιστάτης.

ΧΡ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΕΥΒΟΙΑ

Κατὰ τὰς ἀνασκαφάς, ἃς ἐποιησάμεθα ἔν τε Χαλκίδι καὶ ἐν παραλίᾳ Βάθειας, ἔνθα εἶχεν εὑρεθῇ ἐντὸς τοῦ κήπου τοῦ Μπαραμπούτη στήριγμα τάφων ἐκ λίθων μεγάλων τετραγώνων ἐχόντων ἐπὶ τῆς προσόψεως κυμάτιον, οὐδὲν ἔργον τέχνης ἄξιον λόγου εὕρομεν.

Καὶ ἐν Χαλκίδι μὲν σκάψαντες πρῶτον ἐν τῷ παρὰ τὴν Ἀρέθουσαν ἀγρῷ τοῦ κ. Νικολάου Δρόσου, ἔνθα πρὸ τριῶν ἐτῶν εὕρομεν ἐντὸς τάφων κτερίσματά τινα οὐχὶ ἀνάξια λόγου, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐνετύχομεν τάφοις οὐκ ὀλίγοις, ἀλλὰ πᾶσιν ἀνήκουσιν εἰς τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ ἐν Ἑλλάδι Χριστιανισμοῦ· τοῦτο δὲ εἰκάζομεν ἐκ τοῦ ὅτι ἐν ὀλίγοις τισὶν ὑπῆρχον ἀγγεῖα κοινότατα καὶ ἀτεχνότατα, ἐν τοῖς πλείστοις δὲ οὐδέν. Ἐν ἑνὶ τούτων εὕρομεν σφραγῖδα ἐκ μολύβδου διάτρητον, ἧς ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς προσόψεως εἶνε ἡ ἐπιγραφὴ

† ΘΕ
ΟΤΟΚ
ΕΒΟΗ
ΘΗ

Ἐπὶ δὲ τῆς ἑτέρας

†ΓΕ
ΩΡΓΙΩ
ΑΡΧΙΕ
ΠΙΣΚΟΠΟ

Ἐντεῦθεν γίνεται γνωστὸν τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχιεπισκόπου τούτου. Σημειωτέον ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν τάφων τούτων ἦσαν κατεσκευασμένοι κεράμοις καὶ λίθοις πωρίνοις εἰλημμένοις ἐξ ἀρχαιοτέρων τάφων. Οἱ ἐπισημότεροι, οἷος ὁ τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ἦσαν ἀσβέστῳ κεχρισμένοι. Ἐν ἑνὶ τούτων εὕρομεν καὶ στήλην ἐπιτύμβιον ὕψ. 0.75, πλάτους 0.40 ἔχουσαν ἀετωμάτιον ὕψ. 0.15 καὶ δύο ῥόδακας, ἐν ᾗ εἶνε κεχαραγμένη ἡ ἐπιγραφὴ ἥδε

ΣΩΣΙΒΙΑ
ΑΡΙΣΤΙΩΝΟΣ
ΘΗΒΑΙΑ

Κατόπιν ἐσκάψαμεν ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ παρὰ τὰς Ὑψηλὰς Καμάρας τοῦ κ. Βελισαρίου Οἰκονόμου, ἔνθα ἐφαίνοντο ὑπερέχονχοντες τῆς ἐπιφανείας θεμέλιοι λίθοι. Πλὴν τῶν θεμελίων τούτων λίθων καὶ μέρους ὑδραγωγείου ἐκ κεράμων, δι' οὗ διωχετεύετο ὕδωρ εἰς τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ὅπερ, ὡς εἰκάζομεν ἐκ κεράμων στρογγύλων ὁμοίων τοῖς ἐν τῷ ὑποκαύστῳ τοῦ γυμνασίου, ὅπερ πρὸ τριῶν ἐτῶν εὑρέθη ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Ἀναγνώστου Λιμπερίου, πιθανῶς ἦτο ἢ γυμνάσιον ἢ βαλανεῖον, οὐδὲν ἄλλο εὑρέθη.

Κατόπιν ἀπήλθομεν εἰς Βάθειαν, ἔνθα ἠρευνήσαμεν τὸ προμνημονευθὲν στήριγμα τάφων. Τοῦτο εἶχε τὸ σχῆμα Π, ἦν δὲ μήκους μέτρων 11.85, πλάτους 1.29· ἀπετελεῖτο δὲ ἐκ μαρμαρίνων τετραγώνων λίθων ἐχόντων κυμάτιον ἐπὶ τῆς προσόψεως. Σκάπτοντες ἐν τῷ ἔνδον τῶν σκελῶν τοῦ πεῖ χώρῳ, ἔνθα συνήθως εὕρηνται οἱ τάφοι, ἥμισυ μέτρον κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας εὕρομεν καλυβίτας τινάς, ἐν οἷς εὑρέθησαν συντρίμματα ὑαλίνων ἐγχρώμων ἀγγείων καὶ ἥδε ἡ Χριστιανικὴ ἐπιγραφὴ ἐπὶ στήλης μαρμάρου ἐχούσης ὕψος 1.05, πλάτος 0.45

†
ΜΝΗΜΟΡΙ
ΟΝ ΚΥΡΙΑ
ΚΟΥ

Κατόπιν προχωρήσαντες μέχρι τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους εἰς βάθος ὑπὲρ τὸ μέτρον ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἐν ᾗ τὸ στήριγμα, οὐδὲν εὕρομεν. Εἰκάζομεν ὅτι οἱ ἐν τῷ στηρίγματι τάφοι εἶχον καταστραφῆ πιθανῶς, ὅτε ἐκτίζετο ἐπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ στηρίγματος πρὸς τὸ μέρος τῆς προσόψεως τὸ οἰκοδόμημα, οὗ οἱ τοῖχοι ἐξ ἀσβέστου πεποιημένοι οὕτω στερεοὶ ἦσαν, ὥστε ὁ ἰδιοκτήτης, ὡς εἶπεν ἡμῖν, μετὰ πολλῆς δυσκολίας καὶ δαπάνης ἠδυνήθη νὰ καταστρέψῃ, ἵνα λάβῃ τοὺς λίθους.

Τελευταῖον μαθόντες ὅτι ἐν Καρύστῳ ὑπῆρχον μνημεῖά τινα τέχνης ἄξια λόγου καὶ ἐπιγραφαί, ἀπήλθομεν ἐκεῖσε πρὸς περισυλλογὴν αὐτῶν. Ὄντως δὲ εἴδομεν τὰ ἑξῆς·

1) κορμὸν μαρμαρίνου ἀγάλματος θεᾶς τέχνης οὐχὶ κακῆς

2) ἀνάγλυφον ἀνδρὸς γενειοφόρου, τὸ πρόσωπον ἔχοντος ἀποκεκρουμένον, φοροῦντος δὲ ἱμάτιον ποδῆρες τέχνης οὐχὶ καλῆς.

Ταῦτα, ὡς ἔμαθον πρὸ πολλοῦ εὑρεθέντα ἐν τῷ οἰκοπέδῳ τοῦ Βασιλείου Μπαλτᾶ κατεσχέθησαν καὶ νῦν κεῖνται ἔξωθεν τῆς οἰκίας τοῦ πρώην δημάρχου Σαραβάνου,

3) βάσιν ἀγάλματος τετράγωνον ἔχουσαν τήνδε τὴν ἐπιγραφήν·

Φρῦνις Πραξαγόρου
ἡ ἱέρεια τῆς Ἀρτέμιδος
καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ ἄγ-
αλμα τῆς Ἀρτέμιδος
ἐκ τῶν ἰδίων ἀνέθη-
κεν εὐχήν.

4) Βάσιν ἀγάλματος εὑρεθεῖσαν ἐν τῷ λιμένι, ὅτε ἐκαθαρίζετο, ἔχουσαν δὲ ἐπὶ μὲν τῆς προσόψεως ἐγγεγλυμμένας τέσσαρας μορφάς, ὄπισθεν δὲ τρεῖς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ πλευρᾷ δύο. Ἐπειδὴ αἱ ἐν τῇ προσόψει μορφαὶ εἰκονίζουσι σκηνὰς θήρας, εἰκάζομεν ὅτι καὶ ἡ βάσις αὕτη ἀνεῖχεν ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος. Εἰ καὶ αἱ

μορφαί εἰσι κεκακωμέναι ὑπὸ τῆς ἅλμης, φαίνονται τέχνης καλῆς.

Αἱ δύο αὗται βάσεις κεῖνται νῦν ἐν τῷ Δημαρχείῳ Καρύστου.

5) Βωμὸν τετράγωνον ἐνεπίγραφον ἔχοντα ἐπὶ μὲν τῆς προσόψεως τήνδε τὴν ἐπιγραφήν·

Ἡ λαμπροτάτη
Φλα· Γελ'. Ἀντιπάτρα
κατὰ κέλευσιν τῆς
θεοῦ τὸν βωμὸν
εἱδρύσατο

Ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς εἰκονίζεται ἡ θεὰ καθημένη ἐπὶ θρόνου προσβλέπουσα τὴν Ἀντιπάτραν θύουσαν ἐπὶ βωμοῦ, ᾗ ἀκολουθεῖ παῖς κρατῶν ἀγγεῖον, ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστερᾶς εἰκονίζονται τρεῖς μορφαί, ὧν ἡ μία ἔφιππος.

Ὁ βωμός οὗτος εὕρηται ἐν τῷ κήπῳ τοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ χώρᾳ Ἰ. Μαύρου.

6) Ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον ἐντετοιχισμένον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Βασιλείου Μπαλτᾶ φέρον τρεῖς μορφὰς ἀκεφάλους μὲν πάσας, ἀλλ' ἐχούσας τὸ ἄλλο σῶμα ἐν καλῇ καταστάσει· εἶνε τέχνης καλῆς, ὡς ἠδυνήθημεν νὰ κρίνωμεν ἐκ τοῦ ὁρωμένου μέρους. Εἶνε δεδηλωμένον, ὁ δὲ ἰδιοκτήτης ἐδέξατο πεισθεὶς ὑφ' ἡμῶν νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ ἐν Χαλκίδι Μουσεῖον, ἂν λάβῃ πεντήκοντα τουλάχιστον δραχμάς.

Περὶ τούτων ἐγράψαμεν καὶ πρὸς τὴν Γενικὴν ἐφορίαν, ἵνα φροντίσῃ, ὅπως παραληφθέντα σταλῶσιν εἰς τὸ ἐν Χαλκίδι Μουσεῖον.

Δὲν κρίνομεν ἄσκοπον νὰ γνωρίσωμεν τῇ Ἑταιρείᾳ, ὅτι ἐν τῇ κώμῃ Πλατανιστῷ ὑπάρχει μέγα οἰκοδόμημα ἐκ μεγάλων τετραγώνων ἐγχωρίων λίθων, οὗ ὁ περίβολος ἔχει ἀρκετὴν ἔκτασιν. Περιγραφὴν αὐτοῦ δὲν παρέχω, διότι πολλοὶ περιηγηταί, μάλιστα δὲ ὁ Βουρσιανὸς λεπτομερῶς περιγράφει αὐτό, ἔχων τὴν γνώμην, ὅτι εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἀναφερόμενον Ποσείδιον. Τίνος θεοῦ ἱερόν εἶνε, μόνη ἡ ἀνασκαφὴ δύναται νὰ δείξῃ· τοῦτο δὲ λέγω, ἐπειδὴ ἐν τῇ νεωστὶ κατὰ τὰς πηγὰς ἐκδοθείσῃ τοπογραφίᾳ καὶ ἱστορίᾳ τῆς Εὐβοίας, ὁ Gayer δὲν ἀποδέχεται τὴν γνώμην τοῦ Βουρσιανοῦ.

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ

Πολυάνδριον τῶν Μακεδόνων. Ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ μεγάλου παρὰ τὸν Κηφισὸν καὶ ἐγγὺς τοῦ χωρίου Μπράμαγα τύμβου εἶχε διακοπῆ ἕνεκα τῶν βροχῶν τὴν 16 Νοεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους. (Ἴδε Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1902 σελ. 53-59). Τὴν 12 Ἰανουαρίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους 1903 ἐτέθη ἡ σκαπάνη αὖθις εἰς ἐνέργειαν καὶ μετὰ τεσσάρων ἑβδομάδων ἐργασίαν προήχθη ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ἀνασκαφή, ὥστε νὰ βεβαιωθῶσιν πάντα τἀποτελέσματα, περὶ ὧν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον θετικὰς εἰκασίας μόνον ἠδυνάμην ἐν τῇ περυσινῇ μου ἐκθέσει νὰ ἐκφράσω. Ἀλλ' ἀνάγκη δὲν εἶνε διὰ μακροτέρων νὰ λαλήσω περὶ τούτου ἐνταῦθα, διότι τὰ προσήκοντα ἐλέχθησαν ἐν τῇ διατριβῇ μου *Das Schlachtfeld von Chäronea im Jahre 338 vor Chr. und der Grabhügel der Makedonen*, ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς Mitteilungen des K. deutschen archäologischen Jnstituts zu Athen, Jahrgang 1903.

Προϊστορικὸς τύμβος. Μετὰ τὴν δοκιμαστικὴν ἐν τῷ τύμβῳ τούτῳ τούτῳ σκαφήν, περὶ ἧς διέλαβον ἐν τῇ περυσινῇ μου ἐκθέσει (Ἴδε Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογ. Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1902 σελ. 53-59), οὐδὲν πλέον ἠδυνήθην νὰ ἐπιχειρήσω ἐνταῦθα κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος καὶ ἡ περαιτέρω ἔρευνα ἀνεβλήθη εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Δεκεμβρίου 1903.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ

Τύμβος παρὰ τὸν Ὀρχομενόν. Κατὰ Μάρτιον τοῦ ἔτους 1903 ἐπεχείρησα τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ παρὰ τὸν Ὀρχομενὸν ἐν τῇ πεδιάδι κωνικοῦ τύμβου, οὗ μνεία γίνεται ἤδη ἐν Schliemann, *Orchomenos*. Εἰς τὰ ἐκ τοῦ κέντρου τοῦ τύμβου ἐκσκαφέντα χώματα εὑρέθησαν ὀλίγιστα τεμάχια χειροποιήτων προϊστορικῶν ἀγγείων. Τὸ χῶμα ὅλον συνεσωρεύθη, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν πέριξ γαιῶν πρὸς σχηματισμὸν τοῦ κώνου τούτου, εἰς ὕψος πέντε μέτρων περίπου. Δυστυχῶς εἰς τὸ κεντρικὸν ὄρυγμα, δι' οὗ ἐζήτησα νὰ φθάσω μέχρι τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους, ἀνέβλυσεν ἕνεκα τῆς πολυομβρίας τόσον ἄφθονον ὕδωρ, ὥστε ἡ διερεύνησις τοῦ τύμβου ἐν τῷ βάθει τούτῳ καθίστατο καὶ τότε ἀδύνατος καὶ πολὺ ἀργότερα ἔτι κατὰ τὸ θέρος. Τὴν ἀνασκαφὴν ἀνέβαλον εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος 1904.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Δεκεμβρίου 1904.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΘΕΡΜΟΥ

Τέμενος τοῦ Θερμίου Ἀπόλλωνος. Ἐπειδὴ εἰσέτι δὲν ἐλύθη τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἀγρῶν, οἵτινες καταλαμβάνουσιν ἅπαντα τοῦ τεμένους τὸν χῶρον, ἦτο ἀδύνατον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἐν αὐτῷ ἀνασκαφήν. Ὀφείλω ὅμως νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἐκ τῆς διερευνήσεως τοῦ ὑπολειπομένου πρὸς ἀνασκαφὴν χώρου δὲν περιμένω ἀποτελέσματα λόγου ἄξια. Ὁ εὔυδρος οὗτος καὶ καρποφόρος τόπος ἐγεωργήθη πάντοτε—ἀπὸ τὴν ἐπαύριον ἴσως τῆς ἐν ἀρχῇ τῶν χριστιανικῶν χρόνων τελευταίας καταστροφῆς τῶν ἱερῶν ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐκβαρβαρώσεως τοῦ τόπου. Καὶ ὑπὸ τὸ ἄτομον καὶ τὴν σκαπάνην τοῦ καλλιεργητοῦ τὸ πᾶν κατεστράφη

Ἂν διεσώθη ὅ,τι ἤδη ἀνεσκάφη καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐπλούτισε, τοῦτο ὀφείλεται μόνον εἰς τὸ ὅτι πᾶσα ἡ στενὴ ἀνατολικὴ τοῦ τεμένους ζώνη, ἔνθα κεῖνται αἱ στοαί, τὰ πρὸ ἐτῶν βάθρα ἀνδριάντων, αἱ ἐξέδραι καὶ ὁ ναός, ἐνωρὶς ἐκαλύφθη ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ ὄρους Μώμα-Λάκκου καταρρευσάντων ὀλίγων χωμάτων. Ἡ ἐπίχωσις ὅμως δὲν ἐκτείνεται δυτικῶς τῆς ζώνης ταύτης πρὸς τὸν λοιπὸν τοῦ τεμένους εὐρὺν χῶρον. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπιγραφαὶ δὲν ἐλπίζω πλέον ὅτι θὰ εὑρεθῶσιν ἄλλαι πλὴν τῶν ἀνευρεθεισῶν ἤδη, αἵτινες, ἐξαιρέσει τῆς ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἐπὶ χαλκῆς στήλης εὑρεθείσης (Ἴδε Πρακτικὰ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1898 σελ. 107-109) καὶ τῆς ὑπὸ O. Kern δημοσιευθείσης ἐν *Jnschriften von Magnesia*, πᾶσαι σχεδὸν εἶνε προξενίας ψηφίσματα τοῦ τέλους τοῦ τρίτου καὶ τοῦ δευτέρου πρὸ Χρ. αἰῶνος. Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἦσαν χαραγμέναι ἢ ἐπὶ λιθίνων πλακῶν καὶ εὑρέθησαν κατὰ χώραν μεταξὺ τῆς μακρᾶς στοᾶς καὶ τοῦ ναοῦ ἢ εἰς λίθους τῶν προ αὐτῆς βάθρων καὶ ἐξεδρῶν. Ἄλλαι τινὲς δηλοῦσι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, ὧν αἱ χαλκαῖ εἰκόνες ἵσταντό ποτε ἐπὶ τῶν σωζομένων βάθρων Μία τοιαύτη ἀναγγέλλει καὶ τὸν ποιήσαντα τεχνίτην: Λύσιππος ἐπόησε.

Εἶνε περίεργον, ὅτι οὐδαμοῦ εἰσέτι ἀνεῦρον τὰ ἴχνη νεωτέρου τινὸς ναοῦ, ἤτοι ἐκ τῶν χρόνων τῆς ἀκμῆς τῆς αἰτωλικῆς ὁμοσπονδίας, ἐξ ὧν κατάγονται πάντα τὰ ἀνασκαφέντα τοῦ τεμένους κτίσματα, πλὴν τοῦ μεγάλου ναοῦ, ἴσως δὲ καὶ τοῦ παρ' αὐτὸν μικροῦ, ἐξ οὗ ὅμως οὐδὲν ἀπολύτως διεσώθη πλὴν τοῦ στυλοβάτου καὶ τῶν τοίχων τοῦ σηκοῦ. Ἐνῷ πιθανώτατον ἔπρεπε νὰ θεωρήσω, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους οἱ Αἰτωλοὶ δὲν ἠρκέσθησαν εἰς τὸ νὰ κοσμήσωσι τὸ τέμενος διὰ πολυτελῶν στοῶν μόνον καὶ τοιούτων ἄλλων δημοσίων κτιρίων, ἀλλὰ καὶ ναόν τινα ᾠκοδόμησαν πρὸς τῷ μοναδικῷ παλαιῷ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Εἰς τὸν μὴ ἀνασκαφέντα τοῦ τεμένους χῶρον ὁπουδήποτε δοκιμαστικῶς ἠρεύνησα δὲν εὗρον ἄλλο τι ἢ μικροὺς τοίχους εὐτελεστάτων ἰδιωτικῶν οἰκίσκων.

Τύμβοι τοῦ χωρίου Γαβαλοῦ. Τὸ χωρίον Γαβαλοῦ (πρω-

τεύουσα τοῦ δήμου Μακρυνείας) κατέχει τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Τριχονίου, παρὰ τὴν Τριχωνίδα λίμνην. Εἰς τοὺς πρόποδας τῆς γεωλόφου μακρᾶς ῥάχεως τῶν προβούνων τοῦ ὄρους Ζυγοῦ, ἣν περιέζωνον τὰ τείχη τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἀνέσκαψα καὶ πέρυσι τάφους τινὰς (ἴδε Πρακτικὰ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1902). Ἐφέτος ἔστρεψα τὴν προσοχήν μου κατὰ τὸν δίμηνον χρόνον τῆς ἐνταῦθα ἐργασίας (κατ' Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον) εἰς δύο τύμβους, κειμένους παρὰ τὴν ἁμαξιτὴν ὁδόν, ἔνθα πολλὰ λείψανα μαρτυροῦσι τὴν ὕπαρξιν ἀρχαίου νεκροταφείου. Ὁ ἕτερος τῶν τύμβων τούτων ἔχει δέκα μέτρων ὕψος ἐκ τῆς βορείας του ὄψεως, ὅπου τὸ ἐπικλινὲς ἔδαφος τῶν ἀγρῶν εἶνε χαμηλότερον· ἐκ τῆς νοτίας ὄψεως εἶνε πολὺ χαμηλότερος. Ἂν καὶ κωνοειδὴς μᾶλλον τὸ σχῆμα, κατὰ κορυφὴν ὅμως δὲν ἀπολήγει εἰς ὀξύ, ἀλλὰ σχηματίζει μέγα κοίλωμα, ὡς νὰ ὑπέστη μεγάλην τινὰ καθίζησιν τὸ χῶμα ἐνταῦθα.

Ὤρυξα τάφρον, ἀρχίσας ἀπὸ νοτίου χαμηλοτέρου μέρους πρὸς τὸν ὀμφαλὸν τοῦ τύμβου. Τὰ χώματα ἦσαν ἀνάμικτα μὲ παντοῖα συντρίμματα λίθων ἐγχωρίων καὶ πωρίνων, προερχομένων ἐξ ἀρχαίων κτιρίων, ἔτι δὲ μὲ ἄπειρον πληθὺν λίθων ἐκ κοίτης ῥεύματος. Ὅσῳ δὲ μᾶλλον ἐπροχώρουν πρὸς τὸ κέντρον, τόσον ἀφθονωτέρους εὕρισκα τοὺς σωροὺς λίθων τοῦ ῥεύματος. Πολλοὶ τούτων ἦσαν ἁμαξιαῖοι σχεδόν, ὁποίους κατακυλίει τὸ ῥεῦμα ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ὧν γέμει ὄχι μόνον ἡ νῦν κοίτη αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πολὺ μέρος τῶν πέριξ ἀγρῶν, δι' ὧν συχνάκις ἀλλάσσον κατὰ βραχέα χρονικὰ διαστήματα κοίτην πλειστάκις ἔρρευσε καὶ ῥέει ἔτι τοῦτο. Ἐντὸς τῆς τάφρου εὗρῆκα εἰς βάθος τριῶν μέτρων ἀντικείμενά τινα, τὰ ὁποῖα βεβαίως ἦσαν κτερίσματα νεκροῦ, ἀτάκτως ἀνάμικτα εἰς τὸ χῶμα, τάφον ὅμως δεν διέκρινα· ἦσαν δηλονότι 1) δύο χαλκοῖ πτερνιστῆρες, ἐντελῶς ἀκέραιοι σωζόμενοι· 2) δύο ἀργυρᾶ πλακίδια ἐπίχρυσα μὲ ἐκτύπους Νίκας· τὸ ἓν πλακίδιον, σχεδὸν ἀκέραιον, παριστάνει Νίκην πτερυγοφόρον, κρατοῦσαν διὰ τῆς ἀριστερᾶς στέφανον· ἡ δὲ δεξιὰ ὑψωμένη δὲν φαίνεται ἂν ἐκράτει τι· τὸ ἄλλο πλακίδιον ὅμοιον πρὸς τοῦτο συνέλεξα εἰς τεμάχια· 3) χαλκαῖ τριχολαβίδες· 4) ἔλασμα σιδήρου λεπτὸν καλυπτόμενον ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ὑπὸ ἀργυροῦ λε-

πτοῦ ἐλάσματος, φέροντος ἔκτυπον παράστασιν ἱππομαχίας· δύο ἱππόται ὁρμῶσι κατ' ἀλλήλων πάλλοντες τὰ μακρὰ δόρατα· ὑπὸ τὴν κοιλίαν ἑκατέρου τῶν ἵππων πτηνόν· πεζὸς παρὰ τὸν ἕνα ἱππότην ὁρμᾷ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου ἱππέως μὲ γυμνὸν τὸ ἐγχειρίδιον. Ἡ διατήρησις ἱκανῶς καλή. Παρὰ τὰ ἀντικείμενα ταῦτα εὑρέθη καὶ τεμάχιον μαρμαρίνης ἐπιτυμβίας στήλης ἐκ τοῦ πρὸς τὸ ἀέτωμα μέρους αὐτῆς μὲ τὰ οὐχὶ νεώτερα τοῦ τρίτου αἰῶνος γράμματα . . .ΟΣ.

Ὀλίγον τι βαθύτερα εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἦσαν ὀγκωδέστατοι λίθοι ἐκ κοίτης ῥεύματος, ἐρριμμένοι εἰς τὴν ἀρχὴν εἰσόδου σχηματιζομένης μεταξὺ δύο ἑκατέρωθεν τοίχων, οἵτινες ἔφερον πρὸς τὸ κέντρον εἰς τάφον. Οἱ τοῖχοι συνίστανται μέχρι τινὸς ἐκ κοινῶν λίθων καλῶς συναρμοζομένων μὲ τραχεῖαν τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ τὴν συνέχειαν αὐτῶν ἀποτελοῦσι ὀγκώδεις πώρινοι λίθοι. Οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐν μέρει κατεστραμμένοι καὶ ὁ τάφος δέ, κατεσκευασμένος διὰ τεσσάρων ὀρθῶν πλακῶν καὶ καλύμματος ἐκ μιᾶς πλακός, ἐδείκνυε προηγηθεῖσαν σύλησιν· ἡ δὲ καλύπτουσα πλάξ ἦτο ἀνατετραμμένη. Εὐθὺς δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τάφρου, πρὸς τὸ νότιον μέρος τοῦ τύμβου εὗρηκα ἀσύλητον, κάλλιστα διατηρούμενον τάφον. Οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ θαλάμου περικτίστου διὰ τοίχων, ἄνωθεν δὲ καλύπτεται διὰ πλακῶν μεγάλων. Ἡ εἴσοδος ἐκ τῆς νοτίας πλευρᾶς ἀποτελεῖται ἐκ μεγάλης πλακὸς ὀρθῆς. Ὁ θάλαμος ἀποτελεῖται ἐκ τῆς κτιστῆς ὑψηλοτέρας κλίνης τοῦ νεκροῦ καὶ τοῦ παρ' αὐτὴν χαμηλοτέρου μέρους, εἰς ὃ φέρει ἡ εἴσοδος. Οἱ τοῖχοι ἔσῳζον ἐν μέρει ἐπίχρισμα ἀμμοκονίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διετηροῦντο ἔτι μικρά τινα χρωματιστὰ ἐρυθρὰ κοσμήματα ἁπλᾶ. Ἐκ τοῦ σκελετοῦ ἐλάχιστα μόνον ὀστᾶ ἐσώζοντο. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ κρανίου (ὁ νεκρὸς ἔβλεπε πρὸς βορρᾶν) εὑρέθη ἀκέραιος μέγας χρυσοῦς στέφανος καὶ ἀργυροῦν δίδραχμον αἰτωλικόν· παρὰ τοὺς δακτύλους τῆς δεξιᾶς χειρὸς μέγας χρυσοῦς δακτύλιος, οὗ ὁ λίθος φέρει παράστασιν ἐγγεγλυμμένην τῆς Μελπομένης· ἡ τραγικὴ μοῦσα στηρίζει τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα εἰς κιονίσκον καὶ μὲ τὴν ἀριστερὰν κρατεῖ θύρσον· μὲ τὴν προβαλλομένην δεξιὰν κρατεῖ προσωπεῖον, πρὸς ὃ ἀτενίζει. Στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ποδός, ὑψώνει δὲ ὀλίγον τὸν δεξιόν. Γυμνὸν ὅλον τὸ ἄνω μέ-

ρος τοῦ σώματος μέχρι τῶν μηρῶν· ὁ καταπίπτων χιτὼν συγκρατεῖται διὰ τοῦ ἀριστεροῦ ἀγκῶνος τοῦ ἐπὶ τοῦ κιονίσκου στηριζομένου. Τοῦ νεκροῦ τὸ ἔνδυμα ἦτο, ὡς φαίνεται, χρυσοκέντητον· εὑρέθησαν πολλὰ τεμάχια τῶν χρυσῶν κλωστῶν. Εἰς δὲ τὸ χαμηλότερον τοῦ θαλάμου μέρος ἵστατο κατὰ χώραν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ νεκροῦ χαλκοῦς λυχνοστάτης, φέρων λύχνον πήλινον· εἰς δὲ τὸ ἔδαφος εὑρέθησαν καταπεσόντα βεβαίως ἐκ τῶν τοίχων ὁπόθεν ἐκ σιδηρῶν ἥλων καταπεσόντων ὡσαύτως ἦσάν τινα τοὐλάχιστον ἀνηρτημένα, σκεύη ἀργυρᾶ ἐπιτραπέζια, οἷον παροψίδες, πυξίδες, χύτρα, κοχλιάριον, κύπελλα, φιαλίδια. Παρὰ τὸν λυχνοστάτην ἔκειτο πήλινος ἀμφορεὺς καὶ εὐτελῆ τινα πήλινα δοχεῖα. Τέλος στλεγγὶς σιδηρᾶ.

Ἡ ἀνασκαφὴ δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ περισσότερον πρὸς τὸ κέντρον ἕνεκα τῶν κολοσσιαίων σωρῶν λίθων ῥεύματος, δι' ὧν μετὰ χωμάτων ἄλλων ἀνυψώθη εἰς τὸ μέρος τοῦτο μέχρι δέκα μέτρων ὁ τύμβος.

Ἐξ ὅσων ἀνωτέρω διέλαβον, θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ τύμβος οὗτος ἀνωρύχθη ποτὲ καὶ τάφοι, καλυπτόμενοι ὑπ' αὐτοῦ, ἐσυλήθησαν. Ἀλλὰ τοῦτο θεωρῶ ὅλως ἀπίθανον· 1) διότι ὁ παρὰ τὸ κέντρον τάφος κεῖται εἰς βάθος ἓξ μέτρων, τὰ δὲ ἄνωθεν χώματα περιεῖχον θραύσματα ἀγγείων τοῦ τρίτου περίπου καὶ δευτέρου αἰῶνος, οὐδὲν δὲ νεώτερον· 2) διότι ἀσύλυτος εὑρέθη ὁ παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς ὀρυχθείσης τάφρου εἰς τὸ χαμηλότατον τοῦ τύμβου μέρος τάφος, τὸν ὁποῖον οἱ τυμβωρύχοι θὰ εἶχον πρὸ ποδῶν· 3) διότι ὅλον τὸ ἐπικαθήμενον ἐπὶ τῆς τάφρου καὶ τοῦ σεσυλημένου τάφου χῶμα περιεῖχε κολοσσιαίους σωροὺς λίθων ῥεύματος. Ἂν δέ ποτε εἶχεν ἀνορυχθῇ ὁ τύμβος, βεβαίως οἱ τυμβωρύχοι δὲν θὰ ἐλάμβανον τὴν φροντίδα νὰ καταχώσωσιν αὐτὸν πάλιν διὰ τοιαύτης δαπάνης καὶ τόσων κόπων.

Διὸ ὑποθέτω ὅτι συνέβη μᾶλλον ἄλλο τι.

Εἰς τὸ ἀρχαῖον νεκροταφεῖον ὑπῆρχε δηλονότι πλούσιός τις τάφος ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ἐκεῖνος, ὃν εὗρον σεσυλημένον καὶ πρὸς ὃν ἔφερεν ἡ μεγαλοπρεπὴς εἴσοδος. Ἐπειδὴ ἔκειτο ἀκριβῶς παρὰ τὴν ὁδόν, ἥτις καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐντεῦθεν διήρχετο, ὡς δῆλον ἐξ εὑρεθέντων ἰχνῶν αὐτῆς καὶ ἐκ τῆς φύσεως

ἔτι τῶν τόπων, ἐπιδραμόντες ποτὲ ἐχθροὶ καὶ δὴ ἴσως ὁ τοῦ Φιλίππου Ε΄ στρατὸς ἐν ἔτει 218 ἢ 206 π. Χ. ἐσύλησαν αὐτόν τε καὶ ἄλλους καὶ κατελυμήναντο. Μεταγενεστέρα ἑπομένως τῆς συλήσεως ταύτης πρέπει νὰ εἶνε ἥ τε τοῦ τύμβου ἀνέγερσις καὶ ἡ ταφὴ τοῦ ἐν τῷ ἀσυλήτῳ τάφῳ εὑρεθέντος νεκροῦ. Μᾶλλον δὲ ἴσως ὁ τύμβος ἀνηγέρθη ἐπὶ μεγάλου τινὸς τάφου, ὅστις θὰ εὑρεθῇ πιθανὸν ἐν τῷ κέντρῳ, διότι δύσκολον εἶνε νὰ πιστευθῇ, ὅτι μόνον χάριν τοῦ ἑνὸς εὑρεθέντος ἀσυλήτου παρὰ τὸν ὁποῖον ἄλλους ζητήσας δὲν εὗρον, συνεσωρεύθη τόσον κολοσσιαῖον πλῆθος λίθων καὶ ἀνυψώθη τοιοῦτος τύμβος καὶ δὴ πρὸς τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς ἐκείνου μέρος, ἐνῷ αὐτοῦ τούτου ἡ εἴσοδος κεῖται ὀλίγον ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν τῶν ἀγρῶν παρὰ τὸ νότιον τοῦ τύμβου κράσπεδον καὶ μόλις ὑπὸ τὰ χώματα αὐτοῦ καλύπτεται.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἂν δεχθῶμεν, ὅτι δηλονότι ὁ τύμβος ἀνηγέρθη μόνον χάριν τοῦ εὑρεθέντος νεκροῦ καὶ παρὰ τὸν τάφον αὐτοῦ, πάλιν βέβαιον εἶνε ὅτι ὁ τάφος οὗτος ἐκτίσθη μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ συληθέντος τάφου καὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς αὐτοῦ εἰσόδου. Διότι κατὰ τὴν κτίσιν αὐτοῦ κατεστράφη ὁ ἕτερος τῶν τοίχων τῆς εἰσόδου, ἵνα πρὸς τὸ μέρος τοῦτο εἰσχωρήσῃ ὁ θάλαμος, καὶ ἐκ τοῦ μετώπου δὲ τοῦ ἄλλου τότε πιθανῶς ἀφῃρέθησαν οἱ εἰργασμένοι λίθοι πρὸς οἰκοδομὴν τῶν τοίχων τοῦ τάφου.

Ὅτι ἡ εἴσοδος εἶνε προγενεστέρα τοῦ τύμβου, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι οἱ τοῖχοι αὐτῆς ἔχουσιν ἑκατέρωθεν ὄψιν· ὥστε ἀνυψοῦντο ἐλεύθεροι ὑπὲρ τὸ τότε φυσικὸν ἔδαφος, κατόπιν δὲ κατεχώσθησαν ὑπὸ τὰ χώματα τοῦ τύμβου.

Τοιουτοτρόπως ἐξηγῶ καὶ τὴν εὕρεσιν τῶν κτερισμάτων ἐκείνων, εἰς τὴν θέσιν τῶν ὁποίων δὲν εὑρέθη τάφος. Ὅτε ἐσυλήθησαν ὑπὸ ἐχθρῶν ἐπιδραμόντων οἱ τάφοι τοῦ παρὰ τὴν ὁδὸν νεκροταφείου, παρέπεσαν πιθανῶς ἐκεῖνα εἰς τὰ χώματα μὲ τὰ ὁποῖα ἀνηγέρθη ὁ τύμβος κατόπιν, εἰς αὐτὰ διὰ τοῦτο καὶ συγκεχωσμένα εὑρέθησαν.

Ὀλίγα μέτρα μακρὰν τοῦ μεγάλου τούτου τύμβου ὑπάρχει καὶ ἄλλος πολὺ μικρότερος. Σήμερον εἶνε χαμηλότερος ἢ πρὸ εἰκοσαετίας περίπου, ὁπότε ἀνεσκάφη ὁλόκληρος ἡ κορυφὴ αὐτοῦ

πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν ἐν αὐτῇ μικρῶν λίθων εἰς χαλικόστρωσιν τῆς παρακειμένης ἁμαξιτῆς ὁδοῦ. Ἐν τῷ κέντρῳ αὐτοῦ εἰς βάθος τεσσάρων περίπου μέτρων εὗρηκα σεσυλημένον τάφον. Εἶνε θάλαμος καὶ οὗτος, ἀλλὰ ἀντὶ ὑπὸ τοίχων, περιβάλλεται ὑπὸ μεγάλων πλακῶν. Ὀρθὴ πλὰξ ἀπετέλει τὴν εἴσοδον ἀπὸ βορρᾶ. Συντετριμμένας εὗρον καὶ τὰς καλυπτούσας τὸν τάφον παχείας πλάκας. Ἐπειδὴ ὁμοίως εἰς τὰ ἐπικαθήμενα χώματα, ὕψους νῦν τεσσάρων μέτρων, ἄλλοτε δὲ περισσοτέρων, εὑρέθησαν μόνον συντρίμματα ἀγγείων προρρωμαϊκῶν χρόνων, καὶ χαλκᾶ νομίσματα αἰτωλικά, δὲν δύναμαι νὰ ἀμφιβάλλω, ὅτι ἡ σύλησις ἔγινε κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς ἤδη χρόνους. Οὐδὲ εὑρίσκω ἄλλην ἐξήγησιν αὐτῆς ἢ τὴν ῥηθεῖσαν ἀνωτέρω σχετικῶς πρὸς τὸν σεσυλημένον τάφον τοῦ μεγάλου τύμβου. Ἂν ὑπάρχῃ τάφος τις παρὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ τύμβου, θ' ἀποδείξῃ ἀργοτερα ἡ σκαφή.

Τύμβος τοῦ χωρίου Μουστιάνου. Τὸ χωρίον Μουστιάνου κεῖται παρὰ τὴν λίμνην τοῦ Ἀγγελοκάστρου (Λυσιμαχίαν) εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ζυγοῦ. Μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς λίμνης ἐκτείνεται πεδιὰς πλάτους τριῶν περίπου χιλιομέτρων. Ὑπεράνω τοῦ χωρίου σώζονται ἐρείπια ἀρχαίας ἀκροπόλεως, ἥτις ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ περιβόλου, τοῦ ὁποίου τὰ τείχη ἐξ ἑνὸς μὲν κατέρχονται βορείως πρὸς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, ἐξ ἑτέρου δὲ φθάνουσι νοτίως μέχρι τῆς θαλάσσης τοῦ Αἰτωλικοῦ. Ἡ πόλις συνεκοινώνει τοιουτοτρόπως καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ πρὸς τὴν πεδιάδα τῶν λιμνῶν. Ἴσως ἦτο ἡ ἀρχαία Ὤλενος.

Εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς πεδιάδος ἐγείρεται κωνοειδὴς τύμβος. Τὸ νῦν ὕψος αὐτοῦ εἶνε πέντε μέτρα, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔδαφος τῶν πέριξ ἀγρῶν ἀνυψώθη ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος κατὰ δύο μέτρα ἕνεκα τοῦ ἐπ' αὐτοῦ διασκορπιζομένου ῥεύματος, τὸ ἀρχικὸν ὕψος τοῦ τύμβου ἦτο ἑπτὰ μέτρων. Ἡ διάμετρος αὐτοῦ εἶνε εἴκοσι μέτρων. Τὸ χῶμα συνεσωρεύθη ἐκ τῶν πέριξ ἀγρῶν, ἀμμῶδες, ἄμικτον λίθων. Τὰ θραύσματα ἀγγείων εἶνε ἑλληνιστικῶν χρόνων.

Εἰς βάθος πέντε μέτρων περὶ τὸ κέντρον ἀπήντησα στρῶμα ἀνθράκων, ὀστᾶ κεκαυμένα καὶ σιδηρᾶ τινα τεμάχια, ἴσως αἰχμῶν ἀκοντίων ἢ δοράτων. Εἶνε πιθανὸν ὅτι ἐκάη ἐνταῦθα νε-

κρός. Εἰς τὸ βάθος δὲ τῶν ἑπτὰ μέτρων παρὰ τὸ κέντρον ἐν τῷ φυσικῷ πλέον ἐδάφει εὑρέθη τάφος συγκείμενος ἐκ τεσσάρων πλακῶν καὶ καλυπτόμενος ὑπὸ μικροτέρων πλακῶν. Ὁ σκελετὸς τοῦ νεκροῦ εὑρέθη σχεδὸν ὁλόκληρος, κάλλιστα δὲ διατηρημένον τὸ κρανίον. Τοὺς ὀδόντας σώζουσιν αἱ σιαγόνες πάντας. Ὁ ἀποθανὼν ἦτο ἀνὴρ ἡλικίας τεσσαράκοντα μέχρι τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν. Οἱ τραπεζῖται δὲν δεικνύουσιν οὐδεμίαν ἀπολύτως φθορὰν τῆς ἐπιφανείας, οἱ κοπτῆρες εἶνε κάπως ἀμβλύτεροι τὴν κόψιν. Ἰσχυρότατα εἶνε τὰ ὀστᾶ τῶν μηρῶν. Λεπτῆς κατασκευῆς ἡ κάτω σιαγών. Ὁ τύπος τοῦ κρανίου εἶνε μεταξὺ μακροκεφάλου καὶ βραχυκεφάλου.

Τὴν κεφαλὴν περιέβαλλε μικρὸς χρυσοῦς στέφανος· τὰ φύλλα αὐτοῦ σχήματος φύλλων δρυός. Παρὰ τὴν κεφαλὴν μικρὸς σωρὸς τέφρας μὲ λείψανα μικρῶν ὀστῶν κεκαυμένων, πτηνοῦ ὡς φαίνεται Παρ' αὐτὴν σῶον τὸ κέλυφος ᾠοῦ ὄρνιθος. Παρέκειντο ἀργυρᾶ τινα πινάκια, δύο τρία μικρὰ εὐτελῆ πήλινα δοχεῖα καὶ ἀμφορεὺς πηλινος. Αἰχμὴ δόρατος καὶ στλεγγίς. Πλῆθος χρυσῶν κλωστῶν ἐκ τοῦ χρυσοκεντήτου ἐνδύματος τοῦ νεκροῦ.

Ὁ τύμβος δὲν κεῖται ἐν νεκροταφείῳ. Τὸ τῆς ἀρχαίας πόλεως νεκροταφεῖον ἀπέχει πολὺ τῆς θέσεως ταύτης. Διὰ τοῦτο ὑποθέτω, ὅτι ὁ τύμβος ἀνηγέρθη ἐπὶ πεδίου μάχης. Καὶ ἡ αἰχμὴ τοῦ δόρατος ἴσως ἦτο ἡ θανατώσασα τὸν ἄνδρα καὶ εἰς τὸ σῶμα ἐμπεπηγμένη μείνασα. Δὲν ἐξηγῶ ἄλλως καὶ τὴν καῦσιν τοῦ ἄλλου νεκροῦ, περὶ ἧς εἶπα ἀνωτέρω. Σημειωτέον ὅτι ἡ πεδιὰς αὕτη κεῖται ἀκριβῶς ἐν τῇ χώρᾳ, διὰ τῆς ὁποίας πολλάκις θὰ διῆλθον ἐχθρικοὶ στρατοὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἀδιαλείπτων πολέμων μεταξὺ Αἰτωλῶν, Μακεδόνων, Ἠπειρωτῶν, Ἀκαρνάνων περὶ τὰ τέλη τοῦ τετάρτου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας διὰ τοῦ Ἀχελῴου καὶ παρὰ τὸ Ἀγγελόκαστρον (τὴν ἀρχαίαν Κωνώπην - Ἀρσινόην) ἡ ὁδὸς φέρει κατ' εὐθεῖαν ἐνταῦθα. Ταύτην ἐπορεύθη καὶ ὁ Φίλιππος Ε' τὸ 218 πρὸ Χριστοῦ κατὰ τὴν ἐναργεστάτην τοῦ Πολυβίου περιγραφὴν (V 6 ἑ). Ὀλίγον ἀπωτέρω τοῦ τύμβου τούτου κεῖται καὶ δεύτερος μικρότερος. Τρίτος δὲ μέγας ὑψοῦται νοτίως τῆς ἀρχαίας πόλεως παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης τοῦ Αἰτωλι-

κοῦ, ἐκεῖ περίπου ἔνθα ἀπολήγουσι τὰ τὴν κλιτὺν τοῦ βουνοῦ κατερχόμενα τείχη τοῦ περιβόλου τῆς ἀρχαίας πόλεως.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Δεκεμβρίου 1903.

Γ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΛΥΚΟΣΟΥΡΑΣ

Αἱ ἐν Λυκοσούρᾳ ἐργασίαι διήρκεσαν ἀπὸ τῶν μέσων Σεπτεμβρίου μέχρι τοῦ τέλους περίπου τοῦ Ὀκτωβρίου

Ἐκαθαρίσθη ἐν πρώτοις ἡ πρὸς Ν τοῦ ναοῦ τῆς Δεσποίνης κλιμακωτὴ ἀντηρὶς καὶ ἡ ΝΔ γωνία αὐτοῦ τοῦ Ναοῦ ἀπὸ τοῦ ἐξολισθήσαντος ἐκ τῶν παρακειμένων ὑψωμάτων χώματος, ὅπερ εἶχεν ἐπικαλύψει ταῦτα καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ νέου.

Εἰς Λυκοσούραν εἶχον μεταβῆ κυρίως διὰ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ Μεγάρου, ὅπερ εἶχεν ἤδη ἀνευρεθῆ κατὰ τὰς προηγηθείσας ἐν Λυκοσούρᾳ ἀνασκαφάς, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀποκαλυφθῆ.

Ὡς γνωστόν, τὸ Μέγαρον κεῖται ὑψηλότερον τοῦ ναοῦ τῆς Δεσποίνης δεξιὰ τῷ ἐξερχομένῳ ἐκ τούτου καὶ ἐχρησίμευε κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Παυσανίου εἰς τέλεσιν θυσιῶν. Διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ἡμῶν ἐδείχθη, ὅτι τοῦτο ἦτο βωμὸς πολυτελῶς ἐκτισμένος, συνέκειτο δὲ ἐκ δύο μερῶν, τοῦ κυρίως βωμοῦ μετὰ μικρᾶς στοᾶς ἐκ Δωρικῶν ἡμικιονίων κατὰ τὸ βάθος αὐτοῦ, καὶ ἐξ ἑνὸς τετραγώνου δωματίου ὄπισθεν τοῦ βωμοῦ.

Τὸ Μέγαρον εἶνε κατεστραμμένον, ἀλλὰ τὰ διάφορα αὐτοῦ μέλη κεῖνται κατὰ χώραν, εἶνε δ' ὡς ἐκ τούτου δυνατὸν νὰ γνωσθῇ τὸ σχῆμα καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς αὐτοῦ διασκευῆς ἀκριβῶς.

Ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν Λυκοσούρᾳ καὶ πρὸς Ἀν. καὶ Νότον τοῦ Ναοῦ τῆς Δεσποίνης πρὸς ἐξερεύνησιν τοῦ μήπω ἀποκαλυφθέντος μέρους τοῦ τεμένους.

Εὑρήματα ἐν Λυκοσούρᾳ εἴχομεν ἐλάχιστα· εὑρέθησαν μόνον ὀλίγα εἰδώλια κριόμορφα πήλινα καί τινα πήλινα ἐπίσης πλακίδια μετ' ἀναγλύπτου κηρυκείου, εὑρεθέντα ἐν τῷ Μεγάρῳ.

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΛΥΚΑΙΟΥ

Σκοπὸς τῆς ἐν τῷ Λυκαίῳ ὄρει ἐφετεινῆς ἀνασκαφῆς ἦτο ἡ διὰ δοκιμαστικῶν σκαφῶν ἐξακρίβωσις τῆς τε θέσεως τῶν διαφόρων ὑπὸ τοῦ Παυσανίου μνημονευομένων ἐκεῖ κτιρίων ὡς καὶ τοῦ σημείου τῆς διατηρήσεως αὐτῶν. Μεταβὰς ἐπὶ τοῦ Λυκαίου κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου εἰργάσθην διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν μέχρι τέλους Αὐγούστου.

Κατ' ἀρχὰς ἐξήτασα τὸν ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ Λυκαίου κείμενον βωμὸν τοῦ Λυκαίου Διός, ὅστις, ὡς γνωστόν, ἀποτελεῖται ἐκ τεχνητοῦ ἐκ γῆς ὑψώματος. Ἐν τούτῳ ἔσκαψα διαγωνίους τάφρους, παρετήρησα δ' ὅτι τὸ ὕψωμα ἀπετελέσθη ἐξ ὑπολειμμάτων μεγάλων θυσιῶν, ἤτοι ἐκ πολλῶν μικρῶν τεμαχίων κεκαυμένων ὀστῶν μεμιγμένων μετὰ σποδοῦ καὶ χώματος. Ὅπως συγκρατῆται τὸ ὕψωμα τοῦτο καὶ μὴ παρασύρηται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν βροχῶν, εἶχον προστεθῆ πολλοὶ λίθοι, ἐκαλύφθη δὲ καὶ ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ διὰ στρώματος ἐκ μεγάλων πλακῶν. Τεχνητὸς δὲν εἶνε ὅλος ὁ κῶνος, ὅστις ἐξαίρεται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λυκαίου καὶ διακρίνεται μακρόθεν, ἀλλὰ μόνον τὰ δύο περίπου ὑψηλότερα μέτρα τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ.

Ἐν τῷ βωμῷ εὑρέθησαν μόνον τεμάχια ἀγγείων ἔχοντα μέλαν γάνωμα τοῦ δ' αἰῶνος πιθανῶς, δύο σιδηραῖ μάχαιραι καὶ μικροὶ χαλκοῖ τριποδίσκοι ἐκ λεπτοῦ ἐλάσματος, ὅμοιοι πρὸς τοὺς εὑρεθέντας καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Παρὰ τὴν βάσιν τοῦ βωμοῦ πρὸς ΝΑ ἀνέσκαψα ὀλίγον ἐν τῷ τεμένει τοῦ Λυκαίου Διός πλησίον τῆς θέσεως, ἔνθα σῴζονται αἱ βάσεις τῶν δύο κιόνων, οἵτινες ἔφερον τοὺς χρυσοῦς ἀετούς, εἶχον δὲ τὸ εὐτύχημα νὰ ἀνεύρω δύο καλὰ χαλκᾶ ἀγαλμάτια τοῦ ε' αἰῶνος, καὶ ἄλλα τινα μικρὰ χαλκᾶ ἀντικείμενα. Ἡ ἐπίχωσις τοῦ τεμένους δὲν εἶνε μεγάλη, ἀλλ' ἐν τῷ ἀποκέντρῳ καὶ ὀλίγον συχναζομένῳ τούτῳ τόπῳ εἶνε πολὺ πιθανόν, ὅτι δὲν μετεκινήθησαν τὰ ἐκεῖ ὑπάρχοντα ἀντικείμενα καὶ ἐν προσεχεῖ ανα-

σκαφῇ πιστεύω, ὅτι καὶ ἄλλαι ὅμοιαι χαλκαῖ ἀρχαιότητες θὰ ἀνακαλυφθῶσιν.

Πρὸς ΒΑ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς 10 λεπτὰ χαμηλότερον τούτου ἀνέσκαψα ἐν τῇ θέσει Κουρίτες τοῦ ἱερέως Παπανικολάου μίαν ἀρχαίαν δεξαμενὴν ἐπιμελῶς κατεσκευασμένην, ἀλλὰ κατεστραμμένην, ἥτις δεικνύει ἴσως τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ἔκειτο ἡ ἀρχαία πηγὴ Ἁγνώ.

Ὁ ἀρχαῖος ἱππόδρομος τοῦ Λυκαίου κεῖται ἔν τινι μικρᾷ κοιλάδι (σήμερον Κάτω Κάμπος) κειμένῃ χαμηλότερον τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός ἡμίσειαν ὥραν περίπου πρὸς Ἀν. τούτου. Ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ ὤρυξα τάφρους εἰς διάφορα σημεῖα, εἶδον δ' ὅτι διατηροῦνται παρ' ἐλπίδα καλῶς μέρη τινὰ τούτου ἰδίως κατὰ τὸ νότιον αὐτοῦ ἄκρον, ἐν ᾧ σημείῳ θὰ ἦτο ἡ ἄφεσις. Ὡς ἐφάνη ἐκ τῶν ὀλίγων ἀποκαλυφθέντων μερῶν, ὁ ἱππόδρομος δὲν ἦτο πολυτελές τι κτίριον, ἀλλ' ἡ ἀνασκαφὴ αὐτοῦ εἶνε ἀναγκαία καὶ διὰ τὴν σπανιότητα Ἑλληνικῶν ἱπποδρόμων καὶ διότι εἶνε πολὺ πιθανὸν νὰ εὑρεθῶσιν ἐν αὐτῷ ἐπιγραφαὶ καὶ ἀγάλματα νικητῶν.

Παρὰ τὸν ἱππόδρομον ἀνέσκαψα πρὸς Β, ὅπως ἀνεύρω τὸ ἱερὸν τοῦ Πανός, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσα νὰ ἀνακαλύψω τὴν θέσιν τούτου. Διάφορα οἰκοδομήματα ἀποκαλυφθέντα ἐν μέρει δὲν ἔχουσι σχῆμα ναοῦ. Ὑπάρχουσιν πολλαὶ ἐλπίδες, ὅτι ἐν προσεχεῖ ἀνασκαφῇ θὰ ἀνακαλυφθῇ καὶ ὁ ναὸς τοῦ Πανός.

Ἐντὸς ἑνὸς τῶν ἀποκαλυφθέντων κατὰ ταύτην τὴν θέσιν οἰκοδομημάτων εὑρέθησαν καὶ δύο μαρμάριναι στῆλαι ἔχουσαι ἀναγραφὰς Λυκαιονικῶν διαφόρων περιόδων. Οἱ ἀγῶνες χρονολογοῦνται διὰ τοῦ ἑκάστοτε ἱερέως τοῦ Πανὸς καὶ τοῦ Διός. Τῶν ἐπιγραφῶν τούτων οἱ χρόνοι ὁρίζονται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Λάγου τοῦ υἱοῦ τοῦ Πτολεμαίου, ὅστις ἀναφέρεται ὡς νικήσας ἔν τινι τῶν ἀγώνων.

Ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Λυκαίου ἐν θέσει Ἅη-Γιάννης στὰ Μάρμαρα, κειμένῃ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἥτις φέρει ἐκ τοῦ Ἰσώματος τῶν Κάτω Καρυῶν εἰς Ἄνω Καρυάς, σώζονται ὀλίγα λείψανα τειχῶν καὶ ἄλλα ἀρχαίας πόλεως, τῆς Κρητείας.

Ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς θέσεως, ἔνθα εὑρίσκεται σήμερον τὸ ἐκκλησίδιον τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου, φαίνεται ὅτι ἔκειτο μεγαλοπρεπὴς ἀρ-

χαῖος ναός, οὗτινος μόνον ὀλίγα μάρμαρα ὑπελείφθησαν. Τὰ πλεῖστα τῶν ἀρχιτεκτονικῶν αὐτοῦ μελῶν μετεφέρθησαν, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν χωρικῶν, εἰς Κάτω Καρυάς καὶ τὰ λοιπὰ γειτονεύοντα χωρία καὶ ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἐκκλησιῶν.

Ὁ ἀρχαῖος ναὸς ἦτο ᾠκοδομημένος ἐπὶ τεχνητοῦ ἐπιπέδου στηριζομένου διὰ μακροῦ ἀτέχνου ἀναλήμματος ἐκτισμένου δι' ἀκατεργάστων λίθων καὶ ἐν μέρει μόνον διατηρουμένου.

Ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἠσχολήθην εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ἐπιπέδου τούτου πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν λειψάνων τοῦ ἀρχαίου ναοῦ, εἰς μάτην ὅμως, διότι ὁ ναὸς φαίνεται, ὅτι εἶνε ἐκ θεμελίων κατεστραμένος, τὰ δ' ὁπωσδήποτε ἀξιόλογα αὐτοῦ μέλη ἔχουσιν ἀφαιρεθῇ.

Τὸ ἐπίπεδον εἶνε κατεσκευασμένον διὰ σωρεύσεως μεγάλων λίθων ἀκατεργάστων καὶ ὀλίγου μόνον χώματος, μόνον δὲ εἰς ὀλίγα ἑκατοστὰ τῆς ἀνωτάτης ἐπιφανείας ἡ ἐπίχωσις σύγκειται ἐκ χώματος καὶ ὀλίγων λίθων. Ἐντὸς τῆς ἐπιχώσεως τοῦ ἐπιπέδου εὕρισκον ὀλίγα τεμάχια γεωμετρικῶν ἀγγείων καὶ διάφορα ὅπλα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα σιδηρᾶ. Εἴς τινα ἄκραν τοῦ ἐπιπέδου σῴζεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας καὶ μικρὸν δωμάτιον ἔχον κανονικοὺς πολυγωνικοὺς τοίχους, ἴσως δεξαμενή.

Κ. Κουρουνιώτης

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΝΑΞΟΥ

Καίτοι ἐλαχίστων ὄντων τῶν τέως γνωστῶν προϊστορικῶν λειψάνων τῆς νήσου Νάξου, ἡ ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης ἑστίας τοῦ νησιωτικοῦ προμυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ θέσις τῆς μεγίστης τῶν Κυκλάδων, ἐν μέσῳ νήσων, ὧν καὶ αὐταὶ αἱ ἀσημόταται καὶ πενιχρόταται τότε ᾠκοῦντο καὶ ὁ φυσικὸς αὐτῆς πλοῦτος, ἐπιτρέπων οὐ μόνον βίου εὐμάρειαν, ἀλλὰ καὶ εὐχερῆ προσπόρισιν τῶν ἐλλειπόντων δι' ἀνταλλαγῆς, ἐπέβαλλον ἡμῖν τὴν βεβαιότητα ὅτι ὁ ἀρχαιότατος ἐκεῖνος πολιτισμὸς θὰ ἤκμαζε ἐν Νάξῳ, τούτου δ'

ὅτι σπουδαῖα μνημεῖα καὶ λείψανα θὰ ἀπεκάλυπτον ἐπιτόπιαι ἔρευναι καὶ σκαφαί.

Τοῦ Σ. Συμβουλίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας εὐαρεστηθέντος νὰ ἀποδεχθῇ πρότασιν ἡμῶν περὶ προϊστορικῶν ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἰδίᾳ ἐν Νάξῳ ἐξερευνήσεων, μετέβημεν αὐτόσε κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου, ἐσυνεχίσαμεν δὲ τὰς ἐρεύνας ἡμῶν καθ' ἅπαντα τὸν Αὔγουστον καὶ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου.

Μετὰ βραχεῖαν τῆς νήσου ἐπισκόπησιν ἐνετοπίσαμεν τὰς ἐργασίας ἡμῶν κατὰ τὰς νοτιωτάτας τῆς νήσου ἐσχατιάς, καθ' ἃς πολλαὶ μέν εἰσι τάφων συστάδες, πολλὴ δὲ πρὸς τὸ τυμβωρυχεῖν ἔφεσις τελείαν ἔτεινε νὰ ἐπενέγκῃ αὐτόθι καταστροφήν.

Συστάδες τάφων. Τὸ μέγιστον τῶν αὐτόθι νεκροταφείων κεῖται μεταξὺ τοῦ νοτιωτάτου τῆς νήσου ἀκρωτηρίου Στιβοῦ καὶ τοῦ ἀνατολικώτερον κειμένου ὅρμου Καλλαντοῦ, ἐπὶ κλιτύος παρακτίας, καλλιεργουμένης κατὰ τὸ πλεῖστον ὡς ἀγροῦ, φερούσης δὲ τὸ ὄνομα «Καρβουνόλακκοι», διὰ τὸ παρεμφερὲς τῶν τάφων πρὸς λάκκους οὓς οἱ Νάξιοι ὀρύσσουσι πρὸς κατασκευὴν ἀνθράκων ἐν αὐτοῖς. Αὐτόθι πλέον τῶν 60 τάφων εὕρομεν σεσυλημένους, ὧν αἱ πλάκες αἱ μὲν ἐπὶ τόπου, αἱ δὲ ἐπὶ τῶν πέριξ τοῦ ἀγροῦ τοίχων ἀπέκειντο, 22 δὲ ἀσυλήτους ἀνεσκάψαμεν τάφους περισωθέντας ἐπὶ τοῦ πετρώδους ἀκαλλιεργήτου ἐδάφους τοῦ αὐτόθι ἀγροῦ. — Ἀνατολικώτερον μεταξὺ τοῦ νεκροταφείου τῶν Καρβουνολάκκων καὶ τοῦ ὅρμου Καλλαντοῦ ἐν θέσει Κέλη μικρὰν συστάδα εὕρομεν ἐκ δέκα ἀσυλήτων τάφων ἐπὶ κλιτύος, σπειρομένης ἐπίσης κατὰ τὸ πλεῖστον ὡς ἀγροῦ, ἀπεχούσης δὲ τῆς θαλάσσης λεπτά τινα τῆς ὥρας. — Ἐκ τῆς κοιλάδος τοῦ Καλλαντοῦ εἰς τὸν μικρὸν ἀνατολικώτερον ταύτης ὁρμίσκον τοῦ Σπεδοῦ ἐτράπημεν. Αὐτόθι μικρὰ προϊστορικὴ ἀκρόπολις ἐπὶ λόφου ἐρυμνοῦ ὑπέρκειται τῆς θαλάσσης, οὗ τὴν φυσικὴν ὀχυρότητα συνεπλήρουν τειχία ἐκ πλακοειδῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λίθων. Ἐγγὺς ταύτης οὐ μακρὰν τοῦ μυχοῦ τοῦ ὁρμίσκου ἐπὶ χθαμαλῆς κλιτύος συστάδα εὕρομεν τάφων ἐν μέρει σεσυλημένων, ἧς ἐννέα ἀσυλήτους ἀνεσκάψαμεν.

Αὐτόθεν ὁρμηθέντες βορειότερον εἰς τὴν περὶ τὸν ἀρχαῖον πύργον τοῦ Χειμάρρου περιοχήν, μικρὰν συστάδα τάφων ἀνεσκάψαμεν

κατὰ τὴν θέσιν Ἀϊλᾶ, ἐπὶ χθαμαλῆς κλιτύος ἐντὸς ῥευματιᾶς, διὰ μικροῦ ἀναλήμματος ἀπὸ τοῦ ἐγγὺς χειμάρρου προασπιζομένην.

Κατασκευὴ τάφων. Οἱ τάφοι τῶν συστάδων τούτων, μικρὸν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπὸ τὸ ἔδαφος κείμενοι, εἰσὶ κατεσκευασμένοι διὰ πλακῶν σχιστολίθου ἢ τιτανολίθου ἀλαξεύτων, σπανιώτερον δὲ δι' ἄλλων ἐγχωρίων λίθων. Καλύπτονται δὲ διὰ μεγάλων ἀκατεργάστων πλακῶν, συνήθως ἀφῃρημένων. Δύο ὄρθιαι πλάκες ἀποτελοῦσι τὰς δύο πλαγίας τοῦ τάφου πλευράς. Αὗται μὴ οὖσαι παράλληλοι, ἀλλὰ συγκλίνουσαι ἀλλήλαις, περιλαμβάνουσι μεταξὺ τῶν ἀποκλινόντων αὐτῶν περάτων μεγάλην ὀρθίαν πλάκα, ἀποτελοῦσαν τὴν ὀπισθίαν τοῦ τάφου πλευράν, ἐνῷ ἡ προσθία πλευρὰ ἐλάσσων τῆς ὀπισθίας εἶναι σχεδὸν πάντοτε (ὁσάκις σώζεται) ἐκτισμένη διὰ μικρῶν πλακοειδῶν λίθων. Ἡ τοιαύτη τῶν τάφων κατασκευὴ προφανῆ ἔχει τὸν λόγον. Οὕτως αἱ τῶν πλαγίων πλευρῶν πλάκες προσεγγίζουσαι πρὸς τὰ πρόσω ἀλλήλαις συγκρατοῦσι τὴν τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς πλάκα καὶ κωλύουσι τὴν πτῶσιν αὐτῆς εἰς τὸ κοῖλον τοῦ τάφου· αὗται δὲ αἱ πλάγιαι συγκρατοῦνται ἐν τῇ θέσει αὐτῶν πρὸς μὲν τὰ ὀπίσω ὑπ' ἐκείνης, πρὸς δὲ τὰ πρόσω διὰ τοῦ κτιστοῦ τειχίου. Σπανιώτατα δὲ ἡ ὀπισθία πλευρά, ἥ; ἡ πλὰξ μεθ' ὅλην τὴν τοιαύτην φροντίδα κλίνει πολλάκις πρὸς τὰ ἐντὸς μᾶλλον ἢ ἧττον, πιεζομένη ὑπὸ τῆς ἔξωθεν γῆς, εἶναι κτιστὴ ὅλως ἢ ἐν μέρει· σπανιώτατα δ' ἐπίσης τὴν προσθίαν πλευρὰν ἀντὶ κτιστοῦ τειχίου ἀποτελεῖ πλὰξ ἁπτομένη τῶν προσθίων περάτων τῶν δύο πλαγίων πλακῶν.

Τὸ ἔδαφος τῶν τάφων ὁτὲ μὲν ἀποτελεῖται ἁπλῶς ἐκ τῆς γῆς, ὁτὲ δὲ εἶναι ἐστρωμένον διὰ μικρῶν λιθαρίων· οὐ σπανίως δὲ ἐν Καρβουνολάκκοις καὶ Ἀϊλᾶ καλύπτεται ὅλως ἢ ἐν μέρει διὰ πλακὸς τιτανολίθου ἢ σχιστολίθου, κατεχούσης συνήθως τὸ ὀπίσθιον ἥμισυ τοῦ τάφου.

Ἐκ τῶν πλευρῶν τῶν τάφων τῶν μὲν πλαγίων τὸ μῆκος συνήθως κυμαίνεται μεταξὺ 0,60 καὶ 1,10 (τῆς δὲ συστάδος Κέλη καὶ ἔλασσον ἔτι), τῆς δὲ ἀπέναντι τοῦ τειχίου μεταξὺ 0,85 καὶ 1,20· τὸ δὲ βάθος συνήθως ποικίλλει μεταξὺ 0,30 καὶ 0,60 τοῦ μέτρου.

Τὰ ἐν τοῖς τάφοις. Ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου εὐρυτέρου μέρους τοῦ τάφου εἶναι σχεδὸν πάντοτε κατακεκλιμένος ὁ νεκρός, ἀναπαυόμενος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ πλευροῦ, προσβλέπων συνήθως πρὸς τὸν ἀνοικτὸν ὁρίζοντα, ἔχων δὲ σχεδὸν πάντοτε κεκαμμένους τοὺς μηροὺς πρὸς τὴν λεκάνην, καὶ τὰς κνήμας πρὸς τοὺς μηρούς.

Ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ σπανίως εἰσὶ τεθαμμένοι πλείονες τοῦ ἑνὸς νεκροί· τότε δέ, τοῦ κρανίου ἀφειμένου ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτοῦ θέσει, τὰ λοιπὰ ὀστᾶ παρίστανται ἐκτετοπισμένα ἢ ἐξηγμένα, τὸν δὲ καταλειπόμενον χῶρον κατέχει ὁ νέος νεκρὸς μετὰ τῶν κτερισμάτων αὐτοῦ.

Ὁσάκις ἓν ἢ δύο ἀγγεῖά εἰσι τὰ μόνα κτερίσματα, ταῦτα κεῖνται σχεδὸν πάντοτε πρὸ τοῦ προσώπου τοῦ νεκροῦ· ὁσάκις πλείονα, ἀτάκτως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοποθετοῦνται περὶ αὐτόν, συχνάκις τιθεμένων τῶν ἐλασσόνων ἐντὸς τῶν μειζόνων.

Τὰ κτερίσματα ποικίλλουσί πως κατὰ τὰς διαφόρους τῶν τάφων συστάδας· τοῦτο δὲ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὅλως τυχαῖον.

Ἐν τῷ νεκροταφείῳ Καρβουνολάκκων τὰ κτερίσματα εἰσὶν ἐξ ὕλης ποικίλης. Ἐκ τῶν μαρμαρίνων ἀπαντῶμεν τὰς πλείστας κατηγορίας τῶν κτερισμάτων τῶν νήσων (2 μαρμάρινα ἀγγεῖα μετὰ σώματος σικυοειδοῦς καὶ ποδός, μικραὶ μαρμάριναι λοπαδοειδεῖς φιάλαι, πυξὶς μαρμαρίνη σφαιρικὴ εἰς τεμάχια, τρία εἰδώλια γυναικεῖα, ὧν δύο τοῦ τελείου νησιωτικοῦ τύπου καὶ ἕτερον ἄχειρ, ἄπουν, ὀξύληκτον πρὸς τὰ κάτω)· ἐκ δὲ τῶν πηλίνων (δίσκος κυλινδρικὸς χθαμαλός, χαρακτοκόσμητος, 5 μικραὶ πυξίδες καὶ μικρὰ σφαιρικὰ ἀγγεῖα) ἄξιος λόγου ὁ κυλινδρικὸς δίσκος, παρεμφερὴς σχεδὸν ὅλως τῷ τε σχήματι καὶ τῷ ἐκ σπειροειδῶν γραμμῶν κόσμῳ πρὸς τὸν γνωστὸν ἐκ Σικίνου [1], φέρων δὲ ἐν τῷ μέσῳ χαρακτὸν ἑξάκτινα ἀστέρα. Τὰ πήλινα οὐδὲν ἴχνος τροχοῦ παρουσιάζουσιν, οὐδαμῶς δὲ κοσμήματα γραπτά. Ἐργαλεῖα εὑρέθησαν λίθινα μὲν λεπίδες τινὲς ὀψιανοῦ, τρία ἕτερα πλατύτερα καὶ εἷς κορμίσκος (nucleus) ἐπίσης ἐξ ὀψιανοῦ· ἐκ μετάλλου δὲ ἓν μέγα χαλκοῦν ἐγχειρίδιον, παρεμφερὲς πρὸς τὰ

---

(1) Furtwängler u. Löschke: Myk. Vasen, S. 32.

τῆς Ἀμοργοῦ, τὸ μόνον δὲ ἄχρι τοῦδε ἐν ταῖς νήσοις ἐκτὸς τῆς Ἀμοργοῦ εὑρεθὲν τῶν χρόνων τούτων. Καὶ ἐνταῦθα ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τάφων συστάδας οὐδὲν ἴχνος σιδήρου παρετηρήθη.

Ἐν τῇ θέσει Κέλη πάντα τὰ ἀγγεῖα τῶν τάφων εἶναι πήλινα (ἰδίᾳ μικραὶ πυξίδες), ἄνευ ἴχνους χρήσεως τροχοῦ, ἄνευ ἴχνους κοσμήματος γραπτοῦ, μετ' ἐρυθροῦ τὰ πολλὰ ἐπιχρίσματος.

Πλουσιώτερα καὶ ποικιλώτερα εὑρήματα παρέσχεν ἡ ἐν Σπεδῷ σκαφή. Ἐκ τῶν μαρμαρίνων κτερισμάτων (δέκα γυναικεῖα εἰδώλια τοῦ τελείου νησιωτικοῦ τύπου, δύο μεγάλα πινάκια ἀβαθῆ καὶ δύο ἕτερα λοπαδοειδῆ βαθέα, μικρὸν σικυοειδὲς ἀγγεῖον τετράωτον, μικρὸς λεπτότοιχος λύχνος ἁπλοῦς, μικρὸν ἀγγεῖον σκυφοειδές, μικρὸν ἐπίμηκες αὐλακωτὸν μαρμάριον (palette), ὁμοίωμα ἀγγείου τριγωνικοῦ τριώτου ἄνευ ἐσωτερικῆς κοιλότητος μετὰ βάσεως, χρησιμεῦον πιθανῶς ὡς βάσις εἰς τὸν κατωτέρω τριπλοῦν πήλινον λύχνον) ἄξια μάλιστα σημειώσεως τὰ πολυάριθμα σχετικῶς γυναικεῖα εἰδώλια. Ταῦτα εἰς τὸν αὐτὸν τύπον ἀνήκοντα ἔχουσι τὸ ἀριστερὸν ἀντιβράχιον παραλλήλως ὑπὲρ τὸ δεξιόν, τοὺς μηροὺς καὶ τὰς κνήμας μικρὸν κεκαμμένας, τοὺς ἄκρους πόδας κρεμαμένους πρὸς τὰ πρόσω καὶ μὴ ἐπιτρέποντας ὀρθοστασίαν. Ἐκ τούτων τὰ μὲν ἐπιδιώκουσί πως ἀπομίμησιν τῶν φυσικῶν καμπυλοτήτων τοῦ σώματος, ἐν τοῖς δὲ σκαιὰ τάσις ἐπικρατεῖ πρὸς γεωμετρικὰς ἁπλᾶς γραμμὰς καὶ σχήματα. Ἐκ τῶν πηλίνων κτερισμάτων ἄξια ἰδίᾳ σημειώσεως δύο μεγάλα εὐρύστομα, ὑποσφαιροειδῆ ἀγγεῖα μετὰ βάσεως κωδωνοειδοῦς καὶ χαρακτῶν κοσμημάτων (εἰς τεμάχια), λύχνος τριπλοῦς (ἐν μέρει τεθραυσμένος καὶ ἐλλιπὴς) μετὰ ὑψηλῆς βάσεως ἐχούσης σχῆμα τρίποδος, (ὅστις πιθανῶς ὑψοῦτο ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω σημειωθείσης τριγωνικῆς μαρμαρίνης βάσεως ἀνακαλυφθείσης ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ), τεμάχια πρόχου πιθανῶς ἐλαίου, μετὰ προχοῆς αὐλοειδοῦς, μετὰ γραπτῶν δρυφρακτοειδῶν κυρίως κοσμημάτων· ἔτι ἄλλα τινὰ ἀγγεῖα (ἀγγεῖον σκυφοειδὲς εὐρύστομον μετὰ βάσεως καὶ αὐλοειδοῦς προχοῆς, ἕτερον ἐπίσης σκυφοειδὲς ἄνευ βάσεως, λίαν εὐρύστομον, μετὰ αὐλακοειδοῦς προχοῆς, μετὰ γραπτῶν κοσμημάτων· ἔτι θραύσματα ἄλλων τινῶν ἀγγείων). Οὐδὲν ἴχνος μετάλλου εὑρέθη ἐνταῦθα· ἐργαλεῖα δὲ μόνον ἐξ ὀψιανοῦ 10 λεπίδες κατὰ τὸ πλεῖ-

στον τεθραυσμέναι, πᾶσαι ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ σὺν κορμίσκῳ ὀψιανοῦ (nucleus).

Ἡ ἐν Ἀϊλᾶ τέλος σκαφή, πλὴν τινων ἄλλων κτερισμάτων (1 φιάλιον λοπαδοειδές, 2 πυξίδες πήλιναι, ἄκοσμοι καὶ ἑτέρα μετὰ χαραγμάτων ἐκ γραμμῶν κεκλασμένων), παρέσχεν ἐν δυσὶ τάφοις ἀξιόλογα εὑρήματα. Τούτων ὁ μὲν ἐνέκλειε πρίονα χαλκοῦν, τὸν ἀρχαιότατον πιθανῶς τῶν ἄχρι τοῦδε ἐν ἑλληνικῇ χώρᾳ ἀνακαλυφθέντων, μετὰ μικρᾶς μάζης μολύβδου καὶ τριῶν ἄλλων μικροτέρων χαλκῶν ἐργαλείων ὧν ἓν καινοφανὲς ἐν ταῖς νήσοις: μηνοειδὲς μετὰ μείζονος ἐξωτερικοῦ χείλους ὀξέος, μετὰ ἐλάσσονος ἐσωτερικοῦ ἀμβλέος). Ὁ δ' ἕτερος 11 πήλινα ἀγγεῖα τὰ μὲν 8 κωδωνοειδῆ μόνωτα, τὰ δὲ τρία κυαθοειδῆ μετ' ἀναμφισβητήτων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς σημείων ὅτι κατεσκευάσθησαν διὰ τροχοῦ· ἀναμιμνήσκοντα δὲ ἁπλούστατά τινα καμαραϊκὰ ἀγγεῖα.

Ἐκ τῶν σκαφῶν τούτων ἐπιχέεται φῶς ἐφ' ἱκανῶν σημείων τοῦ προμυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ἥ τε κατασκευὴ τῶν τάφων διευκρινίζεται, καὶ τὸ μακρὸν τῆς περιόδου καθ' ἣν αὕτη ἐπεκράτει μετα κτερισμάτων ἀνηκόντων εἰς χρόνους ἐν μερει διαφόρους, εἰλημμένων δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον τοὐλάχιστον ἐκ τοῦ καθ' ἡμέραν βίου· πιστοῦται δὲ πλὴν ἄλλων ἡ τέως ὑποθετικὴ συνύπαρξις γραπτῶν κοσμημάτων μετὰ τῶν νησιωτικῶν μαρμαρίνων εἰδωλίων.

Περὶ δὲ γενικωτέρων πορισμάτων, ὡς καὶ περὶ ἐξαγομένων εἰς ἃ ἄγουσιν οἱ ἀνακαλυφθέντες σκελετοὶ καὶ ἰδίᾳ τὰ κρανία, κατατετεμαχισμένα τὸ πλεῖστον δυστυχῶς, μακρᾶς δὲ ἐργασίας δεόμενα, ἐπιβάλλεται ἡμῖν νὰ προσδοκῶμεν τὸ πέρας τῶν ἀνασκαφῶν, ὅτε διακριθήσεται τί εἴς τινας οἰκισμοὺς προσιδιάζει καὶ τί γενικωτέραν κέκτηται σημασίαν.

ΚΛΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Διευθυντὴς τοῦ Ἀνθρωπολ. Μουσείου.

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΟΛΥΜΠΙᾼ

Ἓξ μῆνας διήρκεσαν αἱ ἐργασίαι πρὸς διευθέτησιν τοῦ Μουσείου Ὀλυμπίας.

Κατ᾽ αὐτὰς συνεκολλήθησαν καὶ ἱδρύθησαν ἐπὶ βάθρων ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντων πάντα τὰ ἐν τῷ Μουσείῳ ἀτάκτως πρὶν κατακείμενα ἀγάλματα καὶ λοιπὰ γλυπτά, ὡς καὶ τὰ λίθινα ἀρχιτεκτονικὰ ἀντικείμενα.

Ἐξετέθησαν ἐπὶ γυψίνων ὁριζοντίων θηκῶν ἐπίτηδες ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ Μουσείου κατασκευασθεισῶν, πάντα τὰ μικρότερα γλυπτὰ ἀντικείμενα, τά τε λίθινα καὶ τὰ πήλινα, ὁμοίως δὲ ἐν ἑνὶ δωματίῳ καὶ τὰ ἀρχιτεκτονικὰ πήλινα ἀντικείμενα, οὕτως ὥστε εἶνε δυνατὴ καὶ εὔκολος ἡ ἐπισκόπησις καὶ μελέτη τούτων. Δυστυχῶς ἡ ἔκθεσις τῶν τελευταίων τούτων εἶνε κατὰ τοῦτο ἐλλιπής, καθότι δὲν συνεκολλήθησαν τὰ διάφορα προσαρμόζοντα τεμάχια, καὶ δὲν συνεπληρώθησαν ἐλλιπῆ τινα μέρη, ὅπερ θὰ παρεῖχε τὴν θέαν τῶν ἀντικειμένων εὐαρεστοτέραν.

Ἐξετέθησαν πρὸς τούτοις ἐντὸς τριῶν θηκῶν καταλλήλως καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ χαλκῶν ἀντικειμένων.

Ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ Μουσείου παρεσκευάσθη μακρὸς ὑπόστεγος χῶρος μετὰ ὁριζοντίων θηκῶν ἐπὶ τοῦ τοίχου αὐτοῦ πρὸς τοποθέτησιν τῶν ἐπιγραφῶν, ἀλλ᾽ ἡ ἐργασία αὕτη δὲν συνετελέσθη ἐλλείψει χρόνου κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Ἐχρωματίσθησαν ἐπίσης δι᾽ ἐρυθροῦ χρώματος καὶ αἱ αἴθουσαι τοῦ Μουσείου τῆς Ὀλυμπίας πλὴν τῆς μεγάλης αἰθούσης τῶν ἀετωμάτων καὶ τῆς αἰθούσης τοῦ Ἑρμοῦ, καὶ ἐγένετο μικρὰ ἐργασία πρὸς ἐπισκευὴν τῆς στέγης τοῦ Μουσείου.

Παρὰ τὸ Μουσεῖον ᾠκοδομήθη καὶ μικρὰ οἰκία ἐκ τριῶν δωματίων καὶ μαγειρείου πρὸς κατοικίαν τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ Μουσείῳ.

Ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰργάσθη καὶ ὁ γλύπτης Λάζ. Σῶχος εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων μελῶν τῶν ἀγαλμάτων τῶν ἀετωμάτων τοῦ Ναοῦ τοῦ Διός.

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Τὸ Θέατρον

(Πίναξ Α')

Περὶ τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνασκαφῶν κατὰ τὸ ἔτος 1903 ἀνεκοινώθησαν βραχέα τινὰ ἐν σελ. 20-21. Τῶν παρασκευαζομένων δὲ νέων σχεδίων τῶν οἰκοδομημάτων τοῦ Ἱεροῦ δημοσιεύεται ἐνταῦθα τὸ σχέδιον τοῦ θεάτρου, ὑπὸ Ν. Ἰωαννίτου, ἐμοῦ ἐποπτεύοντος, συνταχθὲν (πίν. Α'). Εἶνε δὲ τοῦτο ἔν τισιν ἀκριβέστερον τοῦ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1883 (πίν. Α') δημοσιευθέντος, καί, κατ' ἀκολουθίαν, τὸ ὁριστικὸν σχέδιον τοῦ θεάτρου, ὡς δύναταί τις νὰ κρίνῃ παραβάλλων αὐτὸ πρὸς ἐκεῖνο. Πρὸς ἑρμηνείαν τῶν ἐν τῷ σχεδίῳ τούτῳ παραπέμπω τὸν ἀναγνώστην εἰς τὰς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1881 καὶ ἰδίᾳ τοῦ 1883 ἐκθέσεις μου.

Π. Καββαδιας

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΤΩ ΕΡΕΧΘΕΙΩ

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνεπληρώθη ἡ κατὰ τὰ μέσα τοῦ ἔτους 1902 ἀρξαμένη ἐργασία τῆς ἀναστηλώσεως τῆς βορείας προστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου τοποθετηθέντων εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις πάντων τῶν διασωθέντων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν. Τὰ πλεῖστα τούτων εὑρέθησαν εἰς τεμάχια, ἅτινα καταλλήλως συγκολληθέντα καὶ συμπληρωθέντα, ἔνθα ἀπόλυτος ἀνάγκη ἦτο, ἐχρησιμοποιήθησαν προσηκόντως.

Σχετικῶς δὲ ἐλαχίστου ἀριθμοῦ νέων ὅλως τεμαχίων ἐλάβομεν ἀνάγκην πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου, καθόσον μόνον τὰ κάτωθι ἀναγραφόμενα τεμάχια δὲν ἀνευρέθησαν ἤτοι α') ὁ τελευταῖος σπόνδυλος τοῦ Β.Δ γωνιαίου κίονος β') ἓν φάτνωμα τῆς ὀροφῆς καὶ γ') 5 τεμάχια τῆς ἐξ Ἐλευσινίου λίθου ζωοφό-

ρου τοῦ θριγκοῦ, ἅτινα ἀντικατεστάθησαν διὰ νέων μαρμάρων, ὡς ἐπίσης δύο τεμάχια ὁλοκλήρων σπονδύλων τοῦ πρὸς δυσμὰς μεσαίου κίονος, ἐπειδὴ τὰ ὑπάρχοντα ἦσαν τοσοῦτον ἐφθαρμένα, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ φέρωσι τὸ ὑπερκείμενον βάρος τοῦ θριγκοῦ. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κιόνων καὶ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἐπιστυλίων, ἅτινα εὑρέθησαν ἐν καλῇ σχετικῶς καταστάσει, ἐτέθησαν εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις αἱ μεγάλαι μαρμάριναι δοκοὶ τῆς ὀροφῆς, ὁλικοῦ μήκους 6.70, αἵτινες πᾶσαι, ὡς γνωστόν, κατέκειντο εἰς δύο τεμάχια τεθραυσμέναι.

Τὰ σχετικὰ τεμάχια τῶν δοκῶν τούτων προσαρμοσθέντα καταλλήλως ἐκρεμάσθησαν ἐκ σιδηρῶν δοκῶν, διὰ ζωστήρων διερχομένων δι' αὐτῶν τῶν μαρμαρίνων δοκῶν. Ἡ τοιαύτη σύνδεσις τῶν δοκῶν ἐξησφάλισεν ὁλοσχερῶς τὴνστερεότητα του ὅλου μνημείου, ἀφ' ἑτέρου οὐδεμίαν βλάβην ἐπέφερεν εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ, καθόσον αἱ μεγάλαι σιδηραῖ δοκοὶ οὐδὲ διακρίνονται.

Ἐκ τῆς ἐξ Ἐλευσινίου λίθου ζωοφόρου τοῦ θριγκοῦ πέντε μόνον τεμάχια δὲν ἀνευρέθησαν. Τὰ ὑπάρχοντα ὅμως συγκολληθέντα καταλλήλως ἐθέσαμεν μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ ἀκριβείας εἰς τὰς ἀρχικὰς αὐτῶν θέσεις, ὁδηγούμενοι εἰς τοῦτο ἐκ τῶν σχετικῶν συνδέσμων καὶ γόμφων, ὧν αἱ θέσεις σαφέστατα ἐνδείκνυνται. Ἐπίσης ἐτοποθετήθησαν καταλλήλως τὰ ὄπισθεν τῆς ζωοφόρου τεμάχια τοῦ διαζώματος ἅτινα ἀκολουθοῦσι τὸν ῥυθμὸν καὶ τὰς γλυφὰς τῶν δοκῶν τῆς ὀροφῆς. Ἐκ δὲ τοῦ ὑπερκειμένου γείσου πάντα τὰ τεμάχια ἀνευρέθησαν ἐξαιρέσει τμήματος μήκους 0,90 ὅπερ καὶ ἀνεπληρώθη. Ἐπίσης ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις πάντα τὰ φατνώματα, ἐξαιρέσει ἑνὸς μὴ ἀνευρεθέντος ὅπερ καὶ ἀντικατεστάθη πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὅλης ὀροφῆς. Τὰ πλεῖστα τῶν φατνωμάτων ἀπαρτίζονται ἐκ διαφόρων τεμαχίων ἀνευρεθέντων ἐντὸς τῶν διαφόρων σωρῶν τῶν μαρμάρων, ἓν μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἀπαρτίζεται ἐξ ὀκτὼ τεμαχίων ἄριστα προσαρμοσθέντων.

Ἐκ τῶν τυμπάνων τοῦ ἀετώματος ἀνευρέθησαν καὶ ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς θέσεις των ὁ μεσαῖος λίθος καὶ ὁ δεξιὰ αὐτοῦ πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τῆς μορφῆς τοῦ ἀετώματος ἐτέθη ἓν νέον

μάρμαρον δεξιὰ καὶ ἕτερον ἀριστερὰ τῇ ἐπινεύσει τοῦ κ. Γενικοῦ ἐφόρου τῶν Ἀρχαιοτήτων.

Πάντα τὰ νέα τεμάχια κατειργάσθησαν τελείως ἐξαιρέσει τῶν ἐπὶ τῶν κυματίων γλυφῶν, ἐπίσης δὲ ἐχρωματίσθησαν καταλλήλως διὰ διαλύσεως σιδήρου ὥστε νὰ μὴ προσπίπτωσιν κακῶς ἐκ πρώτης ὄψεως εἰς τὸν θεατήν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν συντόμῳ περὶ τῆς ἐκτελεσθείσης ἐργασίας.

Κατὰ δὲ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης παρετηρήσαμεν α΄) ὅτι ἐπὶ διασωθέντος μέχρι τοῦδε τμήματος τῆς ὀροφῆς ὑπῆρχεν ὀπαῖον διῆκον μέχρι τῆς στέγης. Τὸ ὀπαῖον τοῦτο εὑρίσκεται ἀριστερὰ τῆς θύρας τοῦ Ἐρεχθείου παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ σηκοῦ καὶ ἄνωθεν τῶν ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ Ἐρεχθείου ὀπῶν δι' ὧν βλέπομεν τὰ σημεῖα τῆς Τριαίνης ἐν τῷ βράχῳ, καὶ κατέχει τὴν θέσιν τῶν δύο τελευταίων φατνωμάτων τοῦ διακένου τῆς ὀροφῆς τοῦ σχηματιζομένου μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας δοκοῦ. Τὸ ὀπαῖον ἔχει πλάτος 0,87 τοῦ μέτρου καὶ μῆκος 0,97 περιβάλλεται δὲ διὰ μαρμαρίνου περιθωρίου ἔχοντος τὸ πάχος τῶν φατνωμάτων. Ἐκ τοῦ περιθωρίου τούτου εὑρέθησαν ἐπὶ τόπου δύο πλευραί. Τὸ μεταξὺ τῆς ὀροφῆς καὶ στέγης κενὸν περιεφράσσετο διὰ τεσσάρων μαρμαρίνων ὀρθοστατῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἀνευρέθησαν δύο ἐντὸς τῶν χωμάτων τῶν σεσωρευμένων ἐπὶ τοῦ διασωθέντος τμήματος τῆς ὀροφῆς. Οἱ ὀρθοστάται οὗτοι τοποθετηθέντες εἰς τὰς ἐνδεδειγμένας αὐτῶν θέσεις δεικνύουσι πασιφανῶς ὅτι τὸ ὀπαῖον τοῦτο ἐξικνεῖτο μέχρι τῆς στέγης, τὴν κλίσιν τῆς ὁποίας ἀκολουθοῦσιν αἱ ἄνω ἐπιφάνειαι τῶν ὀρθοστατῶν καὶ ὅτι ἑπομένως τὸ ὀπαῖον ἦτο ἀσκεπές. β΄) Ὅτι ἐκτὸς τοῦ ἀνωφλίου τῆς θύρας τοῦ Ἐρεχθείου ὅπερ ὡς γνωστὸν ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἐπίσης ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀντικατεστάθη ἡ μεσαία δοκὸς τῆς ὀροφῆς, (ἡ ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸ κέντρον τῆς θύρας) ὡς ἐπίσης καί τινα τῶν μεσαίων γείσων τοῦ θριγκοῦ, ἐνῷ τὸ ἐπιστύλιον ἐφ' οὗ ἑδράζονται ἡ ἀντικατασταθεῖσα δοκὸς ὡς καὶ τὰ ὑπερκείμενα γεῖσα, εἶναι ἐκ τῶν ἀρχικῶς κατασκευασθέντων. Ταῦτα πασιφανῶς ἐνδείκνυνται ἐκ τῆς τέχνης τῆς κατεργασίας, καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἐν τῇ τροποποιήσει τῆς δυσμικῆς προόψεως τοῦ Ἐρεχθείου οἱ Ῥωμαῖοι ἀνεκαίνισαν

καὶ τὴν διὰ πρώτην ἴσως φορὰν καταπεσοῦσαν βορείαν πρόστασιν.

Κατὰ δὲ τὸ τρέχον ἔτος θέλει συμπληρωθῇ ἡ ἀρξαμένη ἤδη ἀναστήλωσις τῆς δυσμικῆς προσόψεως, τῆς ὁποίας εὐτυχῶς ἀρκετὰ τεμάχια σώζονται ἐξαιρέσει ἑνὸς ἡμικιονίου καὶ ἑνὸς ἐπιστυλίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1904

Ὁ ἐπὶ τῶν ἔργων Νομομηχανικός
Ν. Μ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ Τῌ ΣΤΟᾼ ΤΟΥ ΑΤΤΑΛΟΥ

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐγένετο ἡ ἐξασφάλισις τῶν σωζομένων τοίχων τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου διὰ τῆς κατεδαφίσεως τοῦ ἑτοιμορρόπου μέρους τοῦ πρὸς βορρᾶν τοίχου, καὶ τῆς ἀνοικοδομήσεως αὐτοῦ διὰ τῶν ἰδίων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑλικῶν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου πρὸς στερέωσιν αὐτοῦ ἀνυψώθησαν ἐν εἴδει ἀντηρίδων δύο ἐγκάρσιοι τοῖχοι τῶν δωματίων.

Οἱ τοῖχοι οὗτοι κατεσκευάσθησαν ἐκ λίθων Πειραιῶς, ἰσοδομικοῦ συστήματος, δοθέντος εἰς ἕκαστον δόμον τοῦ ὕψους τοῦ σχετικοῦ δόμου τῆς προσόψεως.

Ἡ ὁλικὴ δαπάνη ἀνῆλθεν εἰς δρ. 9413.20 ἐν ᾗ συμπεριλαμβάνεται ἡ γενομένη δαπάνη πρὸς ἐκκαθάρισιν δύο δωματίων, καὶ τῆς προμηθείας ξυλείας διὰ τὰ ἰκρία, ξυλείας χρησιμοποιηθείσης μετὰ ταῦτα εἰς τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ κατασκευαζόμενον Μουσεῖον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1904

Ὁ ἐπὶ τῶν ἔργων Νομομηχανικός
Ν. Μ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ Π. ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Ὁ ὑπολοχαγὸς κ. Κ. Μαζαράκης ἐπεράτωσε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὴν ἐκπόνησιν τοῦ τοπογραφικοῦ χάρτου τῆς Κορίνθου, ἀλλ' ἡ μικρὰ ἀνασκαφὴ πρὸς πληρεστέραν ἀποκάλυψιν τῶν σωζομένων λειψάνων τῶν τειχῶν καὶ τῶν εἰς Λέχαιον ἀγουσῶν ὁδῶν, ἣν ἀπεφάσισε κατ' ἐμὴν πρότασιν ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία, δὲν ἐξετελέσθη ἐφέτος. Κατὰ τὸ προσεχὲς ἔαρ ἐλπίζω, ὅτι ἡ εἰρημένη ἀνασκαφὴ θὰ ἐκτελεσθῇ, κατόπιν δὲ ὁ κ. Μαζαράκης μεταβαίνων ἐπί τινας ἡμέρας εἰς Κόρινθον θὰ προσθέσῃ εἰς τὸν ἤδη συντεταγμένον χάρτην τὰ ἀποκαλυφθησόμενα ἴχνη τῶν ἀρχαίων κτισμάτων.

Τῇ 31 Ἰανουαρίου 1904

Α. Ν. ΣΚΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προσάρτημα πρακτικῶν

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1903

ΜΕΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ

Προϋπολογ. Κεφ.	Προϋπολογ. Ἀρ.	Εἶδος ἐσόδων	Προϋπολογισθέντα		Εἰσπραχθέντα		Εἰσπραχθέντα Ἐπὶ πλέον		Εἰσπραχθέντα Ἐπὶ ἔλαττον	
Α.	1	Εἰσφοραὶ . . . . Δρ.	3,500	—	2,825	—	—	—	675	—
	2	Τόκοι καὶ μερίσματα . . . »	13,420	—	15,996	85	2,576	85		
	3	Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων »	450	—	468	—	18	—		
	4	Ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων. . »	4,200	—	4,373	75	173	75		
	5	Ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων »	260	—	1,348	80	1,088	80		
	6	Ἔσοδα διάφορα . . . . . . »	550	—	—	—	—	—	550	—
	7	Ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου . . »	328,680	—	330,245	10	1,565	10		
		» » » » ἀπρόοπτα καὶ ἐξ ἀκυρώσ. ἐνταλμάτων »	6,000	—	7,900	65	1,900	65		
		Δρ.	357,060	—	363,158	15	7,323	15	1,225	—

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1903.

Ὁ Ταμίας

Γ. Κλοντηροπουλος

Ὁ Λογιστὴς κ. α. α.

Ηλ. Κασσακος

Ἐθεωρήθη

Ἐν Ἀθήναις αὐθημερὸν

Ὁ Ἐπόπτης

Α. Πρεκας

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1903

...ολογισμού Κεφ.	...ολογισμού Άρ.	Είδος ἐξόδων	Προϋπολογισθέντα		..νταλθεῖσαι πληρωμαὶ		Ἐπὶ πλέον (Διαφορά)		Ἐπὶ ἔλαττον (Διαφορά)	
Α		Προσωπικὸν								
	1	Μισθοὶ τοῦ προσωπ. τῶν γραφείων	12,360	—	12,210	—			150	—
	2	» » » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	35,940	—	29,535	10			6,404	90
Β		Γραφεῖα, διαχείρ. καὶ Βιβλιοθήκη								
	1	Ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	4,080	—	4,013	20			66	80
	2	Βιβλιοθήκη	10,240	—	8,112	50			2,127	50
Γ		Ἀνασκαφ. ἔργα καὶ δημοσιεύματα.								
	1	Ἀνασκαφαὶ καὶ συντήρησις ἀρχαίων μνημείων	228,146	—	221,570	79			6,575	21
	2	Ἀνασκαφ. καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	80,000	—	55,217	25			24,782	75
	3	Δημοσιεύματα	14,500	—	14,364	15			135	85
Δ		Συντάξεις ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρ.	960	—	960	—				
Ε		Ἔκτακτοι δαπάναι καὶ διάφ. ἔξοδα	6,500	—	6,319	20			180	80
ΣΤ		Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων...	7,186	25	7,186	25				
Ζ		Συνδρομὴ πρὸς διάδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων καὶ πρὸς μόρφωσιν ἀρχαιολόγων	27.850	—	26,853	75			996	25
			427,762	25	386,342	19			41,420	06

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Ἐχορηγήθησαν ἐν ὅλῳ πιστώσεις	Δρ.	427,762.25
Ἐνετάλησαν πληρωμαὶ	»	386,342.19
Ἀδιάθετοι πιστώσεις	Δρ.	41,420.06

Ἐκ τούτων θέλουσι διατεθῇ δρ. 35,423.56 ἐντὸς τοῦ ἑπομένου ἔτους πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων τοῦ ἔτους 1903 εἰς βάρος τῶν ὁποίων κατελογίσθησαν, καὶ ὧν ἡ πληρωμὴ δὲν ἐνετάλη διαρκοῦντος τοῦ 1903 ἕνεκα τοῦ ἀνεκκαθαρίστου τῶν σχετικῶν λ/σμῶν (ὅρα παθητικὸν τῆς Ἑταιρίας ἐν τῷ γενικῷ Ἰσολογισμῷ 31 Δεκεμβρίου 1903 «Πιστωταὶ Διάφοροι»).

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1903.

Ὁ Ταμίας
Γ. Κλοντηροπουλος

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.
Ηλ. Κασσακος

Ἐθεωρήθη
Ἐν Ἀθήναις αὐθημερὸν

Ὁ Ἐπόπτης
Α. Πρεκας

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1903

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἄρθρον 1

Εισφοραι

Εἰσπραχθέντα: ἐξ εἰσφορῶν ἑταίρων κλπ. .... Δρ. 2 825.— Δρ. 2,825.—

Ἄρθρον 2

Τοκοι και Μερισματα

Εἰσπραχθέντα:

Ἀπὸ μέρισμα 56 μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπέζης.......	Δρ.	9,520.—		
» τόκους 700 Ὁμολογ. Ἐθν. Δανείου Ἑνοποιήσεως	»	3,500.—		
» τόκους ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Σχουζὲ διὰ τὴν Α' ἑξαμηνίαν τοῦ 1903.....	»	1,637.80		
» τόκους ἐξ ὀφειλῆς Π. Γιαννοπούλου..........	»	1.339.05	»	15,996.85

Ἄρθρον 3

Εσοδα εκ Ακινητων Κτηματων

Εἰσπραχθέντα:

Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Κηφισσίᾳ οἰκίας τῆς Ἑταιρείας..	Δρ.	300.—		
» ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλευσῖνι οἰκίας τῆς Ἑταιρείας..	»	18.—		
» ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλαιοτριβείοις οἰκίας τῆς Ἑταιρ.	»	150.—	Δρ.	468.—

Ἄρθρον 4

Εσοδα εκ Δημοσιευματων

Εἰσπραχθέντα:

Ἀπὸ ἀντίτιμον πωλουμένων τευχῶν τῆς Ἀρχ. Ἐφημ.	Δρ.	3,383.75		
» ἀντίτιμον πωλουμένων σωμάτων τῶν εὑρημάτων τῶν Ἀντικυθήρων.....................	»	220.—		
» ἀντίτιμον πωλουμένων σωμάτων τοῦ Εὑρετηρίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος..........	»	690.—		
» ἀντίτιμον πωλουμ. τευχ. τῶν πρακτ. τῆς Ἑταιρ.	»	50.—		
» ἀντίτιμον πωλ. σωμάτ. τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ	»	30.—	Δρ.	4,373.75

Ἄρθρον 5

Εσοδα Κεκλεισμενων Χρησεων

Εἰσπραχθέντα: διὰ τόκους β' ἑξαμηνίας τοῦ 1902 ἐκ τῆς Τραπέζης Γ. Π. Σχουζὲ.............	Δρ.	1.348.80	Δρ.	1.348.80
Τὸ ὅλον.........			»	25,012.40

Ἄρθρον 6

Καθαρα Εσοδα εκ του Λαχειου

Εἰσεπράχθησαν:

Ἐκ τοῦ Λαχείου	Δρ.	330.245.10		
Ἐξ ἀπροόπτων ἐσόδ. Λαχ. καὶ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων	»	7,900.65	Δρ.	338,145.75
			»	363.158.15

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1903

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.
Προσωπικόν

Ἄρθρον 1.

Μισθοὶ τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Γραφείων

Δαπανηθέντα	Δρ. 12,210.—	Δρ.	12,210.—

Ἄρθρον 2.

Μισθοὶ τοῦ Προσωπικοῦ επι τῶν Ἀρχαιοτήτων

Δαπανηθέντα	Δρ. 29,535.10		
Ὅσα ἀνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου.	» 2,430.—		
	31,965.10	Δρ.	31,965.10

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'
Γραφεῖα, Διαχείρισις καὶ Βιβλιοθήκη

Ἄρθρον 1.

Εξοδα Γραφείων και Διαχειρίσεως

Δαπανηθέντα εἰς ἀγορὰν χάρτου, λογιστικῶν βιβλίων πρωτοκόλλου καὶ γραφικῆς ὕλης	Δρ. 1,006.80		
Εἰς ἀγορὰν ἑνὸς φακοῦ διὰ τὸ Ταμεῖον	» 8.—		
Εἰς ὑδροχρωματισμὸν καὶ ἀπολύμανσιν	» 26.—		
Εἰς ἀγορὰν δύο ἑταζέρων	» 150.—		
Εἰς κατανάλωσιν ποσίμου ὕδατος 1902-1903	» 160.—		
Εἰς τηλεφωνικα τέλη	» 125.—		
Εἰς καθαρισμὸν θερμαστρῶν καὶ τσαγγίων	» 96.—		
Εἰς θέρμανσιν καὶ φωτισμὸν	» 385.20		
Εἰς διάφορα ἔξοδα Γραφείων	» 616.20		
Εἰς ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου	» 1,440.—		
	Δρ. 4,013 20		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ Κεφαλαίου τούτου διὰ γραφικὰ κλπ. ἔξοδα τῶν Γραφείων τῆς Ἑταιρείας	» 1,055.40	Δρ.	5,068.60

Ἄρθρον 2.

Βιβλιοθηκη

Δαπανηθέντα εἰς ἀγορὰν βιβλίων, γραφικῆς ὕλης, καὶ δετικὰ βιβλίων	4,118.05		
Εἰς μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης	» 1,800.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Βιβλιοφύλακος	» 1,440.—		
Εἰς συνδρομὴν Ἐφημερίδος Διεθνοῦς νομισμ. ἀρχαιολογίας	» 728.65		
Εἰς ἀγορὰν ὑφάσματος καὶ κατασκευὴν ῥαφείων	» 25.80		
	Δρ. 8,112.50		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς Πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ Κεφαλαίου τούτου	» 220 80	Δρ.	8,333.30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γʹ

Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα

Ἄρθρον 1

Ἀνασκαφαὶ καὶ Συντηρήσεις Ἀρχαίων Μνημείων

Ἀνασκαφαὶ Ἀμφιαρείου:				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	8,490.50		
Εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλ. καὶ ὁδοιπορ. τοῦ Ἐφόρου Β. Λεονάρδου	»	875.35		
Εἰς γραφικὴν ὕλην	»	120.75		
Εἰς μισθὸν Ν. Ῥάπτου διαχειριστοῦ	»	402.—		
Εἰς ὁδοιπορικὰ καὶ ἀγώγια τοῦ αὐτοῦ	»	30 30		
Εἰς ἀγορὰν καὶ ἐπισκ. ἐργαλείων καὶ ἀξίαν κιβωτίων	»	152.50		
Εἰς » διαφόρων ὑλικῶν	»	124.40		
Εἰς ἀμαξαγώγια καὶ ἀποζημίωσιν τριῶν Ἐφόρων	»	66.55	Δρ.	10.262.35
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἀνασκαφῶν Ἀμφιαρείου			»	145.05
			Δρ.	10,407.40
Ἀνασκαφαὶ Σουνίου:				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	1,468.10		
Εἰς ἀγορὰν καὶ μεταφορικὰ ὑλικῶν	»	196.50		
Εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων τοῦ Ἐφόρου Β. Στάη καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	214.20		
Εἰς ὁδοιπορικὰ ἐπιστάτου Μανθοπούλου . . .	»	8.40	Δρ.	1,887.20
Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἰσθμίᾳ:				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	514.20		
Εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλ. τοῦ Ἐφόρου Στάη καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	102.20		
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων καὶ ἐνοίκιον δωματίου . .	»	43.90		
Εἰς ὁδοιπορικὰ ἐπιστάτου Κλαυδιανοῦ . . .	»	11.—	Δρ.	671.30
Ἀνασκαφαὶ Διμηνίου Θεσσαλίας:				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ	1,992.95		
Εἰς μισθὸν ἐπιστάτου Χ. Κτενᾶ	»	367.85		
Εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων τοῦ Ἐφόρου Χ. Τσούντα . . .	»	339.85	Δρ.	2,700.65
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἀνασκαφῶν Διμηνίου			»	688 55
			Δρ.	3.389.20
Ἀνασκαφαὶ Μυκηνῶν:				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.	Δρ.	1,689.10		
Εἰς μισθὸν τοῦ ἐπιτηρητοῦ Χ. Κτενᾶ . . .	»	410.65		
Εἰς ὁδοιπορικὰ ἐφόρου Χ. Τσούντα	»	40.15		
Εἰς ὅμοια τοῦ ἐπιτηρητοῦ Χ. Κτενᾶ . . .	»	21.15		
Εἰς προμήθειαν 10 ζεμπιλίων, γραφικῆς ὕλης καὶ ἄλλων ὑλικῶν	»	54.20	Δρ.	2,215.25
Ἀνασκαφαὶ ἐν Εὐβοίᾳ:				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	589.40		
Εἰς Γ. Δερβένην διαχειριστὴν δι' ἐπιμίσθιόν του .	»	54.10		
Εἰς ἀγορὰν 10 κασμάδων	»	90.70		
Εἰς ὁδοιπορικὰ ἐπιστατῶν καὶ ἀρχιεργ. Καούστου.	»	96.25		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	830.45	Δρ.	18,570.35

'Εκ μεταφορᾶς	Δρ.	830.45	Δρ.	18,570.35
Εἰς ἀποζημίωσιν Γ.Παπαβασιλείου, συμβούλου, καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	239.90	Δρ.	1,070.35
'Ανασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ:				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	4,111.40		
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων, ξυλείας καὶ δοχείων διὰ τὰ εὑρήματα	»	106.—		
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ 'Εφόρου Χ. Τσούντα	»	135.95		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ 'Εφόρου Γ. Σωτηριάδου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	528.55		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβ. μεταβάντος πρὸς θεώρησιν τῶν ἐργασιῶν	»	24.—	Δρ.	4,905.90
'Ανασκαφαὶ ἐν Αἰτωλίᾳ:				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	4,029.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ 'Εφόρου κ. Γ. Σωτηριάδου κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων	»	297 —		
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ αὐτοῦ	»	136.55		
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ ἀρχιεργάτου Μάνου	»	57 30		
Εἰς ἀξίαν διαφόρων ὑλικῶν	»	143.20	Δρ.	4,663.05
'Ανασκαφαὶ 'Επιδαύρου:				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	9,158·75		
Εἰς μισθὸν Ν. 'Ιωαννίτου, βοηθοῦ τοῦ Νομομηχανικοῦ Μπαλάνου	»	1,200.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἰδίου	»	970.—		
Εἰς χορήγημα πρὸς συντήρησιν τῶν Συλλογῶν, ἔξοδα τῶν φυλακείων καὶ γραφικὴν ὕλην	»	360.—		
Εἰς ἀγορὰν 200 ζιμπιλίων, πτύων, λοστῶν καὶ διαφόρων ἄλλων ὑλικῶν	»	694.10		
Εἰς ὁδοιπορικὰ Ν. 'Ιωαννίτου καὶ ἀρχιεργ. 'Ελ. Καμπάνη	»	114,45		
Εἰς ὁδοιπορικὰ διαφόρων ἐργατῶν καὶ κτιστῶν	»	226.25		
Εἰς μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου 'Ελ.Καμπάνη	»	800.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἰδίου	»	170.—		
Εἰς ὁδοιπορικὰ τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων, μεταβάντος ἑξάκις πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐν 'Επιδαύρῳ ἀνασκαφῶν	»	477.10		
Εἰς ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ ἐφόρου 'Α. Λυκάκη	»	112.40		
Εἰς ἀγορὰν κλίνης καὶ στρωμνῆς διὰ τὸν ξενῶνα τῆς 'Επιδαύρου καὶ ἀγορὰν ἐπιτραπεζίων σκευῶν καὶ ἐπίπλων	»	158.95		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων σιδηρικῶν	»	96.95		
Εἰς ἐπισκευὴν κασμάδων καὶ ἐργαλείων	»	108.60		
Εἰς μεταφορικὰ διαφόρων ὑλικῶν	»	15.90		
Εἰς ἀγορὰν χάρτου σχεδιάσματος καὶ βιβλίου καταχωρήσεως ὑλικῶν	»	44.25	Δρ.	14,707.70
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἀνασκαφ. 'Επιδαύρου			Δρ.	890.55
			Δρ.	15,598.25
'Ανασκαφαὶ Λυκοσούρας:				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια καὶ ὁδοιπορ. ἐργατῶν	Δρ.	1,392.20		
Εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὁδοιπορ. 'Εφόρου Κουρουνιώτου	»	386.35		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	1,778.55	Δρ.	44,807.90

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	1,778.55	Δρ.	44,807.90
Εἰς ὑλικά, ἤτοι ζεμπίλια κλπ.	»	147.10		
Εἰς ἐνοίκιον οἰκίας	»	75.—	Δρ.	2,000.65

Ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους:

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.	Δρ.	1,370.50		
Εἰς ἀποζημίωσιν Ἐφόρου Κουρουνιώνου . . .	»	141.65	Δρ.	1,512.15

Ἀνασκαφαὶ κατὰ τὰς νήσους (ἐν Νάξῳ):

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	163.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἀνασκαφῶν κ. Κλ. Στεφάνου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	135.50		
Εἰς ἁμαξαγώγια καὶ μεταφορικὰ	»	112.—		
Εἰς ἐνοίκιον οἰκημάτων διὰ τὰ ἀρχαῖα . . .	»	30.—		
Εἰς ἀξίαν ξυλίνων κιβωτίων	»	7.50	Δρ.	498.—

Ἀνασκαφαὶ ἐν Σάμῳ:

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	9,669.85		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὁδοιπορικὰ	»	511.51		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων ὑλικῶν	»	174.60		
Εἰς ἔξοδα τῆς χρήσεως 1902.	»	275.85		
Εἰς ἡμεραργίας ἀρχιεργάτου Μώτου	»	27.50		
Εἰς ὁδοιπορικὰ ἑνὸς ἐργάτου	»	22.90		
Εἰς τηλεγραφήματα	»	6.25	Δρ.	10,688.46
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἀνασκαφῶν Σάμου .			Δρ.	36.50
			Δρ.	10,724.96

Δαπάναι δι᾽ ἀνασκαφὰς ἐν Κρήτῃ:

Δαπανηθέντα, εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου Χ. Τσούντα κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ.			Δρ.	970.65

Στερέωσις τοῦ Παρθενῶνος:

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν διὰ τὴν κατεδάφισιν τῶν ἰκριωμάτων καὶ μεταφορικὰ ξυλείας .	Δρ.	1,356.55		
Εἰς ἀγορὰν χρωμάτων	»	33.20	Δρ.	1,389.75

Ἀνέγερσις καὶ ὑποστήριξις τοῦ Ἐρεχθείου:

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, λιθοξόων καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	17,034.40		
Εἰς Ἑταιρείαν Marmor Lim. δι᾽ ἀξίαν διαφόρων μαρμάρων	»	1,742.60		
Εἰς ἀγορὰν τσινετίων	»	311.50		
Εἰς ἀγορὰν μολύβδ., χαλκ., τρυπανίων καὶ στάθμης	»	479.40		
Εἰς ἀγορὰν ὑφάσματος διαφανοῦς	»	122.80		
Εἰς ἀγορὰν σιδήρων γαλβανισμένων	»	228.55		
Εἰς ἀγορὰν σιδηρῶν ῥάβδων	»	1,247.05		
Εἰς ἀγορὰν σιδηρῶν πλακῶν	»	1,755 —		
Εἰς ἀγορὰν σιδηρῶν δοκῶν	»	1,212.—		
Εἰς ἀγορὰν 11 βαρελίων τσιμέντου	»	366.50		
Εἰς ἀγορὰν παλαιομολύβδου, σχοινίων, γύψου, πισσοχάρτου, ἐλαίου κλπ.	»	612.80		
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας	»	362.10		
Εἰς ἀγορὰν λιθοκόλλας	»	300.75		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	25,775.45	Δρ.	61,904.06

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	25,775.45	Δρ.	61,904.06
Εἰς σιδηρουργικὴν ἐργασίαν	»	425.—		
Εἰς ἁμαξαγώγια Νομομηχανικοῦ Μπαλάνου. . .	»	333.—		
Εἰς διάφορα ἁμαξαγώγια καὶ ὁδοιπορικὰ . . .	»	99.—		
Εἰς μισθοδοσίαν ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη	»	1,080.—		
Εἰς ὁμοίαν » Ἑλ. Καμπάνη. . .	»	400.—		
Εἰς » Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ Νομομηχανικοῦ Μπαλάνου	»	400.—		
Εἰς μισθοδοσίαν Γ. Βιτσάρη ἐπιστάτου	»	859.10		
Εἰς ἔξοδα παραλαβῆς 11 βαρελίων τσιμέντου Ἀγγλικοῦ, μεταφορικὰ μαρμάρων καὶ ἑνὸς κιβωτίου λιθοκόλλας.	»	141.65		
Εἰς ἔξοδα μεταφορᾶς σιδηρῶν ῥάβδων ἐκ Ζυρίχης διὰ Τεργέστης καὶ Πειραιῶς εἰς Ἀκρόπολιν .	»	336.30	Δρ.	29,849.50
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐργασιῶν Ἐρεχθείου			Δρ.	372.55
			Δρ.	30,222.05

Στερέωσις τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου:

Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ λιθοξόων .	Δρ.	3,847.40		
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας, παλαιομολύβδου, πωρίνων λίθων, ἁλύσεως, λίθων Πειραϊκῶν, πορσελάνης, ζεμπιλίων, σιδηρικῶν ἐργαλείων καὶ διαφόρων ἄλλων ὑλικῶν	»	4,401.95		
Εἰς κατασκευὴν ἀντηρίδων	»	535.45		
Εἰς ἀποκομιδὴν χωμάτων	»	190.—		
Εἰς μεταφορικὰ ξυλείας καὶ διάφορα ἔξοδα. . .	»	31.40		
Εἰς μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἑλ. Καμπάνη . .	»	400.—	Δρ.	9,406.20
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου			Δρ.	7.—
			Δρ.	9,413.20

Δαπάναι διὰ τὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπιείου:

Δαπανηθέντα, εἰς ἐργολάβον Θ. Βουτσαρᾶν διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν πρὸς τοποθέτησιν σαγμάτων ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ περιβόλου τοῦ Ναοῦ.	Δρ.	11,926.50		
Εἰς ἀγορὰν χρωμάτων	»	39.—	Δρ.	11.965.50

Ἀνασκαφαὶ καὶ ἀναστήλωσις τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ Ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος:

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	7,109.40		
Εἰς ἀποζημίωσιν Ν. Ἰωαννίτου	»	1,530.—		
Εἰς μισθοὺς τοῦ ἰδίου	»	1,000.—		
Εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ δὶς μεταβάντος εἰς Φιγαλίαν πρὸς θεώρησιν τῶν ἐργασιῶν . .	»	224.20		
Εἰς ἀγορὰν ζεμπιλίων	»	57.50		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων σιδηρικῶν	»	58.75		
Εἰς ἀγορὰν σχοινίου	»	44.25		
Εἰς γραφικὴν ἰχνογραφικὴν καὶ ζωγραφικὴν ὕλην.	»	24.70		
Εἰς μεταφορικὰ ὑλικῶν.	»	254.10		
Εἰς ἀγορὰν διχαγγίστρων	»	15.50		
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας, τσινετίου, λωστῶν, ἄμμου, πετάλων κλπ.	»	818.10		
Εἰς ἀγορὰν παλαιοσιδήρου	»	77.95		
Εἰς ἀγορὰν ἀσβέστου καὶ τσιμέντου	»	346.70		
Εἰς ἀγορὰν ξυλείας καὶ προσελάνης	»	700.10		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	12,361.25	Δρ.	113,504.81

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	14,613.45	Δρ.	191,190.51
Εἰς ἀγορὰν γύψου, σχοινίων, σπάγου καὶ διαφόρων ἄλλων ὑλικῶν.	»	204.10	Δρ.	14,817.55
Εἰσφορὰ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτιρίου τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ:				
Διὰ τὰ καταβληθέντα εἰς τὸ Δημόσιον Κεντρ. Ταμεῖον δι' εἰσφορὰν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1908 κατὰ τὸν Νόμον ΒΩΛΘ' τῆς 28 Φεβρουαρίου 1901. .	Δρ.	15,000.—	Δρ.	15,000.—
Ἀγορὰ κτημάτων πρὸς ἀνασκαφάς:				
Δαπανηθέντα, εἰς τίμημα μιᾶς οἰκίας κατεδαφισθείσης μετὰ τοῦ πέριξ οἰκοπέδου ἐντὸς τῆς πόλεως Νέων Ψαρῶν	Δρ.	450.—	Δρ.	450.—
Δαπάναι διὰ τὰ εὑρήματα τῶν ἐν Ῥηνείᾳ ἀνασκαφῶν:				
Δαπανηθέντα, εἰς ἡμερομίσθια διὰ συγκόλλησιν ἀρχαίων	Δρ.	1,648.—		
Εἰς ὑλικὰ διὰ καθαρισμὸν τῶν εὑρημάτων . . .	»	173.50		
Εἰς ἐνοίκια οἰκίας	»	156.—	Δρ.	1,977.50
Δαπανηθέντα, εἰς χορήγημα διὰ λυχνοκαΐαν καὶ διάφορα ἔξοδα, γραφικὴν ὕλην κτλ. διὰ τὴν ἐν Τεγέᾳ Ἀρχαιολογικὴν συλλογὴν	»	330.—		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ διάφοροι» εἰς χρέωσιν τῆς ἐν Τεγέᾳ Ἀρχαιολ. Συλλογῆς	»	30.—	Δρ.	360.—
Δαπάναι πρὸς σύνταξιν τοπογραφικοῦ σχεδίου παλαιᾶς Κορίνθου:				
Δαπανηθέντα, εἰς Κ. Μαζαράκην δι' ἐπιμίσθιον . .	Δρ.	300.—		
Εἰς διαφόρους δικαιούχους δι' ἀποζημιώσιν των .	»	812.60		
Εἰς Κ. Μαζαράκην καὶ 3 στρατιώτας δι' ὁδοιπορικὰ αὐτῶν	»	61.30		
Εἰς προμήθειαν γραφικῆς ὕλης καὶ σημάτων . .	»	30.—	Δρ.	1,203.90
Δαπάναι πρὸς σύνταξιν τοπογραφικοῦ σχεδίου Μυκηνῶν:				
Δαπανηθέντα, εἰς Ι. Μακρυκώστα ἀποζημίωσιν . .	Δρ.	970.15		
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων εἰδῶν σχεδιάσεως . . .	»	15.20		
Εἰς Ἰ. Μακρυκώσταν καὶ τρεῖς στρατιώτας δι' ὁδοιπορικὰ αὐτῶν	»	64.50	Δρ.	1,049.85
Ἀγορὰ ἀρχαίων:				
Εἰς ἀγορὰν 16 νομισμάτων τῆς Μ. Ἀσίας . .	Δρ.	90.—	Δρ.	90.—
Δαπάναι πρὸς συντήρησιν τῶν ἀρχαιοτήτων:				
Εἰς Α. Πελεκάνον, ἐπιμελητήν, διὰ περισυναγωγὴν διαφόρων ἀρχαίων εἰς τὸ Μουσεῖον Αἰγίνης .	Δρ.	99.55	Δρ.	99.55
Εἰς ἡμερομίσθια 3 ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὸν καθαρισμὸν τοῦ χώρου τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι Μουσείου	Δρ.	18.—	Δρ.	18.—
Εἰς ἀμαξαγώγια δύο Ἐφόρων μεταβάντων εἰς Ῥαμνοῦντα λόγῳ ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρείας . .	Δρ.	70.—	Δρ.	70.—
Εἰς ὁδοιπορικὰ ἐποπτῶν Α. Λάππα καὶ Θ Παπαϊωάννου δι' ἐπιστασ. τῶν ἐν Ἀθήναις ἐργασιῶν	Δρ.	465.—	Δρ.	465.—
Εἰς ἀμαξαγώγιον διὰ Δαφνίον τοῦ Ἀρχιτέκτονος Α. Λυκάκη	Δρ.	18.50		
Εἰς ἀμαξαγώγια διὰ Δαφνίον Θ. Παπαϊωάννου .	»	15.50	Δρ.	34.—
Εἰς καθαρισμὸν	Δρ.	185.—		
Εἰς κατεδάφισιν οἰκίσκου ἐν Ἀθήναις	»	250.—		
Εἰς μεταφορικὰ πλακῶν καὶ κιγκλίδων . . .	»	10.—	Δρ.	445.—
Εἰς μεταφορὰν			Δρ.	227,270.86

Ἐκ μεταφορᾶς		Δρ. 227,270 86
Εἰς ἀγορὰν διαφόρων ὑλικῶν πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὁροσήμου τοῦ οἰκοπέδου τῆς Ἑταιρείας ἐν τῇ θέσει Μολυβᾶ.	Δρ. 24.—	Δρ. 24.—
Εἰς ἀμοιβὴν Π. Στριγοπούλου διὰ γραφ. ἐργασίαν	Δρ. 180.—	Δρ. 180.—
Εἰς ἀγορὰν ἑνὸς κλείθρου μετ' ἁλύσεως διὰ τὸν τύμβον τῆς Ἐρετρίας	Δρ. 7.50	Δρ. 7.50
Εἰς ἐκτελωνισμὸν καὶ μεταφορικὰ βιβλίων ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας	Δρ. 9.05	Δρ. 9.05
		Δρ. 227,491.44

Ἄρθρον 2.

Ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ Ἔργα ἐν Ἀθήναις

Δαπανηθέντα, εἰς ὅσα κατέθεσεν ἡ Ἑταιρεία τῇ 28 Μαΐου 1903 εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν Εἰσπράξεων Ἀττικῆς διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν παρὰ τῷ Θησείῳ οἰκιῶν χάριν ἐκτελεσθησομένων ἀνασκαφῶν πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς παλαιᾶς ἀγορᾶς . .	Δρ. 47,243.65	
Δαπανηθέντα, εἰς α' δόσιν διὰ τὴν οἰκοδομουμένην μίαν πτέρυγα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου	» 7,973.60	
	Δρ. 55,217.25	
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα, ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου, συμφώνως τῷ Β Διατάγματι ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1901 περὶ ἀδείας αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐκδιδομένων καὶ ἐκκυβευομένων γραμματίων τοῦ Λαχείου» .	Δρ. 24.782.75	Δρ. 80,000.—

Ἄρθρον 3.

Δημοσιεύματα

Δαπανηθέντα, εἰς ἔκδοσιν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας	Δρ. 877.50	
Εἰς ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ 1902	» 5,327.35	
Ὁμοίως τοῦ 1903	» 3,746.65	
Εἰς ταχυδρομικὰ τέλη	» 116.45	
Εἰς ἔξοδα διὰ τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου . .	» 27.50	
Εἰς δημοσιεύσεις εἰς τὰς Ἐφημερίδας . . .	» 108.—	
Εἰς ἀμοιβὴν τοῦ συντάκτου τοῦ Εὑρετηρίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος	» 2,000.—	
Εἰς ἔκδοσιν συγγράμματος περὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀνασκαφῶν	» 2,094.—	
Εἰς ἀγορὰν χάρτου	» 66.70	
	Δρ. 14,364.15	
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου	» 577.—	Δρ. 14,941.15

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903

Ἔσοδα προϋπολογισθέντα			Ἔξοδα προϋπολογισθέντα		
Ἀντίτιμον γραμματίων Λαχείου Α'. Τριμην. 1903 Δρ.	150,000	—	Ἀμοιβαὶ κληρουμένων Λαχείων Α'. Τριμην. 1903 Δρ.	50,000	—
» » » Β'. » » »	150,000	—	» » » Β'. » » »	50,000	—
» » » Γ'. » » »	150,000	—	» » » Γ'. » » »	50,000	—
» » » Δ'. » » »	150,000	—	» » » Δ'. » » »	50,000	—
			Ποσοστὰ πωλουμένων » Α'. » » »	15,000	—
			» » » Β'. » » »	15,000	—
			» » » Γ'. » » »	15,000	—
			» » » Δ'. » » »	15,000	—
			Ἔξοδα διαχειρίσεως τοῦ Λαχείου........ ... »	11,320	—
Τὸ ὅλον .... Δρ.	600,000	—	Τὸ ὅλον .... Δρ.	271,320	—

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐσόδων εἰσεπράχθησαν			Δρ.	600,000.—
Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐξόδων:				
1) ἐπληρώθησαν δι' ἐνταλμάτων	Δρ.	211,554.90		
2) ἐσημειώθησαν εἰς τὸ παθητικὸν τῆς Ἑταιρείας εἰς τὴν Μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι»	»	52,100.—	»	263.654.90
Ἑπομένως ὑπολείπεται καθαρὸν ἔσοδον ἐκ τοῦ Λαχείου			Δρ.	336,345.10

ἐν αἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ Δρ. 6,100 προερχόμεναι ἐκ παραγραφέντων ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας κληρωθέντων γραμματίων λαχείου. Τὸ ἔσοδον τοῦτο ἀνεγράφη εἰς τὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας Κεφάλαιον Α - 7.

Ἐν Ἀθήναις, 31 Δεκεμβρίου 1903.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς κ. α. α.
ΗΛ. ΚΑΣΣΑΚΟΣ

Ἐθεωρήθη
Ἐν Ἀθήναις αὐθημερὸν

Ὁ Ἐπόπτης
Α. ΠΡΕΚΑΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1903

Χρέωσις	Ποσόν		Πίστωσις	Ποσον	
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1902............Δρ.	1,424	75	Ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα προϋπολογισμοῦ .....Δρ.	386,342	19
Εἰσεπράχθ. ἀπὸ ἔσοδα Προϋπολογισμοῦ...... »	23,673	35	» » προκαταβολὰς .... »	49,574	85
» » προκαταβολὰς...... ...... »	31,465	45	» » Γ. Σχουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις) »	340,348	80
» » Γ. Σχουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις). »	352,348	80	» » Πιστωτὰς Διαφόρους....... »	50,782	50
» » ὀφειλὴν Γιαννοπούλου ...... »	30,502	—	» » Εἰδικὸν προϋπολογ. Λαχείου »	211,554	90
» » χρεώστας διαφόρους........ »	30	50	Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1903............ »	3,121	36
» » ἐκποίησιν ἀκινήτων . ... »	2,279	75			
» » Εἰδικὸν προϋπολ. Λαχείου.. »	600,000	—			
Δρ.	1,041,724	60	Δρ.	1,041,724	60

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1903.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΓΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.
ΗΛ. ΚΑΣΣΑΚΟΣ

Ἐθεωρήθη
Ἐν Ἀθήναις αὐθημερὸν

Ὁ Ἐπόπτης
Α. ΠΡΕΚΑΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

ΕΞΟΔΑ

Εἰς Μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	12,210	—
» » » » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	»	31,965	10
» Ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	5,068	60
» Βιβλιοθήκην	»	8,333	30
» Ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	227,491	49
» Ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	80,000	—
» Δημοσιεύματα	»	14,941	15
» Συντάξεις ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας	»	960	-
» Ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	6,756	15
» Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	7,186	25
» Συνδρομὰς πρὸς διάδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων καὶ πρὸς μόρφωσιν ἀρχαιολόγων	»	26,853	75
	Δρ.	421,765	79

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1903

Ὁ Ταμίας

Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

«ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ»

ΕΣΟΔΑ

Ἀπὸ εἰσφορὰς τακτικῶν Ἑταίρων καὶ δικαιώματα ἐγγραφῆς	Δρ.	2,825	-
» Τόκους καὶ μερίσματα	»	14,657	80
» Ὁμοίους ἐκ τοῦ χρέους Π. Γιαννοπούλου	»	1.339	05
» Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	468	—
» Ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	»	4,373	75
» Ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων	»	1,348	80
» Ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου	»	330,245	10
» Ἀκρόοκτα ἔσοδα	»	7,417	50
» Ἔσοδα ἐξ ἀκυρώσεως χρηματικῶν ἐνταλμάτων	»	483	15
	Δρ.	363.158	15
» Ποσὸν ληφθὲν ἐκ τοῦ κεφαλαίου πρὸς ἐξίσωσιν	»	58,607	64
	Δρ.	421,765	79

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.

Ηλ. Κασσακος

Ἐθεωρήθη

Ἐν Ἀθήναις αὐθημερὸν

Ὁ ἐπόπτης

Α. Πρεκας

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμειον	Δρ.	3,121	36
Μετοχαι Εθνικης Τραπεζης	»	131,320	—
Ομολογιαι Εθνικου Δανειου Ενοποιησεως 1898 των Δρ. 76,354,000	»	71,837	75
» Πατριωτικου Δανειου των Δρ. 30,000,000	»	45	—
» Εθν. Δανειου Κεφαλαιοποιησεως	»	640	—
Προκαταβολαι	»	19,917	90
Τραπεζα Γ. Π. Σκουζε (ἔντοκος κατάθεσις)	»	73,000	—
Χρεωσται εκ Γραμματιων Λαχειου 1897, 1898, 1899, 1900	»	1,331	60
Χρεωσται εξ Ακυρωσεως Ενταλματων	»	452	65
Ακινητα Κτηματα	»	65,180	24
Καταστημα της Εταιρειας	»	259,863	80
	Δρ.	626,700	30

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1903

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Εγγυοδοσιαι	Δρ.	6,500	—
Παρακαταθηκαι δι' Αρχαιολογικα Εργα Εκτελεστεα εν Αθηναις	»	99,436	90
Πιστωται Διαφοροι	»	65,676	30
Κεφαλαιον	»	455,087	10
	Δρ.	626,700	30

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

		Χρέωσις					
		Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1902		Πράξεις εντός του έτους 1903		Τό όλον της Χρεώσεως	
Ταμείον	Δρ.	1,424	75	1,040,299	85	1,041,724	60
Μετοχαί Εθνικής Τραπέζης	»	131,320	—			131,320	—
Ομολογίαι Εθνικού Δανείου Ενοποιήσεως 1898	»	71,837	75			71,837	75
Ομολογίαι Πατριωτικού Δανείου των Δρ. 30,000,000	»	45	—			45	—
Ομολογίαι Εθν. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640	—			640	—
Π. Γιαννόπουλος πρώην Ταμίας της Εταιρείας	»	29,162	95			29,162	95
Προκαταβολαί	»	1,808	50	49,574	85	51,383	35
Τράπεζα Γ. Π. Σχουζέ (έντοκος κατάθεσις)	»	85,000	—	340,348	80	425,348	80
Χρεώσται εκ γραμματίων Λαχείου 1897, 1898, 1899, 1900	»	1,331	60			1,331	60
Εγγυοδοσίαι	»						
Παρακαταθήκαι δι' αρχαιολογικά έργα εκτελεστέα εν Αθήναις	»			55,217	25	55,217	25
Πιστωταί διάφοροι	»			52,100	—	52,100	—
Χρεώσται διάφοροι	»			483	15	483	15
Κεφάλαιον	»			58,607	64	58,607	64
Ακίνητα κτήματα	»	67,449	99			67,449	99
Κατάστημα της Εταιρείας	»	259,863	80			259,863	80
	Δρ.	649,884	34	1,596,631	54	2,246,515	88

Εν Αθήναις τη 31 Δεκεμβρίου 1903

Ο Ταμίας

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903

Πίστωσις: Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1902		Πίστωσις: Πράξεις εντός του έτους 1903		Πίστωσις: Τὸ ὅλον τῆς Πιστώσεως		Ὑπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1903: Χρέωσις		Ὑπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1903: Πίστωσις	
		1,038.603	24	1,038,603	24	3,121	36		
						131,320	—		
						71,837	75		
			—		—	45	—		
						640	—		
		29,162	95	29,162	95				
		31.465	45	31,465	45	19,917	90		
		352,348	80	352,348	80	73.000	—		
						1,331	60		
6,500	—			6,500	—			6,500	—
74.654	15	80,000	—	154,654	15			99,436	90
55,035	45	62,740	85	117,776	30			65,676	30
		30	50	30	50	452	65		
513.694	74			513,694	74			455.087	10
		2,279	75	2,279	75	65,170	24		
					80	259.863	80		
649.884	34	1,596,631	54	2,246,515	88	626,700	30	626,700	30

Ὁ Λογιστὴς α. α.
ΗΛ. ΚΑΣΣΑΚΟΣ

Ἐθεωρήθη

Ἐν Ἀθήναις αὐθημερὸν

Ὁ Ἐπόπτης
Α. ΠΡΕΚΑΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ

των Γενικών Λογαριασμών, ἐφ' ὧν ἐπῆλθε μεταβολὴ ἢ μὴ κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1903, κατὰ τὰς δημοσιευομένας καταστάσεις τῆς 31 Δεκεμβρίου 1902 καὶ 31 Δεκεμβρίου 1903

Α'. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Λ/σμῶν τοῦ Ἐνεργητικοῦ.

Ταμεῖον.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον	»	1,424.7
ἐχρεώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 ἐνεργηθείσας εἰσπράξεις . . .	»	1,040,299.8
	Δρ.	1,041,724.6
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθείσας πληρωμάς........................	»	1,038,603.2
καὶ ὑπόλοιπον Ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1903........................	Δρ.	3,121.3

Χρηματόγραφα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχον 56 μετοχαὶ ἀξίας	Δρ.	131,320.–
τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903	»	131,320.–
Τὴν 31 Δεκεμβρ. 1902 ὑπῆρχον 700 ὁμολογίαι Ἐθν. Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898 ἀξίας	Δρ.	71,837.7
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρ. 1903	»	71,837 7
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχον 36 Ὁμολογίαι τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000 ἀξίας........................	Δρ.	45.–
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρ. 1903	»	45.–
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχον Ὁμολογίαι τοῦ Ἐθν. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως ἀξίας	Δρ.	640.–
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρ. 1903	»	640.–

Χρέος Π Γιαννοπούλου πρώην ταμίου τῆς Ἑταιρείας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρέους Π. Γιαννοπούλου πρὸς τὴν Ἑταιρείαν ἀνήρχετο εἰς........................	Δρ.	29,162.9
Ἐπιστώθη ὁ Λ/σμὸς μὲ τὰ εἰσπραχθέντα	»	29,162.9

ἑπομένως οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμεινε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.

Σημείωσις. Ἐνταῦθα γίνεται μνεία, ὅτι ἀπέναντι τοῦ χρέους τοῦ Π. Γιαννοπούλου ἐκ δρ. 29,162.95 εἰσεπράχθησαν .... Δρ. 30,502.–

ἐξ ὧν........................ δρ. 29,162.95

ἐσημειώθησαν εἰς πίστωσιν τοῦ προκειμένου Λ/σμοῦ πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ὀφειλῆς· αἱ δὲ λοιπαὶ........................ » 1,339.05

ἐσημειώθησαν εἰς τὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας ὡς τόκοι εἰσπραχθέντες ἐκ τοῦ χρέους Π. Γιαννοπούλου........................ Δρ. 30,502.–

Προκαταβολαὶ ἐπὶ ἀποδόσει Λ/σμοῦ εἰς ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιπούς.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ὠφείλοντο πρὸς τὴν Ἑταιρείαν προκαταβολαὶ.............	Δρ.	1,808.5
ἐχρεώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 γενομένας προκαταβολάς......	»	49,574.8
	Δρ.	51,383.3
καὶ ἐπιστώθη μετὰ τὰς γενομένας ἀποδόσεις προκαταβολῶν........................	»	31,465.4
ὑπόλοιπον ἀποδοτέον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903	Δρ.	19,917.9

κατὰ τὴν παρατιθεμένην λεπτομερῆ ὀνομαστικὴν κατάστασιν.

Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ.

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζὲ ἀνήρχετο εἰς..............................	Δρ.	85,000.—
..ρεώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 γενομένας ἐντόκους καταθέσεις	»	340,348.80
	Δρ.	425,348.80
..αὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀναλήψεις..............................	»	352.348.80
Ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903..............................	Δρ.	73.000.—

Χρεῶσται ἐκ Γραμματίων Λαχείου.

Τῇ 31 Δεκεμ. 1902 τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρεωστῶν ἐκ γραμμ. Λαχείου ἀνήρχετο ἐν συνόλῳ	Δρ.	1,331.60
..π. τοῦ Λ/σμοῦ τούτου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή.		
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1903..............................	»	1.331.60

Χρεῶσται ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων.

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902 οὐδὲν ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον.		
..ρεώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος μὲ..............................	Δρ.	483.15
καὶ ἐπιστώθη μὲ..............................	»	30.50
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903..............................	Δρ.	452.65

Ἀκίνητα κτήματα.

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..............................	Δρ.	67,449.99
..πιστώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἐκποιηθέντων ἀκινήτων..............................	»	2,279.75
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903..............................	»	65.170.24

Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902 τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρχετο εἰς..............................	Δρ.	259,863.80
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἑπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας..............................	»	259,863.80

Β'. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Λ/σμῶν τοῦ Παθητικοῦ.

Ἐγγυοδοσίαι

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..............................	Δρ.	6,500.—
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἑπομένως σημειοῦται τοῦτο κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1903	»	6,500.—

Παρακαταθῆκαι δι' Ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..............................	Δρ.	74,654.15
Ἐπιστώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος συμφώνως τῷ προϋπολογισμῷ Κεφάλαιον Γ.—2..............................	»	80,000.—
	»	154,654.15
..αὶ ἐχρεώθη μὲ τὰς γενομένας δαπάνας..............................	»	55,217.25
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903..............................	»	99,436.90

Πιστωταὶ Διάφοροι.

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1902 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..............................	Δρ.	55,035 45
..πιστώθη ο Λ/σμὸς ουτος τὴν 31 Δβρίου 1903		
Εἰς μεταφοράν..............................	Δρ.	55,035.45

Ἐκ μεταφορᾶς			Δρ.	55,035.45
1) δι' ὀφειλομένους μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν	Δρ.	2,430.—		
2) δι' ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς	»	8,210.85		
3) δι' ὀφειλομένας ἀμοιβὰς γραμματ. Λαχείου Τρίτης Τριμηνίας 1902	»	2,100.—		
4) δι' ὁμοίας ἀμοιβὰς Τετάρτης Τριμηνίας 1903	»	50,000.—		62,740.85
			Δρ.	117,776.30
καὶ ἐχρεώθη μὲ τὰς γενομένας πληρωμὰς	»	50,782.50		
καὶ μὲ τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας παραγραφέντα ἐκ κληρωθέντων Λαχείων καὶ πάσης ἄλλης αἰτίας	»	1,317.50	»	52,100.—
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903, ὀφειλόμενον			Δρ.	65,676.30
1) εἰς ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς κατὰ τὸ 1902 ὡς ὁ σχετικὸς γενικὸς Ἰσολογισμός	Δρ.	2,935.45		
2) εἰς μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ 1903	»	2,430.—		
3) εἰς ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς τοῦ 1903 κατὰ τὰ Πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου 30 Δβρίου 1903	»	8,210.85		
4) εἰς ὀφειλομένας ἀμοιβὰς γραμματ. Λαχείου Τρίτης Τριμηνίας 1903	»	2,100.—		
5) εἰς ὁμοίας ἀμοιβὰς Τετάρτης Τριμηνίας 1903		50,000.00		
			Δρ.	65,676.30

Πληρωτέα Ἐντάλματα.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 ἐξεδόθησαν ἐντάλματα 1617 ἀξίας	Δρ.	1,038,615.99
ἀκυρωθέντος ἑνὸς τοῦ ὑπ' ἀρ. 750, ὡς μὴ προσαχθέντος ὑπὸ τοῦ δικαιούχου πρὸς ἐξόφλησιν	»	12.75
Ὑπελείφθησαν τοιαῦτα 1616 ἀξίας	»	1,038,603.24

ἅτινα καὶ ἐξωφλήθησαν πάντα ὑπὸ τοῦ Ταμείου

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δβρίου τοῦ 1902 ἀνήρχετο εἰς............			Δρ. 513,694.74
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἑξῆς:			
Ἐξ ἀκινήτων κτημάτων		Δρ. 67,449.99	
Ἐκ 56 μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀξίας......................		» 131,320.—	
Ἐξ 700 ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως 1898 ἀξίας......		» 71,837.75	
Ἐκ 36 » » Πατριωτ. Δανείου δρ. 30,000.000 ἀξίας		» 45.—	
Ἐκ μιᾶς ἀποδείξεως καὶ ἑνὸς ὁριστικοῦ τίτλου τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως		» 640.—	
Ἐκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας		» 259,863.80	
Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ἐκ δραχ. 69,392.18 χρέους τοῦ ἀποβιώσαντος πρώην ταμίου τῆς Ἑταιρείας Π. Γιαννοπούλου..............		» 29,162.95	
Ἐκ προκαταβολῶν......................................		» 1,808.50	
Ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῷ Γ. Π. Σχουζέ.................		» 85,000.—	
Ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου τῶν ἐτῶν 1897-1900 ἐν ὅλῳ		» 1,331.60	
Καὶ ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902 ..		» 1,424.75	
Ἐκπιπτομένων δὲ τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1902...		Δρ. 649,884.34	
εἰς ἐγγυοδοσίας	Δρ. 6,500.—		
εἰς παρακαταθήκας δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις	» 74,654.15		
εἰς πιστωτὰς διαφόρους........................	» 55,035.45	Δρ. 136,189.60	Δρ. 513,694.74
Ἐντὸς δὲ τοῦ ἔτους 1903 ἐπῆλθον αἱ ἑξῆς αὐξομειώσεις:			
α') Εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1902 ἐκ....		» 1,424.75	
προσετέθησαν αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1903 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως τοῦ ταμείου ...		» 1,040,299.85	
Τὸ ὅλον		Δρ. 1,041,724.60	
ἀφαιρουμένων δὲ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθεισῶν πληρωμῶν ἐκ		Δρ. 1,038,603.24	
ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903		Δρ. 3,121.36	» 3,121.36
β') Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα		Δρ. 67,449.99	
ἀφαιρεῖται τὸ εἰσπραχθὲν τίμημα ἀπαλλοτριώσεως ἀκινήτου ..		» 2,279.75	
ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον		Δρ. 65,170.24	» 65,170.24
γ') Ἐπὶ τῶν Μετοχῶν τῆς Ἐθν. Τραπέζης, 56 τὸν ἀριθμόν, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς			Δρ. 131,320.—
δ') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898, τὸν ἀριθμὸν 700, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν........................			» 71,837.75
ε') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογ. τοῦ Πατριωτ. Δανείου τῶν δρ. 30,000 000 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή (ἀριθμοὶ 81885 ἕως 81890. 81892 ἕως 81893. 81895 ἕως 81905, 81907 ἕως 81909, 81911 ἕως 81914, 86886 ἕως 86889. 128955. 128957, 187052 ἕως 187053, καὶ 187055 ἕως 187856) σημ. δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς..			» 45.—
ϛ') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς ...			» 640.—
ζ') Ἐπὶ τῆς γενομένης δαπάνης μέχρι τῆς 31 Δβρίου 1899 τοῦ ἀνεγερθέντος Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ αὕτη			» 259,863.80
η') Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ χρέους πρὸς τὴν Ἑταιρείαν τοῦ πρώην ταμίου Π. Γιαννοπούλου ἐκ		Δρ. 29,162.95	
εἰσεπράχθησαν ἐντὸς τοῦ 1903		» 29,162.95	
Εἰς μεταφορὰν			Δρ. 531,998.15

	Ἐκ μεταφορᾶς			Δρ.	531,998.15
	ἑπομένως οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμεινε τὴν 31 Δβρίου 1903.				
θ')	Ἐκ προκαταβολῶν εἰς ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς ἐπὶ ἀποδόσει λ/σμοῦ ὠφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1902	Δρ.	1,808.50		
	ἐδόθησαν ἐντὸς τοῦ 1903 νέαι προκαταβολαὶ	»	49,574.85		
		Δρ.	51,383.35		
	καὶ ἀπεδόθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος	»	31,465.45		
	ἑπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1903	Δρ.	19,917 90	Δρ.	19,917.90
	(ὅρα δημοσιευμένην ἀναλυτικὴν κατάστασιν)				
ι')	Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1902 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π Σκουζὲ ἐκ	Δρ.	85,000,00		
	προσετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ 1903	»	340.348.80		
		Δρ.	425,348.80		
	καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους	»	352,348 80		
	ἑπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον καταθέσεων τὴν 31 Δβρίου 1903	Δρ.	73,000.00	Δρ.	73,000.00
ια')	Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων λαχείου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν εἰς			»	1,331.60
ιβ')	Εἰς τοὺς χρεώστας διαφόρους ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων	»	483.15		
	ἀφῃρέθη τὸ εἰσπραχθὲν ἐντὸς τοῦ 1903 ποσὸν	»	30.50		
	καὶ ἑπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1903	Δρ.	452.65	»	452.65
			Τὸ ὅλον	Δρ.	626,700.30

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ περιουσία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ἀποτελεῖται:

1)	ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ	Δρ.	3,121.36
2)	» 56 Μετοχὰς τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἀξίας	»	131,320.—
3)	» 700 Ὁμολογίας Ἐθν. Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898 ἔτους	»	71,837.75
4)	» 36 Ὁμολογίας Πατριωτικοῦ Δανείου 30 ἑκατομμυρίων	»	45 —
5)	» Μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἕνα όριστικὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικ. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—
6)	» Προκαταβολὰς	»	19,917 90
7)	» Ἔντοκον Κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζὲ	»	73,000.—
8)	» Χρεώστας Γραμματίων Λαχείου 1897 - 1900	»	1,331.60
9)	» » ἐξ ἀκυρώσεως χρηματ. ἐνταλμάτων	»	452.65
10)	» Ἀκίνητα κτήματα ἀξίας	»	65,170.24
11)	» Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80
	Τὸ ὅλον	Δρ.	626,700.30

Ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων:

1)	εἰς ἐγγυοδοσίαν τοῦ Ταμίου Π. Χρυσανθοπούλου	Δρ.	5,000.—		
2)	» » » ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ	»	1.500.—		
3)	» Ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις	»	99,436.90		
4)	» ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς τοῦ 1902 ὡς ὁ σχετικὸς γενικὸς Ἰσολογισμός	»	2,935.45		
5)	» μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ 1903	»	2,430. —		
6)	» ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς τοῦ 1903	»	8,210.85		
7)	» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς 3ης Τριμηνίας 1903	»	2,100.—		
8)	» » » 4ης » 1903	»	50,000.—	Δρ.	171,613.20
	Ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία τὴν 31 Δβρίου 1903			Δρ.	455,087.10

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1903

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς καὶ ἀ. α.
ΗΛ. ΚΑΣΣΑΚΟΣ

Ἐθεωρήθη
Ἐν Ἀθήναις αὐθημερὸν
Ὁ Ἐπόπτης
Α. ΠΡΕΚΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ
ΥΠΟ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Τῆς Ἐφημερίδος ἐκδίδονται κατ' ἔτος τέσσαρα τεύχη σχήματος τετάρτου, ἀποτελοῦντα ἕνα τόμον συγκείμενον ἐκ δώδεκα τοὐλάχιστον τυπογραφικῶν φύλλων καὶ δώδεκα πινάκων.

Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν:

Τόμος Α^{ος} 1883, ἐκ 18 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 4 διπλοῖ, καὶ 9 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος Β^{ος} 1884 ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 7 διπλοῖ, καὶ 7 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Γ^{ος} 1885, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 8 διπλοῖ, καὶ 14 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Δ^{ος} 1886, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 4 διπλοῖ, καὶ 10 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ε^{ος} 1887, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 6 διπλοῖ, καὶ 38 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ϛ^{ος} 1888, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 5 διπλοῖ, καὶ 20 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ζ^{ος} 1889, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 12 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος Η^{ος} 1890, ἐκ 15 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 11 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Θ^{ος} 1891, ἐκ 1[illegible] τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 4 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος Ι^{ος} 1892, ἐκ 16 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 13 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΑ^{ος} 1893, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 11 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος ΙΒ^{ος} 1894, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 14 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 8 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος ΙΓ^{ος} 1895, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 6 διπλοῖ καὶ 26 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος ΙΔ^{ος} 1896, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 14 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος ΙΕ^{ος} 1897, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 2 διπλοῖ, καὶ 13 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙϚ^{ος} 1898, ἐκ 18 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων καὶ 2 παρενθέτων, καὶ 59 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΖ^{ος} 1899, ἐκ 16 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων καὶ 1 παρενθέτου, καὶ 68 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΗ^{ος} 1900 ἐκ 10 τυπ. φύλ. μετὰ 11 πινάκων ὧν 3 διπλοῖ, καὶ 7 παρενθέτων καὶ 26 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΘ^{ος} 1901, ἐκ 12 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν δύο διπλοῖ καὶ ἐννέα ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Κ^{ος} 1902 ἐξ 11 τυπ. φύλ. μετὰ 17 πινάκων ὧν εἷς διπλοῦς, ἐννέα παρενθέντων πινάκων καὶ 36 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΑ^{ος} 1903, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ἑνὸς παρενθέντου πίνακος καὶ 32 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΒ^{ος} 1904, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 10 πινάκων καὶ 61 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΓ^{ος} 1905, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 8 πινάκων καὶ 21 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

ΕΝ ΤΩ ΓΡΑΦΕΙΩ

ΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(Οδος Πανεπιστημιου Αριθ 20)

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογική, ἀφορῶσα τὰς ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνευρισκομένας ἀρχαιότητας. Ἐν Ἀθήναις. 1837-1860. Τεύχη μοναδικά, 1-4, 11-29 (14ον καὶ 16ον δὲν ἐξεδόθη), 50-55. Ἕκαστον τεῦχος . . . . Δρ. 1.—

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, ἐκδιδομένη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Περίοδος δευτέρα, 1862. Ἐν Ἀθήναις, 1862. Τεύχη Α'-ΙΒ' . . . . » 12.—

— 1869-1874. Τεύχη ΙΓ'-ΙΖ'. Ἕκαστον τεῦχος . . . . » 3.—

Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Ἀθήναις, 1851-1855. Φυλλάδιον 2.3. (τὸ 1ον φυλλ. 1851 δὲν ὑπάρχει) εἰς 4ον. Ἕκαστον τεῦχος . » 1.—

Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθείου Ἐπιτροπῆς. Ἐν Ἀθήναις 1853. εἰς 4ον μετὰ 8 πινάκων . . . . » 1.—

Ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι, ἐκδιδόμεναι ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Φυλλάδιον Αον (ἄλλο δὲν ἐξεδόθη). Ἐν Ἀθήναις 1860. εἰς 4ον . . . . . . » 1.—

Γενικαὶ συνελεύσεις τῶν ἑταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, 1860-1870. Ἐν Ἀθήναις 1860-1870. Φυλλάδια 11 εἰς 4ον. Ἕκαστον φυλλάδιον . . . . » 1.—

Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, 1872-1881 (ὁ τόμος τοῦ 1871 δὲν ὑπάρχει). Ἐν Ἀθήναις, 1872-1882. Τόμοι 10 εἰς 8ον. Ἕκαστος τόμος. . . . . » 3.—

— 1882-1903. Ἐν Ἀθήναις, 1883-1906. Τόμοι 21 εἰς 8ον. Ἕκαστος τόμος . . . . » 3.—

Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογική. Περίοδος Τρίτη 1883 κ. ἑ. Ἕκαστος τόμος. » 25.—
Ἕκαστον τεῦχος » 6.25

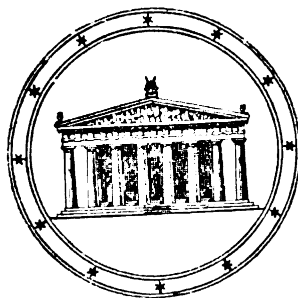

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1904

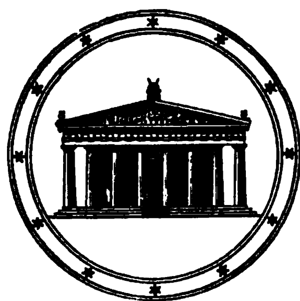
ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1906

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

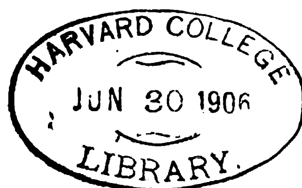
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1904

ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1906

HARVARD COLLEGE
JUN 30 1906
LIBRARY.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀντιπρόεδρος	Β' Ἀντιπρόεδρος
Δ. Τσιβανόπουλος	**Γ. Νικολαΐδης**

Γραμματεὺς

Π. Καββαδίας

Σύμβουλοι

Στ. Ἀνδρόπουλος	**Γ. Παπαβασιλείου**
Ν. Καζάζης	**Ἀ. Ῥωμάνος**
Π. Καρολίδης	**Ἀν. Σκιᾶς**
Β. Λεονάρδος	**Β. Στάης**
Ὄθ. Λύδερς	**Γ. Στρέϊτ**
Δ. Μακκᾶς	**Χ. Τσούντας**
Γ. Μιστριώτης	

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX-MEININGEN
Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

Ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεόκλητος.
Friederich Adler. Berlin.
Otto Benndorf. Wien.
Max. Bonnet. Montpellier.
R. C. Bosanquet. Ἀθήνησι.
G. Clemenceau. Paris.
Max Collignon. Paris.
Domenico Comparetti. Firenze.
Alexander Conze. Berlin.
Alfred Croiset. Paris.
Θεόδωρος Δηλιγιάννης. Ἀθήνησι.
W. Dittenberger, Leipzig.
Wilhelm Dörpfeld. Ἀθήνησι.
Joseph Durm. Karlsruhe.
Sir John Evans. London.
Paul Foucart. Paris.
Adolph Furtwängler. München.
Ernst Gardner. Cambridge (England).
Percy Gardner. Oxford.
B. L. Gildersleeve. Baltimore. U. S. America.
Will. Watson Goodwin. Cambridge. U. S. America.
Hamdy Bey. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.
B. Haussoulier. Paris.
Heermance Th. Ἀθήνησι.
L. Heuzey. Paris.
Hogarth D. Oxford.
Holleaux M. Ἀθήνησι.
Th. Homolle. Paris.
R. C. Jebb. Cambridge (England).
K. Καρακάνος. Ἀθήνησι.
R. Kekulé. Berlin.
Adolph Kirchhoff. Berlin.
Lucien Magne. Paris.
Adolph Michaelis. Strassburg.
L. A. Milani. Firenze.
D. B. Monro. Oxford.
A. S. Murray. London.
Charles Elliot Norton. Cambridge U. S. America.
Th. Ouspensky. Ἐν Κωνστ/πόλει.
G. Perrot. Paris.
W. M. Ramsay. Aberdeen (Scotland).
S. Reinach. Paris.
W. Ridgeway. Cambridge. (England).
La Comtesse de Riencourt. Ἀθήνησι.
Rufus B. Richardson. New York. America.
H. Schrader. Ἀθήνησι.
G. Schlumberger. Paris.
Cecil Smith. London.
Th. D. Seymour. New-Haven U. S. America.
Gr. G. Tocilesco. Bucarest.
G. Treu. Dresden.
Charles Waldstein. Cambridge (England).
Th. Wiegand. Ἐν Κωνστ/πόλει.
Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff. Berlin.
Ad. Wilhelm. Ἀθήνησι.
Paul Wolters. Würzburg.
Henri Weil. Paris.

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1904

Οἱ ἑταῖροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ κυρτῶν γραμμάτων, εἶνε ἑταῖροι ἰσόβιοι.

Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος Θρ.
Ἀγγελόπουλος Ἠλίας
Ἀθηνογένης Γ.
Ἀνδρόπουλος Στ.
Ἀνέζης Δ.
Anthes Ed.
Ἀντωνιάδης Δ.
Ἀντωνόπουλος Κ.
Ἀξελὸς Ἰω.
Ἀξελὸς Μιλτ.
Ἀραβαντινὸς Ι.

Βαχράτσας Εἰρ.
Βαλαωρίτης Ι.
Βαλλώσης Δ.
Βαλτατζῆς Π. Γ.
Βαρβαρέσος Π. Μ.
Βάσης Σπυρ.
Βάσσος Ἀλέξ.
Βάσσος Τιμ.
Βαφειαδάκης Ν.
Βεχούσης Δ.
Βερναρδάκης Ἀθ.
Βικέλας Δ.
Bissing Fr. W. von
Βλάχος Γ.
Βότσχος Ἐπ.
Bosanquet R. C.
Βούχρας Δ.
Βουλπιώτης Δ.
Burguet Ém.
Βυζαντινὸς Γ.

Γαζέπης Γ.
Γεννάδιος Ἰωάν.
Γενοβέλης Π.
Γεωργακόπουλος Ε
Γεωργιάδης Ἀθ.
v. Gäertringen Hiller

Γκιὼν Ἀνδρέας
Graef B.
Γρηγοράκης Γρ.
Γρυπάρης Π.

Δαμβέργης Α.
Δάσιος Σπ.
Δελακοβίας Ν.
Σεβ. Δελένδας Ἀντ.
Δέλλιος Ἰωάν.
Δεληγεώργης Δ.
Δεμερτζῆς Α.
Δημητριάδης Χ.
Διγενῆς Μ.
Διπλαράκος Γ.
Dörpfeld W.
Δραγάτσης Ἰάκ.
Δραγούμης Μ.
Δραγούμης Στ.
Δραχίδης Π.
Δυοβουνιώτης Γ.

Ἐλευθεριάδης Σωκ.
Εὐκλείδης Ι.
Εὐταξίας Ἀθ.
Εὐταξίας Ι.

Ζαΐμης Ἀλ.
Ζαρίφης Γ.
Ζητουνιάτης Π.
Ζυγομαλᾶς Α.

Ἡλιόπουλος Χρ.

Θεοδωρακάκης Στυλ.
Θεοδωράκης Γ.
Θεοδωρόπουλος Β.
Θεοφανόπουλος Δ.

Ἰορδανόπουλος Μ.
Judeich Walther

Καββαδίας Π.
Καγκάδης Ἰάκ.
Καζάζης Ν.
Καλαποθάκης Μ.
Καλάρχος Κ.
Καλδοχορέτης Ν.
Καλλιγᾶς Πέτρος
Καλλιοντζῆς Εὐάγ.
Καλογερόπουλος Ν.
Κανάκης Π.
Καπλάνογλους Κ. Π.
Καραβασίλης Σπ.
Καράλης Α.
Καραθεοδωρῆς Στέφ.
Καραπάνος Κ.
Καρκούλιας Ἠλ.
Καρολίδης Π.
Καστόρχης Δ.
Καιτριώτης Π.
Κατριβάνος Α.
Καυταντζόγλους Ἰω.
Κεφάλας Γ.
Kinch Fr.
Κλοντηρόπουλος Γ.
Coad P. A
Κολυβᾶς Α.
Κόντος Κ.
Κοντόπουλος Κ.
Κοντόσταυλος Α.
Κορομαντσος Ἐπ.
Κουλομόπουλος Κ.
Κουρουνιώτης Κ.
Κοφινιώτης Ἰω.
Κριεζῆς Ἀντ.
Κρῖνος Π.
Κύρης Μ.
Κωνσταντινίδης Μιχ.
Κωνσταντινίδης Π.
Κωνσταντόπουλος Κ.

Λαμπρόπουλος Ἀλ.
Λαμπρυνίδης Μ.
Λεονάρδος Β.
Λεονάρδος Δ.
Λιόλιος Γ.
Λόντος Ἰω.
Λύδερς Ὀθ.
Λυκάκης Ἀλ.
Λυκούδης Ἐμ.
Λύρης Ἰωάν.

Μαγγιῶρος Σπ.
Μαγιάσης Ἰωάν.
Μακκᾶς Δ.
Μακκᾶς Κ.
Μακκᾶς Ν.
Μανδραπήλιας Α.
Μανέτας Π.
Μανιάκης Κ.
Μαντζάκος Χ.
Μαντζούφας Ἀνδρ.
Μανωλίδης Σωκρ.
Μαρκόπουλος Ἰω.
Μαρούδης Μ.
Μάτσης Α.
Μαυρομιχάλης Π. Κυριακούλης
Μελισσουργός Γ.
Μητσόπουλος Κ.
Μιστριώτης Γ.
Μομφερρᾶτος Ἀντ.
Μουντάκης Ἀντ.
Μούσης Ἰωάν.
Μουτσόπουλος Ἀθ.
Μπαλτῆς Θ.
Μπαλάνος Ν.
Μπὰρτ Γουλ.
Μπενῆς Ψάλτης Δ.
Μυλωνᾶς Κ.

Νεγρεπόντης Μ. Μ.
Νικολαΐδης Γ.
Νικολαΐδης Ι.
Νικολαΐδης Λουδ.
Νικολόπουλος Σ.
Noack F.

Ξανθάκης Π.

Οἰκονόμος Π.

Πάλλης Ἀγ.
Παναγιωτόπουλος Ἀν.
Πανταζῆς Μιλτ.
Παντελίδης Ἐμμ.
Παπαβασιλείου Ι.
Παπαφράγκος Σπ.
Παπαδημητρακόπουλος Θ.
Παπαδιαμαντόπουλος Ι.
Παπαδόπουλος Β.
Παπαμιχαλόπουλος Κ.
Παπαναστασίου Π.
Παπανδρέου Π.
Παπαχρήστου Γ.
Παπούδωφ Ἀρ.
Pernice Er.
Περρῆς Π.
Περρῆς Σ.
Πεσματζόγλου Ἰωάν.
Πολυγένης Κ.
Πρωτοπαπαδάκης Π.
Πρωτοπαπαδάκης Δ.

Robert K.
Ραγκαβῆς Κλ.
Ροσέτος Ἀλ.
Ράλλης Δ.
Ράλλης Στ.
Ρωματδης Ἀρ.
Ρωμάνος Ἀθ.
Ρωμάνος Ἕκτωρ.

Σακελλαρόπουλος Σωτ.
Schrader H.
Σιμόπουλος Ἰω.
Σκιᾶς Α.
Σκουζὲς Ἀλ.
Σκουζὲς Κ.
Σκουζὲς Π.
Σκουλούδης Σ.
Σοφούλης Θ.
Στάης Β.
Σταμούλης Ἀναστ.
Σταυρόπουλος Δ.
Steele Daniel
Στέφανος Κλὼν
Στεφανάκος Φιλόθεος
Στρέϊτ Γ.
Στρέϊτ Στ.
Studniczka F.
Σφακιανάκης Π.
Schiff Alfred
Σχλίεμαν Ἀγ.
Σωμερίτης Δ.
Σωτηριάδης Γ.

Τρακάντζαλης Γ.
Τριανταφυλλάκος Ν.
Τσάτσος Ἰω.
Τσιβανόπουλος Δ.
Τσίλλερ Ἐρν.
Τσούντας Χρ.
Τυπάλδος Μπασιᾶς Ἀθ

Fabricius E.
Φεράλδης Γ. Λουδ.
Φίλιος Δ.
Φωτίου Ἰω.

Χατζηδάκις Γ.
Χατζηδάκις Ι.
Heermance T. W.
Χρυσανθόπουλος Π.
Ψαλτήρας Γ.
Ψάλτης Ἰάκ.
Wide Sam.
Wiegand Theodor
Wilhelm Ad.
Zahn Robert
Zingerle J.

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΩΝ
ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1904

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καββαδία καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν ἑταίρων τῇ 30 Ἰανουαρίου 1905.

Κύριοι,

Ἀρχόμενον τῆς περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους λογοδοσίας του τὸ Συμβούλιον λόγον ποιεῖται ἐν πρώτοις, κατὰ τὸ εἰωθός, περὶ ἑταίρων. Νέοι ἑταῖροι ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ὀκτώ· τῶν παλαιῶν δὲ ἑταίρων κατέβαλον τὴν ἑαυτῶν συνδρομὴν ἑκατὸν τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρες, ὥστε κατέβαλον συνδρομὴν ἐν ὅλῳ ἑταῖροι 152. Λήγοντος δὲ τοῦ ἔτους καὶ ἀρξαμένου τοῦ νῦν ἔτους ἀπεβίωσαν δύο ἑταῖροι, οἱ Πέτρος Χρυσανθόπουλος καὶ Λέων Μελᾶς, ὧν αἰωνία εἴη ἡ μνήμη.

Ἐν τοῖς ὑπ' ὄψει ἡμῶν λογιστικοῖς πίναξιν ἐκτίθενται λεπτομερῶς καὶ ἀναλελυμένως τὰ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς ἑταιρείας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1904. Τὰ μὲν ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς δρ. 333,205.45 τὰ δὲ ἔξοδα, (ἐν οἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ δοθεῖσαι ἀμοιβαὶ εἰς τοὺς κερδίσαντας ἀριθμοὺς τοῦ λαχείου), εἰς δρ. 319,518. Ἀλλ' εἰς ταῦτα δέον νὰ προστεθῶσι καὶ δρ. 50,772, αἵτινες βαρύ-

νουσι μὲν τὴν χρῆσιν τοῦ 1904, δὲν κατεβλήθησαν ὅμως μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἕνεκα τοῦ ἀνεκκαθαρίστου τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν. Τὰ *ἔξοδα* ἄρα ἀνῆλθον εἰς δρ. 370, 290, ὑπερέβησαν δηλ. τὰ *ἔσοδα* κατὰ δρ. 37,084.55. Προέκυψε δὲ τὸ ἔλλειμμα τοῦτο κυρίως ἐκ τῆς μειώσεως τῶν ἐκ τοῦ λαχείου ἐσόδων, ἅτινα δὲν ἀνῆλθον εἰς τὸ προϋπολογισθὲν ποσόν, διότι ἐκ τῆς τελευταίας τετραμηνιαίας κληρώσεως μόλις τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῶν ἐκδοθέντων γραμματίων ἐπωλήθη· θὰ ἦτο δὲ ἐπὶ μᾶλλον δυσάρεστος ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑταιρείας, ἂν μή, εὐνοησάσης τῆς τύχης, ἐκέρδαινεν αὕτη τὸν πρῶτον κληρωθέντα ἀριθμόν, ἂν μὴ ἦτο δηλ. οὗτος ἐκ τῶν μὴ πωληθέντων ἀλλ' εἰς βάρος τῆς Ἑταιρείας ὑπολειφθέντων γραμματίων.

Ἡ μὴ πώλησις τῶν γραμματίων τοῦ λαχείου δεινὴν προανήγγειλε τῇ Ἑταιρείᾳ οἰκονομικὴν κρίσιν. Τὸ Συμβούλιον, ἵνα μειώσῃ ὅσον ἦτο δυνατὸν τὰς συνεπείας ταύτης, ἠναγκάσθη κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦ ἔτους μῆνα νὰ διακόψῃ ἅπαντα τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας, νὰ προβῇ εἰς καταργήσεις θέσεων καὶ εἰς ἐλαττώσεις μισθῶν καὶ εἰς ἀπολύσεις φυλάκων, καὶ νὰ λάβῃ πᾶν δυνατὸν οἰκονομικὸν μέτρον. Συντελεστικὸν δὲ πρὸς πώλησιν ἁπάντων τῶν ἐκδιδομένων γραμματίων ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἦτο, ἂν ταῦτα ἀπὸ διδράχμων, ὡς ἦσαν, μετεβάλλοντο εἰς μονόδραχμα, ἐπιτρεπομένου τῇ Ἑταιρείᾳ νὰ ἐκδίδῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διπλάσιον ἀριθμὸν γραμματίων. Τοῦτο δὲ καὶ ἐζήτησε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως δι' ὑπομνήματος, ἐν ᾧ ἐξέθετε τοὺς λόγους τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἥτις ἀπειλεῖ τὴν Ἑταιρείαν, καὶ τὰς ἐκ ταύτης λυπηρὰς συνεπείας διὰ τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο τοῦ Συμβουλίου εὐμενοῦς ἔτυχεν ὑποδοχῆς καὶ ὑπὸ τῆς πρώην καὶ ὑπὸ τῆς νῦν Κυβερνήσεως.

Ἡ νῦν Κυβέρνησις προεκάλεσε τὸ ἀπὸ 26 Δεκεμβρίου

1904 Β. Διάταγμα[1] δι' οὗ συμφώνως πρὸς τὰς αἰτήσεις τοῦ

---

[1] Β. Διάταγμα, περὶ κανονισμοῦ ἐπὶ τὸ εὐστοχώτερον τοῦ Λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου ,ΑΧΛ' τῆς 30 Δεκεμβρίου 1887, περὶ λαχείων, καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ κανονίσωμεν ἐπὶ τὸ εὐστοχώτερον τὰ τοῦ λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1. Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1905 θέλει ἐκδίδει καὶ ἐκκυβεύει ἐτησίως 600.000 γραμμάτια, τιμώμενα ἕκαστον δραχμῆς καὶ ἐκκυβευόμενα εἰς τέσσαρας τριμηνίας ἀνὰ 150,000 καθ' ἑκάστην τριμηνίαν, καὶ ὡρισμένως τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ Ἰανουαρίου, Ἀπριλίου, Ἰουλίου καὶ Ὀκτωβρίου.

Ἄρθρον 2. Τὰ γραμμάτια τοῦ λαχείου ἐκτυποῦνται κατὰ τρόπον ἀσφαλίζοντα τὴν πλήρη αὐτῶν γνησιότητα, φέρουσι δὲ ἴδιον κατ' ἔτος καὶ κατὰ τριμηνιαίαν ἐκκύβευσιν αὔξοντα συνεχῆ ἀριθμόν, διὰ σφραγιστῆρος τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἀντιπροέδρου καὶ τοῦ γραμματέως καὶ τὴν ἀχρώματον σφραγῖδα τῆς Ἑταιρείας, ὄπισθεν δὲ περίληψιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἄρθρον 3. Οἱ δημόσιοι ταμίαι καὶ ὑποταμίαι, οἱ τελωνιακοὶ ὑπάλληλοι, οἱ γυμνασιάρχαι καὶ σχολάρχαι, οἱ δημόσιοι εἰσπράκτορες καὶ προξενικοὶ ὑπάλληλοι ὀφείλουσι νὰ παρέχωσι τὴν ἑαυτῶν συνδρομὴν εἰς τὴν πώλησιν τῶν λαχείων. Εἰς τούτους δύναται νὰ χορηγηθῇ ἀποζημίωσις μὴ ὑπερβαίνουσα τὰ 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τῆς ἀξίας τῶν πωλουμένων γραμματίων. Ἡ αὐτὴ ἀποζημίωσις παρέχεται καὶ εἰς ἰδιώτας ἀγοράζοντας συγχρόνως γραμμάτια περισσότερα τῶν δέκα.

Ἄρθρον 4. Κατὰ πᾶσαν ἐκκύβευσιν κερδαίνουσιν οἱ ἀκόλουθοι ἀριθμοί· ὁ πρῶτος δραχ. 25,000, ὁ δεύτερος δραχ. 3,000, ὁ τρίτος δραχ. 2,000, ὁ τέταρτος δραχ. 1.000, ὁ πέμπτος δραχ. 500, οἱ ἑπόμενοι πεντήκοντα ἀνὰ δραχ. 100 καὶ οἱ ἑπόμενοι διακόσιοι ἀνὰ δραχ. 50.

Ἄρθρον 5. Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ τὸν ἀντιπρόεδρον καὶ δύο μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας καὶ ἀνὰ ἕνα εἰδικὸν ἀντιπρόσωπον τῶν εἰς τὸ διάταγμα τοῦτο προσυπογεγραμμένων Ὑπουργῶν, συνερχομένη δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς ὡρισμένης διὰ τὴν πρώτην ἐκκύβευσιν, ἐξελέγχει τοὺς κλήρους τοῦ λαχείου ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 1 μέχρις 150,000, θέτει αὐτοὺς ἐντὸς καταλλήλου κληρωτίδος, σφραγίζει αὐτὴν καὶ συντάσσει λεπτομερὲς πρωτόκολλον. Τὴν ὡρισμένην ἡμέραν ἑκάστης ἐκκυβεύσεως ἡ ἀνωτέρω ἐπιτροπὴ συνέρχεται ἐν ᾧ τόπῳ καὶ καθ' ἣν ὥραν ἔχει ὁρίσει ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρείας διὰ προγράμματος, δημοσιευομένου πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος, βεβαιοῖ τὸ ἀπαραβίαστον τῆς κληρωτίδος καὶ ἐξάγει δημοσίᾳ 225 κλήρους, οὓς ἀναγράφει ἀμέσως εἰς ἐπὶ τούτῳ πρωτόκολλον, δημοσιευόμενον ἀμέσως καὶ καταχωριζόμενον εἰς τὸ φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ ἐκδιδόμενον τὴν ἐπιοῦσαν τῆς κληρώσεως, εἶτα ῥίπτει ἐκ νέου

Συμβουλίου ἐπιτρέπεται τῇ Ἑταιρείᾳ νὰ ἐκδίδῃ καὶ κληρώνῃ, κατ' ἔτος ἀντὶ τῶν 300,000 διδράχμων γραμματίων 600,000 μονόδραχμα. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ Διάταγμα τοῦτο ἡ πρώτη κλήρωσις ἔμελλε νὰ γείνῃ τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Ἰανουαρίου, χρόνος δὲ πρὸς παρασκευὴν τῶν νέων ἀριθμῶν διὰ τὴν κληρωτίδα καὶ τῶν γραμματίων δὲν ὑπῆρχεν ἐπαρκής, κατ' ἀκολουθίαν ἠπειλεῖτο ματαίωσις τῆς πρώτης τοῦ ἔτους τούτου κληρώσεως, ἡ Κυβέρνησις, προνοοῦσα καὶ περὶ τούτου, προεκάλεσε καὶ ἕτερον Β. Διάταγμα, τὸ ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1905 (²) δι' οὗ ἐπιτρέπεται ὅπως ἡ

τοὺς ἐξαχθέντας κλήρους εἰς τὴν κληρωτίδα, σφραγίζει ταύτην καὶ συντάσσει ἐπὶ τούτῳ πρᾶξιν. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀνωτέρω πράξεων ὁ διαχειριστὴς τοῦ λαχείου παραδίδει εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ἐκκυβεύσεως ἐπιτροπὴν ἐνυπόγραφον σημείωσιν τῶν ἀριθμῶν τῶν γραμματίων, ὅσα τυχὸν δὲν διετέθησαν μέχρι τῆς προτεραίας, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ γραμμάτια, ἂν εἶνε ταῦτα συγκεντρωμένα ἀπὸ τοὺς ἀνταποκριτὰς τῆς Ἑταιρείας. Ἡ σημείωσις αὕτη ἀναγράφεται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Ἑταιρείας.

Ἄρθρον 6. Τὰ Ἡμέτερα διατάγματα τῆς 18 Μαρτίου 1895, τῆς 20 Ἰανουαρίου 1896 καὶ τῆς 7 Ἰουλίου 1901 ἀνακαλοῦνται.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Δεκεμβρίου 1904

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν	Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν	Ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.
Θ. Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ	Ν. ΓΟΥΝΑΡΑΚΗΣ	Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ

(²) Β. Διάταγμα, περὶ τῆς πρώτης κατὰ τὸ ἔτος 1905 κληρώσεως τοῦ λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ περὶ διαθέσεως ἐκ τῶν ἐσόδων τῆς κληρώσεως ταύτης 30,000 δραχμ. χάριν τοῦ Διεθνοῦς ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ περὶ τοῦ λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ 26 Δεκεμβρίου 1904 Ἡμέτερον διάταγμα.

Προτάσει τῶν Ἡμετέρων Ὑπουργῶν τοῦ τ' ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ μνημονευθέντος Ἡμετέρου διατάγμα-

πρώτη αὕτη κλήρωσις ἐνεργηθῇ, ἀντὶ τῆς τελευταίας Κυριακῆς τοῦ Ἰανουαρίου, τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Φεβρουαρίου. Ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ συνδρομῇ ἐκφράζει τῇ Σ. Κυβερνήσει τὸ Συμβούλιον τὴν ἑαυτοῦ εὐγνωμοσύνην.

Οὕτω κανονισθέντων τῶν τοῦ λαχείου, ἤρξατο τὸ νῦν ἔτος, ὅπερ εἶνε ἔτος οἰκονομικῆς δοκιμασίας δια τὴν Ἑταιρείαν, διότι, ἂν μὴ ἐπανορθωθῶσι τὰ τοῦ λαχείου καὶ περιέλθῃ τοῦτο πάλιν εἰς ἀκμὴν ἐσόδων, ὥσπερ καὶ κατὰ τὰ πρότερον ἔτη, δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν τῇ Ἑταιρείᾳ νὰ ἀγάγῃ εἰς πέρας τὸ ἀρξάμενον μέγα αὐτῆς ἔργον καὶ νὰ ἀνταποκρίνηται εἰς τὰς σήμερον πολλὰς καὶ μεγάλας ἀρχαιολογικὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους.

Κατὰ τὸ κανονίζον νῦν τὰ τοῦ λαχείου Β. Διάταγμα τῆς 26 Δεκεμβρίου 1904 τὸ Συμβούλιον δύναται κατὰ βούλησιν νὰ διαθέτῃ διὰ τὰς διαφόρους ἀρχαιολογικὰς ἀνάγκας, τάς τε ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τὰς ἐν Ἀθήναις, καὶ τῶν τεσσάρων κληρώσεων τοῦ ἔτους τὰ καθαρὰ ἔσοδα, δὲν περιλαμβάνεται δηλ. ἐν αὐτῷ ἡ διάταξις τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου

τος πρώτη κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος 1905 τριμηνιαία κλήρωσις ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ ἀντὶ τῆς τελευταίας Κυριακῆς τοῦ Ἰανουαρίου τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ τοῦ Φεβρουαρίου.

Ἄρθρον 2. Ἐκ τῶν καθαρῶν ἐσόδων τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον τριμηνιαίας κληρώσεως, ποσὸν μέχρι δραχμῶν τριάκοντα χιλιάδων θέλει τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ εἰς Ἀθήνας συνερχομένου Διεθνοῦς ἀρχαιολογικοῦ συνεδρίου.

Τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει δαπανηθῇ πρὸς εὐπρέπειαν τῶν κατὰ τὸ συνέδριον καὶ φιλοξενίαν τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰανουαρίου 1905.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν	Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν	Ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.
Θ. Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ	Ν. ΓΟΥΝΑΡΑΚΗΣ	Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ

1901 Β. Διατάγματος ([3]), καθ' ἣν τὸ καθαρὸν ἔσοδον τῆς μιᾶς τῶν τεσσάρων κληρώσεων διατίθεται ἀποκλειστικῶς «πρὸς διεξαγωγὴν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν κατὰ τὴν ἀρχαίαν Ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν ἀνασκαφικοῦ ἔργου, πρὸς ἀνέγερσιν Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου καὶ πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ Ἐθνικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου».

Διὰ τῆς παραλείψεως τῆς διατάξεως ταύτης ἔδειξε νῦν ἡ Κυβέρνησις ἣν ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς

([3]) Β Διάταγμα. περὶ ἀδείας αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐκδιδομένων γραμματίων λαχείου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἔχοντε ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου 1887 ,ΑΧΛ' νόμου «περὶ λαχείων» κατὰ τὰ Ἡμέτερα ἀπὸ 18 Μαρτίου 1895 καὶ 20 Ἰουνίου 1896 διατάγματα.

Προτάσει τῶν Ἡμετέρων Ὑπουργῶν τοῦ τε ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν τάδε

Ἄρθρον 1. Ἐπιτρέπεται ὅπως ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε κατὰ τὰ ἀνωτέρω ρηθέντα διατάγματα ἐκδιδομένων καὶ ἐκκυβευομένων ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατ' ἔτος 225,000 γραμματίων λαχείου, ἐκδίδῃ αὐτὴ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1902 γραμμάτια ἐν ὅλῳ 300,000 καὶ ἐκκυβεύῃ ταῦτα, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ ἀπὸ 18 Μαρτίου 1895 διατάγματος Ἡμῶν ὁριζόμενα, κατὰ τρίμηνον ἤτοι τῇ προτελευταίᾳ Κυριακῇ τοῦ Μαρτίου. τῇ προτελευταίᾳ Κυριακῇ τοῦ Ἰουνίου, τῇ πρώτῃ Κυριακῇ τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ τῇ προτελευταίᾳ Κυριακῇ τοῦ Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

Ἄρθρον 2. Τὸ ἐκ τῶν ἐπὶ πλέον 75,000 γραμματίων καθαρὸν κέρδος θέλει διατίθεσθαι πρὸς διεξαγωγὴν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν καὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν ἀνασκαφικοῦ ἔργου, πρὸς ἀνέγερσιν Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου καὶ πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς Ἡμετέρους Ὑπουργοὺς ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1901.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν	Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν	Ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.
Γ. Ν. ΘΕΟΤΟΚΗΣ	Α. Ν. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ	Σ. Ε. ΣΤΑΗΣ

Ἑταιρείας ὡς πρὸς τὴν κατὰ τὰς ἑκάστοτε παρουσιαζομένας ἀνάγκας σκόπιμον χρῆσιν ἁπάντων τῶν ἐκ τοῦ λαχείου πόρων· ἀλλ' ἐκ τούτου οὐδὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ζημιωθῶσι τὰ ἐν Ἀθήναις ἐκτελεστέα ἔργα. Οὔτε τὸ νῦν Συμβούλιον, οὔτε ἄλλο τι τῶν μελλόντων, εἶνε δυνατὸν νὰ γείνῃ τοσοῦτον ἐπιλήσμον τῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων, ὥστε νὰ μὴ ἐπιδιώξῃ ἐπειγόντως καὶ διὰ παντὸς τρόπου καὶ πάσης θυσίας τὴν συμπλήρωσιν τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς παλαιᾶς Ἀθηναϊκῆς Ἀγορᾶς ἀνασκαφῆς, τῆς ἀνασκαφῆς δηλ. ἐκείνης, ἥτις εἶνε ἡ σπουδαιοτάτη τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκτελεστέων, ἐξ ἧς μόνης εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκπεμφθῇ φῶς πρὸς λύσιν τῶν σκοτεινῶν προβλημάτων τῆς τοπογραφίας τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Οὐδὲ εἶνε δυνατὸν τὸ Συμβούλιον νὰ μὴ ἔχῃ πάντοτε ὑπ' ὄψει πόσον ἀναγκαῖα καὶ ἐπείγουσα εἶνε ἡ οἰκοδομὴ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου, ὅπερ προώρισται νὰ εἶναι τὸ πρῶτον ἐν τῷ κόσμῳ Ἐπιγραφικὸν Μουσεῖον. Περίσκεψις ἄρα καὶ φειδὼ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἄλλων οὐχὶ ἐπειγόντων ἔργων ἐπιβάλλεται νῦν τῇ Ἑταιρείᾳ, ὅπως παντὶ σθένει ἐπιδιωχθῇ ἡ ἐκτέλεσις τούτων τῶν ἐν Ἀθήναις ἔργων.

Μεταβαίνομεν νῦν εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἔργων τῆς Ἑταιρείας.

Ἐν τοῖς πρώτοις ἀναγγέλλει τὸ Συμβούλιον μετὰ ἰδιαζούσης χαρᾶς, ὅτι κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπερατώθη ἡ ἀναστήλωσις *τοῦ λέοντος τῆς Χαιρωνείας*, ἐπερατώθη δηλ. ἔργον, οὗτινος τὴν ἐκτέλεσιν ἡ Ἑταιρεία ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς ὠνειροπόλησε, ὅπερ καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι, ἐνθουσιασθέντες, ἡγουμένου τοῦ διαπρεποῦς ἀρχαιολόγου Βέλκερ, διὰ διεθνῶν χρηματικῶν ἐράνων ἠθέλησάν ποτε νὰ ἐπιχειρήσωσι. Σὺν τῇ συγκολλήσει δὲ καὶ

συμπληρώσει τῶν τεμαχίων τοῦ λέοντος καὶ ἀνιδρύσει τούτου ἐπὶ τοῦ κατασκευασθέντος βάθρου συνεπληρώθη ἐν μέρει καὶ τὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου, τὸ τοὺς τεθαμμένους ἱερολοχίτας περικλεῖον, ἐπιτεθείσης ἐπὶ τῶν σωζομένων ἐκ πώρου λίθου δόμων μιᾶς σειρᾶς νέων λίθων, οἵτινες οὕτω προφυλάττουσιν ἀπὸ πάσης περαιτέρω καταστροφῆς τοὺς ὑποκειμένους, ἡμισεσαθρωμένους, παλαιοὺς λίθους. Ἐδαπανήθησαν διὰ τὰ ἔργα ταῦτα δρ. 21,426, αἵτινες προστιθέμεναι εἰς τὰς κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος 1903 δαπανηθείσας δρ. 41,563 ἀναβιβάζουσι τὸ ὅλον πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ λέοντος δαπανηθὲν ποσὸν εἰς δρ. 62,989.

Τὸ ἄλλο δὲ ἔργον τῆς Ἑταιρείας, ἡ ἀνοικοδόμησις καὶ στερέωσις τοῦ ἐν *Φιγαλίᾳ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος*, προήχθη ἱκανῶς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Οἱ καταπεπτωκότες κίονες ἀνιδρύθησαν πάντες, πλὴν τῶν δύο τοῦ ὀπισθοδόμου, καὶ οἱ τοῖχοι τοῦ ὅλου ναοῦ ἀνηγέρθησαν εἰς μέγα ὕψος, ἐπίσης ἀνηγέρθησαν αἱ πλείονες τῶν ἡμικιονίων ἀντηρίδων τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ναοῦ καὶ ἤρξατο ἡ συμπλήρωσις καὶ στερέωσις τῶν κατεστραμμένων μερῶν τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ κρηπιδώματος. Ἐδαπανήθησαν δρ. 15,078.

Αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ 1902 ἀρξάμεναι ἐργασίαι πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ *Ἐρεχθείου* διὰ τοῦ σωζομένου ὑλικοῦ αὐτοῦ ἐξηκολούθησαν δι' ὅλου τοῦ ἔτους. Ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως καταπεσούσης ἀρχτικῆς προστάσεως εἶχεν ἀνεγερθῆ ἀπὸ τοῦ 1903. Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνετελέσθησαν αἱ τῆς στέγης τῆς προστάσεως ταύτης ἐργασίαι, ἀνηγέρθη ὁ δυτικὸς τοῦ οἰκοδομήματος τοῖχος, ὁ μετὰ τῶν θυρίδων, καὶ ἔγειναν προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι πρὸς ἀνέγερσιν καὶ στερέωσιν τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ οἰκοδομήματος. Τὰ πάγκαλα

ἐκεῖνα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη τοῦ οἰκοδομήματος, ἅτινα κατὰ γῆς κείμενα ἐφθείροντο ὑπὸ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἐπιδράσεων, συχνὰ δὲ ἐγίνοντο τὸ ὑποκείμενον βανδαλικῶν πράξεων σκαιῶν καὶ ἀγροίκων ἐπισκεπτῶν τῆς Ἀκροπόλεως, ἐσώθησαν ἀπὸ πάσης περαιτέρω καταστροφῆς, διότι δὲν κεῖνται πλέον χαμαί, ἀλλὰ τοποθετηθέντα ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει συνεπλήρωσαν τὸ οἰκοδόμημα καὶ προσέδωκαν αὐτῷ ἱκανὸν μέρος τῆς παλαιᾶς αὐτοῦ αἴγλης. Ἀληθῶς ἀγάλλεταί τις βλέπων νῦν οἷον ἐγένετο τὸ Ἐρέχθειον. Ἐδαπανήθησαν δρ. 35,337.

Ἐν Ἀθήναις ἐξετελέσθη καὶ ἄλλο ἔργον κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ἐστερεώθη δηλ. τὸ *Θησεῖον* ὑποστηριχθέντων τῶν ἐπισφαλῶν αὐτοῦ μελῶν καὶ τοποθετηθείσης ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει τῆς ἐκτετοπισμένης καὶ ἐπικρεμαμένης ἐκείνης μετόπης, ἧς ἕνεκα ἐκινδύνευεν ἡ βορειοδυτικὴ γωνία τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐδαπανήθησαν διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας δρ. 2,501.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑταιρεία καὶ τὰς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀρξαμένας ἐργασίας αὐτῆς πρὸς οἰκοδομὴν Μουσείων κατὰ τὰς ἐπαρχίας. Δύο δὲ Μουσεῖα κυρίως ᾠκοδόμησε κατὰ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔτος, Μουσεῖον ἐν Θήβαις καὶ Μουσεῖον ἐν Δήλῳ. Καὶ διὰ μὲν τὸ πρῶτον ἐδαπανήθησαν δρ. 27,137, διὰ δὲ τὸ δεύτερον δρ. 21,884 Ἤρξατο δὲ ἡ οἰκοδομὴ ἐν Θήβαις καὶ στωϊκοῦ ὑποστέγου, ἵνα τοποθετηθῶσιν ἐν αὐτῷ αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ λοιπὰ ὀγκώδη ἀρχαῖα. Ἐν τῷ ὑποστέγῳ τούτῳ δύναται νὰ τοποθετηθῇ καὶ τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ κείμενον γύψινον ἐκμαγεῖον τοῦ Λέοντος, ὅπερ εἶνε ἄχρηστον ἐκεῖ πλέον, ἀφ᾽ οὗ ἐπερατώθη ἡ ἐργασία τῆς ἀνιδρύσεως τοῦ Λέοντος.

Ἄλλας συμπληρωματικὰς ἐργασίας ἐν οἰκοδομουμένοις

Μουσείοις βλέπει τις ἐν τῷ ἐντύπῳ ἀπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τῆς Ἑταιρείας.

Διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς νέας πτέρυγος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 36,273, ὑπολείπονται ὅμως πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου καὶ ἄλλαι τινὲς δαπάναι, ἰδία διὰ τὴν πλακόστρωσιν τοῦ ἐδάφους.

Αἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐνεργηθεῖσαι ἀνασκαφαὶ εἶνε συνέχεια τῶν ἀπὸ τῶν προηγουμένων ἐτῶν ἐνεργουμένων. Ποῖα δὲ τὰ ἐν αὐταῖς γενόμενα εὑρήματα καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πορίσματα ἐξέθηκαν ἤδη οἱ διευθύναντες αὐτὰς ἔφοροι καὶ μέλη τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν γενομένην τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ συνέλευσιν τῶν ἑταίρων, ὑπέβαλον δὲ καὶ ἐκθέσεις πρὸς δημοσίευσιν αὐτῶν ἐν τῷ τεύχει τῶν Πρακτικῶν (ἰδὲ αὐτὰς ἐν τῷ τέλει τοῦ ἀνὰ χεῖρας τεύχους). Διὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν ὅλῳ δραχμαὶ 45,987, αἵτινες κατανέμονται ὡς ἑξῆς α΄) διὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Ἀμφιαρείου δραχμαὶ 7,010 β΄) διὰ τὰς ἐν Σουνίῳ ἀνασκαφὰς δρ. 1961, γ΄) διὰ τὰς ἐν Μυκήναις ἀνασκαφάς, κυρίως εἰπεῖν, διὰ τὴν ἐκεῖ γενομένην μεταφορὰν τῶν ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Σχλεῖμαν χωμάτων δρ. 2,900, δ΄) διὰ τὰς ἐν Εὐβοίᾳ ἀνασκαφὰς δρ. 2,030, ε΄) διὰ τὰς ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ Ὀρχομενῷ δρ. 7,988 ς΄) διὰ τὰς ἀνασκαφὰς Ἐπιδαύρου συμπεριλαμβανομένων τῶν δαπανῶν διὰ τὴν οἰκοδομὴν φυλακείων καὶ διὰ τὴν σύνταξιν σχεδίων τῶν ἀποκαλυφθέντων οἰκοδομημάτων δρ. 18,003, ζ΄) διὰ τὰς ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους ἀνασκαφὰς δρ. 5,467, καὶ η΄) διὰ τὰς ἀνασκαφὰς Κυκλάδων δρ. 625.

Εἰσφορὰν ὑπὲρ τοῦ ταμείου πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κατὰ τὴν Βοιωτίαν ναοῦ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ εἰσήνεγκε τὸ Συμ-

βούλιον κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 5000. Ἄλλας δέ τινας δαπάνας διὰ διάφορα ἔργα βλέπει τις ἀναγεγραμμένας ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ἀναλυτικῷ ἀπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ 1904.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἡ ἔκδοσις βαίνει κανονικῶς. Δὲν κατωρθώθη ὅμως νὰ δημοσιευθῶσιν εἰσέτι τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἑταιρείας, διότι σχεδιογραφικοὶ πίνακες πρὸς δημοσίευσιν δὲν ὑπάρχουσιν, οἱ δὲ παρασκευαζόμενοι πίνακες οἰκοδομημάτων τῆς Ἐπιδαύρου δὲν ἐπερατώθησαν εἰσέτι.

Τοσαῦτα εἶχε νὰ λογοδοτήσῃ τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α' Ειδική συνέλευσις.

Τῇ 23ῃ Ἰανουαρίου 1905 ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10ῃ π. μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς εἰδικὴν συνέλευσιν, ἵνα ἀκούσωσι τὰ πορίσματα τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1903 ἐνεργηθεισῶν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ἀνασκαφῶν. Προήδρευσεν ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου κ. Δ. Τσιβανόπουλος.

Παρελθόντες οἱ κατὰ τὸ ἔτος 1903 διευθύναντες ἀνασκαφὰς ἐκτελεσθείσας ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ἐξέθεσαν τὰ πορίσματα τῶν ἀνασκαφῶν τούτων.

α') ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Κ. Κουρουνιώτης ἀνέγνωσε 1) τὴν ἔκθεσιν τῶν δι' αὐτοῦ ἐν τῷ Λυκαίῳ ὄρει ἐνεργηθεισῶν ἀνασκαφῶν, 2) τὴν ἔκθεσιν τῶν διὰ τοῦ συμβούλου καὶ ἐφόρου κ. Λεονάρδου γενομένων ἐν Ἀμφιαρείῳ ἀνασκαφῶν καὶ 3) τὴν ἔκθεσιν τῶν διὰ τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου, Γεν. Ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Π. Καββαδία ἐν τῷ Ἱερῷ τῆς Ἐπιδαύρου ἐκτελεσθεισῶν ἀνασκαφῶν, β') ὁ κ. Β. Στάης σύμβουλος καὶ ἔφορος ἐξέθηκε τὰ περὶ τῶν ἐν Σουνίῳ ἐργασιῶν γ') ὁ σύμβουλος κ. Γ. Παπαβασιλείου, γυμνασιάρχης, ἐξέθηκε τὰ περὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ ἀνασκαφῶν καὶ δ') ὁ κ. Κλ. Στέφανος, διευθυντὴς τοῦ Ἀνθρωπολογικοῦ Μουσείου, τὰ περὶ τῶν ἐν Νάξῳ ἀνασκαφῶν.

Τούτων γενομένων ἡ συνεδρίασις διελύθη περὶ ὥραν 11 ½ π. μ.

Α' Τακτικὴ συνέλευσις

Τῇ 30 Ἰανουαρίου 1905 ἡμέρᾳ Κυριακῇ ὥρᾳ 10 ½ π. μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς γενικὴν συνέλευσιν ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς συνελεύσεως καὶ τὴν τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπείαν καὶ ἀκούσωσι τὴν περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ 1904 λογοδοσίαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Παρῆσαν ἑταῖροι 35.

Διενεμήθη εἰς τοὺς παρόντας ἔντυπος ἀναλυτικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1904.

Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν ὁμοφώνως Πρόεδρος τῆς συνελεύσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Λουδ. Νικολαΐδης, Α' Γραμματεὺς ὁ κ. Δημ. Ἀντωνιάδης καὶ Β' Γραμματεὺς ὁ κ. Κ. Κουρουνιώτης.

Ἀκολούθως ἐξελέγησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας οἱ κ. κ. Δ. Ἀνέζης, Π. Βαρβαρέσος καὶ Β. Θεοδωρόπουλος.

Τούτων γενομένων ὁ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καββαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 9—19 ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1904.

Β' Τακτικὴ συνέλευσις.

Τῇ 13 Φεβρουαρίου 1905 ἡμέρᾳ Κυριακῇ ὥρᾳ 10 ½ π. μ. συνῆλθον τὸ δεύ-

τερον οἱ ἑταῖροι. Τῆς συνελεύσεως προήδρευσεν ὁ Πρόεδρος κ. Δ. Βικέλας. Παρῆσαν ἑταῖροι 25.

Ὁ κ. Δ. Ἀντωνιάδης, Α' Γραμματεὺς τῆς συνελεύσεως ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 21—25 ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1904.

Ἡ συνέλευσις ἐνέκρινεν ὁμοθύμως τὴν γενομένην διαχείρισιν κατὰ τὸ ἔτος 1904 καὶ ἐξέφρασε τὸν ἔπαινον αὐτῆς πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνάμα δὲ καὶ τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας.

Ἀκολούθως ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Ν. Καλογεροπούλου, Ἰ. Πεσματζόγλου, Ε. Καλλιοντζῆ, Γ. Δυοβουνιώτου καὶ Δ. Ἀντωνιάδου.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

Ἀποδεχθέντες τὴν τιμήν, δι' ἧς μᾶς περιέβαλεν ἡ ἀπὸ 30 παρελθόντος μηνὸς ἀπόφασις τῆς συνελεύσεως τῶν Ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, προέβημεν, κατὰ τὰ νενομισμένα, εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ λήξαντος ἔτους 1904, ἥτις ἔχει ὡς ἕπεται.

Α' Χρηματικη Διαχειρησις

Ταμεῖον.

α' Χρέωσις

Τὸ ἀπολειφθὲν ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903		Δρ.	3,121.36
Εἰσπραχθέντα	ἀπὸ ἔσοδα Προϋπολογισμοῦ	»	23,084,50
»	» προκαταβολάς	»	36,786.40
»	» Τράπεζαν Γ. Σχουζέ	»	428,045.95
»	» διαφόρους χρεώστας	»	292.50
»	» ἐγγυοδοσίας	»	10,300.—
»	» παρακαταθήκας	»	3,200.—
»	» τόκους ἐγγυήσεως Π. Χρυσανθοπούλου	»	135.—
»	» εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν Λαχείου	»	527,980.—
	Τὸ ὅλον	Δρ.	1,032,945 71

β' Πίστωσις

Ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα Προϋπολογισμοῦ	Δρ.	319,455.54
» » προκαταβολάς	»	19,100.—
» » Τράπεζαν Γ. Σκουζέ	»	371,239.30
» » διαφόρους πιστωτάς	»	58,336.85
» » παρακαταθήκας	»	3,200.—
» » τόκους ἐγγυήσεως Π. Χρυσανθοπούλου .	»	135.—
» » ἐγγυοδοσίας	»	15,000.—
» » ἐπιστροφὰς χρημάτων	»	500.—
» » διάφορα ἔξοδα Λαχείου	»	219,498.50
Ὑπόλοιπον ἐν τῷ Ταμείῳ τῇ 31 Δεκεμβρίου 1904 . . .	»	26,480,52
Τὸ ὅλον	Δρ.	1.032,945.71

Β' Εσοδα και Εξοδα

α' Χρέωσις

Εἰσπράξεις

1) ἀπὸ εἰσφορὰς τακτικῶν ἑταίρων καὶ δικαιώματα ἐγγραφῆς.	Δρ.	2,475.—
2) » τόκους καὶ μερίσματα	»	15,704.50
3) » ἔσοδα ἀκινήτων κτημάτων.	»	75.—
4) » » ἐκ δημοσιευμάτων	»	3,499.—
5) » » » κεκλεισμένων χρήσεων	»	318.—
6) » » διάφορα	»	513.—
7) » » ἐκ τοῦ Λαχείου	»	300,381.50
8) » » ἀπρόοπτα Λαχείου	»	10,239.45
9) » » ποσὸν ληφθὲν ἐκ τοῦ κεφαλαίου πρὸς ἐξίσωσιν .	»	5,122,80
Τὸ ὅλον	Δρ.	338,328.25

β' Πίστωσις

Πληρωμαί.

1) εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων	Δρ.	11,717.40
2) » » » » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων. . . .	»	32,689.05
3) » ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,861.80
4) » » βιβλιοθήκης	»	8,392.10
5) » ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων . .	»	181,299,30
6) » ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις . .	»	53,300.35
7) » δημοσιεύματα.	»	14,458.20
8) » ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	3,414.10
9) » συνδρομὰς δι' ἐπιστημονικοὺς σκοπούς	»	27,700.—
10) » ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	1,495,95
Τὸ ὅλον	Δρ.	338,328.25

Γ' Γενικος Ισολογισμος του ετους 1904

α' Ἐνεργητικόν

Ὑπόλοιπον Ταμείου 31 Δεκεμβρίου 1904	Δρ.	26,480.52
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης	»	131,320.—
Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως	»	71,837.75
» Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000	»	45.—
» Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—
Προκαταβολαὶ	»	2,231.50
Τράπεζα Γ. Σχουζέ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	16,193.35
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900.	»	1,331.60
» ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων	»	160.15
Ἀκίνητα κτήματα	»	65,170.24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80
Τὸ ὅλον	Δρ.	575,273.91

β' Παθητικόν

1) Ἐγγυοδοσίαι	Δρ.	1,800.—
2) Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις . . .	»	116,464.16
3) Πιστωταὶ διάφοροι	»	7,045,45
4) Κεφάλαιον	»	449,964,30
Τὸ ὅλον	Δρ.	575,273.91

Δ' Περιουσια

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ἀνήρχετο εἰς	Δρ.	575,273.91
Ἀπετελεῖτο δὲ ἐκ τῶν ἑξῆς.		
1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ	Δρ.	26,480,52
2) » 56 Μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀξίας . .	»	131,320.—
3) » 754 Ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως ἔτους 1898 ἀξίας	»	71,837.75
4) » 36 Ὁμολογίας Πατριωτικοῦ Δανείου 30,000,000.	»	45.—
5) » μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἕνα ὁριστικὸν τίτλον Ἐθνικοῦ δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—
6) » προκαταβολάς	»	2,231.50
7) » ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζέ	»	16,193.35
8) » χρεώστας γραμματίων Λαχείου 1897—1900 . .	»	1,331.60
9) » » ἐξ ἀκυρώσεως χρηματικῶν ἐνταλμάτων .	»	160.15
10) » ἀκίνητα κτήματα ἀξίας	»	65,170.24
11) » Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας ἀξίας	»	259,863.91
Τὸ ὅλον	Δρ.	575,273.91

ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων

1)	εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ	Δρ.	1,500.—
2)	» » » Ἰ. Τσισμενάκη	»	300.—
3)	» ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις . . .	»	116,464.16
4)	» μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ 1904 . . .	»	1,670.—
5)	» ἀνεκκαθαρίστους λογαριασμοὺς 1904	»	175.45
6)	» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς Λαχείου γ' τριμηνίας 1904. .	»	500.—
7)	» » » » δ' » » . . .	»	4,700.—
	Τὸ ὅλον	Δρ.	125,309.61

Ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 . . . . Δρ. 449.964.30

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἡ διαχείρισις τῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ λήξαντος ἔτους ὑπῆρξε τελεία καὶ ἄψογος καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη, καὶ ὀφείλεται εὐαρέσκεια εἴς τε τὸν κ. λογιστὴν καὶ λοιποὺς ὑπαλλήλους διὰ τὴν ἀκρίβειαν καὶ ἐπιμέλειαν, μεθ' ἧς διεξήγαγον τὴν ὑπηρεσίαν τῆς διαχειρίσεως ταύτης, ἥτις δέον νὰ κηρυχθῇ ὀρθῶς ἔχουσα καὶ ἐπικυρωθῇ ὅ τε ἰσολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος ἔτους 1904.

Μετὰ ταῦτα δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐξάρωμεν τὴν περίνοιαν, τὸν ζῆλον καὶ τὴν φειδὼ μεθ' ἧς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διεχειρίσατο τὰ τῆς Ἑταιρείας, πρὸς ὃ ἀμέριστος ὀφείλεται ἔπαινος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Φεβρουαρίου 1905

Τὰ μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς.

Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
Π. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ
Δ. ΑΝΕΖΗΣ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Αἱ ἐφ' ἔτος ἐνεργηθεῖσαι ἀνασκαφαὶ ἤρξαντο τῇ 19ῃ Ἰουλίου, διεκόπησαν δὲ Νοεμβρίου μεσοῦντος. Ἐργασίαι ἐγένοντο ἐπί τε τῆς ἀριστερᾶς καὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ χειμάρρου. Καὶ ἐκεῖ μὲν ἠρευνήθησαν τὰ κατὰ τὴν πηγὴν τοῦ Ἀμφιαράου, ἧς καὶ πέρυσιν ἐγένετο μνεία. Ἐνταῦθα ηὑρέθη ἐπιγεγραμμένη στήλη περιέχουσα συγγραφὰς περὶ ἐπισκευῆς τῆς κρήνης καὶ τῶν λουτρώνων (πρβ. κρήνην καινὴν ἐν τῷ περὶ Πυθέου τοῦ Σωσιδήμου ψηφίσματι τοῦ 333/2 π. Χρ. καὶ λουτρῶνα ἀνδρεῖον καὶ λουτρῶνα γυναικεῖον ἐν ἄλλῃ ἐκδεδομένῃ ἐπιγραφῇ ἐν ᾗ μισθωτὴς Φρῦνος Ἀλωπεκῆσι οἰκῶν)· τὸ ἔργον κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν ἐκδίδοται ἐνακοσίων δραχμῶν, ὧν τὸ τριτημόριον (ἀκριβῶς εἰπεῖν 325 δραχ.) προκαταβάλλεται ἐκ τοῦ θησαυροῦ καὶ τῶν καπηλείων τῷ μισθωτῇ, ὅστις τὸ ἔργον ἐξεργάσεται ἐξήκοντα ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἂν λάβῃ τὸ ἀργύριον· ὁ ἐργώνης εἶνε Χολαργεὺς τὸν δῆμον, ὁ δὲ ἐγγυητὴς Ἀχαρνεύς, ὁ δὲ ἱερεὺς Δεκελεύς· ἐκ τούτων δῆλον γίγνεται ὅτι ἡ στήλη αὕτη ἀνάγεται εἰς χρόνους, καθ' οὓς ὁ Ὠρωπὸς ἦν ὑπὸ τοῖς Ἀθηναίοις. Τῶν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ συμμνημονευομένων λουτρώνων μέρος τι, ὡς φαίνεται, εἶνε τὰ παρὰ τὴν κρήνην ἀποκαλυφθέντα λείψανα, ὧν ἡ ἀνασκαφὴ δὲν ἐπερατώθη.

Παρὰ τὴν κρήνην ηὑρέθη καὶ ἄλλη στήλη, ἐφ' ἧς ἔγλυπται τὸ ὄνομα τῆς Ἑστίας κατ' Ἐρετρικὸν (Ἰωνικὸν) τύπον· προέρχεται δέ, ὡς καὶ ἡ παρεμφερὴς γνωστὴ στήλη ἡ φέρουσα τὰ ὀνόματα τοῦ Ἀμφιαράου καὶ τοῦ Ἀμφιλόχου πιθανῶς δὲ καὶ τοῦ Ἑρμοῦ, ἐκ τοῦ βωμοῦ ὃν ὡς πεντέμοιρον περιγράφει ὁ Παυσανίας.

Ἔτι δὲ μνημονευτέον βάθρον ἐπιγεγραμμένον, ὅπερ ἔφερε δύο, ὡς εἰκάζω, χαλκᾶ ἀγάλματα, ἀνδρὸς καὶ παιδός, ἔργα τοῦ γνωστοῦ ἀνδριαντοποιοῦ Λεωχάρους. Ἄλλο βάθρον ἔφερεν ἄγαλμα ἀνδρός, ἔργον τοῦ γνωστοῦ Ἀθηναίου τεχνίτου Ἡροδώρου· τὸ

ὀρθὸν ὄνομα, ὡς γνωστόν, κατ' ἐπιγραφὰς τοῦ 'Αμφιαρείου εἶνε Ἡρόδωρος καὶ οὐχὶ τὸ ἄλλοθεν κακῶς παραδεδομένον Ἡρόδοτος. Πέρας δὲ παρὰ τὴν κρήνην ηὑρέθησαν δύο ἀγαλμάτια μαρμάρινα, ὧν τὸ μὲν ἀκέφαλον, τοῦ 'Αμφιαράου, τὸ δὲ τριμόρφου Ἑκάτης, πρὸς δὲ καὶ τεμάχιον μεγάλου (ὑπὲρ τὸ φυσικὸν) μαρμαρίνου ἀνδριάντος θωρακοφόρου (πρβ. τὸ πέρυσιν εὑρεθὲν σκέλος)· τὸ τεμάχιον τοῦτο εἶνε μέρος τοῦ θώρακος, παρίσταται δ' ἐπ' αὐτοῦ ἐν ἀναγλύφῳ ἆθλος τοῦ Ἡρακλέους, ὁ Νέμειος λέων πνιγόμενος, καὶ Τρίτων φέρων ἐπὶ τῶν νώτων Νηρηίδα.

'Επὶ δὲ τῆς δεξιᾶς τοῦ χειμάρρου ὄχθης ἐργασίαι ἐγένοντο ὅπου καὶ πέρυσι. Τὰ ἐνταῦθα οἰκοδομήματα εἰσχωροῦσι καὶ εἰς τοὺς παρακειμένους ἰδιωτικοὺς ἀγρούς, διὰ τῆς σκαφικῆς δὲ ἐρεύνης ἐπεκταθησομένης καὶ εἰς αὐτοὺς θὰ ἀποδειχθῇ ἂν ἐπὶ τῆς ὄχθης ταύτης ὑπῆρχον μετὰ καταλυμάτων τῶν προσερχομένων ἀνθρώπων καὶ τὰ ἐν τῇ προειρημένῃ ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενα καπηλεῖα. 'Ενταῦθα ἀξιόλογον εὕρημα εἶνε ἐπιγεγραμμένη στήλη τοῦ 328/7 π. Χρ., ἧς ἡ ἀρχὴ ἔχει ὧδε· «οἵδε ἐπέδοσαν εἰς τὸ ἀνάθημα ὃ ἀνέθηκεν ἡ βουλὴ ἐπ' Εὐθυκρίτου ἄρχοντος»· μετὰ τοῦτο ἕπονται ὀνόματα 24 βουλευτῶν 'Αθηναίων καὶ ἄλλα 10 καὶ ψήφισμα δι' οὗ στεφανοῦνται τρεῖς τῶν βουλευτῶν, ὁρίζεται δὲ νὰ σταθῇ ἡ στήλη ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ 'Αμφιαράου· τινὲς τῶν εἰρημένων ἀνδρῶν εἶνε γνωστοὶ ἐξ ἀρχαίων συγγραμμάτων καὶ ἄλλων ἐπιγραφῶν. Τῶν δὲ λοιπῶν εὑρημάτων μνημονευθήτω δακτύλιος ἀργυροῦς φέρων ἐπὶ τῆς σφενδόνης ὡσεὶ ἐμβεβλημένην στήλην, ἴσως χαλκῆν ἐπίχρυσον, μετὰ δύο κιόνων καὶ ἀετώματος τρόπον ναΐσκου, ἐν ᾧ φαίνεται ἔκτυπος γυνή, πιθανῶς ἡ Κυβέλη, καθημένη μετὰ τυμπάνου ἐν τῇ ἀριστερᾷ καὶ παρ' αὐτῇ ζῷον, ἴσως λέων (πρβ. *Pollak* Goldschmiedearbeiten 483). Προστεθήτω ἔτι δακτύλιος χαλκοῦς ἐπίχρυσος φέρων ἐπὶ τῆς σφενδόνης γυναῖκα καὶ σφενδόνη μεγάλη δακτυλίου χαλκοῦ ἐλλιπὴς τὸ ἥμισυ, ἐφ' ἧς σῴζονται τὰ κάτω 'Αθηνᾶς μετ' ἀσπίδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΕΥΒΟΙᾼ

Κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἐπεχειρήσαμεν δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς ἐν Εὐβοίᾳ παρὰ τὴν Χαλκίδα, ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ταμύναις (νῦν Ἀλιβερίῳ) καὶ ἐν Αἰδηψῷ.

Καὶ αἱ μὲν παρὰ τὴν Χαλκίδα ἀνασκαφαὶ τάφων οὐδὲν ἄξιον λόγου ἀπήνεγκον, διότι εὑρέθησαν μὲν πολλοὶ τάφοι, ἀλλὰ πτωχότατοι καὶ οὐδὲν ἄξιον λόγου κτέρισμα περιέχοντες. Ἐπειδὴ ἐγινώσκομεν ὅτι ἐπὶ τοῦ πλησίον ὄρους, ὅπερ καλεῖται Γιαμήνα, ὑπῆρχε κτίσμα τι ἀρχαῖον, κοινῶς Δρακόσπιτο καλούμενον, ἐκρίναμεν καλὸν νὰ ἴδωμεν αὐτό. Ἀναβάντες λοιπὸν ἐπὶ τὴν κορυφὴν εὕρομεν τετράγωνον κτίσμα κατεσκευασμένον ἐξ ἐγχωρίου μέλανος λίθου. Οἱ λίθοι ἦσαν τετράγωνοι λελεασμένοι κατὰ τὰς γωνίας, ἐξέχοντες δὲ κατὰ τὸ μέσον καὶ ἀκατέργαστοι. Τοῦ κτίσματος τούτου σωζομένου εἰς ὕψος 1,50 μ. ἑκάστη πλευρὰ ἔχει μῆκος ἓξ μέτρων. Ἐπειδὴ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κτίσματος εἶνε κεκαλυμμένον ὑπὸ λίθων μικρῶν καὶ μεγάλων καὶ οὐχὶ κενόν, εἰκάζομεν ὅτι ἦτο βωμὸς μέγας ἴσως τῷ Διὶ ἀνατεθειμένος. Ἐκ τοῦ Ἀθηναίου γινώσκομεν ὅτι παρὰ τὴν Χαλκίδα ἐδεικνύετο τόπος, ὅθεν ἀνηρπάγη ὁ Γανυμήδης ὑπὸ τοῦ Διός, Ἁρπάγιον καλούμενος (XIII 601). Ἐκ τῆς θέσεως τεκμαιρόμενοι φρονοῦμεν ὅτι ὁ τόπος, ὅθεν ἀνηρπάγη ὁ Γανυμήδης, ὡς ἐπίστευον οἱ Χαλκιδεῖς, οὐδεὶς ἄλλος δύναται νὰ εἶνε ἢ οὗτος. Ἴσως δὲ καὶ τὸ ὄνομα Γιαμήνα εἶνε παραφθορὰ τοῦ Γανυμήδειον.

Κατόπιν ἐσκάψαμεν ἐν Ἀλιβερίῳ ἐπὶ τῶν λόφων Τροχάλων, Ἀσμίλακος, Ἀναθώνης πρὸς ἀνεύρεσιν τάφων. Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν Τροχάλων εὕρομεν φρούριον, ἔνθα, ὡς φαίνεται, διέμενε φρουρά. Τὸ φρούριον τοῦτο σύγκειται ἐκ τριῶν δωματίων, ἅτινα οὔτε ὅμοια τὴν κατασκευήν εἰσιν οὔτε σύγχρονα. Τὸ πρῶτον δωμάτιον, οὗ σώζεται ἡ Β. καὶ Ἀ. πλευρά, τῆς δὲ Μ. μόνον μ. 1,50, ἔχει σχῆμα πύργου ὁμοίου κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἄλλους δύο κειμένους τὸν μὲν ἐπὶ τοῦ πετρώδους παρὰ τὴν θάλασσαν λόφου, ὅστις καλεῖται Ῥίφι, τὸν δὲ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ κει-

μένου ἐν ἀριστερᾷ τῆς ἐκ Χαλκίδος ὁδοῦ. Τῶν σωζομένων πλευρῶν ἡ μὲν πρὸς ἀνατολὰς ἔχει μῆκος 6.85, ἡ δὲ πρὸς Β. 5.95. Τὸ σωζόμενον ὕψος τοῦ τοίχου εἶνε 0,70, τὸ δὲ πάχος 0,95 τοῦ μέτρου, ἀποτελεῖται δὲ ἐκ δύο λίθων, ὧν ὁ μὲν ἔξωθεν εἶνε τετράγωνος λελεασμένος κατὰ τὰς γωνίας, ἐξέχων δὲ κατὰ τὰ ἄλλα μέρη καὶ οἱονεὶ ἀκατέργαστος, ὁ δὲ ἔσωθεν εἶνε οὐχὶ τετράγωνος τὸ σχῆμα πάντοτε καὶ μεγέθους οὐχὶ τοῦ αὐτοῦ, ἐξεσμένος ὅμως καὶ λεῖος. Ἐν τούτῳ εὕρομεν συντρίμματα πίθων μεγάλων μολίβδῳ συνδεδεμένων, ὧν ἐν τῷ πυθμένι ὑπῆρχον σῦκα ἀπηνθρακωμένα. Παρὰ τὸν πύργον τοῦτον ἐν τῇ ἀνατ. πλευρᾷ εὑρέθησαν τρία δωμάτια, ὧν τὸ μὲν πρῶτον εἶχε μῆκος τριῶν μέτρων, τὸ δεύτερον 2,76, τὸ τρίτον 2.96. Τὸ πάχος τοῦ τοίχου καὶ τῶν τριῶν δωματίων μ. 0,45. Τὰ δύο πρῶτα δωμάτια ἐχωρίζοντο ἀπ' ἀλλήλων διὰ σανιδώματος, ὡς τεκμαιρόμεθα ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ τοῦ βορείου τοίχου παρατηρεῖται μόνον εἰσοχή τις πλ. 0,45, τοῦ δὲ τελευταίου δωματίου σώζεται ὁ πρῶτος λίθος ἔχων 0,20 μ.

Ἐν δὲ τῷ Ἀσμίλακι ἀνεύρομεν οὐκ ὀλίγους τάφους Ῥωμαϊκῶν χρόνων. Ἐν ἑνὶ τούτων ὁ νεκρὸς ἦτο κεκαυμένος ἐντὸς τοῦ χώματος, ἐκαλύπτετο δὲ διὰ τριῶν πλακῶν ἐγχωρίου λίθου ἀκατεργάστων. Ὁμοίως ὁ νεκρὸς ἄλλου ἦτο κεκαυμένος, ἔκειτο δὲ ὑπὸ ἡμίπιθον μαρμάρινον ἀνεστραμμένον ἐπὶ τοῦ χώματος. Τέσσαρες ἄλλοι νεκροὶ ἦσαν ἐντὸς λαρνάκων μαρμαρίνων κεκαλυμμένων διὰ πωμάτων, ὧν τὰ μὲν ἄλλα ἦσαν ἐπίπεδα, ἓν δὲ αετωματοειδές. Ἐν τῷ τάφῳ τῷ ἔχοντι τὸ ἀετωματοειδὲς κάλυμμα εὑρέθη μικρὸν ἀγγεῖον ἔχον κοσμήματα ἐρυθρὰ ῥομβοειδῆ διὰ μελανῶν γραμμῶν χωριζόμενα. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λόφου εὕρομεν καὶ δύο κάλπας χαλκᾶς, ὧν μία ἔκειτο ἐντὸς ἡμιπίθου ἔχοντος πῶμα, ἡ δὲ ἄλλη ἐντὸς περιβλήματος τετραγώνων κεράμων. Τούτων ἡ μὲν πρώτη ἦτο διαβεβρωμένη ἐπὶ τοῦ μέρους ἔνθα ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ λίθου, ἡ δὲ ἑτέρα ἐξήχθη εἰς τεμάχια. Τῆς τελευταίας ἡ λαβὴ ἔφερεν, ἔνθα ἦτο κεκολλημένη ἐπὶ τῆς γαστρός, κεφαλὴν γυναικὸς καλήν.

Ἐν δὲ Ἀναθώνῃ εὕρομεν τάφους ἑπτά, ὧν οἱ μὲν ἦσαν καλυβῖται, κεκαλυμμένοι δὲ ἄνωθεν διὰ πλακῶν ἐγχωρίου λίθου,

οἱ δὲ ἦσαν ἐσκαμμένοι ἐντὸς τοῦ πώρου ἀλλὰ μὴ ἐπενδεδυμένοι ἔσωθεν διὰ κεράμων. Ἐν δυσὶ τούτων εὑρέθησαν 4 οἰνοχόαι μικραὶ μέλαιναι καὶ μία κόρη καθημένη ἄτεχνος. Πάντων οἱ νεκροὶ πλὴν ἑνὸς βλέποντος πρὸς ἀνατολὰς ἔβλεπον πρὸς δυσμάς. Ἐπί τινος δὲ λοφου εὕρομεν λάρνακα, ἐν ᾗ ἦσαν ἑπτὰ νεκρῶν κεφαλαὶ καὶ ὀστᾶ.

Ἐν δὲ Αἰδηψῷ ἐσκάψαμεν ἐν τῷ κτήματι Ζωντανοῦ, ἔνθα πρὸ ἐτῶν εἶχον εὑρεθῆ ἐπιγραφαὶ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀδριανόν, πρὸς τὸν Σεπτίμιον Σευῆρον Περτίνακα καὶ πρὸς τὸν Αὔγουστον Κωνσταντῖνον καὶ εἰκὼν Ῥωμαίας δεσποίνης καὶ ἀνδριὰς Ἀντινόου ἐν σχήματι Διονύσου. Ἠρξάμεθα σκάπτοντες ἐκ τοῦ μέρους ἔνθα εἶχεν εὑρεθῆ ἡ Ῥωμαία δέσποινα, ἐνεπέσομεν δὲ εἰς τὸν περίβολον Ῥωμαϊκοῦ βαλανείου κυκλοτεροῦς, ᾧ ἀκολουθήσαντες ἀπεκαλύψαμεν πάντα τὸν περιβάλλοντα τὸ οἰκοδόμημα κυκλοτερῆ τοῖχον. Κατόπιν εἰσήλθομεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ. Ἡ διάμετρος τοῦ κύκλου τούτου ἦτο μέτρα 20,88. Ἡ πρόσοψις τοῦ οἰκοδομήματος βλέπουσα πρὸς τὴν θάλασσαν ἔκειτο ἐπὶ τοίχου, ἀποτελοῦντος τρόπον τινὰ χορδὴν τοῦ κύκλου, ἧς τὸ μῆκος εἶνε 5 μέτρα. Παραλλήλως τοῦ περιβάλλοντος κυκλοτεροῦς τοίχου ἔκειτο ἕτερος ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς προσόψεως καὶ λήγων ὀλίγα μέτρα ἄνωθεν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς. Μεταξὺ δὲ τοῦ τοίχου τῆς προσόψεως καὶ τοῦ παραλλήλου τοίχου πρὸς τὸν κυκλοτερῆ ἔκειντο 4 δωμάτια, ὧν τὰ μὲν τρία κατὰ μῆκος τῆς προσόψεως τὸ δ' ἕτερον ὄπισθεν τοῦ ἐν μέσῳ τῶν τριῶν εὑρισκομένου καὶ ἔχοντος σχῆμα πολυγωνικὸν (ἀκριβῆ περιγραφὴν ποιησόμεθα, ὅταν κατασκευασθῇ τὸ σχέδιον). Ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὰς πλευρᾷ ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῷ ὁρῶντι πρὸς τὴν θάλασσαν, ἔνθα ἦν αἴθουσα διαμονῆς, εὑρέθη κατὰ χώραν κείμενος κίων ἔχων ῥαβδώσεις τριγωνικάς. Αἱ ῥαβδώσεις ἀρχόμεναι ἐκ δεξιῶν καὶ προχωροῦσαι λοξῶς μέχρι τοῦ μέσου κατόπιν λαμβανουσιν ἐναντίαν διεύθυνσιν, ὥστε μακρόθεν ὁ κίων ὁρώμενος φαίνεται συγκείμενος ἐκ δύο τεμαχίων. Ὁμοίου κίονος εὕρομεν μόνον τὸ κιονόκρανον, ὡς δὲ εἶπεν ἡμῖν ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ κτήματος τὸν ἕτερον τῶν κιόνων, οὗ ἡμεῖς εὕρομεν τὸ κιονόκρανον, ἐδωρήσατο τῷ ἀξιωματικῷ τοῦ ἱππικοῦ κ. Ῥαγκαβῆ Ἐν τῷ

δωματίῳ τούτῳ ὡς καὶ ἔξωθεν ἐπὶ τῆς προσόψεως ὑπάρχουσι κόγχαι. Τὸ κεντρικὸν δωμάτιον εἶνε πολυγωνικόν. Ἡ εἰς αὐτὸ εἴσοδος ἐγένετο ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ διαδρόμου διὰ διόδου θολωτῆς, ἀποληγούσης εἰς προθάλαμον μικρόν. Ἐν τῷ βαλανείῳ τούτῳ ἐγένετο χρῆσις ὕδατος θερμοῦ τῶν πηγῶν, καὶ ἰδίως τῆς νῦν λεγομένης πηγῆς τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, οὗ τὸ ὑδραγωγεῖον εὕρομεν ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ λόφου, ὅστις ὑπέρκειται τῷ βαλανείῳ. Ὅτι δὲ τοιούτου ὕδατος χρῆσις ἐγίνετο δεικνύουσι αἱ ἐν τοῖς σωλῆσι φαινόμεναι καὶ νῦν ἀπολιθώσεις. Ἐσκάψαμεν αὐτὸ μέχρι τῶν θεμελίων, ἐν οὐδενὶ τῶν δωματίων εὕρομεν στρῶσιν. Εἰκάζομεν ἄρα ὅτι ἦτο ἐπεστρωμένον σανίσιν. Ἐν αὐτῷ εὕρομεν στηθαῖον φέρον ἐφθαρμένα τρία προσωπεῖα, βραχίονα μεγάλου παιδός, χεῖρα μικροῦ καὶ προτομὴν παιδίου μικροῦ ἐξ ἀναγλύφου ἀποκεκομμένην. Τὸ σπουδαιότερον τῶν εὑρημάτων εἶνε κεφαλὴ Ῥωμαίου· αὕτη ἡ κεφαλὴ εὑρέθη ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου τοίχου ἐν ᾧ εἶχεν εὑρεθῇ ἡ Ῥωμαία δέσποινα, δηλ. ἐν τῇ ἀνατ. πλευρᾷ. Ὅσον δύναταί τις νὰ κρίνῃ ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῶν ἐπὶ τῶν νομισμάτων ἀπεικονιζομένων προσώπων, ἡ μὲν Ῥωμαία δέσποινα ὁμοία φαίνεται πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ Σευήρου Ἰουλίαν Δόμναν, ἡ δὲ κεφαλὴ πρὸς τὴν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Καρακάλλα. Ἐκ λύχνου δέ, ὃς εὑρέθη ἐντὸς τῶν λίθων φέρων σταυρόν, ἐξάγεται ὅτι τὸ βαλανεῖον ἦν ἐν χρήσει καὶ ἐπὶ τῶν Χριστιανικῶν χρόνων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 26 Ἰανουαρίου 1905.

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΛΥΚΑΙΟΥ

Καὶ κατὰ τὸ 1904 ἐγένοντο ἐπὶ δύο καὶ ἥμισυν περίπου μῆνας ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου μέχρι τῶν μέσων Ὀκτωβρίου ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ Λυκαίου.

Ἐν πρώτοις ἀνεσκάφη ὁ πλησίον τοῦ τεμένους τοῦ Λυκαίου Διός

χῶρος πλησίον τῶν κατὰ τὰς παρελθόντων ἐτῶν ἀνασκαφὰς ἀνευρεθεισῶν βάσεων τῶν κιόνων τοῦ Παυσανίου.

Πλησίον τῶν κιόνων ἀνευρέθησαν καὶ ἄλλαι βάσεις ἀναθημάτων καὶ στηλῶν.

Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἄξια λόγου εὑρήματα εἶνε ὀκτὼ χαλκᾶ ἀγαλμάτια ἄριστα διατηρούμενα, ὧν τὰ τέσσαρα παριστῶσιν αὐτὸν τὸν Δία τὸν Λύκαιον, τὰ δ' ἄλλα τὸν Ἑρμῆν ἢ ἄλλους ἀνθρώπους.

Ἓν τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Διός εἶνε τοῦ μέσου τοῦ 6 αἰῶνος καὶ παριστᾷ τὸν Θεόν καθήμενον καὶ κρατοῦντα ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὸν κεραυνόν, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ ἀντικείμενόν τι ὁμοιάζον πρὸς τὴν μαντικὴν ῥάβδον τῶν Ῥωμαίων, ὅμοιον πρὸς τὸ ὁποῖον πρῶτον νῦν ἀπαντᾷ ἐν παραστάσει τοῦ Διός. Τοῦ ἀγαλματίου τούτου ἡ ἐργασία εἶνε πολὺ ἐπιμεμελημένη· εἶνε δ' ἐν γένει τοῦτο ἀριστούργημα τῶν ἀρχαϊκῶν τῆς τέχνης χρόνων.

Τὸ τέμενος περιωρίζετο διὰ σειρᾶς μεγάλων ἀκατεργάστων λίθων καὶ εἶχεν μῆκος 120 μέτρων καὶ πλάτος περίπου 55 μέτρων.

Διὰ τῶν ἀνασκαφῶν ἡμῶν ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦ Λυκαίου Διὸς εἶχε τὴν συνήθη μορφὴν Ἑλληνικοῦ ἱεροῦ ἀποτελουμένου ἐκ περιωρισμένου τινὸς χώρου ἀφιερωμένου εἰς τὸν Δία, τοῦ τεμένους καὶ ἐκ τοῦ βωμοῦ, περὶ οὗ ὡμιλήσαμεν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ὅπως καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἑλληνικὰ ἱερά, προσεφέροντο καὶ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Λυκαίου Διὸς μικρὰ καὶ μεγάλα ἀναθήματα καὶ ἀναμνηστικαὶ στῆλαι.

Ἐξηκολούθησαν πρὸς τούτοις καὶ ἐφέτος αἱ ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ τοῦ Λυκαίου Διός.

Ἐν τούτῳ ἀνεκαλύφθη ἐφέτος κατὰ τὸ νότιον ἄκρον μακρὰ στοὰ μὴ ἀνασκαφεῖσα εἰσέτι ἐξ ὁλοκλήρου. Αὕτη ἔχει βαθμῖδας ἐκ λίθου πώρου καὶ μαρμαρίνους κίονας, ὧν δύο εὑρέθησαν καταπεπτωκότες πλησίον τοῦ ἀνασκαφέντος μέρους ταύτης.

Εἰς ἀπόστασιν 40 περίπου μέτρων πρὸ τῆς στοᾶς ταύτης ὑπάρχουσι παράλληλοι πρὸς ταύτην τέσσαρες σειραὶ λιθίνων βαθμίδων, αἵτινες ἐχρησίμευον ὡς καθίσματα. Εἰς ἀπόστασιν 15 μέτρων ἀπὸ τῶν βαθμίδων τούτων ἐπὶ χαμηλοτέρου ἐπιπέδου, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ ἱπποδρόμου ὑπῆρχεν ἀκόμη μία σειρὰ πολυτι-

μοτέρων καθισμάτων, τῶν ὁποίων μόνον ἡ ἀνατολικὴ ἄκρα ἀνεσκάφη.

Εἰς ἀπόστασιν 265 μέτρων ἀπὸ τῶν τελευταίων τούτων καθισμάτων σῴζονται εἰσέτι αἱ δύο νύσσαι, αἵτινες εἶνε λίαν χαμηλοὶ στρογγύλοι κίονες ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων μὲν μέτρα 60 καὶ ἑκάτερος ἀπὸ τῆς ἀντιστοιχούσης αὐτῷ πλευρᾶς τοῦ ἱπποδρόμου περὶ τὰ 30 μέτρα.

Περὶ τὸ μέσον τῆς πλατείας τοῦ ἱπποδρόμου ἀνευρέθησαν καὶ πολλοὶ λίθοι μετ' αὐλάκων, ὅμοιοι πρὸς τοὺς συνήθως σημειοῦντας τὴν ἀφετηρίαν καὶ τὸ τέρμα τῶν σταδίων ὡς π. χ. τοῦ τῆς Ἐπιδαύρου καὶ Ὀλυμπίας, ἐξ οὗ φαίνεται, ὅτι τὸ στάδιον, ὅπερ ὁ Παυσανίας λέγει, ὅτι εὑρίσκετο πρὸ τοῦ Ἱπποδρόμου, ἔκειτο κυρίως ἐν αὐτῷ, κατὰ τὸ πρόσθιον αὐτοῦ μέρος.

Πλησίον τοῦ ΝΔ ἄκρου τοῦ Ἱπποδρόμου ἀνεσκάφη μέγα μέρος πολὺ μεγάλου ὀρθογωνίου κτιρίου ἀποτελουμένου, ὡς φαίνεται, ἐκ δωματίων κειμένων πέριξ κεντρικῆς αὐλῆς.

Ἡ πύλη τοῦ κτιρίου τούτου, οὗτινος ὁ προορισμὸς εἶνε εἰσέτι ἄγνωστος, εὑρίσκεται κατὰ τὴν νοτίαν αὐτοῦ πλευράν. Οἱ τοῖχοι σῳζόμενοι εἰς ἀρκετὸν ὕψος δεικνύουσι τὸν κατὰ τοὺς πρώτους Μακεδονικοὺς χρόνους συνήθη τρόπον οἰκοδομίας.

Ἡ πρὸ τοῦ κτιρίου τούτου πλατεῖα εἶνε πλακόστρωτος, ἀλλὰ μόνον ἐλάχιστον μέρος ταύτης ἀνεσκάφη.

Γλυπτὰ καὶ ἐφέτος δὲν εὑρέθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τοῦ Ἱπποδρόμου, ἔχω ὅμως πολλὰς ἐλπίδας, ὅτι ἐν μελλούσῃ ἀνασκαφῇ, καὶ πρὸ πάντων ἐν τῇ τελευταίᾳ πλακοστρώτῳ πλατείᾳ θὰ ἀνευρεθῶσι πολλὰ τοιαῦτα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΝ, ΤΟΝ ΟΡΧΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΑΤΕΙΑΝ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ (¹)

Αἱ ἐν Βοιωτίᾳ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀνασκαφαί, τὰς ὁποίας ἤρχισα τὴν 1 Ἰουλίου καὶ μέχρι τῆς 9 Ὀκτωβρίου ἐξηκολούθησα, ἀπέβλεψαν εἰς τὰ ἑξῆς σημεῖα:

1) εἰς τὸν νοτίως καὶ ὀλίγον ἔξω τοῦ Ὀρχομενοῦ, ἐντὸς τῶν ἀμπελώνων κείμενον τύμβον·

2) εἰς συστάδα γεωμετρικῶν τάφων περὶ τὴν μίαν ὥραν νοτίως τοῦ Ὀρχομενοῦ, παρὰ τὸ χωρίον Βρανέζι·

3) εἰς τὸν παρὰ τὸν Κηφισόν, ἀντικρὺ τῆς Χαιρωνείας προϊστορικὸν συνοικισμόν·

4) εἰς ἀρχαῖον ἑλληνικὸν ἱερὸν καὶ βυζαντηνὸν ναόν, νοτίως τοῦ Λέοντος τῆς Χαιρωνείας κείμενον.

5) εἰς τὸν κατὰ τὴν Χαιρώνειαν τύμβον τῶν Μακεδόνων·

6) εἰς δύο προϊστορικοὺς συνοικισμοὺς παρὰ τὸ χωρίον Μάνεσι, τοῦ δήμου Ἐλατείας, ἐν τῇ Φωκικῇ πεδιάδι·

7) εἰς τύμβον ἑλληνικῶν χρόνων, ὀλίγον ἔξω τοῦ χωρίου Δραχμανίου, τοῦ δήμου Ἐλατείας, κείμενον·

8) εἰς προϊστορικὸν συνοικισμόν, ὡσαύτως ἐγγὺς τοῦ αὐτοῦ χωρίου κείμενον.

1) Ὁ παρὰ τὸν Ὀρχομενὸν τύμβος

Τὴν πρώτην ἀπόπειραν πρὸς ἀνασκαφὴν τοῦ τύμβου τούτου ἔκαμεν ὁ Σλεῖμαν ἐν ἔτει 1881 ὥς με ἐβεβαίωσεν ὁ ἔφορος κ. Βαλέριος Στάης, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματός τινος. Ἀνεσκάφη τότε ἐν τῷ κέντρῳ ὄρυγμα εἰς βάθος μικρόν, ἀλλ' ἡ ἐργασία ἐγκατελείφθη ἀμέσως. Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1903, καθ' ὃν χρόνον ὁ κ. Φουρτβαῖγγλερ μετὰ τῶν κ.κ. Μποῦλε καὶ Ρίτσελ ἔσκαπτον ἐν Ὀρχομενῷ, ἐπεχείρησα τὴν τελειωτικὴν ἀνασκαφὴν τοῦ τύμβου τούτου (ἴδε Πρακτικὰ τοῦ 1903 σελ. 41). Ἀλλ' ἐνῷ ἐπλησίαζα ἤδη κατὰ τὸ κέντρον, ὡς ὑπέθετα, τὸ στερεὸν ἔδαφος

(¹) Πρβλ. ***Untersuchungen in Boiotien und Phokis*** ἐν **Athen. Mitteilungen 1905 σελ. 113-140.**

καὶ ἡ σκαπάνη προσέκρουεν εἰς ὀγκώδεις λίθους σωρευμένους, ὡς εἴκαζον, ἐπ' αὐτοῦ, ῥαγδαῖαι ἐπανειλημμέναι βροχαί, πληρώσασαι τὸ ἀνοιγόμενον ὄρυγμα δι' ὑδάτων, κατέστησαν ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας. Τὸν Ἰούλιον τοῦ τρέχοντος ἔτους ἀνέλαβον αὐτὴν πάλιν μετὰ πολὺ μεγαλειτέρας ἐλπίδος ἐπιτυχίας, διὰ τὸ ξηρὸν τῆς ἐποχῆς, καὶ ἐπὶ τέσσαρας ἑβδομάδας ἐξηκολούθησα, ἐπασχολῶν τριάκοντα ἐργάτας.

Εὐρύνας εἰς δεκαπέντε περίπου μέτρων πλάτος καὶ μῆκος τὸ κεντρικὸν ὄρυγμα ἐπροχώρησα πρὸς τὸ βάθος, ἀνασκάπτων τὸ ἀμμῶδες, ἐν ἀρχῇ μόνον σκληρότατον καὶ ξηρόν, κατόπιν δὲ μαλακὸν καὶ ὑγρὸν χῶμα. Τὸ 1903 εἶχα συλλέξει ἐν αὐτῷ εὐάριθμά τινα μόνον θραύσματα ἀγγείων, τὰ μὲν μονόχρωμα, μηχανικῶς στιλβωμένα χειροποίητα, τὰ δὲ πόδας κυπέλλων μυκηνοβοιωτικῶν. Ὀλίγιστα ἐκ τῶν τελευταίων τούτων ἀνεῦρον καὶ φέτος· ἐν γένει τὸ χῶμα δὲν περιεῖχε οὔτε λίθους οὔτε χάλικας οὔτε θραύσματα ἄλλα ἀγγείων.

Μόνον εἰς βάθος πέντε μέτρων εὑρέθη χονδροειδὴς χύτρα καὶ εὐθὺς κατωτέρω σκελετὸς εὐδιάκριτος νεαροῦ, ὡς ἐδείκνυον οἱ ὀδόντες, ἀνθρώπου ἐν τῇ γνωστῇ θέσει τῆς ταφῆς προϊστορικῶν χρόνων, ἤτοι ἐπὶ τῆς πλευρᾶς κειμένου καὶ τὰ γόνατα πρὸς τὸ στῆθος συστέλλοντος. Ἡ κεφαλὴ φαίνεται κλίνουσα πλαγίως πρὸς λίθον.

Εἰς βάθος ἓξ περίπου μέτρων ἤρχισεν ἀποκαλυπτόμενος κολοσσιαῖος σωρὸς λίθων, βεβαίως λατομημένων ἐκ τοῦ πλησίον βουνοῦ τοῦ Ὀρχομενοῦ, τῶν μὲν ὀγκωδῶν, τῶν δὲ καὶ ὀγκωδεστάτων, σχηματίζων κῶνον διαμέτρου ἓξ περίπου μέτρων καὶ ὕψους δύο μέτρων. Ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ στερεοῦ ἐδάφος, ὅπερ κεῖται ὀκτὼ μέτρα κατωτέρω τῆς νῦν ἀπημβλυμένης κορυφῆς τοῦ τύμβου, περιφερικῶς ἐστήθησαν μετ' ἐπιμελείας οἱ ὀγκωδέστατοι τῶν λίθων τούτων κλίνοντες πρὸς τὰ ἔνδον, κατόπιν δὲ ἐρρίφθησαν ἐντὸς οἱ παμπληθεῖς λίθοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰσέδυσε τὸ ἄνωθεν κατόπιν σωρευθὲν χῶμα τοῦ τύμβου.

Τὸ πέριξ τοῦ κώνου τούτου τῶν λίθων στερεὸν ἔδαφος εἶνε μαλακόν, γλοιῶδες, παχύ, ἄνευ λιθαρίου ἢ χάλικος, ὁποῖον εἶνε ὅλον τὸ ἔδαφος τῆς ἀχανοῦς πεδιάδος τῆς Κωπαΐδος. Ἀλλ'

ἡ ἐπιφάνεια τῆς πεδιάδος ταύτης περὶ τὸν τύμβον εἶνε σήμερον κατὰ τρία μέτρα ὑψηλοτέρα τοῦ στερεοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνηγέρθη ὁ τύμβος· τοῦτο σημαίνει ὅτι εἰς τὸ διαρρεῦσαν ἔκτοτε χρονικὸν διάστημα τῶν χιλιετηρίδων — διότι τόσον ἀρχαῖος βεβαίως εἶνε ὁ τύμβος — αἱ προσχώσεις τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ ἀνύψωσαν τὴν πεδιάδα κατὰ τρία μέτρα, οὕτως ὥστε ὁ ἀρχικῶς ὀκτὼ τοὐλάχιστον μέτρα ὑψηλὸς τύμβος, φαίνεται σήμερον ἔξωθεν πέντε μόνον περίπου μέτρα ἔχων ὕψος.

Τοὺς λίθους τοῦ κώνου ἤρχισα μετὰ μεγάλων δυσκολιῶν απομακρύνων ἀπὸ τοῦ κέντρου, πρὸς τὰ πλευρὰ τοῦ ὀρύγματος, διότι νὰ ἀναβιβασθῶσιν ἐπάνω ἦτο ἀδύνατον διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὸν ὄγκον των. Ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐξετάσω τί οὗτοι ἐκάλυπτον· διότι ἀσκόπως βεβαίως δὲν ἐσωρεύθησαν ἐκεῖ, μεταφερθέντες ἐκ τῶν χιλιόμετρον τοὐλάχιστον ἀπεχόντων λατομείων τοῦ βουνοῦ. Τὸ ὅλον αὐτῶν ποσὸν ὑπελόγισα ἀποτελοῦν πεντήκοντα περίπου κάρρων φορτίον.

Μεταξὺ τῶν λιθων, οἵτινες ὡς εἶπον εἶχον ἀτάκτως ῥιφθῆ εἰς τὸν σωρόν, ὑπῆρχον ὡς εἰκὸς κενά, τὰ ὁποῖα μόλις ἐπλήρου τὸ ἄνωθεν εἰσχωρῆσαν χῶμα. Εἰς τὰ κενὰ ταῦτα εὕρισκον συχνάκις τεμάχια ἀγγείων μυκηναϊκῶν, ἐξ ὧν εὐδιάκριτα παντελῶς ἦσαν τὰ τῶν μυκηναϊκῶν πρόχων, ἤτοι τῶν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κληθέντων Bügelkannen.

Ἀφοῦ ἀπεμάκρυνα μέχρι τοῦ στερεοῦ ἐδάφους τοὺς λίθους εἰς ἓν σημεῖον, παρετήρησα πρῶτον ὅτι ἐκ τῆς νοτίου πλευρᾶς ἐσχηματίζετο εἶδος δρόμου μυκηναϊκοῦ τάφου, διότι ἑκατέρωθεν οἱ λίθοι εἰς εὐθυγραμίαν ἦσαν ἐμπηγμένοι ὀρθοὶ εἰς τὸ ἔδαφος· δεύτερον ὅτι ὁ οἱονεὶ «δρόμος» οὗτος ἦτο στρωμένος μὲ μικρὰ λιθάρια, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπῆρχε ὀλίγη στάκτη καὶ ἄνθρακες καὶ ὀστᾶ τινα ζῴων· ἐσχηματίζετο δηλονότι ἐκεῖ εἶδος ἑστίας. Ἀλλ' εἰς τὸ λοιπὸν μέρος ἀντὶ νὰ εὕρω ἐξακολουθοῦν τὸ περὶ τὸν κῶνον ἀρχικὸν ἔδαφος τῆς πεδιάδος, παρετήρησα ὅτι ὑπῆρχε κατακεχυμένη καθαρὰ ἄμμος, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐσωρεύθησαν οἱ λίθοι.

Τί ἄλλο πλέον ἠδυνάμην νὰ ὑποθέσω, ἢ ὅτι εἶχεν ἀνασκαφῆ αὐτοῦ τὸ ἔδαφος διὰ νὰ ταφῶσι νεκροὶ πιθανῶς, κατόπιν δὲ ἐρρίφθη ἐπ' αὐτῶν ἄμμος καὶ κατόπιν, διὰ νὰ καταστῇ ἀδύνατος πᾶσα

τυμβωρυχία, ἐσωρεύθη ὁ κολοσσιαῖος κῶνος τῶν λίθων, ἐφ' ὧν τέλος ἀνηγέρθη ὁ χωμάτινος τύμβος εἰς ὕψος ὀκτὼ μέτρων.

Δὲν ἔμεινε πλέον ἢ νὰ ἀνασκάψω καὶ τὴν ἄμμον ταύτην. Ἀλλὰ μόλις ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἡ σκαπάνη, καὶ τὸ ὕδωρ ἤρχισεν ἀναβλύζον ὡς ἀπὸ πηγῆς ἢ φρέατος ἄφθονον, καθιστῶν ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ ὕδατος τοῦ ὕδατος εἶνε εὐεξήγητος. Σήμερον τὰ ὑπόγεια ὕδατα τῆς πεδιάδος ἐμφανίζονται κατὰ τὸ θέρος εἰς βάθος τριῶν περίπου μέτρων κατὰ τὴν ἀνόρυξιν φρεάτων. Ἀλλὰ τὸ ἀρχικὸν ἔδαφος αὐτῆς κεῖται ὡς εἶπον τρία μέτρα βαθύτερον τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τῆς πεδιάδος. Ἀκριβῶς λοιπὸν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐνεφανίσθη ἐν τῷ τύμβῳ τὸ ὕδωρ. Τοῦτο κατέρχεται ἔτι βαθύτερα, μόνον κατὰ Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον μῆνα, ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον συμπέσῃ διαρκὴς ἀνομβρία· διότι τότε κόπτονται καὶ τὰ νερὰ τῶν περὶ τὸν τύμβον μεγάλων ποτιστικῶν αὐλάκων τῆς πεδιάδος, τῶν ὁποίων ἡ στάθμη κειμένη τρία μέτρα ὑψηλότερα τῆς παμπαλαίας ἀρχικῆς ἐπιφανείας αὐτῆς προκαλεῖ πρόσθετον πίεσιν ἀναβιβάζουσαν τὸ ὑπόγειον ὕδωρ μέχρι ταύτης.

Διέκοψα τότε κατ' ἀνάγκην τὴν ἐργασίαν, μὲ σκοπὸν νὰ ἀναλάβω αὐτὴν μετὰ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου, ἐὰν ἤθελε διαρκέσῃ μέχρι τότε ἡ θερινὴ ἀνομβρία, ὡς κατὰ τὸ ἔτος 1902 ὁπότε αἱ βροχαὶ κατέκλυσαν τὴν πεδιάδα μόλις κατὰ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου. Ἀλλ' ἤδη ἐν ἀρχῇ Σεπτεμβρίου, πρὶν ἔτι διακοπῶσι τὰ νερὰ τῶν αὐλάκων καὶ διοχετευθῶσι εἰς τὴν βαθεῖαν περιφερικὴν τῆς νῦν πεδιάδος Κωπαΐδος διώρυγα, ἥτις συνάγει τὰ ὕδατα τοῦ Κηφισοῦ καὶ ἄλλων ῥευμάτων, ἤρχισαν αἱ ῥαγδαῖαι φθινοπωριναὶ βροχαί, ματαιοῦσαι πᾶσαν ἀπόπειραν περαιτέρω ἐξετάσεως τοῦ τύμβου.

Μοὶ φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ κῶνος τῶν λίθων καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῦ τύμβος χώματος κρύπτει μινυείους τάφους τῆς μυκηναϊκῆς ἐποχῆς. Ὁ σκελετὸς περὶ οὗ ἀνέφερα, ἀνήκει ἴσως εἴς τινα τῶν ἐργατῶν, ὅστις ἀποθανὼν κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ τύμβου ἐτάφη ἐπὶ τόπου. Ἴσως κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνασκαφὴ τῆς ἄμμου ὑπὸ τὸν κῶνον τῶν λίθων καὶ ἡ τελεία ἐξέτασ-

σις τοῦ χώρου αὐτόθι. Ὁ τρόπος ὅμως οὗτος τῆς ταφῆς Μινύου τινὸς δυνάστου ἐνθυμίζει τὴν ταφὴν τοῦ Ἀλαρίχου ὑπὸ τῶν Γότθων αὐτοῦ ἐν κοίτῃ ποταμοῦ μετοχετευθέντος ἐπίτηδες καὶ πάλιν εἰς αὐτὴν ἀπολυθέντος. Πάντως ἦτο ἀσφαλέστερος, ἂν μὴ τούτου τοῦ γοτθικοῦ, τοὐλάχιστον ὅμως τῆς ταφῆς εἰς θχλαμοειδεῖς τάφους ἢ εἰς τοὺς λεγομένους θησαυρούς, οἵτινες διὰ τοῦτο καὶ ἐνωρὶς ἤδη ἐλῃστεύθησαν.

2) Γεωμετρικοὶ τάφοι παρὰ τὸ χωρίον Βρανέζι.

Ἀπωτέρω τοῦ ἀνωτέρω τύμβου ὑψοῦνται ἐν τῇ πεδιάδι καὶ ἄλλοι μικροὶ τύμβοι, πολὺ χαμηλότεροι, οἵτινες ἀναμφιβόλως εἶνε νεκροταφεῖα ἀρχαῖα, τινὲς ὡς παρετήρησα ἐκ τῶν θραυσμάτων ἀγγείων, τῶν μετ' Ἀλέξανδρον χρόνων ἢ τῶν ρωμαϊκῶν.

Εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐνταῦθα, κωνοειδὴς χαμηλὸς τρία περίπου μέτρα, γεωργούμενος, ἀπεδείχθη περιέχων τάφους γεωμετρικῆς ἐποχῆς. Οἱ τάφοι οὗτοι ἔκειντο διεσπαρμένοι εἰς διάφορα βάθη ἄνωθεν μέχρι τοῦ ἀρχικοῦ ἐδάφους. Ἦσαν κτιστοὶ διὰ λίθων κοινῶν καὶ σκεπασμένοι ὁμοίως διὰ τοιούτων. Οἱ νεκροὶ ἦσαν τεθαμμένοι, τινὲς ὅμως καὶ κεκαυμένοι. Εὗρῆκα αὐτοὺς (περὶ τοὺς πέντε) σκάψας τάφρον διερχομένην διὰ τοῦ κέντρου. Εἰς τὸ στερεὸν ἔδαφος, χαμηλότερα κείμενον τοῦ σημερινοῦ, τὸ ἀναβλύζον ὕδωρ ὡς ἐκ τῆς παραρρεούσης μεγάλης ποτιστικῆς αὔλακος, ἥτις ἐκχειλίζει καὶ κατακλύζει τοὺς ἀγρούς, δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἐξέτασιν τῶν βαθύτερα κειμένων τάφων. Καὶ εἰς τούτου τοῦ τύμβου τὸ κέντρον παρετήρησα μικρὸν σωρὸν λίθων μεγάλων, συνηγμένων ὄχι ἐκ τῆς πεδιάδος, ἡ ὁποία οὐδαμοῦ ἔχει λίθους ἢ καὶ χάλικας ἁπλῶς, ἀλλὰ μεταφερθέντων ἐκ μακρυνῶν λατομείων, καὶ ὑπ' αὐτοὺς ἄμμον καθαράν. Ἀλλ' οὐδ' ἐνταῦθα ἦτο δυνατὸν νὰ σκάψω βαθύτερα ἕνεκα τοῦ κατακλύζοντος νεροῦ.

Τὰ ὀστᾶ τῶν σκελετῶν ἦσαν σχεδὸν πάντα κόνις. Εὑρέθησαν μικρὰ καὶ μεγάλα γεωμετρικὰ ἀγγεῖα, ἀκέραια καὶ τεθραυσμένα, καθόσον λίθοι σκεπάζοντες τοὺς τάφους κατέπεσαν εἰς αὐτούς, χαλκᾶ τινα ξίφη καὶ τεμάχια ἀγγείων χαλκῶν, ταῦτα ἐντελῶς ἐφθαρμένα, δύο χρυσᾶ ἐνώτια (ἁπλοῖ κρίκοι μικροί), δύο χρυσᾶ

διαδήματα κόμης, καὶ ἀκόνη λιθίνη. Ὡς ὑποθέτω, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι τάφοι ἐν τῷ τύμβῳ ἢ γηλόφῳ τούτῳ, σχηματισθέντι κατὰ μικρόν, καθόσον νεκροὶ ἐθάπτοντο καὶ χῶμα ἐπὶ τῶν τάφων ἐσωρεύετο. Παλαιοτέρους τῶν γεωμετρικῶν τάφους εἰς τὸ κατώτερον στρῶμα τοῦ τύμβου δὲν εὑρῆκα. Ἀλλ' εἰς παντελῶς ξηρὰν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, ὅτε κόπτονται καὶ τῶν ποτιστικῶν αὐλάκων τὰ νερά, πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ὁλόκληρος καὶ ὁ τύμβος οὗτος, καὶ εἰς μεγαλείτερον βάθος.

3) Ὁ παρὰ τὴν Χαιρώνειαν προϊστορικὸς συνοικισμός.

Εἶνε γνωστὰ τὰ ἐκ τῆς πρώτης δοκιμαστικῆς ἐνταῦθα ἀνασκαφῆς κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1902 εὑρήματα (ἴδε Πρακτικὰ τοῦ 1902 σελ. 53 ἑ.). Φέτος ἐξέτεινα τὴν ἔρευναν καὶ εἰς ἄλλα σημεῖα καὶ εἰς τὸ κέντρον.

Καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀρχικὸν ἔδαφος κεῖται βαθύτερα τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τῆς πέριξ πεδιάδος. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα τὰ ὑπόγεια νερὰ καθιστῶσι σχεδὸν ἀδύνατον τὴν ἐξέτασιν. Τοῦτο μόνον παρετήρησα, ὅτι εἰς τὸ ἔδαφος τοῦτο, δύο σχεδὸν μέτρα βαθύτερα τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τῆς πεδιάδος, εὑρίσκονται ἔτι μικρὰ θραύσματα ἀγγείων μελανῶν χειροποιήτων.

Τὰ φετεινὰ εὑρήματα δὲν παρουσιάζουσι τὶ τὸ νέον. Εἶνε τὰ αὐτὰ καὶ κατὰ τὸ 1902 εὑρεθέντα θραύσματα ἀγγείων ἢ λιθίνων ἐργαλείων, περὶ ὧν διέλαβον ἐν τοῖς πρακτικοῖς τοῦ ἔτους ἐκείνου. Εἰδώλια ἄλλα δὲν εὗρον οὔτε ἀκέραια ὁπωσδήποτε ἀγγεῖα.

Ἀλλ' ἐκ τῆς ὅλης ἀνασκαφῆς μοῦ ἐγεννήθησαν πολλαὶ ἀμφιβολίαι, ἂν πρόκειται ὄντως περὶ συνοικισμοῦ προϊστορικοῦ ἀναλόγου πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ τεχνητοῦ τούτου χωματίνου ὑψώματος.

Τῷ ὄντι καλύβην εὐμεγέθη προϊστορικὴν κτισμένην μὲ καλάμους καὶ χρισμένην μὲ πηλὸν παρετήρησα μόνον κατὰ τὸ κέντρον ἤτοι κατὰ τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τοῦ ὑψώματος. Τὰ λείψανα αὐτῆς εἶνε μεγάλα καὶ βεβαιότατα. Διότι στρῶμα παχὺ ἐρυθρᾶς ἐκ τῆς ὀπτήσεως γῆς διὰ τὴν ὑπὸ πυρὸς καταστροφὴν τῆς καλύβης σκεπάζει ἀρκετὴν ἐπιφάνειαν, διαχυθὲν πρὸς τὴν

περιφέρειαν κατηφορικῶς μέχρις ὀλίγων μέτρων ἀπὸ τοῦ κέντρου. Οἱ μεγάλοι βῶλοι τῆς γῆς ταύτης δεικνύουσι αὐλοειδῆ ἀποτυπώματα τῶν καλάμων, ὁ δὲ σκληρυνθεὶς πηλὸς περιέχει παμπληθῆ ἀχύρων ἴχνη. Εἰς τὸ κέντρον σχεδὸν τῆς καλύβης ταύτης εὑρῆκα ἑστίαν διατηροῦσαν ἱκανῶς μέγαν σωρὸν καθαρᾶς τέφρας. Τὰ εἰδώλια καὶ τὸ ἓν καὶ μόνον σῶον εὑρεθὲν ἀγγεῖον ἐκρύπτοντο ὁμοίως εἰς τὸ πυρακτωμένον, ἐρυθρὸν τοῦτο στρῶμα.

Ἀλλὰ καθόσον ἀπομακρυνόμεθα τοῦ πυρακτωμένου τούτου ἔξω τῆς περιφερείας τῆς καλύβης, εὑρίσκομεν παχύτατον στρῶμα, ἑνὸς μέχρι δύο μέτρων, τέφρας, ὀλίγων ἀναμὶξ ἀνθράκων, μετὰ θραυσμάτων ἀγγείων. Ἐπὶ αὐτοῦ δὲ ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ πυρακτωμένου στρώματος κατὰ τὸ κέντρον ὑψοῦται χῶμα φυτικόν, ὡσαύτως προϊστορικῆς ἐποχῆς, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ παμπληθῶν θραυσμάτων ἀγγείων τῆς ἐποχῆς ταύτης.

Σημεῖον ὅμως ἄλλης καλύβης οὐδὲν οὐδαμοῦ ἀλλοῦ εὑρῆκα. Παρετήρησα τειχία τινὰ μόνον, τὰ ὁποῖα δὲν δύναμαι ἀκόμη νὰ βεβαιώσω ἂν ἀποτελοῦν σχῆμά τι. Μόνον πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος παρετήρησα τετράγωνον περιτειχισμένον. ἀλλ' ἐδῶ δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ἂν τοῦτο εἶνε προϊστορικόν, διότι πάντα τὰ περὶ αὐτὸ εἶνε κτίσματα ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, οἷον δύο μικραὶ δεξαμεναί, ἓν δωμάτιον καὶ ὁ μακρὸς διὰ τοῦ κέντρου διήκων τοῖχος.

Καὶ ὑποκάτω τοῦ πυρακτωμένου στρώματος, τοῦ ἐκ τῶν τοίχων τῆς διὰ πυρὸς καταστραφείσης καλύβης, δὲν εὑρίσκω κανὲν σημεῖον κατοικίας. Διακρίνονται ἐναλλὰξ λεπτὰ μόνον στρώματα ἀνθράκων καὶ παχύτατα χώματος, καταχυθέντος ἐπίτηδες, μὲ πλῆθος θραυσμάτων ἀγγείων καὶ ὀστῶν ζῴων. Εἰς τὰ στρώματα ταῦτα 2,75 μ. ὑπὸ τὴν νῦν κορυφὴν εὑρέθησαν καὶ οἱ δύο σκελετοὶ οὓς ἀναφέρω εἰς τὰ Πρακτικὰ τοῦ 1902 (ὁ εἷς ἠλικιωμένου ἀνθρώπου, ὁ ἄλλος μειρακίου) Ἀλλ' οὔτε λίθος εὑρέθη ἐνταῦθα οὔτε ἐργαλεῖόν τι λίθινον οὔτε οἱονδήποτε σημεῖον ἄλλο ἀνθρωπίνης κατοικίας. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μικραί τινες ἑστίαι διακρίνονται μὲ ὀλιγίστην τέφραν, ὅση σχηματίζεται καὶ ἂν ἅπαξ τις μόνον ἀνάψῃ μικρὰν πυράν.

Ἀλλ' εἰς ὕψωμα γῆς διαμέτρου ἑκατὸν εἴκοσι μέτρων περίπου μία μόνη λοιπὸν ὑπῆρχε κατοικία, τουτέστι καλύβη μὲ τοιχώ-

ματα σχηματισμένα ἐκ καλαμωτῆς χρισμένης μὲ πηλόν; Ἡ κατὰ περίεργον σύμπτωσιν πᾶσαι αἱ λοιπαὶ κατοικίαι ἦσαν τόσον εὐτελεῖς. ἐξ ἀχύρων ἴσως μόνον, ὥστε νὰ μὴ ἀφήσωσι μηδὲν ἴχνος τῆς ὑπάρξεώς των; Ἀλλά τότε διατί δὲν εὑρέθησαν ἕως τώρα ἐργαλεῖα καὶ εἰδώλια διεσκορπισμένα παντοῦ, ἀλλὰ κατὰ περίεργον σύμπτωσιν μόνον κατὰ τὸ κέντρον ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς μόνης ὁρατῆς καλύβης; Καὶ διατί πέριξ τῆς περιοχῆς ταύτης ἐκτείνεται εἰς ἀπόστασιν μεγάλην παχύτατον στρῶμα στάκτης, τὸ ὁποῖον ἐκ τῆς ἑστίας μιᾶς καλύβης δὲν σχηματίζεται τόσον εὐκόλως; Καὶ τέλος, ποῦ νὰ τοποθετήσω ἐντὸς τοῦ σωροῦ τούτου τῆς τέφρας τὰς ἄλλας κατοικίας; Ἀλλ' οὐδὲ σκελετοὺς εὗρῆκα ἄλλους μέχρι τοῦδε ἢ τοὺς ἐντὸς τῆς κεντρικῆς καλύβης, ἐνῷ ἂν ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι κατοικίαι δὲν θὰ ἔλειπαν καὶ ἄλλων νεκρῶν λείψανα

Αἱ παρατηρήσεις αὗται, ὁμολογῶ, τότε μόνον θὰ συμπληρωθῶσι. ὅταν ἀνασκαφῇ ὁλόκληρος ὁ ἡμέτερος γήλοφος· ἀλλὰ μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον δὲν ἠδυνήθην νὰ πεισθῶ, ὅτι ὄντως πρόκειται περὶ συνοικισμοῦ, τουτέστι περὶ ἀριθμοῦ τινος κατοικιῶν προϊστορικῶν. Καὶ τείνω μᾶλλον νὰ πιστεύσω, ὅτι ἡ κεντρικὴ καλύβη δὲν ἦτο κατοικία ἀλλ' ἴσως βωμός τις ἢ τοιοῦτόν τι ἱερόν, παρὰ τὴν κοίτην αὐτὴν τοῦ τὴν χώραν ἀρδεύοντος καὶ πλουσίαν καθιστῶντος Κηφισοῦ ποταμοῦ. Ἡ μακροχρονία χρῆσις τοιούτου βωμοῦ θὰ ἐξήγει τότε καὶ τὸ παχύτατον τῆς τέφρας στρῶμα. τὸ ὁποῖον πέριξ αὐτοῦ ἐκτείνεται Καὶ τῶν ζῴων τὰ ὀστᾶ, τὰ ὁποῖα συνέλεξα ἐκ τῆς τέφρας ἢ τοῦ χώματος, τοῦτο ἔχουσι τὸ ἀξιοσημείωτον ὅτι δὲν εἶνε λευκά, ὅπως θὰ ἦσαν ἂν προήρχοντο ἁπλῶς ἐκ τῶν λειψάνων τροφῶν, τὰ ὁποῖα ῥίπτονται ἔξω τῶν οἰκιῶν. Εἶνε πάντα μαῦρα, κεκαυμένα· σημεῖον ἴσως ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καυθείσας σάρκας θυμάτων.

Τὸ ἀρχικὸν στερεὸν ἔδαφος τοῦ τόπου πρέπει νὰ ἔκειτο, ὡς εἶπον, δύο τοὐλάχιστον μέτρα βαθύτερα τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τῆς πεδιάδος. Ὁ Κηφισὸς παρέρρει τότε τὸν προϊστορικὸν συνοικισμόν· τοῦτο ἀπεδείχθη ἐκ τῆς ἀνορύξεως φρέατος καὶ θεμελίων οἰκίας, διότι ἀμέσως παρὰ τὸν τύμβον (ἤτοι βορείως αὐτοῦ) εὑ-

ρέθη στρῶμα μέγα χαλίκων τῆς πάλαι ποτὲ κοίτης τοῦ ποταμοῦ, ἐνῷ νοτιώτερον οὐδὲν τοιοῦτον σημεῖον παρετηρήθη.

Κατὰ τὴν παμπαλαίαν ἐκείνην, εἰς ἀρκετὰς βεβαίως χιλιετηρίδας πρὸ Χριστοῦ ἀνερχομένην ἐποχήν, ὁλόκληρος ἡ βορεία ζωνη τῆς πεδιάδος παρὰ τὸ Ἀκόντιον καὶ Ἡδύλιον ὄρος θὰ ἦτο ἕλος ἢ λίμνη· καὶ σήμερον λιμνάζουν συχνότατα ἐνταῦθα τὰ νερὰ καὶ εἰς λίμνην σχεδὸν μεταβάλλουσι τὸν τόπον κατὰ τὰς πλημμύρας τοῦ Κηφισοῦ. Καὶ ἡ Κωπαὶς λίμνη τότε — ἡ πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Μινυῶν ἀποξηράνσεως ὑπάρχουσα — ἀνύψωνε τὰ νερά της πολὺ ὑψηλότερα ἢ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους· τοῦτο πρέπει νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῶν φυσικῶν προϊστορικῶν καταβοθρῶν παρὰ τὰς Κώπας π.χ., αἵτινες κεῖνται πολὺ ὑψηλότερον τῶν ἱστορικῶν καὶ σημερινῶν ἑπομένως. Καὶ ἡ πεδιὰς λοιπὸν τῆς Χαιρωνείας τότε, τοὐλάχιστον εἰς τὸ χαμηλότερον αὐτῆς βόρειον μέρος θὰ ἀπετέλει κόλπον τρόπον τινὰ τῆς παμμεγίστης ταύτης λίμνης. Πρὸς τὸν κόλπον τοῦτον ἢ τοὐλάχιστον λιμνάζοντα τόπον ἐπλησίαζαν οἱ προϊστορικοὶ συνοικισμοί. οἵτινες βεβαίως δὲν ἔλειπον καὶ ἐκ τῆς ξηροτέρας νοτίας ζώνης τῆς πεδιάδος, εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν· διότι καὶ πράγματι εὗρον τοιούτους εἰς τὰς ὑψηλοτέρας ταύτας θέσεις. Παρὰ τὰ ἕλη, διὰ βαθμιαίας ἐπιχωματώσεως κατηρτίσθησαν μικροὶ συνοικισμοὶ τῶν ἀγροτῶν, ὁποίους εὑρῆκα καὶ εἰς ἐντελῶς ξηρὰ μέρη, ἐντὸς τῆς Φωκικῆς πεδιάδος εἴτε ἐγγὺς ὁπωσδήποτε τοῦ Κηφισοῦ εἴτε παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν. Τοὺς συνοικισμοὺς τούτους δὲν εἶνε διόλου ἀνάγκη, ἢ μᾶλλον δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φαντασθῶμεν ὡς ἐπὶ πασσάλων κτισμένους· ὄχι μόνον οὐδὲν ἀπολύτως ἴχνος τοιούτων κατοικιῶν εὑρέθη, ἀλλὰ καὶ φανερὰ εἶνε ἡ ἐπίτηδες ἐκ τοῦ παρακειμένου τόπου ἐκσκαφὴ καὶ συσσώρευσις χώματος πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἑλώδους ἢ καὶ ξηροῦ ἐδάφους. Παρὰ τὸ Μάνεσι, εἰς τὸν ἐκεῖ προϊστορικὸν συνοικισμόν, φαίνεται κάλλιστα ὅτι ἐκ τοῦ παρακειμένου ἀγροῦ ἐκσκαπτόμενον τὸ χῶμα ἐσωρεύθη πλησίον διὰ νὰ κτισθῶσιν ἐπὶ τοιούτου μικροῦ ὑψώματος, ἐν τῇ ὁμαλῇ ἄλλως πεδιάδι, αἱ καλύβαι ἢ ὅ,τι ἄλλο κτίσμα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων.

Κατὰ τοιοῦτον τρόπον βεβαίως ἐσχηματίσθη καὶ ὁ ἡμέτερος

παρὰ τὴν Χαιρώνειαν γήλοφος. Ὅταν μάλιστα δειχθῶ. ὅτι οὗτος εἶνε μᾶλλον ἱερός τις τόπος, τόπος θυσιῶν ἢ λατρείας, τότε νομίζω ὅτι ἐξηγῶ ἀποχρώντως καὶ τὸν ἰδιάζοντα σχηματισμόν του.

Εἰς τοῦτον δηλαδὴ παρατηρεῖται ἐναλλὰξ σχηματισμὸς στρωμάτων, ὅπως προεῖπα, ἑνὸς μὲν παχέος ἐκ χώματος, ἐπ' αὐτοῦ δὲ λεπτοῦ ἄλλου ἐξ ἀνθράκων ὀλίγων—φλεβὸς μᾶλλον ἢ στρώματος—καὶ κατόπιν πάλιν ἐκ χώματος καὶ πάλιν φλεβὸς τοιαύτης καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τοῦ στρώματος τῆς πυρακτωμένης γῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας τέλος κεῖται τὸ φυτικόν, προϊστορικὸν ὅμως χῶμα.

Τὰς λεπτὰς λοιπὸν ταύτας φλέβας τῶν ἀνθράκων θεωρῶ ὡς τὰ λείψανα τῆς πυρᾶς τῆς ἑστίας ἢ τοῦ βωμοῦ, τὰ ὁποῖα κατὰ μικρὸν καταρρέοντα ἢ σκορπιζόμενα πέριξ ἐσχημάτισαν αὐτάς. Φαίνεται δὲ ὅτι ἑκάστοτε ἐρρίπτετο νέον χῶμα πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἱεροῦ σημείου, καθόσον ἴσως καὶ αἱ πλημμύραι τοῦ ποταμοῦ ἢ ἄλλος τις λόγος καθίστων ἀναγκαίαν τὴν ἐργασίαν ταύτην. Ὁ βωμὸς ἢ τὸ ἱερὸν τοῦτο σημεῖον ἦτο ἐπὶ πολὺ ἐν ὑπαίθρῳ διόλου, κατόπιν δέ ποτε ἐκτίσθη περὶ αὐτὸ καὶ ἡ καλύβη, ἢ τὸ περίφραγμα, τὸ ὁποῖον μετὰ πυρπόλησιν μετεβλήθη εἰς τὴν νῦν πυρακτωμένην γῆν.

Κατὰ διαφόρους τὴν μίαν τῆς ἄλλης ἐποχὰς δὲν φαίνεται ὅτι κατῳκήθη ὁ γήλοφος, διότι εἰς πᾶσαν στρῶσιν ἀπαντῶσι τὰ αὐτὰ ἀγγείων θραύσματα. Ταῦτα εἶνε ἢ μονόχροα, ἄνευ κοσμημάτων μηχανικῶς στιλβωμένα, ἢ φέρουσι κοσμήματα γεωμετρικὰ τρίγωνα καὶ ῥόμβους ἐν σχήματι κιγκλιδωτοῦ ἢ ζατρικίου μὲ χρῶμα πλινθοκόκκινον, στιλπνόν, παχύρρευστον πολλάκις, ἐπὶ τοῦ λευκοκιτρίνου ἐπιχρίσματος τῶν ἀγγείων (ἴδε Πρακτικὰ τοῦ 1902 σελ. 56-57). Οὐδὲν θραῦσμα ἀγγείου μὲ κοσμήματα θαμποῦ χρώματος εὑρέθη. Πολλὰ μικρὰ τεμάχια στεατίτου λίθου μαύρου χρώματος εὑρέθησαν ἀκατέργαστα· ἓν κατειργασμένον, συντετριμμένον ὅμως, φέρει δύο ὀχετίσκους, ὡς νὰ ἦτο μήτρα. Λεπίδες ὀψιανοῦ εὑρίσκονται πολλαί.

Ὅ,τι ἐσημείωσα ἐν Πρακτικοῖς τοῦ 1902 σελ. 57 ὅτι τὰ ἀγγεῖα δὲν ἔχουσι λαβάς, δὲν ἀληθεύει τώρα· διότι εὑρέθη καὶ

λαβὴ ἀγγείου, κεκοσμημένη μὲ στίγματα πλινθοκοκκίνου χρώματος.

Εὑρέθησαν καὶ ἄλλα τεμάχια πρὸς τοῖς τότε σημειωθεῖσι πήλινα ἐκ μελανοφαίου πηλοῦ, κοσμήματα ἔχοντα ζώνας μὲ ἐγχαράκτους διασταυρουμένας γραμμάς, πεπληρωμένας λευκῆς ὕλης. Ὑποπτεύω μήπως τὰ τεμάχια ταῦτα δὲν εἶνε ἐξ ἀγγείων, διότι οὔτε ἐκ τοιχωμάτων ἀγγείων προέρχονται οὔτε πρὸς πόδας αὐτῶν ὁμοιάζουσι. Ἔχουσι κωνοειδὲς σχεδὸν σχῆμα καὶ πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ κώνου τελειώνουν εἰς λείαν σφραγιδοειδῆ κεφαλην.

Ἡ περίοδος τοῦ νεολιθίνου αἰῶνος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ὁ γήλοφος, πρέπει νὰ εἶνε μία τῶν παλαιοτέρων. Εἶνε παλαιοτέρα ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐμφανίζονται (ὅπως εἰς τὸν παρὰ τὸ Δραχμάνι ἱστορικὸν συνοικισμόν) τὰ μὲ κόσμημα θαμποῦ χρώματος ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα δεικνύουν τοιαύτην πρόοδον, ὥστε φαίνονται μᾶλλον ὡς νὰ προηγοῦνται τῶν θαμποῦ χρώματος (τροχοποιήτων ἐννοεῖται) προμυκηναϊκῶν, ὁποῖα εὑρέθησαν ἐν Αἰγίνῃ καὶ πολλαχοῦ ἀλλαχοῦ.

4. Ἀρχαῖον ἑλληνικὸν ἱερὸν καὶ βυζαντηνὸς ναὸς παρὰ τὸν Λέοντα τῆς Χαιρωνείας.

Εἰς τὰς πλησίον τῆς ἀρχαίας πόλεως Χαιρωνείας ἀνασκαφὰς σκοπόν μου ἔθεσα τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἀναφερομένου Ἡρακλείου (Πλατ. Δημοσθ. XIX: ἡμεῖς δὲ νῦν μὲν οὐδὲν οὕτω τῶν ῥευμάτων ἴσμεν ὀνομαζόμενον (τουτέστι Θερμώδοντα — ἐν Χαιρωνείᾳ ποτάμιον μικρὸν εἰς τὸν Κηφισὸν ἐμβάλλον), εἰκάζομεν δὲ τὸν καλούμενον Αἵμονα Θερμώδοντα λέγεσθαι τότε· καὶ γὰρ παραρρεῖ παρὰ τὸ Ἡράκλειον, ὅπου κατεστρατοπέδευον οἱ Ἕλληνες).

Τὸ Ἡράκλειον λοιπὸν ἔκειτο παρὰ τὸν Αἵμονα. Ἀλλὰ ποῖον τῶν παρὰ τὴν Χαιρώνειαν ποταμίων ἐκαλεῖτο Αἵμων;

Παρ' ἄλλων ὑπετέθη ὅτι ἡ πηγή, ἥτις πηγάζει σήμερον ἐκ τοῦ βράχου ὑπὸ τὸ θέατρον καὶ τῆς ὁποίας τὸ νερὸν διοχετεύεται ὀλίγα μέτρα κατωτέρω εἰς τὴν κρήνην τοῦ χωρίου, αὐτὴ εἶνε τὸ ποτάμιον Αἵμων.

Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἶνε ἐντελῶς ἀπίθανος. Τῆς πηγῆς τοῦ θεάτρου τὸ νερὸν διοχετεύεται δι' ἀρχαίου ὑδραγωγείου, εἰσήρχετο ἄρα καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἰς Κρήνην, ἥτις ἔκειτο ἀναμφιβόλως ἐντὸς τῆς ἀρχαίας πόλεως καὶ δὴ ἐκεῖ ἀκριβῶς, ἢ περίπου ἐκεῖ, ὅπου ῥέει καὶ σήμερον διὰ πολλῶν κρουνῶν, ἀρκετὰ ἄφθονον καὶ κατὰ τὸ θέρος. Τὸ ἔδαφος καὶ ἡ περιοχὴ τῆς ἀρχαίας πόλεως μᾶς βεβαιώνει περὶ τούτου τελείως. Ἐκ τῆς κρήνης ταύτης ἐκρέον ἠδύνατο τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς νὰ ῥέῃ καὶ κατωτέρω εἰς τὴν πεδιάδα, ἀλλ' ὄχι βέβαια διὰ νὰ σχηματίσῃ κοίτην ποταμίου, ἀλλὰ διὰ νὰ ποτίσῃ κηπάρια ἢ εἰσέλθῃ εἰς δεξαμενὰς πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Διότι ὁ τόπος δὲν ἔχει ἄλλας πηγάς, εἰς δὲ τὴν πολὺ πολυανθρωποτέραν τοῦ σημερικοῦ χωρίου Κάπραινας ἀρχαίαν πόλιν βεβαίως θὰ ἐχρησίμευε τὸ νερὸν τῆς κρήνης πρὸς τόσας χρήσεις, ὥστε νὰ μὴν περισσεύῃ διὰ να προχωρήσῃ εἰς ποτάμιον οὐδὲ ἑκατοστὺν μέτρων κατωτέρω τῆς κρήνης. Καὶ σήμερον εἰσέρχεται εἰς τὸν παρακείμενον κῆπον, ὅπου ἐξαφανίζεται. Ἂν εἰς τὴν ἀρχαιότητα οἱ κῆποι ἦσαν περισσότεροι — καὶ θὰ ἦσαν βεβαίως — τότε οὔτε πρὸς ἄρδευσιν αὐτῶν θὰ ἐξήρκει ἄλλως παρὰ συναζόμενον εἰς δεξαμενάς, ἔστω καὶ ἂν τότε τὸ ποσὸν αὐτοῦ ἦτο διπλάσιον καὶ τριπλάσιον τοῦ σημερινοῦ. Τὸ νερὸν ὅμως πηγῆς διοχετευομένης εἰς κρήνην καὶ κατόπιν ἀμέσως δι' ὀχετῶν βεβαίως χρησιμοποιούμενον εἰς πλήρωσιν δεξαμενῶν καὶ πότισμα κήπων ἢ πρὸς τοιαύτας χρήσεις δὲν ὀνομάζεται ποτάμιον.

Ἄλλως πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι κατωτέρω τῆς κρήνης οὐδὲν οὐδαμοῦ ἴχνος ἀρχαίου κτιρίου παρατηρεῖται. Ἐκεῖ ἀρχίζουν ἀμέσως οἱ ἔξω τῆς ἀρχαίας πόλεως τάφοι. Τὸ Ἡράκλειον λοιπὸν δὲν θὰ εἶχε οὐδεμίαν θέσιν ἐνταῦθα, ἥκιστα δὲ ἐκεῖ ὅπου ἐζητήθη καὶ ὑπετέθη κείμενον, δηλονότι περὶ τὰ 500 μέτρα μακρὰν ὅπου οὐδέποτε ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσῃ τὸ νερὸν τῆς κρήνης.

Ποτάμιον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ῥέῃ διὰ τῆς στενῆς κοιλάδος, ἀνατολικῶς καὶ κάτωθεν τῆς ἀκροπόλεως, ὅπου κεῖνται αἱ παλαιότεραι οἰκίαι τῆς Κάπραινας καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ χωρίου. Σήμερον μόνον ἐκ τῶν βροχῶν σχηματίζεται ἐκεῖ χείμαρρος, ἐφόσον διαρκεῖ ἡ βροχή. Καὶ ἂν ὑπῆρχε δὲ ἐκεῖ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα

περισσότερον νερόν, τοῦτο ἢ θὰ διέρρεε τὴν πόλιν, ἥτις ἐξετείνετο ἀνατολικώτερα τῆς σημερινῆς ἀκροπόλεως πρὸς τὴν παρακειμένην ῥάχιν, ἢ θὰ παρέρρεε τὰ τείχη αὐτῆς, ἂν ταῦτα περιωρίζοντο εἰς τοὺς ἀνατολικοὺς πρόποδας τῆς ἀκροπόλεως. Ὁ δὲ Πλούταρχος τότε κάθε λόγον θὰ εἶχε νὰ ὁρίσῃ τὸν Αἵμονα ὡς διαρρέοντα τὴν πόλιν ἢ παραρρέοντα αὐτήν, διότι τὸ Ἡράκλειον καὶ ἂν ἔκειτό που παρὰ τὴν κοίτην τοῦ χειμάρρου, θὰ εὑρίσκετο ἔξω τῆς πόλεως κατὰ τὴν πεδιάδα. Ὁ ἐγγύτερος ἑπομένως ὁρισμὸς τῆς θέσεως τοῦ ποταμίου δὲν θὰ ἦτο τοῦτο τὸ ἱερόν, ἀλλ' ὡς εἶπον ἡ πόλις. Ἀλλ' εὐθὺς παρὰ τὴν πόλιν ἀνατολικῶς καὶ βορείως αὐτῆς κεῖται πάλιν τὸ ἀρχαῖον νεκροταφεῖον καὶ δὲν ὑπάρχει θέσις διὰ τὸ ἱερόν, τοῦ ὁποίου ὡσαύτως οὐδὲν ἴχνος παρατηρεῖται ἐνταῦθά που.

Παρὰ τὴν Χαιρώνειαν, καὶ δὴ μόνον ἀνατολικῶς αὐτῆς, διὰ τῶν μικρῶν κοιλάδων τῶν παρ' αὐτὴν χωματοβούνων ῥέουσι σήμερον μόνον δύο ποτάμια.

Τὸ ἓν ῥέει διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ μοναστηρίου Λυκούρεσης κα ἡ κοίτη του εὑρίσκεται παρὰ τὸν Λέοντα. Ἄλλοτε μάλιστα πρέπει ἐπὶ πολὺ νὰ ἔρρευσε διὰ τοῦ χώρου ὅπου ἐγείρεται οὗτος, διότι διὰ τῆς ἄμμου καὶ τῶν χαλίκων -ου ἐσκεπάσθη εἰς ὕψος δύο μέτρων τὸ πολυάνδριον τῶν Θηβαίων. Τὸ νερόν του ἀρκετὰ ἄφθονον καὶ κατὰ τοὺς ξηροτέρους μῆνας τοῦ θέρους, καταπίνεται εἰς τὴν ἄμμον καὶ τοὺς χάλικας τῆς κοίτης, ὀλίγον ἀνωτέρω τοῦ Λέοντος. Ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς μῆνας διοχετευόμενον καταλλήλως δύναται νὰ ποτίσῃ τοὺς παρὰ τὸν Λέοντα ἀγρούς. Κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τὴν ἄνοιξιν ῥέει μέχρι τῆς πεδιάδος ὡς ῥυάκιον διαρκῶς σχεδόν.

Τὸ ἄλλο ῥέει δύο χιλιόμετρα σχεδὸν ἀνατολικῶς τῆς Χαιρωνείας διὰ τῆς κοιλάδος Καραμέτ (ὑποθέτω ἐξ ὑποστατικοῦ Τούρκου Καρὰ-Ἀχμέτ, ὅπως τὸ Καράμσα προῆλθε βεβαίως ἐκ τοῦ Καρὰ-Μουσὰ) καὶ παραρρέει τὴν δυτικὴν προεκβολὴν τοῦ βραχώδους βουνοῦ Θουρίου παρὰ τὸν Ὀρθόπαγον καὶ τὸ στενὸν Κέρατα. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ γνωρίζομεν ἐκ τοῦ Πλουτάρχου (ἐν βίῳ Σύλλα XIX)· ὠνομάζετο Μόλος.

Τί λοιπὸν φυσικώτερον ἢ νὰ δεχθῶμεν ὅτι τὸ πρῶτον τῶν δύο

τούτων ποταμίων, τὸ τῆς Λυκούρεσης, εἶνε ὁ Αἵμων τοῦ Πλουτάρχου, ἀφοῦ τὸ τρίτον ῥεῦμα, τὸ ἀνατολικῶς τῆς ἀκροπόλεως, εἶνε ἁπλοῦς χείμαρρος, ἄλλο δὲ δὲν ὑπάρχει ἐγγύς που;

Παρὰ τὴν κοίτην δὲ αὐτοῦ καὶ μόνου τοῦ ποταμίου ὑπάρχει καὶ χῶρος διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ Ἡρακλείου

Ἡ κοιλὰς αὕτη εἶνε πλατεῖα. Ἔχει ὡραῖα ὑψώματα, ταῦτα δὲ καὶ τὰ πλάγια τῶν ἑκατέρωθεν ῥάχεων διὰ τοῦ ποτιστικοῦ νεροῦ θὰ ἠδύναντο νὰ μεταϐληθῶσιν εἰς γραφικοὺς χλωροὺς καὶ συνδένδρους τόπους. Τὸ μοναστήριον, παρὰ τὸ ὁποῖον ῥέει τὸ ποτάμιον, ἔχει καὶ πηγὴν ἀφθόνου νεροῦ. Ἤδη ἐνταῦθα ἠγείρετο ἀρχαῖόν τι ἱερόν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν λειψάνων ἐρειπίων τινῶν. Ἀλλὰ κατωτέρω ἔτι μᾶλλον ἐγγὺς πρὸς τὸν Λέοντα τρία παρεκκλήσια, ἠρειπιωμένα τὰ δύο, εἶνε κτισμένα ἐπὶ ἐρειπίων ἀρχαίων ἱερῶν, τὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τὸ τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων καὶ τὸ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς.

Προκειμένου δὲ περὶ Ἡρακλείου ἰδίως, εἰς τὸ ὁποῖον πιθανώτατα θὰ ἦτο προσηρτημένον καὶ γυμνάσιον καὶ εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο διὰ τοῦτο νὰ λείπῃ τὸ ὕδωρ, δὲν ὑπάρχει κανεὶς καταλληλότερος παρὰ τὴν Χαιρώνειαν τόπος. Γνωρίζομεν πρὸς τούτοις ὅτι οἱ Ἕλληνες κατὰ τὰς πρὸ τῆς μάχης τοῦ 338 πρὸ Χρ. ἡμέρας εἰς τὴν Χαιρώνειαν συνεκέντρωσαν τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ἀπέσυραν ἐκ τῆς φωκικῆς πεδιάδος, καὶ τὰς βοηθείας, τὰς ὁποίας ἴσως τότε μόνον ἔλαϐον διὰ τὴν ἐπικειμένην μάχην. Καὶ ὁ Πλούταρχος μαρτυρεῖ ὅτι τὸ στρατόπεδόν των ἔστησαν οἱ σύμμαχοι παρὰ τὸ Ἡράκλειον (¹).

Ἀλλὰ τοιοῦτος καταλληλότατος πρὸς στρατοπεδείαν τόπος, ἔξω τῆς πόλεως Χαιρωνείας, καὶ διὰ τὴν ὑγιεινὴν θέσιν καὶ διὰ τὴν ἀφθονίαν τοῦ νεροῦ, δὲν ὑπάρχει ἄλλος παρὰ τὴν Χαιρώνειαν, εἰ μὴ ἡ κοιλὰς τοῦ ποταμίου τῆς Λυκούρεσης. Εἶνε καὶ ἀμέσως παρὰ τὴν πόλιν, καὶ τὸ στρατόπεδον θὰ κατεῖχε ἀσφαλῆ θέσιν

(¹) Ἀνάλογόν τι εὑρίσκω π. χ. εἰς Ξενοφ. Ἑλληνικὰ Ι 3, 7: ἅμα δὲ καὶ Φαρνάϐαζος — ἀπεχώρησεν εἰς τὸ Ἡράκλειον τὸ τῶν Καλχηδονίων, οὗ ἦν αὐτῷ τὸ στρατόπεδον.— Εἰς τὸ τέμενος τοῦ Ἡρακλείου ἦσαν τεταγμένοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Μαραθῶνι πρὸ τῆς μάχης. Ἡροδ. VI 108.

μόνον ἐνταῦθα. Κατωτέρω εἰς τὴν πεδιάδα λείπουν ὅλοι οἱ ὅροι καλῆς στρατοπεδείας.

Τοιουτοτρόπως ἐπεχείρησα ἐνταῦθα ν' ἀναζητήσω τὸ Ἡράκλειον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ καταλληλοτάτη πρὸς τοιοῦτο ἱερὸν θέσις εἶνε τὸ παρεκκλήσιον ἡ Ἁγία Παρασκευή, εἰς τοὺς τοίχους τοῦ ὁποίου παρετήρησα λίθους τινὰς ἀρχαίους ἐντειχισμένους, ἔσκαψα ἐνταῦθα.

Μετ' ὀλίγον ἀνεκάλυψα εἰς τὰ θεμέλια τοῦ παρεκκλησίου καὶ ἀμέσως παρ' αὐτὸ συντρίμματα ἐνεπιγράφων λίθων ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς δευτέρας βοιωτικῆς ὁμοσπονδίας καὶ μέγαν βυζαντηνὸν ναόν, τοῦ ὁποίου μόνον ἓν μικρότατον μέρος παρὰ τὴν ἁγίαν τράπεζαν κατέχει τὸ σημερινὸν παρεκκλήσιον. Εἰς τὸν βυζαντηνὸν τοῦτον ναὸν ἐχρησιμοποιήθη τὸ ὑλικὸν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ναοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκον καὶ αἱ ἐπιγραφαί. Μεγάλοι λίθοι ἐκ τῶν τοίχων αὐτοῦ πώρινοι, τεμάχια ἐπιστυλίων καὶ κιονοκράνων πωρίνων, σπονδύλων δωρικῶν ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ βυζαντηνοῦ ναοῦ. Τὸ δάπεδον τοῦτο, ψηφιδωτὸν δίχρουν καὶ ἐνιαχοῦ τρίχρουν μὲ ποικίλα κοσμήματα, οἷον ἀνθέμια, πλέγματα, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα σώζεται ἀρκετά. Ὁμοίως ἐξ αὐτοῦ προέρχονται κίονες μονόλιθοι ἐκ γρανίτου μήκους 3,50 μ. καὶ κιονόκρανα μὲ γλυφάς. Ἡ βυζαντηνὴ αὕτη ἐκκλησία ἔχει σχῆμα βασιλικῆς, μήκους 35 μ. περίπου, πλάτους 14 μ. Ἐκ τῶν τοίχων της πολὺ ὀλίγα ἴχνη σώζονται. Τὰ θεμέλια αὐτῶν συγκεινται ὅλα ἐκ λίθων τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ἱεροῦ. Ἔχει νάρθηκα, ἐξ οὗ κλῖμαξ ἔφερε εἰς τὸν γυναικωνίτην, μεσαῖον σηκὸν καὶ τοὺς δύο παραπλεύρους. Τὸ ἅγιον βῆμα ἦτο στρωμένον μὲ μικρὰ πολύχρωμα πλακίδια. Κατὰ διαφόρους ἀπ' ἀλλήλων μεμακρυσμένας ἐποχὰς μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐκκλησίας ὁ τόπος ἐχρησίμευσεν ὡς νεκροταφεῖον χριστιανικόν. Οὐδεμία ἐπιγραφὴ βυζαντηνὴ εὑρέθη. Ἡ οἰκοδόμησις τῆς ἐκκλησίας ἴσως ἀνήκει εἰς τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἐκτίσθη τὸ μοναστήριον τῆς Σκριποῦς (Ὀρχομενοῦ) ἢ τὸ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ παρὰ τὸ Στεῖρι καὶ ὁ Ἅγιος Νικόλαος παρὰ τὴν Σκριποὺ ἢ τὸ παρὰ τὴν Δαύλειαν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ νῦν ἐξάρτημα αὐτοῦ Λυκούρεση παρὰ τὴν Χαιρώνειαν.

Αἱ ἀρχαῖαι ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ ἀναφέρονται εἰς ψηφίσματα προξενίας, εἰς ἀπελευθερώσεις δούλων καὶ εἰς καταλόγους στρατευσίμων.

Ἀλλ' ἐξ αὐτῶν δὲν γίνεται φανερὸν ποῖον ἦτο τὸ ἱερόν, εἰς ὅ αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἐστήθησαν. Πάντως ἦτο ὀνομαστόν τι. Ἀλλὰ τὰ δύο ἄλλα ἀρχαῖα ἱερὰ εἰς τὴν θέσιν Ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ Ἅγιοι Ἀνάργυροι ἦσαν μικρότατα, ὡς δῆλον ἐκ τῶ σωζομένων λειψάνων, καὶ εἰς θέσεις δευτερευούσας, τὸ δὲ μοναστήριον ὅπου ἠγείρετο ἱερόν τι, κεῖται πολὺ ὑψηλότερα εἰς ἀπομεμακρυσμένον στενὸν καὶ ἀπότομον μέρος τῆς κοιλάδος, οὐδὲ παρουσιάζει λείψανα σπουδαῖα ἀρχαῖα. Ἂν λοιπὸν ἅπαξ ὑποτεθῇ ὅτι ἐνταῦθά που ἔκειτο τὸ Ἡράκλειον, τότε ἡ μόνη εἰς αὐτὸ ἁρμόζουσα θέσις εἶνε ἡ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Τότε δὲ καὶ τὰ παρ' αὐτὴν ἀρχαῖα ἐρείπια κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀνήκουσιν εἰς αὐτὸ καὶ μόνον, ἀφοῦ τὸ μὲν Ἡράκλειον βεβαίως ἦτο ἀξιόλογόν τι ἱερόν, δευτέρου δὲ τοιούτου λείψανα δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὰ πέριξ.

5. Ὁ παρὰ τὴν Χαιρώνειαν τύμβος τῶν Μακεδόνων.

Ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ τύμβου τούτου συνετελέσθη κατὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1903. (Πρβλ. Πρακτικὰ τοῦ 1902 σελ. 58—59 καὶ τοῦ 1903 σελ. 40). Ἀλλ' ἡ τέφρα καὶ οἱ ἄνθρακες τῆς ἀνασκαφείσης πυρᾶς παρέχουσιν εἰς πᾶσαν νέαν ἀναζήτησιν πλῆθος ὀστῶν τῶν καέντων νεκρῶν καὶ σιδηρᾶ τεμάχια τῶν ὅπλων αὐτῶν. Εὑρέθησαν καὶ φέτος χαλκᾶ τινα νομίσματα, ἑλληνικὰ μὲν προδήλως, ἀλλ' ἐντελῶς ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τῆς σκωρίας φθαρέντα. Ἐκτὸς τοῦ ἐκ τῆς πυρᾶς ἐξαχθέντος σωροῦ τῆς τέφρας καὶ τῶν ἀνθράκων, ὅστις δὲν ἐκοσκινίσθη ἀκόμη ἐντελῶς, ἀπομένει καὶ μέρος ἀρκετὸν ἐκ τοῦ τύμβου νὰ ἐξετασθῇ, ἐκεῖ ὅπου ἐκ τῆς μεγάλης πυρᾶς κατέρρευσαν τέφρα καὶ ἄνθρακες καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν.

Ὀλίγον ἀπωτέρω τοῦ τύμβου εἰς τὴν τάφρον τὴν παρὰ τὴν γραμμὴν τοῦ σιδηροδρόμου ἐργάται ἐργαζόμενοι εἰς κατασκευὴν αὐτοῦ εὗρον ἱκανὸν πλῆθος κανθάρων καὶ ὀστᾶ τινα, ὄχι κεκαυ-

μένα. Ὡς φαίνεται, καὶ ἐνταῦθα ἦσαν θαμμένοι ἀρκετοὶ νεκροὶ ὁμοῦ. Δυστυχῶς ὅμως ὑπὸ τῶν ἐργατῶν ἀνεσκάφη ὁ χῶρος, χωρὶς νὰ δυνηθῶ νὰ ἐξετάσω προηγουμένως αὐτόν. Παράδοξον δὲν θὰ ἦτο, ἂν εὑρίσκομεν καὶ ἐνταῦθα πολυάνδριόν τι τῶν ἄλλων ἐν τῇ μάχῃ πεσόντων Ἑλλήνων, ἴσως μάλιστα αὐτῶν τῶν Θηβαίων καὶ Βοιωτῶν, οἵτινες μόνον τοὺς νεκροὺς τοῦ ἱεροῦ λόχου μετέφεραν εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς Χαιρωνείας καὶ αὐτοῦ ἔθαψαν. Ἀλλ' ἡ εἰκασία μου αὕτη εἶνε ἁπλῆ ὑπόθεσις.

6) Προϊστορικοὶ συνοικισμοὶ παρὰ τὸ χωρίον Μάνεσι ἐν τῇ φωκικῇ πεδιάδι.

Ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἡ ὁποία ἀποχωριζομένη ἐκ τῆς ἁμαξιτῆς παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Κηφισοῦ φέρει κατ' εὐθεῖαν εἰς Δραχμάνι, εὐκόλως ἀναγνωρίζονται ὄχι μακρὰν τοῦ χωρίου Μάνεσι, δύο ὑψώματα ἀρκετὰ μακρὰ καὶ ὀλίγον ὑψηλά. Πρόχειρος ἐξέτασις μὲ ἔπεισεν ὅτι ἀμφότερα περιέχουσι λείψανα συνοικισμῶν τοῦ νεολιθίνου αἰῶνος.

Ὁ εἷς ἐκ τῶν συνοικισμῶν τούτων κεῖται ἀκριβῶς εἰς τὴν διακλάδωσιν τῆς ἀνωτέρω ὁδοῦ πρὸς τὸ χωρίον Μάνεσι, ὁ δὲ ἄλλος ἐν περίπου χιλιόμετρον ἔτι ἀπωτέρω καὶ πλησιέστερα πρὸς τὸ Δραχμάνι

Ἔσκαψα εἰς τὸν δεύτερον τοῦτον τάφρον κατὰ τὸ κέντρον καὶ εὕρηκα πλὴν λεπίδων ὀψιανοῦ πλεῖστα θραύσματα εὐτελεστέρων μονοχρώμων χειροποιήτων ἀγγείων, ἓν δὲ μόνον μὲ γραμμὰς πλινθοκοκκίνου χρώματος, ὅμοιον κάπως πρὸς τὰ τῆς Χαιρωνείας, ἓν ἄλλο μὲ χαρακτὰς γραμμὰς μαύρου χρώματος. Τὸ χῶμα ἦτο ἀνάμικτον μὲ πολλὴν τέφραν, ὀστᾶ τινα ζῴων καὶ ὀλίγα τεμάχια ἀνθράκων. Εἰς δύο-τρία σημεῖα ἐφαίνοντο καὶ ἴχνη ἑστίας. Κατοικίας οὐδὲν ἴχνος παρετήρησα.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ Κηφισὸς ἀπέχει πολὺ ἐνταῦθα καὶ τὰ ἐκ τῶν βουνῶν τῆς Ἐλατείας ῥεύματα δὲν φθάνουσιν ἕως ἐδῶ, ἡ παλαιοτάτη ἐπιφάνεια τῆς πεδιάδος ταυτίζεται σχεδὸν μὲ τὴν σημερινήν. Παρὰ τὸ ὕψωμα τοῦ πενιχροῦ βεβαίως συνοικισμοῦ φαίνεται ἀρκετὴ κοιλότης, ἐκ τῆς ὁποίας κατὰ πᾶσαν πιθανότητα

ἀνεσκάφη τὸ χῶμα ὑπὸ τῶν προϊστορικῶν ἐκείνων ἀνθρώπων, διὰ νὰ ὑψωθῇ ὁ χῶρος, εἰς τὸν ὁποῖον ἔστησαν τὰς καλύβας των.

Καὶ ἔξω τοῦ χωρίου Μάνεσι καὶ κατωτέρω παρὰ τὸν Κηφισὸν δὲν λείπουσι θραύσματα μονοχρώμων προϊστορικῶν ἀγγείων, σημεῖα βεβαίως τῶν ἀνὰ τὴν πεδιάδα διεσκορπισμένων κατοικιῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸν λίθινον αἰῶνα.

Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν κάμνει μέγα τι καὶ πολὺ μακρὸν ὕψωμα παρὰ τὸ χωρίον Κηφισοχῶρι, τεχνητὸν βεβαίως. Ἴσως καὶ τοῦτο εἶνε μέγας τις προϊστορικὸς συνοικισμός. Ἀλλὰ λείψανα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοὐλάχιστον δὲν παρετήρησα.

7) Τύμβος ἑλληνικῶν χρόνων παρὰ τὸ Δραχμάνι.

Κατὰ τὴν αὐτὴν πρὸς τὸ Δραχμάνι ὁδὸν καὶ παρὰ τὸ νεκροταφεῖον αὐτοῦ κεῖνται δύο κωνικοῦ σχήματος τύμβοι ὕψους 7 περίπου μέτρων. Ἀνέσκαψα τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν τὸν δεξιόθεν τῆς ὁδοῦ, ἀνοίξας τάφρον πρὸς τὸ κέντρον. Τὰ παμπληθῆ θραύσματα ἀγγείων, τὰ ὁποῖα εὑρέθησαν ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τοῦ βάθους, εἶνε ἑλληνικὰ καὶ δὴ πολλὰ βεβαίως τοῦ τετάρτου πρὸ Χρ. αἰῶνος. Εὑρέθησαν καὶ χαλκᾶ τινα τεμάχια ἐξ ἀγγείων ὡς φαίνεται καὶ σιδηραῖ δοράτων αἰχμαὶ ὡς καὶ χαλκᾶ ἑλληνικὰ νομίσματα ἐφθαρμένα. Ἀλλ' οὔτε πυρὰν νεκρῶν εὗρῆκα κατὰ τὸ κέντρον οὔτε τάφους. Καὶ κατὰ τὴν περιφέρειαν σκάψας τάφρους ὁμοίως οὐδὲν σημεῖον τάφων εὗρηκα. Εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐπιφάνειαν τῆς πεδιάδος ὑπὸ τὸν τύμβον εὑρέθησαν μικρά τινα θραύσματα ἀγγείων εὐτελῶν καὶ λεπίδες ὀψιανοῦ. Καὶ τοῦτο σημεῖον πόσαι πανταχοῦ τῆς πεδιάδος ἦσαν διεσπαρμέναι κατοικίαι ἀνθρώπων κατὰ τὸν λίθινον αἰῶνα.

Τοὺς δύο τύμβους δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω ἄλλως ἢ ὡς κρύπτοντας τάφους. Ἕνεκα τῶν πολλῶν τεμαχίων ἀγγείων καὶ ἰδίως τῶν αἰχμῶν δοράτων ἴσως πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ὁ ἀνασκαφεὶς τύμβος εἰς στρατόν, ὅστις ἔθαψεν ἐνταῦθα τοὺς νεκρούς του. Ἴσως μάλιστα ἡ ἀνέγερσίς του ἔχει σχέσιν πρὸς τὰς συμπλοκὰς τῶν Μακεδόνων πρὸς τοὺς συμμάχους Ἕλληνας, ὅτε ὁ μὲν Φίλιππος ἐστρατοπέδευεν ἐν Ἐλατείᾳ ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 339 μέχρι

τοῦ Αὐγούστου περίπου τοῦ 338, οἱ δὲ σύμμαχοι Ἕλληνες κατεῖχον τὴν ὀλίγον ἀπωτέρω κειμένην πόλιν Παραποτάμιοι καὶ τὴν ἐντεῦθεν διὰ τῶν προπόδων τοῦ Παρνασσοῦ μέχρι Γραβιᾶς ἀμυντικὴν γραμμήν. Ὁ Δημοσθένης (περὶ τοῦ στεφάνου § 216) ἀναφέρει δύο τοιαύτας συμπλοκὰς ἢ μάχας, τὴν «ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ» καὶ τὴν «χειμερινήν». Ἐλπίζω ὅτι ἡ πληρεστέρα ἐξέτασις τοῦ τύμβου καὶ ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ ἀπέναντι ἰσομεγέθους πρὸς αὐτὸν θὰ μᾶς διαφωτίσῃ περὶ τῆς σημασίας ἀμφοτέρων·

8) Ὁ παρὰ τὸ Δραχμάνι προϊστορικὸς συνοικισμός.

Ἀνωτέρω τοῦ μνημονευθέντος τύμβου καὶ μᾶλλον ἐγγὺς πρὸς τὴν ὑπώρειαν τοῦ βουνοῦ διακρίνεται μεγάλη περιοχὴ ὑψηλοτέρα κατά τι τῶν πέριξ ἀγρῶν. Τὸ πλῆθος τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας θραυσμάτων προϊστορικῶν ἀγγείων καί τινα λίθινα ἐργαλεῖα (διάτρητοι ἀξίναι), χαρακτηρίζουσι καὶ τὸ εἰς διακόσια περίπου μέτρα ἐκτεινόμενον τοῦτο ὕψωμα ὡς προϊστορικὸν συνοικισμόν.

Ἤδη ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας διεσκορπισμένων ἀγγείων βέβαιον καθίσταται ὅτι ὁ συνοικισμὸς οὗτος εἶνε ἀσυγκρίτως πλουσιώτερος εἰς λείψανα προϊστορικὰ παρὰ οἱ δύο παρὰ τὸ Μάνεσι μνημονευθέντες. Τόσον ταῦτα εἶνε πολυάριθμα καὶ ποικίλα, ἄλλα μὲν ἐντελῶς ὅμοια πρὸς τὰ τοῦ προϊστορικοῦ γηλόφου Χαιρωνείας, ἄλλα δὲ πολὺ μᾶλλον προωδευμένης τέχνης.

Τελεία καὶ συστηματικὴ ἀνασκαφὴ τοῦ συνοικισμοῦ τούτου δέν μοι ἦτο δυνατή. Πρῶτον ἀπαιτεῖται μακρὸς χρόνος πρὸς τοῦτο· δεύτερον ἕνεκα τῆς προσεγγιζούσης σπορᾶς μόνον μίαν δοκιμαστικὴν σκαφὴν μοὶ ἐπιτρέπετο νὰ κάμω.

Ἀνέσκαψα λοιπὸν μόνον τρεῖς τάφρους περὶ τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ ὑψηλώματος, τὰς ὁποίας καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας συνέχωσα πάλιν, διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἡ καλλιέργεια.

Ἐκ τῆς σκαφῆς ταύτης συνέλεξα πλῆθος θραυσμάτων ἀγγείων, ἓν ἀκέραιον σφαιροειδές, ὅπως τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ ἄλλοτε εὑρεθὲν μὲ γεωμετρικὸν διάκοσμον (ῥόμβοι) πλινθοκοκκίνου χρώματος, πολλὰς λεπίδας ὀψιανοῦ καὶ ἀξίνας λιθίνας. Τὸ χῶμα εὗρον ὁμοίως ἀνάμικτον μὲ πολλὴν τέφραν, εἰς ἓν μέρος ἐσώζετο καὶ σκελετὸς

ἀνθρώπου εἰς τὴν γνωστὴν θέσιν τοῦ κατακεκλιμένου ἐπὶ τῆς πλευρᾶς καὶ τὰ γόνατα συστέλλοντος. Τὴν ἀρχικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους εὗρον εἰς βάθος τριῶν περίπου μέτρων. Στρώματα ἀλλεπάλληλα δὲν διέκρινα, τὰ δὲ ποικίλα θραύσματα τῶν ἀγγείων καὶ τῶν ἀτελεστέρων καὶ τῶν τελειοτέρων ἀπήντησα ἀναμίξ. Ἀλλ' αἱ παρατηρήσεις αὗται ἐφαρμόζονται μόνον εἰς τὰς ἀνασκαφείσας μικρὰς τάφρους. Ἴσως συστηματικὴ ἐξέτασις θὰ ἀποδείξῃ ὅτι δύνανται νὰ διακριθῶσι καὶ στρώματα διάφορα, ἑπομένως καὶ διάφοροι ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπομεμακρυσμέναι ἐποχαὶ τοῦ συνοικισμοῦ. Τοῦτο τοὐλάχιστον ἐνόμισα ὅτι πρέπει νὰ περιμένω, ἕνεκα τῆς μαγάλης διαφορᾶς ὁμάδων θραυσμάτων, ποικίλης διακοσμήσεως καὶ τέχνης προδήλως διαφόρου.

Αἱ παρατηρήσεις μου κατὰ τὸ παρὸν περιορίζονται εἰς τὰ ἑξῆς:

Αἱ λίθιναι ἀξίναι εἶναι διάτρητοι. Εἰς τὸν ἐν Χαιρωνείᾳ συνοικισμὸν δὲν εὗρον τοιαύτας.

Μία ὁμὰς ἀγγείων γραπτῶν εἶνε ἐντελῶς ὁμοία πρὸς τὰ τῆς τῆς Χαιρωνείας.. Εἶνε σφαιροειδῆ τὸ σχῆμα, μὲ ὀρθοὺς λαιμούς, ἐπίχρισμα λευκοκίτρινον καὶ γεωμετρικὸν διάκοσμον τριγώνων κιγκλιδωτῶν ἢ ζατρικιοειδῶν χρώματος πλινθοκοκκίνου παχέος καὶ στιλπνοῦ. Τὰ τοιχώματα παχέα.

Δευτέρα ὁμὰς ἐκ πηλοῦ φαιοῦ χρώματος ἔχει τρίγωνα χαρακτὰ πεπληρωμένα μὲ στιγμάς. Τὸ σχῆμα θὰ ἦσαν πινάκια ἢ χυτροειδῆ.

Τρίτη ὁμὰς ἐκ πηλοῦ μέλανος φέρει θηλάς. Καὶ αὕτη εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν τῆς Χαιρωνείας. Τὸ σχῆμα κύπελλα βαθέα. Τὰ τοιχώματα λεπτά.

Τετάρτη ὁμὰς ἐκ πηλοῦ μέλανος μὲ χαρακτὰ ἀλλεπάλληλα τρίγωνα ἀνὰ δύο συμπλεκόμενα μὲ διασταυρουμένας γραμμὰς ἐν εἴδει κιγκλιδώματος, πεπληρωμένας λευκῆς ὕλης. Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα, ἐξ ὧν σώζονται μόνον κερατοειδεῖς λαβαὶ φαίνονται ἔχοντα σχῆμα ῥυτῶν. Ἀλλ' οὐδὲν ἀσφαλὲς δύναμαι νὰ εἴπω περὶ τοῦ ἀρχικοῦ των σχήματος. Ἓν φέρει ἁπλῶς λεπτότατα χαρακτὰ τρίγωνα μὲ μικρὰ κάθετα ἐπὶ τῶν γραμμῶν χαρακτὰ γραμμίδια.

Ἡ πέμπτη ὁμὰς ἡ δεικνύουσα μεγάλην διαφορὰν καὶ κατὰ

τὴν τέχνην καὶ κατὰ τὸν γραπτὸν διάκοσμον πρὸς πάντα τὰ ἀνωτέρω, προφανῶς ἀτελέστερα ταύτης, ἔχει πολλὰς ποικιλίας. Τὸ σχῆμα αὐτῶν εἶνε δυσδιάγνωστον, ἐπειδὴ τὰ θραύσματα εἶνε πολὺ μικρά. Τινὰ ἦσαν βεβαίως σφαιροειδῆ, μὲ ὑψηλὸν λαιμόν· τινὰ κύπελλα. Ἀλλὰ τὰ λοιπὰ εἶνε ἀβεβαίου σχήματος. Κοινὸν γνώρισμα πάντων εἶνε τὸ θαμπὸν χρῶμα τοῦ διακόσμου. Οὗτος δὲ εἶνε συνήθως μὲν παχεῖαι ὀφιοειδεῖς γραμμαί, ἢ ζῶναι ἀλλεπάλληλοι, ἐνίοτε δὲ τρίγωνα μὲ διχρώμους παχείας γραμμάς, μελαίνας καὶ πορφυρᾶς ἢ καὶ μὲ στιγμὰς κατὰ τὰ ἄκρα κατὰ σειράν. Τινὰ ἔχουσιν ἐπίχρισμα λεῖον, στιλπνὸν καὶ καθαρὸν αἱματόχρουν. Τὰ τοιχώματα τῶν πλείστων εἶνε λεπτά. Ὁ πηλὸς πάντων καθαρός, ἡ ὄπτησις τελεία.

Τινὰ μόνον ἐκ τῶν τῆς πέμπτης ταύτης ὁμάδος ἀγγείων φαίνονται ὡς νὰ κατάγωνται κατὰ τὴν τεχνουργίαν ἐκ τῶν τῆς Χαιρωνείας γραπτῶν μὲ τὸ πλινθοκόκκινον στιλπνὸν χρῶμα, ἂν καὶ τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος τοῦ Δραχμανίου ἔχουσι διάκοσμον θαμποῦ χρώματος. Ἀλλὰ τὰ λοιπὰ πάντα, ὡς προεῖπον, ἀποτελοῦσιν ὅλως διόλου χωριστὴν σειράν, οὐδεμίαν ἔχουσαν σχέσιν πρὸς τὰ ἀναμφιβόλως πολὺ παλαιότερα ἐκεῖνα τῆς Χαιρωνείας. Δὲν ὁμοιάζουσιν οὐδὲ πρὸς τὰ τοῦ Σέσκλου τῆς Θεσσαλίας. Πολὺ μᾶλλον εὑρίσκει τις ἀναλογίας τινῶν μὲν πρὸς τὰ προμυκηναϊκὰ Αἰγίνης καὶ ἄλλων τόπων, τινῶν δὲ κατὰ τὸν διπλοῦν χρωματισμόν, πορφυροῦν καὶ μέλανα, τῶν τριγώνων πρός τινα Φυλακοπῆς Μήλου, ἄλλων πάλιν κατὰ τὴν χροιὰν τῆς ἐπιφανείας πρὸς τὰ τῆς πρώτης τεχνοτροπίας μυκηναϊκά.

Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα μᾶς ἀπομακρύνουσι πολὺ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουσι τὰ γραπτὰ τῆς Χαιρωνείας. Ἴσως μάλιστα μᾶς καταβιβάζουσι μέχρι τῶν ἐσχάτων ὁρίων τοῦ αἰῶνος τούτου.

Ἂν ὅμως μέχρι τῆς νεωτέρας ταύτης ἐποχῆς ἐξηκολούθουν κατασκευαζόμενα καὶ τὰ τῆς πρώτης ὁμάδος ἢ ἂν ἐκεῖνα ἀνήκουσιν εἰς στρῶμα οἰκισμοῦ προγενεστέρου, τοῦτο δὲν ἠδυνήθην νὰ βεβαιώσω διὰ τῆς σκαφῆς.

Ὁπωσδήποτε εἰς τὸν συνοικισμὸν τοῦτον τοῦ Δραχμανίου ἔχομεν μίαν συνέχειαν κεραμεικῆς τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος, ἀπὸ παλαι-

οτέρας αὐτοῦ ἐποχῆς μέχρι πολὺ νεωτέρας, ἴσως μέχρι αὐτῶν τῶν ὁρίων τοῦ χαλκοῦ αἰῶνος. Εἰς τὸν συνοικισμὸν τῆς Χαιρωνείας ἡ συνέχεια αὕτη διακόπτεται ἀποτόμως, εἰς δὲ τοὺς παρὰ τὸ Μάνεσι συνοικισμούς, ὅπου κυρίως μόνον τὰ μονόχρωμα μηχανικῶς στιλβωμένα ἀγγεῖα ἐμφανίζονται, ἡ συνέχεια αὕτη δὲν φαίνεται.

Εἰς τοῦτο ἔγκειται καὶ ἡ μεγαλειτέρα σημασία τοῦ συνοικισμοῦ Δραχμανίου.

Τώρα πλέον ἀπομένουσι δύο τινά· πρῶτον μὲν ὁ συνοικισμὸς οὗτος νὰ ἐξετασθῇ διὰ τελείας ἀνασκαφῆς. Εἶνε ἀνάγκη νὰ βεβαιωθῶμεν, ἂν δύνανται νὰ διακριθῶσι διάφορα στρώματα καὶ διάφοροι ἑπομένως ἐποχαὶ οἰκισμοῦ. Διὰ τῆς περαιτέρω σκαφῆς θὰ πολλαπλασιασθῶσι βεβαίως καὶ τὰ εὑρήματα, τὰ ὁποῖα τώρα περιορίζονται εἰς θραύσματα μόνον ἀγγείων, τὰ ὁποῖα μάλιστα εἶνε πολὺ μικρά, ὥστε νὰ ἐπιτρέπωσι βέβαια συμπεράσματα ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος τῶν θαμποῦ χρώματος τοιούτων. Εἰδώλια δὲν εὑρέθησαν ἀκόμη πλὴν ἑνὸς μόνου πηλίνου τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἐκ κεφαλῆς μικρᾶς ζῴου, σκύλου ἢ ἀλώπεκος ἢ τοιούτου τινός, ἄνευ σώματος ἀλλὰ μὲ στυλοειδῆ μικρὸν κορμόν.

Δεύτερον νὰ ἐξετασθῶσι καὶ ἄλλα σημεῖα τῆς πεδιάδος καὶ τῶν προπόδων τοῦ παρὰ τὸ Δραχμάνι βουνοῦ, ὅπου κατὰ πᾶσαν πιθανότητα κρύπτονται λείψανα προϊστορικῶν συνοικισμῶν. Τοιαῦτα σημεῖα ἰδίως εἶνε δύο κωνοειδῆ ὑψώματα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ, εἰς ἱκανὸν ὕψος ἀπὸ τῆς πεδιάδος, πιθανῶς δὲ καὶ ἡ περιοχὴ τοῦ παρεκκλησίου Ἁγίου Νικολάου, ὅπου καὶ ἱερόν τι ἑλληνικῶν χρόνων ὑπῆρξε. Διότι μόνον ἐκ τῆς ἐξετάσεως πολλῶν σημείων καὶ τῆς συγκρίσεως τῶν ἐξαγομένων τῆς ἐργασίας θὰ καταστῇ ἴσως δυνατὸν νὰ ἐξαχθῶσι θετικώτερα καὶ καθολικώτερα συμπεράσματα περὶ τῆς σημασίας τῶν λειψάνων τῶν προϊστορικῶν τούτων συνοικισμῶν καὶ καθ' ἑαυτοὺς καὶ κατὰ τὴν σχέσιν αὐτῶν πρὸς τὰ προϊστορικὰ μνημεῖα τῆς Θεσσαλίας. Θὰ εὑρεθῶσιν ἆρά γε κοινὰ σημεῖα ἐπαφῆς μεταξὺ τῆς προϊστορικῆς ἐθνολογικῆς καὶ πολιτιστικῆς καταστάσεως τῆς Θεσσαλίας ἐξ ἑνὸς καὶ τῆς Βοιωτίας ἐξ ἑτέρου; Καὶ θὰ διακριθῶσιν εἰς τοὺς προϊστορικοὺς συνοικισμοὺς τῆς Βοιωτίας ἀλλεπάλληλοι σταθμοὶ ανα-

πτύξεως ἀπὸ ἀρχαιοτέρας τινὸς περιόδου τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος μέχρι τῶν παλαιοτάτων χρόνων τῆς Μινυείου ἐποχῆς, οἵτινες, ὅπως ἀπέδειξαν αἱ ἐν Ὀρχομενῷ ἀνασκαφαὶ τοῦ κ. Φουρτβαῖγγλερ, ἀνέρχονται μέχρι τῶν ἐσχάτων χρόνων τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος;

Πρὸς διαφώτισιν τοῦ διπλοῦ τούτου προβλήματος παρέχει, νομίζω, ἀφορμάς τινας ὁ προϊστορικὸς συνοικισμὸς Δραχμανίου. Τὰ εὑρήματα εἶνε ἀλλεπαλλήλων ἐποχῶν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων μέχρι νεωτάτων τοῦ αὐτοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος. Καὶ ἐνῷ τὰ τῆς πρώτης ὁμάδος θραύσματα ἔχουσιν ἀναλογίαν πρὸς ὀλίγα τινὰ Θεσσαλικὰ τοῦ Σέσκλου, τὰ τῆς πέμπτης ὁμάδος, τὰ μὲ διάκοσμον θαμποῦ χρώματος, εἶνε πολλάκις ὅμοια πρὸς τὰ προϊστορικὰ τοῦ Ὀρχομενοῦ καὶ ἴσως θ' ἀποδειχθῶσιν ὅτι ἔχουσιν ἀναλογίαν τινὰ πρὸς τὰ Θεσσαλικά.

Δεκέμβριος 1904

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΝΑΞΩ

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος θέρους μεταβάντες εἰς Νάξον, ἐσυνεχίσαμεν τὰς ἀνασκαφὰς προϊστορικῶν τάφων πρὸς δυσμὰς τῆς νήσου, ἔναντι τῆς Πάρου, καθ' ἃ πολλὰ μὲν τὰ προσφορώτατα πρὸς οἰκίσεις χωρία, πολλὰ δὲ σημεῖα συστάδων τάφων προμυκηναϊκῶν. Ταχεῖαν δὲ κατὰ τὰ μέρη ταῦτα φροντίδα ἐπέβαλλεν ἥ τε ὁσημέραι ἐπεκτεινομένη καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου καὶ ἡ ἐνιαχοῦ ἔλλειψις οἰκοδομικῆς ὕλης, πολλῶν καταστροφῶν παραίτιος γινομένη.

Καίπερ πολλὰς τῶν αὐτόθι συστάδων τάφων εὑρόντες σεσυλημένας, οὐχ ἧττον ἐτύχομεν νεκροταφείου σχεδὸν ἀθίκτου κατὰ τὴν θέσιν Φυρρόγαις, ἐξ ἑκατὸν περίπου τάφων, ἐν χωρίῳ πεδινῷ μεταξὺ τῶν περιοχῶν Ἀθαλάσσου καὶ Ποταμίδων, οὐ μακρὰν τῆς θαλάσσης, ἐγγὺς καὶ ἄλλων προϊστορικῶν λειψάνων τειχῶν καὶ οἰκημάτων. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλως σεσυλημένας συστάδας

εὕρομεν τάφους τινὰς ἀσυλήτους (Λοῦρος Ἀθαλάσσου, Μνημούρια Πολιχνίου, Καμένο Μιτᾶτο, Ψαρρᾶ).

Οἱ ἐνταῦθα προμυκηναϊκοὶ τάφοι, παρεμφερεῖς ἐν γένει πρὸς τοὺς τῆς νοτίας Νάξου, εἰσὶ μέν, ὡς ἐκεῖνοι, κατεσκευασμένοι καὶ κεκαλυμμένοι διὰ μεγάλων ἀκατεργάστων πλακῶν, συνήθως σχιστολίθων, ἀλλ' ἡ συναρμογὴ τῶν καθέτων πλακῶν διαφέρει, συγκρατουμένων ἀμοιβαίως κατὰ τὰ ἐφαπτόμενα ἄκρα αὐτῶν.

Τὸ ἔδαφος τῶν τάφων ἀποτελεῖ συνήθως τὸ βραχῶδες ὑπέδαφος (Φυρρόγαις), σπανίως πλὰξ κατέχουσα τὸν τάφον ὅλως ἢ μόνον τὸ μέρος ἐφ' οὗ ἀναπαύεται ὁ νεκρός, ἢ μῖγμα γῆς καὶ μικρῶν λίθων ἢ αὐτὴ ἡ γῆ.

Τὸ μέγεθος τῶν τάφων ποικίλλει λίαν. Οὕτως ἐγγὺς τάφων μετὰ τῶν μεγίστων διαστάσεων τῶν τῆς νοτίας Νάξου, ἀπαντῶμεν ἐνίοτε τάφους μικροτάτους νηπίων, μάλιστα ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῶν Φυρρογῶν. Οἱ τάφοι τοῦ νεκροταφείου τούτου, πυκνότατοι πρὸς ἀλλήλους, ἔχουσι ποικίλην πρὸς τὸν ὁρίζοντα διεύθυνσιν, χρησιμοποιουμένου τοῦ ἑκάστοτε ὑπολειπομένου κενοῦ χώρου.

Εἰς ἕκαστον τάφον εὑρίσκομεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἑνὸς μόνου νεκροῦ ὀστᾶ, σπανίως δύο καὶ σπανιώτατα πλειόνων Οἱ νεκροὶ εἰσι πολλάκις, ὡς ἐν τῇ μεσημβρινῇ Νάξῳ, κατακεκλιμένοι ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ πλευροῦ, μετὰ τῶν κάτω ἄκρων λίαν κεκαμμένων· ἀλλὰ συνηθέστερον τὰ ὀστᾶ εἰσι μὲν μετ' ἐπιμελείας κατατεθειμένα ἐν τῷ τάφῳ, οὐχὶ δὲ ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν θέσει. Ἅπαξ μόνον ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῶν Φυρρογῶν εὕρομεν δύο ἀλλήλοις ἐπικειμένους τάφους, μετὰ πλειόνων νεκρῶν ἐν ἑκατέρῳ τούτων, ὧν ὁ ἀνώτερος εἶχεν ὡς ἔδαφος τὸ κάλυμμα τοῦ κατωτέρου.

Οἱ πλεῖστοι τῶν τάφων ἐνεῖχον ἓν κτέρισμα, συνήθως πήλινον ἀγγεῖον, ὀλίγιστοι πλείονα. Πολλὰ καὶ σπουδαῖα κτερίσματα, ὅσον ὀλίγοι νησιωτικοὶ τάφοι τῆς περιόδου ταύτης, παρέσχε τάφος ἀσύλητος τῆς σεσυλημένης συστάδος τοῦ Λούρου, ἐγγὺς τοῦ νεκροταφείου τῶν Φυρρογῶν. Τὰ ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ εὑρεθέντα εἰσίν: ἑπτὰ εἰδώλια μαρμάρινα, πάντα ὄρθια ἐν κόγχῃ, καὶ κτερίσματα τὸ πλεῖστον καλλωπισμοῦ (ἰδίᾳ πιθανώτατα στίξεως): λεπίδες ὀψιανοῦ μετὰ τοῦ κορμίσκου (nucleus) αὐτῶν, τρεῖς χαλκοῖ ὀπεῖς, ἓξ λίαν μικρὰ πήλινα σφαιρικὰ ἀγγεῖα, ὧν ἓν τεθραυ-

σμένον (τὰ πλεῖστα ἔχοντα λεπτὰ χαρακτὰ σπειροειδῆ κοσμήματα, φέροντα δὲ ἐντός, ὡς ἐφάνη μετὰ τὴν κάθαρσιν αὐτῶν, κυανοῦν χρῶμα), φιάλη μαρμαρίνη λοπαδοειδὴς δίτμητος, μετ' ὀπῶν πρὸς ῥαφὴν αὐτῆς (προωρισμένη πιθανῶς πρὸς λειοτρίβησιν τοῦ χρώματος), δίσκος πήλινος κυλινδρικὸς μεθ' ὑπομέλανος ἐπιχρίσματος, (φέρων δὲ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας κατὰ τὸ μέσον ἥλιον πολυάκτινα, πέριξ αὐτοῦ σπειροειδῆ κοσμήματα καὶ πρὸς τὴν περιφέρειαν τέσσαρας ἰχθῦς, πάντα χαρακτά)· ἔτι μικρὸν σφαιρικὸν εὐρύστομον μαρμάρινον ἀγγεῖον, τέσσαρες πήλιναι σφαιρικαὶ πυξίδες ἄκοσμοι, ὧν μία τεθραυσμένη καὶ εἷς ὅρμος ἐκ διακοσίων περίπου ἀργυρῶν δισκοειδῶν διατρήτων φολιδίων.

Γενικῶς εἰπεῖν ἐκ τῶν ἐν τοῖς τάφοις πηλίνων κτερισμάτων συνηθέστεραι ἦσαν κυλινδρικαὶ ἢ σφαιρικαὶ πυξίδες, μετὰ ἢ ἄνευ πωμάτων, ἄκοσμοι τὸ πολύ, φέρουσαι δὲ ἐπίχρισμα συνήθως ἐρυθρόν, οὐ σπανίως βαθυχρούστερον, ἀπομιμούμενον πως διὰ τῆς στιλβώσεως ἐστιλβωμένα ξύλα ἢ λίθους μετὰ φλεβῶν. Ὀλίγαι τινὲς ἔφερον κεχαραγμένα ἁπλᾶ κοσμήματα, ἀποτελοῦντα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σειρὰς κεκλασμενων γραμμῶν ἐγκαρσίως ἢ καθέτως διατεταγμένων.

Πλὴν τῶν πυξίδων εὑρέθησαν μικρὰ πήλινα ἀγγεῖα ἀπιοειδῆ καὶ σικυοειδῆ, τὰ πλεῖστα μετὰ ποδὸς κωδωνοειδοῦς, τὰ μὲν ἄκοσμα, τὰ δὲ μετὰ γραμμικῶν χαρακτῶν κοσμημάτων τὸ πλεῖστον εὐθυγράμμων, ἓν δὲ μετὰ ἡμικυκλικῶν, συγκεντρικῶν πως, χαρακτῶν ἅμα καὶ ἐγχρόων (καθ' ὑπαμοιβὴν λευκῶν καὶ ἐρυθρῶν) καὶ ἕτερον μεθ' ὁμοίων γραπτῶν ἐρυθρῶν κοσμημάτων μετὰ χειλέων ἑκατέρωθεν λευκῶν. Μία μόνη μικρὰ πρόχους, εὑρεθεῖσα ἐν Φυρρόγαις, φέρει γραπτὰ δρυφρακτοειδῆ κοσμήματα.

Οὐδὲν τῶν ἀγγείων τούτων φέρει ἴχνη χρήσεως τροχοῦ.

Τὰ μαρμάρινα κτερίσματα ἦσαν σπανιώτερα: ἀγγεῖα, ἰδίᾳ φιάλαι λοπαδοειδεῖς, ὧν τινες μετ' ἐρυθροῦ ἐντὸς χρώματος, και εἰδώλια.

Ἐκ τῶν εἰδωλίων, 14 τὸν ἀριθμόν, δύο μόνον μικρὰ ἦσαν ὅλως ἄμορφα. Ἐκ τῶν ἐμμόρφων τὰ μάλιστα ἄξιον λόγου εἰδώλιον γυναικεῖον, ἀνῆκον μὲν καθόλου εἰς τὸν τύπον τῶν μαρμαρίνων γυναικείων εἰδωλίων τῶν προωρισμένων πρὸς ὑπτίαν κατά-

κλισιν, ἀλλὰ παριστῶν ἐναργῶς γυναῖκα ἔγκυον, μετὰ γαστρὸς λίαν προπετοῦς, οὕτω δὲ ἀποτελοῦν μετάβασιν ἀπὸ τῶν συνήθων νησιωτικῶν γυναικείων εἰδωλίων πρὸς τὴν κατηγορίαν τῶν δύο γνωστῶν εἰδωλίων τῆς Πάρου καὶ Ἴου, τῶν παριστώντων μητέρα φέρουσαν τὸ νήπιον αὐτῆς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς (1). Ἐκ τῶν λοιπῶν εἰδωλίων τὰ μάλιστα ἀξιοσημείωτά εἰσι τὰ ἑπτὰ εἰδώλια, τὰ ἐν κόγχῃ τοῦ τάφου τοῦ Λούρου ἀνακαλυφθέντα ὄρθια, ἐμποιοῦντα δὲ τὴν ἐντύπωσιν ὁμάδος θεῶν ἐν σηκῷ. Τούτων αἱ ἀνατομικαὶ λεπτομέρειαι οὐδαμῶς ἢ ἥκιστα ἐκσημαίνονται (οὕτως ἓν μόνον προφανῶς γυναικεῖον), αἱ χεῖρες παρίστανται δίκην ἐγκαρσίων ἀποφύσεων, τὰ δὲ κάτω ἄκρα εἰσὶν εὐθυτενῆ μετὰ πελμάτων ὁριζοντίων πρὸς στάσιν ὀρθίαν.

Ἐξ ἄλλων λιθίνων κτερισμάτων ἔχομεν ὅρμους τινὰς τὸ πλεῖστον ἀτελεῖς ἐκ λιθίνων ψηφίδων, ἐξ ὧν ἕνα μετὰ ψηφίδων κατὰ μέγα μέρος ἐπίτηδες συντετριμμένων, καὶ μικρά τινα ἐργαλεῖα ἐξ ὀψιανοῦ (λεπίδας καί τινα πλατύτερα).

Ἐκτὸς τῶν τάφων ἐν Φυρρόγαις εὑρέθησαν τεμάχια ἐκ τῶν γνωστῶν λιθίνων τετραπλεύρων τριπτηρίων μεθ' ἑνὸς τριπτῆρος.

Ἐκ μετάλλου, πλὴν τῶν μνημονευθέντων τοῦ τάφου τοῦ Λούρου (ὀπεῖς χαλκοῖ καὶ ὅρμος ἀργυροῦς), τὸ νεκροταφεῖον τῶν Φυρρογῶν παρέσχεν ὡς μόνον μετάλλινον κτέρισμα, ψηφῖδα χρυσῆν ἐν ἀκόσμῳ κυλινδρικῇ πυξίδι, μετά τινων ἄλλων ψηφίδων λιθίνων· εἷς δὲ τάφος τῶν Μνημουρίων μικρὸν τεμάχιον μολύβδου.

Μικρὰ δοκιμαστικὴ σκαφὴ ἐν Πολιχνίῳ ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῆς αὐτόθι προϊστορικῆς ἀκροπόλεως Καστράκι, κατεστραμμένης

(1) Ὡς πρὸς δὲ τὸ ἀγαλμάτιον τῆς Σύρου (τὸ ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ κ. Σ. Σκουλούδη), τὸ παριστῶν γυναῖκα ἐπίτοκον καὶ ἀποδοθέν, κατὰ πληροφορίας χωρικῶν, τῇ προμυκηναϊκῇ νεκροπόλει τῆς Χαλαντριανῆς, ἀνῆκον δὲ ἀναμφιβόλως εἰς ὅλως ὑστερωτέρους χρόνους, ὁ πρῶτος ἐκ τῶν ἐπιζώντων κάτοχος αὐτοῦ, ὃν ἀναζητήσαντες, ἐτύχομεν ἐσχάτως ἐν Χαλαντριανῇ, ὡμολόγησεν ἡμῖν ὅτι εὗρε τοῦτο μεταξὺ τῶν ἀποσκευῶν θανόντος συγγενοῦς αὐτοῦ (ἀνδρὸς πολυκτήμονος ἐν Σύρῳ), ὅτι ἀγνοεῖ ὁλοσχερῶς τὸν τόπον τῆς εὑρέσεως αὐτοῦ καὶ ὅτι αὐτὸς οὗτος ἀφῆκε νὰ πιστευθῇ ὅτι ἀνεκαλύφθη ἐν Χαλαντριανῇ. Σημειωτέον προσέτι ὅτι ἄχρι τοῦδε οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος μεταγενεστέρου ἀρχαίου τάφου εὑρέθη ἐν Χαλαντριανῇ, καθ' ὅσον γνωρίζομεν.

κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ μὲν ὑπὸ τῶν κυμάτων, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν κατοίκων, παρέσχε τεμάχια πίθων καί τινων ἄλλων μικροτέρων ἀγγείων, οὐδὲν φερόντων ἴχνος χρήσεως τροχοῦ, τινῶν δὲ μετὰ κοσμημάτων ἁπλῶν χαρακτῶν· ἔτι δὲ τεμάχια μολύβδινα, χρησιμεύοντα πιθανῶς πρὸς συγκόλλησιν διερρωγότων ἀγγείων. Ἐκ τῶν εὑρεθέντων αὐτόθι ἀξιοσημείωτον ἰδίᾳ σκεῦος λεκανοειδὲς μετὰ εὐρέος ἐπιπέδου πετασοειδοῦς χείλους, φέρον ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ κοῖλον ἐπιφανείας αὐτοῦ ἔντυπα κοσμήματα, ἀπομιμούμενα πλέγμα· ἐπὶ δὲ τῆς βάσεως ἀποτύπωμα τῆς ψιάθου ἐφ' ἧς κατεσκευάσθη.

Περὶ τῶν ἀνωτέρω τάφων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐκτίθενται πλείονά τινα συνοπτικῶς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ ἐν Ἀθήναις Διεθνοῦς ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου, παρατιθεμένων ἅμα σχετικῶν τινων εἰκόνων.

ΚΛΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΩ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ

Τὸ Ὠδεῖον (πίναξ Α').

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀνεσκάφη καθ' ὁλοκληρίαν ὁ πρὸς βορρᾶν τῆς εἰσόδου τοῦ σταδίου χῶρος, ἐν ᾧ ἀπεκαλύφθη στωϊκὸν οἰκοδόμημα, συνεχόμενον τῇ θολωτῇ τοῦ σταδίου εἰσόδῳ, χρησιμεῦον, ὡς φαίνεται, εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ ἀγωνισθῶσιν ἀθλητάς. Ἄλλη ἀνασκαφὴ ἐγένετο πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἀβάτου καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ λουτροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ἐκεῖ χώρου. Ἐδείχθη ὅτι τὸ λουτρὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ δὲν ἐξετείνετο πολὺ πρὸς δυσμάς, ὅτι ὑπὸ τὸ Ἄβατον ὑπάρχει ὑπόγειος δίοδος, ἥτις ἄγνωστον ποῦ ἄγει, διότι δὲν κατωρθώθη εἰσέτι νὰ ἐκκαθαρισθῇ. Πέραν δὲ τοῦ τεμένους ἀνεκαλύφθη μέγα στωϊκὸν οἰκοδόμημα ἔχον μῆκος περὶ τὰ 200 μέτρα. Πρὸς τίνα σκοπὸν ἐχρησίμευε τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, θέλει ἐξακριβωθῇ ἴσως μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ ἀποκάλυψιν αὐτοῦ.

Γινομένων δὲ σκαφικῶν ἐργασιῶν πρὸς σύνταξιν τοῦ τοπογραφικοῦ σχεδίου τοῦ Ἱεροῦ, ἐφάνη ὅτι πανταχοῦ τῆς ὅλης πεδιά-

δος τοῦ Ἱεροῦ ὑπάρχουσι πλεῖστα ὅσα ἀρχαῖα οἰκοδομήματα. Ἀπεκαλύφθησαν δὲ πολλαχοῦ καὶ τάφοι, δι' ὧν εἶνε δυνατὸν νὰ καθορισθῇ εἴς τινα μέρη ἡ περιφέρεια τοῦ τεμένους, διότι, ὡς γνωστόν, ἐντὸς τοῦ τεμένους δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένον οὔτε νὰ τίκτωσιν αἱ γυναῖκες οὔτε νὰ ἀποθνήσκωσιν οἱ ἀσθενεῖς.

Τῶν ἐκπονουμένων δὲ σχεδίων τῶν ἐν τῷ Ἱερῷ ἀνακαλυφθέντων οἰκοδομημάτων δημοσιεύω ἐνταῦθα τὰ τοῦ Ὠδείου ἐν τῷ Πίνακι Α'.

Τὸ Ὠδεῖον τοῦτο εἶνε ἐκτισμένον, ὡς γνωστόν, ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Γυμνασίου (πρβ Πρακτικὰ τοῦ ἔτους 1901, σελ. 49 κ.ἑ. πίν. Α'). Θὰ ἐκτίσθη δὲ τοῦτο ἐκεῖ καθ' ὃν χρόνον τὸ Γυμνάσιον ἦτο κατεστραμμένον, διότι δὲν εἶνε εὔλογον νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὑπῆρχε τότε καὶ τὸ Γυμνάσιον ἄθικτον, ἀφ' οὗ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ρωμαϊκῶν χρόνων κτίσμα καλύπτει μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ Γυμνασίου καὶ καταστρέφει καθ' ὁλοκληρίαν τὸ σχέδιον τούτου (πρβ. Πρακτικὰ τοῦ 1901 σελ. 51).

Τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα εἶνε, κυρίως εἰπεῖν, θέατρον ἐστεγασμένον, ὁμοιάζον ἀκριβῶς πρὸς τὸ ἐν Πομπηΐᾳ μικρὸν θέατρον, τὸ theatrum tectum. Ὀνομάζω δὲ αὐτὸ Ὠδεῖον οὐχὶ διότι διαφέρει τῶν λοιπῶν θεάτρων ὡς πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι ὁμοιάζει τῷ ἐν Ἀθήναις Ὠδείῳ τοῦ Ἡρώδου καὶ τῷ ἐν Πάτραις θεατρικῷ οἰκοδομήματι, ὅπερ ὁ Παυσανίας καλεῖ ὡσαύτως Ὠδεῖον.

Διὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ἑρμηνείαν τῶν κατ' αὐτὸ παραπέμπω τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ ἐμὸν Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, σ. 150-154.

Ἐν τῷ προκειμένῳ πίνακι εἰκονίζονται κάτοψις τοῦ Ὠδείου (ἀρ. 1), τομαὶ (ἀρ. 2 καὶ 3) καὶ κάτοψις τοῦ pulpitum καὶ ἰδίως τῆς ὀρχήστρας (ἀρ. 4) μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ ἐγχρωμάτου μωσαϊκοῦ.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προσάρτημα πρακτικῶν

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1904

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1904

ΜΕΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟ-

Προϋπολογισμοῦ Κεφ.	Προϋπολογισμοῦ Ἄρ.	Εἶδος ἐσόδων	Προϋπολογισθέντα		Εἰσπραχθέντα		Εἰσπραχθέντα Ἐπὶ πλέον		Εἰσπραχθέντα Ἐπὶ ἔλαττον	
Α	1	Εἰσφοραὶ................ Δραχ.	3,100	—	2,475	—	—	—	625	—
	2	Τόκοι καὶ μερίσματα ...... »	14,520	—	15,704	50	1.184	50	—	—
	3	Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων »	468	—	75	—	—	—	393	—
	4	Ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων ... »	3,500	—	3,499	—	—	-	1	—
	5	Ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων »	500	—	318	—	—	—	182	—
	6	Ἔσοδα διάφορα .... »	212	—	513	—	301	—	—	—
	7	Ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου..... »	328,680	—	300,381	50			28,298	50
		Ἀπρόοπτα ἔσοδα ἐκ τοῦ λαχείου καὶ ἄλλης αἰτίας... «	6,000	—	10,239	45	4,239	45	—	—
		Δραχ.	356,980	—	333,205	45	5,724	95	29,499	50

Ἐν Ἀθήναις, 31 Δεκεμβρίου 1904

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ λογιστὴς

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1904

Προϋπολογισμοῦ Κεφ.	Ἄρθ.	Εἶδος ἐξόδων	Προϋπολογισθέντα (Δρ.)	(Λ.)	Ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις (Δρ.)	(Λ.)	Τὸ ὅλον τῶν πιστώσεων (Δρ.)	(Λ.)	Ἐνταλθεῖσαι πληρωμαί (Δρ.)	(Λ.)	Ἐπὶ ἔλαττ. Διαφορὰ (Δρ.)	(Λ.)
Α		*Προσωπικόν*										
	1	Μισθοὶ προσωπικοῦ τῶν γραφείων	13,800	—			13,800	—	11,717	40	2,082	60
	2	» » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	34,980	—			34,980	—	31,019	05	3,960	95
Β		*Γραφεῖα, Διαχείρισις καὶ Βιβλιοθήκη*										
	1	Ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	4,140	—			4,140	—	3,802	70	337	30
	2	Βιβλιοθήκη	12,600	—			12,600	—	8,392	10	4,207	90
Γ		*Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα*										
	1	Ἀνασκαφαὶ καὶ συντήρησις ἀρχαίων μνημείων	161,304	05	20,195	95	181,500	—	181,299	30	200	70
	2	Ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	80,000	—			80,000	—	36,273	09	43,726	91
	3	Δημοσιεύματα	15,000	—			15,000	—	14,458	20	541	80
Δ		*Ἔκτακτοι δαπάναι καὶ διάφ. ἔξοδα*	5,960	—			5,960	—	3,360	90	2,599	10
Ε		*Συνδρομαὶ δι' ἐπιστημονικοὺς σκοπούς*	27,700	—			17,700	—	27,700	—	—	
ΣΤ		*Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων*	1,495	95			1,495	95	1,495	95	—	
			356,980	—	20,195	95	377,175	95	319,518	69	57,657	26

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐχορηγήθησαν πιστώσεις....	Δραχ.	356,980.—
Ἐχορηγήθη ἀναπληρωματικὴ πίστωσις............	»	20,195.95
Τὸ ὅλον τῶν πιστώσεων....	»	377,175.95
Ἐνετάλησαν πληρωμαὶ	»	319,518.69
Ἀδιάθετοι πιστώσεις.......	»	57,657.26

αἵτινες θέλουσι διατεθῇ ἐντὸς τοῦ ἑπομένου ἔτους πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων τοῦ 1904, εἰς βάρος τῶν ὁποίων κατελογίσθησαν Δραχ. 24,072.71 καὶ ὧν ἡ πληρωμὴ δὲν ἐνετάλη ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου ἕνεκα τοῦ ἀνεκκαθαρίστου τῶν σχετικῶν Λ]σμῶν (ὅρα παθητικὸν τῆς Ἑταιρείας ἐν τῷ Γενικῷ Ἰσολογισμῷ 31 Δβρίου 1904) «Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα κ.λ.π.» καὶ «Πιστωταὶ διάφοροι».

Ἐν Ἀθήναις, 31 Δεκεμβρίου 1904

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1904

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἄρθρον 1.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

Εἰσπραχθέντα ἐξ εἰσφορῶν τακτικῶν ἑταίρων..	Δρ.	2,370.—		
» ἐκ δικαιωμάτων ἐγγραφῆς νέων ἑταίρων..................	»	105.—	Δρ.	2,475.—

Ἄρθρον 2.

ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Εἰσπραχθέντα :				
Ἀπὸ μέρισμα 56 μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ τὴν Β' ἑξαμηνίαν τοῦ ἔτους 1903 καὶ τὴν Α' τοῦ ἔτους 1904..........................	Δρ.	9,800.—		
Ἀπὸ τόκους 754 Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898 διὰ τὴν Β' ἑξαμηνίαν τοῦ ἔτους 1903 καὶ τὴν Α' τοῦ ἔτους 1904....	»	3.635.—		
» τοκομερίδια Ἐθν. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	30.20		
» τόκους ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Σκουζὲ διὰ τὴν Β' ἑξαμην. 1903 καὶ Α' 1904	»	2,239.30	Δρ.	15,704.50

Ἄρθρον 3.

ΕΣΟΔΑ ΕΞ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ

Εἰσπραχθέντα :				
Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλαιοτριβείοις οἰκίας τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν Α' ἑξαμηνίαν 1904..........	Δρ.	75.—	Δρ.	75.—

Ἄρθρον 4.

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Εἰσπραχθέντα :				
Ἀπὸ ἀντίτιμον πωλουμένων τευχῶν τῆς Ἀρχ. Ἐφημ.	Δρ.	3,328.—		
» ἀντίτιμον πωλουμ. τευχ. τῶν πρακτ. τῆς Ἑταιρ.	»	141.—		
» ἀντίτιμον πωλουμ. τόμων τοῦ ἱεροῦ Ἀσκληπιοῦ	»	30.—		3,499.—

Ἄρθρον 5.

ΕΣΟΔΑ ΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλευσῖνι οἰκίας τῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1903................	Δρ.	18.—		
» ἐνοίκιον τῆς ἐν Κηφισσίᾳ οἰκίας τῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1903.................	»	300.—	Δρ.	318.—

Ἄρθρον 6.

ΕΣΟΔΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

Εἰσπραχθέντα : ἐκ προστίμων κλπ.............	Δρ.	113.—		
» ἐκ πωλήσεως ἀχρήστου ὑλικοῦ.	»	400.—	Δρ.	513.—
Τὸ ὅλον..........			»	22,584.50

Ἄρθρον 7.

ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

Εἰσεπράχθησαν :				
Ἐκ τοῦ Λαχείου..........................	Δρ.	300,381.50		
Ἐξ ἀπροόπτων ἐσόδων Λαχείου καὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας	»	10,239.45	Δρ.	310,620.95
			»	333,205.45

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1904

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Προσωπικόν

Ἄρθρον 1.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Δαπανηθέντα....................................	Δρ. 11.717.40	Δρ.	11,717.40

Ἄρθρον 2.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Δαπανηθέντα..............................	Δρ. 31.019.05		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου..........................	» 1.670.—		
	» 32.689.05	Δρ.	32,689.05

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Γραφεῖα, Διαχείρισις καὶ Βιβλιοθήκη

Ἄρθρον 1.

ΕΞΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ

Δαπανηθέντα εἰς ἀξίαν χάρτου καὶ τυπωτικὰ τοῦ Ἰσολογισμοῦ καὶ τῶν σχετικῶν πινάκων τῆς Ἑταιρ. τοῦ ἔτους 1903	Δρ.	400.—		
» » θέρμανσιν καὶ φωτισμόν........	»	352.70		
» » χάρτην καὶ τυπωτικὰ διαφόρων ἐντύπων	»	190.—		
» » διάφορα ἔξοδα Γραφείων.......	»	850.50		
» » ἀξίαν χάρτου καὶ γραφικῆς ὕλης	»	120.50		
» » καθαρισμὸν τῶν θερμαστρῶν καὶ ἀξίαν ὑαλοπινάκων............	»	99.50		
» » ἀξίαν ἑνὸς λογιστικοῦ βιβλίου (Καθολικοῦ)	»	35.—		
» » κατανάλωσιν ποσίμου ὕδατος 1904	»	116.25		
» » καθαρισμὸν τοῦ Καταστήματος..	»	23.15		
» » ἀξίαν ἑνὸς ἠλεκτρικοῦ κώδωνος..	»	19.10		
» » ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.......	»	1,440.—		
» » δημοσιεύσεις εἰς Ἐφημερίδας...	»	156		
	»	3,802.70		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ Κεφαλαίου τούτου διὰ γραφ. ἔξοδα τῶν Γραφ. τῆς Ἑταιρείας	»	59.10	Δρ.	3,861:80

Ἄρθρον 2.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δαπανηθέντα εἰς ἀγορὰν διαφόρων βιβλίων......	Δρ.	4,280.40		
» » δετικὰ διαφόρων βιβλίων......	»	724.60		
» » μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης..................	»	1,800.—		
» » ὁμοίαν τοῦ βιβλιοφύλακος τῆς Βιβλιοθήκης..................	»	1,500.—		
» » ἀξίαν 10 φωτογραφιῶν τῶν ἐν τῷ Βρεττανικῷ Μουσείῳ κατατεθειμένων ἀρχαίων τῆς συλλογῆς τοῦ Ἐλγίνου	»	67.45		
» » προμήθειαν γραφικῆς ὕλης......	»	19.65	Δρ.	8,392.10

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα

Ἄρθρον 1.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Ἀνασκαφαὶ Ἀμφιαρείου.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	5,086.80		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου Β. Λεονάρδου........	»	1,158.85		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διαχειριστοῦ Ν. Ῥάπτου......	»	419.50		
» »	ἀξίαν ζεμπιλίων, τραπέζης καὶ ἐπισκευὴν χειραμαξίων.........	»	157.10		
» »	ἀξίαν ξυλίνων κιβωτίων, πτύων, μιᾶς σκευοθήκης καὶ ἐπισκευὴν σκαπανῶν..................	»	158.50		
» »	ὁδοιπορικὰ ἐργατῶν...........	»	30	Δρ.	7,010.75

Ἀνασκαφαὶ Σουνίου.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	1,743.—		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διαχειριστοῦ Ἰωάννου Μανθοπούλου.....................	»	73.60		
» »	ὁδοιπορικὰ τοῦ Ἐφόρου Β. Στάη	»	49.30		
» »	ἀξίαν ζεμπιλίων, σπάγγου, ἀσβέστου κλπ. ὑλικῶν............	»	95.65	Δρ.	1,961.55

Ἀνασκαφαὶ Μυκηνῶν.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ χαραγωγέων	Δρ.	2,322.85		
» »	μισθοδοσίαν διαχειριστοῦ ἐπιτηρητοῦ Χ. Κτενᾶ	»	501.25		
» »	ὁδοιπορικὰ ἰδίου μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς	»	21.45		
» »	ἀξίαν ζεμπιλίων, γραφικῆς ὕλης καὶ ἀγώγια μεταβάσεως αὐτοῦ ὀκτάκις ἐκ Μυκηνῶν εἰς Ἄργος.	»	54,65	Δρ.	2,900.20

Ἀνασκαφαὶ ἐν Εὐβοίᾳ.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	1,353.75		
» »	ἀποζημίωσιν Συμβούλου Γ. Παπαβασιλείου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	415.05		
» »	ἀξίαν μιᾶς σκηνῆς μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῆς, 10 στυλεῶν πτύων, καὶ στόμωσιν 10 κασμάδων	»	165.65		
» »	ναύλους καὶ μεταφορικὰ ἀρχαίων	»	63.—		
» »	ἀξίαν 9 ἀντιτύπων φωτογραφιῶν τριῶν ἀγαλμάτων, καὶ διαφόρων ὑλικῶν	»	33.—	Δρ.	2,030.45

Ἀνασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ Ὀρχομενῷ.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	7,277.—		
» »	ἐπιμίσθιον Ἐφόρου Γ. Σωτηριάδου	»	536.10		
» »	ὁδοιπορικὰ ἔξοδα ἰδίου μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς...........	»	74.25		
» »	ἀξίαν 60 ζεμπιλίων καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν................	»	79.90		
» »	ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τοῦ ἀρχιεργάτου Ἠλία Καπετανάκη........	»	21.—	»	7.988.25
Εἰς μεταφορὰν				Δρ.	21,891.20

	Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.			21,891.20

Ἀνασκαφαὶ Ἐπιδαύρου

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν καὶ ξυλουργῶν	»	11,831.60		
» »	ἀποζημίωσιν καὶ μισθὸν Ν. Ἰωαννίτου, βοηθοῦ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου	»	2,520.—		
» »	χορήγημα πρὸς συντήρησιν τῶν Συλλογῶν, ἔξοδα τῶν Μουσείων καὶ φυλακείων καὶ γραφικὴν ὕλην	»	300.—		
» »	ὁδοιπορικὰ διαφόρων ἐργατῶν, κτιστῶν καὶ ξυλουργῶν	»	526.70		
» »	ἀξίαν διαφόρων σιδηρικῶν, κεράμων, ἀσβέστου, σουρμέδων καὶ ἄλλων ὑλικῶν	»	727.10		
» »	ἀξίαν ξυλείας, ὑαλοπινάκων, σχοινίου, χρωμάτων, καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν	»	714.80		
» »	ἀξίαν 200 ζεμπιλίων, πτύων, σύρματος καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν	»	357.90		
» »	ὁδοιπορικὰ τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν Νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων, μεταβάντος ἑξάκις πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐργασιῶν	»	580.10		
» »	ἐπισκευὴν κασμάδων, προμήθειαν σιδήρου καὶ σπάγγου καὶ μεταφορικὰ ζεμπιλίων	»	155.50		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀμοιβὴν τοῦ φωτογράφου Κ. Δημητρίου διὰ φωτογράφησιν 18 πλακῶν	»	136.55		
» »	εἰς ἐκρίζωσιν, μεταφορὰν ἐκ τοῦ δάσους καὶ φύτευσιν 130 πεύκων	»	122.—		
» »	φωτογράφησιν 3 πλακῶν ὑπὸ τοῦ Γερμ. Ἰνστιτούτου	»	31.70	Δρ.	18,003.95

Ἀνασκαφαὶ ἐν Λυκαίῳ

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	4,423.50		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν Ἐφόρου Κ. Κουρουνιώτου	»	688.—		
» »	ἀξίαν ζεμπιλίων καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν	»	78.40		
» »	ἀξίαν 10 φωτογραφικῶν πλακῶν, 10 ζεμπιλίων καὶ διαφόρων ἐργαλείων	»	166.90		
» »	ὁδοιπορικὰ δύο ἐργατῶν μετὰ τῶν ἀποσκευῶν αὐτῶν	»	35.20		
» »	ἐνοίκιον μιᾶς οἰκίας	»	75.—	Δρ.	5,467.00

Ἀνασκαφαὶ Κυκλάδων

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	258.—		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διαχειριστοῦ Κ. Στεφάνου	»	231.—		
» »	μεταφορικὰ τῶν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς Νάξου εὑρημάτων εἰς Ἀθήνας	»	98.—		
» »	ἀξίαν διαφόρων εἰδῶν ὑλικῶν	»	38.35	»	625.35
	Εἰς μεταφορὰν			Δρ.	45,987.50

Ἐκ μεταφορᾶς......................	Δρ.			45,987.50

Δαπάναι διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ Ἐρεχθείου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, λιθοξόων καὶ ξυλουργῶν................	»	25,149.65		
» » Ἑταιρείαν Marmor Lim. δι' ἀξίαν διαφόρων μαρμάρων κατὰ παραγγελίαν τοῦ Νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου..................	»	1,143.90		
» » ἀξίαν καὶ ἔξοδα παραλαβῆς λιθοκόλλας προερχομένης ἐκ Γερμανίας	»	1,042.50		
» » κατασκευὴν διαφόρων τσινετίων καὶ ἑνὸς κυλίνδρου πρὸς χρῆσιν τῶν μαρμάρων...............	»	515.—		
» » ἀξίαν μολύβδου..............	»	500.50		
» » μισθοδοσίαν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη..................	»	1,800.—		
» » ὁμοίαν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐ. Καμπάνη.....................	»	1,000.—		
» » ἁμαξαγώγια τοῦ Νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου...............	»	550.—		
» » μισθοδοσίαν Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου....................	»	600.—		
» » ἀξίαν ξυλείας καὶ μεταφορικὰ αὐτῆς....................	»	480.85		
» » ἀξίαν 1500 ὀκάδων ἐλαφρόπετρας	»	450.—		
» » μεταφορικὰ 50 σάκκων ὁμοίας...	»	30.10		
» » Ν. Μοσχοῦ δι' ἀξίαν μαρμάρων	»	510.70		
» » κατασκευὴν διαφόρων σιδηρικῶν καὶ ἀγορὰν μιᾶς μετροταινίας...	»	692.55		
» » ἀξίαν κεράμων, σχοινίου, πορσελάνης, ἀσβέστου, γύψου καὶ ζεμπιλίων....................	»	269.—		
» » ἀξίαν 4 τεμαχίων σιδηρῶν ἐλασμάτων....................	»	33.30		
» » δύο ἁμαξαγώγια μεγάλης Ἐπιτροπῆς....................	»	13.50		
» » ἀξίαν σχιστολίθων............	»	516.60		
» » ἀξίαν χάρτου σχεδιάσεως κλπ....	»	39.70	Δρ.	35,337.85

Δαπάναι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Θησείου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	Δρ.	1.582.50		
» » μισθοδοσίαν ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη..................	»	400.—		
» » ὁμοίαν ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη	»	180.—		
» » ἀξίαν 200 ὀκάδ. μολύβδου.....	»	144.—		
» » κατασκευὴν διαφόρων τσινετίων..	»	195.—	Δρ.	2,501.50

Δαπάναι ἀναστηλώσεως τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ Ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ λιθοξόων................	Δρ.	8,749.50		
» » μισθὸν καὶ ἀποζημίωσιν Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ τοῦ Νομομηχανικοῦ	»	2,070.—		
» » μισθοδοσίαν τοῦ διαχειριστοῦ Π. Παπανδρέου................	»	554.50		
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	1,074.95		
» » μεταφορικὰ ξυλείας, τσιμέντου καὶ ἄλλων ὑλικῶν.............	»	514.90		
» » ἀξίαν ξυλείας καὶ μεταφορικὰ αὐτῆς	»	486.50		
Εἰς μεταφορὰν..........................	Δρ.	13.450.35	Δρ.	83,826.85

	Ἐκ μεταφορᾶς......................	Δρ.	13,450.35	Δρ.	83,826.85
Δαπανηθέντα εἰς	ἀξίαν δύο γρύλλων, σχοινίου κλπ. ὑλικῶν καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν..	»	514.—		
» »	ἀγορὰν 24 σάκκων τσιμέντου καὶ μεταφορικὰ αὐτοῦ.............	»	336.60		
» »	ἀξίαν 80 ὀκάδων μολύβδου καὶ μεταφορικὰ αὐτοῦ...........	»	72.10		
» »	εἰς ἀξίαν σιδήρου κατειργασμένου, χάλυβδος καὶ σανίδων.........	»	282.15		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου.............	»	108.20		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διαχειριστοῦ Κ. Ῥωμαίου.....	»	269.30		
» »	ἀγορὰν δικαιώματος λατομήσεως λίθων......................	»	40.50		
» »	ἀξίαν μελάνης καὶ χάρτου......	»	5.25	Δρ.	15,078 45

Ἀναστήλωσις τοῦ Λέοντος τῆς Χαιρωνείας.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ λιθοξόων...............	Δρ.	7,479.—		
» »	ἀξίαν 11 κυβ. μέτρων λίθων καὶ ἐπεξεργασίαν 30 μέτρ. λίθων τρεχόντων....................	»	2,580.—		
» »	ἀξίαν καὶ μεταφορικὰ 26 τεμαχίων μαρμάρων..............	»	1,531 45		
» »	ἀξίαν δύο δοχείων ὑγροῦ λιθοκόλλας....................	»	393.—		
» »	ἀξίαν 29,27 κυβ. μέτρων λίθων καὶ ἐπεξεργασίαν αὐτῶν........	»	1,100.—		
» »	ἀξίαν διαφόρων τσινετίων γαλβανισμένων καὶ μή..............	»	1,307.40		
» »	ἀξίαν γύψου, μολύβδου, σιδηρῶν στρωτήρων, ξυλείας, ἐπισκευὴν ἐργαλείων καὶ προμήθειαν διαφόρων ἄλλων ὑλικῶν............	»	1.670.10		
» »	μεταφορικὰ ξυλείας καὶ ἄλλων ὑλικῶν....................	»	1,623.90		
» »	ἀποζημίωσιν διαχειριστοῦ Π. Καλούδη....................	»	1,188.35		
» »	ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	1,201.55		
» »	ἐνοίκια τριῶν οἰκιῶν..........	»	880.—		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Γ. Ἐφόρου δὶς μεταβάντος πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ ἐργασιῶν..	»	125.20		
» »	ἀποζημίωσιν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη..................	»	126.—		
» »	εἰς ὁδοιπορικὰ 3 Συμβούλων μετὰ τοῦ Λογιστοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου...............	»	220.30	Δρ.	21,426.25

Δαπάναι διὰ τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ Μουσεῖον.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	383.—		
» »	ἀξίαν διαφόρων σιδηρικῶν......	»	69.70		
» »	ὁδοιπορικὰ διαχειριστοῦ Π. Καλούδη......................	»	28.—	Δρ.	480.70

Συμπληρωτικαὶ δαπάναι διὰ τὸ ἐν Μυκόνῳ Μουσεῖον.

Δαπανηθέντα, εἰς	ἐργολάβον Κ. Κακαρούγαν δι' ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν	»	2,929,58	»	2,929.58
	Εἰς μεταφοράν........................			Δρ.	123,741.83

Ἐκ μεταφορᾶς .... Δρ.		123,741.83
Ἀνέγερσις Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐν Δήλῳ.		
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ξυλουργῶν .... »	8,613.65	
» » ἀξίαν ἀσβέστου, θηραϊκῆς γῆς καὶ διαφόρων ἐργαλείων .... »	3,982.65	
» » Ἀ. Γαυριαλάκην δι' ἀξίαν διαφόρων εἰδῶν ξυλείας .... »	2,923,97	
» » κατασκευὴν 17 τζαμιλικίων καὶ μιᾶς θύρας .... »	1,076.45	
» » ἀξίαν 34 σιδηρῶν δοκῶν καὶ ἄλλων ὑλικῶν .... »	1,512.90	
» » ἀξίαν 6,180 γαλλικῶν κεράμων .. »	938.50	
» » μισθοδοσίαν ἀρχιεργάτου Ἐλευθερίου Καμπάνη καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ .... »	1,332.—	
» » ὁδοιπορικὰ διαφόρων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν καὶ μεταφορικὰ ὑλικῶν. »	871.85	
» » ἀξίαν διαφόρων εἰδῶν χρωματισμοῦ .... »	185,95	
» » ἀξίαν ὑαλοπινάκων καὶ σύρματος »	180.30	
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἓξ ἡμεραργίας δύο ἐργατῶν .... »	89.20	
» » ὁδοιπορικὰ Κ. Καμπάνη καὶ Δ. Ἀγγελῆ .... »	59.85	
» » ἀσφάλιστρα διὰ τὰ ἐν Δήλῳ ἀποσταλέντα ὑλικά .... »	30.50	
» » προμήθειαν ἑπτὰ γρύλλων καὶ μιᾶς κλειδαριᾶς .... »	26.50	
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν Ν. Ἰωαννίτου .... »	60.— Δρ.	21,884.27
Οἰκοδομὴ Μουσείου Θηβῶν.		
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν, ἐργατῶν καὶ ξυλουργῶν .... Δρ.	10.967.—	
» » ἀξίαν διαφόρων εἰδῶν ξυλείας ... »	3,837.75	
» » ἀξίαν ἀσβέστου, ζεμπιλίων, ξυλείας, σιδήρου, σχοινίου κλπ. ὑλικῶν .... »	2,595.95	
» » ἀξίαν ἀργῶν λίθων, ζεμπιλίων, γαλλικῶν κεράμων, ξυλείας καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν .... »	2,270,25	
» » ἀξίαν 179 κυβικῶν μέτρων ἀργῶν λίθων .... »	1,206.30	
» » ἀξίαν 21 τζαμιλικίων καὶ δύο θυρῶν .... »	810.—	
» » μεταφορικὰ ξυλείας, γωνιολίθων, μαρμάρων, διαφόρων σιδηρικῶν καὶ ἐπισκευὴν ἐργαλείων .... »	1,348,45	
» » ἀξίαν 925 γωνιολίθων .... »	790.75	
» » ὁδοιπορικά, ἀποζημίωσιν, ἐνοίκιον καὶ ἔξοδα γραφικῆς ὕλης τοῦ ἐργοδηγοῦ Λ. Ἀγγελίδου ..... »	820.—	
» » Ν. Μοσχοῦ δι' ἀξίαν μαρμάρων καὶ μιᾶς βαθμίδος .... »	639.—	
» » ἀξίαν 297 στατήρων ἀσβέστου ... »	594.—	
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸν Νόμον περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων μεταβάντος εἰς Θήβας .... »	85.—	
Εἰς μεταφορὰν .... Δρ.	25,964.45 Δρ.	145,626.10

	Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ. 25,964.45	Δρ.	145,626.10
Δαπανηθέντα εἰς	ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	» 71 60		
» »	ἐνοίκιον δύο οἰκιῶν πρὸς κατοικίαν τῶν ἐργατῶν	» 71.50		
» »	ἀξίαν ἀσβέστου, ἐπισκευὴν ἐργαλείων καὶ μεταφορικὰ γωνιολίθων	» 988.10		
» »	ἀποζημίωσιν Ἀ. Κουτσούμπου διὰ φύλαξιν τοῦ Μουσείου	» 40.—	Δρ.	27,135.65

Εἰσφορὰ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτιρίου τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ.

Διὰ τὰ καταβληθέντα εἰς τὸ Δημοσ. Κεντρικὸν Ταμεῖον δι' εἰσφορὰν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1904 κατὰ τὸν Νόμον ΒΩΛΘ'. τῆς 28ης Φεβρουαρίου 1901		Δρ. 5,000.—		5,000

Δαπάναι διὰ τὰ εὑρήματα τῶν ἐν Ρηνείᾳ ἀνασκαφῶν.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια διὰ συγκόλλησιν ἀρχαίων	Δρ. 1,132.—		
» »	ἐνοίκιον οἰκίας καὶ ἀποθήκης	» 78.—	Δρ.	1,210.—

Δαπάναι πρὸς γενικὴν ἐπιστασίαν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐργασιῶν.

Δαπανηθέντα εἰς	ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τοῦ εἰσπράκτορος τῆς Ἑταιρείας Δ. Ἀγγελῆ	Δρ. 97.50		
» »	ὅμοια τοῦ κλητῆρος τῆς Ἑταιρείας Θ. Παπαϊωάννου	» 60.—	Δρ.	157.50

Διάφοροι ἐργασίαι.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια 15 ἐργατῶν καὶ ἀξίαν 10 ζεμπιλίων διὰ τὴν κατεδάφισιν τοῦ Π. Στρατιωτικοῦ Ἀρτοποιείου	Δρ. 670.85		
» »	χορήγημα διὰ λυχνοκαίαν, γραφικὴν ὕλην καὶ διάφορα ἔξοδα διὰ τὴν ἐν Τεγέᾳ Ἀρχαιολογικὴν Συλλογήν	» 320.—		
» »	ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Θεάτρου τοῦ Διονύσου	» 145.—		
» »	ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Θεάτρου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ	» 157.50		
» »	ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν διόρθωσιν καὶ περίφραξιν τοῦ Ὡρολογίου Κυρρήστου	» 262.50		
» »	ἀξίαν ἀσβέστου, ἄμμου καὶ πορσελάνης διὰ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Θεάτρου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ	» 74.—		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου μεταβάντος εἰς Κέρκυραν πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἐκεῖ ἀνασκαπτέων κτημάτων	» 142.50		
» »	ἀμοιβὴν Π. Στριγοπούλου διὰ γραφικὴν ἐργασίαν	» 60.—		
	Εἰς μεταφοράν	Δρ. 1,832.35	Δρ.	179,129.25

Ἐκ μεταφορᾶς........................	Δρ. 1,832 35	Δρ. 179,129.25
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια δύο ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὰ ἔργα τοῦ Παρθενῶνος	» 37.50	
» » ἡμερομίσθια 6 ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν στερέωσιν τῆς Στοᾶς Ἀττάλου..................	» 77.50	
« » μισθὸν ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη ἐργασθέντος εἰς τὴν στερέωσιν τῆς Στοᾶς Ἀττάλου..............	» 180.—	
» » ὁδοιπορικὰ φύλακος Γ. Μουτσούλη ἐξ Ἀθηνῶν εἰς ἀρχαίαν Ὀλυμπίαν	» 17.70	
» » ἔξοδα καθαρισμοῦ τοῦ ἐν Ῥαμνοῦντι Ναοῦ...............	» 25.—	» 2,170.05
		Δρ. 181,299.30

Ἄρθρον 2.

ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Δαπανηθέντα εἰς τοὺς ἐργολάβους Ἰωάννην Γουμπούρον καὶ Κ. Κυταριόλον διὰ τὴν ἀνεγερθεῖσαν πτέρυγα ἐν τῷ Ἐθνικῷ Ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ	Δρ. 36,273.09	
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα, ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου, συμφώνως τῷ Β. Διατάγματι ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1901 περὶ ἀδείας αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐκδιδομένων καὶ ἐκκυβευομένων γραμματίων τοῦ Λαχείου	Δρ. 17,027.26	Δρ. 53,300.35

Ἄρθρον 3.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Δαπανηθέντα διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1902.....	Δρ. 484.75
» » τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ ἔτους 1903....	» 2,553.60
» » ὁμοίως τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1904	» 4,510.40
» » τὴν ἔκδοσιν συγγράμματος περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἀκροπόλεως	» 2,063.95
» » τὴν ἔκδοσιν συγγράμματος περὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀνασκαφῶν....	» 1,974.60
» » ἀποζημίωσιν τοῦ συντάκτου τοῦ Εὑρετηρίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος...............	» 2,460.—
Εἰς μεταφορὰν........................	Δρ. 14,047.30

Ἐκ μεταφορᾶς		Δρ.	14,047.30	
»	» μετάφρασιν μέρους τῆς Ἱστορίας τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας εἰς Γαλλικὴν γλῶσσαν	»	275.—	
»	» ταχυδρομικὰ τέλη	»	135.90	14,458.20

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἔκτακτοι δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα.

Δαπανηθέντα	εἰς ἔξοδα κατασκευῆς ξυλίνου διαχωρίσματος ἐν τῷ ταμείῳ τῆς Ἑταιρείας	Δρ	432.95	
»	» Ἀ. Κρητικὸν ἐπιστάτην ἐν Ἐπιδαύρῳ διὰ ζημίαν, ἣν ὑπέστη ἐκ τῆς γενομένης αὐτῷ κλοπῆς τῶν χρημάτων τῆς Ἑταιρείας	»	250.—	
»	» ἀμοιβὴν δικηγόρου καὶ δικαστικὰ ἔξοδα	»	359.—	
»	» σύνταξιν πρώτην εἰσπράκτορος Θ. Κουτσούλη	»	960.—	
»	» ταχυδρομικὰ καὶ τηλεγραφικὰ τέλη	»	156.85	
»	» ἀμοιβὴν Γ. Κλοντηροπούλου ὡς ταμίου τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νόσου τοῦ ἀποβιώσαντος ταμίου τῆς Ἑταιρείας Παναγ. Χρυσανθοπούλου	»	300.—	
»	» κατασκευὴν καὶ τοποθέτησιν τέντας ἐν τῷ ταμείῳ	»	85.—	
»	» ἔξοδα κηδείας τοῦ ἀποβιώσαντος ὑπαλλήλου τῆς Γενικῆς Ἐφορίας τῶν Ἀρχαιοτήτων Ἀπ. Κτενᾶ	»	300.—	
»	» ἔξοδα κηδείας τοῦ ἀποβιώσαντος φύλακος Γ. Δημητριάδου	»	50.—	
»	» κατασκευὴν ῥαφίων ἐν τῷ πρώην ταμείῳ τῆς Ἑταιρείας	»	85.—	
»	» ὁδοιπορικὰ ἔξοδα φύλακος Σ. Ἀντωνιάδου	»	68.10	
»	» ὅμοια φύλακος Ἀθ. Οἰκονόμου	»	32.60	
»	» ὅμοια φύλακος Γ. Μουτσούλη	»	21.20	
»	» τόκον τῆς ἐκ δραχ. 5000 ἐγγυήσεως τοῦ ταμίου τῆς Ἑταιρείας Παναγ. Χρυσανθοπούλου	»	81.95	
»	» ἀξίαν τριῶν πίλων διὰ τοὺς δύο κλητῆρας καὶ θυρωρόν	»	19.50	
»	» εἰς ἀξίαν 20 ἀντιτύπων τοῦ ἐκπονηθέντος χάρτου τῆς νήσου Αἰγίνης	»	50.—	
»	» ἐκτύπωσιν καὶ τοποθέτησιν 75 δελτίων εἰς τὰς θήκας τῶν στελεχῶν τοῦ Λαχείου	»	15.—	
»	» διὰ διαφόρους μικρὰς ἐργασίας μετὰ τῶν ὑλικῶν αὐτῶν	»	81.—	
»	» ἀξίαν τριῶν κυλίνδρων	»	12.75	
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου		Δρ.	53.20	Δρ. 3,414.10

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Συνδρομαὶ πρὸς διάδοσιν ἀρχαιολογικῶν γνώσεων καὶ πρὸς μόρφωσιν ἀρχαιολόγων.

Δαπανηθέντα εἰς	4 ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας, Ν. Κυπαρίσσην, Γ. Καρβελᾶν, Γ. Οἰκονόμου καὶ Εὐστρ. Πελεκίδην, σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ δι' ἐπιχορήγησιν αὐτῶν 12 μηνῶν πρὸς δραχμὰς 350 μηνιαίως ἑκάστῳ..	Δρ.	16,800.—		
» »	δύο ἄλλους ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας, Ν. Παππαδάκην καὶ Κ. Ῥωμαῖον σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ, δι' ἐπιχορήγησιν αὐτῶν 8 μηνῶν πρὸς δραχμὰς 350 μηνιαίας ἑκάστῳ, καὶ δι' ὁδοιπορικὰ ἐπανόδου ἀνὰ δραχ. 500 ἑκάστῳ	»	6,600.—		
» »	συνδρομὴν εἰς τὴν Ἑταιρείαν πρὸς διδασκαλίαν ἀρχαίων δραμάτων.	»	3,000.—		
» »	συνδρομὴν εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἑταιρείαν τοῦ ἔτους 1904 δι' ἐπιστημονικοὺς σκοπούς..........	»	1,000.—		
» »	συνδρομὴν εἰς τὴν ἐν Ἁλμυρῷ Φιλάρχαιον Ἑταιρείαν «Ὄθρυν».	»	300.—	Δρ.	27,700.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ϛ'.

Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.

Δαπανηθέντα εἰς	μισθὸν φύλακος Τανάγρας Π. Καραντώνη ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1902 —31 Δεκεμβρίου 1903....	Δρ.	423.—
» »	Κ. Ζάχον, διὰ προμήθειαν ξυλείας διὰ τὸν Λέοντα τῆς Χαιρωνείας	»	555.15
» »	φωτισμὸν τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας μηνῶν Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου 1903.	»	129.40
» »	προμήθειαν ὑλικῶν διὰ καθαρισμὸν τῶν εὑρημάτων Δήλου καὶ Ῥηνείας....................	»	47.75
» »	μισθώματα οἰκίας καὶ ἀποθήκης ἐν Μυκόνῳ Β' ἑξαμηνίας 1903 διὰ τὰ εὑρήματα τῶν ἀνασκαφῶν Ῥηνείας....................	»	78.—
Εἰς μεταφορὰν.....		Δρ.	1,233.30

	Ἐκ μεταφορᾶς.....................	Δρ.	1,233,30		
Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια Γ. Πολυκαντριώτου μηνὸς Δεκεμβρίου 1903 ἐργασθέντος εἰς τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν συναρμογὴν τῶν εὑρημάτων Δήλου καὶ Ῥηνείας............	»	116.—		
» »	μισθὸν φύλακος Π. Οἰκονόμου ἀπὸ 20 Νοεμβρίου— 31 Δεκεμβρίου 1903..................	»	26.65		
» »	εἰσπράκτορα τῆς Ἑταιρείας Δημ. Ἀγγελῆν δι' αὔξησιν τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου—31 Δεκεμβρίου 1903..............	»	120.—	Δρ.	1,495.95

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1904

Ἔσοδα προϋπολογισθέντα		*Ἔξοδα προϋπολογισθέντα*	
Ἀντίτιμον γραμματίων Λαχείου Α'. Τριμην. 1904 Δρ.	150,000 —	Ἀμοιβαὶ κληρουμένων γραμματ. Α'. Τριμην. 1904 Δρ.	50,000 —
» » » Β'. » » »	150,000 —	» » » Β'. » » »	50,000 —
» » » Γ'. » » »	150,000 —	» » » Γ'. » » »	50,000 —
» » » Δ'. » » »	150.000 —	» » » Δ'. » » »	50,000 —
		Ποσοστὰ πωλουμένων » Α'. » » »	15,000 —
		» » » Β'. » » »	15,000 —
		» » » Γ'. » » »	15,000 —
		» » » Δ'. » » »	15,000 —
		Ἔξοδα διαχειρίσεως τοῦ Λαχείου............ Δρ.	11,320 —
Τὸ ὅλον.......... Δρ.	600,000 —	Τὸ ὅλον........ Δρ.	271,320 —

Α'. Ἔσοδα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐσόδων.............. ἐκ Δρ. 600,000.—
εἰσεπράχθησαν.................................... » 527,980.—
ἤτοι εἰσεπράχθησαν ἐπὶ ἔλαττον...................... Δρ. 72,020.—
Τοῦτο δὲ προῆλθεν ἐκ τῆς μὴ ὁλοσχεροῦς διαθέσεως τῶν γραμματίων Λαχείου τῆς Δ' κληρώσεως.

Β'. Ἔξοδα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐξόδων ἐκ δρ. 271,320
ἐπληρώθησαν δι' ἐνταλμάτων .... Δρ. 219,498.50
καὶ ἐσημειώθησαν εἰς τὸ Παθητικὸν τῆς Ἑταιρείας εἰς τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι» .... » 5,200.—
Ἐν ὅλῳ ἔξοδα..... » 224,698,50

Ἀφαιροῦντες ἀπὸ τὰ πραγματοποιηθέντα ὡς ἄνω ἔσοδα.... Δρ. 527,980.—
τὰ πραγματοποιηθέντα ἔξοδα.............. .... » 224,698.50
ἔχομεν καθαρὸν ἔσοδον ἐκ τοῦ Λαχείου................. » 303,281.50

ἐν αἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ Δραχ. 2,900 προερχόμεναι ἐκ παραγραφέντων ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας κληρωθέντων γραμματίων Λαχείου. Τὸ ἔσοδον τοῦτο ἀνεγράφη εἰς τὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας Κεφάλαιον Α—7.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δβρίου 1904.

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1904

Χρέωσις	Ποσόν		Πίστωσις	Ποσόν	
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1903..........Δρ.	3,121	36	Ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα Προϋπολογισμοῦ....Δρ.	319,455	54
Εἰσεπράχθ. ἀπὸ ἔσοδα Προϋπολογισμοῦ..... »	23,081	50	» » προκαταβολὰς.......... »	19,100	—
» » προκαταβολὰς............ »	36,786	40	» » Γ. Σκούζὲ (ἔντοκ. κατάθεσις). »	371,239	30
» » Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις). »	428,045	95	» « Πιστωτὰς διαφόρους...... »	58,336	85
» » χρεώστας διαφόρους........ »	292	50	» » Παρακαταθήκας......... »	3,200	—
» » ἐγγυοδοσίας.............. »	10,300	—	» » τόκους ἐγγυήσεως Π. Χρυσανθοπούλου.......... »	135	—
» » παρακαταθήκας............ »	3,200	—	» » ἐγγυοδοσίας............ »	15,000	—
» » τόκους ἐγγυήσεως Π. Χρυσανθοπούλου............. »	135	—	» » ἐπιστροφὰς χρημάτων..... »	500	—
» » Εἰδικὸν προϋπολ. Λαχείου... »	527,980	—	» » Εἰδικὸν προϋπολ. Λαχείου »	219,498	50
			Ὑπόλοιπον ταμείου 31 Δεκεμβρίου 1904......	26,480	52
Δρ.	1,032,945	71	Δρ.	1,032,945	71

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1904.

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

ΕΞΟΔΑ

Εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	11,717	40
» » » » ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων	»	33,689	05
» ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,861	80
» » Βιβλιοθήκης	»	8,392	10
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	181,299	30
» ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	53,300	35
» δημοσιεύματα	»	14,458	20
» ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	3,414	10
» συνδρομὰς δι' ἐπιστημονικοὺς σκοπούς	»	27,700	—
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	1,495	95
	Δρ.	338,328	25

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1904.

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

«ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ»

ΕΣΟΔΑ

Ἀπὸ εἰσφορὰς τακτικῶν ἑταίρων καὶ δικαιώματα ἐγγραφῆς...........	Δρ.	2,475	—
» τόκους καὶ μερίσματα..............	»	15,704	50
» ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων................, ...	»	75	—
» ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων.......................	»	3,499	—
» ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων ....,. ..:..	»	398	—
» ἔσοδα διάφορα.......	»	513	—
» ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου..................	»	300,381	50
» ἀπρόοπτα ἔσοδα Λαχείου καὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας................	»	10,239	45
		333,205	45
» ποσὸν ληφθὲν ἐκ τοῦ κεφαλαίου πρὸς ἐξίσωσιν....	»	5,122	80
	Δρ.	338,328	25

Ὁ Λογιστὴς

Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον	Δρ	26,480	52
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης	»	131,330	—
Ὁμολογίαι Ἐθν. Δανείου ἑνοποιήσεως 1895	»	71,837	75
» *Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000.000*	»	45	—
» *Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως*	»	640	—
Προκαταβολαὶ	»	2,231	50
Τράπεζα Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	16,193	35
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900	»	1,331	60
Χρεῶσται ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων	»	160	15
Ἀκίνητα κτήματα	»	65,170	24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863	80
	Δρ.	575,273	91

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1904.

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1904

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Ἐγγυοδοσίαι	»	1,800	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολ. ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις	»	116,464	16
Πιστωταὶ Διάφοροι	»	7,045	45
Κεφάλαιον	»	449,964	30
		575,273	91

Ὁ Λογιστὴς
Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

		ΧΡΕΩΣΙΣ					
		Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1903		*Πράξεις εντός του έτους 1904*		*Τό όλον της χρεώσεως*	
Ταμεῖον	Δρ.	3,121	36	1,029,824	35	1,032,945	71
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης	»	131,320	—			131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθν. Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898	»	71,837	75			71,837	75
Ὁμολογίαι Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν δραχ. 30,000,000	»	45	—			45	—
Ὁμολογίαι Ἐθνικ. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640	—			640	—
Χρεώγραφα δι' ἐγγύησιν τοῦ Ταμίου τῆς Ἑταιρείας Πέτρου Χρυσανθοπούλου	»			10,000	—	10,000	—
Προκαταβολαί	»	19,917	90	19,100	—	39,017	90
Τράπεζα Γ. Π. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	73,000	—	371,239	30	444,239	30
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900	»	1,331	60			1,331	60
Ἐγγυοδοσίαι	»			15,000	—	15,000	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»			36,273	09	36,273	09
Πιστωταὶ διάφοροι	»			65,676	30	65,676	30
Χρεῶσται διάφοροι	»	452	65			452	65
Κεφάλαιον	»			5,122	80	5,122	80
Ἀκίνητα κτήματα	»	65,170	24			65,170	24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863	80			259,863	80
	»	626,700	30	1,552,235	84	2,178,936	14

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1904

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ						ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31 Δεκ. 1904			
Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1903		Πράξεις εντός του έτους 1904		Τὸ ὅλον τῆς πιστώσεως		Χρέωσις		Πίστωσις	
		1,006,465	19	1,006,465	19	26,480	52		
						131,320	—		
						71,837	75		
						45	—		
						640	—		
		10,000	—	10,000	—				
		36,786	40	36,786	40	2,231	50		
		428,045	95	428,045	95	16,193	35		
						1,331	60		
6,500	—	10,300	—	16,800	—			1,800	—
99,436	90	53,300	35	152,737	25			116,464	16
65,676	30	7,045	45	72,721	75			7,045	45
		292	50	292	50	160	15		
455,087	10			455,087	10			449,964	30
						65,170	24		
						259,863	80		
626,700	30	1,552,235	84	2,478,936	14	575,273	91	575,273	91

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1904

Ὁ Ταμίας — Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής — Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ

τῶν Γενικῶν Λογαριασμῶν, ἐφ' ὧν ἐπῆλθε μεταβολὴ ἢ μὴ κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1904.

Α'. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Λ/σμῶν τοῦ Ἐνεργητικοῦ.

Ταμεῖον

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..................	Δρ.	3,121.36
ἐχρεώθη ὁ Λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1904 ἐνεργηθείσας εἰσπράξεις..................................	»	1,029,824.35
	»	1,032,945.71
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθείσας πληρωμάς...	»	1,006,465.19
καὶ ὑπόλοιπον Ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1904................	»	26,480.52

Χρηματόγραφα

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχον 56 μετοχαὶ ἀξίας............	Δρ.	131,320.—
τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.......	»	131,320.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχον 754 ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898 ἀξίας............................	»	71,837.75
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 21 Δεκεμβρίου 1904...........................	»	71,837.75
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχον 36 Ὁμολογίαι τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000 ἀξίας........................ ...	»	45.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904............................	»	45.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχον Ὁμολογίαι τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως ἀξίας..................................	»	640.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904............................	»	640.—

Προκαταβολαὶ ἐπὶ ἀποδόσει Λ/σμοῦ εἰς ἐφόρους ἐπιστάτας καὶ λοιπούς.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὠφείλοντο πρὸς τὴν Ἑταιρείαν προκαταβολαί..	Δρ.	19,917.90
ἐχρεώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1904 γενομένας προκαταβολάς..	»	19,100.—
	»	39,017.90
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις προκαταβολῶν..........	»	36,786.40
ὑπόλοιπον ἀποδοτέον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904	»	2,231.50

Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζὲ ἀνήρχετο εἰς	Δρ.	73,000.—
ἐχρεώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1904 γενομένας ἐντόκους καταθέσεις..................................	»	371,239.30
	»	444,239.30
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀναλήψεις.......................	»	428,045.95
ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904	»	16,193.35

Χρεῶσται ἐκ Γραμματίων Λαχείου.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου ἀνήρχετο ἐν συνόλῳ....................		Δρ.	1,331.60
ἐπὶ τοῦ Λ/σμοῦ τούτου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή. Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904..............................		»	1,331.60

Χρεῶσται ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..................		Δρ.	452.65
ἐπιστώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις...........		»	292.50
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904..........................		»	160.15

Ἀκίνητα κτήματα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..................		Δρ.	65,170.24
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἑπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904..........................		»	65,170.24

Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρχετο εἰς............		Δρ.	259,863.80
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἑπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904..		»	259,863.80

Β'. Ἐπὶ τῶν Λ/σμῶν τοῦ Παθητικοῦ.

Ἐγγυοδοσίαι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον....		Δρ.	6,500
ἐπιστώθη ὁ λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰς γενομένας καταθέσεις ἐντὸς τοῦ 1904....................		»	10,300
		»	16,800
καὶ ἐχρεώθη μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις.........		»	15,000
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904...............		»	1,800

Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον.....		Δρ.	99,436.90
ἐπιστώθη ὁ λ/σμὸς οὗτος μὲ...................		»	53,300.35
		»	152,737.25
καὶ ἐχρεώθη μὲ τὰς γενομένας δαπάνας..........		»	36,273.09
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904..............		»	116,464.16

Πιστωταὶ Διάφοροι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον		Δρ.	65,676.30
ἐπιστώθη μὲ τὰ ὀφειλόμενα 31 Δεκεμβρίου 1904..		»	7,045.45
		»	72,721.75
καὶ ἐχρεώθη 1) μὲ τὰς γενομένας πληρωμάς......	Δρ. 58,336.85		
καὶ 2) μὲ τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας παραγραφέντα ἐκ κληρωθέντων λαχείων καὶ πάσης ἄλλης αἰτίας	» 7,339.45	»	65,676.30
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904		»	7,045.45

Πληρωτέα ἐντάλματα.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1904 ἐξεδόθησαν ἐντάλματα 1605 ἀξίας..............................		Δρ.	1,006,528.34
ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1443................		»	63.15
ὡς μὴ προσαχθέντος ὑπὸ τοῦ δικαιούχου πρὸς ἐξόφλησιν, ὑπελείφθησαν τοιαῦτα 1604 ἀξίας		»	1,006,465.19
ἅτινα καὶ ἐξωφλήθησαν πάντα ὑπὸ τοῦ ταμείου....			

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ἀνήρχετο εἰς..................			Δρ. 455,087.10
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἑξῆς:.......			
ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903.....		Δρ. 3,121.36	
ἐκ 56 μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀξίας....................		» 131,320.—	
ἐξ 754 ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898 ἀξίας....		» 71,837.75	
ἐκ 36 ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Πατριωτ. Δανείου τῶν δρ. 30,000,000		» 45.—	
ἐκ μιᾶς ἀποδείξεως καὶ ἑνὸς ὁριστικοῦ τίτλου τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως..........		» 640.—	
ἐκ προκαταβολῶν...............		» 19,917.90	
ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζέ.........		» 73,000.—	
ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900 ἐν ὅλῳ.........		» 1,331.60	
ἐκ χρεωστῶν ἐξ ἀκυρώσεως χρηματικῶν ἐνταλμάτων..........		» 452,65	
ἐξ ἀκινήτων κτημάτων ἀξίας......		» 65,170.24	
καὶ ἐκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας ἀξίας................		» 259,863.80	
		» 626,700.30	
Ἐκπιπτομένων τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 εἰς ἐγγυοδοσίαν τοῦ Ταμίου Παναγ. Χρυσανθοπούλου...	Δρ. 5,000.—		
» » ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ.....................	» 1,500.—		
» ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις................	» 99,436.90		
» ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς τοῦ 1902....................	» 2,935.45		
» μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ 1903.................	» 2,430.—		
» ἀνεκκαθαρίστους Λ/σμοὺς τοῦ 1903....................	» 8,210.85		
» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς 3ης Τριμηνίας 1903................	» 2,100.—		
» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς 4ης Τριμηνίας 1903................	» 50,000.—	Δρ. 171,613.20	Δρ. 455,087.10
Ἐντὸς τοῦ ἔτους 1904 ἐπῆλθον αἱ ἑξῆς αὐξομοιώσεις:			
α) εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1903.........		Δρ. 3,121.36	
προσετέθησαν αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1904 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις, κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως τοῦ ταμείου,		» 1,029,824.35	
τὸ ὅλον............		» 1,032,945.71	
Εἰς μεταφορὰν..............			Δρ. 1,032,945.71

Ἐκ μεταφορᾶς.			Δρ. 1,032,945.71
ἀφαιρουμένων δὲ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθεισῶν πληρωμῶν....................		» 1,006,465.19	
Ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904			» 26,480.52
β) Ἐπὶ τῶν Μετοχῶν τῆς Ἐθν. Τραπέζης, 56 τὸν ἀριθμόν, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν.....			» 131,320.00
γ) Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898, τὸν ἀριθμὸν 754, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν			» 71,837.75
δ) Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30.000,000 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολὴ (ἀριθμοὶ 81,885—81,890, 81,892 —81,893,— 81,895—81,905, 81,907 — 81,909, 81,911—81,914, 86,886 — 86,889, 128,955. 128,957, 187,052 ἕως 187,053 καὶ 187,055—187,056) σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς			» 45.00
ε) Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτοῦ εἰς..			» 640.00
στ) Ἐκ προκαταβολῶν εἰς ἐφόρους, ἐπιστάτας κλπ. ἐπὶ ἀποδόσει λ/σμοῦ ὠφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903	Δρ. 19,917.90		
Ἐδόθησαν ἐντὸς τοῦ 1904 νέαι προκαταβολαί	» 19,100.00		
	» 39,017.90		
καὶ ἀπεδόθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος	» 36,786.40		
ἑπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904	» 2,231.00		» 2,231.50
ζ) Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1903 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζέ....................	» 73,000.00		
προσετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ 1904.............	» 371,239.30		
	» 444,239.30		
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους.....................	» 428,045.95		
ἑπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον καταθέσεων τὴν 31 Δβρίου 1904			» 16,193.35
η) Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων λαχείου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμενον ποσόν			» 1,331,60
θ) Εἰς τοὺς χρεώστας διαφόρους ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων	» 452,65		
ἀφῃρέθη τὸ εἰσπραχθὲν ἐντὸς τοῦ 1904 ποσὸν	» 292.50		
Εἰς μεταφοράν...			Δρ. 250,079.72

Ἐκ μεταφορᾶς.....		Δρ. 250,079.72
καὶ ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904		» 160.15
ι) Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν...........		» 65,170.24
ια) Ἐπὶ τῆς γενομένης δαπάνης μέχρι τῆς 31 Δβρίου 1899 τοῦ ἀνεγερθέντος Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ αὕτη...		» 259,863.80
τὸ ὅλον............		» 575,273.91
Κατὰ τἀνωτέρω ἡ περιουσία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1904 ἀποτελεῖται		
1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ ταμείῳ ...		» 25,480.52
2) » 56 μετοχὰς τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἀξίας.........		» 131,320.00
3) » 754 ὁμολογίας Ἐθν. Δανείου Ἑνοποιήσεως τοῦ 1898 ἔτους		» 71,837.75
4) » 36 ὁμολογίας πατριωτικοῦ δανείου 30 ἑκατομ.		» 45.00
5) » μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἕνα ὁριστικὸν τίτλον τοῦ Ἐθν. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως		» 640.00
6) » Προκαταβολάς..........		» 2,231.50
7) » ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζέ..		» 16,193.35
8) » χρεώστας γραμματίων λαχείου 1897—1900......		» 1,331.60
9) » χρεώστας ἐξ ἀκυρώσεως χρημ. ενταλμάτων		» 160.15
10) » ἀκίνητα κτήματα ἀξίας...		» 65 170.24
11) » Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας		» 259,863.80
τὸ ὅλον.....		» 575,273.91
ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων		
1) εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ.................	Δρ. 1,500.—	
2) » ὁμοίαν ἐργολάβου Ἰ. Τσισμενάκη	» 300.—	
3) » ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις..............	» 116,464.16	
4) » μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ ἔτους 1904.....	» 1,670.00	
5) » ἀνεκκαθαρίστους λ/σμοὺς τοῦ 1904	» 175,45	
6) » ὀφειλομένας ἀμοιβὰς λαχείου τρίτης τριμηνίας 1904.....	» 500.00	
7) » ὁμοίας λαχείου τετάρτης τριμηνίας 1904.............	» 4,700.00	Δρ. 125,309.61
Ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία τὴν 31 Δβρίου 1904...........		» 449,964.30

Ἐν Ἀθήναις 31 Δβρίου 1904

Ὁ Ταμίας	***Ὁ Λογιστής***
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ	Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Τῆς Ἐφημερίδος ἐκδίδονται κατ' ἔτος τέσσαρα τεύχη σχήματος τετάρτου, ἀποτελοῦντα ἕνα τόμον συγκείμενον ἐκ δώδεκα τοὐλάχιστον τυπογραφικῶν φύλλων καὶ δ[...]κα πινάκων.

Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν :

Τόμος Α[...] 1883, ἐκ 18 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 4 διπλοῖ, καὶ 9 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος Βος 1884, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 7 διπλοῖ, καὶ 7 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Γος 1885, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 8 διπλοῖ, καὶ 14 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Δος 1886, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 4 διπλοῖ, καὶ 10 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Εος 1887, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 6 διπλοῖ, καὶ 38 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ϛος 1888, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 5 διπλοῖ, καὶ 20 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ζος 1889, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 12 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος Ηος 1890, ἐκ 15 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 11 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Θος 1891, ἐκ 12 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 4 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος Ιος 1892, ἐκ 16 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 13 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΑος 1893, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 11 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος ΙΒος 1894, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 14 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 8 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος ΙΓος 1895, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 6 διπλοῖ καὶ 26 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος ΙΔος 1896, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 14 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος ΙΕος 1897, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 2 διπλοῖ, καὶ 13 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙϚος 1898, ἐκ 18 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων καὶ 2 παρενθέτων, καὶ 59ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΖος 1899, ἐκ 16 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων καὶ 1 παρενθέτου, καὶ 68 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΗος 1900 ἐκ 10 τυπ. φύλ. μετὰ 11 πινάκων ὧν 3 διπλοῖ, καὶ 7 παρενθέτων καὶ 26 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΘος 1901, ἐκ 12 τυπ. φυλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν δύο διπλοῖ καὶ ἐννέα ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Κος 1902 ἐξ 11 τυπ. φύλ. μετὰ 17 πινάκων ὧν εἷς διπλοῦς, ἐννέα παρενθέντων πινάκων καὶ 36 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΑος 1903, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετα 12 πινάκων, ἑνὸς παρενθέντου πίνακος καὶ 32 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΒος 1904 ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 10 πινάκων καὶ 61 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΓος 1905, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 8 πινάκων καὶ 21 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

ΕΝ ΤΩ ΓΡΑΦΕΙΩ

ΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(Οδος Πανεπιστημιου Αριθ 20)

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογική, ἀφορῶσα τὰς ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνευρισκομένας ἀρχαιότητας. Ἐν Ἀθήναις, 1837-1860. Τεύχη μοναδικά, 1-4, 11-29 (14ον καὶ 16ον δὲν ἐξεδόθη), 50-55. Ἕκαστον τεῦχος . . . . Δρ. 1.—

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, ἐκδιδομένη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Περίοδος δευτέρα, 1862. Ἐν Ἀθήναις, 1862. Τεύχη Α'-ΙΒ' . . . . » 12.—

— 1869-1874. Τεύχη ΙΓ'-ΙΖ'. Ἕκαστον τεῦχος . . . . » 3.—

Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Ἀθήναις, 1851-1855. Φυλλάδιον 2.3 (τὸ 1ον φυλλ. 1851 δὲν ὑπάρχει) εἰς 4ον. Ἕκαστον τεῦχος . » 1.—

Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθείου Ἐπιτροπῆς. Ἐν Ἀθήναις 1853. εἰς 4ον μετὰ 8 πινάκων . . . . » 1.—

Ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι, ἐκδιδόμεναι ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Φυλλάδιον Αον (ἄλλο δὲν ἐξεδόθη). Ἐν Ἀθήναις 1860. εἰς 4ον . . . . » 1.—

Γενικαὶ συνελεύσεις τῶν ἑταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, 1860-1870. Ἐν Ἀθήναις 1860-1870. Φυλλάδια 11 εἰς 4ον. Ἕκαστον φυλλάδιον . . . . » 1.—

Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, 1872-1881 (ὁ τόμος τοῦ 1871 δὲν ὑπάρχει). Ἐν Ἀθήναις, 1872-1882. Τόμοι 10 εἰς 8ον. Ἕκαστος τόμος. . . . . » 3.—

— 1882-1904. Ἐν Ἀθήναις, 1883-1906. Τόμοι 23 εἰς 8ον. Ἕκαστος τόμος . . . . » 3.—

Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογική. Περίοδος Τρίτη 1883 κ. ἑ. Ἕκαστος τόμος. » 25.—

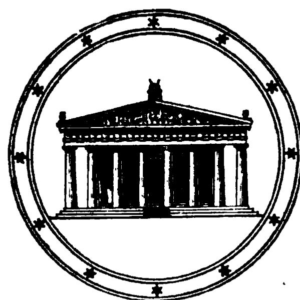
Ἕκαστον τεῦχος » 6.25

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

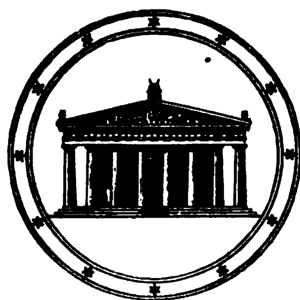
ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1906

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

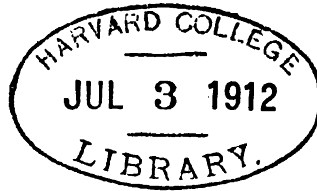
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1906

HARVARD COLLEGE
JUL 3 1912
LIBRARY.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX-MEININGEN
Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

Ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεόκλητος.
Friederich Adler. Berlin.
Babelon Ern. Paris.
Beloch Jul. Roma.
Otto Benndorf. Wien.
Max. Bonnet. Montpellier.
R. C. Bosanquet. Ἀθήνησι.
G. Clemenceau. Paris.
Max Collignon. Paris.
Domenico Comparetti. Firenze.
Alexander Conze. Berlin.
Alfred Croiset. Paris.
† Θεόδωρος Δηλιγιάννης. Ἀθήνησι.
W. Dittenberger, Leipzig
Wilhelm Dörpfeld. Ἀθήνησι.
Fr. v. Duhn. Heidelberg.
Joseph Durm. Karlsruhe.
Arthur Evans. Oxford.
Sir John Evans. London.
Paul Foucart. Paris.
Adolph Furtwängler. München.
Hiller v. Gaertringen. Berlin.
Ernst Gardner. Cambridge (England).
Percy Gardner. Oxford.
B. L. Gildersleeve. Baltimore. U. S. America.
Will. Watson Goodwin. Cambridge. U. S. America.
Hamdy Bey. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.
Hampel Jos. Budapest.
B. Haussoulier. Paris.
† Heermance Th Ἀθήνησι.
L. Heuzey. Paris.
Hogarth D. Oxford.
Holleaux M Ἀθήνησι.
Th. Homolle. Paris.
† R. C. Jebb. Cambridge (England).
Κ. Καραπάνος. Ἀθήνησι.
Bruno Heil. Strassburg.
R. Kekulé. Berlin.
Adolph Kirchhoff. Berlin.
G. A· Macmillan London.
Lucien Magne. Paris.
Rev. J. P. Mahaffy.
Hor. Marucchi. Roma.
Adolph Michaelis. Strassburg.
L. A. Milani. Firenze.
Oscar Montelius. Stockholm.
D. B. Monro. Oxford.
A. S. Murray. London.
Charles Elliot Norton. Cambridge U. S. America.
Th. Ouspensky. Ἐν Κωνστ/πόλει.
G. Perrot. Paris.
Luigi Pigorini. Roma.
W. M. Ramsay. Aberdeen (Scotland).
S. Reinach. Paris.
E. Reisch. Wien.

W. Ridgeway. Cambridge. (England).
La Comtesse de Riencourt. Ἀθήνησι.
Rufus B. Richardson. New York. America.
Rev. A. H. Sayce. Oxford.
G. Schlumberger. Paris.
R. R v. Schneider. Wien.
H. Schrader. Innsbruck
Cecil Smith. London.
Th. D. Seymour. New-Haven U. S. America.
E. v. Stern. Odessa.
Gr. G. Tocilesco. Bucarest.
G. Treu. Dresden.
Charles Waldstein. Cambridge (England).
Th. Wiegand. Ἐν Κωνστ/πόλει.
Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff. Berlin.
Ad. Wilhelm. Ἀθήνησι.
Paul Wolters. Würzburg.
Henri Weil. Paris.

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1905

Οἱ ἑταῖροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ κυρτῶν γραμμάτων, εἶνε ἑταῖροι ἰσόβιοι.

Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος Θρ.
Ἀγγελόπουλος Ἠλίας
Ἀθηνογένης Γ.
Ἀνδρόπουλος Στ.
Ἀνέζης Δ.
Anthes Ed.
Ἀντωνιάδης Δ.
Ἀντωνόπουλος Κ.
Ἀξελὸς Μιλτ.
Ἀραβαντινὸς Ι.

Βακράτσας Εἰρ.
Βαλαωρίτης Ι.
Βαλλώσης Δ.
Βαλτατζῆς Π. Γ.
Βαρβαρέσος Π. Μ.
Βάσης Σπυρ.
Βάσσος Ἀλέξ.
Βάσσος Τιμ.
Βαφειαδάκης Ν.
Βεκούσης Δ.
Βερναρδάκης Ἀθ.
Βικέλας Δ.
Bissing Fr. W. von
Βοῖσχος Ἐπ.
Bosanquet R. C.
Βούκρας Δ.
Βουλπιώτης Δ.
Burguet Ém.

Γεννάδιος Ἰωάν.
Γενοβέλης Π.
Γεωργακόπουλος Ε.
v. Gäertringen Hiller
Γεωργιάδης Ἀθ.
Γκιὼν Ἀνδρέας

Graef B.
Γρηγοράκης Γρ.
Γρυπάρης Π.

Δαμβέργης Α.
Δάσιος Σπ.
Δελακοβίας Ν.
Σεβ. Δελένδας Ἀντ.
Δέλλιος Ἰωάν.
Δεληγεώργης Λ.
Δεμερτζῆς Α.
Δημητριάδης Χ.
Διγενῆς Μ.
Διπλαράκος Γ.
Dörpfeld W.
Δραγάτσης Ἰάκ.
Δραγούμης Μ.
Δραγούμης Στ.
Δρακίδης Π.
Δυοβουνιώτης Γ.

Ἐλευθεριάδης Σωκ.
Εὐκλείδης Ι.
Εὐταξίας Ἀθ.
Εὐταξίας Ι.

Ζαΐμης Ἀλ.
Ζαρίφης Γ.
Ζητουνιάτης Π.
Ζυγομαλᾶς Α.

Ἡλιόπουλος Χρ.

Θεοδωρακάκης Στυλ.
Θεοδωράκης Γ.
Θεοδωρόπουλος Β.
Θεοφανόπουλος Δ.

Ιορδανόπουλος Μ.
Judeich Walther

Καββαδίας Π.
Καγκάδης Ἰάκ.
Καζάζης Ν.
Καλαποθάκης Μ.
Καλδοκορέσης Ν.
Καλλιγᾶς Πέτρος
Καλλιοντζῆς Εὐάγ.
Καλογερόπουλος Ν.
Κανάκης Π.
Καπλάνογλους Κ. Π.
Καραβασίλης Σπ.
Καράλης Α.
Καραθεοδωρῆς Στέφ.
Καραπάνος Κ.
Καρατζᾶς Ἀλ.
Καρκούλιας Ἠλ.
Καρολίδης Π.
Καστόρχης Δ.
Καστριώτης Π.
Κατριβάνος Α.
Καυταντζόγλους Ἰω.
Κεφάλας Γ.
Kinch Fr.
Κλοντηρόπουλος Γ.
Κολυβᾶς Α.
Κόντος Κ.
Κοντόσταυλος Α.
Κορομάντσος Ἐπ.
Κουλομόπουλος Κ.
Κουρουνιώτης Κ.
Κοφινιώτης Ἰω.
Κριεζῆς Ἀντ.
Κρῖνος Π.
Κύρης Μ.
Κωνσταντινίδης Π.
Κωνσταντόπουλος Κ.

Λαμπρόπουλος Ἀλ.
Λαμπρυνίδης Μ.
Λεονάρδος Β.
Λεονάρδος Δ.
Λιόλιος Γ.
Λύδερς Ὀθ.
Λυκάκης Ἀλ.
Λυκούδης Ἐμ.
Λύρης Ἰωάν.

Μαγγιῶρος Σπ.
Μαγιάσης Ἰωάν.
Μακκᾶς Δ.
Μακκᾶς Κ.
Μακκᾶς Ν.
Μανδραπήλιας Α.
Μανέτας Π.
Μανιάκης Κ.
Μαντζάκος Χ.
Μαντζούφας Ἀνδρ.
Μανωλίδης Σωκρ.
Μαρκόπουλος Ἰω.
Μαρούδης Μ.
Μαυρομιχάλης Π. Κυριακούλης
Μελισσουργὸς Γ.
Μητσόπουλος Κ.
Μιστριώτης Γ.
Μούσης Ἰωάν.
Μουτσόπουλος Ἀθ.
Μπαλτῆς Θ.
Μπαλάνος Ν.
Μπάρτ Γουλ.
Μυλωνᾶς Κ.

Νεγρεπόντης Μ. Μ.
Νικολαΐδης Γ.
Νικολαΐδης Ι.
Νικολαΐδης Λουδ.
Νικολόπουλος Σ.
Noack F.

Ξανθάκης Π.

Οἰκονόμος Π.
Πάλλης Ἀγ.
Παναγιωτόπουλος Ἀν.
Πανταζῆς Μιλτ.
Παντελίδης Ἐμμ.
Παπαβασιλείου Γ.

Παπαδημητρακόπουλος Θ.
Παπαδιαμαντόπουλος Ι.
Παπαδόπουλος Β.
Παπαμιχαλόπουλος Κ.
Παπαναστασίου Π.
Παπανδρέου Π.
Παπαφράγκος Σπ.
Παπαχρήστου Γ.
Παπούδωφ Ἀρ.
Pernice Er.
Περρῆς Π.
Περρῆς Σ.
Πεσματζόγλου Ἰωάν.

Robert K.
Ραγκαβῆς Κλ.
Ροσέτος Ἀλ.
Ράλλης Δ.
Ράλλης Στ.
Ρωμαΐδης Ἀρ.
Ρωμάνος Ἀθ.

Σακελλαρόπουλος Σωτ.
Schiff Al.
Schrader H.
Σιμόπουλος Ἰω.
Σκιᾶς Α.
Σκουζὲς Ἀλ.
Σκουζὲς Π.
Σκουλούδης Σ.
Σοφούλης Θ.
Στάης Β.
Σταμούλης Ἀναστ

Σταυρόπουλος Δ.
Steele Daniel
Στέφανος Κλὼν
Στεφανάκος Φιλόθεος
Στρέϊτ Γ.
Στρέϊτ Στ.
Studniczka F.
Σφακιανάκης Π
Σχλίεμαν Ἀγ.
Σωτηριάδης Γ.

Τραπάντζαλης Γ.
Τριανταφυλλάκος Ν.
Τσάτσος Ἰω.
Τσιβανόπουλος Δ.
Τσίλλερ Ἐρν.
Τσούντας Χρ.
Τυπάλδος Μπασιᾶς Ἀθ

Fabricius E.
Φίλιος Δ.
Φωτίου Ἰω.

Χατζηδάκις Γ.
Χατζηδάκις Ι.
† Heermance T. W.
Ψαλτήρας Γ.
Ψάλτης Ἰάκ.
Wide Sam.
Wiegand Theodor
Wilhelm Ad.
Zahn Robert

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΩΝ
ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1905

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καββαδία καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν ἑταίρων τῇ 29 Ἰανουαρίου 1906.

Κύριοι,

Προσερχόμενον τὸ Συμβούλιον ἐνώπιον ὑμῶν ἵνα λογοδοτήσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους ἀνακοινοῖ ἐν πρώτοις ὅτι λήγοντος τοῦ ἔτους ὁ ἐπίτιμος ἑταῖρος τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας, ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος Θεόδωρος Π. Δηλιγιάννης ἔπεσε θῦμα ἀπαισίας δολοφόνου χειρὸς ἐν αὐτῇ τῇ ἐκπληρώσει τῶν κυβερνητικῶν αὐτοῦ καθηκόντων. Φιλόπατρις ὁ Θεόδωρος Δηλιγιάννης ἦτο, κατ' ἀκολουθίαν, καὶ κατ' ἐξοχὴν φιλάρχαιος καὶ τῆς Ἑταιρείας πάντοτε προστάτης. Καὶ ὡς κυβερνήτης τῆς χώρας καὶ ὡς ἰδιώτης πρόθυμον παρεῖχε ἑκάστοτε συνδρομὴν τῇ Ἑταιρείᾳ, μετὰ στοργῆς διεπυνθάνετο τὰ κατ' αὐτὴν καὶ μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος παρηκολούθει τὰ ἔργα αὐτῆς. Ἡ μνήμη τοῦ Θεοδώρου Δηλιγιάννη θὰ εἶνε ἀγήρως εἰς πάντας τοὺς ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ ἔθνους ἐργαζομένους καὶ εἰς τοὺς περὶ αὐτῶν ἐνδιαφερομένους.

Καὶ ἀλλοδαποὶ ἐπιτίμιοι ἑταῖροι, δύο, ἐτελεύτησαν τὸν βίον, ὧν ἀγήρως εἴη ἡ μνήμη, ὁ διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα Ἀμερικανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς T. W. Heermance, ὅστις ἔπεσε θῦμα νόσου, ἧς τὰ σπέρματα ἔλαβεν ἐν ἐργασίαις αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης, ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῆς Κορίνθου, καὶ ὁ Sir Richard Jebb, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κανταβριγίας, ὁ κορυφαῖος τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἑλληνιστῶν, ἀνὴρ δὲ ἐπιφανέστατος, ὅστις πρὸς τῇ λατρείᾳ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἠγάπα ἀκραιφνῶς καὶ τὴν σήμερον Ἑλλάδα καὶ κατελέγετο ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ φιλελλήνων.

Καὶ τὰ δύο προηγούμενα ἔτη, ἰδίως ὅμως τὸ λῆξαν ἔτος, ἦσαν ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν ἔτη κρίσιμα διὰ τὴν Ἑταιρείαν. Ἀφ' ὅτου ἐψηφίσθη καὶ ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ὁ νόμος περὶ λαχείου τοῦ Στόλου, τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας γραμμάτια τοῦ λαχείου δὲν ἐπωλοῦντο ἅπαντα, ἐκ τούτου δὲ προέκυπτον ἐλλείμματα ἐν τῷ προυπολογισμῷ τῆς Ἑταιρείας. Τὸ Συμβούλιον ἰδὸν τὸν κίνδυνον τοῦτον προέβη εἰς πᾶσαν δυνατὴν οἰκονομίαν καὶ ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τῆς τε Ἑταιρείας καὶ τὸ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐκτελούμενα ἔργα, ὧν ἄλλα μὲν ἔπαυσεν, ἄλλα δὲ περιώρισεν. Ἐπὶ πλέον ἐνόμισε τὸ Συμβούλιον ὅτι, τῶν διδράχμων γραμματίων τοῦ λαχείου μετατρεπομένων εἰς μονοδράχμων, θὰ ἦτο εὐκολωτέρα ἡ πώλησις πάντων τῶν γραμματίων· ἀλλὰ καὶ τὸ μέτρον τοῦτο, τεθὲν εἰς ἐφαρμογὴν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, δὲν ἔφερε τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, διότι οὐδὲ τὰ δύο τρίτα τῶν ἐκδιδομένων γραμματίων ἐπωλοῦντο. Τὸν κίνδυνον τοῦτον τοῦ λαχείου τῆς Ἑταιρείας βλέπουσα ἡ Κυβέρνησις εἰσηγήσατο εἰς τὴν Βουλὴν Νόμον, ψηφισθέντα, καθ' ὃν τὰ δύο λαχεῖα, τὸ τῆς Ἑταιρείας καὶ τὸ τοῦ Στόλου ἑνοῦνται εἰς ἕν,

χορηγουμένων τῇ Ἑταιρείᾳ ἐκ τῶν προσόδων τοῦ κοινοῦ τούτου λαχείου 300,000 δρ. κατ' ἔτος (1). Οὕτως ἀπὸ τοῦ

(1) Νόμος ͵ΓΝΖ'. Περὶ συγχωνεύσεως τοῦ λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1. Τὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου ͵ΑΧΛ' τῆς 30 Δεκεμβρίου 1887 περὶ λαχείων συσταθὲν καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Β. διατάγματος τῆς 26 Δεκεμβρίου 1904 περὶ κανονισμοῦ ἐπὶ τὸ εὐστοχώτερον τοῦ Λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, λειτουργοῦν λαχεῖον τῆς ἑταιρείας ταύτης, καὶ τὸ διὰ τοῦ νόμου ͵ΓΚΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3024) τῆς 10 Ἰουνίου 1904 περὶ συστάσεως λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος συσταθὲν λαχεῖον ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου συγχωνεύονται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1906 καὶ ἐφεξῆς εἰς ἓν κοινὸν «Λαχεῖον ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος», τοῦ ὁποίου ἡ διοίκησις καὶ διαχείρισις ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ͵ΓΚΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3024) τῆς 10 Ἰουνίου 1904 περὶ συστάσεως λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 2. Ἡ ἔκδοσις τοῦ λαχείου περιλαμβάνει κατ' ἀνώτατον ὅρον ἓν ἑκατομμύριον γραμματίων κατ' ἔτος, ὧν ἕκαστον τιμᾶται ἀντὶ τεσσάρων δραχμῶν.

Ἐπιτρέπεται, ὅπως μέρος τῶν γραμματίων τούτων ἐκδίδωται εἰς τμήματα γραμματίου, ὧν ἕκαστον τιμᾶται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς. Ἕκαστον τμῆμα γραμματίου ἰσχύει μόνον διὰ μίαν ἐκ τῶν κληρώσεων τοῦ Λαχείου.

Ἄρθρον 3. Διὰ Β. διατάγματος δύναται νὰ ἀνατεθῇ ἡ πώλησις τῶν γραμματίων εἰς τὰς ταμιακάς, προξενικὰς καὶ ἄλλας πολιτικάς, στρατιωτικὰς καὶ ναυτικὰς ἀρχάς. Ἡ παρεχομένη αὐταῖς ἀποζημίωσις διὰ τὰ παρ' αὐτῶν πωλούμενα γραμμάτια ὁρίζεται εἰς πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν γραμματίων.

Διὰ Β. διατάγματος δύναται προσέτι νὰ ἀνατίθηται ἡ πώλησις τῶν γραμματίων, πρὸς ταῖς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου ͵ΓΚΔ' τοῦ 1904 ἀνεγνωρισμέναις Τραπέζαις, καὶ εἰς ἰδιωτικὰς Τραπέζας, Ἑταιρείας ἢ ἰδιώτας, ἐπὶ τῇ παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁριζομένῃ ἀμοιβῇ τῶν δέκα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρον 4. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1906 καὶ ἐφεξῆς καὶ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης τριμηνίας ἀποδίδοται ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ λαχείου εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν ἑταιρείαν, κατὰ τὰ διὰ Β. διατάγματος κανονισθησόμενα, ποσὸν δραχμῶν ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδων καὶ διατίθεται εἰς ἀνάγκας αὐτῆς.

Ἄρθρον 5. Τὸ παρὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν συνεσταμένον ἴδιον γραφεῖον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Γραφεῖον τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος», μετονομάζεται «Γραφεῖον τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος».

Παρὰ τῷ γραφείῳ τούτῳ διορίζεται, κατόπιν διαγωνισμοῦ, ἐνεργουμένου κατὰ τὰ διὰ Β. διατάγματος κανονισθησόμενα, εἷς λογιστής, ἐπὶ βαθμῷ ὑπουργικοῦ

ἀρξαμένου ἔτους ἔπαυσε πλέον ἡ Ἑταιρεία ἐκδίδουσα λα-

γραφέως α' τάξεως καὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν ἑκατὸν πεντήκοντα, ἔχων τὰ προσόντα τῶν ὁμοιοβάθμων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ μισθοδοσία τοῦ ὑπαλλήλου τούτου καταβάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου ͵ΓΚΔ' τῆς 10 Ἰουνίου 1904.

Τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ εἰρημένου γραφείου ἀπολύεται μόνον κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ νόμου ͵ΒΡΕ' τῆς 17 Δεκεμβρίου τοῦ 1892.

Ἄρθρον 6. Εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου ͵ΓΚΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3024) τῆς 10 Ἰουνίου 1904 διαρκῆ ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ λαχείου συμμετέχει, ἀντὶ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν, ὁ Γενικὸς Ἔφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων.

Ἄρθρον 7. Τὰ ὑφιστάμενα λαχεῖα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου θέλουσι λειτουργήσει ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905 κατὰ τὰς ἄχρι τοῦδε ἰσχυούσας περὶ αὐτῶν διατάξεις τῶν νόμων καὶ Β. διαταγμάτων.

Ἄρθρον 8. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κληρουμένων λαχνῶν καὶ τὰ ποσὰ τῶν παρεχομένων ἀμοιβῶν ὁρίζονται, δι' ἑκάστην τῶν τεσσάρων κληρώσεων ἑκάστου ἔτους, ὡς ἑξῆς:

Κληρούμενοι ἀριθμοί		Ποσὰ ἀμοιβῶν	
1ος	δραχμαὶ	100,000	100,000
2ος	»	25,000	25,000
3ος	»	10,000	10,000
3	ἑπόμενοι πρὸς δραχ.	5,000	15,000
5	» » »	1,000	5,000
411	» » »	100	41,100
578	» » »	50	28,900
1000			225,000

Αἱ ἀμοιβαὶ αὗται πληρώνονται ἀμέσως μετὰ τὴν κλήρωσιν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου ͵ΓΚΔ' τοῦ 1904, πρὸς τὸν κάτοχον τῶν κληρωθέντων γραμματίων, ἐὰν ταῦτα ἔχωσι πωληθῇ πρὸ τῆς κληρώσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1905.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν — Δ. Γ. ΡΑΛΛΗΣ

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν — Κ. Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν — Β. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1905.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

ΑΣ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Διάταγμα περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου ͵ΓΝΖ' (ὑπ' ἀριθ. 3057) τῆς 7 Ἰου-

χεῖον, ἐκδίδεται δὲ τὸ κοινὸν λαχεῖον ὑπὲρ τοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, ἐξ οὗ προσδοκᾷ ἡ Ἑταιρεία τοὺς

λίου 1905 περὶ συγχωνεύσεως τοῦ Λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸν νόμον ‚ΓΝΖ' (ὑπ' ἀριθ. 3057) τῆς 7 Ἰουλίου 1905 περὶ συγχωνεύσεως τοῦ Λαχείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς Ἑλλάδος, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1. Συνιστᾶται χρηματικὸν λαχεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Λαχεῖον ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος», ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Κατ' ἔτος ἐκδίδονται κατ' ἀνώτατον ὅρον ἓν ἑκατομμύριον γραμματίων τοῦ Λαχείου, ὧν ἕκαστον τιμᾶται ἀντὶ δραχμῶν τεσσάρων καὶ ἰσχύει δι' ἁπάσας τὰς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους γενησομένας κληρώσεις. Γραμμάτιον ὅμως, πωληθὲν μεθ' ἑκάστην τῶν κληρώσεων, ἰσχύει μόνον διὰ τὰς ἑπομένας κληρώσεις τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ἐπιτρέπεται, ὅπως, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, μέρος τῶν γραμματίων ἐκδίδωται εἰς τμήματα γραμματίου, ὧν ἕκαστον τιμᾶται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς. Ἕκαστον τμῆμα γραμματίου ἰσχύει μόνον διὰ μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κληρώσεων τοῦ Λαχείου.

Κατ' ἔτος ἐνεργοῦνται τέσσαρες κληρώσεις, ἡ πρώτη κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Μαρτίου ἡ δευτέρα κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Ἰουνίου, ἡ τρίτη κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ἡ τετάρτη κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Δεκεμβρίου.

Οἱ ἀριθμοὶ τῶν κατά τινα τῶν κληρώσεων κληρωθέντων γραμματίων δὲν τίθενται εἰς τὴν κληρωτίδα κατὰ τὰς ἑπομένας κληρώσεις τοῦ αὐτοῦ ἔτους

Ἄρθρον 2. Τὰ γραμμάτια τοῦ Λαχείου ἐκτυποῦνται ἰδιαιτέρως δι' ἕκαστον ἔτος, τὰ δὲ τμήματα γραμματίου ἐκτυποῦνται ἰδιαιτέρως δι' ἑκάστην κλήρωσιν, ἀποτελοῦνται δὲ ἐκ στελέχους καὶ δελτίου καὶ πωλοῦνται ἀποκοπτόμενα ἐκ τοῦ στελέχους.

Τά τε γραμμάτια καὶ τὰ τμήματα φέρουσιν ἐπὶ μὲν τοῦ στελέχους αὐτῶν τὸ ἔτος ἢ τὴν κλήρωσιν, καθ' ἃ ἰσχύουσι, καθὼς καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ γραμματίου, ἐπὶ δὲ τοῦ δελτίου καὶ τοῦ ἔμπροσθεν μέρους αὐτοῦ φέρουσιν ἑλληνιστί, ἢ καὶ γαλλιστί, διὰ κεφαλαίων γραμμάτων, τὸν τίτλον ΛΑΧΕΙΟΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, καὶ προσέτι τὰς κληρώσεις ἢ τὴν κλήρωσιν, δι' ἃς ἰσχύουσι, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ γραμματίου ἢ τοῦ τμήματος αὐτοῦ. Ἐκτὸς τούτων, φέρουσι τὴν χρονολογίαν τῆς ἐκδόσεώς των καὶ τὰς λιθογραφικῶς ἢ ἐντύπως ἐπιτιθεμένας ὑπογραφὰς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ διευθύνοντος τμηματάρχου.

ἀναγκαίους πόρους πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ της.

Ἐν τῷ ὑπ' ὄψει ὑμῶν Ἀπολογισμῷ καὶ τοῖς προσηρ-

Ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν μέρους τοῦ γραμματίου ἢ τοῦ τμήματος αὐτοῦ φέρεται προσέτι ἔμβλημα ἢ εἰκών, ἧς ἐπιβάλλεται ἡ μεταβολὴ καθ' ἑκάστην ἰδίαν ἔκδοσιν γραμματίων ἢ τμημάτων αὐτῶν. Ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους τῶν γραμματίων καὶ τῶν τμημάτων αὐτῶν φέρεται περίληψις τῶν ὅρων καὶ τῶν ἀμοιβῶν τοῦ Λαχείου, ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ συντεταγμένη.

Τὰ γράμματα καὶ τὰ τμήματα αὐτῶν, πρὸ τῆς εἰς τὸν ταμίαν παραδόσεως, ἐξελέγχονται καὶ ἐπαληθεύονται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Σφραγιστήριον, ἐπιτιθεμένης ἐφ' ἑκάστου αὐτῶν τῆς ἀχρωμάτου σφραγῖδος τοῦ χαρτοσήμου, τῆς φερούσης τὰς λέξεις ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἄρθρον 3. Ὁ Ταμίας τοῦ Λαχείου ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐφοδιάζῃ ἐγκαίρως καὶ ἄνευ προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος, δι' ἀναλόγου ἀριθμοῦ γραμματίων καὶ τμημάτων αὐτῶν, συμφώνως ταῖς περὶ τούτου ἐντολαῖς τοῦ Διευθύνοντος τὸ γραφεῖον τοῦ Λαχείου Τμηματάρχου, τὸν προϊστάμενον τοῦ Ταμείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου, τὰς ἐμμίσθους προξενικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὁρισθησομένας ἀμίσθους τοιαύτας, τοὺς ἐν Ἀθήναις καὶ τοὺς ἐπαρχιακοὺς ταμίας καὶ ὑποταμίας, τὰς ταμιακὰς ἐπιτροπὰς τῶν ἐν Ἀθήναις στρατιωτικῶν σωμάτων καὶ καταστημάτων, τοὺς ταμίας τῶν Μετοχικῶν ταμείων τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ καὶ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων, τοὺς ἐν Ἀθήναις Γυμνασιάρχας, διευθυντὰς ἑλληνικῶν καὶ δημοτικῶν σχολείων, τοὺς ἐπιστάτας τῶν ἐπιταγῶν, τῶν δεμάτων καὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν ταχυδρομικῶν ἐνσήμων τοῦ Κεντρικοῦ Ταχυδρομείου Ἀθηνῶν, καὶ τοὺς ἀστυνόμους τῆς διοικητικῆς ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐφοδιάζωσιν ἐγκαίρως καὶ ἄνευ προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος, δι' ἀναλόγου ἀριθμοῦ γραμματίων ἢ τμημάτων αὐτῶν, συμφώνως ταῖς περὶ τούτου ἐντολαῖς τοῦ Διευθύνοντος τὸ Γραφεῖον τοῦ Λαχείου Τμηματάρχου, τοὺς ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ αὐτῶν ὑποταμίας, δημοσίους εἰσπράκτορας, ταμιακὰς ἐπιτροπὰς στρατιωτικῶν σωμάτων καὶ καταστημάτων, Γυμνασιάρχας, Σχολάρχας, Διευθυντὰς ἑλληνικῶν καὶ δημοτικῶν σχολείων, τοὺς προϊσταμένους τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν γραφείων καὶ τῶν γραφείων τῶν ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν καὶ δεμάτων καὶ τοὺς ἀστυνόμους.

Εἰς πάντας τοὺς ἀνωτέρω ἀναφερομένους ὑπαλλήλους ἀνατίθεται ἡ πώλησις τῶν γραμματίων καὶ τῶν τμημάτων αὐτῶν, ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου ͵ΓΝΖ' (ὑπ' ἀριθ. 3057) τῆς 7 Ἰουλίου 1905 ὁριζομένῃ ἀποζημιώσει τῶν πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς.

Ὅσοι ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἐφωδιάσθησαν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἄνευ προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος, διὰ γραμματίων ἢ τμημάτων αὐτῶν, ὀφείλουσιν, ἐὰν δὲν ἐπώλησαν πάντα ταῦτα μέχρι τῆς προτεραίας ἑκάστης κληρώσεως, νὰ ἀναφέρωσι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τηλεγραφικῶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν τοὺς ἀριθμοὺς τῶν μὴ πωληθέντων γραμματίων, ὑποβάλλοντες συγχρόνως διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἐπὶ ἀποδείξει ἀντίγραφον τοῦ τηλεγραφήματος τούτου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. Αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ ὀφείλουσιν, ἐντὸς τῶν εἰρημέ-

τημένοις λογιστικοῖς πίναξιν ἐκτίθενται λεπτομερῶς καὶ ἀναλελυμένως τὰ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἔσοδα καὶ ἔξοδα

νων προθεσμιῶν νὰ ἀποστέλλωσι πρὸς τὸν Ταμίαν τοῦ Λαχείου τὸ ἀντίτιμον τῶν παρ' αὐτῶν πωληθέντων γραμματίων· ἄλλως, κηρύσσονται ὀφειλέται τοῦ ἀντιτίμου τῶν γραμματίων τούτων καὶ ἐνεργεῖται κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διοικητικῶς ἡ παρ' αὐτῶν εἴσπραξις τοῦ ἀντιτίμου τῶν γραμματίων τούτων καὶ ἡ εἰς τὸν Ταμίαν τοῦ Λαχείου ἀπόδοσις αὐτῶν.

Ἄρθρον 4. Ἡ εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρείαν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου ͵ΓΝΖ' (ὑπ' ἀριθ. 3057) τῆς 7 Ἰουλίου 1905 ἀπόδοσις ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ λαχείου, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1906 καὶ ἐφεξῆς, εἰς τὸ τέλος ἑκάστης τριμηνίας δραχμῶν ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδων γίνεται παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ κατατεθειμένων εἰσπράξεων τοῦ λαχείου, δυνάμει ἐντολῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Τὰ οὕτως ἀποδιδόμενα ποσὰ καταλογίζονται ὁριστικῶς εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ ταμείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου, δυνάμει τῶν περὶ πληρωμῆς ἐντολῶν καὶ τῶν λοιπῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, διὰ χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκδιδομένου κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου ͵ΒΨΟΔ' τῆς 16 Δεκεμβρίου 1900 περὶ συστάσεως Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου, ἐπὶ συμψηφισμῷ πρὸς τὰς εἰσπράξεις αὐτοῦ.

Ἄρθρον 5. Πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως λογιστοῦ τοῦ γραφείου τοῦ λαχείου ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ διαγωνισθῶσιν, ἵνα ἐντὸς δέκα τοὐλάχιστον ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ τούτου προσκλήσεως ὑποβάλωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν αἴτησιν, ἐπισυνάπτοντες·

α') Πιστοποιητικὸν τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ὅτι εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ μητρῷον τῶν ἀρρένων καὶ ὅτι ἐξεπλήρωσαν πάσας τὰς ἑτέρας ὑπὸ τῶν περὶ στρατολογίας νόμων ἐπιβαλλομένας αὐτοῖς ὑποχρεώσεις.

β') Πιστοποιητικὸν τῶν ἁρμοδίων εἰσαγγελέων, ὅτι δὲν κατεδικάσθησαν, οὐδὲ παρεπέμφθησαν δι' ὁριστικοῦ βουλεύματος, ἐπὶ πράξει ἀποκλειούσῃ αὐτοὺς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας· καὶ

γ') Δίπλωμα διδάκτορος ἢ προλύτου τῆς νομικῆς ἢ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ ἢ ἄλλου ὁμοταγοῦς Πανεπιστημίου, ἤ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἔγγραφα ἀποδεικνύοντα, ὅτι ἔχουσι τὰ προσόντα νὰ διορισθῶσιν εἰς θέσιν γραφέως α' τάξεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν, ἤτοι ἔγγραφα ἀποδεικτικὰ προηγουμένων ὑπηρεσιῶν ἐπὶ διετίαν τοὐλάχιστον ἐν Ὑπουργείῳ εἰς θέσιν γραφέως β' τάξεως, ἢ ἐν νομαρχίᾳ εἰς θέσιν ὑπογραμματέως, ἢ ἐν ἐπαρχείῳ ἢ ἐν ἐφορίᾳ εἰς θέσιν γραμματέως, ἢ ἐν ταμείῳ α' τάξεως εἰς θέσιν γραφέως.

Οἱ διατελοῦντες ἐν δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἔχοντες τὰ προσόντα νὰ διορισθῶσιν ἢ προαχθῶσιν εἰς τὴν θέσιν γραφέως α τάξεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν, ἢ ὑπηρετοῦντες ὡς τοιοῦτοι, ὑποβάλλουσι μόνον τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν προσόντων τούτων ἔγγραφα,

Παρελθούσης τῆς διὰ τῆς προσκλήσεως τεταγμένης πρὸς ὑποβολὴν τῶν τοιούτων αἰτήσεων προθεσμίας, πᾶσα ἄλλη αἴτησις εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἄρθρον 6. Τὰ θέματα, εἰς ἃ κρίνονται οἱ διαγωνιζόμενοι εἶναι τὰ ἑξῆς.

τῆς Ἑταιρείας καὶ ἡ ὅλη οἰκονομικὴ αὐτῆς κατάστασις.

Ἔχων ὑπ' ὄψει τὸ Συμβούλιον τὴν ἐκ τοῦ λαχείου μέλλουσαν νὰ ἐπέλθῃ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐλάττωσιν τῶν ἐσόδων τῆς Ἑταιρείας προϋπελόγισε τὰ ἔσοδα κατὰ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔτος 1905 εἰς δρ. 206,738, εἰς ἃς συμπεριέλαβε καὶ δρ. 25,000 αἵτινες ἔμελλον νὰ κατατεθῶσιν ἐκ τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας πρὸς κάλυψιν μέρους τῆς παρὰ τῇ Ἑταιρείᾳ παρακαταθήκης ἐκ δρ. 116,464 διὰ τὰ ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα Ἀθηνῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ Συμβούλιον περιώρισε τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας εἰς τὸ ἐλά-

α') Ταμιακὴ νομοθεσία.

β') Λογιστικὸς νόμος.

γ') Ταμιακὰ βιβλία καὶ τήρησις αὐτῶν, κατὰ τὸ σύστημα τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας, καὶ

δ') Καλλιγραφία.

Ὁ διαγωνισμὸς γίνεται ἐνώπιον τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον τοῦ Λαχείου τμηματάρχου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἐξ ἑνὸς ἑτέρου τμηματάρχου ἢ οἰκονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ ἐκ τοῦ ταμίου τοῦ Σφραγιστοῦ Χάρτου.

Ὁ διαγωνισμὸς διεξάγεται δημοσίᾳ, ἐγγράφως καὶ προφορικῶς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν, τηρουμένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 6, 7 καὶ 8 τοῦ Β. διατάγματος τῆς 3 Μαΐου 1904 περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου ͵ΓϚ' τῆς 23 Μαρτίου 1904 καὶ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν χημικοῦ ἐργαστηρίου.

Ἄρθρον 7. Καταργοῦνται τὰ ἄρθρα 5, 6, 7, καὶ 8 τοῦ Β. διατάγματος τῆς 9 Ἰουλίου 1904 περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου ͵ΓΚΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3024) τῆς 10 Ἰουνίου 1904 περὶ συστάσεως Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τὸ Β. διάταγμα τῆς 26 Ὀκτωβρίου 1904 περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς δευτέρας καὶ καταργήσεως τῆς τετάρτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Β. Δ. τῆς 9 Ἰουλίου 1904 περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου ͵ΓΚΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3024) περὶ συστάσεως Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουλίου 1905.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Δ. Γ. ΡΑΛΛΗΣ

χιστον, κατωρθώθη ὥστε ἀπέναντι τῶν προϋπολογισθέντων δρ. 206,738 ἐδαπανήθησαν δραχμαὶ 165,260· θὰ ἐπλεόναζον ἄρα δρ. 41,478. Ἀλλ' ἡ τύχη εὐνόησε δαψιλῶς τὴν Ἑταιρείαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, διότι καὶ κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας κληρώσεις τοῦ λαχείου οἱ πρῶτοι κερδίσαντες ἀριθμοὶ ἔλαχον τῇ Ἑταιρείᾳ. Οὕτω τὰ ἔσοδα τοῦ ἔτους ἀντὶ τῶν προϋπολογισθεισῶν 206,738 δραχμῶν ἀνῆλθον εἰς δρ. 280,384. Προέκυψεν ἄρα περίσσευμα δρ. 115,124. Διὰ τοῦ περισσεύματος τούτου ἐδύνατο νὰ καλυφθῇ ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ διὰ τὰ ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα Ἀθηνῶν παρακαταθήκη καὶ οὕτω νὰ ἀπαλλαγῇ ἡ μικρὰ ἄλλως τε διαθέσιμος περιουσία τῆς Ἑταιρείας τοῦ βάρους τούτου, προκύψαντος, ὡς ἐλέχθη, ἐκ τῶν ἐλλειμμάτων τῶν παρελθόντων τελευταίων ἐτῶν· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε κατορθωτόν· μόνον μέρος τῆς παρακαταθήκης εἶνε δυνατὸν ἴσως νὰ ἀπαλειφθῇ, διότι τὸ περίσσευμα τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν μόνον πόρον τῆς Ἑταιρείας ὅπως δυνηθῇ αὕτη νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς περιωρισμένας αὐτῆς δαπάνας, τὰς ἀπὸ τοῦ ἀρξαμένου τούτου ἔτους μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς προσκτήσεως νέων πόρων ἐκ τοῦ ἡνωμένου λαχείου. Τότε θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπαναλάβῃ πάντα τὰ ἔργα της.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν τοῖς πρώτοις ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑταιρεία τὰς ἐργασίας πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Οἱ τοῖχοι τοῦ ναοῦ ἀνηγέρθησαν πλέον εἰς μέγα ὕψος, μικρᾶς ὑπολειπομένης εἰσέτι ἐργασίας πρὸς τοποθέτησιν τοῦ ὅλου σωζομένου ὑλικοῦ. Μετὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν τοίχων ὑπολείπεται ἡ ἀνέγερσις τοῦ νοτιοανατολικοῦ κίονος τῆς περιστάσεως καὶ τῶν δύο τῆς μεσημβρινῆς προστάσεως, εἶτα δὲ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀναγκαίων ἔργων πρὸς στερέωσιν τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ καί, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶνε δυνατόν, πρὸς στερέωσιν τινῶν τῶν κιόνων

τῆς περιστάσεως, οἵτινες ἔχουσι παρεκκλίνει ἐκ τοῦ ἄξονος αὐτῶν. Ἐδαπανήθησαν δρ. 6,226.

Ἕτερον ἔργον τῆς Ἑταιρείας, τὸ καὶ δαπανηρότερον τῶν τοῦ λήξαντος ἔτους, εἶνε ἡ οἰκοδομὴ ***Μουσείου ἐν Θήβαις***, ἡ πανταχόθεν περισυναγωγὴ καὶ ἡ κατάταξις τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαίων. Ἡ οἰκοδομὴ καὶ ἀνακαίνισις τοῦ Μουσείου τούτου, ὅπερ προώρισται νὰ καταλάβῃ θέσιν ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἐπιγραφικῶν ἰδίως Μουσείων τῆς Ἑλλάδος, ἐπερατώθη, κατεσκευάσθη δὲ καὶ καὶ ὑπόστεγον περὶ τὴν αὐλὴν πρὸς τοποθέτησιν τῶν ἐπιγραφῶν. Ἴδιον ὑπόστεγον κατεσκευάσθη ἐν ᾧ ἐτοποθετήθη, ἐπὶ βάθρου ἀνιδρυθέν, τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ κατασκευασθὲν γύψινον ἀποτύπωμα τοῦ Λέοντος, ὅπερ ἐν Θήβαις, τῇ πατρίδι τῶν Ἱερολοχιτῶν, τὴν προσήκουσαν θέσιν εὗρε. Πᾶσαι σχεδὸν αἱ ἐπιγραφαὶ ἐτοποθετήθησαν καταλλήλως ἐν τῷ ὑποστέγῳ ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Κεραμοπούλου, ὑπολείπεται δὲ ἡ ἐντὸς τοῦ Μουσείου τοποθέτησις καὶ κατάταξις τῶν ἀρχαίων. Ἀρξαμένου δὲ τοῦ ἔτους τούτου περιεφράχθη καὶ ὁ ἔμπροσθεν χῶρος τῆς αὐλῆς διὰ σιδηροῦ κιγκλιδώματος. Πρὸς ἀποπεράτωσιν ὅμως τούτου τοῦ ἐν Θήβαις ἔργου τῆς Ἑταιρείας δέον ἐπὶ πλέον νὰ ἐπεκταθῇ μικρὸν εἰσέτι ἡ κατασκευὴ ὑποστέγου διὰ τὰς ὑπολειφθείσας ὀλίγας ἐπιγραφὰς καὶ ἰδίως διὰ τὰς τοῦ μέλλοντος, διότι, ὑπάρχοντος χώρου ἐν τῷ Μουσείῳ, πολλαὶ ἐπιγραφαὶ εἶνε εἰσέτι δυνατὸν νὰ περισυναχθῶσιν ἐκ Βοιωτίας. Ἡ πεῖρα ἄλλως ἔδειξεν ὅτι ἐκεῖ ἔνθα ἡ Ἑταιρεία κτίζει Μουσεῖα, πολλὰ ἀρχαῖα αἴφνης, οὕτως εἰπεῖν, παρουσιάζονται, ὥστε ἐντὸς βραχέος χρόνου τὰ Μουσεῖα ταῦτα πληροῦνται ἀρχαίων. Τοῦτο εἶνε τῶν λαμπροτάτων ἀποτελεσμάτων, ἃ προκύπτουσιν ἐκ τῆς οἰκοδομῆς Μουσείων ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς Μουσειακαῖς ταύταις ἐργασίαις ἐν Θήβαις δρ. 21,848.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐξηκολούθησαν καὶ ἐν *Δήλῳ* αἱ ἐργασίαι, δι' ὧν ἐπερατώθη τὸ ἐκεῖ οἰκοδομούμενον ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Μουσεῖον. Ἐδαπανήθησαν δρ. 5,406.

Ἐν *Χαιρωνείᾳ* ἐδαπανήθησαν δρ. 2,766 πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ οἰκοδομουμένου ἐκεῖ Μουσείου. Ἡ ἐργασία ὅμως δὲν ἐπερατώθη, διότι ὑπολείπεται ἡ ἐπίστρωσις τοῦ δαπέδου διὰ πλακῶν καὶ τὸ ἐσωτερικὸν ἐπίχρισμα τῶν τοίχων.

Ἐν *Ἐπιδαύρῳ* ἐγένοντο ἐργασίαι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ νέου Μουσείου. Ἀντικατεστάθησαν τὰ κακῶς ἔχοντα γεῖσα τοῦ τοίχου, προεκταθείσης εἰς ἱκανὸν μῆκος τῆς στέγης, κατεσκευάσθη ἐκ ξύλου ἡ ἐλλείπουσα ὀροφὴ τοῦ Μουσείου καὶ ἄλλαι τινὲς ἀναγκαῖαι τεκτονικαὶ ἐργασίαι ἐγένοντο. Σὺν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν τούτων ἤρξαντο καὶ αἱ ἐργασίαι πρὸς τοποθέτησιν τῶν ἀρχαίων ἐν τῷ Μουσείῳ. Εἶνε γνωστὸν ὑμῖν, ὅτι τὰ σπουδαιότατα τῶν εὑρεθέντων ἐν ταῖς τοῦ Ἱεροῦ ἀνασκαφαῖς ἔργων τῆς πλαστικῆς ἐκομίσθησαν ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῶν ἀνασκαφῶν καὶ κεῖνται ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἐθνικῷ Μουσείῳ. Τούτων νῦν κατασκευάζονται γύψινα ἀντίτυπα, ὅπως τοποθετηθῶσιν ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ἐπιδαύρου. Κατ' ἀκολουθίαν ὑπὸ ἔποψιν πρωτοτύπων, τὸ Μουσεῖον τοῦτο θὰ εἶνε κυρίως Μουσεῖον Ἐπιγραφικόν· ἐκτελοῦνται ὅμως ἐργασίαι ὅπως γείνῃ τοῦτο καὶ Μουσεῖον Ἀρχιτεκτονικὸν καὶ δὴ τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἱδρυόμενον Ἀρχιτεκτονικὸν Μουσεῖον. Κατὰ καλὴν τύχην τῶν ἀνακαλυφθέντων ἐν Ἐπιδαύρῳ οἰκοδομημάτων πλεῖστα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη εὑρέθησαν. Ἐξαιρουμένων ὅμως τῶν τῆς Θόλου τοῦ Πολυκλείτου, μαρμαρίνων ὄντων, πάντα τὰ λοιπὰ εἶνε ἐκ πώρου λίθου, λίαν εὐθραύστου, ὅστις ἐκτεθειμένος εἰς τὰς ἐπηρείας τῆς ἀτμοσφαίρας ἀδιαλείπτως καταστρέφεται. Ἔργον σωτηρίας ἄρα ἐπέβαλλε τὴν εἰς τὸ Μουσεῖον μεταφορὰν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τούτων μελῶν. Κατορθοῦται δὲ δι' αὐτῶν νὰ ἀνεγεί-

ρωνται ἐντὸς τοῦ Μουσείου τμήματα τῶν θριγκῶν τῶν διαφόρων οἰκοδομητάτων, ἅτινα καὶ εἰς τὸν θεατὴν λίαν ἐπιβάλλουσι καὶ εἰς τὸν θέλοντα νὰ σπουδάσῃ τὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς λαμπρὰ παραδείγματα παρέχουσι. Ἤρξαντο δὲ αἱ ἐργασίαι πρὸς ἀνίδρυσιν τμήματος τοῦ θριγκοῦ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῆς Θόλου. Ἐπὶ τῶν γείσων τῶν ἀνιδρυομένων θριγκῶν θέλουσι τοποθετηθῆ, ἐν τῇ οἰκείᾳ θεσει, αἱ πολλαὶ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ἀνευρεθεῖσαι λεοντοκεφαλαί, γύψῳ τὰ ἐλλείποντα μέρη συμπληρούμεναι.

Συγχρόνως ταῖς ἐργασίαις ταύταις ἐξηκολούθησαν καὶ αἱ ἐν τῷ Ἱερῷ σκαφικαὶ ἐργασίαι. Παρὰ τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐξηκριβώθη ὅτι κεῖται κατὰ χώραν βάσις χαλκοῦ ἀγάλματος, ὅπερ ἐχρησίμευεν ὡς κρήνη. Διὰ χαλκοῦ σωλῆνος διωχετεύετο ὕδωρ ἀπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ Κυνορτίου ὑψηλῶν μερῶν, ὅπερ εἰσερχόμενον ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ἀγάλματος ἐξήρχετο διά τινος ἢ διά τινων τῶν μελῶν αὐτοῦ. Τούτου τοῦ ὕδατος ἐγίνετο χρῆσις ἐν τῷ Ἱερῷ, δι᾽αὐτοῦ δέ, ὡς φαίνεται, ἐπληροῦτο καὶ τὸ περιρραντήριον τοῦ ναοῦ. Τὸ ὑπολειπόμενον ἐκ τῆς ἱερᾶς ταύτης κρήνης ὕδωρ καταρρέον ἐν λεκανοειδεῖ τινι κατασκευάσματι κατήρχετο δι᾽ ὀπῆς εἰς ἄλλο ὑδραγωγεῖον, δι᾽ οὗ διωχετεύετο εἰς τὸ Ἄβατον καὶ εἰς ἄλλο οἰκοδόμημα παρὰ τὸ Ἄβατον κείμενον. Τὰ θεμέλια τοῦ οἰκοδομήματος τούτου, ὑπὸ μεταγενέστερον μεσαιωνικόν, ὡς φαίνεται, κτίσμα κείμενα, ἀπεκαλύφθησαν ὡσαύτως ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ λήξαντος ἔτους. Εἶνε δὲ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο παράρτημα τοῦ Ἀβάτου καὶ ἐχρησίμευεν, ὡς φαίνεται, ὅπως οἱ ἀσθενεῖς λούωνται ἐν αὐτῷ, πρὶν ἢ κατακλιθῶσι τὴν νύκτα ἐν τῷ Ἀβάτῳ ἵνα θεραπευθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς μουσειακαῖς καὶ ἀνασκαφικαῖς ταύταις ἐργασίαις δρ. 9,778.

Δευτέρα μικρὰ ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν τῷ ***Ἀμφιαρείῳ*** ὑπὸ

τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Β. Λεονάρδου, ἐξακολούθησις τῶν ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργουμένων ἐκεῖ ἀνασκαφῶν. Ἐδαπανήθησαν δρ. 1465.

Τρίτη ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν *Βόλῳ*, ἐν τῇ συνοικίᾳ Καπακλῇ, πρὸς ἐξερεύνησιν τυχαίως ἀνακαλυφθέντος ἐκεῖ θολωτοῦ τάφου. Ἡ ἀνασκαφὴ ἐγένετο διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Κ. Κουρουνιώτου, ὅστις ἀνακοινοῖ ἐν ἐκθέσει του τὰ ἑξῆς:

«Ὁ τάφος εἶνε τοῦ εἴδους τῶν ἐν Μυκήναις ἀνακαλυφθέντων μεγάλων θολωτῶν τάφων, ἀλλ' εἶνε ἐκτισμένος διὰ μικροτέρων λίθων, ὅπως οἱ ἐν Μενιδίῳ τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐν Διμινίῳ τοῦ Βόλου εὑρεθέντες πρὸ ἐτῶν ὅμοιοι τάφοι. Τὸ ἄνω μέρος τῆς θόλου τοῦ τάφου εἶχε καταπέσει, ἦτο δ' ὅλος πεπληρωμένος χωμάτων καὶ ἐκ τῶν λίθων τῆς θόλου· ἡ ἀνασκαφὴ ἐγένετο διὰ τοῦ ἀνοίγματος τῆς καταπεσούσης κορυφῆς τῆς θόλου.

Ἀνεσκάφη ὅλον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ τάφου καὶ μικρὸν μέρος πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ, διότι ὁλόκληρος ὁ δρόμος καὶ ἡ εἴσοδος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνασκαφῶσι, καθόσον εἶνε ἐπὶ τούτων ἐπεκτισμένος μικρὸς οἰκίσκος, ὅστις δέον νὰ κατεδαφισθῇ, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνασκαφὴ καὶ τούτων.

Ὁ τάφος ἔχει διάμ. 10,20, οἱ δὲ τοῖχοι τῆς θόλου διατηροῦνται μέχρις ὕψους 3,50 Ἡ εἴσοδος αὐτοῦ εἶνε κεκλεισμένη διὰ στερεοῦ ξηροτοίχου καὶ κατὰ τὰ δύο ἄκρα, τὸ πρὸς τὴν θόλον τοῦ τάφου καὶ τὸ πρὸς τὸν δρόμον· ἡ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἄκρων ὑπόνομος (μήκ. περίπου 5,50) εἶνε πεπληρωμένη ἐπίτηδες διὰ χωμάτων καὶ λίθων.

Ἐντὸς τοῦ τάφου ἦσαν τεθαμμένοι εἴκοσι περίπου νεκροί, ὧν εὑρέθησαν τὰ ὀστᾶ καὶ τὰ κρανία ἢ μέρη τούτων. Τὰ ὀστᾶ τινων ἐκ τούτων ἦσαν σεσωρευμένα, ὅπως μένῃ θέσις διὰ τοὺς βραδύτερον ταφέντας νεκρούς.

Ἐν τῷ τάφῳ εὑρέθησαν πρὸ πάντων πολλὰ χρυσᾶ κο-

σμήματα Μυκηναϊκῆς τέχνης μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται πρὸ πάντων εἷς χρυσοῦς δακτύλιος σπανίας τέχνης, μικρὰ χρυσῆ πλὰξ ἐφ' ἧς εἰκονίζεται ἡ πρόσοψις Μυκηναϊκοῦ οἰκίσκου, ἓν μέγα ἄνθος καὶ πλεῖστοι ψῆφοι διαφόρων σχημάτων καὶ παραστάσεων ἀποτελοῦντες πολύτιμα περιδέραια.

Εὑρέθησαν πρὸς τούτοις ἐν τῷ τάφῳ καί τινα περίεργα ἀγγεῖα Μυκηναϊκοῦ ῥυθμοῦ.

Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς πάντας τοὺς τάφους τοῦ αὐτοῦ εἴδους, οἵτινες κατεσκευασμένοι ἐπὶ τοῦ πλαγίου λόφου, ὁ τάφος τοῦ Καπακλῆ κεῖται ἐν τῇ πεδιάδι καὶ ἦτο κατὰ τὸ μέγιστον μέρος πιθανώτατα ὑπόγειος». Ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ, δρ. 883.

Πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομηθείσης πτέρυγος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 10,630.

Ἐγένοντο δὲ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ ἐπισκευαὶ φυλακείων καὶ ἄλλα μικρὰ ἔργα καὶ δαπάναι, ἃς βλέπει τις πάσας ἀναγεγραμμένας ἐν τῷ Ἀπολογισμῷ.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς ἐξηκολούθησε τακτικῶς ἐκδιδομένη οὐχὶ ὅμως τὰ Πρακτικά, δι' ὃν καὶ πέρυσιν ἀνεφέραμεν λόγον, διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον δηλ. παρασκευὴν τῶν μελλόντων νὰ δημοσιευθῶσιν ἐν αὐτοῖς σχεδίων τῶν ἀνακαλυφθέντων οἰκοδομημάτων τῆς Ἐπιδαύρου. Παρασκευασθέντων δὲ νῦν δύο Πινάκων, θέλουσιν ἐκδοθῇ καὶ ταῦτα.

Τοσαῦτα περὶ τῶν ὀλίγων ἔργων τῆς Ἑταιρείας. Ἀνακοινοῖ δὲ τὸ Συμβούλιον ἐπὶ πλέον ὅτι κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνῆλθεν εἰς Ἀθήνας Διεθνὲς Ἀρχαιολογικὸν Συνέδριον, ὅπερ, πρωτοστατούσης τῆς Ἑταιρείας καὶ συνεργαζομένου τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου, τῶν ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν καὶ πάντων τῶν παρ' ἡμῖν περὶ τὴν ἐπιστήμην τῆς ἀρχαιολογίας ἀσχολουμένων, διεξήγαγε τὰ

ἔργα αὐτοῦ δοκίμως καὶ τελείως κατὰ πάνδημον ὁμολογίαν. Τὸ Συνέδριον ἱδρύθη καὶ ἐκλήθη τὸ πρῶτον εἰς Ἀθήνας διὰ Β. Διατάγματος, ἐπιτροπὴ δὲ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, Προέδρου τῆς Ἑταιρείας, διωργάνωσε καὶ ἐκανόνισε τὰ κατ' αὐτό. Τὰ γραφεῖα τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκατεστάθησαν ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἑταιρείας, ἐπὶ πλέον δὲ ἡ Ἑταιρεία κατέβαλεν ἐκ τῶν πόρων τοῦ λαχείου, πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1905 Β. Διατάγματος δρ. 30,000 διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Συνεδρίου.

Τοσαῦτα εἶχε νὰ ἐκθέσῃ τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α΄ Τακτικὴ Συνέλευσις πρὸς λογοδοσίαν καὶ πρὸς ἀρχαιρεσίας.

Τῇ 29 Ἰανουαρίου 1906 ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10 $^1/_2$ π. μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς πρώτην γενικὴν συνέλευσιν, ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως καὶ τὴν τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπείαν καὶ ἀκούσωσι τὴν περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1905 λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου. Παρῆσαν ἑταῖροι 25.

Διενεμήθη εἰς τοὺς παρόντας ἑταίρους ἔντυπος Γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1905 μετὰ ἀναλυτικῶν πινάκων (ἴδε αὐτὸν δημοσιευόμενον ὡς παράρτημα ἐν τέλει τοῦ παρόντος τεύχους, σελ. I - XXVI).

Ψηφοφορίας γενομένης ἀνεδείχθησαν ὁμοφώνως Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Λουδ. Νικολαΐδης, α΄ Γραμματεὺς ὁ κ. Δ. Ἀντωνιάδης καὶ β΄ Γραμματεὺς ὁ κ. Κ. Κουρουνιώτης.

Ἀκολούθως ἐξελέγησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας οἱ κ. κ. Π. Βαρβαρέσος, Β. Θεοδωρόπουλος καὶ Δ. Ἀνέζης.

Εἶτα δὲ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καββαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν τοῖς προηγουμένοις (σελ. 13-26) ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας.

Β΄ Τακτικὴ Συνέλευσις.

Τῇ 12ῃ Φεβρουαρίου 1906, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10 $^1/_2$ π. μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς δευτέραν γενικὴν συνέλευσιν. Προήδρευσεν ὁ Πρόεδρος κ. Δ. Βικέλας, ἑταῖροι δὲ παρῆσαν 27.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς συνελεύσεως κ. Δ. Ἀντωνιάδης ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 29-32 ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1905.

Ἡ Συνέλευσις ἐνέκρινεν ὁμοφώνως τὴν γενομένην διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1905 καὶ ἐξέφρασε τοὺς ἐπαίνους αὐτῆς πρὸς τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ εὐαρέσκειαν πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας.

Εἶτα ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκ τῶν κ. κ. Ι. Πεσμαζόγλου, Γ. Βαλτατζῆ, Γ. Δυοβουνιώτου, Δ. Ἀντωνιάδου καὶ Σπ. Παπαφράγκου.

Γ΄ Τακτικὴ Συνέλευσις πρὸς ἐκλογὴν νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τῇ 19ῃ Φεβρουαρίου 1906, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10ῃ π. μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς συνέλευσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Δ. Βικέλα καὶ προέβησαν διὰ

ψηφοδελτίων κατὰ τὸ ἄρθρον 32 τοῦ Ὀργανισμοῦ εἰς τὴν ἐκλογὴν νέου διοικητικοῦ Συμβουλίου, μέλλοντος νὰ διευθύνῃ ἐπὶ τριετίαν τὰ τῆς Ἑταιρείας.

Ἐψήφισαν ἑταῖροι 68. Ἐξελέγησαν δὲ Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Δημ. Τσιβανόπουλος διὰ ψήφων 65, μέλη δὲ τοῦ Συμβουλίου οἱ κ. κ. Π. Καρολίδης διὰ ψήφων 67, ὁ κ. Γ. Νικολαΐδης διὰ ψήφων 66, ὁ κ. Π. Καββαδίας διὰ ψήφων 65, ὁ κ. Δ. Θεοφανόπουλος διὰ ψήφων 65, ὁ κ. Κλὼν Στέφανος διὰ ψήφων 65, ὁ κ. Στ. Ἀνδρόπουλος διὰ ψήφων 64, ὁ κ. Δ. Μακκᾶς διὰ ψήφων 64, ὁ κ. Ὄθ. Λύδερς διὰ ψήφων 63, ὁ κ. Χρ. Τσούντας διὰ ψήφων 63, ὁ κ. Γ. Μιστριώτης διὰ ψήφων 60, ὁ κ. Ἐμμ. Λυκούδης διὰ ψήφων 57 καὶ ὁ κ. Βαλ. Στάης διὰ ψήφων 56.

Συμπλήρωσις τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ ἐκλεχθὲν ὑπὸ τῶν ἑταίρων νέον Συμβούλιον πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ, κατὰ τὰ διατασσόμενα ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ, συνελθὸν αὐθημερὸν εἰς συνεδρίαν, ἐξελέξατο ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ Γραμματέα τὸν κ. Π. Καββαδίαν καὶ β' Ἀντιπρόεδρον τὸν κ. Γ. Νικολαΐδην, μέλη δὲ τοῦ Συμβουλίου ἐξελέξατο τοὺς κ. κ. Ἀνδρ. Σκιᾶν καὶ Β. Λεονάρδον, ἐφόρους ἀρχαιοτήτων, καὶ τὸν κ. Γ. Παπαβασιλείου, Γυμνασιάρχην.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Κύριε Πρόεδρε,

Λαβόντες γνῶσιν τῆς κατὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν ἑταίρων ἐκλογῆς ἡμῶν ὡς μελῶν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, μετέβημεν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐπελήφθημεν τοῦ ἐλέγχου τῆς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1905 διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἄρθρον 34 τοῦ Ὀργανισμοῦ αὐτῆς ἀρξάμενοι τοῦ ἔργου ἡμῶν ὡς ἑξῆς:

Α'. Χρηματικον

Ταμεῖον.

α'. Χρέωσις.

1)	Ὑπόλοιπον μετρητῶν τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 . . .	Δρ.	26,480.52
2)	Εἰσεπράχθησαν ἀπὸ ἔσοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ . .	»	21,593.55
3)	» » Προκαταβολὰς	»	10,671.65
4)	» » Τράπεζαν Σχουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	46,000.—
5)	» » Χρεώστας διαφόρους.	»	160.15
6)	» » Ἐγγυοδοσίας.	»	350.—
7)	» » Εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν Λαχείου .	»	388,299.—
	Τὸ ὅλον	Δρ.	493,554.87

β'. Πίστωσις.

Ἐπληρώθησαν

1) εἰς ἔξοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ	Δρ.	161,331.34
2) » Προκαταβολὰς	»	10,157.—
3) » Τράπεζαν Γ. Σχουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	175,143.35
4) » Ἐγγυοδοσίας	»	650 —
5) « Διαφόρους πιστωτὰς	»	4,445.45
6) » Εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν Λαχείου	»	137,078.20
7) » Διαφόρους Λογαριασμοὺς	»	60.—
Ὑπόλοιπον μετρητῶν 31 Δεκεμβρίου 1905	»	4,689.53
Τὸ ὅλον	Δρ.	493,554,87

Β'. Εσοδα και Εξοδα

Εἰσπράξεις.

α'. Χρέωσις.

Ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν ἑταίρων	Δρ.	2,155,90
» τόκους καὶ μερίσματα	»	16,184.80
» ἔσοδα ἀκινήτων κτημάτων	»	70.—
» » ἐκ δημοσιευμάτων	»	2,315.85
» » ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	»	783.—
» » διάφορα	»	24.—
» » ἐκ τοῦ Λαχείου	»	241,470.80
» » ἀπρόοπτα Λαχείου κλπ.	»	6,750.—
» ἀνάληψιν παρακαταθήκης δι' ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	10,630.39
Τὸ ὅλον	Δρ.	280,384.74

Πληρωμαί

β'. Πίστωσις.

Εἰς μισθοὺς προσωπικοῦ Γραφείων	Δρ.	9.720.—
» » » ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων	»	17,000.—
» ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,638.80
» » Βιβλιοθήκης	»	3,952.60
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	53,633.40
» ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	10,630.39
» δημοσιεύματα	»	13,631.45
» ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	33,565.—
» συνδρομὰς δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς	»	12,900.—
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	6,589.20
» Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων προστιθέμενον εἰς τὸ Κεφάλαιον	»	115,123.90
Τὸ ὅλον	Δρ.	280,384.74

Γ'. Γενικος Ισολογισμος

Τὸ ἐνεργητικὸν κεφάλαιον τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ἀνήρχετο εἰς			Δρ. 681,951,47
ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς·			
1) ἐκ μετρητῶν ἐν τῷ ταμείῳ	Δρ.	4,689.53	
2) » Μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης	»	131,320.—	
3) ἐξ Ὁμολ. Ἐθν. Δανείου ἑνοποιήσεως	»	71,837.75	
4) » Ὁμολογιῶν Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000	»	45.—	
5) » Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—	
6) ἐκ προκαταβολῶν	»	1,716.85	
7) ἐξ ἐντόκων καταθέσεων εἰς Τράπεζαν Γ. Π. Σχουζέ	»	145,336.70	
8) ἐκ χρεωστῶν ἐκ Γραμματίων Λαχείου	»	1,331,60	
9) ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	65,170.24	
10) ἐκ τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας	»	259,863.80	
Τὸ ὅλον	Δρ.	681,951.47	

Τὸ δὲ παθητικὸν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ἀνήρχετο εἰς			Δρ. 681,951.47
ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς·			
1) ἀπὸ ἐγγυοδοσίας			Δρ. 1,500.—
2) » παρακαταθήκας δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις			» 105,833.77
3) » πιστωτὰς διαφόρους			» 9,529.50
4) » κεφάλαιον	Δρ.	449,964.30	
5) » » τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων τῆς ληγ. χρήσεως 1905	»	115,123.90	Δρ. 565,088.20
Τὸ ὅλον			Δρ. 681,951.47

Δ'. Περιουσια της Εταιρειας

Κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας ἀνήρχετο εἰς	Δρ. 681,951.47
ἀπετελεῖτο δὲ ἐκ τῶν ἑξῆς·	
1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ	Δρ. 4,689.53
2) » 56 Μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης	» 131,320.—
3) » 754 Ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως τοῦ ἔτους 1898	» 71,837.75
4) » 36 Ὁμολογίας Πατριωτικοῦ Δαν. τῶν 30,000,000	» 45.—
5) » μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἕνα ὁριστικὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	» 640.—
6) » προκαταβολὰς	» 1,716,85
7) » ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζέ	» 145,336,70
8) » Χρεώστας ἐκ Γραμματίων Λαχείου 1897-1900	» 1,331,60
9) » ἀκίνητα κτήματα ἀξίας	» 65,170,24
10) » Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας ἀξίας	» 259,863,80
Τὸ ὅλον	Δρ. 681,951,47

		Ἐκ Μεταφορᾶς	Δρ. 681,951,47
ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων			
1) εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ	Δρ.	1,500.—	
2) » ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις	»	105,833.77	
3) » μισθοὺς φυλάκων ἔτους 1905 . .	»	1,377.65	
4) » ἀνεκκαθαρίστους λογαριασμοὺς . .	»	2,551.85	
5) » ὀφειλομένας ἀμοιβὰς γραμματίων Λαχείου Γ' τριμηνίας 1905 . .	»	2,050.—	
6) » ὁμοίας γραμματίων Λαχείου Δ' τριμηνίας 1905.	»	3,550.—	
Τὸ ὅλον			Δρ. 116,863,27
ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1905			Δρ 565,088,20

Ἐκ τῆς ἐνδελεχοῦς ἐξελέγξεως τῶν τῆς Ἑταιρείας ἐξάγεται, ὅτι ἡ διαχείρισις εἶνε τελεία, τηρουμένων μετ' ἀκριβείας τῶν τε βιβλίων τοῦ Λογιστηρίου καὶ τοῦ Ταμείου. Καθῆκον δ' ἡμῶν νομίζομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὸν δίκαιον ἔπαινον εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν περίνοιαν καὶ τὴν φειδὼ περὶ τὴν διαχείρισιν, ἥτις δέον νὰ θεωρηθῇ ὀρθῶς ἔχουσα καὶ ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὅ τε ἰσολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος ἔτους 1905, πρὸς δὲ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐαρέσκειάν μας εἴς τε τὸν λογιστὴν κ. Γ. Κλοντηρόπουλον, τὸν ταμίαν κ. Θ. Βαρβιτσιώτην καὶ λοιποὺς ὑπαλλήλους τοῦ Γραφείου διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1906

Ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ
Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
Π. Μ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ
Δ. ΑΝΕΖΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ἀποφασισθέντος ὅπως ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἑταιρείας δημοσιεύονται κατ' ἔτος ἐκθέσεις περὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν πρὸς πώλησιν ἐντύπων τῆς Ἑταιρείας, ἐγένετο καταγραφὴ τῶν ἐντύπων ταύτων καὶ εὑρέθησαν ταῦτα ἔχοντα τῇ 20 Μαΐου 1906 ὡς ἡ ἑξῆς κατάστασις ἀναγράφει :

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

τῶν πρὸς πώλησιν ὑπαρχόντων ἐντύπων ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 20 Μαΐου 1906.

I

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(1837—1860)

Ἔτη	*Τεύχη*	*Ἀριθμὸς ἀντιτύπων τευχῶν*
1837	1	155
»	2	211
»	3	404
1839	11	1
»	12	1
»	15	8
»	17	13
1840	18	1
»	19	22
»	20	14
»	21	20
1841	22	27
	Εἰς μεταφορὰν	877

	Ἐκ μεταφορᾶς	877
1841	23	31
»	24	30
1842	25	50
»	26	60
»	27	53
»	28	31
1843	29	37
1858	50	90
1859	51	322
1860	53	48
»	54	18
»	55	43
	Τὸ ὅλον	1690

II

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(1862 καὶ 1869-1874)

Ἔτη	Τεύχη	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων τευχῶν
1862	α'	275
»	β'	288
»	γ'	279
»	δ'	295
»	ε'	283
»	ς'	292
»	ζ'	279
»	η'	281
»	θ'	303
»	ι'	299
»	ια'	295
»	ιβ'	287
	Εἰς μεταφορὰν	3456

	Ἐκ μεταφορᾶς	3456
1869	ιγ'	169
1870	ιδ'	123
1872	ιε'	303
1873	ις'	306
1874	ιζ'	297
	Τὸ ὅλον	4654

III

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς

Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(ἀπὸ τοῦ 1883 κ. ἑ.)

α') Πλήρεις σειραί.

Ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἑταιρείας ὑπάρχουσιν 73 πλήρεις σειραὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τῆς Γ' Περιόδου τῶν ἐτῶν 1883 - 1905, ὧν ἑκάστη πωλεῖται πρὸς δραχμὰς 575.

β') Μεμονωμένοι τόμοι καὶ τεύχη.

Ὑπάρχουσι προσέτι καὶ οἱ ἑξῆς τόμοι πωλούμενοι μεμονωμένοι ἕκαστος δραχ. 25, ἕκαστον δὲ τεῦχος δραχ. 6,25.

Ἔτη	*Ἀριθμὸς τόμων*	*Ἀριθμὸς τευχῶν*			
		α	*β*	*γ'*	*δ'*
1883	102	—	—	8	6
1884	115	2	2	17	—
1885	25	—	—	—	1
1886	13	1	1	—	4
1887	21	2	—	—	1
1888	27	—	—	2	2
1889	29	—	—	—	—
1890	28	—	—	2	2
Εἰς μεταφορὰν	360	5	3	29	16

Ἐκ μεταφορᾶς	360	5	3	29	16
1891	35	—	—	—	—
1892	37	—	—	—	—
1893	57	—	—	—	1
1894	61	—	—	7	2
1895	14	31	3	3	—
1896	7	—	—	9	9
1897	13	1	1	—	—
1898	7	2	2	—	—
1899	—	—	8	8	20
1900	12	—	—	3	—
1901	7	—	—	1	1
1902	5	—	—	6	6
1903	6	—	—	2	2
1904	6	—	—	8	8
1905	116	—	—	—	106
	743	39	17	76	171

IV

Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας

1842-1904

Ἔτος	*Ἀριθμὸς ἀντιτύπων*	*Ἔτος*	*Ἀριθμὸς ἀντιτύπων*
1842......	87	Ἐκ μεταφορᾶς	3153
1848 — 1849...	182	1878 — 1879...	654
1858 — 1859...	237	1879 — 1880...	599
1871 — 1872...	618	1880 — 1881...	572
1872 — 1873...	102	1881 — 1882...	390
1873 — 1874 ..	262	1882 — 1883...	119
1874 — 1875...	627	1883......	68
1876 — 1877...	508	1884......	29
1877 — 1878 ..	530	1885......	135
Εἰς μεταφορὰν	3153	Εἰς μεταφορὰν	5719

Ἐκ μεταφορᾶς	5719	Ἐκ μεταφορᾶς	6941
1886.....	92	1895.....	75
1887.....	76	1896. ...	66
1888.....	151	1897.....	78
1889.....	144	1898.....	76
1890.....	103	1899.....	74
1891.....	166	1900... .	60
1892.....	186	1901.....	38
1893.....	231	1902.. ..	42
1894.....	73	1903.....	115
Εἰς μεταφορὰν	6941	1904.....	118
		Γενικὸν ἄθροισμα	7683

Τὰ πρακτικὰ τῆς Ἑταιρείας ἑκάστου ἔτους πωλοῦνται δραχ. 3.

V

Γενικαὶ συνελεύσεις

τῶν ἑταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τῶν ἐτῶν 1860-1870.

Ἔτος	*Φυλλάδια*
1860...	197
1861........................	347
1862........................	272
1863........................	247
1864........................	21
1866........................	316
1867........................	43
1868........................	74
1869........................	114
1870...	172
Γενικὸν ἄθροισμα........	1803

Ἕκαστον φυλλάδιον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

VI

Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι

ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Ἀθήναις 1851-1855.

Ἔτος	*Φυλλάδιον*	*Ἀντίτυπα*
1852.........	2ον	87
1855.........	3ον	239

Ἕκαστον φυλλάδιον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

VII

Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθείου ἐπιτροπῆς

ἢ ἀναγραφὴ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου. Ἐν Ἀθήναις 1853. Ἀντίτυπα 45, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 1.

VIII

Ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαὶ

κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι ἐκδιδόμεναι δαπάνῃ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἐν Ἀθήναις 1860. Ἀντίτυπα 140, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

IX

Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιγραφικοῦ Μουσείου

Ἐκδιδόμενος ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Τόμος πρῶτος. Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως. Τεῦχος πρῶτον. Ἀρχαϊκαὶ ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί, ὑπὸ H. G. Lolling. Ἐν Ἀθήναις 1899, ἀντίτυπα 254, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 12.50.

X

Τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ

καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἀθήνησι 1900, ἀντίτυπα 154, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 15.

XI

Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1837 ἱδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1900 ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἐν Ἀθήναις 1902, ἀντίτυπα 686, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

XII

Εὑρετήριον Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος

τῆς τρίτης περιόδου, συνταχθὲν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Λαμπροπούλου. Τόμος πρῶτος περιλαμβάνων τὰ ἔτη 1883-1887. Ἐν Ἀθήναις 1902, ἀντίτυπα 323, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 30.

XIII

Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος τεῦχος Γ′ καὶ Δ′

Τὰ εὑρήματα τοῦ ναυαγίου τῶν Ἀντικυθήρων

Ἀντίτυπα 103, ὧν ἕκαστον πωλεῖται δραχ. 5.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΩ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΥΠΟ Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑ

Ἀπὸ τοῦ 1903 ἐνεργοῦνται ἐν τῷ Ἱερῷ σκαφικαὶ ἐργασίαι, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν μου, πρὸς σύνταξιν πλήρους τοπογραφικοῦ σχεδίου τῶν ἀνασκαφῶν καὶ πρὸς ἔρευναν καὶ ἐξακρίβωσιν τινῶν τῶν κατὰ τὰ πρότερα ἔτη ἀποκαλυφθέντων οἰκοδομημάτων καὶ σύνταξιν συμπληρωτικῶν σχεδίων. Αἱ τελευταῖαι αὗται ἐργασίαι ἐνεργοῦνται ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἃς ἐκτελῶ ὡσαύτως ἐν τῷ οἰκοδομηθέντι ἐκεῖ ὑπὸ τῆς ἑταιρείας Μουσείῳ ἐργασίας πρὸς ἀναπαράστασιν μέρους τῶν θριγκῶν τῶν διαφόρων οἰκοδομημάτων. Γίνεται δὲ ἡ ἀναπαράστασις αὕτη δι' αὐτοῦ τοῦ ἀρχαίου ὑλικοῦ συναρμολογουμένου καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει τοποθετουμένου, τῶν ἐλλειπόντων τμημάτων συμπληρουμένων διὰ γύψου.

Τὰ ἐπιστημονικὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν τούτων εἶνε ἱκανῶς σπουδαῖα. Παραβάλλων τις τὰ ὑπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τῆς Ἑταιρείας, καὶ ἐν ταῖς *Fouilles d'Épidaure*, 1893, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Lechat - Defrasse ἐν *Épidaure*, 1895, δημοσιευμένα σχέδια τῶν κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῶν ἀνασκαφῶν ἀνακαλυφθέντων οἰκοδομημάτων πρὸς τὰ νῦν κατὰ τὰ πορίσματα τῶν ὑπ' ἐμοῦ γινομένων μελετῶν συντασσόμενα νέα σχέδια καὶ πρὸς τὰς ἐν τῷ Μουσείῳ ἀναπαραστάσεις τῶν θριγκῶν τῶν οἰκοδομημάτων, πολλὰς διακρίνει ἐν ἐκείνοις ὄχι μόνον παραλείψεις ἀλλὰ καὶ ἀνακριβείας. Οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀνεκαλύφθη τοσοῦτον ἀρχιτεκτονικὸν ὑλικὸν ὅσον ἐν Ἐπιδαύρῳ, τὸ ὑλικὸν δὲ τοῦτο εἰς τὸν ἐξετάζοντα καὶ μελε-

τῶντα αὐτὸ ἐπισταμένως ἀποκαλύπτει φανερὰν τὴν ἀλήθειαν, διότι ὁμιλεῖ αὐτῷ γλῶσσαν σαφῆ καὶ εὔληπτον.

Τὰ πορίσματα ταῦτα τῶν τοιούτων ἐργασιῶν καὶ μελετῶν θέλω ἐξακολουθεῖ ἐκθέτων ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τῆς Ἑταιρείας, δημοσιεύων συγχρόνως καὶ τὰ ἀναγκαῖα σχέδια. Δὲν περιορίζομαι δὲ μόνον εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων, τῶν κατόψεων δηλ. καὶ τῶν ἀναπαραστάσεων τῶν οἰκοδομημάτων, ἀλλὰ δημοσιεύω καὶ ἀπεικονίσματα αὐτῶν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν, ἵνα δύνηται ὁ ἀναγνώστης νὰ ἐξακριβόνῃ κατὰ πόσον τὰ δημοσιευόμενα σχέδια καὶ ἀναπαραστάσεις εἶνε ἀκριβῆ.

I

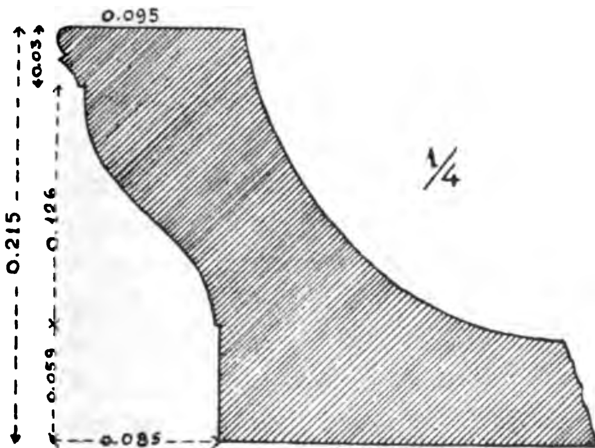
Περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ

(πίναξ Α')

Συναγαγὼν εἰς τὸ ἐν Ἐπιδαύρῳ Μουσεῖον τὰ ἀνακαλυφθέντα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, συναρμολογήσας καὶ γύψῳ συμπληρώσας τὰ κάλλιον διατηρούμενα, ἀνήγειρα διὰ τούτων ἐντὸς τοῦ Μουσείου μέρος τοῦ θριγκοῦ τοῦ ναοῦ (πίν. Α', 1). Ἐπὶ πλέον εἰς τὸ Μουσεῖον μετήνεγκον σπονδύλους τινὰς τῶν κιόνων καὶ τῶν εὑρεθέντων κιονοκράνων τὸ κάλλιον διατηρούμενον, ὅπερ ἐν πίνακι Α', εἰκ. 2, εἰκονίζεται γύψῳ συμπεπληρωμένον, ἱδρυμένον ἐπὶ τῶν μνημονευθέντων σπονδύλων.

Ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν τὰ πορίσματα τῆς ἐργασίας ταύτης ἦσαν σπουδαῖα ὡς πρὸς τὴν τοῦ ναοῦ ὑδρορρόην (τὰς σίμας κατὰ Βιτρούβιον, τὰς λεοντοκεφαλὰς κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν τὴν ἀναγράφουσαν τὰς δαπάνας τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ). Διὰ τῆς συναρμολογήσεως τῶν πολλῶν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς εὑρεθέντων τεμαχίων ἀπετελέσθη ὑδρορρόη μοναδική, ἐντελῶς διάφορος τῆς ἐν

τοῖς *Πρακτικοῖς* (1884 πίν. 2) ἐν *Fouilles d'Épidaure* (I, πίν. VI) καὶ ἐν *Épidaure* τῶν Lechat - Defrasse (πίν. XII) δημοσιευμένης. Ἐδείχθη δηλ. 1) ὅτι αἱ λεοντοκεφαλαὶ δὲν ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰς μετόπας, δὲν κεῖται δηλ. ἑκάστη λεοντοκεφαλὴ ὑπεράνω μετόπης· 2) ὅτι ἡ ἄκανθος δὲν εἶνε κατὰ τὸ ἄνω μέρος ἀνάγλυπτος ἀλλ' ὁλόγλυφος, κατ' ἀκολουθίαν ὅτι ἡ ἄνω κατὰ μῆκος γραμμὴ δὲν εἶνε παράλληλος τῆς κάτω γραμμῆς, ἀλλὰ σχηματιζομένη ἐξ

Εἰκὼν 1. Τομὴ τῆς ὑδρορρόης τῶν μικρῶν πλευρῶν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ

αὐτῆς τῆς ἑλισσομένης ἀκάνθου εἶνε καμπύλη, κυρτὴ καὶ κοίλη ἐναλλάξ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον τῶν γνωρισμάτων τούτων δὲν εἶνε ὅλως ἀσύνηθες, τὸ δεύτερον ὅμως εἶνε πρωτοφανές. Ἐγὼ τοὐλάχιστον ἄλλην μαρμαρίνην ὑδρορρόην ὁλόγλυφον κατὰ τὸ ἄνω μέρος δὲν γνωρίζω.

Ἐν τῇ ἐξερευνήσει δὲ τῶν κατὰ τὸ Ἱερὸν πολλῶν λίθων, ὅπως διακρίνω ἐξ αὐτῶν τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εὗρον δύο τεμάχια μαρμαρίνης ὑδρορρόης ἀνηκούσης, ὡς ἐκ τῶν διαστάσεων φαίνεται, εἰς τὰς μι-

κρὰς πλευρὰς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ταύτης δημοσιεύω ἐνταῦθα τομὴν (εἰκ. 1). Δὲν ἦτο ἄρα ἄλλη τις, πηλίνη, ἡ τῶν μικρῶν πλευρῶν τοῦ ναοῦ ὑδρορρόη, ὡς ὁ Defrasse ἐνόμισεν (*Épidaure*, σ. 59 πίν. III). Τὰ ἐπὶ τῆς ὑδρορρόης ταύτης κοσμήματα θὰ ἦσαν γραπτά. Ὡς πρὸς τοῦτο δὲ παρατηρῶ ὅτι καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἡ ὑδρορρόη ἡ μὲν τῶν μακρῶν πλευρῶν εἶχε γλυπτά, ἡ δὲ τῶν μικρῶν γραπτὰ τὰ κοσμήματα.

II

Ἱερὰ κρήνη

(Πίναξ Β')

Παρὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, κατὰ τὸ βορειοανατολικὸν αὐτῆς μέρος ἐν τῷ χώρῳ τῷ μεταξὺ τῆς πλευρᾶς ταύτης καὶ τοῦ γνωστοῦ ἀνωφεροῦς ἐπιπέδου, δι' οὗ ἀνήρχετό τις εἰς τὸν ναόν, ὑπάρχει μονόλιθος βάσις ἀγάλματος, ὕψους 0,89 κατὰ χώραν κειμένη (πίν. Β', εἰκ. 1 καὶ 2, C). Τὸ ἐπ' αὐτῆς ἱδρυμένον τὸ πάλαι ἄγαλμα ἦτο χαλκοῦν, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας κοιλοτήτων, ἐν αἷς ἐνεσφηνοῦντο οἱ πόδες τοῦ ἀγάλματος. Ἐν τῇ διὰ τὸν δεξιὸν πόδα κοιλότητι ὑπάρχει καὶ ἡ συνήθης ὀπή, ἐν ᾗ θὰ ἐνεγομφοῦτο ἡ συμφυὴς τῷ ποδὶ τοῦ ἀγάλματος πρὸς συγκράτησιν αὐτοῦ χρησιμεύουσα συνήθης περόνη.

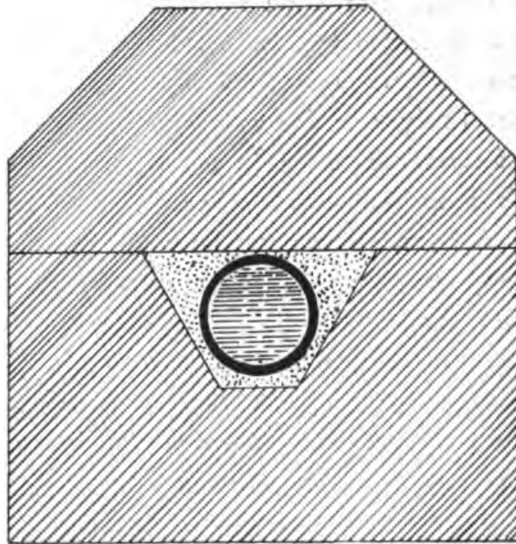
Πᾶς τις ἐπίστευεν, ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ 1882 ἀποκεκαλυμμένον τοῦτο βάθρον ἦτο τοιοῦτον, οἷα καὶ τὰ λοιπὰ περὶ τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ, ὅτι δηλ. τὸ ἐπ' αὐτοῦ ἄγαλμα ἦτο ἄγαλμα ἀναθηματικόν, ὡς πάντα τὰ λοιπά. Δι' ἀνασκαφικῶν ὅμως ἐργασιῶν, ἃς ἐν ἔτει 1905 ἐξετέλεσα πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ χώρου, ἀπεκαλύφθη εἰς βάθος ἡμίσεος περίπου μέτρου ὑπὸ

τὸ ἀρχαῖον ἔδαφος χαλκοῦν ὑδραγωγεῖον, ὅπερ καθῆκε μέχρι τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος βάθρου. Ἵνα δὲ ἐξακριβώσω τὰ τοῦ ὑδραγωγείου τούτου ἠναγκάσθην νὰ μετακινήσω καὶ ἀνατρέψω τὸ βάθρον τοῦτο, καίπερ κατὰ χώραν κείμενον. Ἡ ἐργασία αὕτη ἤγαγέ με εἰς περίεργον ἀνακάλυψιν, ἰδόντα μετ' ἐκπλήξεως ὅτι ὁ τοῦ ὑδραγωγείου σωλὴν δὲν προὐχώρει πέραν τοῦ βάθρου, ἀλλὰ κάμπτων ὑπ' αὐτὸ ἀνήρχετο ἐντὸς αὐτοῦ ἐξικνούμενος μέχρι τῆς κοιλότητος, ἐν ᾗ ὑπῆρχεν ὁ δεξιὸς ποὺς τοῦ ἀγάλματος. Τὸ πρᾶγμα ἦτο πλέον σαφές, ὁ σωλὴν δηλ. διωχέτευεν ὕδωρ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγάλματος. Τὸ ἄγαλμα ἄρα τοῦτο ἐχρησίμευεν ὡς κρήνη ἐκπέμπον ὃ εἰσεδέχετο ὕδωρ ἐκ τοῦ στόματος ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς μέρους ἢ μερῶν τοῦ σώματος. Ἡ περαιτέρω δὲ ἔρευνα καὶ ἄλλα περίεργα σχετικῶς πρὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κρήνην ἤνεγκεν εἰς φῶς. Περὶ τῆς κρήνης ταύτης εἰρήσθωσαν τὰ ἑξῆς:

Ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ χώρου τοῦ Ἱεροῦ, τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, κατέρχεται ὑπόγειον ὑδραγωγεῖον διευθυνόμενον πρὸς τὸν ναόν. Τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ μεταλλίνου σωλῆνος, ἐσωτερικῆς διαμέτρου 0,075 τοποθετημένου ἐντὸς λιθίνου περιβλήματος, τοῦ κενοῦ χώρου μεταξὺ τοῦ σωλῆνος καὶ τοῦ περιβλήματος ὄντος πεπληρωμένου διὰ συνδετικῆς ἐξ ἀσβέστου καὶ ἄλλων συστατικῶν ὕλης (εἰκ. 2). Τὸ ὑδραγωγεῖον καθῆκον μέχρι τοῦ μνημονευθέντος βάθρου κάμπτει ὑπὸ τοῦτο καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸ βάθρον (εἰκ. 3) διοχετεῦον ὕδωρ, ὡς εἴπομεν, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἐπὶ τοῦ βάθρου ἱδρυμένου τὸ πάλαι ἀγάλματος. Εἶνε δὲ τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦτο κατεστραμμένον, ἐνιαχοῦ σῳζομένου μόνον τοῦ λιθίνου περικαλύμματος· ὁ σωλὴν σῴζεται μόνον ὑπὸ τὸ βάθρον ὅπως εἰκονίζεται ἐν εἰκόνι 3.

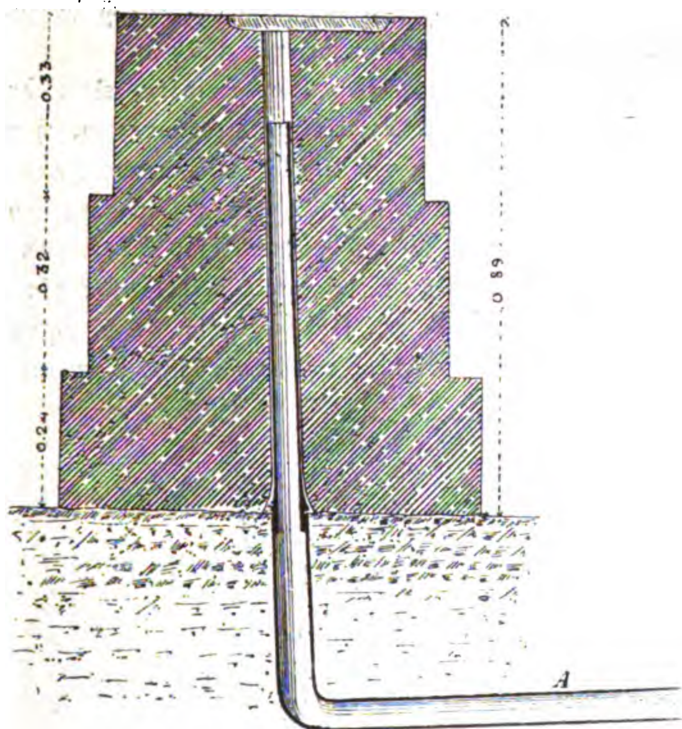
Παρὰ δὲ τὸ βάθρον ὑπῆρχε λεκανοειδὲς κατασκεύασμα

ἐκ μικρῶν λιθαρίων μετ' ἀσβεστοειδοῦς ὕλης συγκείμενον, χρησιμεῦον πρὸς ὑποδοχὴν ὕδατος ἐκ τοῦ ἀγάλματος προφανῶς ἐκρέοντος, οὗτινος σώζεται νῦν ὁ πυθμὴν (πίν. Α', εἰκ. 1, D). Παρὰ δὲ τὸ κατασκεύασμα τοῦτο σώζεται κατὰ χώραν τετραγωνικὸς λίθος, ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ ἱδρυμένος (πίν. Β', εἰκ. 1, Ε), ὅστις

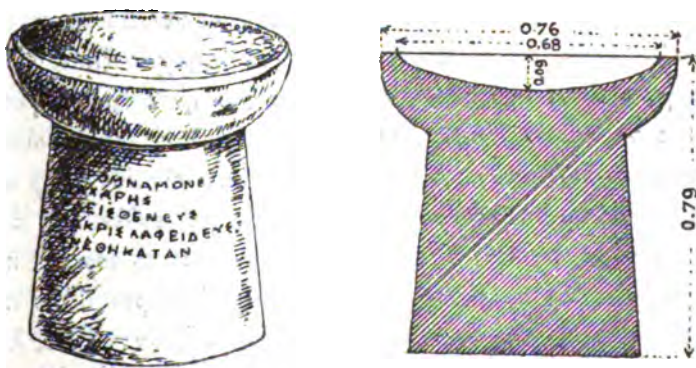

Εἰκὼν 2. Τομὴ τοῦ ὑδραγωγείου

ἐχρησίμευεν ὡς βάθρον περιφεροῦς πράγματος, περιρραντηρίου πιθανῶς, διότι περιφερικὸν εἶχε τὸ σχῆμα τὸ περιρραντήριον, τοιοῦτον οἷον τὸ ἐν εἰκ. 4, καθ' ἃ παρὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Blinkenberg (*Ath. Mitth.* 23, 1898, σ. 14 κ.ἑ.) ὑπεστήριξα ἐν 'Αρχ. 'Εφημερίδι, 1899, σ. 17 κ.ἑ., συμφάσκοντός μοι τοῦ Fraenkel ἐν *Corpus Inscriptionum Peloponnesi*, I, 957. Ὅτι δὲ τὸ περιρραντήριον ἔκειτο ἐνταῦθα εἰκάζω ἐκ τοῦ ὅτι καὶ παρὰ τὸν ναὸν τῆς

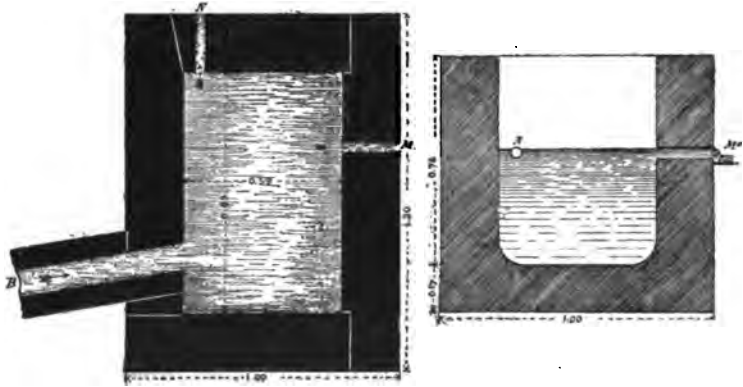
Εἰκὼν 3 Τομὴ τοῦ βάθρου καὶ τοῦ σωλῆνος τοῦ ὑδραγωγείου

Εἰκὼν 4. Περιρραντήριον

Ἀρτέμιδος ἐν τῇ αὐτῇ ἀκριβῶς θέσει, δεξιὰ τῷ ἀνερχομένῳ, ἦτο ἱδρυμένον ὅμοιον περιφερὲς πρᾶγμα.

Τὸ ἐκ τοῦ ἀγάλματος ἐκρέον ὕδωρ εἰσέρρεεν εἰς τὸ λεκανοειδὲς κατασκεύασμα καὶ εἰς τὸ περιρραντήριον, ἢ εἰς τὸ περιρραντήριον καὶ ἐκ τούτου εἰς τὸ λεκανοειδὲς κατασκεύασμα. Τί δὲ ἐγίνετο ἐνταῦθα διὰ τοῦ ὕδατος τούτου, δὲν γνωρίζομεν. Ἐν τῷ πυθμένι τοῦ λεκανοειδοῦς κατασκευάσματος ὑπάρχει καὶ περιφερικὸς λίθος φέρων ὀπὴν (πίν. Β΄, εἰκ. 1, 2, D). Παρατηρητέον ὅτι ἐν τῇ ὀπῇ εἶνε ἐμπεπηγμένη ῥάβδος πρὸς δήλωσιν αὐτῆς. Καταστρέ-

Εἰκὼν 5. Λεκάνη ἐκ πώρου λίθου. Κάτοψις καὶ τομή.

ψας δὲ μικρὸν μέρος τοῦ ἐδάφους τοῦ λεκανοειδοῦς κατασκευάσματος διέκρινα, ὅτι ὑπὸ τοῦτο ὑπῆρχεν ἄλλο ὑδραγωγεῖον ἀποτελούμενον ἐκ πηλίνου σωλῆνος καὶ συγκοινωνοῦν μετὰ τῆς ὀπῆς. Οὕτως ἐδυνήθην νὰ ἐξακριβώσω, ὅτι τὸ ἐν τῷ λεκανοειδεῖ κατασκευάσματι εἰσρέον ὕδωρ διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ὀπῆς κατήρχετο εἰς τὸ μνημονευθὲν ἤδη πήλινον ὑδραγωγεῖον, ὅπερ, διερχόμενον ὑπὸ τὸ ἔδαφος καὶ διευθυνόμενον πρὸς βορρᾶν, διωχέτευεν ὃ ἔφερεν ὕδωρ πέραν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, παρὰ τὸ Ἄβατον, εἰς λεκάνην ἐκ πώρου λίθου κατεσκευασμένην (εἰκ. 5). Ἐν τῷ

πίνακι Β', εἰκ. 2, βλέπει τις τὸ ὑδραγωγεῖον, δεδηλωμένον διὰ τοῦ Β, καὶ τὴν λεκάνην, δεδηλωμένην διὰ τοῦ R. Ἡ λεκάνη αὕτη εἶχε δύο ὀπάς, δι' ὧν διωχέτευεν ὁ ὑπεδέχετο ὕδωρ, τὸ μὲν πρὸς δυσμάς, εἰς τὸ Ἄβατον, τὸ δὲ πρὸς βορρᾶν, εἰς οἰκοδόμημα συνεχόμενον τῷ Ἀβάτῳ (εἰκ. 5 Ν καὶ Μ), ἐν ᾧ ἐλούοντο οἱ ἀσθενεῖς, ὡς φαίνεται, οἱ μέλλοντες νὰ κατακλιθῶσι τὴν νύκτα ἐν τῷ Ἀβάτῳ.

Τοιαῦτα τὰ κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κρήνην, ἥτις σημειωτέον ὅτι οὔτε ὑπὸ τοῦ Παυσανίου μνημονεύεται, οὔτε πρὸς τὴν ἐν τῇ ἑτέρᾳ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἰαμάτων μνημονευομένην κρήνην δύναται νὰ ταυτισθῇ.

III

Ἱερὸν οἰκοδόμημα

Μέγας βωμὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ

(Πίναξ Γ', Δ')

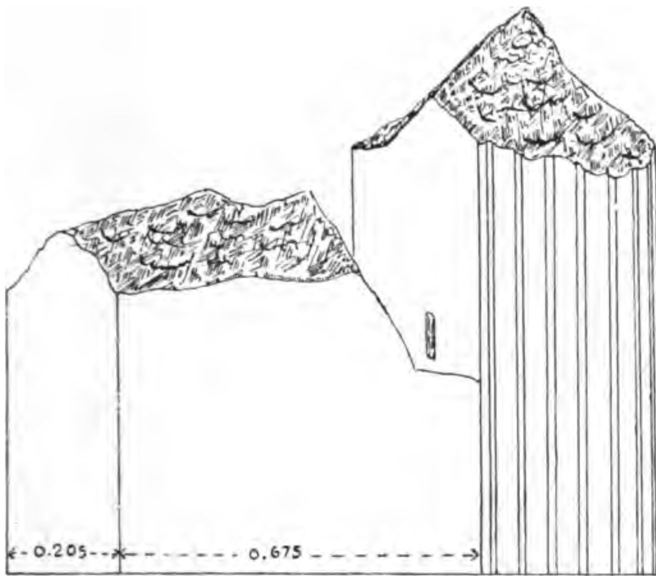
Πέραν τῆς νοτιοανατολικῆς γωνίας τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰς ἀπόστασιν 9 σχεδὸν μέτρων ἀπὸ ταύτης, παρὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτῆς 2,30 μ, ἀπεκαλύφθη οἰκοδόμημα ἐκ πώρου λίθου μήκους 24,62 καὶ πλάτους 20,54 (πίν. Γ'), οὗτινος ποῦ μὲν σῴζονται τὰ θεμέλια, ποῦ δὲ σῴζεται καὶ μέρος τῶν ὑπὲρ τὸ ἀρχαῖον ἔδαφος τοίχων εἰς ὕψος μέχρι ἑνὸς περίπου μέτρου (πίν Δ')

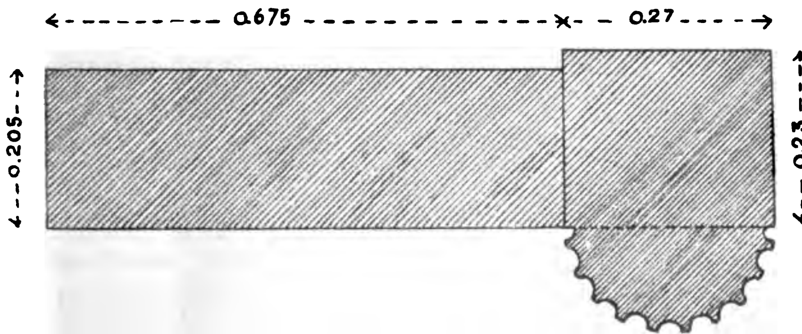
Αἱ τέσσαρες πλευραὶ τοῦ οἰκοδομήματος τούτου ἀπεκαλύφθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ 1885, ἡ ἐντελὴς δ' αὐτοῦ ἀνασκαφὴ ἐγένετο τῷ 1891· ἐν ἔτει δὲ 1903 κατηδαφίσθησαν καὶ ἅπαντα τὰ ἐπικαλύπτοντα αὐτὸ μεταγενέστερα κτίσματα, ὅπως κατορθωθῇ ἡ ἐξακρίβωσις τῶν

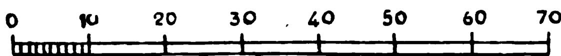
κατ' αὐτό. Οὕτω τὰ ἐρείπια τοῦ οἰκοδομήματος ἀνεφάνησαν ἐν ᾗ εἰκονίζονται ἐν πίνακι Δ' μορφῇ.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο μετεποιήθη πολλάκις κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους, ὡς φαίνεται, κατὰ δὲ τοὺς ἐσχάτους ρωμαϊκοὺς χρόνους καταρρεῦσαν ἢ καταστραφὲν ἀνῳκοδομήθη ἐκ νέου καὶ καθ' ὁλοκληρίαν μετεβλήθη. Οἱ τοῖχοι αὐτοῦ εἶχον συμπληρωθῇ καὶ ἀνεγερθῇ εἰς μέγα ὕψος διὰ κοινῶν λιθαρίων καὶ ὀπτῶν πλίνθων μετ' ἀσβέστου, νέα δὲ τειχίσματα τῆς αὐτῆς κατασκευῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ αὐτοῦ εἶχον προστεθῇ (ταῦτα πάντα ἐδέησε νῦν νὰ κατεδαφισθῶσιν, ὅπως φανῇ ἐντελῶς τὸ ὑπ' αὐτὰ ἀρχαῖον οἰκοδόμημα). Οὕτω δὲ ἐκτισμένον καὶ μεταβεβλημένον τὸ οἰκοδόμημα ἐχρησίμευε κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους ὡς κατοικία, ὡς ἐφάνη ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν, εὑρεθέντων ἐντὸς αὐτοῦ εὐτελῶν τινων, τῶν γνωστῶν λεπτῶν, φραγκικῶν νομισμάτων.

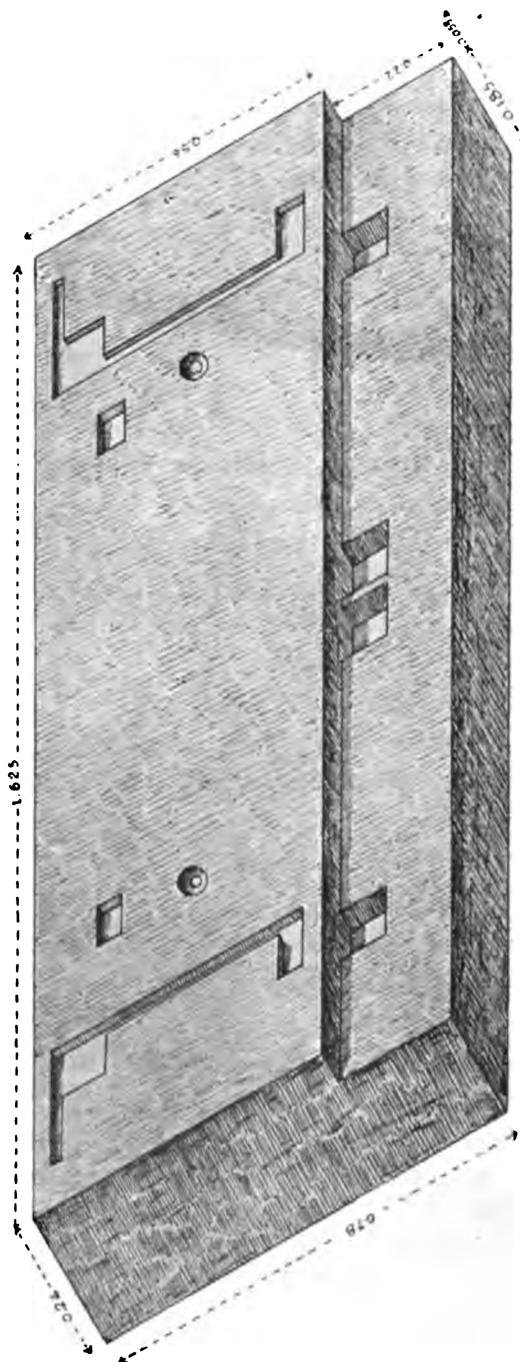
Ἡ ἐν πίνακι Γ' εἰκὼν παριστᾷ τὴν κάτοψιν τοῦ οἰκοδομήματος οἷον ἐφάνη τοῦτο μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1903 κατεδάφισιν πάντων τῶν μεταγενεστέρων κτισμάτων. Ἀποτελεῖται δὲ τοῦτο ἐκ τετραγώνου αὐλῆς περικεκλεισμένης μὲν κατὰ τὰς τρεῖς πλευράς, βορείαν, ἀνατολικὴν καὶ νοτίαν, διὰ στενῶν ἐπιμήκων δωματίων, ἅπερ δύναται νὰ ἐκλάβῃ τις μᾶλλον ὡς ἐστεγασμένους διαδρόμους (πίν. Γ', Δ, Δ', Δ''), ἀνοικτῆς δὲ κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν, ἔνθα ὑπῆρχεν ἴσως στοά. Οἱ τοῖχοι οἱ περιβάλλοντες τὴν αὐλὴν πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς ἀπετελοῦντο ἐκ στενῶν πλακῶν (πλ. 0,28) κεκοσμημένων δι' ἡμικιόνων ἰωνικοῦ ρυθμοῦ. Ἐν εἰκόνι 6 εἰκονίζεται τεμάχιον τοῦ κάτω μέρους ἡμικίονος μετὰ τεμαχίου πλακὸς τοῦ κάτω ὡσαύτως μέρους τοῦ τοίχου. Τοιοῦτος δὲ δι' ἡμικιόνων κεκοσμημένος τοῖχος θὰ ὑπῆρχεν, ὡς φαίνεται, καὶ κατὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευράν, ὅστις ἐν ἐποχῇ ὑστερωτέρᾳ ἀντικατεστάθη

Εἰκὼν 6. Ἡμικίων καὶ λίθος ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοίχου τοῦ οἰκοδομήματος

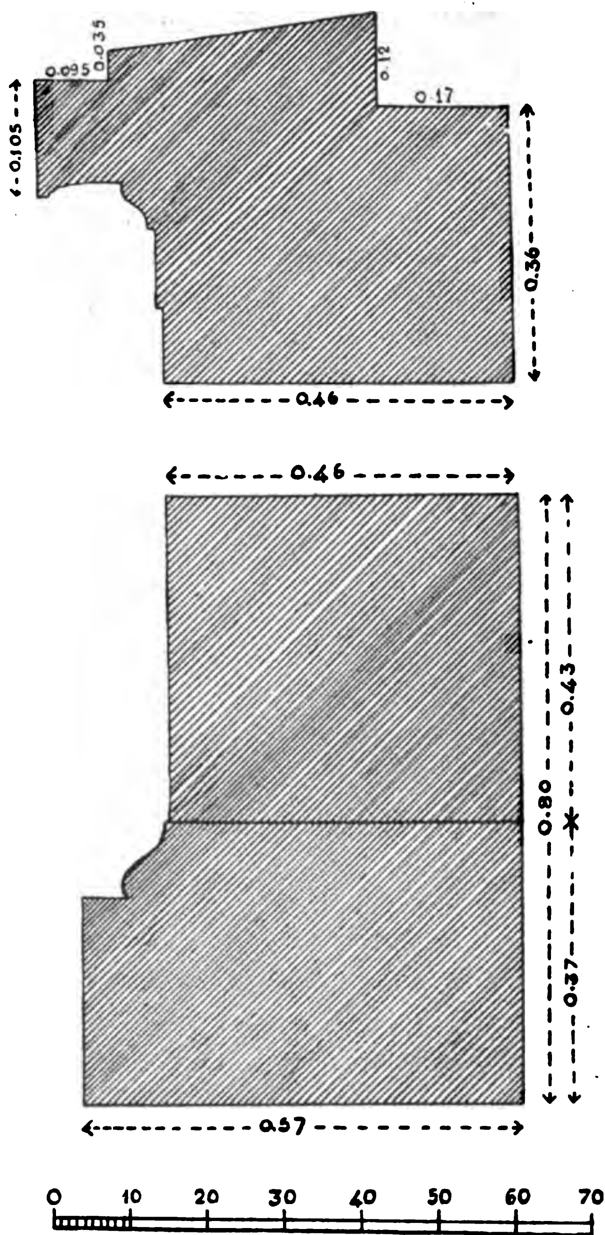
Εἰκὼν 7. Κατώφλιον ἐκ τιτανολίθου

διὰ τοῦ νῦν σῳζομένου, διὰ τοίχου δηλ. ἰσοδομικοῦ ἔχοντος πάχος 0.46. Κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν, ἔνθα ἦτο ἡ εἴσοδος τοῦ οἰκοδομήματος, ὡς ἐκ τῶν σῳζομένων λειψάνων φαίνεται, θὰ ὑπῆρχον βαθμῖδες, δι' ὧν ἀνήρχετό τις εἰς τὸ οἰκοδόμημα, καὶ πιθανῶς στοὰ περικλείουσα τὴν αὐλήν, ὡς εἴπομεν, κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο. Πῶς ὅμως εἶχεν ἀκριβῶς τὸ οἰκοδόμημα ἐνταῦθα καὶ ποία ἡ σχέσις τῶν οἱονεὶ διαδρόμων πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην στοὰν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ. Ἐν τῷ κατὰ τὴν βορείαν

Εἰκὼν 8. Κατώφλιον μετὰ τοῦ ἐκ πώρου λίθου δαπέδου

πλευρὰν διαδρόμῳ κεῖται κατὰ χώραν, πρὸς δυσμάς, ὡραῖον καὶ κάλλιστα διατηρούμενον ἀρχαῖον κατώφλιον θύρας ἐκ τιτανολίθου (εἰκ. 7), ἄγνωστον ὅμως εἶνε ἐκ τίνος ἐποχῆς τοῦ οἰκοδομήματος προέρχεται τοῦτο. Ἄγει δὲ τὸ κατώφλιον εἰς μικρὸν οἱονεὶ δωμάτιον, μήκους 2,95 μ., πλάτους 2,20 μ., οὗτινος τὸ δάπεδον ἀποτελεῖται ἐκ καλῶς συνηρμοσμένων πωρίνων πλακῶν (πίν. Γ', γ). Τούτων αἱ κατὰ τὰ ἄκρα, παρὰ τοὺς τοίχους, ἔχουσι μικρὰν ἐγκοπήν, δι' ὧν σχηματίζεται οἱονεὶ αὖλαξ περὶ τὰς τέσσαρας πλευρὰς τοῦ δωματίου (εἰκ. 8), διακοπτόμενος

Εἰκὼν 9. Τομὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου

κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν διὰ τοῦ ἐν ὑστερωτέρᾳ ἐποχῇ, ὡς φαίνεται, τοποθετηθέντος ἐκεῖ κατωφλίου. Ἄλλοτε ἐπίστευσα ὅτι τὸ δάπεδον τοῦτο ἦτο λείψανον βωμοῦ, ἐν ᾧ ἐθυσιάζοντο τὰ προσφερόμενα τῷ Ἀσκληπιῷ ζῶα, τοῦ αἵματος αὐτῶν καταρρέοντος διὰ τοῦ περὶ τὸ δάπεδον αὔλακος· ἀλλὰ τὸν τοιοῦτον βωμὸν δέον νὰ ἀναζητήσωμεν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ οἰκοδομήματος, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Οἱ δὲ ἐξωτερικοὶ τοῖχοι τοῦ οἰκοδομήματος εἶνε ᾠκοδομημένοι ἐκ πώρου λίθου κατὰ τὸ ἰσοδομικὸν σύστημα. Ἡ κατωτάτη σειρὰ λίθων ἀποτελεῖ τὴν βάσιν, σπεῖραν, τοῦ τοίχου. Εἶχον δὲ καὶ ἐπίκρανον ἰωνικοῦ ρυθμοῦ οἱ τοῖχοι οὗτοι, ἐν ᾧ βλέπει τις καὶ τὰς ὀπάς, ἐν αἷς ἐστηρίζοντο τὰ τὴν στέγην ἀποτελοῦντα ξύλα. Ἡ εἰκὼν 9 παριστᾷ τομὴν τοῦ τοίχου, τῆς τε σπείρας καὶ τοῦ ἐπικράνου. Παρὰ δὲ τοὺς τοίχους τούτους, κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν μέρος, εἶνε ἐμπεπηγμέναι ἐν τῷ ἐδάφει πλάκες ἔχουσαι μῆκος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὑπὲρ τὸ μέτρον, ἀφιστάμεναι ἀλλήλων ὑπὲρ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ μέτρον, τοῦ μεταξὺ χώρου ὄντος πεπληρωμένου διὰ μικρῶν λιθαρίων. Τοιαῦται πλάκες σῴζονται παρ' ἅπασαν τὴν ἀνατολικὴν καὶ ἐν μέρει παρὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν (ἴδε πίνακα Γ'), ἄγνωστον δὲ εἰς τί ἐχρησίμευον.

Ἐν δὲ τῇ αὐλῇ τοῦ οἰκοδομήματος σῴζεται διπλῆ σειρὰ πωρίνων λίθων χαμπτομένη ζητοειδῶς (πίν. Γ', Β). Δὲν ἐξυψοῦντο δέ, ὡς φαίνεται, οἱ λίθοι οὗτοι ὑπὲρ τὸ ἔδαφος οὐδ' ἐσχηματίζετο ἄλλη σειρὰ δι' ὑπερκειμένων λίθων, ἀλλ' ἐχρησίμευον ἁπλῶς πρὸς συγκράτησιν χωμάτων καὶ περιορισμὸν χώρου τινός. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ ὑπὸ τῶν λίθων περιβαλλόμενος χῶρος οὗτος τῆς αὐλῆς εἶνε ἱκανῶς ὑψηλότερος, κατὰ ἓν σχεδὸν μέτρον, τοῦ πέριξ χώρου, ἰδίως τοῦ κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν.

Τέλος δὲ μνημονευτέον ὅτι ὁδὸς πλακόστρωτος πλάτους 1,90 μ., ἐκ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων προερχομένη, συνδέει

Εἰκὼν 10. Βωμός. Α, δάπεδον ἐφ' οὗ ὁ βωμός. Β, ὁδὸς συνδέουσα τὸν βωμὸν μετὰ τοῦ ἱεροῦ οἰκοδομήματος

(πίν. Γ', Ε) τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα μετὰ τοῦ πρὸς δυσμάς, εἰς ἀπόστασιν 8,10 μ. δαπέδου (εἰκ. 10 Α), ἐφ' οὗ ἦτο ἱδρυμένος, ὡς φαίνεται, ὁ βωμὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, οὗτινος μνεία γίνεται, ὡς γνωστόν, ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῇ ἀναγραφούσῃ τὰς δαπάνας τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ. Τῆς ὁδοῦ ταύτης σῴζεται μέρος τῆς πλακοστρώτου ἐδάφους καὶ ἅπαν τὸ ὑπὸ τὰς πλάκας στρῶμα, διὰ μικρῶν χαλίκων μετ' ἀσβέστου κατεσκευασμένον (εἰκ. 10 Β).

Τοιαῦτα εἶνε τὰ σῳζόμενα ἐρείπια τοῦ οἰκοδομήματος, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ διδάξωσιν ἡμᾶς βέβαιόν τι περι τῆς καθόλου μορφῆς καὶ διατάξεως οὐδὲ περὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ, ὃν μόνον τῇ βοηθείᾳ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀνασκαφῶν δυνάμεθα ἐν μέρει τοὐλάχιστον νὰ ἐξακριβώσωμεν.

Ὅτε ἀνέσκαπτον τὸ οἰκοδόμημα παρετήρησα ὅτι ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ οἰκοδομήματος, ἐν τῷ χώρῳ τῷ ἐν πίνακι Γ' δεδηλωμένῳ διὰ τοῦ Α', ἀνεφάνησαν λείψανα θυσιῶν, μέγα δηλ. στρῶμα ἐκ μέλανος χώματος, ἐξ ἀνθράκων, τέφρας καὶ ὀστῶν ζώων, ἐν ᾧ εὑρέθησαν πλῆθος μικρῶν πηλίνων ἀμφορίσκων καὶ τεμάχια χαλκῶν καὶ πηλίνων ἀγγείων ἐν οἷς καὶ ἐκεῖνα, ἅτινα φέρουσι τὰς γνωστὰς (*Fouilles d' Epidaure*, I, σ. 37 ἀρ. 8 κ. ἑ.) τῷ Ἀσκληπιῷ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι ἀρχαϊκὰς ἐπιγραφάς. Προφανὲς ἄρα εἶνε ὅτι ἐν τῷ οἰκοδομήματι τούτῳ, ἐν τῷ χώρῳ ἐκείνῳ τῆς αὐλῆς, ἐτελοῦντο θυσίαι καὶ ὅτι τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα εἶνε ἱερὸν οἰκοδόμημα τῶν ἀρχαιοτάτων ἐν τῷ ἱερῷ, ἀφ' οὗ τινὲς τῶν μνημονευθεισῶν ἐπιγραφῶν προέρχονται ἐκ τῶν πρώτων χρόνων τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος τοὐλάχιστον, ἀρχαιότερον ἄρα τοῦ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος οἰκοδομηθέντος ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι ἡ ζητοειδῶς κάμπτουσα σειρὰ ἐκείνη τῶν ἐν τῇ αὐλῇ λίθων ἀπετέλει ἴσως

περίβολον ὅστις περιέβαλεν ἀρχικῶς χῶρον χρησιμεύοντα ὡς βωμόν. Κατὰ τοὺς πρώτους δηλ. χρόνους τοῦ ἱεροῦ, ὅτε εἰσήχθη ἐν αὐτῷ ἡ λατρεία τοῦ Ἀσκληπιοῦ, περιωρίσθη διὰ λίθων μικρὸν ὕψωμα γῆς δι' οὗ ἱδρύθη τῷ θεῷ τούτῳ βωμός. Ἐν τῷ βωμῷ τούτῳ ἐθυσιάζοντο τὰ προσφερόμενα τῷ Ἀσκληπιῷ ζῷα. Περιελθόντος δ' ὕστερον τοῦ ἱεροῦ εἰς ἀκμὴν καὶ διὰ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀρξαμένης τῆς ἐποχῆς τῆς ἐν αὐτῷ κατασκευῆς μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομημάτων, περιεβλήθη ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος βωμὸς διὰ τῶν ἐν σχήματι διαδρόμου κτισμάτων, ὧν βλέπομεν νῦν τὰ ἐρείπια, καὶ προσετέθη στοὰ ἴσως κατὰ τὴν δυσμικὴν πλευράν. Ὁ βωμὸς ἀπετέλεσεν οὕτω τὴν οἱονεὶ αὐλὴν τοῦ κατασκευασθέντος οἰκοδομήματος. Ἀλλ' ἐρωτᾶται ἤδη, ἀφοῦ ἐν τῇ αὐλῇ ἐτελοῦντο αἱ θυσίαι, εἰς τί ἐχρησίμευον τὰ περὶ αὐτὴν κτίσματα; Ἄλλοτε ἐπίστευσα ὅτι ἐχρησίμευον ταῦτα ὡς κατοικία τῶν ἱερέων, νῦν ὅμως δυσκολεύομαι νὰ δεχθῶ, ὅτι χῶρος τοσοῦτον μακρὸς καὶ στενὸς ἦτο προωρισμένος πρὸς κατοικίαν ἀνθρώπων. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δυσκολεύομαι νὰ δεχθῶ, ὅτι τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα δύναται νὰ εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου μνημονευόμενον, ἐν ᾧ κατακλινόμενοι τὴν νύκτα οἱ ἀσθενεῖς ἐθεραπεύοντο ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὅτι δηλ. εἶνε τὸ κατὰ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ἰαμάτων Ἄβατον. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὴν γνώμην ταύτην, ἣν καὶ ἐγὼ ἄλλοτε πρὸς στιγμὴν εἶχον συλλάβει (ἴδε *Πρακτικὰ* τοῦ 1884, σ. 61 σημ. 1) ὑποστηρίζει νῦν ὁ κ. Holwerda ἐν *Athen Mitteilungen* (27, 1902, σ. 289) ἄνευ ἰσχυροῦ τινος λόγου, προβάλλων μόνον λόγους, οὐχὶ δεδικαιολογημένους κατ' ἐμέ, ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι τὸ Ἄβατον δὲν ἦτο ἡ βορειοδυτικῶς τοῦ ναοῦ μεγάλη στοά, ἡ τὸ φρέαρ περικλείουσα.

Ὑποθέτω ὅτι τὰ περὶ ὁ ὧν λόγος περὶ τὴν οἱονεὶ αὐλὴν τοῦ οἰκοδομήματος κτίσματα ἐχρησίμευον ἴσως, ἵνα φυλάσ-

σωνται ἐν αὐτοῖς τὰ πρὸς θυσίαν προωρισμένα ζῶα, διότι στενὰ ὄντα καὶ ἄνευ διαχωρίσματός τινος, ὡς εἶνε τοὐλάχιστον τὰ κατὰ τὴν βορείαν καὶ ἀνατολικὴν πλευρὰν (ἴδε πίν. Γ'), ἦσαν ἀληθῶς κατάλληλα πρὸς τοιοῦτον σκοπόν.

Κατὰ τὰ εἰρημένα τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα δυνάμεθα νὰ ἐκλάβωμεν ὡς τὸν κατ' ἐξοχὴν βωμὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος ἑτέρου βωμοῦ, τοῦ πρὸς δυσμὰς τοῦ οἰκοδομήματος τούτου, ὅστις ἐχρησίμευεν, ὡς φαίνεται, μόνον πρὸς ἀναιμάκτους θυσίας. Τοιοῦτος δὲ τὸ καθ' ὅλου σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν βωμός, οἷος ὁ προκείμενος μέγας βωμὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς οἰκοδόμημα, ἐξ οὗ ἔσχε τὴν ἀρχὴν καὶ ἀνεπτύχθη σὺν τῷ χρόνῳ μεγαλοπρεπὲς καὶ περίλαμπρον οἰκοδόμημα, οἷος ὁ βωμὸς τῆς Περγάμου.

Σημειωτέον δὲ ὅτι ἀφ' οὗ κατὰ τὰ ἐκτεθέντα συμπεράσματα τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα ἐχρησίμευε πρὸς τέλεσιν θυσιῶν, δυνατὸν νὰ θελήσῃ τις ἴσως νὰ ταυτίσῃ αὐτὸ πρὸς τὴν κατὰ τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐπιγραφῆς τῆς ἀναγραφούσης τὰς δαπάνας τῆς οἰκοδομῆς τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου θυμέλην· ἀλλ' εἰς τοῦτο προσκρούει: ἡ διαίρεσις τῆς θυμέλης εἰς ***σηκὸν*** καὶ ***περίστασιν*** καὶ αἱ πεντήκοντα δύο ***σελίδες*** τῆς περιστάσεως. Ταῦτα πάντα δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀναφέρωνται εἰς τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα.

Τέλος προσθετέον ὅτι παρὰ τὸν μεσημβρινὸν τοῖχον τοῦ οἰκοδομήματος ἦτο ἐκτισμένος τοῖχος μεταγενέστερος, ἐν ᾧ ἦσαν ἐντετειχισμένα πλῆθος γλυπτῶν καὶ ἐπιγραφῶν καὶ δὴ αἱ τρεῖς Νῖκαι αἱ ἀκρωτήρια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἀποτελοῦσαι, μέλη ἀρχιτεκτονικὰ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ καὶ τμήματά τινα ἐκ τῆς ὑδρορρόης. Παρὰ δὲ τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν τοῦ αὐτοῦ οἰκοδομήματος εὑρέθησαν πολλαὶ τετράγωνοι ἐπιμήκεις στῆλαι φέρουσαι ἀναθηματικὰς ἐπι-

Εἰκὼν 11. Κιονόκρανον ἐκ μαρμάρου

γραφὰς τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Ε' ἢ τῶν πρώτων τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος. Ἐκεῖ εὑρέθη καὶ τὸ ἐν εἰκόνι 11 ἀπεικονιζόμενον μαρμάρινον ἰωνικὸν κιονόκρανον, ὅπερ δὲν ἀνήκει εἰς τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα ἀλλ' ἀνῆκεν εἰς κίονα, ὡς φαίνεται, φέροντα ἀνάθημά τι. Ἴσως ὁ κίων οὗτος καὶ αἱ μνημονευθεῖσαι τετράγωνοι μετ' ἀναθηματικῶν ἐπιγραφῶν στῆλαι ἦσαν ἱδρυμέναι ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις μνημονευθεισῶν περὶ τὸ οἰκοδόμημα πλακῶν.

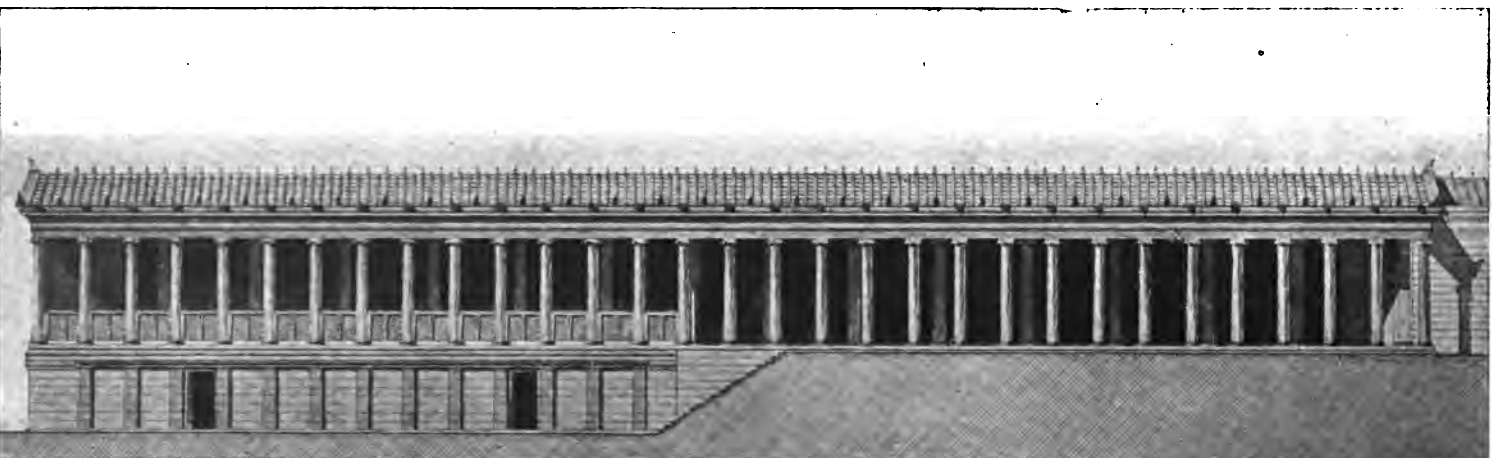
IV

Τὸ Ἄβατον (ἐγκοιμητήριον)

(Πίναξ Ε', Ζ')

Παρὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀπὸ τοῦ μέσου περίπου τῆς πλευρᾶς ταύτης καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτῆς 4,30, ἐκτείνεται κατὰ μῆκος, προχωροῦν πρὸς δυσμάς, μέγα στωϊκὸν οἰκοδόμημα ἔχον ἐν ὅλῳ ἐξωτερικὸν μῆκος 70,92 καὶ πλάτος 9,42. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἀνεκαλύφθη ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ 1883 καὶ ἐδημοσιεύθη προσωρινῶς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1883. Σώζονται δὲ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ σὺν τοῖς κρηπιδώμ σι τῶν κιόνων μέχρι τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ εὑρέθησαν τοσαῦτα ἀρχιτεκτονικὰ αὐτοῦ μέλη, ὥστε εἶνε δυνατὴ ἡ ἐν σχεδίῳ ἀναπαράστασις αὐτοῦ (εἰκ. 12).

Τὸ οἰκοδόμημα, ὡς νῦν σῴζεται, εἰκονίζεται ἐν πίνακι Ζ', εἰκ. 1, 2, 3, 4, καὶ πίνακι Ε', εἰκ. 4. Ὁλόκληρον ἦτο ᾠκοδομημένον ἐκ πώρου λίθου· σύγκειται δὲ ἐκ δύο

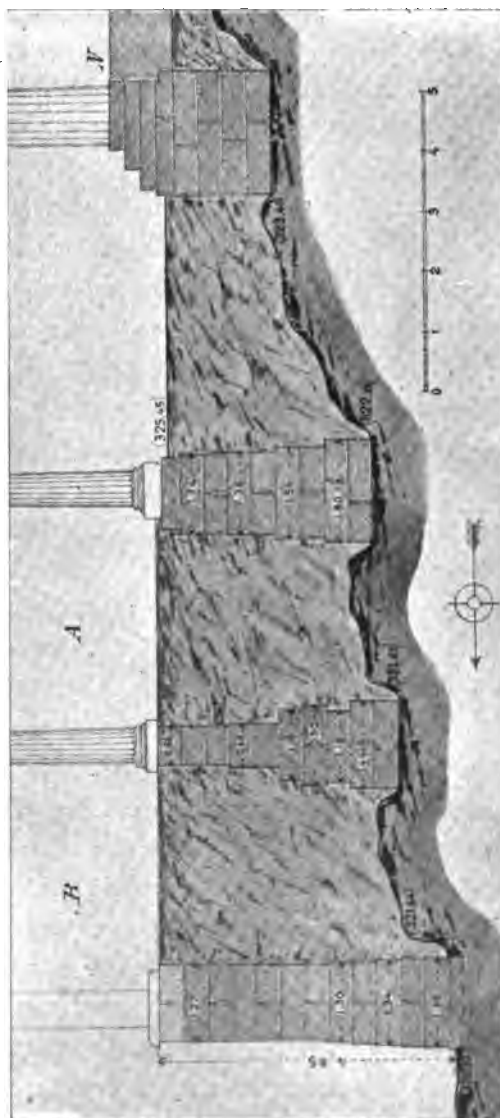

Εικὼν 12. Ἀναπαράστασις τοῦ Ἀβάτου

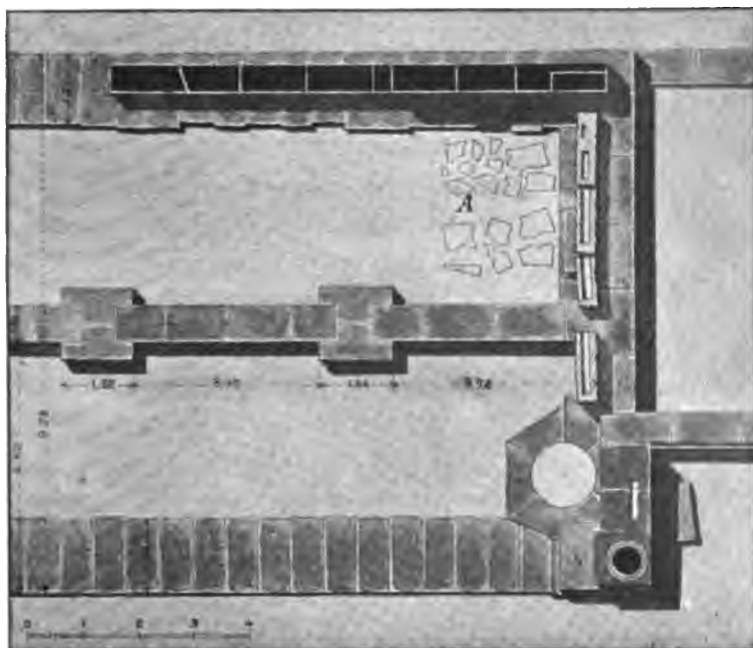
κατὰ μῆκος στοῶν, κεκλεισμένων κατὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν διὰ τοίχου καὶ ἀνοικτῶν κατὰ τὴν μεσημβρινὴν διὰ κιόνων. Τούτων ἡ μὲν πρώτη (πίν. Ε', εἰκ. 1, Α), ἡ παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἦτο μονόροφος, ἡ δὲ δευτέρα (πίν. Ε', εἰκ. 1, Β), ἡ τὴν πρώτην κατὰ τὴν πρὸς δυσμὰς διεύθυνσιν συνεχίζουσα, ἦτο διώροφος.

Ἡ μονόροφος στοὰ εἶχε κατὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν 16 ἰωνικοὺς κίονας. Τῶν κιόνων δὲ τούτων τοῦ πρώτου πρὸς ἀνατολὰς σῴζεται ἡ βάσις, ἐφ' ἧς ἐπεκάθητο ἡ σπεῖρα τοῦ κίονος, λίθος δηλ. τετράγωνος, κατὰ χώραν κείμενος, ἔχων ἐν τῷ μέσῳ τετραγωνικὴν ὀπὴν (πίν. Ε', εἰκ. 4, Α), δι' ἧς γνωστὸν γίνεται ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἐπεκάθητο κίων. Δι' ἑτέρας δὲ σειρᾶς ἐξ ἑπτὰ ἰωνικῶν ὡσαύτως κιόνων τοποθετημένων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, κατὰ μῆκος τοῦ οἰκοδομήματος, ὑπεστηρίζετο ἡ στέγη καὶ διῃρεῖτο τὸ οἰκοδόμημα εἰς δύο κατὰ μῆκος τμήματα. Θὰ ἦτο δὲ δυνατὸν νὰ νομίσῃ τις, ὅτι ὁ μεταξὺ τῶν κιόνων χῶρος ἦτο κεκλεισμένος διὰ τοίχου, διότι βαθύτατα εἶνε τὰ μεταξὺ τῶν κιόνων τούτων θεμέλια (εἰκ. 13), ἅτινα εὐλόγως ἐδύναντο νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς θεμέλια τοίχου· ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ ὑπῆρχον κίονες ἐνταῦθα, ἀλλ' ἡμικίονες· ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ὅμως τοῦ οἰκοδομήματος δὲν εὑρέθησαν ἡμικίονες· εὑρέθησαν δὲ σπόνδυλοι κιόνων, οἵτινες εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ταύτην σειρὰν φαίνεται ὅτι ἀνήκουσι. Δὲν ἐχρησίμευον ἄρα τὰ ἰσχυρὰ θεμέλια ὡς θεμέλια τοίχου, ἀλλ' ἔβαινον μόνον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἦσαν δηλ. ἀναλήμματα κατασκευασθέντα, ἵνα ὑποβαστάζωσι τὰ χώματα τῶν πρὸς κατασκευὴν τοῦ προκειμένου οἰκοδομήματος γενομένων μεγάλων ἐπιχώσεων κατὰ τὴν πρὸς βορρᾶν διεύθυνσιν.

Ἐντὸς τῆς μονορόφου ταύτης στοᾶς, ἐν τῇ νοτιοανατολικῇ αὐτῆς γωνίᾳ, ὑπάρχει ἀρχαῖον *φρέαρ* (εἰκ. 14, 15)

Εἰκὼν 13. Τομὴ τῶν θεμελίων τῆς μονορόφου στοᾶς.— Ν, ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ.— Α καὶ Β, μονόροφος στοά

Εἰκὼν 14. Ἀνατολικὸν μέρος τῆς μονορόφου στοᾶς καὶ ἱερὸν φρέαρ

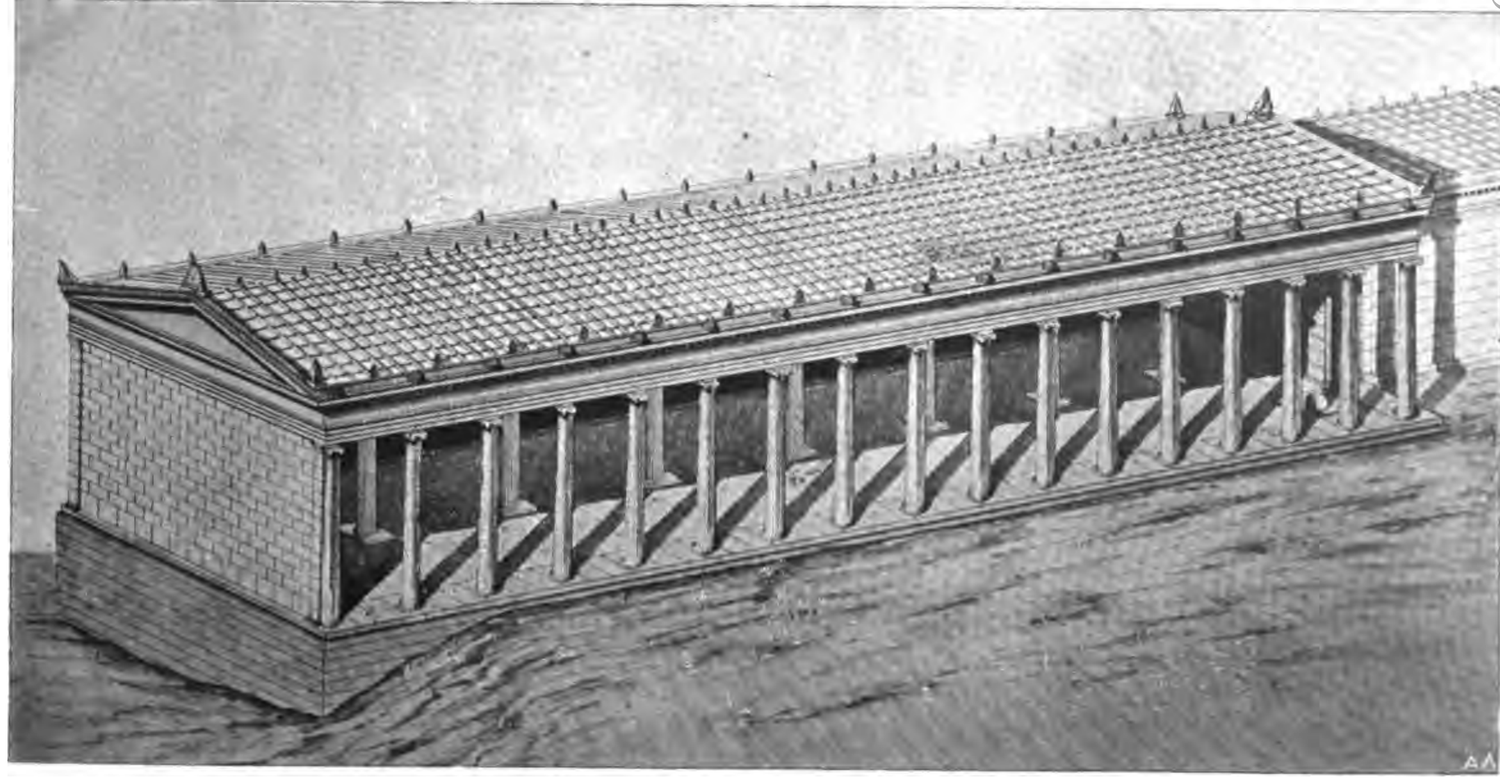

Εἰκὼν 15. Ἱερὸν φρέαρ

βάθους 17 περίπου μέτρων, οὗτινος τὸ μὲν κατώτερον μέρος εἶνε λελαξευμένον ἐν τῷ βράχῳ, τὸ δὲ ἀνώτερον εἶνε ᾠκοδομημένον ἐκ πώρων λίθων κατὰ τὸ ἰσοδομικὸν σύστημα. Τὸ φρέαρ τοῦτο ἔχει ἄφθονον δι' ὅλου τοῦ ἔτους ὕδωρ, ὅπερ ἐνίοτε ἀνέρχεται εἰς ὕψος 10 περίπου μέτρων. Ὅτε δὲ ἀπεκάλυψα αὐτό, ἐν ἔτει 1883, ἦτο κεκλεισμένον διὰ δύο μεγάλων πλακῶν· (ἡμικεκλεισμένον διὰ τῆς ἑτέρας τῶν πλακῶν τούτων βλέπει τις αὐτὸ ἐν πίν. Ζ', εἰκ. 4).

Ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ οἰκοδομήματος, παρὰ τὸν ἀνατολικὸν τοῖχον, εὗρον τὰς περιφήμους ἐπιγραφὰς τῶν ἰαμάτων, αἵτινες κατέκειντο ἐκεῖ τεθραυσμέναι εἰς τεμάχια ὡς εἶνε δεδηλωμένον ἐν εἰκόνι 14, Α. Ὁ τόπος δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς εὑρέσεως δεικνύει, ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἐκεῖ που ἦσαν ἱδρυμέναι. Παρὰ τὸν χῶρον δέ, ἔνθα εὑρέθησαν αὗται, κεῖνται ἐπὶ τοῦ τοίχου βάσεις τινὲς ἐπιγραφῶν, ἃς βλέπει τις ἐν εἰκόνι 14, (ἴδε καὶ πίν. Ε' εἰκ. 4 καὶ Ζ' εἰκ. 4), αἵτινες ὅμως, καθ' ἃ φρονῶ νῦν, δὲν κεῖνται κατὰ χώραν, ὡς εἶχον πιστεύσει ἄλλοτε. Κατὰ τοὺς ἐσχάτους ρωμαϊκοὺς ἢ κατὰ τοὺς ἐπακολουθήσαντας βυζαντινοὺς χρόνους, κατεστραμμένου ὄντος τοῦ Ἀβάτου, μέγα κτίσμα εἶχεν ἀνεγερθῇ ἐκεῖ, δι' ἀρχαίων ὑλικῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου τοῦ Ἀβάτου πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς βορρᾶν ἐκτεινόμενον· τότε, ἀνεγερθέντος τοῦ μνημονευθέντος τοίχου, ἐχρησίμευσαν ὡς ὑλικόν, καθ' ἃ φαίνεται, αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος βάσεις ἐπιγραφῶν τοποθετηθεῖσαι κατὰ γραμμὴν οὕτως ὥστε νὰ εἶνε δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ τις σήμερον, ὅτι αὗται κεῖνται κατὰ χώραν.

Ἔμπροσθεν δὲ τῆς νοτίας πλευρᾶς τῆς στοᾶς κεῖται κατὰ χώραν ὑπόθεμα ἐπιμήκους βάθρου ὅπερ καὶ οἱ Defrasse-Lechat: (*Épidaure*, σ. 133) καὶ ἐγὼ (***Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ***, σ. 127) ἐξελάβομεν ὡς ὑπόθεμα βωμοῦ. Παρὰ

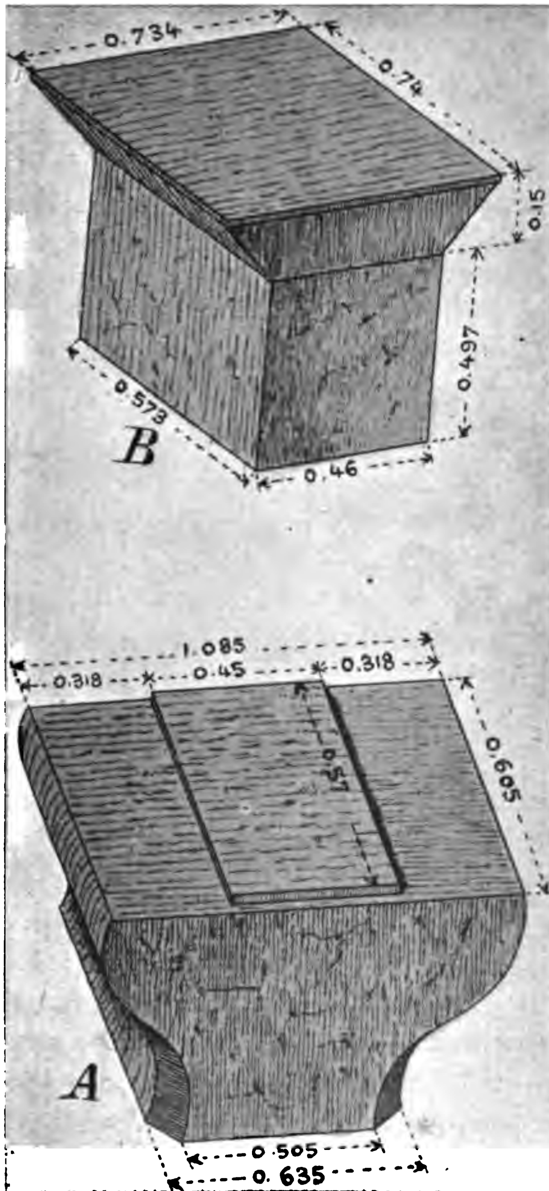

Εἰκὼν 16. Ἀναπαράστασις τῆς μονορόφου στοᾶς

τὸ ὑπόθεμα δὲ τοῦτο ἀπεκαλύφθησαν νῦν τὰ θεμέλια ἐξέδρας (πίν. Ε, *εἰκ.* 1), ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε τοῦτο ὑπόθεμα βωμοῦ, ἀλλ' ἀγαλμάτων. Βωμὸς ἐκεῖ πλησίον δὲν φαίνεται ὅτι ὑπῆρχεν, εἰμὴ μόνον ὁ πρὸς νότον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, (περὶ τούτου **κατὰ λάθος** ἐγράφη ἐν σελ. 59, ἐκ συγχύσεως πρὸς τὸν ***θησαυρόν***, ὅτι γίνεται μνεία αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ). Εὐνόητον δ' εἶνε ὅτι ὁ χῶρος μεταξὺ τῆς στοᾶς καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἦτο πλήρης ἀγαλμάτων καὶ ἀναθημάτων· τοιαῦτα ἄλλως ἀναθηματικὰ μνημεῖα ὑπῆρχον περὶ τὰς τέσσαρας πλευρὰς τοῦ ναοῦ ἐκτεινόμενα καὶ μέχρι τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου.

Ἐν τῷ ἀρκτικῷ τοίχῳ τῆς μονορόφου ταύτης στοᾶς ὑπὸ τὸ ἔδαφος, πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος, ὑπάρχει ἀνοικτὴ θύρα ὑπογείου διαδρόμου ἔχοντος ἱκανὸν ὕψος καὶ πλάτος, ὥστε εὐχερῶς νὰ διέρχηται δι' αὐτοῦ ἄνθρωπος (πίν. Ζ' εἰκ. 6, Α). Τοῦ διαδρόμου τούτου μόνον μικρὸν μέρος κατωρθώθη νὰ καθαρισθῇ, διότι λίθοι μεγάλοι, καταπεσόντες ἐξ αὐτῶν τῶν τοιχωμάτων τοῦ διαδρόμου, κωλύουσι τὴν περαιτέρω πρόοδον τῆς ἐργασίας τῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἄγνωστον δὲ εἰς τί ἐχρησίμευεν οὗτος· μή τις ὅμως νομίσῃ ὅτι εἶνε ὑπόνομος ἢ ὑδραγωγεῖον, διότι οὔτε τὰ τοιχώματα, οὔτε τὸ ἔδαφος εἶνε κεκαλυμμένον δι' ἐπιχρίσματός τινος. Ἐν εἰκόνι 6 τοῦ πίνακος Ζ', ἐν ᾗ εἰκονίζεται μέρος τοῦ βορείου τοίχου τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ἡ μνημονευθεῖσα θύρα ὑπογείου διαδρόμου, βλέπομεν ἐπὶ τοῦ τοίχου τούτου προσερειδόμενα τείχη μεταγενεστέρου οἰκοδομήματος· καὶ ἐν τούτῳ ὑπῆρχεν ὡσαύτως ὑπόγειος διάδρομος, οὗ βλέπομεν τὴν εἴσοδον ἐν τῇ αὐτῇ εἰκόνι.

Ἡ μονόροφος αὕτη στοὰ κεῖται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὀροπεδίου, ἐφ' οὗ ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἡ θόλος τοῦ Πολυκλείτου, ᾠκοδομήθη δέ, ὡς φαίνεται, κατὰ τὴν Δ'

Εἰκὼν 17. Ἐπίκρανον τῶν ὀκταγώνων στύλων (A) καὶ λίθος (B) ἐπ' αὐτοῦ τὸ πάλαι κείμενος

ἑκατονταετηρίδα π. Χ., μετὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Τότε θὰ εἶχε περίπου τὴν ἐν εἰκόνι 16 μορφήν. Ἀλλ' ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις οἱ Ἐπιδαύριοι ἠθέλησαν νὰ ἐπαυξήσωσι τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἐπεκτείνοντες αὐτὸ κατὰ τὴν πρὸς νότον διεύθυνσιν· ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐκεῖ ἐπίπεδον ἦτο κατώτερον, ἐξ ἀνάγκης κατεσκεύασαν διώροφον στοάν. Προκειμένου δηλ. ἡ νέα στοὰ νὰ ἀποτελέσῃ συνέχειαν τῆς παλαιᾶς, τῆς μονορόφου, ἐδέησε νὰ κατασκευασθῇ καὶ κάτω ὄροφος, ὅπως διὰ τούτου ὑψωθῇ τὸ δάπεδον τῆς ἄνω ὀρόφου οὕτως, ὥστε νὰ εὑρίσκηται τοῦτο ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, ἐν ᾧ καὶ τὸ δάπεδον τῆς μονορόφου στοᾶς. Διὰ τοῦτο οἱ δύο ὄροφοι δὲν εἶχον τὸ αὐτὸ ὕψος (πίν. Ζ', εἰκ. 5). Ὁ ἄνω ὄροφος εἶχεν ὕψος 5,25 μ., ὕψος δηλ. ἀνάλογον, τὸ αὐτὸ ὕψος ὃ θὰ εἶχε καὶ ἡ μονόροφος στοά, ὁ κάτω ὅμως εἶχεν ὕψος μόνον 3,48 μ., ὕψος δηλ. σχετικῶς μικρόν· δὲν ἦτο ὅμως δυνατὸν ἄλλως γενέσθαι, διότι τοσαύτη μόνον ἦτο ἡ καθ' ὕψος ἀπόστασις τοῦ κάτω ἀπὸ τοῦ ἄνω ἐπιπέδου.

Σὺν τῇ οἰκοδομῇ τῆς διωρόφου στοᾶς κατεσκευάσθη παρ' αὐτὴν καὶ λιθίνη *κλῖμαξ* ἐκ 18 βαθμίδων, ὧν σῴζονται νῦν 14, δι' ἧς ἀπὸ τοῦ κατωτέρου ἐπιπέδου ἀνήρχετό τις εἰς τὸ ἀνώτερον (ἴδε τμῆμα τῆς κλίμακος ἐν πίν. Ζ', εἰκ. 3). Ἐν τῷ δυτικῷ δὲ τοίχῳ τῆς μονορόφου στοᾶς θὰ ἠνεώχθη θύρα (πίν. Ε', εἰκ. 1), δι' ἧς ἀπὸ τῆς μονορόφου θὰ εἰσήρχετό τις εἰς τὸν ἄνω ὄροφον τῆς διωρόφου στοᾶς.

Ὁ κάτω ὄροφος (πίν. Ε', εἰκ. 2, Β') δὲν ἦτο ἀνοικτὸς κατὰ τὴν νοτίαν πλευράν, ἀλλ' εἶχεν ἐνταῦθα τοῖχον κοσμούμενον διὰ 13 παραστάδων (οἱονεὶ τετραγωνικῶν ἡμικιόνων) δωρικοῦ ῥυθμοῦ, ἐχουσῶν μονόλιθον τὸ ἐπίκρανον μετὰ τοῦ θριγκοῦ συνισταμένου μόνον εἰς ἁπλοῦν γείσωμα (πίν. Ε', εἰκ. 3). Τὸ γείσωμα τοῦτο ἐσωτερικῶς ἔχει ἐντομήν, ἐφ' ἧς θὰ ἐπεκάθητο κατὰ μῆκος παχεῖα δο-

κός, τὸ *ὑποδόκιον*, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω. Ὁ τοῖχος φαίνεται ὅτι δὲν θὰ εἶχε μίαν μόνον θύραν, διότι εὐνόητον εἶνε ὅτι αὕτη θὰ ὑπῆρχεν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ τοίχου, ἐνταῦθα ὅμως ὑπάρχει παραστάς· θὰ εἶχεν ἄρα δύο θύρας, ἀνὰ μίαν ἐν ἑκατέρῳ ἡμίσει αὐτοῦ. Διῃρεῖτο δὲ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ὄροφος

Εἰκὼν 18. Ἑδώλια κατὰ τὸ μέσον τοῦ κάτω ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς

εἰς δύο κατὰ μῆκος τμήματα δι' ἓξ ὀκταγώνων κατὰ τὸ μέσον τοποθετημένων στύλων δωρικοῦ ῥυθμοῦ, οἵτινες ὑπεστήριζον τὸ ἔδαφος τοῦ ἄνω ὀρόφου. Ἐν εἰκόνι 19, Α, εἰκονίζεται τὸ ἐπίκρανον τῶν στύλων τούτων. Τοιαῦτα δὲ πολλὰ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς εὑρεθέντα ἐπίκρανα καὶ σπονδύλους αὐτῶν βλέπει τις ἐν πίνακι Ζ' εἰκ. 1, 2 καὶ 3. Μεταξὺ τῶν

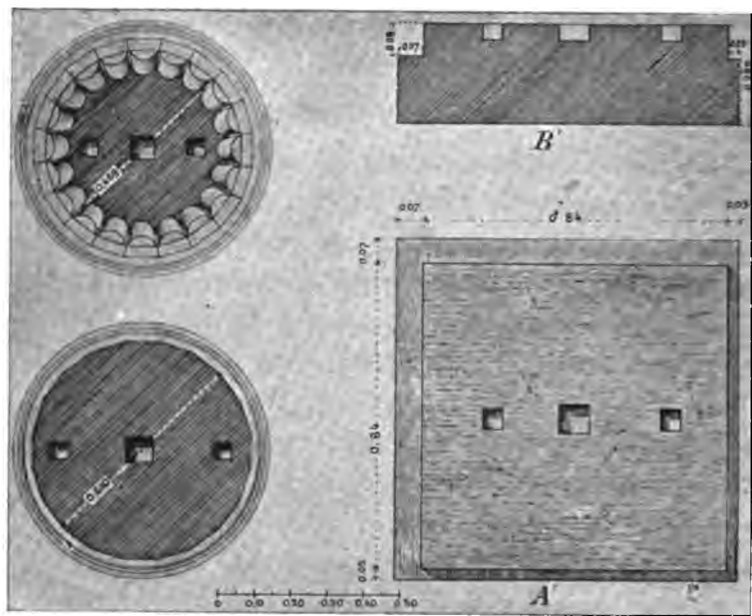
δύο κατὰ τὸ μέσον στύλων, (τοῦ τρίτου καὶ τετάρτου ἀπ' ἀνατολῶν) ὑπῆρχον λίθινα ἑδώλια, ἅτινα σῴζονται νῦν κατὰ χώραν (εἰκ. 18). Ταῦτα δέ, ἵνα μὴ ἐκτοπίζωνται εὐκόλως, εἶνε συνδεδεμένα μετὰ τῶν κατωτάτων σπονδύλων τῶν στύλων διὰ σιδηρῶν γόμφων. Ἑδώλια δὲ μεταξὺ τῶν λοιπῶν στύλων δὲν ὑπῆρχον, ὑπῆρχον ὅμως ἄλλα παρὰ τὸν ἀνατολικὸν καὶ τὸν δυτικὸν τοῖχον, ὧν σῴζονται νῦν τὰ ὑποθέματα, λίθοι δηλ. ἐμπεπηγμένοι ἐν τῷ ἐδάφει ἐφ' ὧν ἐπεκάθηντο οἱ πόδες τῶν ἑδωλίων. Τούτων τῶν λίθων τοὺς παρὰ τὸ ἀνατολικὸν τεῖχος βλέπει τις ἐν πίνακι Ζ', εἰκ. 3.

Ὁ ἄνω ὄροφος (πίν. Ε', εἰκ. 1, Β) εἶχε κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν 13 ἰωνικοὺς κίονας ἀνταποκρινομένους εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς τετραγωνικοὺς ἡμικίονας τοῦ τοίχου τοῦ κάτω ὀρόφου. Ἕτεροι δὲ ἓξ ἰωνικοὶ κίονες στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν ἓξ ὀκταγώνων στύλων τοῦ κάτω ὀρόφου ἐχώριζον καὶ τὸν ἄνω τοῦτον ὄροφον εἰς δύο κατὰ μῆκος τμήματα καὶ ὑπεβάσταζον τὴν στέγην αὐτοῦ. Οἱ δεκατρεῖς τῆς νοτίου πλευρᾶς κίονες ἦσαν κεκλεισμένοι μέχρι τοῦ $^1/_3$ τοῦ ὕψους αὐτῶν διὰ πωρίνου κιγκλιδομόρφου διαφράγματος (εἰκ. 21. Πρβ. καὶ εἰκ. 12), δι' οὗ ἐσχηματίζετο ἐνταῦθα οἱονεὶ θωρακεῖόν τι ἀναγκαῖον πάντως, ἵνα μή τις διατρέχῃ κίνδυνον καταπτώσεως ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου μέρους. Τοῦ πωρίνου τούτου διαφράγματος ἔχουσιν εὑρεθῇ πλεῖστα τεμάχια, ἃ βλέπει τις ἐν πίνακι Ζ', εἰκ. 1, Κ, καὶ ἐν μεγαλητέρῳ μεγέθει ἐν τῷ αὐτῷ πίνακι, εἰκ. 3. Κατωτέρω θὰ ἴδωμεν, ὅτι διάφραγμα ξύλινον, ὡς φαίνεται, θὰ εἶχον καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ κίονες.

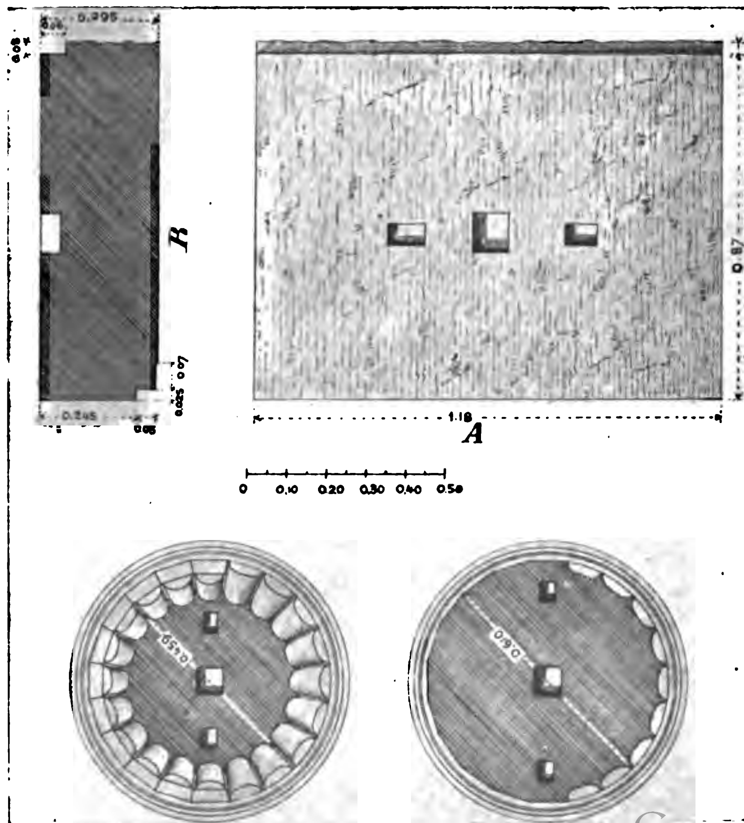
Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς περιγραφῆς τῆς διωρόφου ταύτης στοᾶς ὑπολείπεται νὰ ἐξετάσωμεν πῶς ἦτο κατεσκευασμένον τὸ δάπεδον τοῦ ἄνω ὀρόφου. Τούτου τὰ ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τοῦ 1884 πίν. Γ', εἰκ. 4, καὶ τὰ ἐν *Épidaure* τῶν Defrasse-Lechat σ. 135, δημοσιευμένα σχέδια δὲν

παρέχουσιν ἀκριβῆ ἔννοιαν. Ἐν τῷ μεγάλῳ ἐκείνῳ ὄγκῳ τῶν ἀνακαλυφθέντων λίθων φαίνεται ὅτι διέφυγον τὴν προσοχὴν τῶν συνταξάντων τὰ σχέδια ἐκεῖνα λίθοι μεγάλης σπουδαιότητος, παρέχοντες ἡμῖν ἅπαντα τὰ συστατικὰ ἀναπαραστάσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος δαπέδου. Τούτους τοὺς λίθους διακρίνας καὶ ἐξετάσας ἀναπαριστῶ τὸ ἔδαφος ἐν τῇ ἐν τῷ πίνακι Ζ′ εἰκ. 5 τομῇ, οἷον προφανῶς ἦτο. Ἵνα δὲ καταστήσω μᾶλλον καταληπτὸν τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐδάφους τούτου καὶ δείξω ἐναργῶς τὰ συστατικὰ αὐτοῦ μέρη, δημοσιεύω καὶ τὸ ἐν πίνακι Ε′, εἰκ. 5, σχέδιον.

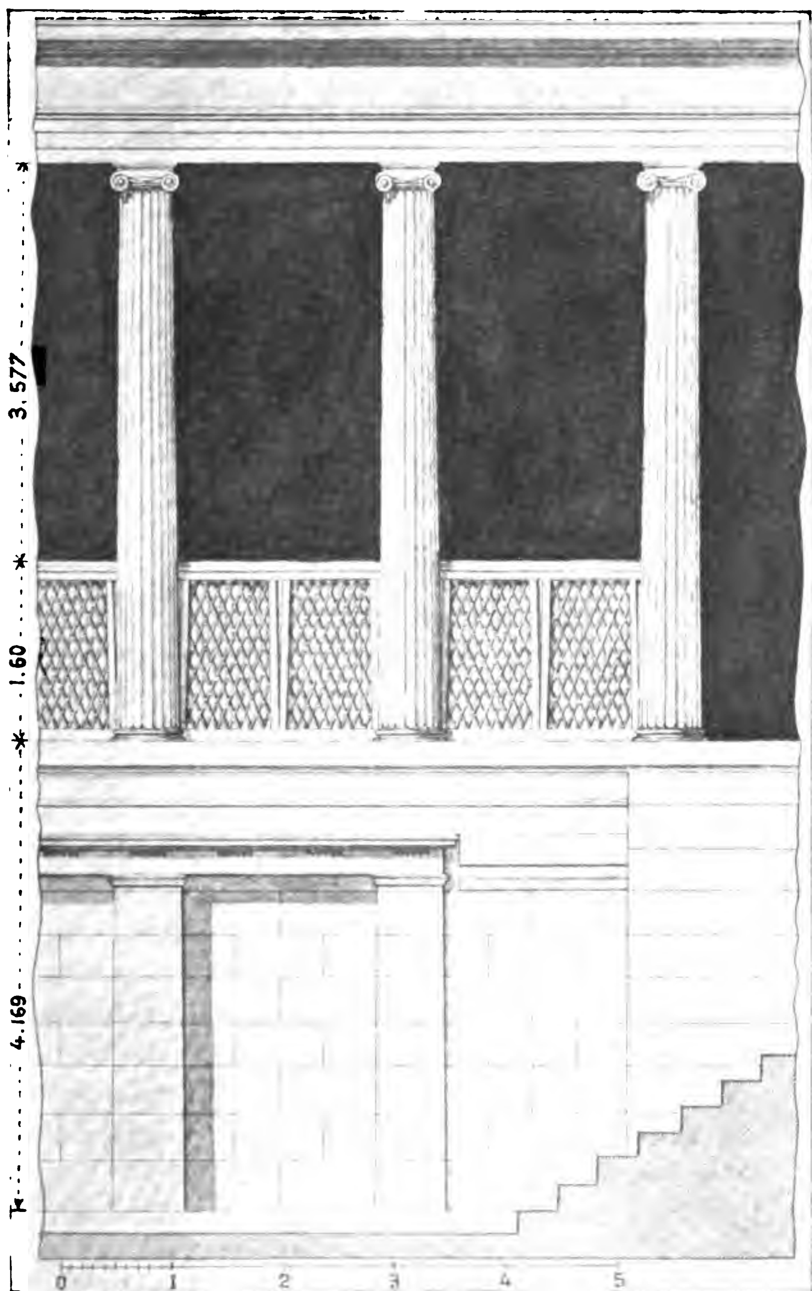
Τὸ κύριον μέσον πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν πραγμάτων παρέχει ἡμῖν λίθος, οἷος ὁ ἐν εἰκόνι 17, Β. Τοιοῦτοι τὸ σχῆμα λίθοι ἔχουσιν εὑρεθῆ τρεῖς ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς. Ἐκ τοῦ σχήματος δὲ καὶ ἐκ τῶν διαστάσεων δῆλον γίνεται ὅτι ἔκειτο ἀνὰ εἷς αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἐπικράνου τῶν ὑποβασταζόντων τὸ περὶ οὗ πρόκειται δάπεδον ὀκταγώνων στύλων τοῦ κάτω ὀρόφου. Ἐν πίνακι Ζ′, εἰκ. 2, Α, βλέπει τις τοιοῦτον λίθον τοποθετημένον ὑπ' ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπικράνου, τοποθετημένον δηλ. ὡς εἶχεν ἀρχικῶς. Ἅπασαι δὲ αἱ ἐπιφάνειαι καὶ τῶν τριῶν τούτων λίθων εἶνε ὁμοιομόρφως ὁμαλαί, οὐχὶ ὅμως πρεπόντως λεῖαι, οὐδ' ἔχουσι σημεῖόν τι δηλοῦν ὅτι παρ' αὐτοῖς ἔκειτο ἄλλος τις λίθος· φαίνεται ἄρα καὶ ἐκ τούτου ὅτι οὗτοι δὲν ἦσαν ὁρατοί, ἀλλὰ περιεκαλύπτοντο ὑπὸ ξύλων καὶ ἀπετέλουν τὸν σύνδεσμον μεταξὺ τοῦ ἐπικράνου τῶν στύλων τοῦ κάτω ὀρόφου καὶ τῶν ἀντιστοιχούντων κιόνων τοῦ ἄνω ὀρόφου· δὲν ἐπεκάθηντο ὅμως ἐπὶ τούτων ἀμέσως οἱ κίονες οὗτοι, ἀλλὰ μεσολαβούσης τετραγωνικῆς πλακὸς (εἰκ. 19), ἥτις ἐχρησίμευεν ὡς στυλοβάτης τῶν κιόνων. Ἄλλη ἀνάλογος πλὰξ (εἰκ. 20) ἐχρησίμευεν ὡς στυλοβάτης τῶν ἐξωτερικῶν κιόνων. (Ἐν πίνακι Ζ′, εἰκ. 2, διακρίνει τις τὰς πλάκας ταύτας· πλησίον τῶν τριῶν ὀκτα-

Εἰκὼν 19. Ὑπόθεμα καὶ τομὴ τῶν ἐσωτερικῶν κιόνων.
Α, ὑπόθεμα. Β, τομὴ

Εἰκὼν 20. Ὑπόθεμα καὶ τομὴ τῶν ἐξωτερικῶν κιόνων
Α. ὑπόθεμα. Β, τομὴ

Εἰκ. 21. Ἀναπαράστασις τμήματος διωρόφου στοᾶς.
Κιγκλιδόμορφον διαχώρισμα

γώνων σπονδύλων, οὓς ἔχω τοποθετήσει ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει, δεξιὰ κεῖται ὁ στυλοβάτης τῶν ἐσωτερικῶν κιόνων καὶ παρ' αὐτὸν βλέπει τις κατακείμενον τὸν κάτω σπόνδυλον· ἔμπροσθεν δέ, παρὰ τὴν ἐκ λίθων σειρὰν τὴν ἀποτελοῦσαν τὴν εὐθυντηρίαν τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου, βλέπει τις τὸν στυλοβάτην καὶ τὸν κάτω σπόνδυλον τῶν ἐξωτερικῶν κιόνων).

Τούτων οὕτως ἐχόντων, εὐκόλως καὶ ἀσφαλῶς δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν πῶς ἦτο κατεσκευασμένον τὸ ξύλινον δάπεδον τοῦ οἰκοδομήματος. Κατὰ μῆκος τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου, ἐπὶ τῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ γεισώματος ἐντομῆς καὶ ἑκατέρωθεν τοῦ ἐπικράνου τῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ὀκταγώνων στύλων ἐπεκάθηντο δοκοὶ ἀποτελοῦσαι γραμμὴν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἕτερον βαίνουσαν (πίν. Ε' καὶ Ζ' εἰκ. 5, Α). Αἱ δοκοὶ αὗται ἀπετέλουν τὸ *ὑποδόκιον*, καθ' ἣν ἔχω δώσει ἑρμηνείαν εἰς τὴν λέξιν ταύτην ἀπαντῶσαν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῇ ἀναγραφούσῃ τὰς δαπάνας τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ (ἴδε Fouilles d'Êpidaure, I, σ. 87). Ἐπὶ τοῦ ὑποδοκίου τούτου ἐστηρίζοντο αἱ κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, κατὰ πλάτος, βαίνουσαι *δοκοὶ* (πίν. Ε', εἰκ. 5, Β), αἵτινες ὑπεβάσταζον τὸ ἐπ' αὐτῶν σανίδωμα (πίν. Ε', εἰκ. 5, Γ). Τοῦ σανιδώματος δὲ τούτου ὑπερεῖχον οἱ τῶν κιόνων στυλοβάται, οἵτινες κατὰ τὸ μεῖζον μέρος τοῦ πάχους αὐτῶν περιεκαλύπτοντο, ὡς φαίνεται, δι' ἐδάφους κατεσκευασμένου ἐκ χαλίκων καὶ πορσελάνης ἢ ἄλλης τινὸς συνδετικῆς ὕλης (πίν. Ε', εἰκ. 5, Δ), ἑδραζομένου ἐπὶ τοῦ σανιδώματος. Τὴν πάλαι ὕπαρξιν τοιούτου ἐδάφους δεικνύει ἡ ἀνώμαλος ἐπιφάνεια τῶν πέριξ πλευρῶν τῶν στυλοβατῶν· ἔπειτα τοιοῦτο ἔδαφος ἦτο πάντως ἀναγκαῖον, ὅπως μὴ φθείρηται τὸ ἐκ ξύλων δάπεδον διὰ τῆς εἰς αὐτὸ διεισδύσεως ὑδάτων.

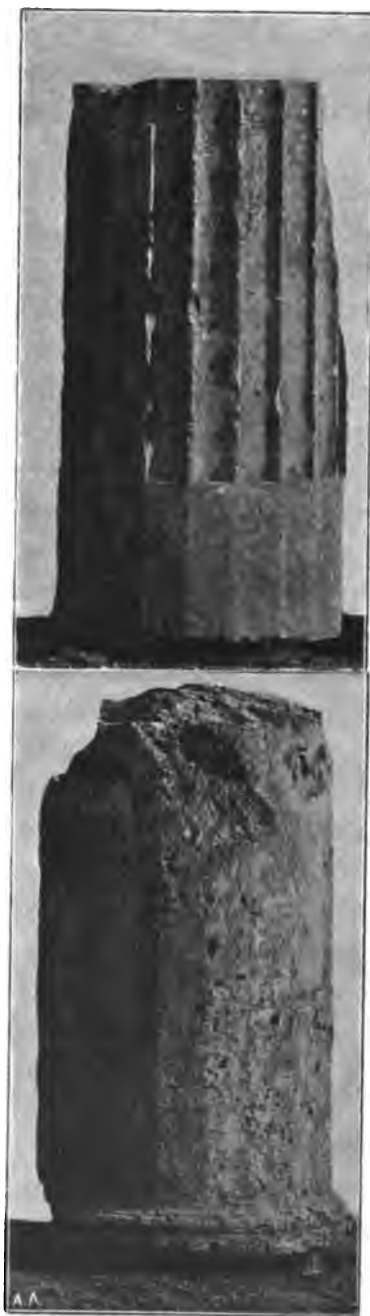
Τοιαύτη ἦτο ἡ κατασκευὴ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος δαπέδου, πρωτοφανής, (πρώτην φοράν, ἐφ' ὅσον ἐγὼ γνωρίζω, μαν-

θάνομεν τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς τοῦ δαπέδου διωρόφου οἰκοδομήματος) καί, κατ' ἀκολουθίαν, ἱκανῶς διδακτική.

Μεταβαίνοντες νῦν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μορφῶν τοῦ οἰκοδομήματος παρατηροῦμεν ἐν πρώτοις ὅτι, ἐν ᾧ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς εὑρέθησαν πλεῖστοι λίθοι ἐκ τοῦ οἰκοδομήματος, πλεῖστοι σπόνδυλοι κιόνων καὶ κιονόκρανα, οὐδὲ ἓν τεμάχιον θριγκοῦ εὑρέθη. Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι οἱ θριγκοὶ θὰ ἦσαν ἐκ ξύλου· τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τοὺς θριγκοὺς τῶν ἐσωτερικῶν κιόνων δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος νὰ ὑποστηρίξωμεν τοῦτο, ἀφ' οὗ οὗτοι ἀπέχουσιν ἀλλήλων 4,70 μ., διότι δυσχερής, ἂν μὴ ἀδύνατος, θὰ ἦτο ἡ ἐξόρυξις τοσοῦτον μεγάλων μονολίθων πώρων. Κιονόκρανα δὲ εὑρέθησαν, ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς διωρόφου στοᾶς ἰδίως, πολλὰ καὶ πολλοὶ σπόνδυλοι κιόνων, δι' ὧν ἐξηκριβώθη ὅτι τὸ ὕψος τῶν κιόνων ἦτο περίπου 5,18 μ. Εἶνε δὲ δυνατὸν δύο καὶ πλείονες κίονες νὰ ἀνιδρυθῶσιν ὁλόκληροι

Οἱ κίονες τῆς διωρόφου στοᾶς θὰ ἦσαν ἐντελῶς ὅμοιοι τοῖς τῆς μονορόφου, διότι ὀλίγοι τινὲς σπόνδυλοι καὶ κιονόκρανα εὑρεθέντες ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς μονορόφου εἶνε ὅμοιοι τοῖς πολλοῖς ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς διωρόφου εὑρεθεῖσιν. Ἐκ τούτου θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἰκάσῃ, ὅτι ἡ διώροφος στοὰ ᾠκοδομήθη συγχρόνως τῇ μονορόφῳ. Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν ἔχει οὕτω, διότι καὶ αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ μορφαὶ τοῦ κάτω ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς καὶ ἰδίως ὁ τρόπος τῆς οἰκοδομῆς αὐτῆς (λίθοι ἐξήχθησαν ἐκ τοῦ δυτικοῦ τοίχου τῆς μονορόφου στοᾶς ὅπως συνδεθῇ μετὰ ταύτης ἡ νέα στοὰ) δεικνύουσιν ὅτι ἡ διώροφος εἶνε ὑστερωτέρα. Φαίνεται ἄρα ὅτι οἱ κίονες τῆς νέας στοᾶς κατεσκευάσθησαν κατ' ἀπομίμησιν τῶν τῆς παλαιᾶς.

Οἱ κίονες, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, εἶχον ὕψος 5,18 μ., διέφε-

Εἰκὼν 22 Οἱ δύο κάτω σπόνδυλοι ἐσωτερικῶν κιόνων

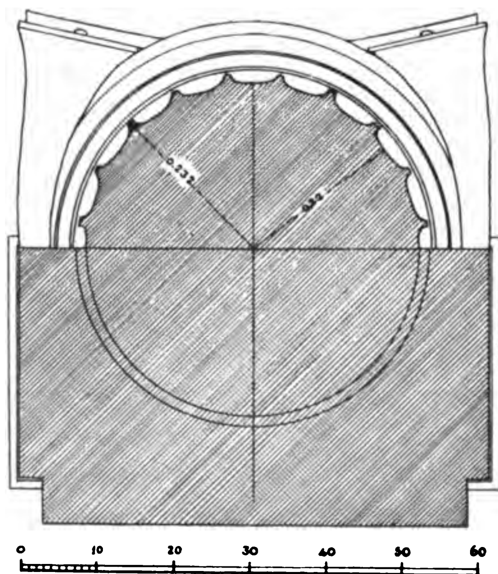
ρον δὲ κατά τι οἱ ἐξωτερικοὶ τῶν ἐσωτερικῶν. Οἱ μὲν ἐξωτερικοὶ εἶχον τὰς ῥαβδώσεις ἐξειργασμένας ἀπὸ τοῦ κιονοκράνου μέχρι ὕψους 1μ,60 ἀπὸ τῆς βάσεως· ἀπὸ δὲ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τῆς βάσεως, κατὰ τὴν ἔκτασιν δηλ. καθ' ἣν ὑπῆρχε τὸ λίθινον διάφραγμα, εἶχον ῥαβδώσεις μόνον κατὰ τὸ ἔμπροσθεν ἥμισυ (ἴδε δύο τομὰς ἐξωτερικοῦ κίονος, τὴν μὲν ὑπὲρ τὴν σπεῖραν, τὴν δὲ ὑπὸ τὸ κιονόκρανον, ἐν εἰκ. 20). Οἱ δὲ ἐσωτερικοὶ εἶχον τὰς ῥαβδώσεις ἐξειργασμένας καὶ οὗτοι ἀπὸ τοῦ κιονοκράνου μέχρι τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς βάσεως ὕψους· ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τῆς βάσεως οὐδεμίαν εἶχον ῥάβδωσιν, τοῦ λίθου διῃρημένου ὄντος μόνον εἰς ἰσάριθμα ταῖς ῥαβδώσεσιν ἐπίπεδα (ἴδε τομὰς ἐν εἰκόνι 19). Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ κίονες εἶχον διάφραγμα ἰσοϋψὲς τῷ τῶν ἐξωτερικῶν, ξύλινον ἴσως. Οἱ δύο κάτω σπόνδυλοι ἐσωτερικοῦ κίονος εἰκονίζονται ἐν εἰκόνι 22.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι οἱ ἐξωτερικοὶ κίονες τοῦ ἄνω ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς εἶχον κεκλεισμένον τὸν μεταξὺ αὐτῶν χῶρον μέχρι ὕψους 1μ,60 ἀπὸ τῆς βάσεως διὰ λιθίνου κιγκλιδομόρφου διαφράγματος· ἂν διὰ τοιούτου διαφράγματος ἐκλείοντο καὶ οἱ τῆς μονορόφου στοᾶς, δὲν γνωρίζομεν. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἐσωτερικοὺς κίονας καὶ τῶν δύο στοῶν παρατηρητέον, ὅτι οὗτοι ὄχι μόνον κατὰ τὸ κάτω μέρος θὰ εἶχον διάφραγμα, ὡς εἴπομεν ἤδη, ἀλλὰ θὰ ἦσαν κεκλεισμένοι ἢ θὰ ἐκλείοντο καθ' ὡρισμένας περιπτώσεις διὰ παραπετασμάτων ἢ ἄλλου τινὸς μέσου καθ' ὅλον τὸ ὕψος αὐτῶν, ὡς μετὰ πιθανότητος δύναταί τις νὰ συναγάγῃ ἀποβλέπων εἰς ὀπάς τινας, ἃς φέρουσιν οἱ κίονες οὗτοι κατὰ μῆκος μέχρι τοῦ ἀνωτάτου σπονδύλου.

Τῶν δ' ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τοῦ οἰκοδομήματος εὑρεθέντων κιονοκράνων τὸ ἐν εἰκόνι 23 εἶνε προφανῶς τὸ γωνιακὸν ἡμικιονόκρανον τοῦ κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τοῦ ἄνω

Εἰκὼν 23. Γωνιαῖον ἡμικιονόκρανον

Εἰκ. 24. Κάτοψις τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ γωνιαίου κιονοκράνου

ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς ἡμικίονος. Τούτου ἡ ἄνω ἐπιφάνεια εἰκονίζεται ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 24 σχεδιογράμματι. Τὸ δὲ ἐν εἰκόνι 25 κιονόκρανον, τὸ τρεῖς ὄψεις ἔχον, εἶνε, ὡς φαίνεται, τὸ κιονόκρανον τοῦ γωνιαίου νοτιονατολικοῦ κίονος τῆς μονορόφου στοᾶς, αὐτοῦ δηλ. τοῦ κίονος οὗτινος ὁ στυλοβάτης σῴζεται καὶ νῦν κατὰ χώραν (ἴδε σ. 67 εἰκ. 14). Ἐκ τούτων εὐνόητον εἶνε ὅτι τὸ ἐν εἰκόνι 26 κιονόκρανον,

Εἰκὼν 25. Κιονόκρανον μετὰ τριῶν ὄψεων.

τὸ δύο ὄψεις ἔχον, προέρχεται ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν κιόνων τῆς μονορόφου ἢ διωρόφου στοᾶς. Ἀλλ' ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς διωρόφου στοᾶς εὑρέθη καὶ κιονόκρανον ἔχον τέσσαρας ὄψεις (εἰκ. 27). Τοῦτο προέρχεται, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν κιόνων τῆς στοᾶς ταύτης. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἐσωτερικοὺς κίονας τῆς μονορόφου στοᾶς, παρατηρητέον ὅτι ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς στοᾶς ταύτης δὲν εὑρέθη κιονόκρανον μετὰ τεσσάρων ὄψεων· εἶνε ἄρα πιθανὸν ὅτι οἱ

Εἰκὼν 26. Κιονόκρανον μετὰ δύο ὄψεων.

Εἰκὼν 27. Κιονόκρανον μετὰ τεσσάρων ὄψεων.

κίονες οὗτοι θὰ εἶχον κιονόκρανον μετὰ δύο ὄψεων, οἷον εἶνε τὸ ἐν εἰκ. 26.

Αἱ μορφαὶ πάντων τῶν κιονοκράνων τούτων εἶνε, ὡς βλέπει τις, αἱ αὐταί. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν πρέπει νὰ συναγάγῃ τις ὅτι καὶ αἱ δύο στοαί, ἥ τε μονόροφος καὶ ἡ διώροφος, εἶνε σύγχρονοι, διότι λόγοι οἰκοδομητικοί, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶπον, καὶ αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ μορφαὶ τοῦ κάτω ὀρόφου τῆς διωρόφου στοᾶς πείθουσιν, ὅτι ἡ τελευταία αὕτη εἶνε ὑστερωτέρα. Φαίνεται ἄρα ὅτι οἱ κίονες τῆς στοᾶς ταύτης κατεσκευάσθησαν κατ' ἀπομίμησιν τῶν τῆς παλαιοτέρας στοᾶς. Τοῦτο δὲ εἶνε εὐνόητον, διότι, ἀφ' οὗ ἡ νεωτέρα στοὰ κατεσκευάσθη οὕτως ὥστε νὰ ἀποτελέσῃ ὅλον τι οἰκοδόμημα μετὰ τῆς παλαιοτέρας, ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ὄχι μόνον τοὺς κίονας ὁμοίους, ἀλλ' ὁμοίας ἐν γένει πάσας τὰς ἀρχιτεκτονικὰς μορφάς.

Τοιοῦτον εἶνε τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα ὅπερ ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως αὐτοῦ ἐξέλαβον ὡς τὸ *Ἄβατον*, δι' οὓς ἐξέθηκα λόγους ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τοῦ 1884 σ. 60 κ. ἑ. Ἡ γνώμη αὕτη καὶ τώρα φαίνεταί μοι μᾶλλον πιθανὴ τῆς τοῦ **Holwerda** (ἴδε σ. 60) ἰσχυριζομένου ὅτι τὸ νοτιοανατολικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ οἰκοδόμημα, τὸ κατ' ἐμὲ *ἱερὸν οἰκοδόμημα* (ἴδε σ. 51 κ.ἑ.), εἶνε τὸ Ἄβατον.

Ἐν τούτῳ τῷ οἰκοδομήματι ἄρα κατακλινόμενοι τὴν νύκτα οἱ ἀσθενεῖς ἐθεραπεύοντο ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ νομίσωμεν ὅτι μόνον πρὸς τοῦτον τὸν σκοπόν, πρὸς τὰς ἐν καιρῷ νυκτὸς *ἐγκοιμήσεις*, ἐχρησίμευεν αὐτό. Οἱ ἀσθενεῖς, τελοῦντες ἱεροτελεστίας τινας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ διατελοῦντες ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν καὶ ἐπίδρασιν τῶν ἱερέων κατέλυον καὶ ἐν καιρῷ ἡμέρας ἐν τῷ Ἀβάτῳ καὶ τὰς διατριβὰς ἐκεῖ ἐποιοῦντο· νυκτὸς δ' ἐπελθούσης, κατεκλίνοντο ἐν αὐτῷ, ἐν τῷ βορείῳ πιθανῶς διαμερίσματι, ὅπερ ἦτο κεκλεισμένον, ὡς φαίνεται, ἢ ἐκλείετο διὰ τῆς μεταξὺ

τῶν ἐσωτερικῶν κιόνων ἀναπετάσεως παραπετασμάτων ἢ ἄλλου τινὸς μέσου (πρβ. σ. 81). Ἀλλ' *ἐγκοιμήσεις* ἐγίνοντο ἐν τῷ Ἱερῷ ἀπὸ παλαιτάτων χρόνων, πρὸ τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος, ὅ ἐστι πρὸ τῆς κατ' ἀνώτατον ὅρον ἐποχῆς τῆς οἰκοδομῆς τῆς τὸ φρέαρ περικλειούσης μονορόφου στοᾶς. Ἐρωτᾶται ἄρα ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου Ἀβάτου καὶ ποῦ τοῦ ἱεροῦ ἦτο τοῦτο;

Εὐνόητον εἶνε ὅτι τὸ οἰκοδόμημα ἐκεῖνο θὰ ἦτο ταπεινόν τι κατασκεύασμα, χῶρός τις ἴσως ὑπὸ τείχους περιβαλλόμενος· εἰς τοῦτο δὲ τὸ κατασκεύασμα θὰ ἀναφέρεται τὸ κατὰ τὴν πρώτην τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἰαμάτων ἴαμα (ἴδε Fouilles d'Epidaure, I σ. 26 στ. 90) καθ' ὃ Αἰσχίνης τις «ἐγκεκοιμισμένων ἤδη τῶν ἱκετᾶν ἐπὶ δένδρεόν τι ἀμβὰς *ὑπερέκυπτε* εἰς τὸ ἄβατον· καταπετὼν οὖν ἀπὸ τοῦ δένδρεος περὶ σκόλοπάς τινας τοὺς ὀπτίλλους ἀμφέπαισε· κακῶς δὲ διακείμενος καὶ τυφλὸς γεγενημένος καθικετεύσας τὸν θεὸν ἐνεκάθευδε καὶ ὑγιὴς ἐγένετο». Τὸ ἴαμα τοῦτο θὰ ἀνεγράφη ἐπὶ τῆς στήλης τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος καθ' ἃ εἶχε διατηρηθῆ ὑπὸ τῆς παραδόσεως ἢ κατὰ παλαιὸν ἰδιωτικὸν ἀνάθημα ἱδρυμένον ἐν τῷ Ἱερῷ· δὲν δύναται ἄρα νὰ ἀναφέρηται εἰς τὴν μονόροφον στοὰν τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος, ἀλλ' εἰς τὸ παλαιότερον Ἄβατον. Θὰ ἔκειτο δὲ τὸ παλαιὸν τοῦτο Ἄβατον ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ, ἐν ᾧ ἡ μονόροφος στοά. Τοῦτο συνάγω φρονῶν, ὅτι τὸ Ἄβατον τοῦτο θὰ περιέκλειε τὸ ἐν τῇ μονορόφῳ στοᾷ φρέαρ. Τὸ φρέαρ δηλ. τοῦτο, οὔτινος τὸ ὕδωρ θὰ ἐχρησίμευε δι' ἱεροτελεστίας σχετικὰς πρὸς τὰ γινόμενα ἰάματα, θὰ ὑπῆρχε πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τῆς μονορόφου στοᾶς, διότι καθ' οὓς χρόνους ᾠκοδομήθη ἡ στοὰ αὕτη δὲν θὰ ἦτο ἴσως ἀνάγκη κατασκευῆς καὶ φρέατος· τότε, μετὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, κατασκευασθέντων ὑδραυλικῶν ἔργων, συνήχθησαν εἰς τὸ Ἱερὸν ἱκανὰ ὕδατα ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Κυνορτίου, τότε κατε-

σκευάσθη καὶ ἡ παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ κρήνη (ἴδε σ. 46)· ἐκ ταύτης δὲ ἢ ἄλλοθέν ποθεν ἦτο δυνατὸν νὰ διοχετεύηται εἰς τὸ νέον Ἄβατον τὸ ἀναγκαιοῦν ὕδωρ, χωρὶς νὰ παραστῇ ἀνάγκη ἀνορύξεως φρέατος.

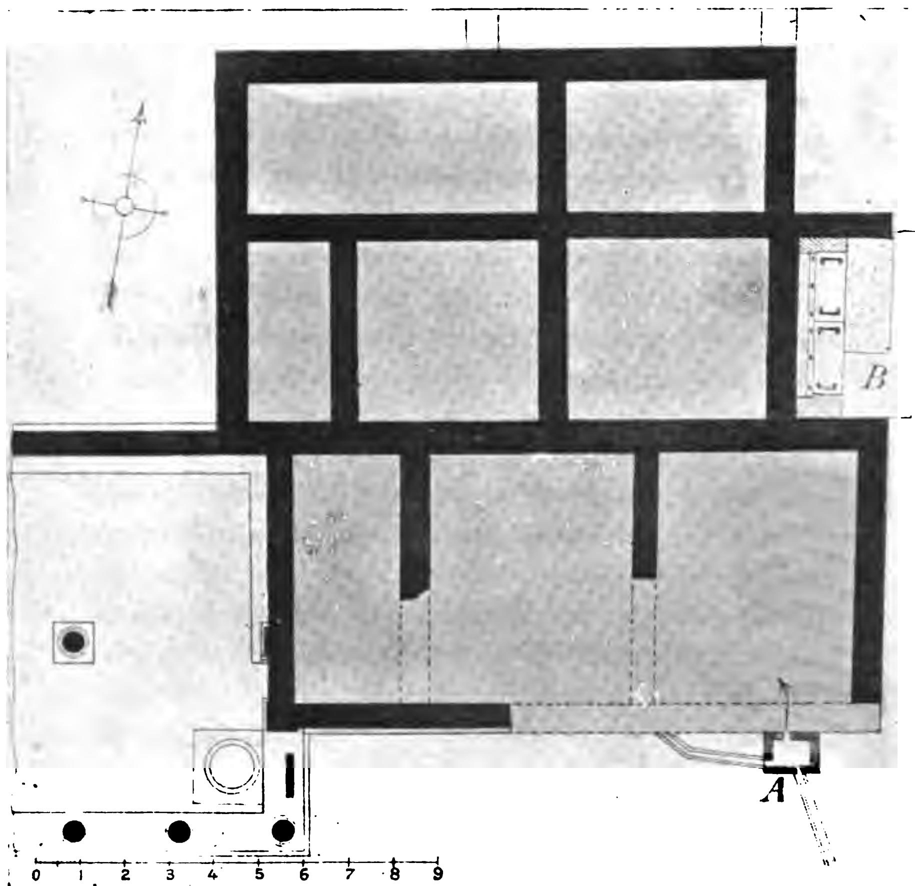
Μετὰ τὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Δ΄ ἑκατονταετηρίδος π. Χ. οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἤρξατο ἡ ἀνακαίνισις τῶν ἐν τῷ ἱερῷ παλαιῶν κτισμάτων καὶ ἡ κατασκευὴ λαμπρῶν οἰκοδομημάτων· εἶνε δὲ πιθανὸν ὅτι ἐν τοῖς πρώτοις θὰ ἀνεκαινίσθη τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο τὸ καὶ τὸ φρέαρ περικλεῖον Ἄβατον ἀντικατασταθὲν διὰ τῆς μονορόφου στοᾶς· ὕστερον δέ, ἐν τοῖς ρωμαϊκοῖς χρόνοις, ὡς φαίνεται, μὴ ἐπαρκούσης τῆς μονορόφου στοᾶς διὰ τὰς ἐν τῷ Ἱερῷ ἀνάγκας, προσετέθη καὶ ἡ διώροφος στοά.

Προσάρτημα τοῦ Ἀβάτου

Ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀβάτου ἐξετείνετο κατὰ βορειοανατολικὴν διεύθυνσιν οἰκοδόμημα ἐκ πολλῶν μικρῶν δωματίων συγκείμενον, ᾠκοδομημένον ἐκ πώρου λίθου. Τούτου σῴζονται μόνον τὰ κατώτατα θεμέλια (εἰκ. 28), ἀποκαλυφθέντα δι' ὧν ἐνήργησα τῷ 1905 νέων ἐρευνῶν κατεδαφίσας τοὺς ἐπ' αὐτῶν ἐκτισμένους τοίχους κτίσματος, ὅπερ προήρχετο μέρος μὲν ἴσως ἐκ τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ Ἱεροῦ, μέρος δὲ πάντως ἐκ τῶν μεσαιωνικῶν χρόνων. Σύγκειται δὲ ἐκ τριῶν παρακειμένων αἰθουσῶν, ὧν ἡ μὲν πρὸς νότον καὶ ἡ ἐν τῷ μέσῳ διαιροῦνται εἰς τρία, ἡ δὲ πρὸς βορρᾶν εἰς δύο δωμάτια.

Τὸ παλαιὸν τοῦτο οἰκοδόμημα ἀπετέλει ὅλον τι μετὰ τοῦ Ἀβάτου, ἦτο δηλ. προσάρτημα αὐτοῦ, ὡς φαίνεται· ἄγνωστον ὅμως ἂν ᾠκοδομήθη συγχρόνως τῇ μονορόφῳ στοᾷ· ἐλάμβανε δὲ ὕδωρ ἐκ τῆς ἱερᾶς κρήνης ἐκρέον ἐκ τῆς παρὰ τὴν μεσημβρινὴν αὐτοῦ πλευρὰν λεκάνης. Ἐπειδὴ δὲ καὶ

τὰ δωμάτια ἐξ ὧν συνέστηκεν εἶνε σχετικῶς μικρά, εἶνε δυνατὸν νὰ εἰκάσῃ τις ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς λουτρών, ὅτι δηλ.

Εἰκὼν 28. Προσάρτημα τοῦ Ἀβάτου.

ἐν αὐτῷ ἐλούοντο οἱ ἀσθενεῖς πρὶν ἢ κατακλιθῶσιν ἐν τῷ Ἀβάτῳ. Εὐνόητον δ' εἶνε ὅτι τὸ λουτρὸν θὰ ἦτο τῶν ἱεροτελεστιῶν καὶ διατυπώσεων, εἰς ἃς ὑπεβάλλοντο ὑπὸ τῶν ἱερέων οἱ ἀσθενεῖς, ὅπως παρασκευασθῶσι καὶ ὑποδε-

χθῶσι τὸν θεὸν μέλλοντα νὰ ἐμφανισθῇ αὐτοῖς τὴν νύκτα ἐν τῳ Ἀβάτῳ, ὅπως τοὺς θεραπεύσῃ. Ὅτι δὲ τοιοῦτος ἦτο ὁ προορισμὸς τοῦ οἰκοδομήματος, εἶνε δυνατὸν νὰ εἰκάσῃ τις ἐκ τοῦ ὅτι παρὰ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο καὶ ἴσως ἐν μέρει ἐπ᾽ αὐτοῦ ἐκτίσθη κατὰ τὴν Β´ ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. ὑπὸ τοῦ ρωμαίου συγκλητικοῦ Ἀντωνίνου οἰκοδόμημα χρησιμεῦον πρὸς λῆψιν λουτρῶν, κατὰ τὰ ἀνακαλυφθέντα ἐρείπια αὐτοῦ, καὶ καλούμενον κατὰ Παυσανίαν ***λουτρὸν Ἀσκληπιοῦ***. Ἴσως ὁ Ἀντωνῖνος ἀνεκαίνισεν ἢ ἀνῳκοδόμησεν ἐν μέρει τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο οἰκοδόμημα καὶ ἐπεξέτεινεν αὐτό. Οἰκοδόμημα δὲ καλούμενον ***λουτρὸν Ἀσκληπιοῦ*** θὰ εἶχεν ἱερὸν χαρακτῆρα, δὲν θὰ ἐδύνατο δηλ. πᾶς τις νὰ κάμνῃ χρῆσιν αὐτοῦ.

Κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους προσετέθη θύρα τις κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος οἰκοδομήματος, ἧς σῴζεται νῦν τὸ κατώφλιον. Ἡ θύρα αὕτη ἀνῆκεν, ὡς φαίνεται, εἰς τὸ ὅλον οἰκοδόμημα τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίνου ἀνακαινισθὲν καὶ αὐξηθέν. Ἂν καὶ κατὰ τοὺς παλαιοτέρους χρόνους ὑπῆρχεν ἐνταῦθα θύρα, δὲν γνωρίζομεν.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΝ ΤΩ ΚΕΙΜΕΝΩ
(Ἀνασκαφαὶ Ἐπιδαύρου)

ΠΙΝΑΚΕΣ
('Ανασκαφαὶ Ἐπιδαύρου)

Πίναξ Α'. (Ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ).

Εἰκ. 1 Θριγκὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἀνοικοδόμησις αὐτοῦ ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ἐπιδαύρου.

Εἰκ. 2 Κίων καὶ κιονόκρανον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ἐπιδαύρου.

Πίναξ Β'. (Ἱερὰ Κρήνη).

Εἰκ. 1 Βάθρον τοῦ ὡς κρήνη χρησιμεύοντος ἀγάλματος κτλ.

Εἰκ. 2 Βάθρον καὶ ὑδραγωγεῖον κτλ.

Πίναξ Γ'. (Ἱερὸν οἰκοδόμημα).

Εἰκ. 1 Ἱερὸν οἰκοδόμημα (μέγας βωμὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ).

Πίναξ Δ'. (Ἱερὸν οἰκοδόμημα).

Εἰκ. 1 Ἱερὸν οἰκοδόμημα.

Εἰκ. 2 Ἱερὸν οἰκοδόμημα. Βορειοδυτικὴ γωνία.

Εἰκ. 3 Ἱερὸν οἰκοδόμημα Νοτιοδυτικὴ γωνία.

Πίναξ Ε. (Ἄβατον).

Εἰκ. 1 Μονόροφος στοὰ καὶ ἄνω ὄροφος διωρόφου στοᾶς.

Εἰκ. 2 Μονόροφος στοὰ καὶ κάτω ὄροφος διωρόφου στοᾶς.

Εἰκ. 3 Μονόροφος στοά.

Εἰκ. 4 Δεῖγμα κατασκευῆς τοῦ δαπέδου τῆς διωρόφου στοᾶς.

Πίναξ Ζ'. (Ἄβατον).

Εἰκ. 1 Διώροφος στοά.

Εἰκ. 2 Δυτικὸν μέρος τῆς διωρόφου στοᾶς.

Εἰκ. 3 Ἀρκτικὸν μέρος τῆς διωρόφου στοᾶς.

Εἰκ. 4 Ἀνατολικὸν μέρος τῆς μονορόφου στοᾶς.

Εἰκ. 5 Τομὴ τῆς διωρόφου στοᾶς

Εἰκ. 6 Ἀρκτικὸν τεῖχος τῆς μονορόφου στοᾶς.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Προσάρτημα πρακτικῶν

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ Ε

Εἰκὼν 2. Κίων καὶ κιονόκρανον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Μουσεῖον. Ἐπιδαύρου.

Εἰκ

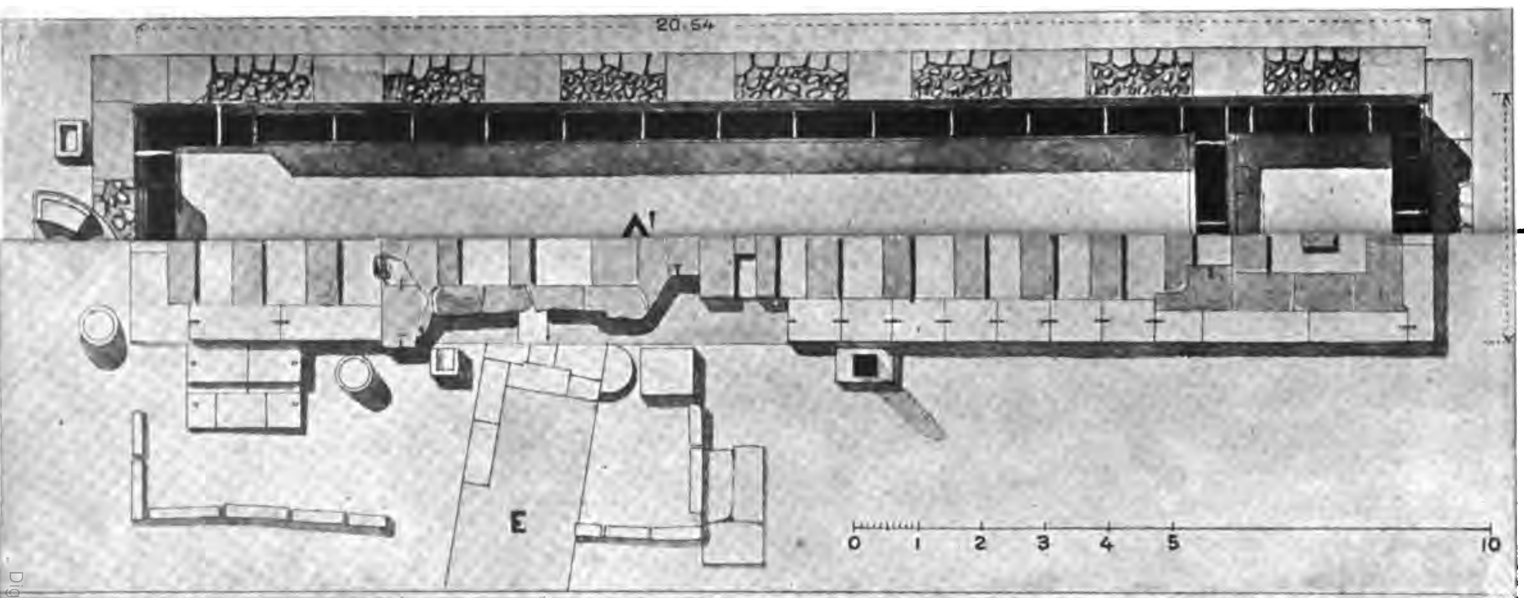
, τὸ βάθρ
ς τοῦ περ
, λεκάνη

ΠΙΝ. Β'

Εἰκὼν 2

C, τὸ βάθρον τοῦ ὡς κρήνη χρησιμεύοντος ἀγάλματος.— D, τὸ ἔδαφος
.ς τοῦ περιρραντηρίου.— G, βάσις ἀγαλμάτων ὑφ' ἣν διέρχεται
B, λεκάνη εἰς ἣν ἐκβάλλει τὸ ὑδραγωγεῖον B.

Ἱερὸν οἰκοδόμημα (μέγας βωμὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ).

4

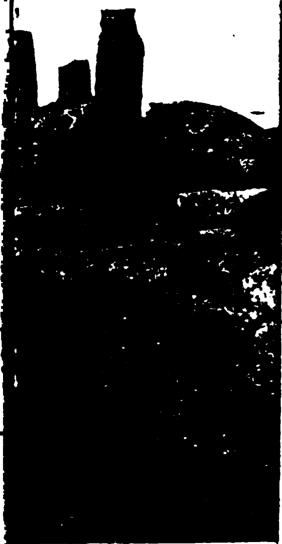
Εἰκὼν

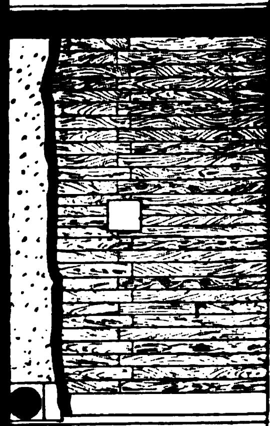
Εἰκὼν

6

ΔΑΥΡΟΥ. ΤΟ

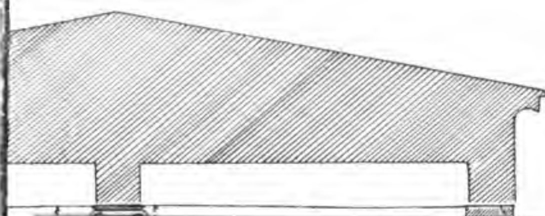

Εἰκὼν 5.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1905

ΜΕΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ

Προϋπολογισμοῦ		Εἶδος ἐσόδων	Προϋπολογισθέντα		Εἰσπραχθέντα		Εἰσπραχθέντα			
Κεφ.	Ἀρ.						Ἐπὶ πλέον		Ἐπὶ ἔλαττον	
Α	1	Εἰσφοραὶ............. ..Δραχ.	2,500	—	2,155	90	—	—	344	10
	2	Τόκοι καὶ μερίσματα....... »	14,790	—	16,184	80	1,394	80	—	—
	3	Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων »	198	—	70	—	—	—	128	—
	4	Ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων... »	3,500	—	2,315	85	—	—	1,184	15
	5	Ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων »	500	—	783	—	283	—	—	—
	6	Ἔσοδα διάφορα........... »	250	—	24	—	—	—	226	—
	7	Ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχείου..... »	160,000	—	241,470	80	81,470	80	—	—
		Ἀπρόοπτα ἔσοδα Λαχείου κλπ. »			6,750	—	6,750	—	—	—
	8	Ἀνάληψις παρακαταθήκης δι' ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις...... »	25,000	—	10,630	39	—	—	14,369	61
		Δραχ.	206,738	—	280,384	74	89,898	60	16,251	86

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1905

Προϋπολογισμοῦ Κεφ.	Προϋπολογισμοῦ Ἄρθ.	*Εἶδος ἐξόδων*	*Προϋπολογισθέντα*		*Ἐνταλθεῖσαι πληρωμαί*		*Ἐπὶ πλέον* (Διαφορά)	*Ἐπὶ ἔλαττον* (Διαφορά)	
Α		*Προσωπικόν*							
	1	Μισθοὶ προσωπικοῦ Γραφείων ..	9,960	—	9,720	—	—	240	—
	2	» » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	17,940	—	15,705	—	—	2,235	—
Β		*Γραφεῖα, Διαχείρισις καὶ Βιβλιοθήκη*							
	1	Ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	3,640	—	3,578	40	—	61	60
	2	Βιβλιοθήκη	6,800	—	3,952	60	—	2,847	40
Γ		*Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα*							
	1	Ἀνασκαφαὶ καὶ συντήρησις ἀρχαίων μνημείων	75,748	80	51,471	95	—	24,276	85
	»	Ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις...............	25,000	—	10,630	39	—	14,369	61
	2	Δημοσιεύματα......... .	13,800	—	13,301	45	—	498	55
Δ		*Ἔκτακτοι δαπάναι καὶ διάφ. ἔξοδα*	34,360	—	33,565	—	—	795	—
Ε		*Συνδρομαὶ δι' ἐπιστημονικοὺς σκοπούς*	12,900	—	12,900	—	—	—	
ΣΤ		*Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων*	6,589	20	6,589	20	—	—	
		Τὸ ὅλον Δρ.	206,738	—	161,413	99	—	45.324	01

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐχορηγήθησαν πιστώσεις.....Δραχ.		206,738.—
Ἐνετάλησαν πληρωμαὶ	»	161,413.99
Ἀδιάθετοι πιστώσεις.	»	45.324.01

Ἐκ τούτων θέλουσι διατεθῆ ἐντὸς τοῦ ἐπομένου ἔτους πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων τοῦ ἔτους 1905, εἰς βάρος τῶν ὁποίων κατελογίσθησαν Δραχ. 9,529.50, ὧν ἡ πληρωμὴ δὲν ἐνετάλη ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου ἕνεκα τοῦ ἀνεκκαθαρίστου τῶν σχετικῶν Λογαριασμῶν, (ὅρα παθητικὸν τῆς Εταιρείας ἐν τῷ Γενικῷ Ἰσολογισμῷ 31 Δεκεμβρίου 1905 «Πιστωταὶ Διάφοροι»).

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1905

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἄρθρον 1.
ΕΙΣΦΟΡΑΙ

Εἰσπραχθέντα: ἐξ εἰσφορῶν τακτικῶν ἑταίρων.. Δρ. 2,155 90 Δρ. 2,155.90

Ἄρθρον 2.
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Εἰσπραχθέντα:

Ἀπὸ μέρισμα Β' ἑξαμηνίας 1904 καὶ Α' ἑξαμηνίας 1905 ἔτους 56 Μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπέζης.	Δρ.	10,080.—		
» τόκους Β' ἑξαμηνίας 1904 καὶ Α' ἑξαμηνίας 1905 ἔτους 754 Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898....................	»	3,770.—		
» τόκους Β' ἑξαμηνίας 1904 καὶ Α' ἑξαμηνίας 1905 ἔτους τῶν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζὲ ἐντόκων καταθέσεων..................	»	2,143 35		
» ὀφειλὴν Π. Γιαννοπούλου..................	»	180.—		
» τοκομερίδια τῆς ὑπ' ἀριθ. 5169 Ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως.......	»	11.45	Δρ.	16,184 80

Ἄρθρον 3.
ΕΣΟΔΑ ΕΞ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ

Εἰσπραχθέντα:

Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Κηφισσίᾳ οἰκίας τῆς Ἑταιρείας. Δρ. 70.— Δρ. 70.—

Ἄρθρον 4.
ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Εἰσπραχθέντα:

Ἀπὸ ἀντίτιμον τευχῶν τῆς Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδος.	Δρ.	2,162.35		
» » » τῶν Πρακτικ. τῆς Ἑταιρείας	»	96 —		
» » τόμων τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.	»	45.—		
» » τόμ. Καταλόγου Ἐπιγραφ. Μουσείου	»	12,50	Δρ.	2,315.85

Ἄρθρον 5.
ΕΣΟΔΑ ΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Εἰσπραχθέντα:

Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλαιοτρ. οἰκίας τῆς Ἑταιρείας	Δρ.	75.—		
» » » ἐν Ἐλευσῖνι » » »	»	18.—		
» » » ἐν Κηφισσίᾳ » » »	»	300.—		
» εἰσφορὰς ἑταίρων τοῦ ἔτους 1904.........	»	390.—	Δρ.	783.—

Ἄρθρον 6.
ΕΣΟΔΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

Εἰσπραχθέντα: ἐκ προστίμων κλπ............. Δρ. 24.— Δρ. 24.—

Ἄρθρον 7.
ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

Εἰσεπράχθησαν:

Ἐκ τοῦ Λαχείου...........................	Δρ.	241,470.80		
Ἐξ ἀπροόπτων ἐσόδων Λαχείου καὶ λ.π..........	«	6.750.—	Δρ.	248,220.80

Ἄρθρον 8.

Ἀνάληψις παρακαταθήκης δι' ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις (ἤτοι ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ δαπανηθέν) .... Δρ. 10,630.39 Δρ. 10,630.39

Τὸ ὅλον Δρ. 280,384.74

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1905

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Προσωπικόν

Ἄρθρον 1.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Δαπανηθέντα	Δρ.	9.720.—	Δρ.	9,720.—

Ἄρθρον 2.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Δαπανηθέντα	Δρ.	15,705.—		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου	»	1,295.—	Δρ.	17,000.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Γραφεῖα, Διαχείρισις καὶ Βιβλιοθήκη

Ἄρθρον 1.

ΕΞΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ

Δαπανηθέντα εἰς	θέρμανσιν καὶ φωτισμὸν........	Δρ.	725.10		
» »	χάρτην καὶ τυπωτικὰ διαφόρων ἐντύπων....................	»	133.—		
» »	δημοσιεύσεις εἰς τὰς Ἐφημερίδας	»	72.—		
» »	γραφικὴν ὕλην	»	263,55		
» »	διάφορα ἔξοδα	»	580.80		
» »	φύλακτρα χρεωγράφων.........	»	9.20		
» »	καθαρισμὸν τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας	»	50.—		
» »	κατανάλωσιν ποσίμου ὕδατος....	»	51,25		
» »	ἀξίαν τριῶν ψαθῶν καὶ τριῶν παραπετασμάτων	»	161.—		
» »	ἀξίαν εταζέρας, τάπητος, πτυλιστρῶν, ὑαλοπινάκων κλπ.......	»	92.50		
» »	ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου	»	1,440.—		
		»	3,578.40		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου		»	60.40	Δρ.	3,638.80

Ἄρθρον 2.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δαπανηθέντα: εἰς	ἀγορὰν διαφόρων βιβλίων......	Δρ.	1,724.35		
» »	δετικὰ » »	»	360.50		
» »	μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης	»	1,800.—		
» »	ἀξίαν τριῶν βιβλιοθέσεων, κλίμακος, ἐπιγραφῆς κ.τ.λ...........	»	57.—		
» »	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης	»	10.75	Δρ.	3,952.60

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα

Ἄρθρον 1.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Συμπλήρωσις τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Μουσείου Δήλου.

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	3,564 —	
»	»	μισθοδοσίαν ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη, ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ..................	»	680.—	
»	»	ἀξίαν ἀσβέστου, ξυλείας, ζεμπιλίων, σιδηρικῶν, χρωμάτων κλπ. ὑλικῶν	»	745.55	
»	»	ἀξίαν τσιμέντου, τρίχας, λιναρίου, συρματοπλέγματος καὶ ψηκτρῶν.	»	127.40	
»	»	ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	268.60	
»	»	ὅμοια Νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου	»	20.55	
			»	5,406.10	Δρ. 5,406.10

Συμπλήρωσις τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Μουσείου Χαιρωνείας.

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	926 —	
»	»	ὁδοιπορικὰ ἐργοδηγοῦ Ἀχιλ. Ἀγγελίδου....................	»	99.35	
»	»	ἀξίαν ξυλείας καὶ μεταφορικὰ αὐτῆς	»	1,024.75	
»	»	ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	106.70	
»	»	ἀξίαν σιδηρῶν συνδέσμων, ἀσβέστου, σανίδων καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν..........	»	107.85	
»	»	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Γραμματέως τῆς Ἑταιρείας. ...	»	54.55	
»	»	κεραμίδωσιν τῆς στέγης καὶ ἐλαιοχρωματισμὸν τῆς θύρας........	»	434.—	
»	»	ἀξίαν κλείθρου καὶ λ. π.......	»	13.—	
			Δρ.	2,766.20	Δρ. 2,766.20

Συμπλήρωσις τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Μουσείου Θηβῶν.

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια τεχνιτῶν, ἐργατῶν καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	9,751.75	
»	»	ἀποζημίωσιν καὶ μισθὸν ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη.......	»	2,060.—	
»	»	ἀποζημίωσιν, ἐνοίκιον καὶ γραφικὴν ὕλην ἐργοδηγοῦ Ἀχιλλέως Ἀγγελίδου	»	349.95	
»	»	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου πεντάκις μεταβάντος πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐργασιῶν..	»	192.40	
»	»	ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν, ἐργατῶν, ξυλουργῶν καὶ λοιπῶν	»	285.—	
»	»	ἀξίαν ἀσβέστου, ξυλείας, κεράμων,			
Εἰς μεταφορὰν			Δρ.	12,639.10	Δρ. 8,172.30

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	12,639.10	Δρ.	8,172.30
» » γύψου, ὑαλοπινάκων καὶ ζεμπιλίων	»	2,146.65		
» » ἀξίαν ὀγκολίθων	»	2,447.40		
» » μεταφορικὰ διαφόρων ὑλικῶν	»	544.80		
» » ἀξίαν διαφόρων εἰδῶν ξυλείας	»	614.25		
» » ἐλαιοχρωματισμὸν παραθύρων, θυρῶν καὶ ὀροφῆς κάτω πατώματος	»	308.—		
» » ἀξίαν γραφικῆς ὕλης καὶ λοιπῶν ὑλικῶν	»	39.55		
» » ἀποζημίωσιν, μισθὸν καὶ ὁδοιπορικὰ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη	»	248.50		
» » μεταφορὰν τοῦ ἐκμαγείου τοῦ Λέοντος Χαιρωνείας ἐκ Χαιρωνείας εἰς Θήβας	»	345.55		
» » ἀξίαν γωνιολίθων καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν ἐκ Πειραιῶς	»	303.55		
» » ἀξίαν μαρμάρου, ζεμπιλίων, τζιμέντου, γύψου, τούβλων, ἀργῶν λίθων, σιδηρῶν δεμάτων κλπ.	»	976.65		
» » ἀποκόμισιν χωμάτων	»	47.—		
» » εἰς ἐγχρώματον ἐπίχρισιν τῶν τοίχων	»	100.50		
» » ἀξίαν δύο κλείθρων	»	16.—		
» » ἀξίαν 53 ½ τετραγων. μέτρων πλακῶν Πεταλιῶν	»	387.70		
	»	21,165.20		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐργασιῶν Μουσείου Θηβῶν	Δρ.	683.70	Δρ.	21,848.90

Συμπλήρωσις Μουσείου, ἀνασκαφαὶ καὶ κατάταξις ἀρχαίων Ἐπιδαύρου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν, ξυλουργῶν καὶ λιθοξόων	Δρ.	4,788.20		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν ἐργοδηγοῦ Ἀ. Ἀγγελίδου	»	487.75		
» χρήγημα πρὸς συντήρησιν τῶν συλλογῶν, ἔξοδα τῶν Μουσείων καὶ γραφικὴν ὕλην	»	270.—		
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	333.50		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν βοηθοῦ Μηχανικοῦ διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας	»	87.30		
» » ἀξίαν σιδηρικῶν εἰδῶν, γύψου, χρωμάτων, σπόγγων, καὶ ψηκτρῶν	»	286.40		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας Γενικοῦ Ἐφόρου κατὰ τοὺς μῆνας Ἰανουάριον, Φεβρουάριον, Ἀπρίλιον, Μάϊον, Ἰούνιον καὶ 7βριον ἐ. ἔ.	»	768.90		
» » ἀξίαν καὶ μεταφορικὰ ξυλείας, κεράμων, γρύλλων, δοκῶν, βελονῶν κλπ.	«	1,593 45		
» » ἀξίαν ἀσβέστου καὶ μεταφορικὰ ταύτης, γύψου, χρωμάτων καὶ πηλοῦ	»	308.—		
» » ὁδοιπορικὰ ἐπιστάτου Π. Βοστιτζάνου	»	34.—		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	8,957.50	Δρ.	30,021.20

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	8,957.50	Δρ.	30,021.20
» » ἀξίαν ἀσβέστου, κεράμων, στηριγμάτων παραθύρων, τζινετίων, ὤχρας, ξυλείας καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν	»	416.95		
» » ἀξίαν καὶ μεταφορικὰ δένδρων ἐκ Τίρυνθος	»	30.90		
» » ἔξοδα θεραπείας τῶν ἐν ταῖς ἐργασίαις ἀσθενησάντων ἐργατῶν	»	33.—		
» » ὁδοιπορικὰ ἔξοδα καὶ ἀμοιβὴν φωτογράφου	»	86.60		
	»	9,524.95		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐργασιῶν Ἐπιδαύρου	»	253,25	Δρ.	9,778.20

Συμπλήρωσις τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ Ναοῦ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν	Δρ.	2,824.50		
» » μισθόν, ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ Μηχανικοῦ διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας	»	1,940.—		
» » ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ διαχειριστοῦ Γ. Καρβελᾶ	»	623.—		
» » ὅμοια διαχειριστοῦ Ν. Παπαδάκη	»	336.—		
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	334.30		
» » ἀξίαν τσιμέντου, καρφοβελονῶν καὶ σπάγγου	»	73.90		
μεταφορικὰ ὑλικῶν	»	74.10		
	»	6,205.80		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῆς ἀναστηλώσεως Ναοῦ Φιγαλίας	»	20.60	Δρ.	6,226.40

Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἀμφιαρείῳ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθ. ἐργατῶν	Δρ.	466.— καὶ				
κατὰ τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι»	»	112.—	Δρ.	578.—		
» » ὁδοιπορικὰ Ἐφόρου Β. Λεονάρδου	»	122.50				
» » ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον καὶ ὁδοιπορικὰ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὴν μερίδα «Πιστωτ. Διάφοροι»	»	646 —	»	768.50		
» » ὁδοιπορικὰ ἐργατῶν	»	52,20 καὶ				
κατὰ τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι».	»	39,50	»	91.70		
» » ἀξίαν γραφικῆς ὕλης καὶ μιᾶς ψήκτρας			»	26.50	Δρ.	1,464.70

Ἀνασκαφαὶ ἐν Καπακλῆ Βόλου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	811.50		
» » ἀξίαν φωτογραφικῶν πλακῶν, ζεμπιλίων, σχοινίου, σπάγγου καὶ λοιπῶν ὑλικῶν	»	71.20		
	»	882.70	Δρ.	882.70
Εἰς μεταφοράν	Δρ.			48,373.20

Ἐκ μεταφορᾶς .... Δρ.			48,373.20

Ἀνασκαφαὶ ἐν Θεσσαλίᾳ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.		Δρ. 265.25	
» » ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον τοῦ καθηγητοῦ Χ. Τσούντα........	Δρ. 233,20		
καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ κατὰ τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι....	» 261,95	» 495 15	
» » ὁδοιπορικὰ ἐπιστάτου Γιαννοπούλου καὶ μεταφορικὰ ἐργαλείων..		» 55.—	
» » ἀξίαν διαφόρων ὑλικῶν	» 6,60		
καὶ φωτογραφικ. πλακῶν, γραφικῆς ὕλης καὶ σπάγγου κατὰ τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι»..........	Δρ. 30,95	Δρ. 37.55	Δρ. 852.95

Διάφοροι ἐργασίαι.

Δαπανηθέντα εἰς σοβατισμὸν τοῦ Φυλακείου καὶ καθαρισμὸν τοῦ πηγαδίου τῆς Π. Ἀγορᾶς ....,.....	Δρ. 262.10	
» » ἐνοίκιον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ οἰκίας Δ. Παπαγγελῆ, χρησιμευούσης ὡς Μουσεῖον διὰ τὰ ἐκεῖ ἀρχαῖα....	» 150.—	
» » Γ. Δερβένην διὰ καθαρισμὸν τῶν ἐν Χαλκίδι ἀρχαίων...........	» 60.—	
» » ὁδοιπορικὰ φύλακος Ἀ. Κρητικοῦ μετατεθέντος ἐξ Ἐπιδαύρου εἰς Ἐρέτριαν....................	» 56.60	
» » ὁδοιπορικὰ Ἐφόρου Ἀντ. Κεραμοπούλου πρὸς περισυλλογὴν ἀρχαίων	» 50.—	
» » ὅμοια αὐτοῦ καὶ τοῦ Γ. Ἐφόρου διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν...	» 25.—	
μεταφορὰν μαρμάρων ἐκ τῶν πέριξ εἰς τὸ Μουσεῖον Ἐλευσῖνος.....	» 3.75	
» » μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας Κ. Καμπάνη ..	» 1,800.—	
» » μισθὸν βοηθοῦ Μηχανικοῦ διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας Ν. Ἰωαννίτου	1,600.—	
» » ἔξοδα παραλαβῆς καὶ μεταφορᾶς ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀκρόπολιν δύο δοχείων ὑγροῦ λιθοκόλλας	» 43.55	
σχεδιαγράφησιν τοῦ ἐν Αἰδηψῷ Βαλανείου	» 150.—	
	» 4,201.—	
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωτικαὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν διαφόρων ἐργασιῶν............................	Δρ. 113.50	Δρ. 4,314.50

Ἐπισκευὴ τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι Φυλακείου.

Δαπανηθέντα εἰς ἀποζημίωσιν τεχνίτου Χρ. Ἀθανασίου καὶ ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ. 65.—	
» » ἀξίαν οἰκοδομησίμων ὑλικῶν....	» 27.75	
	» 92.75	Δρ. 92.75
Εἰς μεταφορὰν......................		» 53,633.40

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.		53,633.40

Ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις.

Δαπανηθέντα διὰ τὴν νέαν αἴθουσαν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου εἰς ἐργολάβον Δημ. Καραβασίλην πρὸς πλακόστρωσιν αὐτῆς	Δρ.	6.553.50		
» διὰ τὴν αὐτὴν εἰς Δημ. Κουσκουρῆν πρὸς κατασκευὴν καὶ τοποθέτησιν σιδηρῶν ὑελοστασίων καὶ κιγκλίδων	»	1.417.50		
» ὁμοίως εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	523.50		
» ὁμοίως εἰς Μ. Βεργῆν πρὸς χορήγησιν καὶ τοποθέτησιν μαρμαρίνων πλακῶν.	»	43.60		
» ὁμοίως εἰς ἐργολάβον Β. Καραβασίλην πρὸς τοποθέτησιν μαρμαρίνων βάσεων καὶ ἀλλαγὴν καδρέτου	»	572.74		
» ὁμοίως εἰς Ἰ. Πατίσταν καὶ Ἀ. Τράσταν πρὸς ἐπίστρωσιν μαρμαροκονίας	»	520.—		
» ὁμοίως εἰς ἀξίαν ἀσβέστου, γύψου, ἄμμου, καρφοβελονῶν, σπόγγων κλπ....	»	199.55		
» ὁμοίως εἰς μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη ἐργασθέντος εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς νέας αἰθούσης τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου	»	800.—	Δρ.	10,630.39
			»	64,263.79

Ἄρθρον 2.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Δαπανηθέντα διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ ἔτους 1903	Δρ.	81.30		
» διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1904	»	2,534.60		
» διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1905	»	5,960.05		
» διὰ τὴν ὑπὸ Χ. Τσούντα ἔκδοσιν τοῦ περὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀνασκαφῶν συγγράμματος	»	2,504.60		
» διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1903	»	80.—		
» δι' ἀποζημίωσιν τοῦ συντάκτου τοῦ Εὑρετηρίου τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος	»	1.800.—		
» διὰ ταχυδρομικὰ τέλη πρὸς ἀποστολὴν τῆς Ἐφημερίδος κλπ	»	100.90		
» δι' ἐκτύπωσιν τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1904	»	200.—		
» δι' ἐκτύπωσιν 100 ἀντιτύπων προϋπολογισμοῦ τῆς Ἑταιρείας ἔτους 1904.	»	40.—		
	Δρ.	13,301.45		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου	»	330.—	Δρ.	13,631.45

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἔκτακτοι δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα

Δαπανηθέντα	εἰς	σύνταξιν πρώην Εἰσπράκτορος Ἑταιρείας Θ. Κουτσούλη......	Δρ.	900.—	
»	»	εἰσφορὰν διὰ τὸ Ἀρχαιολογικὸν Συνέδριον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 5 Ἰανουαρίου 1905, κατατεθεῖσαν εἰς τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν.............	»	30,000.—	
»	»	χορηγίας τοῖς Ἐφόροις Στάη καὶ Λεονάρδῳ, ὅπως μετάσχωσιν ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑταιρείας τοῦ β' ταξειδίου τῶν μελῶν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου........	»	1,000.—	
»	»	ἀξίαν ἓξ δωδεκάδων καθισμάτων διὰ τὴν τῶν συνεδριάσεων αἴθουσαν τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας.......................	»	900.—	
»	»	ἀσφάλιστρα τοῦ καταστήματος τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἐπίπλων τῆς Ἑταιρείας διὰ πέντε ἔτη.......	»	462.60	
»	διὰ	τηλεγραφήματα..............	»	16.40	
»	εἰς	στέφανον κατατεθέντα εἰς τὸν νεκρὸν Θ. Δηλιγιάννη.........	»	110.—	
»	»	ὅμοιον κατατεθέντα εἰς τὸν νεκρὸν Th. Heermance.............	»	75.—	
»	»	ἀξίαν καὶ τοποθέτησιν 75 δελτίων ἠριθμημένων ἐπὶ τῶν θηκῶν τῶν στελεχῶν τοῦ Λαχείου........	»	15.—	
»	»	ὁδοιπορικὰ ἐπιστροφῆς εἰς Ἀθήνας τοῦ ἀπολυθέντος φύλακος τῶν ἐν Ῥαμνοῦντι ἀρχαίων Λ. Στάθη	»	15.—	
»	»	κατάβασιν παραπετασμάτων Γραφείου Γραμματέως καὶ Ταμίου...	Δρ.	11.—	Δρ. 33,565.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Συνδρομαὶ δι' ἐπιστημονικοὺς σκοπούς.

Δαπανηθέντα	εἰς	δύο ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας, Εὐστρ. Πελεκίδην καὶ Γ. Π. Οἰκονόμου, σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ δι' ἐπιχορήγησιν αὐτῶν 12 μηνῶν πρὸς δραχμὰς 350 μηνιαίως ἑκάστῳ.....................	Δρ.	8,400.—	
»	»	δύο ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας Ν. Κυπαρίσσην καὶ Γ. Καρβελᾶν, σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ δι' ἐπιχορήγησιν αὐτῶν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 1 Ἰουνίου 1905 πρὸς δραχμὰς 350 μηνιαίως ἑκάστῳ, καὶ δι' ὁδοιπορικὰ ἐπιστροφῆς αὐτῶν ἀνὰ δραχμὰς 500 ἑκάστῳ...	»	4,500.—	Δρ. 12,900.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.

Δαπανηθέντα	εἰς	συνδρομὴν Κ. Κουρουνιώτου δι' ὃν ἐδημοσίευσεν «Ὁδηγὸν τῆς Ὀλυμπίας»	Δρ.	350.—
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας ἔτους 1903.	»	152.—
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας ἔτους 1904.	»	69.10
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰς ἀνασκαφὰς Ἐπιδαύρου ἔτους 1903..	»	44.90
»	»	καθαρισμόν, συναρμογήν, ἀξίαν ὑλικῶν καὶ ἀπόθεσιν τῶν εὑρημάτων Ῥηνείας κατὰ τὸ ἔτος 1904	»	318.—
»	»	ἀξίαν ξυλείας, σιδηρικῶν, ἄλλων οἰκοδομησίμων ὑλικῶν καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν διὰ τὸ Μουσεῖον Δήλου τὸ ἔτος 1904..........	»	1,521.30
»	»	ἀξίαν ὑελοπινάκων, μολύβδου, 4 κιβωτίων καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν διὰ τὸ Μουσεῖον Δήλου κατὰ τὸ ἔτος 1904..................	»	296.—
»	»	Ἑταιρείαν Marmor Limited δι' ἀξίαν διαφόρων μαρμάρων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν βάσεων τοῦ Ὀλυμπιείου Ἀθηνῶν, προμηθευθέντα ἀπὸ 24 Νβρίου — 31 Δβρίου 1904	»	1,789.50
»	»	τὴν αὐτὴν δι' ἀξίαν διαφόρων μαρμάρων προμηθευθέντων κατὰ Ὀκτώβριον 1904 διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ Ἐρεχθείου...............	»	773.05
»	»	τὴν Ἑταιρείαν Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν διὰ κατανάλωσιν ἠλεκτρικοῦ ῥεύματος μηνῶν Νβρίου καὶ Δβρίου 1904 πρὸς φωτισμὸν τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας...	»	167.70
»	»	μισθὸν τοῦ ἐν Μισθρᾷ φύλακος Ἀλατζᾶ ἀπὸ 16 8βρίου μέχρι 31 Δβρίου 1904..................	»	50.—
»	»	μισθὸν τοῦ ἐν Ὀρχομενῷ φύλακος Γ. Οἰκονόμου ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 19 Ἰουνίου 1903.............	»	32.65
»	»	ἐνοίκιον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ οἰκίας Δ. Παπαγγελῆ ἀπὸ 10 Νβρίου ἕως 31 Δβρίου 1904 πρὸς φύλαξιν τῶν ἐκεῖ ἀρχαίων..........	»	25.—
»	»	Ἐπιστημονικὴν Ἑταιρείαν διὰ συνδρομὴν τοῦ ἔτους 1904......	»	1,000.—
			Δρ.	6,589.20

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

Ἔσοδα προϋπολογισθέντα		**Ἔξοδα προϋπολογισθέντα**	
Ἀντίτιμον γραμματίων Λαχείου Α'. τριμην. 1905 Δρ.	150,000 —	Ἀμοιβαὶ κληρουμένων γραμματ. Α'. τριμην. 1905 Δρ.	46,500 —
» » » Β'. » » »	150,000 —	» » » Β'. » » »	46,500 —
» » » Γ'. » » »	150,000 —	» » » Γ'. » » »	46,500 —
» » » Δ'. » » »	150,000 —	» » » Δ'. » » »	46,500 —
		Ποσοστὰ πωλουμένων » Α'. » » »	22,500 —
		» » » Β'. » » »	22,500 —
		» » » Γ' » » »	22,500 —
		» » » Δ'. » » »	22,500 —
		Ἔξοδα διαχειρίσεως τοῦ Λαχείου................	15,077 —
		Ἐνδεχομένη ζημία ἐκ τῆς μὴ πωλήσεως πάντων τῶν γραμματίων τοῦ Λαχείου..................	148,923 —
Τὸ ὅλον Δρ.	600,000 —	Τὸ ὅλον Δρ.	440,000 —

Α'. Ἔσοδα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐσόδων ἐκ .... Δρ. 600,000.—
εἰσεπράχθησαν .... » 388,299.—
ἤτοι εἰσεπράχθησαν ἐπὶ ἔλαττον..................... » 211,701.—
Τοῦτο δὲ προῆλθεν ἐκ τῆς μὴ ὁλοσχεροῦς διαθέσεως τῶν γραμματίων τοῦ Λαχείου καὶ τῶν 4 κληρώσεων.

Β'. Ἔξοδα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐξόδων ἐκ δρ. 440,000.—
ἐπληρώθησαν δι' ἐνταλμάτων .... Δρ. 137,078.20
καὶ ἐσημειώθησαν εἰς τὸ Παθητικὸν τῆς Ἑταιρείας εἰς τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι .... » 5,600.—
Ἐν ὅλῳ ἔξοδα » 142,678.20
Ἀφαιροῦντες ἀπὸ τὰ πραγματοποιηθέντα ὡς ἄνω ἔσοδα..... Δρ. 388,299.—
τὰ πραγματοποιηθέντα ἔξοδα .... » 142,678.20
ἔχομεν καθαρὸν ἔσοδον ἐκ τοῦ Λαχείου................. » 245,620.80
ἐν αἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ δραχ. 4,150.— προερχόμεναι ἐκ παραγραφέντων ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας κληρωθέντων γραμματίων τοῦ Λαχείου. Τὸ ἔσοδον τοῦτο ἀνεγράφη εἰς τὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας Κεφάλαιον Λ' 7.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1905

Χρέωσις	Ποσὸν		Πίστωσις	Ποσὸν	
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904.......... Δρ.	26,480	52	Ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα Γεν. Προϋπολογισμοῦ Δρ.	161,331	34
Εἰσπραχθέντα ἀπὸ ἔσοδα Προϋπολογισμοῦ.... »	21,593	55	» » προκαταβολὰς........... »	10,157	—
» » προκαταβολὰς.......... »	10,671	65	» » Γ. Σκουζὲς (ἔντοκος κατάθεσις) »	175,143	35
» » Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις) »	46,000	—	» » ἐγγυοδοσίας .... »	650	—
» » χρεώστας διαφόρους....... »	160	15	» » πιστωτὰς διαφόρους....... »	4,445	45
» » ἐγγυοδοσίας .... »	350	—	» » Εἰδικὸν προϋπολογ. Λαχείου »	137,078	20
» » Εἰδικὸν Προϋπολ. Λαχείου. »	388,299	—	» » διαφόρους λογαριασμοὺς ... »	60	—
			Ὑπόλοιπον Ταμείου 31 Δεκεμβρίου 1905.... »	4,689	53
Δρ.	493,554	87	Δρ.	493,554	87

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

ΕΞΟΔΑ

Εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	9,720	—
» » » » ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων........	»	17,000	—
» ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως....................	»	3,638	80
» » Βιβλιοθήκης	»	3,952	60
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	53,633	40
» ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις...........	»	10,630	39
» δημοσιεύματα....................................	»	13,631	45
» ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	33,565	—
» συνδρομὰς δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς................	»	12,900	—
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	6,589	20
» Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων προστιθέμενον εἰς Κεφάλαιον	»	115,123	90
	Δρ.	280,384	74

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

«ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ»

ΕΣΟΔΑ

Ἀπὸ εἰσφορὰς	Δρ.	2,155	90
» τόκους καὶ μερίσματα	»	16,184	80
» ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	70	—
» ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	»	2,315	85
» ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων	»	783	—
» ἔσοδα διάφορα	»	24	—
» ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχειου	»	241,470	80
» ἀπρόοπτα ἔσοδα Λαχείου καὶ λ. π.	»	6,750	—
» ἀνάληψιν ἐκ παρακαταθήκης δι' ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	10,630	39
	Δρ.	280,384	74

Ὁ Λογιστὴς

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον	Δρ.	4,689	53
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης	»	131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως 1898	»	71,837	75
» *Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000*	»	45	—
» *Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως*	»	640	—
Προκαταβολαὶ	»	1,716	85
Τράπεζα Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	145,336	70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900	»	1,331	60
Ἀκίνητα κτήματα	»	65,170	24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863	80
	Δρ.	681,951	47

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1905

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Ἐγγυοδοσίαι	Δρ.	1,500	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	105,833	77
Πιστωταὶ διάφοροι	»	9,529	50
Κεφάλαιον .... *Δρ. 449,964.30*	»		
» *τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων τῆς ληγ. χρήσ. 1905* ... *115,123.90*	»	565,088	20
	Δρ.	681,951	47

Ὁ Λογιστὴς

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

		ΧΡΕΩΣΙΣ				
	'Υπόλοιπα 31 Δεκεμβ. 1904		Πράξεις έντὸς τοῦ ἔτους 1905		Τὸ ὅλον τῆς χρεώσεως	
Ταμεῖον .... Δρ.	26,480	52	467,074	35	493,554	87
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης.... »	131,320	—			131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθν. Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898............. »	71,837	75			71,837	75
Ὁμολογίαι Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν δραχ. 30,000,000...... »	45	—			45	—
Ὁμολογίαι Ἐθνικ. Δανείου Κεφαλοποιήσεως .... »	640	—			640	—
Προκαταβολαὶ .... »	2,231	50	10,157	—	12,388	50
Τράπεζα Γ. Π. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)................ »	16,193	35	175,143	35	191,336	70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897-1900................ »	1,331	60			1,331	60
Ἐγγυοδοσίαι .... »			650	—	650	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις........... »			10,630	39	10,630	39
Πιστωταὶ διάφοροι .... »			7,045	45	7,045	45
Χρεῶσται διάφοροι .... »	160	15			160	15
Κεφάλαιον .... »						
Ἀκίνητα κτήματα .... »	65,170	24			65,170	24
Καταστήματα τῆς Ἑταιρείας ... »	259,863	80			259,863	80
»	575,273	91	670,700	54	1,245,974	45

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

ΠΙΣΤΩΣΙΣ						ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31 Δεκ. 1905			
Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1904		*Πράξεις εντός του έτους 1905*		*Τό όλον της πιστώσεως*		*Χρέωσις*		*Πίστωσις*	
		488,865	34	488,865	34	4,689	53		
						131,320	–		
						71,837	75		
						45	—		
						640	—		
		10,671	65	10,671	65	1,716	85		
		46,000	—	46,000	—	145,336	70		
						1,331	60		
1,800	—	350	—	2,150	—			1,500	—
116,464	16	—		116,464	16			105,833	77
7,045	45	9,529	50	16,574	95			9,529	50
		160	15	160	15				
449,964	30	115,123	90	565,088	20			565,088	20
						65,170	24		
						259,863	80		
575,273	91	670,700	54	1,245,974	45	681,951	47	681,951	47

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.

Δαπανηθέντα	εἰς	συνδρομὴν Κ. Κουρουνιώτου δι' ὃν ἐδημοσίευσεν «Ὁδηγὸν τῆς Ὀλυμπίας»	Δρ.	350.—
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας ἔτους 1903.	»	152.—
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας ἔτους 1904.	»	69.10
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰς ἀνα-		
»	»	σκαφὰς Ἐπιδαύρου ἔτους 1903..	»	44.90
»	»	καθαρισμόν, συναρμογήν, ἀξίαν ὑλικῶν καὶ ἀπόθεσιν τῶν εὑρημάτων Ῥηνείας κατὰ τὸ ἔτος 1904	»	318.—
»	»	ἀξίαν ξυλείας, σιδηρικῶν, ἄλλων οἰκοδομησίμων ὑλικῶν καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν διὰ τὸ Μουσεῖον Δήλου τὸ ἔτος 1904..........	»	1,521.30
»	»	ἀξίαν ὑελοπινάκων, μολύβδου, 4 κιβωτίων καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν διὰ τὸ Μουσεῖον Δήλου κατὰ τὸ ἔτος 1904..................	»	296.—
»	»	Ἑταιρείαν Marmor Limited δι' ἀξίαν διαφόρων μαρμάρων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν βάσεων τοῦ Ὀλυμπιείου Ἀθηνῶν, προμηθευθέντα ἀπὸ 24 Νβρίου — 31 Δβρίου 1904	»	1,789.50
»	»	τὴν αὐτὴν δι' ἀξίαν διαφόρων μαρμάρων προμηθευθέντων κατὰ Ὀκτώβριον 1904 διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ Ἐρεχθείου..............	»	773.05
»	»	τὴν Ἑταιρείαν Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν διὰ κατανάλωσιν ἠλεκτρικοῦ ῥεύματος μηνῶν Νβρίου καὶ Δβρίου 1904 πρὸς φωτισμὸν τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας...	»	167.70
»	»	μισθὸν τοῦ ἐν Μισθρᾷ φύλακος Ἀλατζᾶ ἀπὸ 16 8βρίου μέχρι 31 Δβρίου 1904.................	»	50.—
»	»	μισθὸν τοῦ ἐν Ὀρχομενῷ φύλακος Γ. Οἰκονόμου ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 19 Ἰουνίου 1903.............	»	32.65
»	»	ἐνοίκιον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ οἰκίας Δ. Παπαγγελῆ ἀπὸ 10 Νβρίου ἕως 31 Δβρίου 1904 πρὸς φύλαξιν τῶν ἐκεῖ ἀρχαίων..........	»	25.—
»	»	Ἐπιστημονικὴν Ἑταιρείαν διὰ συνδρομὴν τοῦ ἔτους 1904......	»	1,000.—
			Δρ.	6,589.20

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

Ἔσοδα προϋπολογισθέντα	
Ἀντίτιμον γραμματίων Λαχείου Α'. τριμην. 1905 Δρ.	150,000 —
» » » Β'. » » »	150,000 —
» » » Γ'. » » »	150,000 —
» » » Δ'. » » »	150,000 —
Τὸ ὅλον Δρ.	600,000 —

Ἔξοδα προϋπολογισθέντα	
Ἀμοιβαὶ κληρουμένων γραμματ. Α'. τριμην. 1905 Δρ.	46,500 —
» » » Β'. » » »	46,500 —
» » » Γ'. » » »	46,500 —
» » » Δ'. » » »	46,500 —
Ποσοστὰ πωλουμένων » Α'. » » »	22,500 —
» » » Β'. » » »	22,500 —
» » » Γ' » » »	22,500 —
» » » Δ'. » » »	22,500 —
Ἔξοδα διαχειρίσεως τοῦ Λαχείου................	15,077 —
Ἐνδεχομένη ζημία ἐκ τῆς μὴ πωλήσεως πάντων τῶν γραμματίων τοῦ Λαχείου..................	148,923 —
Τὸ ὅλον Δρ.	440,000 —

Α'. Ἔσοδα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐσόδων ἐκ .... Δρ. 600,000.—
εἰσεπράχθησαν .... » 388,299.—
ἤτοι εἰσεπράχθησαν ἐπὶ ἔλαττον...................... » 211,701.—
Τοῦτο δὲ προῆλθεν ἐκ τῆς μὴ ὁλοσχεροῦς διαθέσεως τῶν γραμματίων τοῦ Λαχείου καὶ τῶν 4 κληρώσεων.

Β'. Ἔξοδα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐξόδων ἐκ δρ. 440,000.—
ἐπληρώθησαν δι' ἐνταλμάτων .... Δρ. 137,078.20
καὶ ἐσημειώθησαν εἰς τὸ Παθητικὸν τῆς Ἑταιρείας εἰς τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι .... » 5,600.—
Ἐν ὅλῳ ἔξοδα » 142,678.20

Ἀφαιροῦντες ἀπὸ τὰ πραγματοποιηθέντα ὡς ἄνω ἔσοδα..... Δρ. 388,299.—
τὰ πραγματοποιηθέντα ἔξοδα .... » 142,678.20
ἔχομεν καθαρὸν ἔσοδον ἐκ τοῦ Λαχείου.................. » 245,620.80
ἐν αἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ δραχ. 4,150.— προερχόμεναι ἐκ παραγραφέντων ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας κληρωθέντων γραμματίων τοῦ Λαχείου. Τὸ ἔσοδον τοῦτο ἀνεγράφη εἰς τὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας Κεφάλαιον Α' 7.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1905

Χρέωσις	*Ποσόν*		*Πίστωσις*	*Ποσόν*	
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904.......... Δρ.	26,480	52	Ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα Γεν. Προϋπολογισμοῦ Δρ.	161,331	34
Εἰσπραχθέντα ἀπὸ ἔσοδα Προϋπολογισμοῦ.... »	21,593	55	» » προκαταβολάς........... »	10,157	—
» » προκαταβολάς.......... »	10,674	65	» » Γ. Σκουζὲς (ἔντοκος κατάθεσις) »	175,143	35
» » Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις) »	46,000	—	» » ἐγγυοδοσίας .... »	650	—
» » χρεώστας διαφόρους....... »	160	15	» » πιστωτὰς διαφόρους....... »	4,445	45
» » ἐγγυοδοσίας .... »	350	—	» » Εἰδικὸν προϋπολογ. Λαχείου »	137,078	20
» » Εἰδικὸν Προϋπολ. Λαχείου. »	388,299	—	» » διαφόρους λογαριασμοὺς ... »	60	—
			Ὑπόλοιπον Ταμείου 31 Δεκεμβρίου 1905.... »	4,689	53
Δρ.	493,554	87	Δρ.	493,554	87

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής
Γ. ΚΑΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΞΟΔΑ

Εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	9,720	—
» » » » ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων........	»	17,000	—
» ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως.....................	»	3,638	80
» » Βιβλιοθήκης	»	3,952	60
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	53,633	40
» ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις...........	»	10,630	39
» δημοσιεύματα....................................	»	13,631	45
» ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	33,565	—
» συνδρομὰς δι' ἐπιστημονικοὺς σκοποὺς................	»	12,900	—
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	6,589	20
» Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων προστιθέμενον εἰς Κεφάλαιον	»	115,123	90
	Δρ.	280,384	74

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

«ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ»

ΕΣΟΔΑ

Ἀπὸ εἰσφορᾶς	Δρ.	2,155	90
» τόκους καὶ μερίσματα	»	16,184	80
» ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	70	—
» ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	»	2,315	85
» ἔσοδα κεκλ.ισμένων χρήσεων	»	783	—
» ἔσοδα διάφορα	»	24	—
» ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχειου	»	241,470	80
» ἀπρόοπτα ἔσοδα Λαχείου καὶ λ. π.	»	6,750	—
» ἀνάληψιν ἐκ παρακαταθήκης δι' ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	10,630	39
	Δρ.	280,384	74

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον	Δρ.	4,689	53
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης	»	131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως 1898	»	71,837	75
» *Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000*	»	45	—
» *Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως*	»	640	—
Προκαταβολαὶ	»	1,716	85
Τράπεζα Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	145,336	70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900	»	1,331	60
Ἀκίνητα κτήματα	»	65,170	24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863	80
	Δρ.	681,951	47

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1905

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Ἐγγυοδοσίαι	Δρ.	1,500	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	105,833	77
Πιστωταὶ διάφοροι..................................	»	9,529	50
Κεφάλαιον .... *Δρ. 449,964.30*	»		
» *τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων τῆς ληγ. χρήσ. 1905* ... *115,123.90*	»	565,088	20
	Δρ.	681,951	47

Ὁ Λογιστής

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐκ μεταφορᾶς........................	Δρ.		53,633.40

Ἀνασκαφικὰ καὶ Μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις.

Δαπανηθέντα διὰ τὴν νέαν αἴθουσαν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου εἰς ἐργολάβον Δημ. Καραβασίλην πρὸς πλακόστρωσιν αὐτῆς..................	Δρ.	6.553.50	
» διὰ τὴν αὐτὴν εἰς Δημ. Κουσκουρῆν πρὸς κατασκευὴν καὶ τοποθέτησιν σιδηρῶν ὑελοστασίων καὶ κιγκλίδων.....	»	1.417.50	
» ὁμοίως εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν......................	»	523.50	
» ὁμοίως εἰς Μ. Βεργῆν πρὸς χορήγησιν καὶ τοποθέτησιν μαρμαρίνων πλακῶν.	»	43.60	
» ὁμοίως εἰς ἐργολάβον Β. Καραβασίλην πρὸς τοποθέτησιν μαρμαρίνων βάσεων καὶ ἀλλαγὴν καδρέτου	»	572.74	
» ὁμοίως εἰς Ἰ. Πατίσταν καὶ Ἀ. Τράσταν πρὸς ἐπίστρωσιν μαρμαροκονίας	»	520.—	
» ὁμοίως εἰς ἀξίαν ἀσβέστου, γύψου, ἄμμου, καρφοβελονῶν, σπόγγων κλπ ...	»	199.55	
» ὁμοίως εἰς μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη ἐργασθέντος εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς νέας αἰθούσης τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου....................	»	800.—	Δρ. 10,630.39
			» 64,263.79

Ἄρθρον 2.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Δαπανηθέντα διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ ἔτους 1903..........	Δρ.	81.30	
» διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1904	»	2,534.60	
» διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς αὐτῆς τοῦ ἔτους 1905	»	5,960.05	
» διὰ τὴν ὑπὸ Χ. Τσούντα ἔκδοσιν τοῦ περὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀνασκαφῶν συγγράμματος......................	»	2,504.60	
» διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1903..........	»	80.—	
» δι' ἀποζημίωσιν τοῦ συντάκτου τοῦ Εὑρετηρίου τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος............................	»	1.800.—	
» διὰ ταχυδρομικὰ τέλη πρὸς ἀποστολὴν τῆς Ἐφημερίδος κλπ.............	»	100.90	
» δι' ἐκτύπωσιν τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1904........	»	200.—	
» δι' ἐκτύπωσιν 100 ἀντιτύπων προϋπολογισμοῦ τῆς Ἑταιρείας ἔτους 1904.	»	40.—	
	Δρ.	13,301.45	
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου..........................	»	330.—	Δρ. 13,631.45

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἔκτακτοι δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα

Δαπανηθέντα	εἰς	σύνταξιν πρώην Εἰσπράκτορος Ἑταιρείας Θ. Κουτσούλη......	Δρ.	960.—	
»	»	εἰσφορὰν διὰ τὸ Ἀρχαιολογικὸν Συνέδριον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 5 Ἰανουαρίου 1905, κατατεθεῖσαν εἰς τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν.............	»	30,000.—	
»	»	χορηγίας τοῖς Ἐφόροις Στάῃ καὶ Λεονάρδῳ, ὅπως μετάσχωσιν ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑταιρείας τοῦ β' ταξειδίου τῶν μελῶν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου........	»	1,000.—	
»	»	ἀξίαν ἓξ δωδεκάδων καθισμάτων διὰ τὴν τῶν συνεδριάσεων αἴθουσαν τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας......................	»	900.—	
»	»	ἀσφάλιστρα τοῦ καταστήματος τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἐπίπλων τῆς Ἑταιρείας διὰ πέντε ἔτη.......	»	462.60	
»	διὰ	τηλεγραφήματα...............	»	16.40	
»	εἰς	στέφανον κατατεθέντα εἰς τὸν νενεκρὸν Θ. Δηλιγιάννη.........	»	110.—	
»	»	ὅμοιον κατατεθέντα εἰς τὸν νεκρὸν Th. Heermance.............	»	75.—	
»	»	ἀξίαν καὶ τοποθέτησιν 75 δελτίων ἠριθμημένων ἐπὶ τῶν θηκῶν τῶν στελεχῶν τοῦ Λαχείου........	»	15.—	
»	»	ὁδοιπορικὰ ἐπιστροφῆς εἰς Ἀθήνας τοῦ ἀπολυθέντος φύλακος τῶν ἐν Ῥαμνοῦντι ἀρχαίων Λ. Στάθη	»	15.—	
»	»	κατάβασιν παραπετασμάτων Γραφείου Γραμματέως καὶ Ταμίου...	Δρ.	11.—	Δρ. 33,565.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Συνδρομαὶ δι' ἐπιστημονικοὺς σκοπούς.

Δαπανηθέντα	εἰς	δύο ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας, Εὐστρ. Πελεκίδην καὶ Γ. Π. Οἰκονόμου, σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ δι' ἐπιχορήγησιν αὐτῶν 12 μηνῶν πρὸς δραχμὰς 350 μηνιαίως ἑκάστῳ.....................	Δρ.	8,400.—	
»	»	δύο ὑποτρόφους τῆς Ἑταιρείας Ν. Κυπαρίσσην καὶ Γ. Καρβελᾶν, σπουδαστὰς ἐν Γερμανίᾳ δι' ἐπιχορήγησιν αὐτῶν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 1 Ἰουνίου 1905 πρὸς δραχμὰς 350 μηνιαίως ἑκάστῳ, καὶ δι' ὁδοιπορικὰ ἐπιστροφῆς αὐτῶν ἀνὰ δραχμὰς 500 ἑκάστῳ...	»	4,500.—	Δρ. 12,900.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.

Δαπανηθέντα	εἰς	συνδρομὴν Κ. Κουρουνιώτου δι' ὃν ἐδημοσίευσεν «Ὁδηγὸν τῆς Ὀλυμπίας»	Δρ.	350.—
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας ἔτους 1903.	»	152.—
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας ἔτους 1904.	»	69.10
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰς ἀνα-		
»	»	σκαφὰς Ἐπιδαύρου ἔτους 1903..	»	44.90
»	»	καθαρισμόν, συναρμογήν, ἀξίαν ὑλικῶν καὶ ἀπόθεσιν τῶν εὑρημάτων Ῥηνείας κατὰ τὸ ἔτος 1904	»	318.—
»	»	ἀξίαν ξυλείας, σιδηρικῶν, ἄλλων οἰκοδομησίμων ὑλικῶν καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν διὰ τὸ Μουσεῖον Δήλου τὸ ἔτος 1904..........	»	1,521.30
»	»	ἀξίαν ὑελοπινάκων, μολύβδου, 4 κιβωτίων καὶ μεταφορικὰ αὐτῶν διὰ τὸ Μουσεῖον Δήλου κατὰ τὸ ἔτος 1904..................	»	296.—
»	»	Ἑταιρείαν Marmor Limited δι' ἀξίαν διαφόρων μαρμάρων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν βάσεων τοῦ Ὀλυμπιείου Ἀθηνῶν, προμηθευθέντα ἀπὸ 24 Νβρίου —31 Δβρίου 1904	»	1,789.50
»	»	τὴν αὐτὴν δι' ἀξίαν διαφόρων μαρμάρων προμηθευθέντων κατὰ Ὀκτώβριον 1904 διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ Ἐρεχθείου...............	»	773.05
»	»	τὴν Ἑταιρείαν Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν διὰ κατανάλωσιν ἠλεκτρικοῦ ῥεύματος μηνῶν Νβρίου καὶ Δβρίου 1904 πρὸς φωτισμὸν τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας...	»	167.70
»	»	μισθὸν τοῦ ἐν Μισθρᾷ φύλακος Ἀλατζᾶ ἀπὸ 16 8βρίου μέχρι 31 Δβρίου 1904.................	»	50.—
»	»	μισθὸν τοῦ ἐν Ὀρχομενῷ φύλακος Γ. Οἰκονόμου ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 19 Ἰουνίου 1903.............	»	32.65
»	»	ἐνοίκιον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ οἰκίας Δ. Παπαγγελῆ ἀπὸ 10 Νβρίου ἕως 31 Δβρίου 1904 πρὸς φύλαξιν τῶν ἐκεῖ ἀρχαίων..........	»	25.—
»	»	Ἐπιστημονικὴν Ἑταιρείαν διὰ συνδρομὴν τοῦ ἔτους 1904......	»	1,000.—
			Δρ.	6,589.20

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

Έσοδα προϋπολογισθέντα		
Ἀντίτιμον γραμματίων Λαχείου Α'. τριμην. 1905 Δρ.	150,000	—
» » » Β'. » » »	150,000	—
» » » Γ'. » » »	150,000	—
» » » Δ'. » » »	150,000	—
Τὸ ὅλον Δρ.	600,000	—

Ἔξοδα προϋπολογισθέντα		
Ἀμοιβαὶ κληρουμένων γραμματ. Α'. τριμην. 1905 Δρ.	46,500	—
» » » Β'. » » »	46,500	—
» » » Γ'. » » »	46,500	—
» » » Δ'. » » »	46,500	—
Ποσοστὰ πωλουμένων » Α'. » » »	22,500	—
» » » Β'. » » »	22,500	—
» » » Γ' » » »	22,500	—
» » » Δ'. » » »	22,500	—
Ἔξοδα διαχειρίσεως τοῦ Λαχείου................	15,077	—
Ἐνδεχομένη ζημία ἐκ τῆς μὴ πωλήσεως πάντων τῶν γραμματίων τοῦ Λαχείου..................	148,923	—
Τὸ ὅλον Δρ.	440,000	—

Α'. Ἔσοδα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐσόδων ἐκ .... Δρ. 600,000.—
εἰσεπράχθησαν .. .. » 388,299.—
ἤτοι εἰσεπράχθησαν ἐπὶ ἔλαττον..................... » 211,701.—
Τοῦτο δὲ προῆλθεν ἐκ τῆς μὴ ὁλοσχεροῦς διαθέσεως τῶν γραμματίων τοῦ Λαχείου καὶ τῶν 4 κληρώσεων.

Β'. Ἔξοδα. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϋπολογισθέντων ἐξόδων ἐκ δρ. 440,000.—
ἐπληρώθησαν δι' ἐνταλμάτων .... Δρ. 137,078.20
καὶ ἐσημειώθησαν εἰς τὸ Παθητικὸν τῆς Ἑταιρείας εἰς τὴν μερίδα «Πιστωταὶ Διάφοροι .... » 5,600.—
Ἐν ὅλῳ ἔξοδα » 142,678.20

Ἀφαιροῦντες ἀπὸ τὰ πραγματοποιηθέντα ὡς ἄνω ἔσοδα..... Δρ. 388,299.—
τὰ πραγματοποιηθέντα ἔξοδα .... » 142,678.20
ἔχομεν καθαρὸν ἔσοδον ἐκ τοῦ Λαχείου.................. » 245,620.80
ἐν αἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ δραχ. 4,150.— προερχόμεναι ἐκ παραγραφέντων ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας κληρωθέντων γραμματίων τοῦ Λαχείου. Τὸ ἔσοδον τοῦτο ἀνεγράφη εἰς τὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας Κεφάλαιον Α' 7.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1905

Χρέωσις	Ποσόν		Πίστωσις	Ποσόν	
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1904.......... Δρ.	26,480	52	Ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα Γεν. Προϋπολογισμοῦ Δρ.	161,331	34
Εἰσπραχθέντα ἀπὸ ἔσοδα Προϋπολογισμοῦ.... »	21,593	55	» » προκαταβολὰς........... »	10,157	—
» » προκαταβολὰς.......... »	10,671	65	» » Γ. Σκουζὲς (ἔντοκος κατάθεσις) »	175,143	35
» » Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις) »	46,000	—	» » ἐγγυοδοσίας .... »	650	—
» » χρεώστας διαφόρους....... »	160	15	» » πιστωτὰς διαφόρους....... »	4,445	45
» » ἐγγυοδοσίας .... »	350	—	» » Εἰδικὸν προϋπολογ. Λαχείου »	137,078	20
» » Εἰδικὸν Προϋπολ. Λαχείου. »	388,299	—	» » διαφόρους λογαριασμοὺς ... »	60	—
			Ὑπόλοιπον Ταμείου 31 Δεκεμβρίου 1905.... »	4,689	53
Δρ.	493,554	87	Δρ.	493,554	87

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

ΕΞΟΔΑ

Εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	9,720	—
» » » » ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων........	»	17,000	—
» ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως....................	»	3,638	80
» » Βιβλιοθήκης	»	3,952	60
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	53,633	40
» ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις...........	»	10,630	39
» δημοσιεύματα....................................	»	13,631	45
» ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	33,565	—
» συνδρομὰς δι' ἐπιστημονικοὺς σκοπούς................	»	12,900	—
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	6,589	20
» Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων προστιθέμενον εἰς Κεφάλαιον	»	115,123	90
	Δρ.	280,384	74

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

«ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ»

ΕΣΟΔΑ

Ἀπὸ εἰσφορᾶς	Δρ.	2,155	90
» τόκους καὶ μερίσματα	»	16,184	80
» ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	70	—
» ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	»	2,315	85
» ἔσοδα κεκλ.ισμένων χρήσεων	»	783	—
» ἔσοδα διάφορα	»	24	—
» ἔσοδα ἐκ τοῦ Λαχειου	»	241,470	80
» ἀπρόοπτα ἔσοδα Λαχείου καὶ λ. π.	»	6,750	—
» ἀνάληψιν ἐκ παρακαταθήκης δι' ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	10,630	39
	Δρ.	280,384	74

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον	Δρ.	4,689	53
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης	»	131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως 1898	»	71,837	75
» *Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000*	»	45	—
» *Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως*	»	640	—
Προκαταβολαὶ	»	1,716	85
Τράπεζα Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	145,336	70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900	»	1,331	60
Ἀκίνητα κτήματα	»	65,170	24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863	80
	Δρ.	681,951	47

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας

Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1905

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Ἐγγυοδοσίαι	Δρ.	1,500	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	105,833	77
Πιστωταὶ διάφοροι	»	9,529	50
Κεφάλαιον ... Δρ. 449,964.30	»		
» *τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων τῆς ληγ. χρήσ. 1905 ... 115,123.90*	»	565,088	20
	Δρ.	681,951	47

Ὁ Λογιστὴς

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

		ΧΡΕΩΣΙΣ				
	'Υπόλοιπα 31 Δεκεμβ. 1904		Πράξεις εντός του έτους 1905		Το όλον της χρεώσεως	
Ταμεῖον .... Δρ.	26,480	52	467,074	35	493,554	87
Μετοχαὶ 'Εθνικῆς Τραπέζης.... »	131,320	—			131,320	—
'Ομολογίαι 'Εθν. Δανείου 'Ενοποιήσεως 1898............. »	71,837	75			71,837	75
'Ομολογίαι Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν δραχ. 30,000,000...... »	45	—			45	—
'Ομολογίαι 'Εθνικ. Δανείου Κεφαλοποιήσεως .... »	640	—			640	-
Προκαταβολαὶ .... »	2,231	50	10,157	—	12,388	50
Τράπεζα Γ. Π. Σχουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)................ »	16,193	35	175,143	35	191,336	70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897-1900................ »	1,331	60			1,331	60
'Εγγυοδοσίαι .... »			650	—	650	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν 'Αθήναις........... »			10,630	39	10,630	39
Πιστωταὶ διάφοροι .... »			7,045	45	7,045	45
Χρεῶσται διάφοροι .... »	160	15			160	15
Κεφάλαιον .... »						
'Ακίνητα κτήματα .... »	65,170	24			65,170	24
Καταστήματα τῆς 'Εταιρείας ... »	259,863	80			259,863	80
»	575,273	91	670,700	54	1,245,974	45

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1905

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ						ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31 Δεκ. 1905			
Ὑπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1904		*Πράξεις ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905*		*Τὸ ὅλον τῆς πιστώσεως*		*Χρέωσις*		*Πίστωσις*	
		488,865	34	488.865	34	4,689	53		
						131,320	—		
						71,837	75		
						45	—		
						640	—		
		10,671	65	10,671	65	1,716	85		
		46,000	—	46,000	—	145,336	70		
						1,331	60		
1,800	—	350	—	2,150	—			1,500	—
116,464	16	—		116,464	16			105,833	77
7,045	45	9,529	50	16,574	95			9,529	50
		160	15	160	15				
449,964	30	115,123	90	565,088	20			565,088	20
						65,170	24		
						259,863	80		
575,273	91	670,700	54	1,245,974	45	681,951	47	681,951	47

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ

τῶν Γενικῶν Λογαριασμῶν, ἐφ' ὧν ἐπῆλθε μεταβολὴ ἢ οὔ, κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1905.

Α'. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Λ/σμῶν τοῦ Ἐνεργητικοῦ.

Ταμεῖον.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον....................	Δρ.	26,480.52
ἐχρεώθη ὁ Λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1905 ἐνεργηθείσας εἰσπράξεις..................................	»	467,074.35
	»	493,554.87
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθείσας πληρωμάς. : .	»	488,865.34
καὶ ὑπόλοιπον Ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905................	»	4,689.53

Χρηματόγραφα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχον 56 Μετοχαὶ ἀξίας............	Δρ.	131,320.—
τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1905.............	»	131,320.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχον 754 Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898 ἀξίας..................................	»	71,837.75
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905................................	»	71,837.75
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχον 36 Ὁμολογίαι τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000 ἀξίας..........................	»	45.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905................................	»	45.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχον Ὁμολογίαι τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως ἀξίας................................	»	640.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905................................	»	640.—

Προκαταβολαί, ἐπὶ ἀποδόσει Λ/σμοῦ εἰς Ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιπούς.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὠφείλοντο πρὸς τὴν Ἑταιρείαν προκαταβολαί..	Δρ,	2,231.50
ἐχρεώθη ὁ Λογαριασμὸς ουτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1905 γενομένας προκαταβολάς..	»	10,157.—
	»	12,388.50
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις προκαταβολῶν..........	»	10,671.65
Ὑπόλοιπον ἀποδοτέον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..................	»	1,716.85

Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζὲ ἀνήρχετο εἰς.....	Δρ.	16,193.35
ἐχρεώθη ὁ Λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1905 γενομένας ἐντόκους καταθέσεις...'............................	»	175,143.35
	»	191.336.70
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀναλήψεις......................	»	46,000.—
Ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.........	»	145,336.70

Χρεῶσται ἐκ Γραμματίων Λαχείου.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου ἀνήρχετο ἐν συνόλῳ εἰς........................	Δρ.	1,331.60
ἐπὶ τοῦ Λογαριασμοῦ τούτου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή..........		
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905........................	»	1,331.60

Χρεῶσται ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..................	Δρ.	160.15
ἐπιστώθη ὁ Λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις........	»	160.15
ἐπομένως οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμεινε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905........		

Ἀκίνητα κτήματα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..................	Δρ.	65,170.24
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..........................	»	65,170.24

Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς.....	Δρ.	259,863.80
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.......	»	259,863.80

Β'. Ἐπὶ τῶν Λ/σμῶν τοῦ Παθητικοῦ.

Ἐγγυοδοσίαι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..................	Δρ.	1,800.—
ἐπιστώθη ὁ Λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς γενομένας καταθέσεις ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905....................................	»	350.—
	»	2,150.—
καὶ ἐχρεώθη μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις......................	»	650.—
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..........................	»	1,500.—

Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..................	Δρ.	116,464.16
ἐχρεώθη ὁ λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰ πληρωθέντα..............	»	10,630.39
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905..........................	»	105,833.77

Πιστωταὶ Διάφοροι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..................			Δρ.	7,045.45
ἐπιστώθη ὁ Λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰ ὀφειλόμενα τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905....................................			»	9,529.50
			»	16,574.95
καὶ ἐχρεώθη 1) μὲ τὰς γενομένας πληρωμάς.....	Δρ.	4,445.45		
καὶ 2) μὲ τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας παραγραφέντα ἐκ κληρωθέντων λαχείων καὶ λ. π.	»	2,600.—	»	7,045.45
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905			»	9,529.50

Πληρωτέα ἐντάλματα.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1905 ἐξεδόθησαν ἐντάλματα 1007 ἀξίας	Δρ.	488,947.99
ἐκ τούτων ἐξωφλήθησαν 1005 ἀξίας..........................	»	488,865.34
καὶ ἔμειναν ἀνεξόφλητα δύο, ἀξίας..........................	»	82.65

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905.

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΙΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ἀνήρχετο εἰς......................			Δρ. 449,964.30
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἑξῆς:.......			
ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.....		Δρ. 26,480.52	
ἐκ 56 Μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀξίας.....................		» 131,320.—	
ἐξ 754 Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως τοῦ 1898 ἀξίας.		» 71,837.75	
ἐκ 36 ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Πατριωτ. Δανείου τῶν 30,000,000.....		» 45.—	
ἐκ μιᾶς ἀποδείξεως καὶ ἑνὸς ὁριστικοῦ τίτλου τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως.........		» 640.—	
ἐκ προκαταβολῶν.............		» 2,231.50	
ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζέ		» 16,193.35	
ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900..............		» 1,331.60	
ἐκ χρεωστῶν ἐξ ἀκυρώσεως χρηματικῶν ἐνταλμάτων................		» 160,15	
ἐξ ἀκινήτων κτημάτων ἀξίας.. ...		» 65,170.24	
καὶ ἐκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας ἀξίας.................		» 259,863.80	
		» 575,273.91	
Ἐκπιπτομένων τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904.			
εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ.......................	Δρ. 1,500.—		
» ὁμοίαν ἐργολάβου Ι. Τσισμενάκη	» 300.—		
» ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.................	» 116,464,16		
» μισθοὺς φυλάκων καὶ ἐπιμελητῶν τοῦ ἔτους 1904.............	» 1,670.—		
ἀνεκκαθαρίστους λογαριασμοὺς τοῦ ἔτους 1904................	» 175.45		
» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς λαχείου τρίτης τριμηνίας 1904.........	» 500.—		
» ὁμοίας λαχείου τετάρτης τριμηνίας 1904................	» 4,700.—	Δρ. 125,309.61	Δρ. 449,964.30
Ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905 ἐπῆλθον αἱ ἑξῆς αὐξομοιώσεις.			
α) εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1904........		» 26,480.52	
προσετέθησαν αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1905 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις, κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως τοῦ Ταμείου ...		» 467,074.35	
τὸ ὅλον..........		» 493,554.87	
Εἰς μεταφορὰν...........		Δρ. 493,554.87	

Ἐκ μεταφορᾶς		Δρ. 493,554.87	
ἀφαιρουμένων δὲ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθεισῶν πληρωμῶν..		Δρ. 488,865.34	
ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1905.		» 4,689.53	Δρ. 4,689.53
β) Ἐπὶ τῶν Μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, 56 τὸν ἀριθμόν, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν....			» 131,320.—
γ) Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898, τὸν ἀριθμὸν 754, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν..			» 71,837.75
δ) Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολὴ (ἀριθμοὶ 81885 ἕως 81890, 81892—81893, 81895 — 81905, 81907 —81909, 81911—81914, 86886 — 86889, 128955, 128957, 187052 ἕως 187053 καὶ 187055 —187056) σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς...			» 45.—
ε) Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς...			» 640.—
ϛ) Ἐκ προκαταβολῶν εἰς Ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ ὠφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1904. ...	Δρ. 2,231.50		
Ἐδόθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905 νέαι προκαταβολαί	» 10,157.—		
	» 12,388.50		
καὶ ἀπεδόθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος	» 10,671.65		
ἑπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905............	» 1,716.85		» 1,716.85
ζ) Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1904 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζέ	» 16,193.35		
προσετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905.........	» 175,143.35		
	» 191,336.70		
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους.....................	» 46.000.—		
ἑπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905......			» 145,336.70
η) Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμενον ποσόν................			» 1,331.60
θ) Εἰς τοὺς χρεώστας διαφόρους ἐξ ἀκυρώσεως ἐνταλμάτων.......	» 160.15		
ἀφῃρέθη τὸ εἰσπραχθὲν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1905 ποσόν..	» 160.15		
Εἰς μεταφοράν....			Δρ. 356,917.43

Ἐκ μεταφορᾶς.........		Δρ. 356,917.43
καὶ ἑπομένως οὐδὲν ὑπόλοιπον ἔμεινε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905		
ι) Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν..............		Δρ. 65,170.24
ια) Ἐπὶ τῆς γενομένης δαπάνης μέχρι τῆς 31 Δβρίου 1899 τοῦ ἀνεγερθέντος καταστήματος τῆς Ἑταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτη		» 259,863.80
τὸ ὅλον............		» 681,951.47
Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ περιουσία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ἀποτελεῖται.....................		
1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ.....		» 4,689.53
2) » 56 μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀξίας..............		» 131,320.00
3) » 754 Ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως τοῦ 1898 ἔτους..............		» 71,837.75
4) » 36 Ὁμολογίας πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000...		» 45.—
5) » μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἕνα δριστικὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως....		» 640.—
6) » Προκαταβολάς............		» 1,716.85
7) » ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζέ ...		» 145,336.70
8) » Χρεώστας Γραμματίων Λαχείου 1897—1900........		» 1,331.60
9) » ἀκίνητα κτήματα ἀξίας.....		» 65,170.24
10) » Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας..		» 259,863.80
τὸ ὅλον..........		» 681,951.47
ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων		
1) εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ................	Δρ. 1,500.—	
2) » ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.........	» 105,833.77	
3) » μισθοὺς φυλάκων τοῦ ἔτους 1905..................	» 1,377.65	
4) » ἀνεκκαθαρίστους λ/σμοὺς τοῦ ἔτους 1905..............	» 2,551.85	
5) » ὀφειλομένας ἀμοιβὰς Λαχείου Γ'. τριμηνίας 1905	» 2,050.—	
6) » ὁμοίας Λαχείου Δ'· τριμηνίας 1905	» 3,550.—	Δρ. 116,863 27
Ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905.........		» 565,088.20

Ἐν Ἀθήναις 31 Δ/βρίου 1905

Ὁ Ταμίας	***Ὁ Λογιστὴς***
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ	Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ
ΥΠΟ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Τῆς Ἐφημερίδος ἐκδίδονται κατ' ἔτος τέσσαρα τεύχη σχήματος τετάρτου, ἀποτελοῦντα ἕνα τόμον συγκείμενον ἐκ δώδεκα τοὐλάχιστον τυπογραφικῶν φύλλων καὶ δώδεκα πινάκων.

Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν :

Τόμος Αος 1883, ἐκ 18 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 4 διπλοῖ, καὶ 9 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος Βος 1884, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 7 διπλοῖ, καὶ 7 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Γος 1885, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 8 διπλοῖ, καὶ 14 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Δος 1886, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 4 διπλοῖ, καὶ 10 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Εος 1887, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 6 διπλοῖ, καὶ 38 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ϛος 1888, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 5 διπλοῖ, καὶ 20 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ζος 1889, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 12 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος Ηος 1890, ἐκ 15 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 11 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Θος 1891, ἐκ 12 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 4 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος Ιος 1892, ἐκ 16 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 13 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΑος 1893, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 11 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος ΙΒος 1894, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 14 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 8 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος ΙΓος 1895, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 6 διπλοῖ. καὶ 26 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος ΙΔος 1896, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 14 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος ΙΕος 1897, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 2 διπλοῖ, καὶ 13 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙϚος 1898, ἐκ 18 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων καὶ 2 παρενθέτων, καὶ 59 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΖος 1899, ἐκ 16 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων καὶ 1 παρενθέτου, καὶ 68 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΗος 1900 ἐκ 10 τυπ. φύλ. μετὰ 11 πινάκων ὧν 3 διπλοῖ, καὶ 7 παρενθέτων καὶ 26 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΘος 1901, ἐκ 12 τυπ. φυλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν δύο διπλοῖ καὶ ἐννέα ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Κος 1902 ἐξ 11 τυπ. φύλ. μετὰ 17 πινάκων ὧν εἷς διπλοῦς, ἐννέα παρενθέντων πινάκων καὶ 36 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΑος 1903, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ἑνὸς παρενθέντου πίνακος καὶ 32 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΒος 1904, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 10 πινάκων καὶ 61 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΓος 1905, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 8 πινάκων καὶ 21 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

ΕΝ ΤΩ ΓΡΑΦΕΙΩ

ΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(Οδος Πανεπιστημιου Αριθ. 20)

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογική, ἀφορῶσα τὰς ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνευρισκομένας ἀρχαιότητας. Ἐν Ἀθήναις, 1837-1860. Τεύχη μοναδικά, 1-4, 11-29 (14ον καὶ 16ον δὲν ἐξεδόθη), 50-55. Ἕκαστον τεῦχος . . . . Δρ. 1.—

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, ἐκδιδομένη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Περίοδος δευτέρα, 1862. Ἐν Ἀθήναις, 1862. Τεύχη Α'-ΙΒ' . . . . » 12.—

— 1869-1874. Τεύχη ΙΓ'-ΙΖ'. Ἕκαστον τεῦχος . . . . » 3.—

Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Ἀθήναις, 1851-1855. Φυλλάδιον 2.3. (τὸ 1ον φυλλ. 1851 δὲν ὑπάρχει) εἰς 4ον. Ἕκαστον τεῦχος . » 1.—

Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθείου Ἐπιτροπῆς. Ἐν Ἀθήναις 1853. εἰς 4ον μετὰ 8 πινάκων . . . . » 1.—

Ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι, ἐκδιδόμεναι ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Φυλλάδιον Αον (ἄλλο δὲν ἐξεδόθη). Ἐν Ἀθήναις 1860. εἰς 4ον . . . . . . » 1.—

Ἐνιαύσιαι συνελεύσεις τῶν ἑταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, 1860-1870. Ἐν Ἀθήναις 1860-1870. Φυλλάδια 11 εἰς 4ον. Ἕκαστον φυλλάδιον . . . . » 1.—

Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, 1872-1881 (ὁ τόμος τοῦ 1871 δὲν ὑπάρχει). Ἐν Ἀθήναις, 1872-1882. Τόμοι 10 εἰς 8ον. Ἕκαστος τόμος. . . . . » 3.—

— 1882-1904. Ἐν Ἀθήναις, 1883-1906. Τόμοι 23 εἰς 8ον. Ἕκαστος τόμος . . . . » 3.—

Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογική. Περίοδος Τρίτη 1883 κ. ἑ. Ἕκαστος τόμος. » 25.—

Ἕκαστον τεῦχος » 6.25

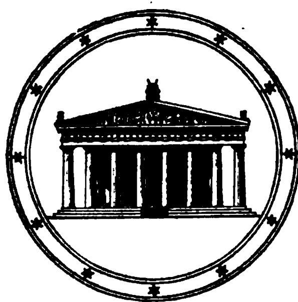

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1906

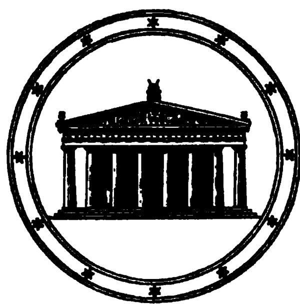
ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1907

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

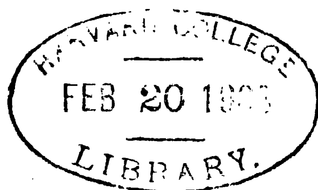
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1906

ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1907

HARVARD COLLEGE
FEB 20 1903
LIBRARY.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀντιπρόεδρος	Β' Ἀντιπρόεδρος
Δ. Τσιβανόπουλος	**Γ. Νικολαΐδης**

Γραμματεὺς

Π. Καββαδίας

Σύμβουλοι

Στ. Ἀνδρόπουλος	**Γ. Μιστριώτης**
Δ. Θεοφανόπουλος	**Γ. Παπαβασιλείου**
Π. Καρολίδης	**Ἀν. Σκιᾶς**
Β. Λεονάρδος	**Β. Στάης**
Ὄθ. Λύδερς	**Κλ. Στέφανος**
Ἐμμ. Λυκούδης	**Χ. Τσούντας**
Δ. Μακκᾶς	

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX-MEININGEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

Ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεόκλητος.
Fried. Adler. Berlin.
Ern. Babelon Paris.
Jul. Beloch Roma.
Otto Benndorf. Wien.
Max. Bonnet. Montpellier.
R. C. Bosanquet. Liverpool.
G. Clemenceau. Paris.
Max Collignon. Paris.
Domenico Comparetti. Firenze.
Alexander Conze. Berlin.
Alfred Croiset. Paris.
Ch. Diehl. Paris.
W. Dittenberger, Leipzig
Wilhelm Dörpfeld. Ἀθήνησι.
Fr. v. Duhn. Heidelberg.
Joseph Durm. Karlsruhe.
Arthur Evans. Oxford.
Sir John Evans. London.
Paul Foucart. Paris.
Adolph Furtwängler. München.
Fr. Hiller v. Gaertringen. Berlin.
Ernst Gardner. Cambridge (England).
Percy Gardner. Oxford.
B. L. Gildersleeve. Baltimore. U. S. America.
Will. Watson Goodwin. Cambridge. U. S. America.
Hamdy Bey. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.
Jos. Hampel. Budapest.
B. Haussoulier. Paris.
L. Heuzey. Paris.
D. Hogarth Oxford.
M Holleaux Ἀθήνησι.
Th. Homolle. Paris.
Κ. Καραπάνος. Ἀθήνησι.
Bruno Keil. Strassburg.
R. Kekulé. Berlin.
Adolph Kirchhoff. Berlin.
G. A. Macmillan. London.
Lucien Magne. Paris.
Rev. J. P. Mahaffy.
Hor. Marucchi. Roma.
Adolph. Michaelis. Strassburg.
L. A. Milani. Firenze.
Oscar Montelius. Stockholm.
D. C. Monro. Oxford.
A. S. Murray. London.
Charles Elliot Norton. Cambridge U. S. America.
Th. Ouspensky. Ἐν Κωνστ/πόλει.
G. Perrot. Paris.
Luigi Pigorini. Roma.
W. M. Ramsay. Aberdeen (Scotland).
S. Reinach. Paris.
E. Reisch. Wien.
W. Ridgeway. Cambridge. (England).
La Comt. de Riencourt. Ἀθήνησι.

Rufus B. Richardson. New York. America.
'Ρόστοβιτς 'Αλ. Κάϊρον.
Rev. A. H. Sayce. Oxford.
G. Schlumberger. Paris.
R. A H. Schneider. Wien.
H. Schrader. Innsbruck.
Cecil Smith. London.
Th. D. Seymour. New-Haven U. S. America.
E. v. Stern. Odessa.
Gr. G. Tocilescu. Bucarest.
G. Treu. Dresden.
Charles Waldstein. Cambridge (England).
Th. Wiegand. 'Εν Κωνστ/πόλει.
Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff. Berlin.
Ad. Wilhelm. Wien.
Paul Wolters. Würzburg.
Henri Weil. Paris.

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1906

Οἱ ἑταῖροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ χυρτῶν γραμμάτων, εἶνε ἑταῖροι ἰσόβιοι.

'Αγγελόπουλος 'Αθάνατος Θρ.
'Αγγελόπουλος 'Ηλίας
Altmann W.
'Αθηνογένης Γ.
'Ανδρόπουλος Στ.
'Ανέζης Δ.
Anthes Ed.
'Αντωνιάδης Δ.
'Αντωνόπουλος Κ.
'Αξελὸς Μιλτ.
'Αποστολάκη 'Αννα
'Αραβαντινὸς Ι.

Βακράτσας Εἰρ.
Βαλαωρίτης Ι.
Βαλλώσης Δ.
Βαλτατζῆς Π. Γ.
Βαρβαρέσος Π. Μ.
Βάσης Σπυρ.
Βάσος 'Αλέξ.
Βάσσος Τιμ.
Βαφειαδάκης Ν.
Βικούσης Δ.
Βερναρδάκης 'Αθ.
Βερναρδάκης Γρ.
Βικέλας Δ.
v. Bissing Fr. W.
Βοΐσχος 'Επ.
Bosanquet R. C.
Βούκρας Δ.
Βουλπιώτης Δ.
Bulle H.
Bourguet Ém.

Γεννάδιος 'Ιωάν.
Γενοβέλης Π.
Γεωργακόπουλος Ε.
v. Gaertringen Hiller. Fr.
Γεωργιάδης 'Αθ.
Γκιὼν 'Ανδρέας
Graef B.
Γρηγοράκης Γρ.
Γρυπάρης Π.

Δαμβέργης 'Αν.
Δαμβέργης Ν.
Δελακοβίας Ν.
Σεβ. Δελένδας 'Αντ.
Δέλλιος 'Ιωάν.
Δεληγεώργης Λ.

Δεμερτζῆς Α.
Δημητριάδης Χ.
Διγενῆς Μ.
Διπλαράκος Γ.
Dörpfeld W.
Δραγάτσης Ἰάκ.
Δραγούμης Μ.
Δραγούμης Σ.
Δρακίδης Π.
Δυοβουνιώτης Γ.

Ἐλευθεριάδης Σωκ.
Εὐκλείδης Ι.
Εὐταξίας Ἀθ.
Εὐταξίας Ι.

Ζαΐμης Ἀλ.
Ζαρίφης Γ.
Ζητουνιάτης Π.
Ζυγομαλᾶς Α.

Ἠλιόπουλος. Χρ.

Θεοδωρακάκης Στυλ.
Θεοδωράκης Γ.
Θεοδωρόπουλος Β.
Θεοφανόπουλος Δ.

Ἰορδανόπουλος Μ.
Judeich Walther

Καββαδίας Π.
Καγκάδης Ἰάκ.
Καζάζης Ν.
Καλαποθάκης Μ.
Καλβοκορέσης Μ.
Καλλιγᾶς Πέτρος
Καλλιοντζῆς Εὐάγγ.
Καλογερόπουλος Ν.
Καμαρινὸς Σ.
Κανάκης Π.
Καπετανάκης Κ.
Καπλάνογλους Κ. Π.
Καραβασίλης Σπ.
Καράλης Α.
Καραθεοδωρῆς Στέφ.
Καραπάνος Κ.
Καρατζᾶς Ἀλ.
Καρκούλιας Ἠλ.
Καρολίδης Π.
Κάρω. Γ.
Καστριώτης Π.
Κατριβάνος Α.
Καυταντζόγλους Ἰω.
Κεραμόπουλος Α.
Κεφάλας Γ.
Kinch Fr.
Κλοντηρόπουλος Γ.
Κολυβᾶς Α.
Κόντος Κ.
Κοντόσταυλος Α.
Κουλομόπουλος Κ.
Κουρουνιώτης Κ.
Κοσσὲ Α.
Κοφινιώτης Ἰω.
Κριεζῆς Ἀντ.
Κρῖνος Π.
Κύρης Μ.
Κωνσταντινίδης Π.
Κωνσταντόπουλος Κ.

Λάππας Μ.
Λαμπρόπουλος 'Αλ.
Λάμπρος Σπ
Λαμπρυνίδης Μ.
Λεονάρδος Β.
Λεονάρδος Δ.
Loewy Em.
Λιόλιος Γ.
Λύδερς 'Οθ.
Λυκάκης 'Αλ.
Λυκούδης 'Εμ.
Λύρης 'Ιωάν.

Μαγγιῶρος Σπ.
Μαγιάσης 'Ιωάν.
Μακκᾶς Δ.
Μακκᾶς Κ.
Μακκᾶς Ν.
Μανδραπήλιας Α.
Μανέτας Π
Μανιάκης Κ.
Μαντζάκος Χ.
Μαντζούφας 'Ανδρ.
Μανωλίδης Σωκρ.
Μαρκόπουλος 'Ιω
Μαρούδης Μ.
Μαυρομιχάλης Π. Κυρ.
Μελισσουργός Γ.
Μητσόπουλος Κ.
Μιστριώτης Γ.
Μούσης 'Ιωάν.
Μουτσούπουλος 'Αθ.
Μπαλτῆς Θ.
Μπαλάνος Ν.
Μπάρτ. Γουλ.

Μπενάκης 'Εμμ.
Μυλωνᾶς Κ.

Νεγρεπόντης Μ. Μ.
Νικολαΐδης Γ.
Νικολαΐδης Ι.
Νικολαΐδης Λουδ.
Νικολόπουλος Σ.
Noack F.

Ξανθάκης Π.

Οἰκονόμος Π.

Πάλλης 'Αγ.
Παναγιωτόπουλος 'Αν.
Πανταζῆς Μιλτ·
Παντελίδης 'Εμμ.
Παπαβασιλείου Γ.
Παπαδημητρακόπουλος Θ.
Παπαδιαμαντόπουλος Ι.
† Παπαδόπουλος Β.
Παπαμιχαλόπουλος Κ.
Παπαναστασίου Π.
Παπανδρέου Π.
Παπαφράγκος Σπ.
Παπαχρήστου Γ.
Pernice Er.
Περρῆς Π.
Περρῆς Σ.
† Πεσμαζόγλου 'Ιωάν.
Πολίτης Ν.

Ραγκαβῆς Κλ.
† Ροσέτος 'Αλ.

Ράλλης Δ.
Ράλλης Στ,
Robert K.
Ρωμάνος Ἀθ.
Σακελλαρόπουλος Σπ.
Σακελλαρόπουλος Σωτ.
Schiff Al.
Schrader H.
Σιμόπουλος Ἰω.
Σκιᾶς Α.
Σκουζὲς Ἀλ.
Σκουζὲς Π.
Σκουλούδης Σ.
Σοφούλης Θ.
Στάης Β.
Στάης Σ
Σταμούλης Ἀναστ.
Σταυρόπουλος Δ.
Steele Daniel
Στέφανος Κλὼν
Στέφανος Κυπ.
Στεφανάκος Φιλόθεος
Στρέϊτ Γ.
Στρέϊτ Στ.
Studniczka F.
Σφακιανάκης Π.

Σχλίεμαν Ἀγ.
Σωτηριάδης Γ.

Τραπάντζαλης Γ.
Τριανταφυλλάκος Ν.
Τσάτσος Ἰω.
Τσιβανόπουλος Δ.
Τσίλλερ Ἐρ.
Τσούντας Χρ.
Τυπάλδος Μπασιᾶς Ἀθ.

Fabricius E.
Φίλιος Δ.
Φωτίου Ἰω.

Χατζιδάκις Γ.
Χατζιδάκις Ι.

Ψαλτήρας Γ.
Ψάλτης Ἰάκ.

Wide Sam.
Wiegand Theodor
Wilhelm Ad.

Zahn Robert.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1906

ΜΕΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ

Προϋπολογισμοῦ Κεφ.	*Προϋπολογισμοῦ* Ἀρ.	***Εἶδος ἐσόδων***	Προϋπολογισθέντα		Εἰσπραχθέντα		***Εἰσπραχθέντα*** Ἐπὶ πλέον		***Εἰσπραχθέντα*** Ἐπὶ ἔλαττον	
Δ	1	Εἰσφοραὶ	2,500	—	2,250	—	—	—	250	—
	2	Τόκοι καὶ μερίσμα....	14,790	—	17,802	50	3,012	50	—	—
	3	***Ἔσοδα***								
	4	Ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	168	—	—	—	—	—	168	—
	5	Ἐκ δημοσιευμάτων ...	3,500	—	4,438	85	938	85	—	—
	6	Ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	500	—	308	—	—	—	192	—
	7	Διάφορα	250	—	432	70	182	70	—	—
		Ἐκ τοῦ Λαχείου.....	300,000	—	300,000	—	—	—	—	—
		Ἀπρόοπτα Γ' καὶ Δ' κληρώσεως 1905 τοῦ Λαχείου τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας	—	—	5,586	65	5,586	65	—	—
			321,708	—	330,818	70	9,720	70	610	—

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1906.

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1906

Προϋπολογισμού Κεφ	Προϋπολογισμού Άρ.	Είδος εξόδων	Προϋπολογισθέντα		Ενταλθείσαι πληρωμαί		Διαφορά Έπί πλέον		Διαφορά Επί έλαττον	
Α		*Προσωπικόν*								
	1	Μισθοί τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	8,630	—	8,638	—	—	—	—	—
	2	Μισθοί τοῦ προσωπικοῦ ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων	18,660	—	16,116	65	—	—	2,543	35
Β		*Γραφεῖα, Διαχείρ. καὶ Βιβλιοθήκη*								
	1	Ἔξοδα Γραφείων καὶ Διαχειρίσεως	3,640	—	2,942	55	—	—	697	45
	2	Βιβλιοθήκη	6,800	—	6,619	45	—	—	180	55
Γ		*Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα*								
	1	Ἀνασκαφαὶ καὶ συντήρησις ἀρχαίων μνημείων	246,832	15	92,837	95	—	—	153,994	20
	2	Δημοσιεύματα	26,000	=	20,242	45	—	—	5,756	55
Δ		*Ἔκτακτοι δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα*	9,767		9,761	70	=	—	5	—
Ε		*Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων*	1,378	85	1,339	85	—	—	39	30
		Τὸ ὅλον Δραχ.	821,708	—	158,491	60	—	—	163,216	40

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐχορηγήθησαν πιστώσεις. Δραχ. 321,708.—
Ἐνετάλησαν πληρωμαὶ .... » 158,491,—

Ἀδιάθετοι πιστώσεις » 163,216.40

Ἐκ τούτων θέλουσι διατεθῆ ἐντὸς τοῦ ἑπομένου ἔτους πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων τοῦ ἔτους 1906 εἰς βάρος τῶν ὁποίων κατελογίσθησαν Δρ. 2,480.45 ὧν ἡ πληρωμὴ δὲν ἐνετάλη ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου ἕνεκα τοῦ ἀνεκκαθαρίστου τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν (ὅρα παθητικὸν τῆς Ἑταιρείας ἐν τῷ Γενικῷ Ἰσολογισμῷ 31 Δεκεμβρίου 1906 «Πιστωταὶ Διάφοροι»).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1906.

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1906

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἄρθρον 1.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

Εἰσπραχθέντα: ἐξ εἰσφορῶν τακτικῶν ἑταίρων..	Δρ.	2,250.—	Δρ.	2,250.—

Ἄρθρον 2.

ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Εἰσπραχθέντα :				
Ἀπὸ μέρισμα Β' ἑξαμηνίας 1905 καὶ Α' ἑξαμηνίας 1906 ἔτους 56 Μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης..............................	Δρ.	10,080.—		
Ἀπὸ τόκους Β' ἑξαμηνίας 1905 καὶ Α' ἑξαμηνίας 1906 ἔτους 754 Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898.....................	»	3,770.—		
» τόκους Β' ἑξαμηνίας 1905 καὶ Α' ἑξαμηνίας 1906 τῶν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζὲ ἐντόκων καταθέσεων.......................	»	9,352.50	Δρ.	17,802.50

Ἄρθρον 3.

....

Ἄρθρον 4.

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Εἰσπραχθέντα :				
Ἀπὸ ἀντίτιμον πωληθέντων τευχῶν τῆς Ἀρχ. Ἐφημ.	Δρ.	3,679.35		
» ἀντίτιμον πωλ. τευχ. τῶν Πρακτ. τῆς Ἑταιρ.	»	153.—		
» ἀντίτιμ. πωλ. τόμων τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ	»	30.—		
» ἀντίτιμον πωλ. τόμων Καταλογ. Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου............................	»	37.50		
» ἀντίτιμον πωληθείσης σειρᾶς Πρακτικῶν καὶ Ἐφημερίδος καὶ Εὑρετηρίου αὐτῆς.........	»	539.—	»	4,438.85
Εἰς μεταφορὰν			Δρ.	24,491.35

Ἐκ μεταφορᾶς........................			Δρ.	24,491.35

Ἄρθρον 5.

ΕΣΟΔΑ ΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Εἰσπραχθέντα:

Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλαιοτριβείοις οἰκίας τῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1905..................	Δρ.	150.—		
» ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλευσῖνι οἰκίας τῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1905......................	»	18.—		
» εἰσφορὰς ἑταίρων τοῦ ἔτους 1905...........	»	140.—	Δρ.	308.—

Ἄρθρον 6.

ΕΣΟΔΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

Εἰσπραχθέντα:

Ἐκ πωλήσεως ἀχρήστου σιδήρου 1170 ὀκάδων....	Δρ.	351.—		
» πωλήσεως 33 ἀχρήστων σάκκων	»	31.60		
Ἐξ ἀμοιβῆς διὰ τὴν συγγραφὴν ἄρθρου ἐν τῇ Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1905 ὑπὸ Στεφάνου Δραγούμη, ἣν ἐδώρησε τῇ Ἑταιρείᾳ......................	»	37.50		
» ἀντιτίμου 12 ἀργυρῶν δραχμῶν εὑρεθεισῶν ἐν τῷ παλαιῷ χρηματοκιβωτίῳ τῆς Ἑταιρείας.	Δρ.	12,60	Δρ.	432.70

Ἄρθρον 7.

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

Ἀπὸ ἔσοδα τῶν τεσσάρων κληρώσεων τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων κατὰ τὸν Νόμον ,ΓΝΣ'......................	Δρ.	300,000.—		
Ἀπὸ ἀπρόοπτα ἔσοδα τρίτης καὶ τετάρτης κληρώσεως 1905 τοῦ Λαχείου τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας............................	»	5,586.65	Δρ.	305,586.65
				330,818.70

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1906

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Προσωπικόν

Ἄρθρον 1.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Δαπανηθέντα................................	Δρ.	8,630.—	Δρ.	8,630.—

Ἄρθρον 2.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Δαπανηθέντα................................	Δρ.	16,116.65		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου.........................	»	645.—	»	16,761.65

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Γραφεῖα, Διαχείρισις καὶ Βιβλιοθήκη

Ἄρθρον 1.

ΕΞΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ

Δαπανηθέντα	εἰς	θέρμανσιν καὶ φωτισμόν........	Δρ.	596.25		
»	»	χάρτην καὶ τυπωτικὰ διαφόρων ἐντύπων......................	»	49.50		
»	»	δημοσιεύσεις εἰς τὰς Ἐφημερίδας	»	81.—		
»	»	γραφικὴν ὕλην...............	»	147.85		
»	»	διάφορα ἔξοδα................	»	208.75		
»	»	φύλακτρα χρεωγράφων.........	»	9.20		
»	»	εἰς καθαρισμὸν τοῦ Καταστήματος	»	180.—		
»	»	κατανάλωσιν ὕδατος 1906......	»	124.—		
»	»	βιβλιοδέτησιν 5 τόμων Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδος.................	»	21.—		
»	»	ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου........	»	1,440.—		
»	»	ταχυδρομικὰ τέλη.............	»	85.—		
			Δρ.	2,942.55		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου............................			Δρ.	80.50	Δρ.	3,023.05

Ἄρθρον 2.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δαπανηθέντα	εἰς	ἀγορὰν διαφόρων βιβλίων......	Δρ.	3,838.15		
»	»	δετικὰ » »	»	831.30		
»	»	μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης..................	»	1,800.—		
»	»	κατασκευὴν δύο βιβλιοθηκῶν....	»	150.—		
			Δρ.	6,619.45	Δρ.	6,619.45

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γʹ.

Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα

Ἄρθρον 1.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἀμφιαρείῳ.

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	3,459.25		
»	»	Ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν, κατὰ τὸν νόμον, τοῦ Ἐφόρου Β. Λεονάρδου..................	»	909.60		
»	»	ἀποζημίωσιν διαχειριστοῦ Ν. Ῥάπτου......................	»	280.—		
»	»	ἀγορὰν παρὰ κληρονόμων Κωλιγεώργα δι' ἀνασκαφὴν ἀγροῦ ἐκτάσεως 4 στρεμμάτων...........	»	520.—		
»	»	συμβολαιογραφικὰ δικαιώματα διὰ τὴν ἄνω ἀγοράν..............	»	40.—		
»	»	ἀξίαν ζεμπιλίων, κεράμων, κλείθρων ἀξίνης κλπ..............	»	156.80		
»	»	ὁδοιπορικὰ ἐργατῶν...........	»	63.50		
»	»	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης..........	»	14.50		
»	»	ἐπισκευὴν ἀξίνης καὶ σκαπανῶν..	»	10.40		
			Δρ.	5,454.05	Δρ.	5,454.05

Ἀνασκαφαὶ ἐν Σουνίῳ.

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	756.—		
»	»	ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον καὶ ὁδοιπορικὰ Ἐφόρου Β. Στάη....	»	268.—		
»	»	ἀποζημίωσιν διαχειριστοῦ Καλλινίκου......................	»	160.—		
»	»	μεταφορὰν ἀγάλματος ἐκ Σουνίου εἰς Ἐθνικὸν Μουσεῖον.........	»	210.90		
»	»	ἀξίαν ξυλείας, ἀσβέστου, ζεμπιλίων, σπάγγου καὶ ἄλλων ὑλικῶν	»	82.60		
			Δρ.	1,477.50	»	1,477.50
Εἰς μεταφορὰν......................					Δρ.	6,931.55

Ἐκ μεταφορᾶς........................	Δρ.		Δρ.	6,931,55
Ἀνασκαφαὶ ἐν Εὐβοίᾳ.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	»	1,733.—		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διευθύνοντος τὰς ἀνασκαφὰς Συμβούλου Γ. Παπαβασιλείου......	»	389.40		
» » ἀξίαν χειραμαξῶν καὶ πτύων....	»	88.40		
» » » ὀκτὼ φωτογραφιῶν καὶ ἓξ σχεδίων....................	»	115.—		
	Δρ.	2,325.80		
Ὅσα ἐγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Διάφοροι Πιστωταὶ» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐν Εὐβοίᾳ ἀνασκαφῶν...........................	»	68.50	Δρ.	2,394.30
Ἀνασκαφαὶ κατὰ τὰς νήσους.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	280.20		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον τοῦ διευθύναντος τὰς ἀνασκαφὰς συμβούλου Κλ. Στεφάνου......................	»	211.—		
» » μεταφορὰν ὑλικῶν καὶ συνάθροισιν τῶν εὑρημάτων εἰς Νάξον......	»	85.50		
» » μεταφορὰν τῶν εὑρημάτων εἰς Ἀθήνας....................	»	41.80		
» » φύλαξιν τῶν εὑρημάτων........	»	25.—		
» » ἀξίαν χάρτου πρὸς περιτύλιξιν καὶ κιβωτίων πρὸς ἔνθεσιν τῶν εὑρημάτων....................	»	18.—		
	Δρ.	661.50	Δρ.	661.50
Ἀνασκαφαὶ ἐν Θέρμῳ.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	968.60		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου Γ. Σωτηριάδου.......	»	320.25		
	»	1,288.85	Δρ.	1,288.85
Ἀνασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	1,860.—		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου Γ. Σωτηριάδου.......	»	296.60		
» » ἀξίαν 30 ζεμπιλίων...........	»	34.75		
	Δρ.	2,191.35	Δρ.	2,191.35
Ἀνασκαφαὶ ἐν Λυκοσούρᾳ.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	1,435.50		
» » ἀξίαν καὶ ἐπιδιόρθωσιν ἐργαλείων	»	15.90		
» » ἀξίαν φωτογραφικῶν πλακῶν, χάρτου καὶ μελάνης.............	»	69.75		
	»	1,521.15	»	1,521.15
Εἰς μεταφορὰν........................			Δρ.	14.988.70

Ἐκ μεταφορᾶς........................			Δρ.	14,988.70
Ἀνασκαφαὶ ἐν Κορίνθῳ.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	654.—		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον τοῦ ἐφόρου Ἀ. Σκιᾶ..	»	152.15		
» » ὁδοιπορικὰ ἐργάτου Κουντουριώτου	»	15.20		
» » ὁδοιπορικὰ ἀξιωματικοῦ Μαζαράκη πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ χάρτου...	»	68.—		
	Δρ.	889.35	Δρ.	889.35
Ἀνασκαφαὶ Ἐπιδαύρου, ἀνέγερσις τῶν μνημείων καὶ καταρτισμὸς τοῦ Μουσείου.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, ξυλουργῶν, κτιστῶν καὶ λιθοξόων.........	Δρ.	7,506.15		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν ἐργοδηγοῦ Ἀχ. Ἀγγελίδου........	»	362.05		
» » ἀμοιβὴν τοῦ Ἰταλοῦ τεχνίτου Ἰωάννου Βοόδα..............	»	2,645.30		
» » χορήγημα πρὸς συντήρησιν τῶν συλλογῶν, ἔξοδα τῶν Μουσείων καὶ γραφικὴν ὕλην............	»	270.—		
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν.	»	615.30		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας Γενικοῦ Ἐφόρου κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον, Αὔγουστον Σεπτέμβριον καὶ Δεκέμβριον....	»	720.90		
» » ἀξίαν γύψου λευκοῦ καὶ μαύρου, πλακῶν, ἀσβέστου καὶ τσιμέντου.	»	1,378.—		
» » μεταφορὰν ἐξ Ἀθηνῶν γύψου, καὶ μεταφορὰν ἀσβέστου...........	»	500.25		
» » μεταφορὰν ξυλείας ἐκ Ναυπλίου ἐκμαγείων καὶ ἀγαλμάτων ἐξ Ἀθηνῶν	»	376.10		
» » ἀξίαν ξυλείας, ὑαλοπινάκων, κεράμων, τσινετίων, χρωμάτων, ζεμπιλίων καὶ ἄλλων ὑλικῶν...	»	1,298.65		
» » ἀξίαν βιτρίνας, (ἀρχαιοθήκης) κορνιζῶν, γραφικῆς ὕλης, σχοινίου, λινάτσας, κλίνης σιδηρᾶς, στρώματος κλπ..................	»	434.55		
» » ὁδοιπορικὰ τοῦ ἐπιστάτου Π. Βοστιτσάνου πρὸς ἐξαργύρωσιν τῶν χρηματικῶν ἐπιταγῶν καὶ πρὸς παραλαβὴν τῶν ὑλικῶν........	»	195.70		
» » φύτευσιν πεύκων..............	»	139.—		
» » μισθὸν καὶ ἀποζημίωσιν ἀρχιεργάτου Ἐ. Καμπάνη..........	»	130.—		
Εἰς μεταφορὰν..................	Δρ.	16,571.95	Δρ.	15,878.05

Ἐκ μεταφορᾶς........................		Δρ.	16,571.95	Δρ.	15,878.05
Δαπανηθέντα εἰς	ἀξίαν κινίνης πρὸς θεραπείαν τῶν ἀσθενούντων................	»	16.25		
		Δρ.	16,588.20		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Διάφοροι Πιστωταὶ» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐργασιῶν........................		»	874.50	Δρ.	17,462.70

Δαπάναι πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ Ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ μαρμαράδων.....................	Δρ.	2,366.25		
» »	μισθὸν καὶ ἀποζημίωσιν Ν. Ἰωαννίτου, βοηθοῦ Μηχανικοῦ διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας...........	»	1,350.—		
» »	ἀποζημίωσιν τοῦ διαχειριστοῦ Χρ. Λαμπράκη..................	»	533.25		
» »	ἀξίαν καὶ μεταφορὰν ξυλείας, τσιμέντου καὶ ἄλλων ὑλικῶν......	»	198.30		
» »	ὁδοιπορικὰ μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς Ἰωαννίτου, Λαμπράκη, 4 ἐργατῶν καὶ 3 μαρμαράδων...	»	564,55		
» »	ἐπισκευὴν τῶν ἐκεῖ τριῶν οἰκημάτων πρὸς διαμονὴν τοῦ διαχειριστοῦ Ἰωαννίτου καὶ τῶν ἐργατῶν	»	184.95		
» »	ἀξίαν γραφικῆς ὕλης...........	»	5,60		
» »	ἀξίαν διαφόρων σιδηρικῶν, σπόγγου καὶ στόκου..............	»	19,05		
		Δρ.	5,221.95	Δρ.	5,221.95

Δαπάναι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Ναοῦ τῆς Κορίνθου καὶ τῆς κρήνης Πειρήνης.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν	Δρ.	1,107.90		
» »	ἀξίαν καὶ μεταφορὰν ἐξ Ἀθηνῶν 120 στατήρων ἀσβέστου........	»	125.35		
» »	μεταφορὰν ξυλείας ἐξ Ἀκροπόλεως εἰς Νέαν Κόρινθον.......	»	162.—		
» »	μεταφορὰν ἐκ Νέας εἰς Παλαιὰν Κόρινθον ξυλείας, ἀσβέστου, ζεμπιλίων καὶ ἄλλων ὑλικῶν.....	»	162.40		
» »	ἀξίαν τεσσάρων σάκκων τσιμέντου Ἐλευσῖνος..................	»	24.—		
» »	ὁδοιπορικά, μισθὸν καὶ ἀποζημίωσιν ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη...	»	454.70		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου.	»	38.70		
Εἰς μεταφορὰν.......................		Δρ.	2,075.05	Δρ.	38,562.70

Ἐκ μεταφορᾶς........................	Δρ.	2,075.05	Δρ.	38,562.70
Δαπανηθέντα εἰς ἀξίαν διαφόρων ὑλικῶν........	»	49.70		
» » μεταφορὰν τσιμεντίων κλπ.......	»	6.05		
» » ὁδοιπορικὰ ἐργατῶν...........	»	9.20		
» » » διαχειριστοῦ Ἀλβανάκη	»	31.—		
	Δρ.	2,171.—		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν ἐν Φιγαλίᾳ ἐργασιῶν........................	»	48,10	Δρ.	2,219.10

Δαπάναι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων τοῦ Μυστρᾶ.

Δαπανηθέντα εἰς Ἀδαμ. Ἀδαμαντίου δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα αὐτοῦ χάριν ἀρχαιολογικῶν ἐργασιῶν ἐν Μυστρᾷ.....	Δρ.	224.95		
» » τὸν αὐτὸν δι' ἀποζημίωσίν του ἀπὸ 9 Ἰουλίου ἕως 4 8βρίου ἐ.ἔ. ...	»	348.—		
» » τὸν αὐτὸν δι' ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐργασθέντων εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου..	»	361.—		
» » ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐργασθέντων πρὸς ὑποστήριξιν ἄλλων ἐκεῖ μνημείων......................	»	361.70		
» » κατασκευὴν θυρῶν καὶ ἀξίαν κλείθρων, κεράμων καὶ ἀσβέστου....	»	303.—		
	»	1,598.65	Δρ.	1,598.65

Οἰκοδομὴ Μουσείου ἐν Λυκοσούρᾳ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν καὶ ξυλουργῶν..................	Δρ.	4,395.75		
» » ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ Ἐφόρου Κ. Κουρουνιώτου.........	»	637.10		
» » μισθὸν καὶ ἀποζημίωσιν ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη.........	»	780.—		
» » ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	189.40		
» » ἀξίαν ἀσβέστου, κεράμων, ζεμπιλίων καὶ ἄλλων ὑλικῶν........	»	935.20		
» » ἀξίαν ξυλείας, πλακῶν, χρωμάτων καὶ κεράμων.............	»	1,570.30		
» » ἐνοίκιον πρὸς διαμονὴν τοῦ Ἐφόρου μετὰ τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη..................	»	50.—		
» » ἀξίαν φαρμάκων πρὸς θεραπείαν τῶν ἀσθενησάντων ἐργατῶν.....	»	15.50		
	»	8,573.25	»	8,573.25
Εἰς μεταφορὰν........................			Δρ.	50,953.70

Ἐκ μεταφορᾶς........................			Δρ.	50,953.70
Οἰκοδομὴ Μουσείου ἐν Κερκύρᾳ.				
Δαπανηθέντα εἰς ἐργολάβον Θεόδ. Κυριάκον δι' ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Μουσείου ὡς οἱ τέσσαρες σχετικοὶ λογαριασμοὶ τοῦ μηχανικοῦ Π. Λοπρέση.......	Δρ.	17,286.65	»	17,286.65
Μεγέθυνσις τοῦ ἐν Σπάρτῃ Μουσείου.				
Δαπανηθέντα εἰς ἐργολάβον Γρηγ. Γρηγορίου διὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν διὰ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ἐν Σπάρτῃ Μουσείου ὡς οἱ δύο σχετικοὶ λογαριασμοὶ τοῦ Νομομηχανικοῦ Σπάρτης....................	Δρ.	6,896.—		
» » ὁδοιπορικὰ μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς καὶ ἀποζημίωσιν τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς τῆς μεταβάσης πρὸς κανονισμὸν τῶν ἐκεῖ ἐργασιῶν	»	449.65		
» » ὁδοιπορικὰ ἐργοδηγοῦ Ἀχ. Ἀγγελίδου διὰ τὴν σύνταξιν διαγράμματος......................	»	60.80		
» » μισθὸν ἐπιτηρητοῦ Καβαλλίνη καὶ χορήγημα αὐτοῦ πρὸς συντήρησιν τῆς ἀρχαιολ. συλλογῆς........	»	200.—		
	Δρ.	7,606.45		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῶν διὰ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ Μουσείου Σπάρτης ἐργασιῶν	»	100.—	Δρ.	7,706.45
Δαπάναι διὰ τὴν νέαν πτέρυγα τοῦ Ἐθν. Μουσείου (ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις).				
Δαπανηθέντα εἰς Δημ. Σπανόπουλον διὰ ἐλαιοχρωματισμὸν τῆς νέας πτέρυγος τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου............	Δρ.	1,934.30		
» » Ἰωάννην Μαμάην διὰ τὴν μεγέθυνσιν τοῦ φωταγωγοῦ αὐτῆς....	»	2,454.—		
» » Π. Κοντολούκαν δι' ἀξίαν 197 ὑαλοπινάκων εἰς ἀντικατάστασιν παλαιῶν..................	»	370.—		
	Δρ.	4,758.30	Δρ.	4,758.30
Δαπάναι πρὸς ἐκτέλεσιν κτιστικῶν Μουσειακῶν ἔργων ἐν Δήλῳ.				
Δαπανηθέντα εἰς μισθόν, ἐπιμίσθιον καὶ ὁδοιπορικὰ μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς τοῦ ἀρχιεργάτου διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας Κωνστ. Καμπάνη......	Δρ.	1,354.50	»	1,354.50
Εἰς μεταφορὰν........................			Δρ.	82,059.60

Ἐκ μεταφορᾶς........................			Δρ.	82,059.60
Κατασκευὴ καὶ τοποθέτησις σιδηροῦ κιγκλιδώματος περὶ τὸ ἐν Θήβαις ἀρχαιολ. Μουσεῖον				
Δαπανηθέντα εἰς σιδηρουργὸν Σ. Ἐλευθεριάδην διὰ κατασκευήν, μεταφορὰν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας καὶ τοποθέτησιν τοῦ κιγκλιδώματος καὶ τῆς θύρας αὐτοῦ.....................	Δρ.	2,287.90		
» » μισθόν, ἐπιμίσθιον καὶ ὁδοιπορικὰ τοῦ ἀρχιεργάτου Κωνστ. Καμπάνη	»	99.45		
	»	2,387.35		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῆς μερίδος ταύτης............................	Δρ.	257.55	Δρ.	2,644.90
Δαπάναι πρὸς περισυναγωγήν, καταγραφὴν καὶ ἀνεύρεσιν ἀρχαίων Θεσσαλίας.				
Δαπανηθέντα εἰς μισθὸν καὶ ὁδοιπορικὰ τοῦ διδάκτορος Ἀ. Ἀρβανιτοπούλου....	Δρ.	2,207.40		
» » ἀγορὰν εὑρετηρίων, χημικῆς μελάνης, χάρτου ἐπιγραφῶν, ἐγχρώμου σχεδίου κλπ................	»	104.65		
» » ἀγορὰν διαφόρων ἀρχαίων καὶ εἰς ἀξίαν φωτογραφικῶν πλακῶν....	»	287.90		
» » ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	»	282.50		
» » περισυναγωγὴν ἀρχαίων	»	196.60		
	»	3,079.05		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τῆς μερίδος ταύτης................................	Δρ.	69.30	Δρ.	3,148.35
Δαπάναι δι' ἀρχαιολογικὴν περιήγησιν ἀνὰ τὴν Θεσσαλίαν.				
Δαπανηθέντα εἰς ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον τοῦ συμβούλου Χρ. Τσούντα....................	Δρ.	325.25		
» » ἀξίαν φωτογραφικῶν πλακῶν, χάρτου Θεσσαλίας καὶ γραφικῆς ὕλης	»	10.40		
» » ἡμερομίσθια ἐργάτου...........	»	7.—		
	Δρ.	342.65	»	342.65
Ἐπισκευὴ τῆς καταπεσούσης γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Κλαδέου.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	Δρ.	89.90		
» » μισθόν, ἐπιμίσθιον καὶ ὁδοιπορικὰ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη......	»	170.95		
Εἰς μεταφορὰν........................	Δρ.	260.85	Δρ.	88,195.50

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	18,810.25		
Δαπανηθέντα δι' ἐκτύπωσιν εἰς 1500 ἀντίτυπα 4 τυπογρ. φύλλων τῆς εἰς τὸ γαλλικὸν μεταφρασθείσης Ἱστορίας τῆς Ἑταιρείας	»	720.—		
» » βιβλιοδέτησιν 10 ἀντιτύπων Πρακτικῶν 1903 καὶ 1904	»	23.—		
» » χάρτην καὶ τύπωσιν εἰς 200 ἀντίτυπα τοῦ Β' τεύχους τοῦ Καταλόγου τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑταιρείας	Δρ.	690.20		
	»	20,243.45		
Ὅσα ἐνεγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου	»	172.—	Δρ.	20,415.45

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἔκτακτοι δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα.

Δαπανηθέντα διὰ σύνταξιν τοῦ πρώην Κλητῆρος τῆς Ἑταιρείας Κ. Πάνου	Δρ.	567.—
» » ἐπιχορήγησιν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου—1 Νβρίου 1906 καὶ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα ἐπιστροφῆς τῶν δύο ὑποτρόφων τῆς Ἑταιρείας Εὐστρατ. Πελεκίδου καὶ Γ. Οἰκονόμου	»	8,000.—
» » συνδρομὴν τῆς Ἑταιρείας πρὸς κατασκευὴν τῆς προτομῆς τοῦ ἀρχαιολόγου L. Ross	»	400.—
» » ὁμοίως πρὸς κατασκευὴν τῆς προτομῆς τοῦ Evans	»	276.50
» εἰς Π. Γρατσιᾶτον, δι' ἣν ὑπέστη ζημίαν, μὴ ἀποδοθέντων τῶν ὑπ' αὐτοῦ καταβληθέντων εἰς ξυλουργὸν δι' ἐργασίαν τῆς Ἑταιρείας	»	25.—
» διὰ κατασκευὴν δύο ἐνδυμασιῶν τοῦ Κλητῆρος τῆς Ἑταιρείας (θερινῆς καὶ χειμερινῆς) καὶ δύο ὁμοίων τοῦ θυρωροῦ τῆς Ἑταιρείας	»	170.—
» » ὁδοιπορικὰ φύλακος ἐν Σουνίῳ Ἰωάννου Μανθοπούλου	»	25.20
» » ἔξοδα κηδείας Ματθοπούλου	»	50.—
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	9,518.70

	Ἐκ μεταφορᾶς........................	Δρ.	9,518,70		
Δαπανηθέντα διὰ	ἀγορὰν κάρρου διὰ τὰς ἐργασίας τῆς Ἑταιρείας...............	»	190.—		
» »	δημοσίευσιν ψηφίσματος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βασιλέως τῆς Δανίας......................	»	14.—		
» »	ἁμαξαγώγια διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἐπιτροπήν........	»	8.—		
» »	δικαστικὰ ἔξοδα...............	»	31.—		
		Δρ.	9,761.70	Δρ.	9,761.70

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.

Δαπανηθέντα διὰ	τὴν ἐκ Ναυπλίου εἰς Ἐπίδαυρον μεταφορὰν τῇ 23 Δεκεμβρίου π.ἔ. πέντε κιβωτίων ἀγαλμάτων καὶ ἐκμαγείων καὶ ἑπτὰ σάκκων γύψου	Δρ.	32.—
» »	ὁδοιπορικὰ πρὸς μετάβασιν ἐξ Ἐπιδαύρου εἰς Ναύπλιον καὶ τἀνάπαλιν τῇ 8ῃ καὶ 16ῃ Δεκεμβρίου π.ἔ. τοῦ ἐπιστάτου Π. Βοστιτσάνου πρὸς ἐξαργύρωσιν ἐπιταγῶν .	»	12.—
»	εἰς Π. Βοστιτσάνον διὰ χορήγημα πρὸς συντήρησιν τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀρχαιολ. συλλογῆς κατὰ τοὺς μῆνας 8βριον, 9βριον καὶ 10βριον π.ἔ.	»	90.—
»	διὰ ἀξίαν κὼκ 980 ὀκάδων ἀγορασθέντος τῇ 31 8βρίου π. ἔ. πρὸς θέρμανσιν τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας....................	»	68.60
» »	διὰ δικαίωμα ὕδατος διὰ τὸ Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1905....................	»	80.—
» »	μισθώματα ἔτους 1905 τῶν πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν εὑρημάτων ἀνασκαφῶν ἐν Ρηνείᾳ μεμισθωμένων οἰκημάτων ἐν Δήλῳ	»	156.—
» »	ἀξίαν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ Ἐρεχθείου παρὰ Κοντολούκα ἀγορασθέντος μολύβδου 70 ὀκάδων	»	42.—
Εἰς μεταφορὰν		Δρ.	480.60

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

ΕΞΟΔΑ

Εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	8,630	—
» » » » ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων	»	16,761	65
» ἔξοδα Γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,023	05
» » Βιβλιοθήκης	»	6,619	45
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	94,420	90
» δημοσιεύματα	»	20,415	45
» ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	9,761	70
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	1,339	85
» Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων προστιθέμενον εἰς Κεφάλαιον	»	174,604	95
	Δραχ.	335,577	—

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

«ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ»

ΕΣΟΔΑ

Ἀπὸ εἰσφορὰς	Δρ.	2,250	—
» τόκους καὶ μερίσματα	»	17,802	50
» ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	—	—
» » ἐκ δημοσιευμάτων	»	4,438	85
» » ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	»	308	—
» » διάφορα	»	432	70
» » ἐκ τοῦ Λαχείου	»	300,000	—
» ἀπρόοπτα ἔσοδα Γ' καὶ Δ' κληρώσεως 1905 τοῦ Λαχείου τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας	»	5,586	65
» ἀνάληψιν ἐκ παρακαταθήκης δι' ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	4,758	30
	Δραχ.	335,577	—

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον	Δρ.	1,376	63
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης	»	131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως 1898·	»	71,837	75
» *Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000*	»	45	—
» *Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως*	»	640	—
Προκαταβολαὶ	»	3,874	85
Τράπεζα Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	«	159,289	20
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου	»	1,331	60
Ἀκίνητα κτήματα	»	65,170	24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863	80
Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς (ἔντοκος κατάθεσις)	»	150,000	—
	Δρ.	844,749	07

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1906

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1906

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Ἐγγυοδοσίαι	Δρ.	1,500	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	101,075	47
Πιστωταὶ διάφοροι	»	2,480	45
Κεφάλαιον .... *Δρ. 565,088.20*	»		
» *τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων τῆς ληγούσης χρήσεως 1906 Δρ. 174,604.95*	»	739,693	15
	Δρ.	844,749	07

Ὁ Λογιστὴς
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

		ΧΡΕΩΣΕΙΣ					
		Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβ. 1905		Πράξεις ἐντὸς τοῦ ἔτους 1906		Τὸ ὅλον τῆς χρεώσεως	
Ταμεῖον	Δρ.	4,689	53	481,218	55	485,908	08
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης	»	131,320	—			131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθν. Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898	»	71,837	75			71,837	75
Ὁμολογίαι Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000	»	45	—			45	—
Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640	-			640	—
Προκαταβολαὶ	»	1,716	85	13,866	55	15,583	40
Τράπεζα Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	145,336	70	153,952	50	299,289	20
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900	»	1,331	60			1,331	60
Ἐγγυοδοσίαι	»						
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»			4,758	30	4,758	30
Πιστωταὶ διάφοροι	»			9,529	50	9,529	50
Κεφάλαιον	»						
Ἀκίνητα κτήματα	»	65,170	24			65,170	24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	»	259,863	80			259,863	80
Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς (ἔντοκος κατάθεσις)	»			150,000	—	150,000	—
	Δρ.	681,951	47	813,325	40	1,495,276	87

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1906

ΠΙΣΤΩΣΙΣ						ΥΠΟΛΟΙΠΑ 31 Δεκ. 1906			
Ὑπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1905		Πράξεις ἐντὸς τοῦ ἔτους 1906		Τὸ ὅλον τῆς πιστώσεως		Χρέωσις		Πίστωσις	
		484,531	45	484,531	45	1,376	63		
						131,320	—		
						71,837	75		
						45	—		
						640	—		
		11,708	55	11,708	55	3,874	85		
		140,000	—	140,000	—	159,289	20		
						1,331	60		
1.500	—			1,500	—			1.500	—
105,833	77			105,833	77			101,075	47
9,529	50	2,480	45	12,009	95			2,480	45
565,088	20	174,604	95	739,693	15			739,693	15
						65,170	24		
						259,863	80		
						150,000	—		
681,951	47	813,325	40	1,495,276	87	844,749	07	844,749	07

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1906

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ

τῶν Γενικῶν Λογαριασμῶν, ἐφ' ὧν ἐπῆλθε μεταβολὴ ἢ οὔ, κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1906.

Α'. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Λ/σμῶν τοῦ Ἐνεργητικοῦ.

Ταμεῖον

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον	Δρ.	4,689.53
ἐχρεώθη ὁ Λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1906 ἐνεργηθείσας εἰσπράξεις	»	481,218.55
Τὸ ὅλον	»	485,908.08
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθείσας πληρωμάς	»	484,531.45
καὶ ὑπόλοιπον Ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1906	»	1,376.63

Χρηματόγραφα

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπῆρχον 56 Μετοχαὶ ἀξίας	Δρ.	131,320.—
τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1906	»	131,320.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπῆρχον 754 Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898 ἀξίας	»	71,837.75
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1906	»	71,837.75
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπῆρχον 36 Ὁμολογίαι τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000.000 ἀξίας	»	45.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1906	»	45.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπῆρχον Ὁμολογίαι τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως ἀξίας	»	640.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1906	»	640.—

Προκαταβολαὶ ἐπὶ ἀποδόσει Δ/μοῦ εἰς ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιπούς.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὠφείλοντο εἰς τὴν Ἑταιρείαν προκαταβολαί	Δρ.	1,716.85
ἐχρεώθη ὁ λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1906 γενομένας προκαταβολάς	»	13,866.55
	»	15,583.40
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις προκαταβολῶν	»	11,708.55
Ὑπόλοιπον ἀποδοτέον τὴν 31 Δβρίου 1906	»	3,874.85

Τράπεζα Γ. Π. Σχουζέ.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζὲ ἀνήρχετο εἰς.....	Δρ.	145,336.70
ἐχρεώθη ὁ λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1906 γενομένας ἐντόκους καταθέσεις..............................	»	153,952.50
	»	299,289.20
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀναλήψεις.......................	»	140,000.00
Ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τῇ 31 Δβρίου 1906............	»	159,989.20

Χρεῶσται ἐκ Γραμματίων Λαχείου.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου ἀνήρχετο ἐν συνόλῳ εἰς.........................	Δρ.	1,331.60
ἐπὶ τοῦ Λ/σμοῦ τούτου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή. Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δβρίου 1906....................................	»	1,331.60

Ἀκίνητα κτήματα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον....................	Δρ.	65,170.24
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἑπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1906..............................	»	65,170.24

Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρχετο εἰς.............	Δρ.	259,863.80
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δβρίου 1906................	»	259,863.80

Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 οὐδὲν ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον, ἐχρεώθη ὁ λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1906 γενομένας ἐντόκους καταθέσεις..	Δρ.	150,000.—
Ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τῇ 31 Δεκεμβρίου 1906..........	»	150,000.—

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δβρίου 1906

Ὁ Ταμίας	*Ὁ Λογιστής*
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ	Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Β'. Ἐπὶ τῶν Λ/σμῶν τοῦ Παθητικοῦ.

Ἐγγυοδοσίαι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..................	Δρ.	1,500.—
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή. Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δβρίου 1906..	»	1,500.—

Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον..................	Δρ.	105,833.77
ἐχρεώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰ πληρωθέντα....................	»	4,758.30
Ὑπόλοιπον τῇ 31 Δβρίου 1906..........................	»	101,075.47

Πιστωταὶ Διάφοροι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον			Δρ.	9,529.50
ἐπιστώθη ὁ λογαριασμὸς οὗτος μὲ τὰ ὀφειλόμενα τὴν 31 Δβρίου 1906....................			»	2,480.45
			»	12,009.95
καὶ ἐχρεώθη 1) μὲ τὰς γενομένας πληρωμάς	Δρ.	3,942.85		
καὶ 2) μὲ τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας παραγραφέντα ἐκ κληρωθέντων λαχείων καὶ πάσης ἄλλης αἰτίας.	»	5,586.65	»	9,529.50
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906............			»	2,480.45

Πληρωτέα ἐντάλματα.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1906 ἐξεδόθησαν ἐντάλματα 1007 ἀξίας........	Δρ.	484,531.45
ἅτινα καὶ ἐξωφλήθησαν ὅλα ὑπὸ τοῦ Ταμείου τῆς Ἑταιρείας		

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δβρίου 1906

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1905 ἀνήρχετο εἰς			Δρ. 565,088.20
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἑξῆς :			
ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1905........		Δρ. 4,689.53	
ἐκ 56 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀξίας		» 131.320.—	
ἐξ 754 ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως τοῦ ἔτους 1898.		» 71,837.75	
ἐκ 36 ὁμολογιῶν πατριωτικοῦ δανείου τῶν 30,000.000.......		» 45.—	
ἐκ μιᾶς ἀποδείξεως καὶ ἑνὸς δριστικοῦ τίτλου τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως		» 640.—	
ἐκ προκαταβολῶν		» 1.716.85	
ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζέ.........		» 145,336 70	
ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897 - 1900		» 1,331.60	
ἐξ ἀκινήτων κτημάτων ἀξίας		» 65,170.24	
ἐκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας		» 259,863.80	
		» 681,951.47	
Ἐκπιπτομένων τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905			
εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ	Δρ. 1,500.—		
» ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα	» 105,833.77		
» μισθοὺς φυλάκων τοῦ ἔτους 1905	» 1,377 65		
» ἀνεκκαθαρίστους λογαριασμοὺς τοῦ ἔτους 1905............	» 2,551 85		
» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς Λαχείου Γ' τριμηνίας	» 2,050.—		
» ὀφειλομένας ἀμοιβὰς Λαχείου Δ' τριμηνίας	» 3,550.—	Δρ. 116,863.27	Δρ. 565.088.20

Ἐντὸς τοῦ ἔτους 1906 ἐπῆλθον αἱ ἑξῆς αὐξομειώσεις :

α') εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Ταμείου τῆς 31 Δβρίου 1905........ Δρ. 4,689.53

προσετέθησαν αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1906 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως τοῦ Ταμείου	Δρ. 481,218.55	
Τὸ ὅλον.......	» 485,908.08	
ἀφαιρουμένων δὲ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθεισῶν πληρωμῶν	» 484,531.45	
ἔμενεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1906..............	» 1,376.63	Δρ. 1,376.63
β') Ἐπὶ τῶν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, 56 τὸν ἀριθμόν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν		» 131,320.—
γ') Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898, 754 τὸν ἀριθμόν, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν............		» 71,837.75
δ') Ἐπὶ τῶν Ὁμολ. τοῦ Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000.000 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολὴ (ἀριθμοὶ 81,885 ἕως 81,890, 81,892 — 81,893, 81,895 — 81,905, 81,907 — 81,909, 81,911 — 81,914, 86,886 — 86,889, 128,955, 128,957, 187,052 ἕως 187,053 καὶ 187,055 — 187,056) σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν........		» 45.—
ε') Ἐπὶ τῶν Ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς.................		» 640.—
στ') Ἐκ προκαταβολῶν εἰς ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ ὠφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1905 ...	Δρ. 1,716.85	
ἐδόθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1906 νέαι προκαταβολαί	» 13,866.55	
	» 15,583.40	
καὶ ἀπεδόθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος	» 11,708.55	
ἑπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906...........	» 3,874.85	» 3,874.85
Εἰς μεταφοράν...........		Δρ. 209,094.23

Ἐκ μεταφορᾶς		Δρ. 209,094.23
ζ') Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζέ	Δρ. 145,336.70	
προσετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ ἔτους 1906........	» 153,952.50	
	» 299,289.20	
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους	» 140,000.—	
ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1906........	» 159,289.20	Δρ. 159,289.20
η') Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμενον ποσόν..........		» 1,331.60
θ') Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δ' ἡ ἀξία αὐτῶν......		» 65,170 24
ι') Ἐπὶ τῆς γενομένης δαπάνης μέχρι τῆς 31 Δβρίου 1899 τοῦ ἀνεγερθέντος καταστήματ. τῆς Ἑταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ αὕτη		» 259,863.80
ια') Εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀνατολῆς, ἐν ᾗ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 οὐδὲν ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον, κατετέθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1902 δρ. 150,000.00, ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐπομένως τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ὑπόλοιπον τῇ 31 Δβρίου 1906 ἀνήρχετο εἰς....		» 150,000.—
		Δρ. 844,749.07
Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ἀποτελεῖται...		
1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ ...		» 1,376 63
2) » 56 μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀξίας		» 131,320.00
3) » 754 Ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως τοῦ 1898 ἔτους.............		» 71,837.75
4) » 36 Ὁμολογίας Πατριωτ. Δανείου τῶν 30,000.000		» 45.—
5) » 1 ἀπόδειξιν καὶ ἕνα ὁρι-		
Εἰς μεταφορὰ		Δρ. 204,579.38

	Ἐκ μεταφορᾶς		Δρ. 204,579.38
	στικὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως		» 640.—
6)	» Προκαταβολάς		» 3,874.85
7)	» ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζέ...		» 159,289.20
8)	» χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου 1877 - 1900....		» 1,331.60
9)	» ἀκίνητα κτήματα ἀξίας...		» 65,170.24
10)	» Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας ἀξίας		» 259,863.80
11)	» ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς..		» 150,000.—
	Τὸ ὅλον...........		Δρ. 844,749.07
	ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων		
1)	εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ	Δρ. 1,500.—	
2)	» ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	» 101,075 47	
3)	» μισθοὺς φυλάκων τοῦ ἔτους 1906.................	» 645.—	
4)	» ἀνεκκαθαρίστους λογαριασμοὺς τοῦ ἔτους 1906 ...	» 1,835.45	
		» 105,055.92	Δρ. 105,055.92
	Ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία τῇ 31 Δβρίου 1906		» 739,693.15

Ἐν Ἀθήναις 31 Δ/βρίου 1906

Ὁ Ταμίας
Θ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Ὁ Λογιστής
Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΛΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΩΝ
ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1906

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καββαδία καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν ἑταίρων τῇ 28 Ἰανουαρίου 1907.

Κύριοι,

Τὸ Συμβούλιον, ἀρχόμενον τῆς περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους λογοδοσίας του, λόγον ποιεῖται ἐν πρώτοις περὶ ἑταίρων. Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐνεγράφησαν νέοι ἑταῖροι δέκα, ἀνῆλθε δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν τακτικῶν ἑταίρων εἰς διακοσίους καὶ τέσσαρας ἐν ὅλῳ. Μετὰ λύπης δὲ ἀναφέρει τὸ Συμβούλιον, ὅτι τῶν παλαιῶν ἑταίρων ἀπεβίωσαν δύο, ὁ *Α. Ροσσέτος* καὶ ὁ *Ἰωάννης Πεσματζόγλου*. Ἀτυχῶς δὲ ὁ θάνατος ἔπληξε καὶ ἄλλον ἄνδρα, ἐπισημότατον τοῦτον ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ καὶ ἐπιτίμιον ἑταῖρον τῆς ἡμετέρας ἑταιρείας, τὸν *Ὄθωνα Benndorf*, διευθυντὴν τοῦ ἐν Βιέννῃ αὐστριακοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου. Ὁ Benndorf καὶ διὰ τῆς ἀρχαιολογικῆς αὐτοῦ παιδείας καὶ διὰ τῆς μεγάλης ὀργανωτικῆς καὶ διοικητικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος κατέλαβε περιφανεστάτην θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἀρχαιολογικῶν σπουδῶν καὶ ἐργασιῶν τῶν ἡμετέρων χρόνων. Καθηγητὴς τῆς ἀρχαιο-

λογίας καὶ τμηματάρχης ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς παιδείας, αὐτὸς ἦτο ὁ κύριος μοχλὸς ἐν Αὐστρίᾳ ὁ τὰ πάντα κινῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης· αὐτὸς συνετέλεσεν ἐν τοῖς πρώτοις εἰς τὴν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους γενομένην μεγάλην ἔξαρσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν σπουδῶν ἐν τῇ αὐστριακῇ μοναρχίᾳ, αὐτὸς ἐγένετο ὁ ἱδρυτὴς καὶ διευθυντὴς τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, αὐτὸς ἦτο ὁ προκαλέσας καὶ συνεργήσας εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μεγάλων ἀνασκαφῶν τῆς Ἐφέσου, αὐτὸς τέλος ἦτο ὁ συντελέσας εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις ἵδρυσιν τοῦ αὐστριακοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ὁ μεγάλας ἐπὶ μακρὸν χρόνον καταβαλὼν προσπαθείας πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ἀναγκαίων πόρων, ὅπως τὸ Ἰνστιτοῦτον τοῦτο ἀποκτήσῃ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ἴδιον μέγαρον καὶ οὕτω μονιμοποιηθῇ παρ' ἡμῖν. Ἀλλ' ὁ θάνατος δὲν ἐπέτρεψε τῷ Benndorf νὰ ἴδῃ πληρούμενον τὸ γλυκὺ αὐτοῦ ὄνειρον, διότι γλυκὺ αὐτοῦ ὄνειρον ἦτο νὰ παραστῇ εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ὅσον οὔπω περατουμένου μεγάρου τοῦ αὐστριακοῦ Ἰνστιτούτου κατὰ τὴν λεωφόρον Ἀλεξάνδρας. Τοιοῦτον ἄνδρα ἀποιχόμενον δικαίως θρηνεῖ σὺν πᾶσι τοῖς ἀρχαιολόγοις ἡ ἡμετέρα Ἑταιρεία.

Μεταβαίνοντες νῦν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τῶν προκειμένων ὑμῖν λογιστικῶν πινάκων, ἐν οἷς ἐκτίθενται ἀναλελυμένως τά τε ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ λήξαντος ἔτους καὶ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑταιρείας.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ Ἑταιρεία εἰσέπραξεν ἐκ τοῦ ἡνωμένου λαχείου τοῦ στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων δρ. 300,000, αὐτὸ δηλ. τὸ ποσὸν τὸ ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ ͵ΓΝΖ' νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1905. Τὰ ὅλα δὲ ἔσοδα τῆς

Ἑταιρείας ἀνῆλθον εἰς δρ. 330,818, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ. 158,492, ὥστε προέκυψε πλεόνασμα δρ. 172,326. Τὸ πλεόνασμα τοῦτο ἦτο ἀναγκαιότατον, ὅπως καλυφθῶσι δι' αὐτοῦ ὑποχρεώσεις τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐλλείμματα τῶν παρελθόντων ἐτῶν, βελτιωθῇ δὲ οὕτως ἡ ἐκ βάθρων διασαλευθεῖσα οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑταιρείας.

Νέα μεγάλα ἔργα, ἅπερ ἐξετέλεσεν ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, οἷα ἡ στερέωσις τοῦ Παρθενῶνος, ἐφ' ᾧ μόνῳ ἔργῳ ἐδαπανήθησαν δρ. 232,540, ἡ στερέωσις τῶν μωσαϊκῶν καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Δαφνίου, ἡ ἀναστήλωσις τοῦ λέοντος τῆς Χαιρωνείας, ἡ ἀνέγερσις τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἄλλα, καὶ ἐπὶ πλέον ἡ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ λαχείου τοῦ στόλου μείωσις τῶν ἐκ τοῦ λαχείου τῆς Ἑταιρείας ἐσόδων, μὴ πωλουμένων ἁπάντων τῶν ἐκδιδομένων γραμματίων, ἐπήνεγκον ἐλλείμματα ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς τῶν τελευταίων ἐτῶν καὶ ἠπείλησαν πρὸς στιγμήν, ἕνεκα τοῦ ἀβεβαίου μέλλοντος τοῦ λαχείου, αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν τῆς Ἑταιρείας. Ἕνεκα τούτου τὸ Συμβούλιον περιώρισε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τὰ ἔργα αὐτοῦ, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἔμελλε νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ πρῶτον ὁ νέος νόμος ὁ συγχωνεύων τὰ δύο λαχεῖα καὶ οὕτω νὰ φανῶσι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ ἐπιτευχθέντος νῦν πλεονάσματος πληροῦνται τὰ πρότερα ἐλλείμματα καὶ καλύπτεται ἡ εἰς βάρος τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας παρακαταθήκη ἐκ δρ. 101,075, ἥτις κατὰ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 7 Ἰουλίου 1901 εἶνε προωρισμένη εἰς ἐκτέλεσιν μουσειακῶν καὶ ἀνασκαφικῶν ἔργων ἐν Ἀθήναις.

Ἀποτραπέντος οὕτω τοῦ οἰκονομικοῦ κινδύνου τῆς Ἑταιρείας, δύναται τὸ Συμβούλιον μετὰ θάρρους νὰ προβῇ εἰς ἄλλα ἔργα καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις, ἤτοι εἰς τὴν ἀνα-

σκαφὴν τῆς παλαιᾶς ἀγορᾶς, εἰς τὴν *ἀποπεράτωσιν τῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων* ἔργων καὶ τῆς περὶ τὴν *Ἀκρόπολιν ἀνασκαφῆς*, καὶ εἰς τὴν *ἀποπεράτωσιν τῶν κατὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον ἔργων*, εἰς τὴν ἀνασκαφὴν δηλ. τοῦ χώρου καὶ εἰς τὴν διὰ λίθων ἀνοικοδόμησιν τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ, καθ' ἃ ἀπεφάσισεν ἤδη τὸ Συμβούλιον. Μεγάλα εἶνε τὰ ἔργα ταῦτα, πολλῆς δαπάνης δέονται καὶ συντόνου ἐνεργείας· ἀλλ' ἡ διεξαγωγὴ αὐτῶν εἶνε καὶ ἔργον φιλοτιμίας διὰ τὴν Ἑταιρείαν, διότι δι' αὐτῶν θὰ ἐπιθέσῃ τὴν κορωνίδα εἰς ὅσα αὕτη ἀπὸ τοῦ 1837 μέχρι σήμερον διεξήγαγεν ἔργα ὑπὲρ τοῦ ἔθνους καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης.

Τρέπομεν νῦν τὸν λόγον εἰς τὰ ἀνασκαφικὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας, ὧν τὰς καθ' ἕκαστα δαπάνας βλέπει τις ἐν τῷ ὑπ' ὄψει ὑμῶν ἀναλυτικῷ ἀπολογισμῷ. Λεπτομερεῖς ἐκθέσεις περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀνασκαφῶν τούτων, ὑποβληθεῖσαι ὑπὸ τῶν διευθυνάντων αὐτὰς ἐφόρων ἢ μελῶν τοῦ Συμβουλίου, θέλουσι δημοσιευθῇ ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τῆς Ἑταιρείας (ἴδε τὰς ἐκθέσεις ταύτας ἐν τέλει τοῦ ἀνὰ χεῖρας τεύχους). Κατὰ τὸ περιεχόμενον δὲ τῶν ἐκθέσεων τούτων ἀνακοινοῦμεν ἐνταῦθα βραχέα τινά, τὰ ἑξῆς:

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐξηκολούθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ συμβουλίου Β. Λεονάρδου ἐνεργούμεναι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ παρὰ τὸν Ὠρωπὸν *Ἀμφιαρείῳ*. Ἐργασίαι ἐγένοντο ἐν πρώτοις παρὰ τὴν νῦν ἔτι ῥέουσαν ἀρχαίαν πηγὴν καὶ κρήνην, ἥτις ὡς ἐξ ἐπιγραφῶν δηλοῦται ἐπεσκευάσθη κατὰ τὴν 4ην π. Χ. ἑκατονταετηρίδα, ἐξῳκοδομήθη δὲ τῷ 333 π. Χ. *καινὴ* κρήνη, τὸ δὲ ὕδωρ διωχετεύετο εἰς μεγάλην δεξαμενὴν καὶ εἰς λουτρῶνας. Κατὰ χώραν σώζονται δύο μεγάλαι

λεκάναι, ὧν ἡ ἑτέρα μαρμάρου Πεντέλης. Γλυπτὰ δὲ εὑρέθησαν μαρμαρίνη κεφαλὴ νεανίου καὶ μέρος κορμοῦ ἀγάλματος. Ἐγένετο δὲ σκαφὴ καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας ὄχθης τοῦ χειμάρρου, ἐν ἰδιωτικῷ ἀγρῷ ἀγορασθέντι ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας. Ἐν τούτῳ ἀνεκαλύφθησαν περὶ τὰ 12 δωμάτια, ὧν οἱ τοῖχοι σώζονται εἰς ὕψος ἡμίσεος μέχρι ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου. Ἐνταῦθα πιθανῶς ἦσαν τὰ καταλύματα τῶν κατὰ τὴν πεντετηρίδα προσερχομένων ξένων καὶ τὰ ἐν ἐπιγραφῇ μνημονευόμενα *καπηλεῖα*, ἐξ ὧν ἐλήφθη μέρος τῶν χρημάτων τῶν ἀναλωθέντων εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῆς κρήνης καὶ τῶν λουτρώνων. Καὶ ἐν τῇ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἀνασκαφῇ εὑρέθησαν διάφορα γλυπτὰ καὶ ἐπιγραφαὶ καὶ πρὸς τούτοις σφενδόνη δακτυλίου χαλκῆ ἐφ' ἧς Ἔρως ἀναβαίνων διὰ κλίμακος εἰς δένδρον, φοίνικα, ὡς φαίνεται, τέχνης καλῆς.

Δευτέρα σκαφὴ ἐγένετο ἐν *Σουνίῳ* διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Β. Στάη, ἐξακολούθησις καὶ αὕτη τῶν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου ἐνεργουμένων ἐκεῖ ἀνασκαφῶν. Ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ εὑρέθησαν ἐφέτος ἔργα τέχνης ἀξιολόγου, ἤτοι δύο κολοσσαῖα ἀρχαϊκὰ ἀγάλματα τοῦ τύπου τῶν καλουμένων Ἀπολλώνων, καὶ αἱ βάσεις μετὰ τῶν ποδῶν δύο ἑτέρων ὁμοίων, μικροτέρων κατά τι. Τὰ εὑρήματα ταῦτα προέρχονται ἐκ τῆς μετὰ τὰ Περσικὰ γενομένης ἐπιχώσεως πρὸς ἰσοπέδωσιν τοῦ πέριξ τοῦ ναοῦ χώρου, ὑπάρχει δὲ ἐλπὶς ἐν μελλούσῃ ἀνασκαφῇ ὁλοκλήρου τοῦ χώρου νὰ εὑρεθῶσι καὶ ἄλλα πολλὰ παραπλήσια ἀγάλματα, ὡς ἐγένετο ἤδη καὶ ἐν τῇ Ἀκροπόλει.

Τὸ ἕτερον τῶν δύο κολοσσαίων ἀγαλμάτων, ὅπερ σώζεται σχεδὸν ὁλόκληρον, ἐξετέθη ἤδη ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀρχαϊκῆς αἰθούσης τοῦ ἐθνικοῦ μουσείου, ἀποτελέσαν διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ διαστάσεων καὶ τῆς μοναδικῆς αὐ-

τοῦ τεχνικῆς ἐπεξεργασίας ἐξαιρετικὸν κόσμον τούτου.

Ἀνασκαφαὶ ἐγένοντο κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ ἐν *Χαλκίδι* διὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου Γ. Παπαβασιλείου. Δι' αὐτῶν ἀνεκαλύφθησαν ἐν θέσει *Μάνικα* ὥραν περίπου ἀπεχούσῃ τῆς Χαλκίδος περὶ τοὺς πεντήκοντα πανάρχαιοι τάφοι, ὅμοιοι πρὸς τοὺς Κυκλαδικοὺς τῶν νήσων, συγκείμενοι ἐκ δύο μερῶν, ἐκ τῆς εἰσόδου ἐχούσης σχῆμα περίπου τετράγωνον καὶ ἐκ τοῦ κυρίως τάφου, εἰς ὃν εἰσέρχεταί τις διὰ θύρας καλυπτομένης διὰ πλακὸς ἀκατεργάστου ἢ διὰ πολλῶν λίθων. Κτερίσματα εὑρέθησαν ἐν μὲν τοῖς ἀρχαιοτέροις τούτων τέσσαρα λίθινα ἀγγεῖα καὶ δύο εἰδώλια ἐκ μαρμάρου, ὧν τὸ ἕτερον γυναικός, πρὸς δὲ τούτοις καὶ πήλινα ἀγγεῖα ἡμίοπτα ποικίλα τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα. Ἐν ἑνὶ τῶν τάφων, τῶν τεχνικωτέρων καὶ ὡραιοτέρων, εὑρέθη καὶ χαλκοῦν μαχαίριον καὶ ἔλασμά τι ἀργυροῦν φέρον ἔτι ἥλους μικρούς.

Παρὰ τὴν *Βρωμοῦσαν* ἀνευρέθησαν τάφοι Μυκηναϊκοὶ τῶν προσεγγιζόντων εἰς τοὺς γεωμετρικοὺς χρόνων, ὡς φαίνεται ἐκ γεωμετρικοῦ ἀγγείου εὑρεθέντος ἔν τινι τούτων. Τὰ εὑρεθέντα ἀγγεῖα εἶνε πιθοειδῆ καὶ ἄλλων σχημάτων, ἔχουσι δὲ κοσμήματα ἐρυθρά. Πρὸς τοῖς ἀγγείοις εὑρέθησαν καὶ χαλκᾶ πράγματα, οἷον ξυρός, ἐγχειρίδιον ὀξὺ κτλ.

Ἐν θέσει *Πέϊ* ἀνεφάνη ἱερόν τι, ἔνθα ἀνευρέθησαν 13 μικροὶ χαλκοῖ βόες, δύο σατυροειδεῖς μορφαὶ ὡσαύτως χαλκαῖ καὶ κόκκοι, ὅρμου πιθανῶς, περὶ τοὺς τεσσαράκοντα.

Ἐξηκολούθησαν δὲ καὶ αἱ ἐν *Νάξῳ* ἐνεργούμεναι ἀνασκαφαὶ διὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ Μουσείου καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Κλωνὸς Στεφάνου. Ἀπεκαλύφθησαν πολλοὶ τάφοι προμυκηναϊκοί: νεκροταφεῖον κατὰ τὴν θέσιν *Κάμπος τῆς Μάκρης* καὶ τάφων συστάδες κατὰ διαφόρους ἄλλας θέσεις.

Οἱ τάφοι ὁμοιάζουσι καθ' ὅλου πρὸς τοὺς ἀνασκαφέντας κατὰ τὰ πρότερα ἔτη, ἐνέκλειον δὲ συνηθέστερον μὲν ἕνα νεκρόν, σπανιώτερον δὲ δύο, τρεῖς ἢ πλείονας.

Τὰ κτερίσματα ἀπετελοῦντο κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ πηλίνων ἀγγείων μὴ φερόντων ἴχνη τροχοῦ, τινῶν δὲ ἐκ τῶν λίαν σπανίων. Καὶ ἐν μὲν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Μάκρης δεσπόζοντα κτερίσματα ἦσαν κυλινδρικαὶ πυξίδες, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κεκοσμημέναι δι' ἀποκλειστικῶς εὐθυγράμμων χαρακτῶν κοσμημάτων, σπανιώτερον σφαιρικαί· ἔλειπον δὲ ὁλοσχερῶς πήλιναι προχοΐδες. Τοὐναντίον δέ, ἐν τάφοις ἐν θέσει *Σπεδῷ* ἔλειπον μὲν κυλινδρικαὶ πυξίδες, ἐδέσποζον δὲ προχοΐδες, τὸ πολὺ ἄκοσμοι. Ἐκ τούτων ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας μικρὰ προχοὶς κεκοσμημένη διὰ γραπτῶν καστανοχρόων δρυφακτοειδῶν κοσμημάτων ἐπὶ πεδίου λευκοκιτρίνου, φέρουσα δὲ φθαρὲν ἐπένδυμα ἀργυροῦν, ὅπερ νῦν τὸ πρῶτον ἀπαντᾷ εἰς πήλινα ἀγγεῖα τῆς ἐποχῆς ταύτης.

Τῶν εὑρεθέντων δὲ μαρμαρίνων κτερισμάτων μνημονευτέον τρία ἄμορφα εἰδώλια ἐν Μάκρῃ καὶ τέσσαρα μικρὰ ἄχειρα, ἄποδα εἰδώλια ἐν τάφῳ τοῦ Σπεδοῦ. Λίθινα ἐργαλεῖα μόνον ὀλίγαι λεπίδες ὀψιανοῦ εὑρέθησαν. Μετάλλινα δὲ εὑρέθησαν κρίκος χαλκοῦς ἐν Πανόρμῳ καὶ σπαθὶς χαλκῆ ἐν Σπεδῷ. Τὸ νεκροταφεῖον τῆς Μάκρης οὐδὲν ἴχνος μετάλλου παρέσχε.

Σκαφικαὶ δὲ ἐργασίαι ἐγένοντο καὶ ἐν ***Αἰτωλίᾳ***, ἐν τῇ ***Ἑσπερίᾳ Λοκρίδι*** καὶ ἐν ***Φωκίδι*** διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Γ. Σωτηριάδου. Ἐν Αἰτωλίᾳ ἐξηκολούθησαν αἱ ἔρευναι ἐν Θέρμῳ καὶ ἐν τῇ περιχώρῳ αὐτοῦ, ἐν Θέρμῳ μὲν πρὸς ἐξακρίβωσιν ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ αὐτόθι ναοῦ, ἐν δὲ τῇ περιχώρῳ, ὁπόθεν πρὸ τριετίας εἰς φῶς προῆλθον σημαντικὰ τάφων εὑρήματα, πρὸς ἀνασκαφὴν νεωστὶ παρατηρηθέντων τύμβων καὶ τάφων. Ἐν

τῇ Ἑσπερίᾳ Λοκρίδι ἡ ἔρευνα ἀπέβλεψεν ὁμοίως τοῦτο μὲν εἰς τὴν ἀναζήτησιν ἀρχαιοτάτου ἱεροῦ τῆς χώρας, τοῦ ἐκ τοῦ Θουκυδίδου καὶ Πλουτάρχου γνωστοῦ Λοκρικοῦ Νεμείου, τοῦτο δὲ εἰς τὴν ἐξέτασιν τάφων τῆς Νεκροπόλεως τῆς παρακειμένης Λοκρικῆς πόλεως Οἰνεῶνος. Ἐν δὲ τῇ Φωκίδι ἐξηκολούθησαν αἱ ἔρευναι ἐν τοῖς παρὰ τὴν ἀρχαίαν Ἐλάτειαν συνοικισμοῖς τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος καὶ ἀνεσκάφη τύμβος καλύπτων τάφον προμυκηναϊκῆς ἐποχῆς. Προσοχῆς ἄξια εἶνε τὰ ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ εὑρεθέντα χρυσᾶ κοσμήματα γυναικός, ἀναλογοῦντα καὶ παντελῶς μάλιστα ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ ἐκ τῆς δευτέρας πόλεως τοῦ Ἰλίου γνωστά, ὑπὸ Σλεῖμαν ἀνευρεθέντα. Ἐν τῇ αὐτῇ Φωκικῇ χώρᾳ παρὰ τὴν πόλιν Ἀβὰς ἀνεσκάφησαν ἱκανοὶ τάφοι καλῶν ἑλληνικῶν χρόνων, ἐξ ὧν εἰς φῶς προῆλθον πολυάριθμα ἀγγεῖα καὶ πήλινα εἰδώλια.

Μικραὶ σκαφικαὶ ἐργασίαι ἐγένοντο καὶ ἐν *Λυκοσούρᾳ* ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Δεσποίνης, διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Κ. Κουρουνιώτου, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργηθεισῶν ἐκεῖ ἀνασκαφῶν. Ἀνεσκάφη ὁ παρὰ τὸ ἐκκλησίδιον τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου χῶρος πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν κατὰ τὴν θέσιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἡγεμόνης Ἀρτέμιδος, ἀπεκαλύφθη δ᾽ ἐν μέρει καὶ ὁ τοῖχος τοῦ περιβόλου τοῦ ἱεροῦ τῆς Δεσποίνης πρὸς ἀνατολάς. Δι᾽ ἄλλης δὲ πρὸς βορρᾶν σκαφῆς καθωρίσθη καθ᾽ ὁλοκληρίαν τὸ σχέδιον τοῦ Μεγάρου, ὁμοιάζον πρὸς τὸν κυρίως βωμόν, ἐφ᾽ οὗ ἐγένοντο αἱ θυσίαι, τοῦ περιφήμου βωμοῦ τῆς Περγάμου. Συνεπληρώθη δὲ καὶ ἡ ἀνασκαφὴ τῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ Τερζῆ σωζομένων μνημείων, ἀποκαλυφθέντος καὶ μακροῦ τοίχου, ὅστις ἦτο ἴσως ἡ βάσις τῆς πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Πανὸς στοᾶς.

Ἄλλη μικρὰ σκαφὴ ἐγένετο ἐν *Κορίνθῳ* διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου Α. Σκιᾶ πρὸς

συμπλήρωσιν προηγουμένων ἀνασκαφῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐκτελεσθεισῶν.

Σκοπὸς τῆς συμπληρωματικῆς ταύτης ἀνασκαφῆς ἦτο ἡ ἐξακρίβωσις τῆς θέσεως τῆς ἀγορᾶς, ἐγένοντο δὲ πρὸς τοῦτο πολλαὶ δοκιμαστικαὶ σκαφαὶ μεταξὺ τῆς πόλεως τῆς ἀρχαίας Κορίνθου καὶ τῆς κατὰ τὸ Λέχαιον παραλίας. Διὰ τῶν σκαφῶν τούτων ἀνευρέθησαν ἐκ νέου ἴχνη τῶν ὑπὸ Παυσανίου μνημονευομένων δύο ὁδῶν, αἵτινες ἔφερον εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ μέρη τινὰ τοῦ δυσμικοῦ μακροῦ τείχους. Διὰ τούτων δεικνύεται, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἐνεργήσαντος τὰς ἀνασκαφάς, ὅτι ἡ ἀγορὰ ἔκειτο ἐν ᾗ θέσει εἶχεν αὕτη ὁρισθῆ καὶ προηγουμένως ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὄχι ἔνθα αὕτη ὑπ' ἄλλων τίθεται.

Αἱ δὲ ἐν *Ἐπιδαύρῳ* ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων Π. Καββαδία ἐκτελούμεναι ἐργασίαι ἐξηκολούθησαν δι' ὅλου τοῦ ἔτους. Σκαφικαὶ ἐργασίαι ἐγένοντο μικραί, ἀναγκαῖαι πρὸς ἔρευναν καὶ ἐξακρίβωσιν τινῶν τῶν κατὰ τὰ πρότερα ἔτη ἀποκαλυφθέντων οἰκοδομημάτων. Αἱ κύριαι ἐργασίαι ἦσαν αἱ πρὸς ἀνέγερσιν τμημάτων τῶν ἀρχαίων οἰκοδομημάτων ἐν τῷ Μουσείῳ. Διακριθέντων τῶν εἰς τὰ διάφορα οἰκοδομήματα ἀνηκόντων λίθων, ἐκομίσθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον οἱ κάλλιον διατηρούμενοι. Διὰ τούτων δὲ ἀνηγέρθησαν ἤδη ἐντὸς τοῦ Μουσείου τμῆμα τοῦ θριγκοῦ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τμῆμα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, τμήματα τῶν Προπυλαίων τοῦ Ἱεροῦ, τμῆμα τῆς περιστάσεως τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου. Ἐπὶ πλέον, συναρμολογηθέντων καὶ γύψῳ συμπληρωθέντων πλέον τῶν πεντακοσίων τεμαχίων τῶν μαρμαρίνων φατνωμάτων τοῦ αὐτοῦ οἰκοδομήματος, ἀπετελέσθη μέγα τμῆμα τῆς λαμπρᾶς ὀροφῆς τοῦ περιφανοῦς τούτου μνημείου. Ἤρξατο δὲ καὶ ἡ ἐν τῷ Μουσείῳ τοποθέτησις καὶ ἐπὶ βάθρων ἀνίδρυσις τῶν σπουδαιοτέρων ἐπιγραφῶν

καὶ κατεσκευάσθη ὑπόστεγον παρὰ τὸ Μουσεῖον πρὸς ἵδρυσιν ὑπ' αὐτὸ τῶν λοιπῶν ἀρχαίων. Λήγοντος δὲ τοῦ ἔτους, ἤρξατο καὶ ἄλλη ἐργασία σπουδαία καὶ ἀναγκαιοτάτη, ἡ τῆς ἀνιδρύσεως τῶν πυλῶν τοῦ θεάτρου καὶ ἡ συμπλήρωσις καὶ στερέωσις τῶν ἀναλημμάτων τοῦ κοίλου, ἅτινα ἱκανῶς ἐφθαρμένα ὄντα διέτρεχον κίνδυνον ὁλοσχεροῦς σχεδὸν καταπτώσεως.

Ὁ περὶ τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐκτελουμένων ἔργων λόγος τρέπει ἡμᾶς εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν κατ' ἐξοχὴν ἔργων τῆς Ἑταιρείας, διότι αἱ πρὸς ὑποστήριξιν συντήρησιν καὶ ἐξασφάλισιν τῶν μνημείων ἐργασίαι καὶ οὐχὶ αἱ πρὸς ἐκτέλεσιν ἀνασκαφῶν εἶνε τὰ κατ' ἐξοχὴν ἔργα τῆς Ἑταιρείας ἀπὸ δεκαετίας καὶ πλέον. Τὰ ὑπὸ τὴν γῆν κείμενα ἀρχαῖα δύνανται ἀσφαλῶς νὰ μένωσιν εἰσέτι χρόνον τινὰ ἐκεῖ κεκρυμμένα. Ἡ ὑποστήριξις ὅμως κινδυνευόντων μνημείων ἐπείγει. Ἡ δὲ ἐξασφάλισις τοῦ τῇδε κἀκεῖσε διεσπαρμένου ἀρχιτεκτονικοῦ ὑλικοῦ καὶ ἡ διὰ τούτου ἀνέγερσις, ὅπου εἶνε δυνατόν, τῶν κατηρειπωμένων μνημείων εἶνε τὸ λαμπρότατον τῶν ἔργων, ὃ δύναται ἡ Ἑταιρεία ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους νὰ ἐκτελέσῃ. Ἡ δὲ περισυναγωγὴ τῶν τῇδε κακεῖσε διεσπαρμένων καὶ εἰς καταστροφὴν ὑποκειμένων κινητῶν ἀρχαίων, ἡ οἰκοδομὴ Μουσείων καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς κατάθεσις καὶ προσήκουσα τοποθέτησις τῶν ἀρχαίων τούτων εἶνε ἔργον εἴπερ καὶ ἄλλο τι ἐπιβαλλόμενον ἡμῖν, διότι, πρὶν ἢ φροντίσωμεν περὶ ἐκτελέσεως νέων ἀνασκαφῶν καὶ ἐξαγωγῆς ἀρχαίων ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς, ὀφείλομεν τὰ ἀποκαλυφθέντα ἤδη νὰ περισώσωμεν καὶ τῇ ἐπιστήμῃ προσιτὰ αὐτὰ νὰ καταστήσωμεν.

Αἱ ἐν *Φιγαλίᾳ* ἀπὸ ἐτῶν ἐκτελούμεναι ἐργασίαι πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος διὰ τοῦ σωζομένου ἀρχαίου ὑλικοῦ ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος.

Οἱ τοῖχοι τοῦ ναοῦ ἀνηγέρθησαν σχεδὸν ὁλόκληροι, ὡσαύτως ἀνηγέρθησαν οἱ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἡμικίονες· ἡ ὅλη δὲ ἐργασία ἐν γένει προὐχώρησε ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε τὸ ἀρξάμενον τοῦτο ἔτος θέλει περατωθῇ καὶ θέλει γείνει καὶ ἔναρξις τῆς στερεώσεως τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ, εἶνε δὲ ἐλπὶς ὅτι θέλει κατορθωθῇ καὶ ἡ ἐπίθεσις ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει ἐπιστυλίων τινῶν.

Νέον δὲ ἔργον ἀνέλαβε τὸ Συμβούλιον ἀπὸ τοῦ λήξαντος ἔτους καὶ ἐξακολουθεῖ νῦν ἐκτελοῦν αὐτό, τὴν ὑποστήριξιν τοῦ κινδυνεύοντος ναοῦ τῆς παλαιᾶς ***Κορίνθου***, τοῦ ἀρχαιοτάτου τῶν ἐν Ἑλλάδι σωζομένων ναῶν, οὗτινος ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Stuart, τῷ 1766, ἐσώζοντο δώδεκα κίονες, νῦν δὲ σώζονται μόνον ἑπτά, καὶ οὗτοι εἰς λίαν ἐπικίνδυνον κατάστασιν. Διὰ τῶν ἀρξαμένων ἐργασιῶν ἐστερεώθησαν ἤδη τὰ ἑτοιμόρροπα ἐπιστύλια, πρόκειται δὲ νῦν νὰ στερεωθῶσιν οἱ στυλοβάται τῶν κιόνων καὶ νὰ ἀνεγερθῶσι καί τινες κατακείμενοι κίονες. Ἤρξαντο δὲ ἐργασίαι καὶ ἐν τῷ χώρῳ τῶν ἀνασκαφῶν πρὸς στερέωσιν τῆς περιφήμου κρήνης Πειρήνης, τῆς ἀνακαλυφθείσης ἐν ταῖς ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ἐνεργηθείσαις ἀνασκαφαῖς. Καὶ ἡ κρήνη αὕτη διετέλει εἰς ἐπικίνδυνον κατάστασιν σοβαρῶς ἐπιδεινωθεῖσαν ἐκ τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος γενομένων μεγάλων βροχῶν.

Ἄλλου δὲ ἔργου τὴν ἐκτέλεσιν, μεγάλου τούτου καὶ πολυδαπάνου, ἀνέλαβεν ἡ Ἑταιρεία ἀπὸ τοῦ λήξαντος ἔτους, τὴν ὑποστήριξιν, ἀνέγερσιν καὶ εὐπρέπειαν τῶν μνημείων τοῦ ***Μυστρᾶ***, τῆς περιλαλήτου ἐκείνης βυζαντιακῆς πόλεως τῶν Παλαιολόγων. Ἐπὶ τῆς διευθύνσεως τῆς ἐργασίας ἐτάχθη ὁ βυζαντινολόγος Ἀδαμάντιος Ἀδαμαντίου, βιβλιοφύλαξ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ, ὅστις εἶχεν ἀποσταλῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς παιδείας εἰς Μυστρᾶν ἐν συνοδείᾳ τοῦ γάλλου βυζαντινολόγου Γαβριὴλ Millet καὶ

συντάξει κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ τελευταίου τούτου καὶ κατὰ τὰς ἰδίας παρατηρήσεις μακρὰν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐκτελεστέων ἐργασιῶν. Μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἐγένοντο ἐπείγουσαί τινες ἐπισκευαὶ τοῦ καταρρέοντος ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, τοῦ χρονολογουμένου ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς ΙΔ´ ἑκατονταετηρίδος· τούτου τὸ ἱερὸν ἦτο κατεστραμμένον· τὸ τύμπανον δὲ τοῦ τοίχου, τοῦ χωρίζοντος τὸ ἱερὸν ἀπὸ τοῦ μεσονάου, δεινῶς διερρωγός, μόλις συνεκρατεῖτο, ἐπεκρέματο δὲ ἡ πτῶσις ὅλου τοῦ ἁγίου βήματος περιέχοντος ἀξίας λόγου τοιχογραφίας. Διὰ τῶν γενομένων ἐργασιῶν ἐξησφαλίσθη ἡ στερεότης ὅλου τοῦ ἁγίου βήματος, ὅπερ πάντοθεν συνεκρατήθη καὶ πρὸς τούτοις ἐστεγάσθη τελείως πρὸς προφύλαξιν τῶν ἐκ τῆς ὑγρασίας φθορῶν τῶν τοιχογραφιῶν.

Ὁ κ. Ἀδαμαντίου προσεκολλήθη διὰ Β. Διατάγματος ἐν τῇ ἐν Μυστρᾷ ὑπηρεσίᾳ, ἀπῆλθε δὲ ἐκεῖσε ἐπιθυμῶν καὶ αὐτός, ἔχων δὲ καὶ ἐντολὴν ἵνα μονίμως διαμείνῃ ἐκεῖ μέχρι ἀποπερατώσεως τῶν ἐργασιῶν. Ὑπάρχει ἄρα ἐλπὶς νὰ περατωθῇ τὸ ὅλον ἔργον, οὗτινος τὴν ἐκτέλεσιν πρὸ πολλοῦ διακαῶς ἐπεθύμει τὸ Συμβούλιον, δὲν ἐδύνατο ὅμως νὰ πραγματοποιήσῃ ἕνεκα ἐλλείψεως ἀνδρὸς εἰδικοῦ θέλοντος καὶ δυναμένου νὰ διαμείνῃ ἐπὶ μακρὰν χρονικὴν περίοδον ἐν Μυστρᾷ. Αὕτη δ' ἐν γένει ἡ παρ' ἡμῖν σπάνις ἀνδρῶν εἰδικῶν εἶνε ἡ κυρία ἀφορμή, δι' ἣν δὲν εἶνε κατορθωτὸν νὰ ἐκτελῶνται πολλὰ συγχρόνως ἔργα ὑποστηρίξεως τῶν μνημείων· διὰ τοῦτο ὑπάρχουσιν ἀτυχῶς εἰσέτι ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν πολλὰ μνημεῖα δεόμενα ὑποστηρίξεως, οὐ μόνον χριστιανικὰ ἢ μεσαιωνικὰ ἀλλὰ καὶ ἀρχαῖα, οὐχὶ ὀλίγα.

Περὶ Μυστρᾶ δ' ὄντος τοῦ λόγου σημειωτέον ὅτι καὶ ἄλλαι τινὲς μικραὶ ἐπισκευαὶ τῶν ἐν αὐτῷ μνημείων ἐγένοντο κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος διὰ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Γ.

Σωτηριάδου διαμένοντος τότε ἐν Σπάρτῃ ἕνεκα ἄλλης ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας.

Τὰς δ' ἐργασίας πρὸς οἰκοδομὴν Μουσείων κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἐξηκολούθησε τὸ Συμβούλιον, ὡς εἰκός, καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος.

Τῶν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εὑρεθέντων ἐν Λυκοσούρᾳ περιφήμων κολοσσιαίων ἀγαλμάτων, ἔργων Δαμοφῶντος τοῦ Μεσσηνίου, εἰς Ἀθήνας εἶχον κομισθῆ μόνον αἱ κεφαλαί, συντετριμμένον ἄγαλμα καί τινα ἄλλα τεμάχια· οἱ κορμοὶ τῶν ἀγαλμάτων δυσμετακόμιστοι ὄντες ἕνεκα τοῦ κολοσσιαίου αὐτῶν μεγέθους ὑπελείφθησαν ἐν Λυκοσούρᾳ, ἔνθα μέχρι τοῦδε κεῖνται. Πρὸς συναρμολόγησιν τῶν γλυπτῶν τούτων, τοῦ τε ἐν Λυκοσούρᾳ καὶ ἐν Ἀθήναις, πρὸς ἀπαρτισμόν, ἐφ' ὅσον εἶνε δυνατόν, τοῦ ὅλου συμπλέγματος τοῦ Δαμοφῶντος, τοῦ ἐκ τῶν ἀγαλμάτων τῆς Δεσποίνης, τῆς Δήμητρος, τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ τιτᾶνος Ἀνύτου συγκειμένου, καὶ πρὸς τούτοις πρὸς εὐπρεπῆ τοποθέτησιν τῶν λοιπῶν ἐν ταῖς ἐκεῖ ἀνασκαφαῖς γενομένων εὑρημάτων ᾠκοδόμησε τὸ Συμβούλιον κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ***Μουσεῖον ἐν Λυκοσούρᾳ***. Ἐν τῷ Μουσείῳ τούτῳ θέλει συμπληρωθῆ καὶ ἀνιδρυθῆ ἐπὶ βάθρου τὸ τοῦ Δαμοφῶντος σύμπλεγμα, πεμπομένων εἰς Λυκόσουραν ἐκμαγείων τῶν ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἐθνικῷ Μουσείῳ κεφαλῶν καὶ κομιζομένων ἐκεῖσε τῶν τεμαχίων τῶν ἀγαλμάτων.

Ἄλλο δὲ Μουσεῖον ᾠκοδόμησεν ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν ***Κερκύρᾳ***, παρὰ τὸ Μενεκράτειον μνημεῖον, ἐν γηπέδῳ δωρηθέντι τῇ Ἑταιρείᾳ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπὸ τοῦ δήμου Κερκυραίων. Ἐν τῷ Μουσείῳ τούτῳ θέλουσι κατατεθῆ τὰ ἐν τοῖς ὑπογείοις τοῦ κτιρίου τῆς πάλαι Ἰονίου Ἀκαδημίας σεσωρευμένα ἀρχαῖα, τὰ ἐκ τοῦ χώρου τοῦ παρὰ τὸ Μενεκράτειον μνημεῖον εὑρήματα καὶ ἄλλα

ἀρχαῖα πολλαχοῦ τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων κείμενα.

Τὸ δὲ *Μουσεῖον Σπάρτης*, ὅπερ ἀνεπαρκέστατον χῶρον παρεῖχεν εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐκεῖ ἀρχαίων, ἐμεγέθυνε τὸ Συμβούλιον κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος προσθέσαν δύο μεγάλας πτέρυγας. Οὕτω παρήχθη χῶρος ἱκανὸς ὄχι μόνον διὰ τὰ σεσωρευμένα, σχεδὸν εἰπεῖν, ἐν τῷ παλαιῷ Μουσείῳ ἀρχαῖα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ εὑρήματα τὰ ἐκ τῶν ἐκτελουμένων ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ἀνασκαφῶν.

Σχετικῶς δὲ πρὸς τὰ ἔργα τὰ πρὸς περισυναγωγήν, καταγραφὴν καὶ ἐν Μουσείοις κατάθεσιν τῶν κινητῶν ἀρχαίων ἀνακοινοῖ τὸ Συμβούλιον, ὅτι ἀπὸ τοῦ λήξαντος ἔτους προσέλαβεν ἐκτάκτως καὶ προσωρινῶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑταιρείας τὸν διδάκτορα Α. Ἀρβανιτόπουλον, ὃν ἐγκρίσει καὶ συνδρομῇ τῆς κυβερνήσεως ἐτοποθέτησεν ἐν *Θεσσαλίᾳ* πρὸς ἐκτέλεσιν τοιούτων ἐργασιῶν καὶ ἀρχαιολογικὴν ἐξερεύνησιν τῆς χώρας. Οὗτος περισυνέλεξε τῇδε κἀκεῖσε κατεσπαρμένα ἀρχαῖα, ἃ κατέθηκεν ἐν Βόλῳ, Λαρίσῃ, Τυρνάβῳ καὶ Ἁλμυρῷ, ἐν πόλεσιν, ἐν αἷς τὸ Συμβούλιον προτίθεται νὰ οἰκοδομήσῃ Μουσεῖα. Ὁ αὐτὸς ἐξετέλεσε διαφόρους ἀνασκαφικὰς ἐν Θεσσαλίᾳ ἐργασίας, ἰδίᾳ παρὰ τὸν Βόλον καὶ τὰ Τρίκκαλα, καὶ ἀνεῦρε διαφόρους θέσεις, ἐν αἷς εἶνε ἀνάγκη νὰ γείνωσιν ἀνασκαφαί. Τούτων μνημονευτέον ἰδίᾳ τὴν θέσιν τοῦ Μαντείου τοῦ Κοροπαίου Ἀπόλλωνος ἐν τῇ κοιλάδι τῆς Μπούφας ἐν τῷ Παγασητικῷ κόλπῳ, τρεῖς περίπου ὥρας ἀνατολικῶς τοῦ Βόλου.

Ἄλλων δὲ ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρείας, ἃς βλέπει τις ἁπάσας ἐν τῷ ὑπ' ὄψει Ὑμῶν ἐντύπῳ ἀπολογισμῷ τοῦ λήξαντος ἔτους, μνημονευτέον ἐνταῦθα τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἀνόρθωσιν τῆς καταπεσούσης ξυλίνης γεφύρας τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ποταμοῦ *Κλαδέου* καὶ τὴν κατασκευὴν καὶ τοπο-

θέτησιν σιδηροῦ κιγκλιδώματος περὶ τὸ ἐν *Θήβαις* ἀρχαιολογικὸν *Μουσεῖον*.

Ὡς πρὸς δὲ τὰ δημοσιεύματα τῆς Ἑταιρείας ἀνακοινοῦμεν, ὅτι ἡ ἔκδοσις τῆς *Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος* ἐξακολουθεῖ τακτικῶς, ἐπίσης καὶ ἡ τῶν *Πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας* ἔκδοσις βαίνει νῦν τακτικῶς, ἐκδοθέντων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ τῶν καθυστερουμένων τόμων παρελθόντων ἐτῶν. Ἐξεδόθη δὲ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ νέον δημοσίευμα ὑπὸ τὸν τίτλον «*Τὰ μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος*», τόμος περιέχων 33 φωτοτυπικοὺς πίνακας τῶν σπουδαιοτέρων γλυπτῶν τῆς Ἀκροπόλεως μετὰ ἑρμηνευτικοῦ κειμένου. Οἱ φωτοτυπικοὶ πίνακες, παρασκευασθέντες ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀνασκαφῶν, ἐδόθησαν ὑπ' αὐτοῦ τῇ Ἑταιρείᾳ πρὸς ἔκδοσιν.

Ἀποφάσεις δέ τινας τοῦ Συμβουλίου περὶ ληπτέων μέτρων ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀνακοινώσωμεν ἐνταῦθα, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ πράξωμεν τοῦτο, ὅταν αἱ ἀποφάσεις αὗται μετατραπῶσιν εἰς ἔργα. Ἐξαιρετικῶς ὅμως νομίζει ἀναγκαῖον τὸ Συμβούλιον νὰ προβῇ εἰς τὴν ἑξῆς ἀνακοίνωσιν:

Ἡ Ἑταιρεία περὶ πολλοῦ ποιουμένη τὴν ἐξασφάλισιν τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαιοτήτων καὶ τὴν περισυναγωγὴν αὐτῶν τῇδε κἀκεῖσε διεσπαρμένων καὶ ἐν Μουσείοις κατάθεσιν, ᾠκοδόμησε μέχρι τοῦδε Μουσεῖα ἐν Ἐλευσῖνι, ἐν Παλαιᾷ Κορίνθῳ, ἐν Ἐπιδαύρῳ, ἐν Ναυπλίῳ, ἐν Σπάρτῃ, ἐν Λυκοσούρᾳ, ἐν Κερκύρᾳ, ἐν Δήλῳ καὶ ἐν Μυκόνῳ, ἐν Χαλκίδι, ἐν Τανάγρᾳ, ἐν Θήβαις καὶ ἐν Χαιρωνείᾳ· καὶ ἄλλα δὲ Μουσεῖα ἀπεφάσισε νὰ οἰκοδομήσῃ, ἐν Τεγέᾳ, ἐν Θεσσαλίᾳ ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἀλλαχοῦ. Ἀλλ' ὁ προσήκων καταρτισμὸς τῶν Μουσείων τούτων, ἡ ἐξασφάλισις τῶν ἐν αὐτοῖς ἀρχαίων καὶ ἡ κανονικὴ αὐτῶν λειτουργία ἀπαιτοῦσι τὸν διορισμὸν

εἰδικῶν ὑπαλλήλων. Τοιοῦτοι δὲ ὑπάλληλοι δὲν ὑπάρχουσιν ἐπαρκεῖς, ἀνεπαρκέστατοι δὲ εἶνε καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαιοτήτων τεταγμένοι. Τὸ Συμβούλιον βλέπον, ὅτι ὑπὸ τὰς κρατούσας περιστάσεις ἀδύνατος εἶνε ἡ θεραπεία τοῦ πράγματος ἀπεφάσισε νὰ προβῇ αὐτὸ εἰς τὰς ἀναγκαίας πρὸς διορισμὸν τοιούτου προσωπικοῦ δαπάνας, νὰ παρακαλέσῃ δὲ τὴν κυβέρνησιν, ὅπως διὰ νόμου ἱδρύσῃ θέσεις ἐπιμελητῶν καὶ ἐπιτηρητῶν τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαιοτήτων, τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν καταβαλλομένης ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ὑπάρχουσι δὲ παρ' ἡμῖν οἱ δυνάμενοι νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας, διότι ἡ Ἑταιρεία ἀποστείλασα πρὸ ἐτῶν εἰς Ἑσπερίαν ἑπτὰ ἐν ὅλῳ διδάκτορας τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου πρὸς σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογίας, προὐνόησεν οὕτω ἐπαρκῶς πρὸς μόρφωσιν εἰδικῶν ἀρχαιολόγων σπουδαίαν κεκλημένων νὰ παράσχωσιν ὑπηρεσίαν ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ ἔθνους.

Τοσαῦτα εἶχε νὰ ἀναγγείλῃ τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α' Τακτική συνέλευσις πρὸς λογοδοσίαν καὶ πρὸς ἀρχαιρεσίας

Τῇ 28 Ἰανουαρίου 1907, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10 $^1/_2$ π μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς πρώτην γενικὴν συνέλευσιν, ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως καὶ τὴν τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπείαν καὶ ἀκούσωσι τὴν λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1906. Παρῆσαν ἑταῖροι 38.

Εἰς τοὺς παρόντας ἑταίρους διενεμήθη ἔντυπος γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1906 μετὰ ἀναλυτικῶν πινάκων (Ἴδε σελ. 13-44).

Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν ὁμοφώνως Πρόεδρος τῆς συνελεύσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Λουδ. Νικολαΐδης, α' Γραμματεὺς ὁ κ. Δ. Ἀντωνιάδης καὶ β' Γραμματεὺς ὁ κ. Κ. Κουρουνιώτης.

Ἀκολούθως, προεδρεύοντος τοῦ κ Λ. Νικολαΐδου, ἀνεδείχθησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας οἱ κ. κ. Π. Μπαρμπαρέσος, Β. Θεοδωρόπουλος καὶ Δ. Ἀνέζης.

Προσῆλθεν εἶτα ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος, Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας, ὁ δὲ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καββαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 45-60 ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας.

Β'. Τακτικὴ Συνέλευσις

Τῇ 11 Φεβρουαρίου 1907, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10 $^1/_2$ π.μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς δευτέραν γενικὴν συνέλευσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Δ. Βικέλα. Παρῆσαν ἑταῖροι 26.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Συνελεύσεως κ. Δ. Ἀντωνιάδης ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 62-65 ἔκθεσιν τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1906.

Ἡ συνέλευσις ἐνέκρινεν ὁμοθύμως τὴν γενομένην διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1906 καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας.

Εἶτα ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Βαλτατζῆ, Ι. Καυταντζόγλου, Γ. Δυοβουνιώτου, Δ. Ἀντωνιάδου καὶ Σπ. Παπαφράγκου.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Κύριε Πρόεδρε,

Λαβόντες γνῶσιν τῆς κατὰ τὴν τῇ 28ῃ Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. συγκροτηθεῖσαν Γενικὴν Συνέλευσιν ἐκλογῆς ἡμῶν ὡς μελῶν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 20 ἀπὸ 29 ἰδίου μηνὸς ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, μετέβημεν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐπελήφθημεν τοῦ ἐλέγχου τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1906 διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἄρθρον 34 τοῦ Ὀργανισμοῦ αὐτῆς, τὸ πόρισμα δὲ τοῦ ἔργου ἡμῶν ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α'. Χρηματικον

Ταμεῖον.

α'. Χρέωσις.

Ὑπόλοιπον μετρητῶν εὑρεθέντων ἐν τῷ Ταμείῳ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1905 κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν	Δρ.	4,689.53
Εἰσπράξεις ἀπὸ ἔσοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ	»	325,232.05
» » προκαταβολάς	»	11,708.55
» » Τράπεζαν Γ. Σχουζὲ	»	140,000.—
» » ἐπιστροφὰς χρημάτων	»	617.40
» » παρακαταθήκας ξένων ἀρχαιολογικ. Σχολῶν	»	3,660.55
Τὸ ὅλον	Δρ.	485,908.08

β'. Πίστωσις.

Πληρωμαὶ εἰς ἔξοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ	Δρ.	159,109.—
» » προκαταβολάς	»	13,866.55
» » Τράπεζαν Γ. Σχουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	153,952.50
» » Πιστωτὰς διαφόρους	»	3,942.85
» » Παρακαταθήκας ξένων ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν	»	3,660.55
» » Τράπεζαν Ἀνατολῆς (ἔντοκος κατάθεσις)	»	150,000.—
Ὑπόλοιπον μετρητῶν εὑρεθέντων ἐν τῷ ταμείῳ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906	»	1,376.63
Τὸ ὅλον	Δρ.	485,908.08

Β'. Εσοδα και Εξοδα

α'. Ἔσοδα.

Εἰσπράξεις ἀπὸ εἰσφορὰς ἑταίρων	Δρ.	2,250 —
» » τόκους καὶ μερίσματα.	»	17,802.50
» ἐκ δημοσιευμάτων	»	4,438.85
» » κεκλεισμένων χρήσεων	»	308.—
» » διαφόρων ἐσόδων.	»	432 70
» » τοῦ Λαχείου	»	300,000.—
» ἀπὸ ἀπρόοπτα ἔσοδα Γ' καὶ Δ' κληρώσεως 1905 τοῦ Λαχείου τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας . . .	»	5,586.65
Ἀπὸ ἀνάληψιν ἐκ παρακαταθήκης δι' ἀνασκαφικὰ καὶ μουσειακὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις.	»	4.758.30
Τὸ ὅλον	Δρ	335.577 —

β'. Ἔξοδα.

Πληρωμαὶ εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων. . .	Δρ.	8,630.—
» » μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ ἐπὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων	»	16.761.65
» » ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,023.05
» » ἔξοδα Βιβλιοθήκης	»	6.619.45
» » ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων .	»	94,420.90
» » διάφορα δημοσιεύματα	»	20,415.45
» » ἐκτάκτους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα . . .	»	9.761.70
» » ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	1,339.85
» » Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περίσσευμα τῶν ἐξόδων προστιθέμενον εἰς τὸ Κεφάλαιον τῆς Ἑταιρείας . . .	»	174,604.95
Τὸ ὅλον	Δρ.	335.577.—

Γ'. Γενικος Ισολογισμος

Τὸ ἐνεργητικὸν κεφάλαιον τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ἀνήρχετο εἰς . . . . Δρ. 844 719.07

ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς:

1) ἐκ μετρητῶν ἐν τῷ ταμείῳ	Δρ.	1,376.63
2) » Μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. .	»	131,320.—
3) ἐξ Ὁμολ. Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως	»	71,837.75
4) » Ὁμολογιῶν Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000	»	45.—
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	204,579.38

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	204,579.38	
5) ἐξ Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	Δρ.	640.—	
6) » προκαταβολῶν	»	3,874.85	
7) » ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Σχουζὲ	»	159,289.20	
8) » ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς	»	150,000.—	
9) ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου .	»	1,331.60	
10) ἐξ ἀκινήτων κτημάτων	»	65,170.24	
11) ἐκ τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρείας .	»	259,863.80	
Τὸ ὅλον.	Δρ.	844,749.07	
Τὸ δὲ παθητικὸν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ἀνήρχετο εἰς			Δρ. 844,749.07
ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς:			
1) ἀπὸ ἐγγυοδοσίας	Δρ.	1,500.—	
2) » παρακαταθήκας δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις.	»	101,075.47	
3) » πιστωτὰς διαφόρους.	»	2,480.45	
4) » τὸ Κεφάλαιον	»	565,088.20	
5) » τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων τῆς ληξάσης χρήσεως 1906. . . .	»	174,604.95	
Τὸ ὅλον.	Δρ.	844,749.07	

Δ'. Περιουσια της Αρχαιολογικης Εταιρειας

Κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας ἀνήρχετο εἰς.			Δρ. 739,693.15
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἑξῆς:			
Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ Ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906.	Δρ.	1,376.63	
Ἐκ 56 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης .	»	131,320.—	
Ἐξ 754 ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως τοῦ ἔτους 1898	»	71,837.75	
Ἐκ 36 ὁμολογιῶν Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000	»	45.—	
Ἐκ μιᾶς ἀποδείξεως καὶ ἑνὸς ὁριστικοῦ τίτλου τοῦ Ἐθν. Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—	
Ἐκ προκαταβολῶν	»	3,874.85	
Ἐξ ἐντόκου καταθέσεως εἰς τὴν Τράπεζαν Γ. Π. Σχουζὲ	»	159,289.20	
Ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου ἐτῶν 1897-1900	»	1,331.60	
Ἐξ ἀκινήτων κτημάτων τῆς Ἑταιρείας ἀξίας	»	65,170.24	
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	434,885.27	

Ἐκ μεταφορᾶς		Δρ	434,885.27
Ἐκ τοῦ καταστήματος αὐτῆς		»	259,863.80
Ἐξ ἐντόκων καταθέσεων ἐν τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς		»	150,000.—
		Δρ.	844,749.07
Ἐκπιπτομένων τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1906			
Εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ . . . Δρ.	1,500.—		
Εἰς ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις . . . . »	107,075.47		
Εἰς μισθοὺς φυλάκων τοῦ ἔτους 1906 . . . »	645.—		
Εἰς ἀνεκκαθαρίστους λογαγαριασμοὺς . . »	1.835.45	Δρ.	105.055.92
Ἤτοι καθαρὰ περιουσία τῇ 31 Δ/βρίου 1906		Δρ.	739.693.15

Ἐκτὸς τῆς περιουσίας ταύτης ἡ Ἑταιρεία κέκτηται καὶ διάφορα δημοσιεύματα, ἤτοι Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα, Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κλπ., καταγεγραμμένα ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ, τηρουμένῳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἑταιρείας. Κατὰ τὸ ὑπόλογον ἔτος ἐπωλήθησαν διάφορα δημοσιεύματα, ἐξ ὧν εἰσεπράχθησαν δραχμαὶ 4.438.85, αἱ ὁποῖαι ἀνεγράφησαν εἰς τὰ τακτικὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Α', ἄρθρον 4. Ἡ διαχείρισις τῶν ἐντύπων εὑρέθη τακτικὴ καὶ ἀνελλιπής.

Ἐκ τοῦ γενομένου ἐλέγχου τῆς διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἑταιρείας ἐξάγεται, ὅτι αὕτη εἶνε ἀκριβεστάτη, τηρουμένων ἀνελλιπῶς τῶν τε βιβλίων τοῦ Λογιστηρίου καὶ τοῦ Ταμείου, διὸ προτείνομεν ὅπως ἡ ἐν λόγῳ διαχείρισις τοῦ 1906 θεωρηθῇ ὀρθῶς ἔχουσα καὶ ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὅ τε Ἰσολογισμὸς καὶ Ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος ἔτους 1906, συγχρόνως δὲ νὰ ἐκφρασθῇ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Συνελεύσεως τῷ ἐνδελεχῶς ἐποπτεύοντι Διοικητικῷ Συμβουλίῳ καὶ ἔπαινος εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ἑαυτῶν καθηκόντων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 6 Φεβρουαρίου 1907.

Τὰ μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς
Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
Π. Μ. ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΣ
Δ. ΑΝΕΖΗΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ἀπὸ τῆς 21 Μαΐου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1906

α´) Ἐξεδόθησαν τὰ ἑξῆς:

1) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς τοῦ ἔτους 1906, τεῦχος α´ β´ εἰς 500 ἀντίτυπα.
2) Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος, Τόμος Α´ εἰς 469 ἀντίτυπα.

β´) Ἐπωλήθησαν καὶ διετέθησαν τὰ ἑξῆς:

1) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς, Α´ Περίοδος (1837-1860). Ἐπωλήθη ἓν ἀντίτυπον τοῦ 3ου τεύχους 1837 ἀντὶ δρ. 1.
2) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς, Β´ Περίοδος (1862-1874). Ἐπωλήθησαν ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον τοῦ 10ου καὶ 12ου τεύχους 1862 ἀντὶ δρ. 2.
3) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, Γ´ Περίοδος (1883-1906). Ἐπωλήθησαν ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον τῶν τόμων τῶν ἐτῶν 1884, 1889-1892, 1902 καὶ 1903 ἀντὶ δρ. 175, ἓν ἀντίτυπον τεύχους, α´-β´ 1901 καὶ ἕτερον τεύχους α´-β´ 1903 ἀντὶ δρ. 25, πέντε τόμοι 1905 ἀντὶ δρ. 125, ἀντίτυπα 102 τοῦ δ´ τεύχους 1905 ἀντὶ δρ. 637,50 καὶ 4 ἀντίτυπα τοῦ α´-β´ τεύχους 1906 ἀντὶ δρ. 50. — Διενεμήθησαν εἰς Καταστήματα. Βιβλιοθήκας καὶ Ἑταίρους εἰς τόμος 1896, ἓν ἀντίτυπον ἑκάστου τῶν τευχῶν γ´-δ´ 1901, α´-β´ 1902, γ´-δ´ 1903. —καὶ ἀντίτυπα 201 τοῦ α´-β´ τεύχους 1906.
4) Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας (1842-1904). Ἐπωλήθησαν ἓν ἀντίτυπον τῶν Πρακτικῶν τοῦ ἔτους 1900, δύο τοῦ 1901, δύο τοῦ 1902, 22 τοῦ 1903 καὶ 21 τοῦ 1904, ἀντὶ δρ. 138 ἐν συνόλῳ. — Ἐδωρήθησαν εἰς τὸ Institut National Genevois σειρὰ Πρακτικῶν ἀπὸ τοῦ 1880-1904, εἰς δὲ τὴν ἐν Κοπενάγῃ Société des antiquaires du Nord ἀντίτυπα τῶν ἐτῶν 1893-1894. Εἰς καθιδρύματα δὲ βιβλιοθήκας καὶ ἑταίρους ἐδόθησαν 49 ἀντίτυπα τῶν τοῦ 1903 καὶ 51 τῶν τοῦ 1904.

5) Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιγραφικοῦ Μουσείου. Ἐπωλήθη ἓν ἀντίτυπον ἀντὶ δρ. 12.50.
6) Τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἐπωλήθησαν δύο ἀντίτυπα ἀντὶ δρ. 30.
7) Εὑρετήριον Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος Τόμ. Α'. Ἐδωρήθη ἓν ἀντίτυπον εἰς Α. Ἀναγνωστόπουλον.
8) Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος. Τόμ. Α'. Διετέθησαν εἰς Καθιδρύματα, Βιβλιοθήκας καὶ Εταίρους ἀντίτυπα 65, ἐδόθησαν δὲ 80 πρὸς πώλησιν ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ εἰς τοὺς ἐνταῦθα βιβλιοπώλας Μπὲκ-Μπὰρτ καὶ Ἐλευθερουδάκη.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω τὰ πρὸς πώλησιν ἔντυπα τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 εἶχον ὡς ἡ ἑξῆς κατάστασις ἀναγράφει:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

τῶν πρὸς πώλησιν ὑπαρχόντων ἐντύπων ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906.

I

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(1837—1860)

Ἔτη	*Τεύχη*	*Ἀριθμὸς ἀντιτύπων τευχῶν*
1837	1	155
»	2	211
»	3	403
1839	11	1
»	12	1
»	15	8
»	17	13
1840	18	1
»	19	22
»	20	14
»	21	20
1841	22	27
	Εἰς μεταφορὰν	876

	Ἐκ μεταφορᾶς	876
1841	23	31
»	24	30
1842	25	50
»	26	60
»	27	53
»	28	31
1843	29	37
1858	50	90
1859	51	322
1860	53	48
»	54	18
»	55	43
	Τὸ ὅλον	1689

II

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς

Β′ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(1862 καὶ 1869-1874)

Ἔτη	Τεύχη	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων τευχῶν
1862	α′	275
»	β′	288
»	γ′	279
»	δ′	295
»	ε′	283
»	ϛ′	292
»	ζ′	279
»	η′	281
»	θ′	303
»	ι′	298
»	ια′	295
»	ιβ′	286
	Εἰς μεταφορὰν	3454

Ἐκ μεταφορᾶς		3454
1869................	ιγ΄	169
1870................	ιδ΄	123
1872................	ιε΄	303
1873................	ιϛ΄	306
1874................	ιζ΄	297
Τὸ ὅλον		4652

III

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς

Γ΄ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(ἀπὸ τοῦ 1883 κ. ἑ.)

α΄) Πλήρεις σειραί.

Ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἑταιρείας ὑπάρχουσιν 73 πλήρεις σειραὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τῆς Γ΄ Περιόδου τῶν ἐτῶν 1883-1905, ὧν ἑκάστη πωλεῖται πρὸς δραχμὰς 575.

β΄) Μεμονωμένοι τόμοι καὶ τεύχη.

Ὑπάρχουσι προσέτι καὶ οἱ ἑξῆς τόμοι πωλούμενοι μεμονωμένοι ἕκαστος δραχ. 25, ἕκαστον δὲ τεῦχος δραχ. 6,25.

Ἔτη	Ἀριθμὸς τόμων	Ἀριθμὸς τευχῶν α΄	β΄	γ΄	δ΄
1883..............	102	—	—	8	6
1884..............	114	2	2	17	—
1885..............	25	—	—	—	1
1886..............	13	1	1	—	4
1887..............	21	2	—	—	1
1888.............	27	—	—	2	2
1889..............	28	—	—	—	—
1890..............	27	—	—	2	2
Εἰς μεταφορὰν	357	5	3	29	16

Ἐκ μεταφορᾶς	357	5	3	29	16
1891	34	—	—	—	—
1892	36	—	—	—	—
1893	57	—	—	—	1
1894	61	—	—	7	2
1895	14	31	3	3	—
1896	6	—	—	9	9
1896	13	1	1	—	—
1898	7	2	2	—	—
1899	—	—	8	8	20
1900	12	—	—	3	—
1901	6	—	—	1	1
1902	4	—	—	7	7
1903	4	—	—	2	2
1904	6	—	—	8	8
1905	11	—	—	—	4
1906	18	295	295	77	70
	728	334	312		

IV

Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας

1842 - 1904

Ἔτος	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων	Ἔτος	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων
1842	87	Ἐκ μεταφορᾶς	3153
1848 — 1849...	182	1878 — 1879...	654
1858 — 1859...	237	1879 — 1880...	599
1871 — 1872...	618	1880 — 1881...	571
1872 — 1873...	102	1881 — 1882...	389
1873 — 1874...	262	1882 — 1883...	118
1874 — 1875...	627	1883	67
1876 — 1887...	508	1884	28
1877 — 1878...	530	1885	134
Εἰς μεταφορὰν	3153	Εἰς μεταφορὰν	5713

Ἐ μεταφορᾶς	5713	Ἐκ μεταφορᾶς	6924
1886.....	91	1895.....	74
1887.....	75	1896.....	65
1888.....	150	1897.....	77
1889.....	143	1898.....	75
1890.....	102	1899.....	73
1891.....	165	1900.....	58
1892.....	185	1901.....	35
1893.....	229	1902.....	39
1894.....	71	1903.....	43
Εἰς μεταφορὰν	6924	1904.....	45
		Γενικὸν ἄθροισμα	7508

Τὰ πρακτικὰ τῆς Ἑταιρείας ἑκάστου ἔτους πωλοῦνται δραχ. 3.

V

Γενικαὶ συνελεύσεις

τῶν ἑταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τῶν ἐτῶν 1860-1870.

Ἔτος	*Φυλλάδια*
1860........................	197
1861........................	347
1862........................	272
1863........................	247
1864........................	21
1866........................	316
1867........................	43
1868........................	74
1869........................	114
1870........................	172
Γενικὸν ἄθροισμα.............	1803

Ἕκαστον φυλλάδιον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

VI

Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι

ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Ἀθήναις 1852-1855.

Ἔτος	*Φυλλάδιον*	*Ἀντίτυπα*
1852.........	2ον	87
1855.........	3ον	239

Ἕκαστον φυλλάδιον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

VII

Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθείου ἐπιτροπῆς

ἢ ἀναγραφὴ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου. Ἐν Ἀθήναις 1853. Ἀντίτυπα 45, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 1.

VIII

Ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαὶ

κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι ἐκδιδόμεναι δαπάνῃ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἐν Ἀθήναις 1860. Ἀντίτυπα 140, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

IX

Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιγραφικοῦ Μουσείου

ἐκδιδόμενος ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Τόμος πρῶτος. Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως. Τεῦχος πρῶτον. Ἀρχαϊκαὶ ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί, ὑπὸ H. G. Lolling. Ἐν Ἀθήναις 1899, ἀντίτυπα 253, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 12.50.

X

Τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ

καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἀθήνησι 1900, ἀντίτυπα 153, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 15.

XI

Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1837 ἱδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1900 ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἐν Ἀθήναις 1902, ἀντίτυπα 685, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

XII

Εὑρετήριον Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος

τῆς τρίτης περιόδου, συνταχθὲν ὑπὸ Ἀλεξ. Λαμπροπούλου. Τόμος πρῶτος περιλαμβάνων τὰ ἔτη 1883 - 1887. Ἐν Ἀθήναις 1902, ἀντίτυπα 322, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 30.

XIII

Τὰ εὑρήματα τοῦ ναυαγίου τῶν Ἀντικυθήρων

Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος τεῦχος γ΄ καὶ δ΄

Ἀντίτυπα 103, ὧν ἕκαστον πωλεῖται δραχ. 5.

XIV

Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος.

(Τόμος Α΄ 1906).

Πίνακες 1-33. Γλυπτὰ ἐκ τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως. Ἀντίτυπα 324, ὧν ἕκαστον πωλεῖται δρ. 25.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Α΄

Κατάλογος βιβλίων ἀγορασθέντων ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ καταλόγου τῆς βιβλιοθήκης (Ἰουλίου 1906) μέχρι τέλους τοῦ 1906.

Achelis T. Abriss der vergleichenden Religionswissenschaft (Samm. Göschen).

Benzinger J. Geschichte Israels (Samm. Göschen) Leipzig.

Brunn's Kleine Schriften I, II, III Berlin.

Budge W. History of Egypt, vol I-VIII, London 1902.

Byzantinische Zeitschrift v. Krumbacher 1905-1906.

Ephesos, Forschungen Bd. I, 1906.

Epigrams select from the Greek Anthology by J. Mackall 1906.

Gerde A. Criechische Literaturgeschichte. Leipzig. (Samm. Cöschen).

Harrison J. E. Primitive Athens as described by Thucydides 1906.

Hephaestionis Enchiridion 1906.

Hermes, Zeitschrift für class. Philologie 1906.

Hoernes R. Paläontologie. (Samm. Göschen).

Hommel F. Geschichte des alten Morgenlandes (Samm. Göschen).

Hoernes R. Urgeschichte der Menschheit (S. Gôschen).

Jahresbericht über die Fortschritte der class. Alterthumswissenschaft 1906.

Inscriptiones Graecae ad Inlustrandas dialectos selectae 1905.

Καββαδία Π. Ὁ Παιώνιος καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Καρολίδου Π. Ἐγχειρίδιον Βυζαντινῆς Ἱστορίας 1906.

Lange H. Chypre. Paris 1879.

Lechat H. Phidias et la Sculpture grecque au Ve siècle 1906.

Λεξικὸν Ἀγγλο-Ἑλληνικὸν Γ. Ἀλεξάνδρου.

» Γαλλο-Ἑλληνικὸν Δασκαλάκι.

Luckenbach H. Erläuterungen zur Wandtafel v. Delphi 1904.

Maisch R. Griechische Altertumskunde (S. Göschen).

Meringer R. Indogermanische Sprachwissenschaft (S. Göschen).

Michaelis A. Die Archäolog. Entdeckungen des 19es Jahrhunderts 1906

Muther R. Geschichte der Malerei I-V (S. Göschen).

Philologus Zeitschrift 1906.

Πολυστράτου. Περὶ ἀλόγου καταφρονήσεως, ἐκδ. Wilke 1905.

Prâsek J. von Geschichte der Meder und des Reichs der Länder 1906.

Revue Archéologique 1906.

» des études historiques 1906.

Rheinisches Museum für Philologie. 1906.

Roscher's Lexicon der Griech. u Römischen Mythologie, Lief. 52-53.

Roth K. Geschichte des Byzantinischen Reiches (S. Göschen).

Schaefer K. Die Baukunst des Abendlandes (Samm. Göschen).

Sitzungsberichte der Königl Preussischen Akademie der Wissenschaften. 1906.

Stegmann H. Die Plastik des Abendlandes (Samm. Göschen).

Steuding H. Griechische u. römische Mythologie (S. Göschen).

Sundwall Epigraphische Beiträge zur Geschichte Athens 1906.

Sybel L. Christliche Antike I 1906.

B'

Κατάλογος βιβλίων δωρηθέντων τῇ βιβλιοθήκῃ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ καταλόγου αὐτῆς (Ἰουλίου 1906) μέχρι τέλους τοῦ 1906.

Analecta Bollandiana 1906.

Ἀποστολίδου Β. Γλωσσικαὶ μελέται. Ἡ σήμερον λαλουμένη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Archaeological Survey of India 1902-1905. Ἐν Καλκούττῃ.

Aorsskrift Uppsala Universitets 1905

Augier A. Οἱ Χαλκοπρόσωποι. Κωμῳδία, μετάφρ. Ἀγγ. Βλάχου. (Βιβλ. Μαρασλῆ).

Barrière-Capendu. Οἱ Κουτοπόνηροι. Κωμῳδ. μετάφρ. Ἀγγ. Βλάχου. (Β. Μαρασλῆ).

Brehm. Ὁ βίος τῶν ζῴων. Μετάφρ. Ν. Γερμανοῦ Τόμ. Α'. (Βιβλ. Μαρασλῆ).

Bulletino di Paletnologia Italiana Anno XXXII 1906.

Cambridge antiquarian Society, Proceedings 1904-1905.

Christ W. Ἱστορία τῆς Ἑλλην. λογοτεχνίας Τόμ. Β'. Μετάφρασις Κώνστα-Πολίτου (Β. Μαρασλῆ).

Χρυσοβέργη Γ. Περὶ τῆς ἐν Ζακύνθῳ Ἑλληνικῆς Ἐπιγραφῆς 1834.

Δελτίον τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀρχαιολ. Ῥωσσικοῦ Ἰνστιτούτου. Χ. 1905.

Δουμᾶ Α. Τὸ χρῆμα. Δρᾶμα, μετάφρ. Ν. Πολίτου (Βιβλ. Μαρασλῆ).

Ἐπετηρὶς ἐπιστημονικὴ Ἐθ. Πανεπιστημίου 1905-1906.

Γρηγοροβίου Φ. Ἱστορία τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας, μετάφρ. Σ. Λάμπρου. (Βιβλ. Μαρασλῆ).

Hampel J. Archaeolog. Ertesitó 1906.

Hatzidakis G. Die Sprachfrage in Griechenland 1905 (Β. Μαρασλῆ).

Jahrbuch des K. D. Archäolog. Instituts 1906.

Journal of the Anthropological Institute of the Great Britain 1906.

» (the American) of Archaeology and of the fine arts 1906.

» (the) of Hellenic Studies 1906.

Κανδηλώρου Τ. Ἡ δίκη τοῦ Κολοκοτρώνη 1906.

Memoires de la Société Royale des antiquaires du Nord 1905-1906.

Μίλας Ν. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Μετάφρ. Μ Ἀποστολοπούλου 1906 (Βιβ. Μαρασλῆ).

Mitteilungen des Deutschen Archäol. Instituts, Athenische Abteilung 1906.

» » des Deutschen Archäol. Instituts, Römische Abteilung 1906.

Μόμσεν Θ. Ῥωμαϊκὴ Ἱστορία. Μετάφρ. Σ. Σακελλαροπούλου Τόμ. Α', α', (Β. Μαρασλῆ).

Notizie degli Scavi di antichità, comunicate alla R. Accademia dei Lincei 1905-1906.

Παιδαγωγικὸν Δελτίον τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλικοῦ Συλλόγου α'-γ'.

Παρνασσός, Ἐπετηρίς. Ἔτος Θ' 1906.

Ψάλτου Σ. Θρᾳκικὰ (Βιβλ. Μαρασλῆ).

Σαῖξπηρ. Ἰούλιος Καῖσαρ. Μετάφρ. Δαμιράλη (Βιβλ. Μαρασλῆ).

Σαρδοῦ. Οἱ καλοί μας φίλοι. Κωμῳδία. Μεταφρ. Α. Βλάχου (Βιβλ. Μαρασλῆ).

Σκαμπιτσέφσκη. Ἱστορία τῆς Ρωσσικῆς λογοτεχνίας. Μετάφρ. Βελλιανίτου (Βιβλ. Μαρασλῆ).

Σκιᾶ Α. Ἄμυνα κατὰ φιλονικοῦντος θεσιθήρα 1906.

Waldstein Ch. The Argive Heraeum Vol. II.

Zeitschrift für Ethnologie 1906.

Γ'

Κατάλογος βιβλίων ἃ κατὰ παραδρομὴν δὲν περιελήφθησαν ἐν τοῖς ἐκδοθεῖσι τῷ 1897 καὶ 1906 καταλόγοις τῆς βιβλιοθήκης

Comptes-rendus. Academie, des Inscriptions et Belles-Lettres, Τόμ. 23-34.

Ducoudray. Histoire Contemporaine Tom. II, II, III.

Duruy V. Histoire des temps modernes.

Grabreliefs (die attischen) Lief. IX-XV Tafeln CIXXVI - CCCLXXV, 1897 - 1906.

Goetz W. Ravenna 1901.

Justini. Historiae Philippicae.

Keller F. Etablissements lacustres par Gross, Forel e.t.c.

» » Die Keltischen Pfahlbauten in den Schweizerseen.

» » Statistik der röm. Ansiedelungen in der Ostschweiz.

Krell P. F. Geschichte d. dorischen Styls mit einem Atlas 1870.

Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος. Τομ. Α. Πιν. 1-33. 1906.

Πλέσκα Π. Συγκριτικοὶ πίνακες νομισμάτων μέτρων καὶ σταθμῶν.

Ποστολάκα Κατάλογος τῶν ἀρχαίων νομισμάτων κ.λ.π.
Ruskin J. The Stones of Venice. New York 1851.
Sitzungsberichte der König. Preussischen Akademie der Wissenschaften 1888-1905.
— Flasch A Zum Parthenon-Fries.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ 1906.

Αἱ ἐφ' ἔτος ἀνασκαφαὶ τοῦ ἐν Ὠρωπῷ Ἀμφιαρείου ἤρξαντο τῇ 9ῃ Αὐγούστου, διεκόπησαν δὲ Ὀκτωβρίου φθίνοντος. Ἐργασίαι ἐγένοντο ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὀχθῶν τοῦ χειμάρρου.

Α') Παρὰ τὴν νῦν ἔτι ῥέουσαν ἀρχαίαν πηγὴν καὶ τὸν ναόν. Ἡ κρήνη, ὡς ἐξ ἐπιγραφῶν δηλοῦται, ἐπεσκευάσθη κατὰ τὴν 4ην π. Χ. ἑκατονταετηρίδα, ἐξῳκοδομήθη δὲ τῷ 333 π. Χ. καινὴ κρήνη. Τὸ ὕδωρ διωχετεύετο εἰς δεξαμενὴν τετράμετρον τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ εἰς λουτρῶνας, οἵτινες καὶ ἐπεσκευάσθησαν τὸ πάλαι σὺν τῇ κρήνῃ. Τὸ δάπεδον τῶν λουτρώνων εἶνε ἐκ λιθίνων πλακῶν ῥαβδωτῶν, φερουσῶν δῆλον ὅτι αὐλάκια παράλληλα, ἵνα ἀσφαλέστερος ᾖ ὁ βαδισμός. Σῴζονται δὲ κατὰ χώραν καὶ δύο λεκάναι, ὧν ἡ ἑτέρα μαρμάρου Πεντελῆς, 1 $^1/_2$ μέτρ. τὸ μῆκος. Πρὸς τοῖς κατὰ χώραν λειψάνοις ηὑρέθη μάρμαρον θυρώματος πλέον ἢ 2. 20 μέτρ. καὶ ἄλλο φέρον πλούσιον κόσμον Ἰωνικὸν καὶ Λέσβιον· τὸ μάρμαρον τοῦτο, ἐλλιπὲς τὰ ἀριστερά, συνεδεῖτο ἐν δεξιᾷ, ὡς ἐξ ἀναθυρώσεως δηλοῦται, μετ' ἄλλου, ἔφερε δέ, ὡς ἐκ δύο ἄλλων μικρῶν τεμαχίων ἐμφαίνεται, καὶ ἐπιγραφὴν ἐπὶ τοῦ γείσου. Τῶν ἄλλων εὑρημάτων μνημονευθήτω ἐνθάδε μαρμαρίνη κεφαλὴ νεανίου, φυσικοῦ μεγέθους, ἠκρωτηριασμένη, καὶ μέρος κορμοῦ ἀναλόγου ἀγάλματος, ὑστέρων Ἑλληνικῶν χρόνων. Ἡ ἐνταῦθα καταστροφὴ καταφαίνεται ἐξ ἄλλων τε λειψάνων καὶ ἐκ 5 τεμαχίων ἐπιγραφῆς κατὰ καιροὺς εὑρεθέντων, ὧν τρία προσαρμόττουσιν ἀλλήλοις· εἶνε λείψανα προξενίας τῶν Ὠρωπίων τῆς 3ης π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος. — Διαρκούσης τῆς ἀνασκαφικῆς ἐρεύνης, ἐπάναγκες ἐμερίμνησα καὶ περὶ διασώσεως τῶν ἀρχαίων μνημείων δι' ὑδραυλικῶν ὡς εἰπεῖν ἐργασιῶν· ὁ κίνδυνος ἦτο διττός, ὁ χείμαρρος καὶ ἡ πηγή, ἀνάγκη δ' ἐπεβάλλετο νὰ ἀποκωλύηται μὲν ἐκεῖνος τοῦ εἰσρέειν εἰς τὸν ἀρχαῖον χῶρον, νὰ ἐπιτρέπηται μέντοι ἅμα ὁ ἔκρους τοῦ τῆς πηγῆς ὕδατος. Δι' ὃ καὶ διωχέτευσα διὰ διώρυ-

χος τὸ ὕδωρ εἰς τὸν χείμαρρον ἀνασκάψας μὲν παρ' αὐτὸν ὡς πλεῖστον κατὰ πλάτος, κατασκευάσας δὲ καὶ φράκτην εὐχερῶς κλειόμενον ἐν πάσῃ χρείᾳ· ἔτι δ' ἀσφαλέστερον, ὡς εἰκός, ἐκτελεσθήσεται τὸ πρᾶγμα ἐν τῷ μέλλοντι. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν πρὸς ἀνατ. τῆς κρήνης. Ἐγένετο δὲ καὶ πρὸς δυσμὰς αὐτῆς, πρὸς Ν. τοῦ ναοῦ, σκαφικὴ ἐργασία, ἥτις καὶ πρέπει νὰ ἀχθῇ εἰς πέρας· διότι κατερρίφθη μὲν τὸ ἥμισυ τοῦ ναοῦ ὑπὸ τοῦ χειμάρρου, ὅμως δὲ οὐχὶ ἅπαντα παρεσύρθησαν τὰ αὐτόθι ἀρχαῖα, ἀλλὰ πολλὰ καταπεσόντα εἰς τὸ ἐπικλινές, καλυφθέντα ἐν πολλῷ βάθει ὑπὸ τῆς ἄμμου καὶ τῶν χαλίκων, περισῴζονται. Ἡ ἐπίχωσις καὶ ἐνταῦθα εἶνε πάνυ βαθεῖα, περὶ τὰ 4 ½ μέτρα, αἴσια οἰωνιζομένη. Ἕτερος ἀγαθὸς οἰωνὸς εἶνε τὰ μέχρι τοῦδε εὑρήματα, λείψανα ἀρχιτεκτονικά τε καὶ ἐπιγεγραμμένα καὶ γλυπτά, ἐν οἷς θωρακοφόρου ἀγάλματος στρατηγοῦ ἢ αὐτοκράτορος, ἔτι δὲ δύο βάθρα, ὧν τὸ ἓν ἔφερε πάλαι ἔργα χαλκᾶ τοῦ ἀγαλματοποιοῦ Λεωχάρους, καὶ θρόνος, ἀναθήματα Ἀθηναίων τῆς αὐτῆς οἰκίας, καὶ ἄλλο βάθρον, φέρον δύο προξενίας τῆς 3ης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ἄλλην ἐλπίδα παρέχει ἡ ἐκδεδομένη ἐπιγραφὴ τῶν ἀργυρωμάτων, ἐξ ἧς δηλοῦται ὅτι πλεῖστα ἀργυρᾶ ἀγγεῖα ἀνέκειντο ἐν τῷ ναῷ.

Β') Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ χειμάρρου. Ἐκ τῶν προηγουμένων σκαφῶν εἶχον εἰκάσας ὅτι τὰ ἐν τῷ ἀγρῷ τῆς Ἀρχ. Ἑταιρείας ἀρχαῖα οἰκοδομήματα ἐχώρουν καὶ εἰς τὸν πρὸς Δ. παρακείμενον ἀγρόν, τὸν τοῦ Σπ. Κοληγεώργα, κατ' ἐμὴν δὲ εἰσήγησιν ἠγοράσθη καὶ οὗτος ὁ ἀγρὸς ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ἐφ' ἔτος· αἱ δ' ἐνταῦθα γενόμεναι σκαφαὶ ἐκύρωσαν τὴν εἰκασίαν. Κατὰ τὸ μέσον που τοῦ προεσκαμμένου ἀγροῦ διήκει ἀρχαία μακρὰ ὁδός, ἧς ἑκατέρωθεν συμπλέγματα δωματίων χωριζόμενα δι' ἄλλων ὁδῶν. Ἀνάλογα ἀπαντῶσι καὶ ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀγρῷ. Μέχρι τοῦδε ἐσκάφη μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ πρὸς Ν. τῆς μακρᾶς ὁδοῦ χώρου, ἀπεκαλύφθησαν δὲ περὶ τοὺς 12 χώρους, ὧν οἱ τοῖχοί σῴζονται εἰς ὕψος 0.50—1.75. Ἐν τρισὶ τῶν δωματίων τούτων ἦσαν τὸ πάλαι πίθοι. Ἐνταῦθα πιθανῶς ἦσαν τὰ καταλύματα τῶν κατὰ τὴν πεντετηρίδα προσερχομένων καὶ τὰ ἐν ἐπιγραφῇ μνημονευόμενα καπηλεῖα, ἐξ ὧν ἐλήφθη μέρος τῶν χρη-

μάτων τῶν ἀναλωθέντων εἰς τὴν εἰρημένην ἐπισκευὴν τῆς κρήνης καὶ τῶν λουτρώνων. Ηὑρέθησαν δὲ πρὸς ἄλλοις τὰ ἑξῆς· κεφαλὴ ἀγαλματίου μαρμαρίνου, τοῦ Ὑγιείας πιθανῶς, καλῆς τέχνης· τεμάχιον λίθου ὀψιανοῦ ἐγλυμμένον τρόπον σμίλης καὶ ἄλλο πυρίτου λίθου· στήλη ἐπιγεγραμμένη στοιχηδόν, φέρουσα προξενίαν ἣν εἶπεν Ἀντίβιος Βιόττου, ἀδελφὸς μὲν ὢν ἐπιψηφίζοντος ἐν ἄλλῃ προξενίᾳ ἐκδεδομένῃ, εἰπὼν δὲ καὶ τὸ προξενικὸν ψήφισμα οὗ ηὑρέθησαν, ὡς ἄνω εἴρηται, 5 τεμάχια· πέρας δὲ ἀξιόλογον εὕρημα εἶνε σφενδόνη δακτυλίου χαλκῆ, ἐφ' ἧς εἶνε ἐγλυμμένος Ἔρως ἀναβαίνων διὰ κλίμακος εἰς δένδρον, φοίνικα, καλῆς τέχνης Ἑλληνικῶν χρόνων. — Τὰ οἰκοδομήματα χωροῦσιν, ὡς φαίνεται, καὶ εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς ἀγροὺς τοὺς ἑκατέρωθεν τῶν δύο ἀγρῶν τῆς Ἀρχ. Ἑταιρείας.—Τὰ εὑρήματα κατετέθησαν ἐν τῷ ἐκεῖ Μουσείῳ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΣΟΥΝΙῼ 1906.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη ἔτος 1906, αἱ ἐν Σουνίῳ ἀπὸ ἐτῶν διενεργούμεναι ἀνασκαφαὶ ἔφερον εἰς φῶς μνημεῖα τῆς τέχνης πολλοῦ ἄξια: Τουτέστιν δύο κολοσσαῖα ἀγάλματα «Ἀπόλλωνος», ὡς καλοῦνται τὰ ὁμοιώματα ταῦτα τοῦ ἀρχαϊκοῦ τύπου τῶν «γυμνῶν ἀνδρῶν». Πρὸς τούτοις ἀνευρέθησαν καὶ αἱ βάσεις μετὰ τῶν ποδῶν δύο ἑτέρων ἀρχαϊκῶν ἀγαλμάτων, μικροτέρων κατά τι. Τὰ εὑρήματα ταῦτα γενόμενα ἔμπροσθεν τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ ἐκεῖ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ ἐντὸς ῥήγματος τοῦ βράχου τριγωνικοῦ, εἰς ἀπόστασιν δύο μέτρων ἀπὸ τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ τούτου, φανερὸν εἶνε, ὅτι προέρχονται ἐκ τῆς μετὰ τὰ περσικὰ γενομένης ἐπιχώσεως πρὸς ἰσοπέδωσιν τοῦ πέριξ τοῦ ναοῦ χώρου, ὡς ἐγένετο καὶ ἐν τῇ Ἀκροπόλει.

Τῶν ἀγαλμάτων τούτων τὸ ἕτερον, ἀκέφαλον εὑρεθέν, ἔμεινε προσωρινῶς ἐν Σουνίῳ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς εὑρέσεως καὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κατὰ τὰς προσεχεῖς ἀνασκαφὰς ὁλοκλήρου τοῦ περὶ

τὸν ναὸν χώρου καὶ τῆς κλιτύος τοῦ λόφου, ἔνθα πιθανώτατα εὑρεθήσονται καὶ ἄλλα ἀρχαϊκὰ ἔργα.

Τὸ εἰς Ἀθήνας μεταφερθὲν ἄγαλμα, συμπληρωθέν, ἱδρύθη ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀρχαϊκῆς τοῦ Μουσείου αἰθούσης, ἀποτελέσαν διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ διαστάσεων (ὕψ. μετὰ τῆς βάσεως 3 μ. 25) κόσμον ἐξαιρετικὸν τούτου. Τὸ ἄγαλμα εἶνε, ὡς εἴπομεν, τοῦ τύπου τῶν καλουμένων «Ἀπολλώνων», διαφέρει ὅμως πάντων τῶν προϋπαρχόντων ὡς πρὸς τὴν τεχνικὴν ἐπεξεργασίαν, τὴν κοσμηματικὴν διάταξιν τῆς κόμης αὐτοῦ, καὶ τῶν ὤτων τὴν ἐντελῶς τυπικὴν διάπλασιν. Τὸ ἄγαλμα πληροῖ κενὸν τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης καὶ δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ σπουδαιότατον εὕρημα τῶν τελευταίως γενομένων ἐν Ἑλλάδι.

Ἐν Ἀθήναις κατὰ Ἰανουάριον 1907.

Β. ΣΤΑΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΝΑΞΩ

Συνεχίσαντες τὰς ἐν Νάξῳ ἀνασκαφικὰς ἐργασίας προμυκηναϊκῶν τάφων κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος, ἐτράπημεν εἰς τὰ Α. τῆς νήσου, ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ τῆς Ἀπειράνθου ὅρμου Μουτσούνας ἢ Τριάγκαθα καὶ εἰς τὸν πρὸς Ν. ὅρμον τοῦ Σπεδοῦ τελευτήσαντες.

Τὰ μέρη ταῦτα τῆς νήσου, πετρώδη, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἄγονα καὶ πενιχρά, οὐ βεβαίαν παρεῖχον τὴν ἐπιτυχίαν, οὐχ ἧττον αἱ γενόμεναι ἐργασίαι πολλὰς συστάδας προμυκηναϊκῶν τάφων ἀπεκάλυψαν, μεθ' ἱκανῶν εὑρημάτων, ὧν τινα σπάνια ἢ μοναδικά.

Καὶ πρῶτον μὲν οὐ μακρὰν τοῦ ὅρμου Μουτσούνας ἐν παρακτίῳ πεδίῳ (Κάμπος τῆς Μάκρης) εὕρομεν νεκροταφεῖον ἐκ πεντήκοντα ἓξ τάφων συγκείμενον· νοτιώτερον δὲ συστάδα ἐξ ὀλίγων τάφων (τ. 5) κατὰ τὴν θέσιν Λυγαρίδια· εἶτα ἑτέραν μείζονα (τ. 10) κατὰ τὴν θέσιν Κλειδὸς (ὄνομα ἀναμιμνῆσκον τὴν ἐν Νάξῳ τροφὸν τοῦ Διονύσου Κλείδην), ἄλλην νοτιώτε-

ρον κατὰ τὸν λιμένα Πάνορμον (τ. 5) καὶ τέλος μεγάλην συστάδα τάφων παρὰ τὸν ὁρμίσκον Σπεδὸ (τ. 16).

Οἱ προμυκηναϊκοὶ τάφοι τῆς ἀνατολικῆς Νάξου εἰσὶ καθόλου παρεμφερεῖς πρὸς τοὺς τῆς λοιπῆς Νάξου, κατεσκευασμένοι διὰ μεγάλων ἀκατεργάστων πλακῶν ἐκ σχιστολίθου ἢ τιτανολίθου καθέτως τεθειμένων καὶ δι' ὁμοίων πλακῶν κεκαλυμμένοι (συνήθως μιᾶς, σπανίως πλειόνων). Ἐν τοῖς πλείστοις ὅμως τῶν τάφων τῆς Μάκρης, σπανιώτερον κατὰ τὰς λοιπὰς συστάδας ἀντὶ τοιχίσκου ἐκ πλειόνων λίθων, ἀποφράσσοντος τὴν πλευρὰν τοῦ τάφου τὴν ἀπέναντι τῆς μεγάλης τοῦ τάφου πλευρᾶς (παρ' ἣν κεῖται συνήθως ὁ νεκρός), ὑπάρχει τετάρτη κάθετος πλάξ, ὥσπερ ἐν πολλοῖς τάφοις τῆς Πάρου καὶ Ἀντιπάρου, ἀπτομένη τῶν προσθίων περάτων τῶν δύο πλακῶν τῶν κατὰ τὰ πλάγια τοῦ τάφου. Ὅτι δὲ ἡ πλευρὰ αὕτη τοῦ τάφου ἀπετέλει οἱονεὶ θύραν αὐτοῦ, κλειομένη μετὰ τὴν ταφὴν τοῦ νεκροῦ, πλὴν ἄλλων, μαρτυρεῖ ἡ εὕρεσις κτερισμάτων (μαρμαρίνη φιάλη ἐν τάφῳ Λυγαριδιῶν) ὑπ' αὐτὸν τὸν τοιχίσκον, ὅστις, προσθετέον, ὁσάκις ὑπάρχει εἶναι προφανῶς κατεσκευασμένος ἐν βίᾳ, ἐκ λίθων ἀκανονίστων καὶ τυχαίων, ὡς φραγμὸς μᾶλλον ἢ τοῖχος.

Ἐκ τῶν διαφόρων συστάδων τὸ νεκροταφεῖον τῆς Μάκρης ἀπαρτίζεται ἐκ τάφων ἐνηλίκων καὶ συχνότερον παίδων, ἀνὰ ἕνα περιλαβόντων νεκρόν, ὡς ἔστιν εἰκάσαι, (τῶν ὀστῶν αὐτόθι ὄντων λίαν ἐφθαρμένων, συχνότερον δὲ ὅλως κατεστραμμένων)· ἀλλὰ κατὰ τὰς νοτιωτέρας συστάδας εὑρίσκομεν συνηθέστερον μὲν ἕνα μόνον νεκρὸν ἐπὶ τὸ δεξιὸν πλευρὸν κατακεκλιμένον καὶ μετὰ τῶν κάτω ἄκρων συνεσταλμένων, σπανιώτερον δὲ (μάλιστα ἐν Πανόρμῳ) τριῶν ἢ καὶ πλειόνων νεκρῶν ὀστᾶ ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ, ἀτάκτως τὸ πολὺ τεθειμένα ἢ καὶ ὅλως εἰκῇ ἐρριμμένα.

Α'. Τὰ ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Μάκρης κτερίσματα ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον πήλιναι κυλινδρικαὶ ἢ σφαιρικαὶ πυξίδες (συνήθως ἄνευ ἴχνους καλύμματος), αἱ μὲν πρῶται κεκοσμημέναι, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, δι' εὐθυγράμμων (ἢ κεκλασμένων) χαρακτῶν κοσμημάτων ποικίλως διατεταγμένων, αἱ δὲ δεύτεραι σπανίως. Τοσαῦτα δ' ἦσαν καθόλου τὰ μετὰ χαρακτῶν κοσμημάτων ἀγγεῖα τοῦ νεκροταφείου τούτου συγκριτικῶς πρὸς τὰ ἄκοσμα, ὅσα ἐν οὐδενὶ τέως γνω-

στῷ προμυκηναϊκῷ νεκροταφείῳ τῶν νήσων. Ἀξιοσημείωτος δὲ ἡ ἐν τοῖς τάφοις τούτοις παντελὴς ἔλλειψις πηλίνων προχοΐδων καὶ μαρμαρίνων ἀγγείων, ὡς καὶ παντὸς ἴχνους μετάλλου. Καίπερ δ' ἐλλειπόντων ἄλλων ἐκ μαρμάρου κτερισμάτων, ἐν τρισὶ γειτονικοῖς πρὸς ἀλλήλους τάφοις εὑρέθησαν τρία μαρμάρινα εἰδώλια, πάντα ἄμορφα.

Β'. Αἱ μικραὶ νοτιώτεραι συστάδες τῶν Λυγαριδιῶν, Κλειδοῦ καὶ Πανόρμου παρέσχον κτερίσματα ὀλίγα: ἀγγεῖα σχεδὸν ἀποκλειστικῶς πήλινα, ἀλλ' οὐδεμίαν κυλινδρικὴν πυξίδα, ὡς καὶ οὐδὲν ἴχνος μετάλλου, πλὴν τοῦ Πανόρμου, οὗ τάφος τις ἐνεῖχεν ὡς μόνον κτέρισμα μικρὸν χαλκοῦν κρίκον.

Γ'. Ἡ δὲ ἐν Σπεδῷ σκαφή, καίπερ ἧττον πλουσία εἰς κτερίσματα ἢ ἡ κατὰ τὸ 1903, παρέσχε τινὰ τὰ λίαν ἀξιοσημείωτα. Ἐν τοῖς αὐτόθι τάφοις δεσπόζοντα κτερίσματα ἦσαν προχοΐδες, τὸ πολὺ ἄκοσμοι, ἃς εἴδομεν ὅλως ἐλλειπούσας ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Μάκρης, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἐνταῦθα ὅλως ἐλλείπουσιν αἱ ἐκεῖ συχνόταται κυλινδρικαὶ πυξίδες. — Ἐκ τούτων ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας μικρὰ προχοῒς κεκοσμημένη διὰ καστανοχρόων γραπτῶν κοσμημάτων, εἰς τρίγωνα καὶ ῥόμβους τὸ πολὺ διατεταγμένα δρυφακτοειδῶς, ἐπὶ πεδίου λευκοκιτρίνου, περιβεβλημένη δὲ ἐπένδυμα ἀργυροῦν (σωζόμενον ἐν μέρει), κατασκευασθὲν βεβαίως κατόπιν, ἀσχέτως πρὸς τὸν ἀρχικὸν τοῦ ἀγγείου κόσμον. Τοιοῦτον ἐπάργυρον πήλινον ἀγγεῖον τῶν χρόνων ἐκείνων, πρῶτον νῦν ἐφ' ὅσον γνωρίζομεν, ἀνευρίσκεται [1]).

[1]) Καθαίροντες ἐσχάτως τὸ ἀγγεῖον τοῦτο ἀπὸ τῆς πληρούσης αὐτὸ γῆς, τέως ὅλως ἀθίκτου, ᾐσθάνθημεν ταύτην ὄζουσαν ἠλλοιωμένου ἐλαίου. Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν ἀπεστείλαμεν μέρος τῆς γῆς ταύτης εἰς τὸ Χημεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου· ἐπισταμένη δὲ ἔρευνα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κ. Ζέγγελη κατέδειξεν ἀναμφισβητήτως τὴν ἐν αὐτῇ ὕπαρξιν ἐλαίου. Ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ προχοῒς αὕτη εὑρέθη ἐν τῷ τάφῳ, ἐν ᾧ κατὰ τὸ 1903, μετὰ δύο μεγάλων μαρμαρίνων γυναικείων εἰδωλίων τοῦ συνηθεστέρου τύπου, εὑρέθη τριπλοῦς πήλινος λύχνος, βεβαίως λύχνος ἐλαίου (ἔχων τὰς τρεῖς κοιλίας ἐπικοινωνούσας ἀλλήλαις κατὰ τὸν πυθμένα) καὶ ἑτέρα τεθραυσμένη προχοῒς μετ' αὐλοειδοῦς προχοῆς· πάντα δὲ λύχνος καὶ προχοΐδες τῆς αὐτῆς κατασκευῆς καὶ διακοσμήσεως (ἰδὲ Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας ἔτους 1903, σελ. 56 καὶ Πρακτικὰ τοῦ Διεθνοῦς Ἀρχαιολ. Συνεδρίου, ἐν Ἀθήναις 1906, σελ. 220). Ἡ μικρὰ αὕτη προχοῒς εὑρέθη ἔν τινι τῶν γωνιῶν τοῦ τάφου τούτου, οὗ τὴν τελείαν ἐκκάθαρσιν παρεκώλυσε τῷ 1903 ῥαγδαία πεσοῦσα βροχή.

Ἐκ τῶν ὀλίγων μαρμαρίνων κτερισμάτων τῆς ἄρτι ἀνασκαφείσης συστάδος μνημονευτέα ἰδίᾳ τέσσαρα μικρὰ ἄκωλα εἰδώλια ἐν ἑνὶ τάφῳ πάντα εὑρεθέντα, ὧν τὸ πρόσωπον μόνον διὰ κυρτότητος κατὰ μῆκος τῆς κεφαλῆς ἐκσημαίνεται, ἀντὶ τῆς συνήθως κυρτῆς τῶν τελείων εἰδωλίων ῥινὸς καὶ τοῦ ὑπτιάζοντος μετώπου. Ἀξιοσημείωτος ἡ εὕρεσις τοιούτων εἰδωλίων ἐν τῷ νεκροταφείῳ τοῦ Σπεδοῦ, ὅπερ ἐν τῇ συστάδι αὐτοῦ τῇ ἄλλοτε ἀνασκαφείσῃ (1902) μόνον τέλεια παρέσχε γυναικεῖα μαρμάρινα εἰδώλια.

Ἀξία ἐνταῦθα σημειώσεως ἡ μεγάλη φθορὰ ἀγγείων τινῶν (καὶ μάλιστα μαρμαρίνων τινῶν φιαλῶν), τεκμηριοῦσα προηγουμένην μακρὰν ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ χρῆσιν αὐτῶν.

Λίθινα ἐργαλεῖα μόνον ὀλίγαι τινὲς λεπίδες ὀψιανοῦ εὑρέθησαν, ὡς καὶ ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Μάκρης. Ἀφ' ἑτέρου μόνον μετάλλινον κτέρισμα χαλκῆ εὑρέθη σπαθίς, μετὰ τῶν τεσσάρων ἀκώλων εἰδωλίων.

Ἐκ τῶν λοιπῶν κτερισμάτων ἀξιοσημείωτον μικρὸν αὐλοειδὲς ὀστοῦν, φέρον ἐντὸς χρῶμα κυανοῦν, ἔχον δὲ συγκτερίσματα σφόνδυλον ἀτράκτου, δύο λίαν ἐφθαρμένας μαρμαρίνας φιάλας καὶ μικρὸν πήλινον λύχνον.

Τὰ εὑρήματα τῶν ἀνασκαφῶν κατετέθησαν εἰς τὸ Κεντρικὸν Ἐθνικὸν Μουσεῖον· τὰ δὲ ὁπωσδήποτε διατηρούμενα κρανία καὶ λοιπὰ ὀστᾶ εἰς τὸ Ἀνθρωπολογικὸν Μουσεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Τελευτῶντες, παραθέτομεν συγκριτικὸν πίνακα τῶν τάφων ἐν οἷς πλείονα εὑρέθησαν κτερίσματα.

ΚΛΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΠΡΟΜΥΚΗΝΑΪΚΟΙ ΤΑΦΟΙ ΝΑΞΟΥ

Μετὰ πλειόνων κτερισμάτων ἐν ἑκάστῳ (1906).

	ΜΑΚΡΗ						ΣΠΕΔΟΣ						
Κτερίσματα	τ.α	β	γ	δ	ε	ς	τ.α	β	γ	δ	ε	ς	ζ
Πήλινα. Πυξίδες κυλινδρικαὶ ἄκοσμοι	—	—	1	1	—		—	—	—	—	—	—	—
» Πυξ. κυλ. μετὰ χαρ. γραμ. κοσμ.	2	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» Μικρὰ σφαιρ. ἀγγεῖα » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
» Ἀγγ. σικυοειδῆ ὑπόποδα »	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
» Ἀγγεῖον ἀπιοειδὲς »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
» Προχοΐδες ἄκοσμοι	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	3	—	—
» Λύχνος	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
» Ἰδιόσχημα ἀγγεῖα	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
» Ἀτράκτου σφόνδυλος	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Μαρμάρινα. Μικραὶ φιάλαι	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1
» Εἰδώλια ἄμορφα	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
» » ἄκωλα	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Ἄλλα λίθινα. Λεπίδες ὀψιανοῦ	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Μετάλλινα. Σπαθὶς χαλκῆ	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Ὀστεϊνα. Ὀστοῦν περιέχον χρῶμα κυαν.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΩ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

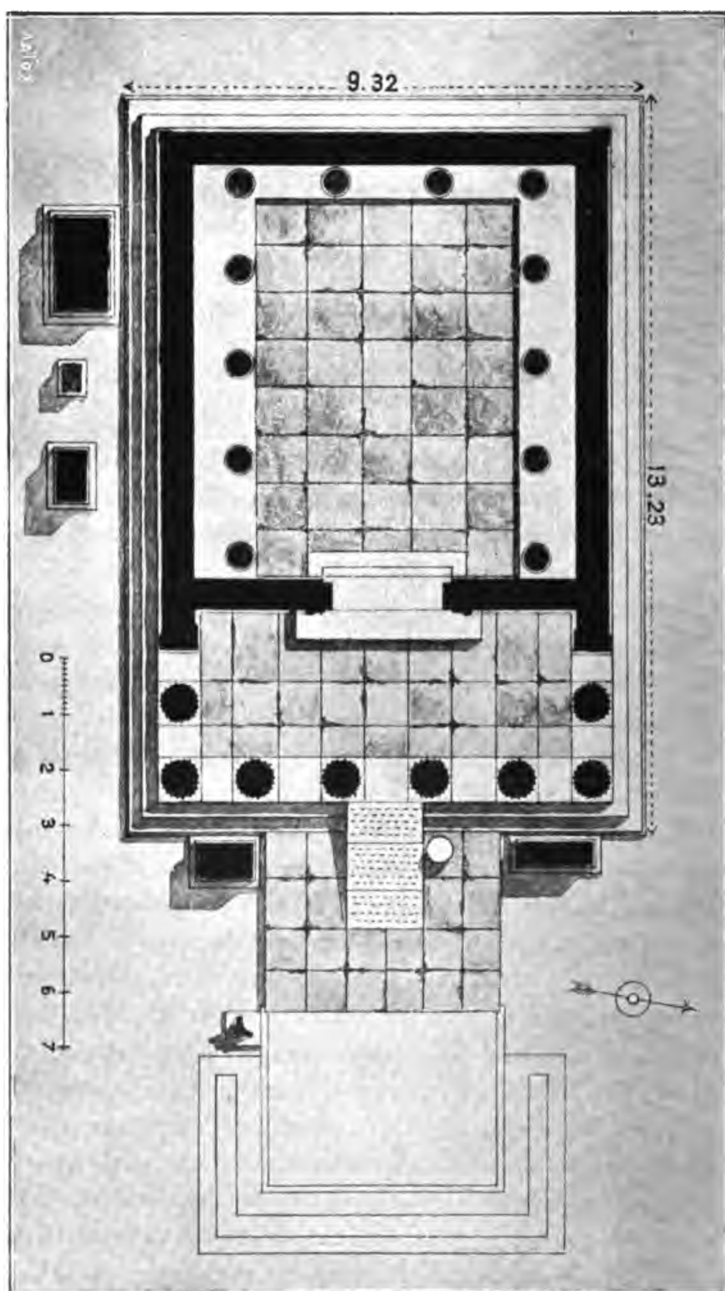
ὑπὸ **Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑ.**

(Πίνακες Α', Β', Γ', Δ')

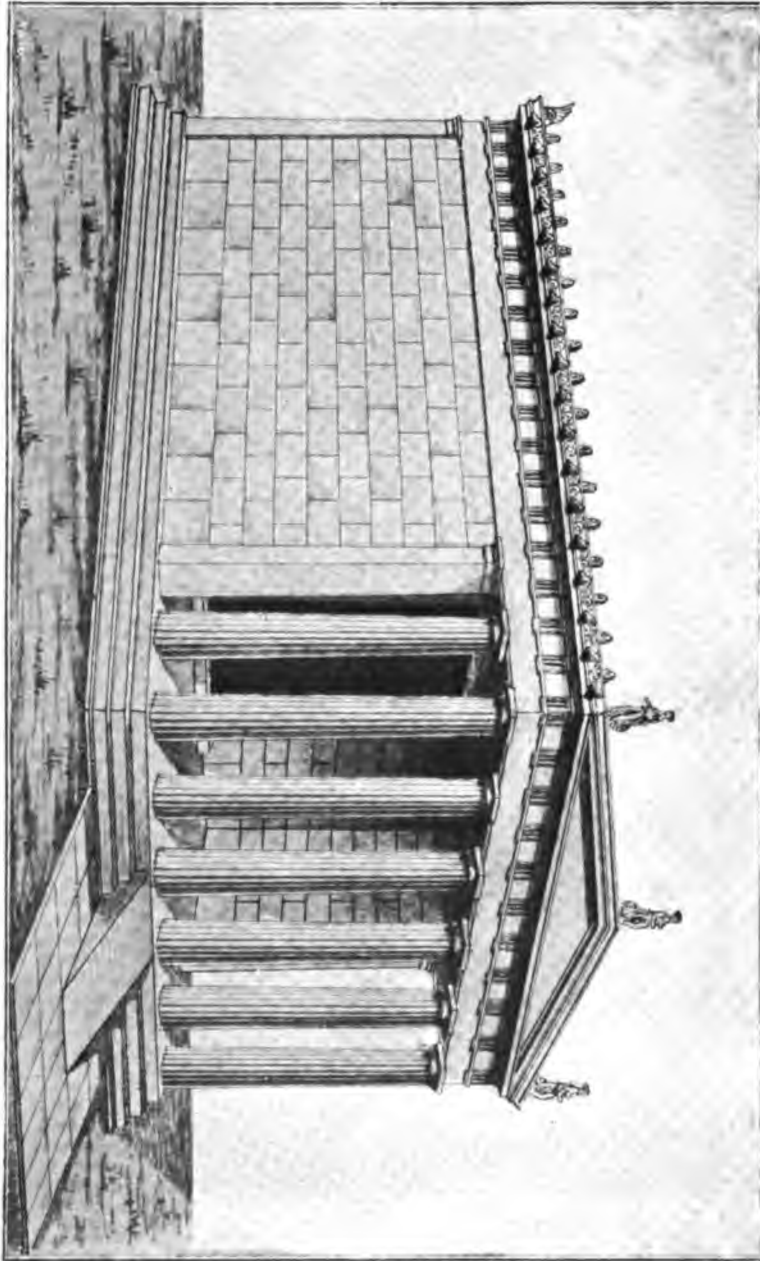
Συνεχίζων ἄς ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους δημοσιεύω ἐν τοῖς Πρακτικοῖς ἐκθέσεις περὶ τῶν ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀπὸ τοῦ 1903 ἀνασκαφῶν καὶ ἐργασιῶν θέλω πραγματευθῆ ἐνταῦθα περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ἄλλων ἐν τῷ Ἱερῷ ναῶν.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰργάσθην πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν κατὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς τὴν σύνταξιν τῶν κατὰ τὰ πορίσματα τῶν ἐργασιῶν μου τούτων σχεδίων, εἰς τὴν συναρμολόγησιν τῶν περισωθέντων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν τοῦ ναοῦ καὶ εἰς τὴν δι' αὐτῶν ἀνέγερσιν ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ἐπιδαύρου μιᾶς τῶν γωνιῶν τοῦ ναοῦ.

Νέον καὶ ἐξαίρετον ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τούτων εἶνε ἡ ἐξακρίβωσις τῶν κατὰ τὰ ἀκρωτήρια τοῦ ναοῦ. Ὅτε, ἐν ἔτει 1891, ἐξέφραζον τὴν εἰκασίαν (Fouilles d'Epidaure I, σ. 21 κ. ἑ.), ὅτι αἱ τρεῖς παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος εὑρεθεῖσαι Νῖκαι ἀπετέλουν ἴσως ἀκρωτήρια τοῦ ναοῦ τούτου, δὲν ἐπίστευον ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν ποτε νὰ βεβαιωθῇ τοῦτο ἀσφαλῶς. Εἶχον εὕρει ἔκτοτε τὸ ἐν εἰκ. 7 γωνιαῖον τεμάχιον ὑδρορρόης οἰκοδομήματος, ἐν ᾧ ἔβλεπέ τις καὶ τὴν κοιλότητα, ἐν ᾗ ἦτό ποτε ἐντεθειμένον ἀκρωτήριον, ἀλλ' οὐδεὶς ἐδικαιοῦτο νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο ἀνῆκεν εἰς ὑδρορρόην τοσοῦτον ἀνόμοιον τὴν μορφήν, οἵα ἡ ἐν εἰκ. 6, εἰς τὴν ὑδρορρόην δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐν τούτοις τώρα, συναρμολογῶν πάντα τὰ τεμάχια τῶν εὑρεθεισῶν ὑδρορροῶν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀνεγειρομένου ἐν τῷ

Εἰκ. 1. Κάτοψις τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος (ἀναπαράστασις).

Εἰκ. 2 Ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος (ἀναπαράστασις).

Μουσείῳ τμήματος τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ηὐτύχησα νὰ προσαρμόσω τεμαχίῳ ὑδρορρόης τῶν μακρῶν πλευρῶν τοῦ ναοῦ τούτου τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος γωνιαῖον τεμάχιον (εἰκ. 8 καὶ 9). Οὕτως ἀνεφάνη ἡ ἀλήθεια, ἐγνώσθη ἡ θέσις τῶν τριῶν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς εὑρεθεισῶν Νικῶν καὶ ἐτοποθετήθη γύψινον ἐκμαγεῖον τῆς μιᾶς τῶν Νικῶν τούτων (ἐκείνης, ἥτις σώζεται σὺν τῇ προσαρμοζούσῃ κεφαλῇ αὐτῆς) ἐν τῇ κοιλότητι τῆς γωνιακῆς ὑδρορρόης. Τὸ ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς Νίκης προέχον ἔμβολον προσαρμόζει ἀκριβῶς τῇ κοιλότητι. Ἐγνωρίσαμεν ἄρα πρὸς τοῖς ἄλλοις τίνι τρόπῳ καὶ διὰ ποίας μεταβολῆς ἀρχιτεκτονικῶν μορφῶν γίνεται μετάβασις μαρμαρίνης ὑδρορρόης οἰκοδομήματος ἀπὸ τῶν μακρῶν εἰς τὰς μικρὰς πλευράς.

I.

Ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος.

Τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος σώζεται τὸ κρηπίδωμα ἐν καλλιτέρᾳ ὅμως καταστάσει ἢ τὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, διότι σώζονται ἐν αὐτῷ καὶ πολλαὶ πλάκες ἐκ τοῦ δαπέδου (Πίν. Α΄, εἰκ. 1)· σώζεται δὲ ἐν καλῇ καταστάσει καὶ τὸ ἀνωφερὲς ἐπίπεδον, δι' οὗ ἀνήρχετό τις εἰς τὸν ναὸν (Πίν. Α΄, εἰκ. 1, Κ)· εὑρέθησαν δὲ καὶ ἀρκετὰ μέλη τοῦ ναοῦ, ἅτινα καθιστῶσι δυνατὴν τὴν ἀναπαράστασιν τοῦ οἰκοδομήματος (εἰκ. 1 καὶ 2. Πίν. Γ΄, εἰκ. 1). Διὰ τῶν κάλλιον σωζομένων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν, συμπληρωθέντων τῶν κολοβῶν μερῶν διὰ γύψου, ἀνήγειρα ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ἐπιδαύρου μέρος τοῦ ναοῦ (Πίν. Δ΄, εἰκ. 1), τὴν βορειοανατολικὴν δηλ. γωνίαν τοῦ θριγκοῦ μετὰ τῆς ὑδρορρόης καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου (σημειωτέον ὅτι τὸ γωνιακὸν ἐπιστύλιον δὲν εἶνε τὸ τῆς βορειοανατολικῆς γωνίας ἀλλὰ τὸ τῆς βορειοδυτικῆς ἢ νοτιοδυτικῆς γωνίας τοῦ τοίχου· ἐποιησάμην δ' αὐτοῦ χρῆσιν ἐν τῇ ἀνεγέρσει τοῦ ναοῦ ἐξ ἀνάγκης, πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐλλείποντος).

Τὸ κρηπίδωμα εἶνε πεποιημένον ἐκ πώρου λίθου, αἱ τοῦ δαπέδου ὅμως πλάκες καὶ τὸ ἀνωφερὲς ἐπίπεδον ἐκ λευκοῦ τιτα-

Εἰκ. 8 Κιονόκρανον τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ (ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὰς στοᾷ) κιόνων.

νολίθου. Τὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη τοῦ ναοῦ ἦσαν ἐκ πώρου κονίᾳ κατὰ τὸ σύνηθες ἐπικεχρισμένου, ἡ ὑδρορρόη ὅμως (αἱ σίμαι) καὶ αἱ ἐπ' αὐτῆς κεραμίδες ἀνθεμωταὶ ἦσαν ἐκ μαρμάρου· ἂν καὶ αἱ λοιπαὶ κεραμίδες ἦσαν ἐκ μαρμάρου, εἶνε ἀβέβαιον, διότι εὑρέθησαν μὲν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τοῦ ναοῦ τεμάχια τινα μαρμαρίνων κεραμίδων (δύο τούτων βλέπει τις ἐν πίν. Α', εἰκ. 1, ἐπὶ τοῦ βάθρου τοῦ δεδηλωμένου διὰ τοῦ Α), ἀλλὰ ταῦτα δυνατὸν νὰ προέρχωνται ἐκ τῶν μνημονευθεισῶν κεραμίδων ἀνθεμωτῶν. Ἡ στέγη τοῦ ναοῦ ἅπασα ἦτο ἐκ ξύλου.

Ὅτι δὲ τὸ προκείμενον οἰκοδόμημα εἶνε ὁ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου μνημονευόμενος ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, ἐδήλωσα ἤδη ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἀνακαλύψεως αὐτοῦ (Πρακτικὰ τοῦ 1884 σ. 62) ὁρμηθεὶς ἐκ δύο κυρίως λόγων, τῶν ἑξῆς:

1) παρὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ναοῦ, πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος, ἐντελῶς παρὰ τὸ κρηπίδωμα, σώζεται κατὰ χώραν μέγα βάθρον φέρον μεγάλοις γράμμασιν ἐπιγραφήν: Ἀρτάμιτι (πίν. Α', εἰκ. 1, Α)

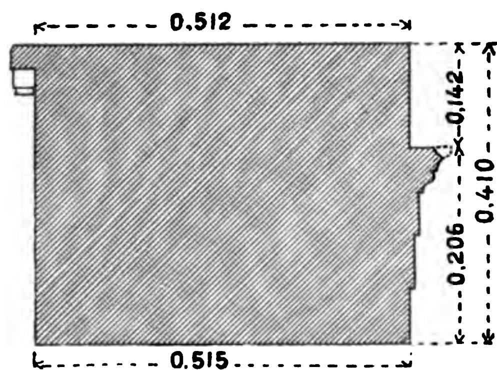
2) Ἐν τῇ ὑδρορρόῃ τοῦ ναοῦ, ἀντὶ τῶν συνήθων κεφαλῶν λεόντων, εἰκονίζονται κεφαλαὶ κυνῶν· γνωστὸν δὲ ὅτι ὁ κύων σχέσιν ἔχει πρὸς τὴν θεὰν τῆς θήρας καὶ πρὸς τὴν Ἄρτεμιν Ἑκάτην. Αἱ δὲ κατὰ τὰ ἄκρα τῶν μακρῶν πλευρῶν κεφαλαὶ δὲν ἦσαν, ὡς φαίνεται, κεφαλαὶ κυνός, ἀλλὰ μᾶλλον κεφαλαὶ κάπρου, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τοῖς ἑπομένοις. Ἔχομεν ἄρα καὶ ἄλλο σημεῖον δηλωτικὸν τῆς θεᾶς τῆς θήρας.

Ὠκοδομήθη δὲ ὁ ναὸς μετὰ τὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, κατὰ τὸ β' ἥμισυ ὅμως τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ ἐκ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν αὐτοῦ μορφῶν καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐργασίας τῶν τὰ ἀκρωτήρια αὐτοῦ ἀποτελούντων ἀγαλμάτων Νίκης.

Τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ ἔχει μῆκος μὲν 12,23, πλάτος δὲ 9,32, πλάτος δηλ. σχετικῶς πρὸς τὸ μῆκος δυσαναλόγως μέγα. Εἶχε δὲ τρεῖς ἀναβαθμούς, αἵτινες ὅμως δὲν ἐχρησίμευον πρὸς ἀνάβασιν ἐπὶ τοῦ ναοῦ, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀνήρχετό τις διὰ τοῦ συνήθους ἐν τοῖς οἰκοδομήμασι τοῦ Ἱεροῦ ἀνωφεροῦς ἐπιπέδου, ὃ σώζεται ὁλόκληρον. Ἀνερχόμενός τις διὰ τοῦ ἐπιπέδου τούτου

Εἰκ. 4. Τεθραυσμένος σπόνδυλος καὶ κιονόκρανον τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κιόνων

Εἰκ. 5 Τομὴ γωνιακοῦ ἐπιστυλίου τῆς βορειοδυτικῆς ἢ νοτιοδυτικῆς γωνίας τοῦ τοίχου.

βλέπει δεξιά, ἀκριβῶς παρὰ τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ, στρογγύλην κοιλότητα (ἴδε εἰκ. 1), ἐφ' ἧς θὰ ἦτο ἱδρυμένον τὸ περιρραντήριον. Ἐν τοιαύτῃ ἀκριβῶς θέσει ὑπῆρχε καὶ τὸ περιρραντήριον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καθ' ἃ διὰ μακρῶν ἐξέθηκα ἐν τοῖς τοῦ προηγουμένου ἔτους Πρακτικοῖς (1885, σ. 48 κ. ἑ.).

Ἀναπαράστασις τοῦ δαπέδου τοῦ ναοῦ εἰκονίζεται ἐν εἰκ. 1, γενομένη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πάχους τῶν καθ' ἕκαστα κρηπιδωμάτων, τῶν σωζομένων πλακῶν τοῦ δαπέδου καί τινων ἐπ' αὐτῶν διακρινομένων σημείων.

Ὁ ναὸς ἔχει ἰδιόρρυθμον σχῆμα, σύγκειται ἐκ μεγάλου καὶ σχεδὸν τετραγώνου σηκοῦ ἔχοντος οἱονεὶ πρόναον ἀποτελούμενον ἐξ ἑξαστύλου στοᾶς δωρικοῦ ρυθμοῦ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τῶν μακρῶν πλευρῶν τοῦ σηκοῦ τοῖχοι δὲν προεξετείνοντο ἐπαρκῶς πρὸς τὸ μέρος τῆς στοᾶς, θὰ ὑπῆρχε μεταξὺ τῆς στοᾶς καὶ ἑκατέρας τῶν παραστάδων τοῦ τοίχου ἀνὰ εἷς κίων, ὡς δείκνυται τοῦτο καὶ ἐκ τῶν σωζομένων πλακῶν τοῦ δαπέδου· εἶχεν ἄρα ὁ ναὸς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὀκτὼ ἐν ὅλῳ δωρικοὺς κίονας.

Οἱ κίονες οὗτοι καὶ ὁ θριγκὸς ἦσαν, ὡς ἐλέχθη, ἐκ πώρου κονίᾳ ἐπικεχρισμένου. Ἐν Πίν. Α', εἰκ. 1, βλέπει τις σπονδύλους τῶν κιόνων καὶ κιονόκρανον· τὸ αὐτὸ κιονόκρανον μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸ σπονδύλων εἰκονίζεται ἐν εἰκόνι 4, ἄλλο δὲ κιονόκρανον καλλίστης διατηρήσεως εἰκονίζεται, ἐν μεγάλῳ μεγέθει, ἐν εἰκόνι 3. Ὁ θριγκὸς (πίν. Γ', εἰκ. 1) εἶνε ὁ συνήθης θριγκὸς τῶν δωρικῶν μνημείων οὐδὲν ἔχων τὸ ἰδιάζον. Χαρακτηριστικωτάτη δὲ καὶ διδακτικωτάτη εἶνε ἡ ἐκ πεντελησίου μαρμάρου ὑδρορρόη (αἱ σίμαι). Αὕτη διαφέρει τῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὁμοιάζει δὲ μᾶλλον πρὸς τὴν τῆς θόλου, ἧς ὅμως εἶνε κατωτέρα ὡς πρὸς τὴν τέχνην· κατ' ἐξαίρεσιν δέ, ἀντὶ τῶν κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς λεοντοκεφαλῶν, ἔχει κεφαλὰς κυνὸς (εἰκ. 6), ὅπερ ἐγένετο, ὡς φαίνεται, ἕνεκα τῆς τοῦ ζῴου τούτου σχέσεως πρὸς τὴν ἐν τῷ ναῷ λατρευομένην θεάν.

Γωνιακὸν ἐκ πεντελησίου μαρμάρου τεμάχιον ὑδρορρόης (εἰκ. 7), ἐν ᾧ σῴζεται καὶ τὸ ἥμισυ περίπου κεφαλῆς ζῴου (ὑδρορρόης), προσαρμόζει ἀκριβῶς τεμαχίῳ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ὑδρορρόης τῶν μακρῶν πλευρῶν (εἰκ. 8 καὶ 9). Ἔχομεν ἄρα πλήρη τὴν γωνια-

Εἰκ. 6. Ὑδρορρόη μετ' ἀνθεμωτῶν κεραμίδων ἐκ τῆς μακρᾶς πλευρᾶς τοῦ ναοῦ.

Εἰκὼν 7. Γωνιακὸν τεμάχιον ὑδρορρόης.

κὴν ὑδρορρόην τοῦ ναοῦ, τὴν τῶν μακρῶν καὶ τὴν μικρῶν πλευρῶν, γνωρίζομεν τὴν κλίσιν τοῦ ἀετώματος καὶ μανθάνομεν ὅτι ἐπὶ τῶν τριῶν γωνιῶν ἵσταντο ὡς ἀκρωτήρια αἱ τρεῖς ἐν τῷ Ἐθνικῷ ἐν Ἀθήναις Μουσείῳ νῦν κείμεναι Νῖκαι (Πίν Δ', εἰκ. 2), διότι τὸ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν συμφυὲς ἔμβολον προσαρμόζει τῇ ἐν τῷ γωνιακῷ τεμαχίῳ τετραγώνῳ κοιλότητι, ἐν ᾗ ἦτό ποτε ἐγγομφωμένον τὸ ἀκρωτήριον. Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ Νῖκαι αὗται εὑρέθησαν ἀκριβῶς πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος· ἦσαν ἐντετειχισμένοι ἔν τινι μεταγενεστέρῳ τείχει ἐκ γλυπτῶν, ἐπιγραφῶν καὶ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν τὸ πλεῖστον συγκειμένῳ, ἐκτ.σμένῳ παρὰ τὸν νότιον τοῖχον τοῦ ἱεροῦ οἰκοδομήματος (ἴδε Πρακτικὰ τοῦ 1895 σ. 51 κ. ἑ.), παρὰ τὸν τοῖχον δηλ. ἐκεῖνον, οὗ μέρος βλέπει τις ἐν πίν. Α', (ἐπ' αὐτοῦ βλέπει τις σπονδύλους τῶν κιόνων τοῦ ναοῦ). Ἐν τῷ αὐτῷ μεταγενεστέρῳ τείχει εὑρέθησαν ἐντετειχισμένα καὶ τὸ ἐν εἰκ. 3 κιονόκρανον καὶ ἄλλα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη τοῦ ναοῦ. Ἡ ἐν τῷ γωνιακῷ δὲ τεμαχίῳ τῆς ὑδρορρόης ἡμιτεθραυσμένη κεφαλὴ εἶνε ὑπὲρ τὸ δέον μακρά, κατ' ἀκολουθίαν δὲν φαίνεται ὅτι ἦτο κεφαλὴ κυνός, ἀλλὰ μᾶλλον κεφαλὴ κάπρου· τοιαύτη δὲ ἦτο καὶ ἡ γνώμη τοῦ γλύπτου κ. Λ. Σώχου, ὅστις συνεπλήρωσε διὰ γύψου τὸ ἐλλεῖπον μέρος (ἴδε πίν. Δ', εἰκ. 1). Ἔχομεν ἄρα ἐν τῇ ὑδρορρόῃ καὶ ἄλλο ζῷον σχέσιν ἔχον πρὸς τὴν λατρευομένην θεάν.

Κατὰ τὰ εἰρημένα αἱ σίμαι τῶν μακρῶν πλευρῶν τοῦ ναοῦ εἶνε κεκοσμημέναι δι' ἀναγλύπτων ἑλισσομένων φυλλωμάτων ἀκανθοειδῶν φυτῶν καὶ ἔχουσιν ἐν τῷ μέσῳ μὲν κεφαλὰς κυνός, αἵτινες ἐχρησίμευον ὡς ὑδρορρόαι, ἐν ἑκατέρᾳ δὲ τῶν ἄκρων κεφαλὴν κάπρου. Ἡ κεφαλὴ κάπρου, ἐννοεῖται, δὲν ἐπανελαμβάνετο ἐν ταῖς σίμαις τῶν μικρῶν πλευρῶν, διότι αὗται δὲν εἶχον ὑδρορρόας. Αἱ σίμαι τῶν πλευρῶν τούτων ἔχουσι μὲν τὸ αὐτὸ ὕψος, διάφορον ὅμως σχῆμα ἢ αἱ τῶν μακρῶν πλευρῶν, δὲν ἦσαν κεκοσμημέναι δι' ἀναγλύπτων φυλλωμάτων, ἀλλὰ θὰ εἶχον γραπτὰ κοσμήματα, τὰ αὐτὰ ἴσως φυλλώματα ἢ ἄλλα τινά, ἀνθέμια ἴσως, ἐξαλειφθέντα νῦν. Ἐπὶ τῶν τριῶν πλευρῶν τοῦ ἀετώματος τῆς ἀνατολικῆς στοᾶς ἦσαν ἱδρυμέναι ὡς ἀκρωτήρια αἱ ἐν πίν. Δ' τρεῖς Νῖκαι. Ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ δυτικοῦ ἀετώ-

Εἰκ. 8. Γωνιακὸν τεμάχιον προσαρμόζον τεμαχίῳ τῆς ὑδρορρόης τῶν μακρῶν πλευρῶν.

Εἰκ. 9. Γωνιακὸν τεμάχιον προσαρμόζον τεμαχίῳ τῆς ὑδρορρόης τῶν μακρῶν πλευρῶν.

ματος, ἔνθα δὲν ὑπῆρχε στοὰ ἀλλ' ἁπλῶς τοῖχος, δὲν θὰ ὑπῆρχον τοσοῦτον περιφανῆ ἀκρωτήρια, ἀλλ' ἄλλα τινὰ ἁπλούστερα, ἔχοντα σχῆμα ἀνθεμίων ἴσως. Οὕτως ἀναπαρίσταται ὁ ναὸς ἐν εἰκόνι 2.

Πλὴν τῶν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν κιόνων εἶχεν ὁ ναὸς κίονας καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, καὶ κατὰ τὰς τρεῖς πλευρὰς (εἰκ. 1), παρὰ τὰς δύο δηλ. μακρὰς πλευράς, καὶ παρὰ τὴν εἰς τὸ βάθος πλευράν, τὴν ἀπέναντι τῆς εἰσόδου. Παρὰ τὸ σύνηθες δὲ οἱ κίονες οὗτοι δὲν ἀφίστανται πολὺ τῶν τοίχων· ἰδίᾳ οἱ εἰς τὸ βάθος τοῦ σηκοῦ σχεδὸν ἐφήπτοντο τοῦ τοίχου. Οὗτοι ἄρα θὰ ἐχρησίμευον μόνον πρὸς κόσμον τοῦ τοίχου, ἐν ᾧ οἱ κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς θὰ ἐχρησίμευον πρὸς τούτοις πρὸς μείωσιν τοῦ μεγάλου σχετικῶς πλάτους τοῦ σηκοῦ, ἵνα καταστῇ οὕτως εὐκολωτέρα ἡ στέγασις τοῦ οἰκοδομήματος. Ἦσαν δὲ οἱ κίονες οὗτοι ἰωνικοῦ ρυθμοῦ, ὡς δηλοῦται ἐκ τοῦ μόνου καλῶς σχετικῶς σωζομένου καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν ἐπιστυλίου τῆς βορειοδυτικῆς ἢ νοτιοδυτικῆς γωνίας τοῦ τοίχου, τοῦ ἐν Πίν. Δ', εἰκ. 1. Τομὴ τοῦ ἐπιστυλίου τούτου εἰκονίζεται ἐν εἰκ. 5. Ἐκ τούτου μανθάνομεν ὅτι ὁ θριγκὸς τοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ εἶχεν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἰωνικὰς τὰς μορφάς· τοιοῦτος ἄρα ἦτο καὶ ὁ θριγκὸς τῶν κιόνων. Εὐνόητον δ' εἶνε ὅτι τὰ ἐπιστύλια τῆς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν δωρικῆς στοᾶς εἶχον δωρικὰς τὰς μορφὰς καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρα ἐπιστύλιον δὲν δύναται νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν στοάν, ἀλλ' εἰς τὸν τοῖχον. Τοῦτο ἄλλως δείκνυται ἐναργῶς ἐκ τοῦ σχετικῶς μικροῦ αὐτοῦ μήκους· δὲν ἔβαινε τοῦτο ἀπὸ κίονος εἰς κίονα, διότι ἔχει μῆκος ἀκριβῶς κατὰ τὸ ἥμισυ μικρότερον ἢ ὅσον πρὸς τοῦτο ἔπρεπε νὰ ἔχῃ. Εἰς τούτους δὲ τοὺς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἰωνικοὺς κίονας δυνατὸν νὰ ἀνήκῃ τὸ ἐν εἰκ. 10 κιονόκρανον ἐκ πώρου λίθου, ὅπερ εὑρέθη οὐχὶ μακρὰν τοῦ ναοῦ, ἐν τῷ χώρῳ τῷ πρὸς δυσμὰς τοῦ ἱεροῦ οἰκοδομήματος. Τὸ κιονόκρανον τοῦτο οἱ Defrasse - Lechat ἐκλαμβάνουσιν ὡς ἀνῆκον εἰς τὸ Ἄβατον (*Epidaure* σ. 133)· ἀλλ' οἱ ἀναγνῶσται τῶν Πρακτικῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους γνωρίζουσιν ἤδη τίνα τὰ κιονόκρανα τὰ εἰς εἰς τὸ Ἄβατον ἀνήκοντα.

Εἰκ 10. Κιονόκρανον τῶν ἐν τῇ ἐσωτερικῇ εἰκόνων.

Τέλος ρητέον ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ, πρὸ τοῦ ἀνωφεροῦς ἐπιπέδου, δι' οὗ ἀνήρχετό τις εἰς τὸν ναόν, ὑπάρχει πλακόστρωτον δάπεδον. Ἐνταῦθα ἦτο ἱδρυμένος μέγας, ὡς φαίνεται, βωμός.

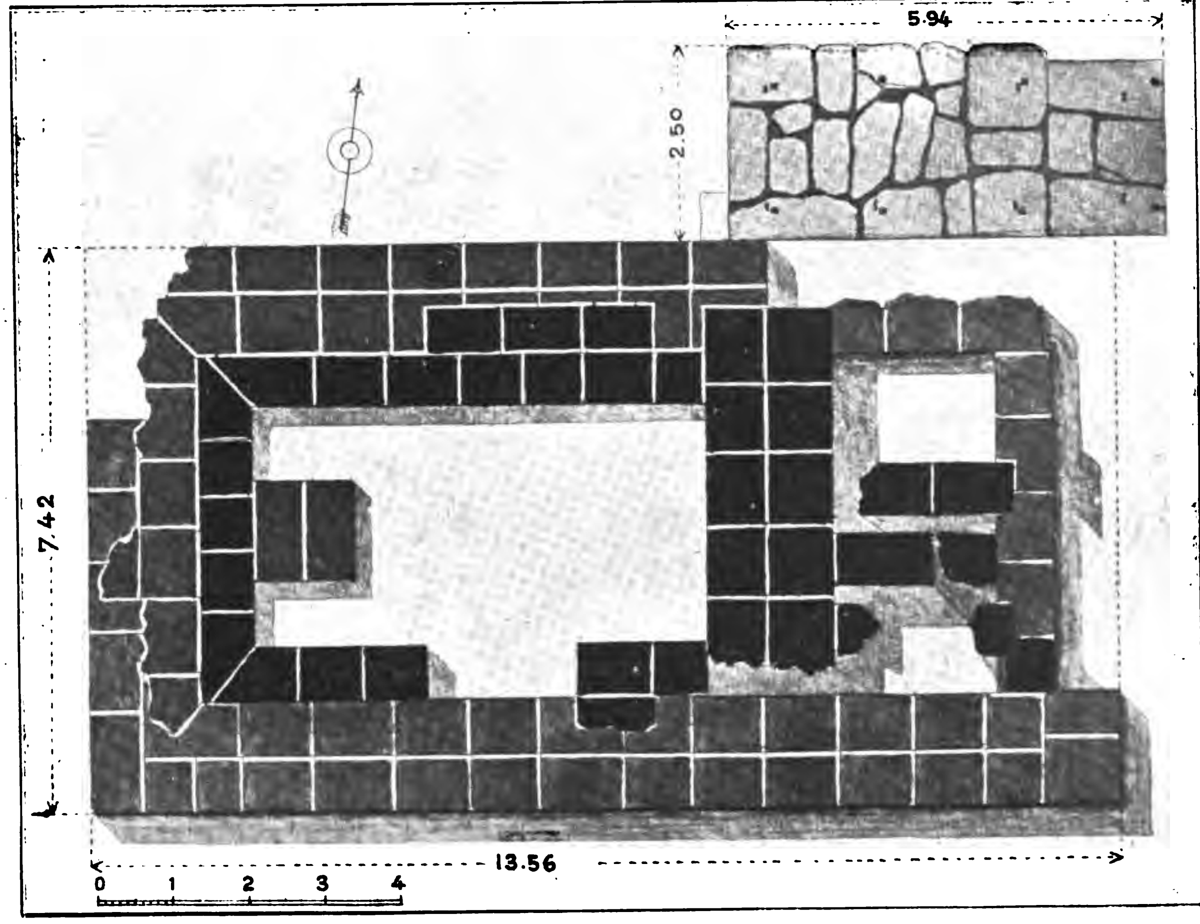
Περὶ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος δὲ ὄντος τοῦ λόγου σημειωτέον ὅτι ἐν τῷ Ἱερῷ ἐλατρεύετο ἡ θεὰ αὕτη πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ αὐτῆς τούτου, ἀπὸ τοῦ β' ἡμίσεος τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος τοὐλάχιστον. Τοῦτο μανθάνομεν ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τῆς καθοριζούσης καὶ κανονιζούσης τὰς εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, τὸν Ἀσκληπιόν, τὴν Λητὼ καὶ τὴν Ἄρτεμιν προσφερτέας ἐν τῷ Ἱερῷ θυσίας.

2.

Ναὸς τῆς Θέμιδος καὶ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης.

Ἐν τῷ ἱερῷ ὑπῆρχε, κατὰ Παυσανίαν (II, 27,6), ἱερὸν Ἀφροδίτης καὶ Θέμιδος. «Ἐντὸς δὲ τοῦ ἄλσους ναός τέ ἐστιν Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα Ἠπιόνης καὶ Ἀφροδίτης ἱερὸν καὶ Θέμιδος». Τινὲς ἐνόμισαν ὅτι ἓν ἱερόν, κοινὸν τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ Θέμιδι, ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἱερῷ. Ἀλλὰ τὴν ἐκ τῆς ἀορίστου φράσεως τοῦ Παυσανίου ἀμφιβολίαν αἴρει ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα ἐν τῷ Ἱερῷ, ἐκ τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος, ὡς φαίνεται, προερχομένη, ἐν ᾗ ἀναγινώσκονται τάδε: Τῶν πώρων τῶν εἰς τὸ Ἀφροδίτιον ἀγομένων Ἡρακλεῖδαι ΘΓ. Τὸ Ἀφροδίτιον τοῦτο εἶνε προφανῶς τὸ κατὰ Παυσανίαν ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης. Ἀλλ' ἀφ' οὗ ἡ Ἀφροδιτη εἶχεν ἴδιον ἱερόν, ἴδιον ἱερὸν θὰ εἶχε καὶ ἡ Θέμις. Πλὴν τῶν δύο ἄρα γνωστῶν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ, τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, δύο ἔτι ναοὶ ζητητέοι ἐν τῷ Ἱερῷ. Δύο δὲ ἀληθῶς ἔχουσι νῦν ἀνακαλυφθῆ.

Ναὸς Θέμιδος. Πρὸς βορρᾶν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ 85 περίπου μέτρων, περὶ τὸ μέσον τοῦ

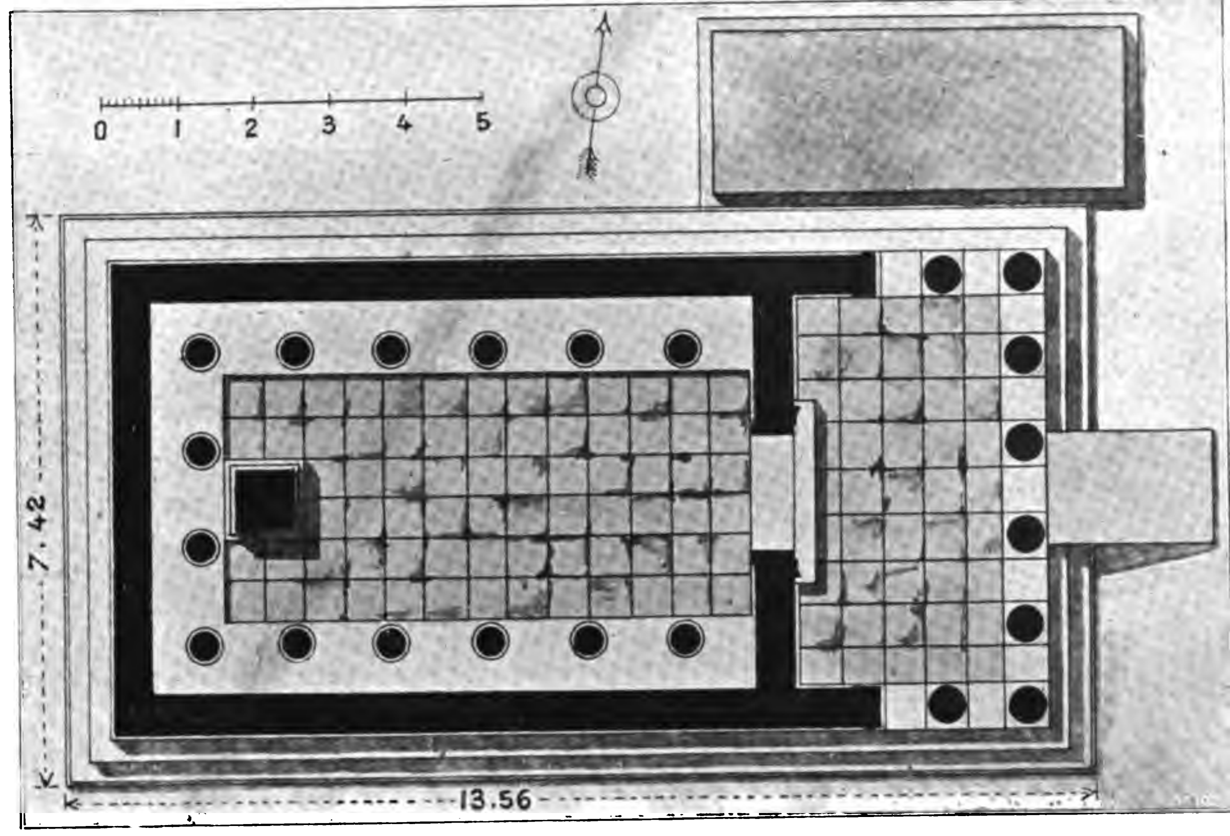
Εἰκ. 11. Κρηπίδωμα ναοῦ Θέμιδος.

χώρου τοῦ μεταξὺ τοῦ ναοῦ τούτου καὶ τῶν Προπυλαίων τοῦ Ἱεροῦ ἀπεκαλύφθη ἐν ἔτει 1892 (Πρακτικὰ τοῦ 1892, σ. 55. Ἀρχ. Δελτίον, 1892, σ. 39) κρηπίδωμα ναοῦ ἐκ πώρου λίθου ἐν κακῇ καταστάσει διατηρούμενον, διότι καὶ ἐνιαχοῦ ἐντελῶς κατεστραμμένον εἶνε καὶ πλὰξ τοῦ δαπέδου οὐδεμία σώζεται. Τὴν σημερινὴν αὐτοῦ κατάστασιν βλέπει τις ἐν εἰκ. 11 καὶ ἐν Πίν. Α, εἰκ. 2. Τὸ μὲν μῆκος αὐτοῦ εἶνε $13^{μ}$,56, τὸ δὲ πλάτος $7^{μ}$,42.

Εἰ καὶ ἐν τοσοῦτον κακῇ καταστάσει διατηρεῖται τὸ κρηπίδωμα τοῦτο, παρέχει ἡμῖν ὅμως τὰ στοιχεῖα, ὥστε νὰ ἀναπαραστήσωμεν τὸ δάπεδον αὐτοῦ οὐχὶ μετὰ δυσχερείας (εἰκ. 12). Ἐν Πίν. Α', εἰκ. 2, (ἔνθα εἰκονίζεται τὸ κρηπίδωμα διὰ φωτογραφίας ληφθείσης ἀπὸ τοῦ πρὸς δυσμὰς αὐτοῦ χώρου), διακρίνομεν λίθους ἀποτελοῦντας θεμέλια τοῦ τοίχου (Α'), ὑπόθεμα στυλοβατῶν ἐσωτερικῶν κιόνων (Α') καὶ δύο λίθους ἀποτελοῦντας τὸ ὑπόθεμα τοῦ βάθρου τοῦ ἀγάλματος (Α''). Φαίνεται ὅτι ὁ ναὸς οὗτος εἶχε τὸ σχῆμα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ σχῆμα, ὃ εἶχε καὶ ὁ ἐν τοῖς ἑπομένοις ναὸς (ἴδε εἰκ. 15), ἀπετελεῖτο δηλ. ἁπλῶς ἐκ σηκοῦ ἔχοντος κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν ἑξάστυλον στοὰν καὶ ἀνὰ ἕνα κίονα μεταξὺ ἑκάστου τῶν κατὰ τὰ ἄκρα κιόνων τῆς στοᾶς καὶ τῆς ἀντιστοίχου παραστάδος τοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ· εἶχε δὲ καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κίονας, καὶ κατὰ τὰς τρεῖς πλευράς, ὥσπερ καὶ ὁ τῆς Ἀρτέμιδος, σὺν τῇ διαφορᾷ ὅτι οἱ πρὸ τῆς εἰς τὸ βάθος τοῦ σηκοῦ πλευρᾶς ἀφίσταντο ἱκανῶς τοῦ τοίχου, ὅσον καὶ οἱ παρὰ τὰς δύο ἄλλας πλευράς, δὲν ἦσαν δηλ. ὅλως παρὰ τὸν τοῖχον, ὡς ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος. Τὸ ἄγαλμα ἦτο ἱδρυμένον εἰς τὸ βάθος τοῦ σηκοῦ, ἀμέσως πρὸ τῶν κιόνων.

Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι οἱ μὲν τῆς στοᾶς κίονες ἦσαν δωρικοῦ ῥυθμοῦ, οἱ δὲ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἰωνικοῦ. Πλησίον τοῦ οἰκοδομήματος εὑρέθησαν τὰ ἐν εἰκ. 13 πώρινα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ· ἀλλ' ἂν ταῦτα ἐκ τοῦ ναοῦ τούτου ἢ ἐκ τῶν πέριξ οἰκοδομημάτων προέρχονται, ἀβέβαιον.

Παρὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς ἀρκτικῆς πλευρᾶς τοῦ κρη-

Εἰκ. 12. Κάτοψις ναοῦ Θέμιδος (ἀναπαράστασις).

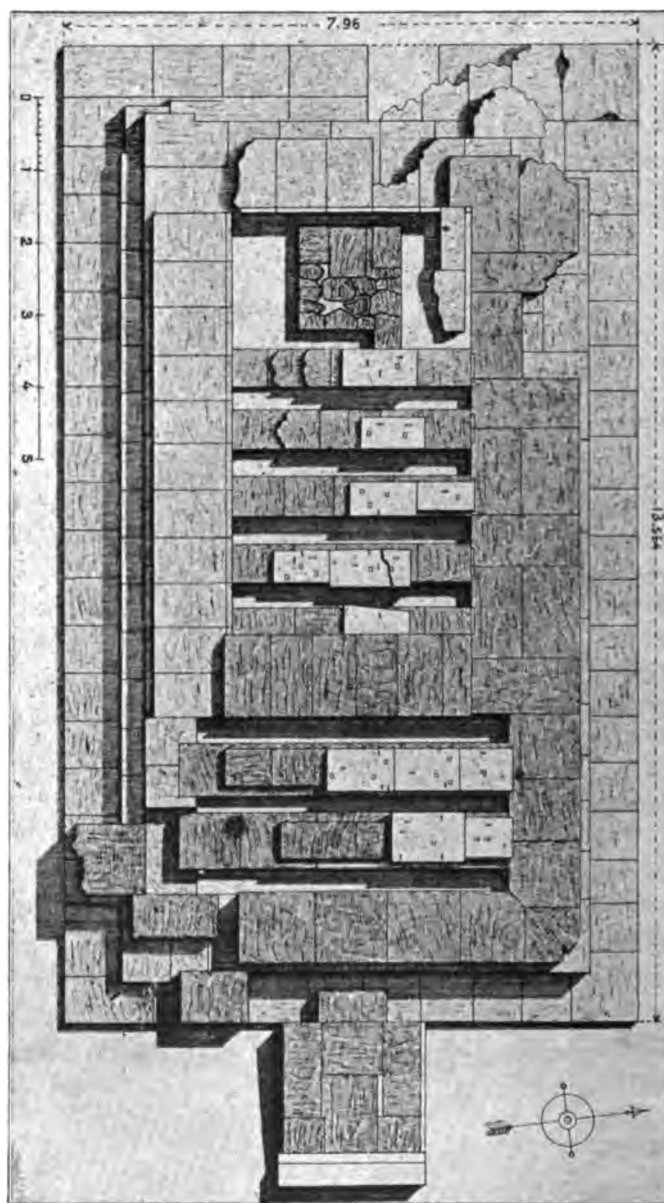
Εἰκ. 13. Ἀρχιτεκτονικὰ μέλη ἐκ πώρου εὑρεθέντα περὶ τὸν ναὸν τῆς Θέμιδος.

πιδώματος σώζεται μέγα δάπεδον ἐκ πλακῶν τιτανολίθου (πίν. Α' εἰκ. 2, Β). Ἴσως ἐπ' αὐτοῦ ἦτο ἱδρυμένος βωμός.

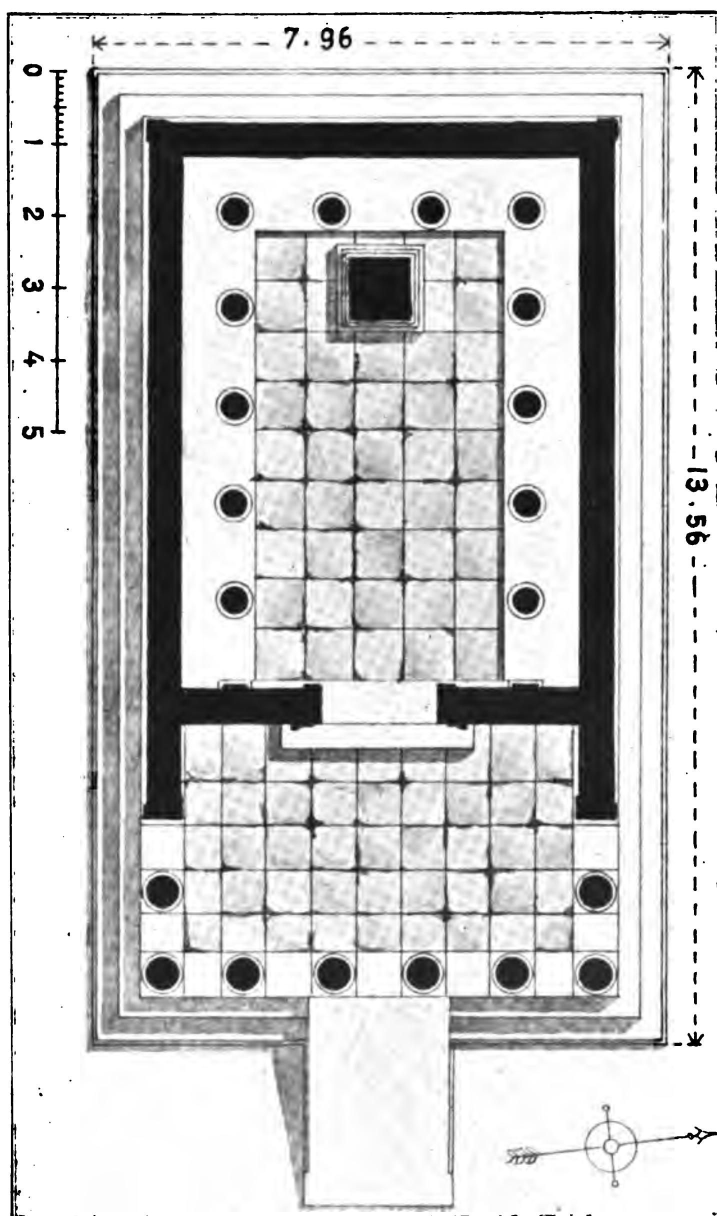
Τὸν ναὸν τοῦτον ἐξελάμβανον μέχρι τοῦ 1900 (Ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, 1900, σ. 135) ὡς τὸ κατὰ τὴν μνημονευθεῖσαν ἐπιγραφὴν «πώρων τῶν είς τὸ Ἀφροδίτιον ἀγομένων Ἡρακλείδαι ΒΓ» Ἀφροδίτιον· ἀλλ' ἀφ' οὗ κατὰ τὸ 1902 ἀπεκαλύφθη καὶ ἄλλος ἐν τῷ Ἱερῷ ναός, ἔχω λόγον (ἴδε κατωτέρω) ὅπως μᾶλλον τὸν τελευταῖον τοῦτον ναὸν ἐκλάβω ὡς τὸ Ἀφροδίτιον. Κατ' ἀκολουθίαν, τὸν προκείμενον ναὸν ἐκλαμβάνω ὡς τὸν ναὸν τῆς Θέμιδος. Περὶ τῆς Θέμιδος δ' ὄντος τοῦ λόγου σημειωτέον ὅτι κατ' ἐπιγραφὴν ῥωμαϊκῶν χρόνων ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἱερῷ Πυρφόρος Δικαιοσύνης.

Ναὸς Ἀφροδίτης. Κατὰ τὰς ἐν ἔτει 1902 γενομένας συμπληρωτικὰς ἐργασίας πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν κατὰ τὸ τοπογραφικὸν σχέδιον τοῦ ὅλου Ἱεροῦ ἀνεκαλύφθη ἐν τῷ ὀροπεδίῳ τῷ κατὰ τὴν πρὸς τὸ Κυνόρτιον διεύθυνσιν, νοτιανατολικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ 600 περίπου μέτρων, εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς ἀπὸ τοῦ ναοῦ εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ Κυνορτίου ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος Μαλεάτα ἀγούσης ὁδοῦ, πλησίον μεγάλης ἑλληνικῶν χρόνων δεξαμενῆς, τὸ ἐκ πώρου λίθου κρηπίδωμα ναοῦ (εἰκ. 14 καὶ πίν. Β', εἰκ. 1) ἔχοντος μῆκος 13^{μ},56 καὶ πλάτος 7^{μ},96, ἔχοντος δηλ. τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς μῆκος, ὃ καὶ ὁ προηγούμενος ναός, ὁ τῆς Θέμιδος, καὶ πλάτος σχεδὸν τὸ αὐτό. Διατηρεῖται δὲ τοῦτο σχετικῶς ἐν καλῇ καταστάσει, διότι καὶ πλάκες τινὲς τοῦ δαπέδου καὶ τὸ ἀνωφερὲς ἐπίπεδον σώζονται καὶ τὸ ὑπόθεμα τοῦ βάθρου τοῦ ἀγάλματος διακρίνεται. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ ναὸς οὗτος εἶχε τὸ αὐτὸ σχῆμα (εἰκ. 15), ὃ καὶ ὁ προηγούμενος ναὸς καὶ ὁ τῆς Ἀρτέμιδος. Τὸ ἄγαλμα ἦτο ἱδρυμένον εἰς τὸ βάθος τοῦ σηκοῦ, ἀμέσως πρὸ τῶν κιόνων.

Ἄλλα ἀρχαῖα οἰκοδομήματα περὶ τὸν ναὸν τοῦτον δὲν ὑπάρχουσιν, οὔτε εὑρέθη τι, γλυπτὸν ἢ ἐπιγραφὴ ἢ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη· μόνον εὑρέθη, ἀκριβῶς παρὰ τὸ κρηπίδωμα, τὸ ἐν εἰκ. 16 καὶ 17 ὡραῖον ἐκ πώρου λίθου ἰωνικὸν κιονόκρανον, ὅπερ τούτου ἕνεκα

Εἰκ. 14. Κρηπίδωμα ναοῦ Ἀφροδίτης.

Εἰκ. 15. Κάτοψις ναοῦ Ἀφροδίτης (ἀναπαράστασις).

Εἰκ. 16. Ἰωνικὸν κιονόκρανον ἐκ πώρου λίθου.

Εἰκ. 17. Ἰωνικὸν κιονόκρανον ἐκ πώρου λίθου.

δικαιούμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὸν ναόν, εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς ἢ εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς κίονας αὐτοῦ. Καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας τῶν τοῦ κρηπιδώματος καὶ τὸ κιονόκρανον δεικνύουσιν ὅτι τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο θὰ ᾠκοδομήθη κατὰ τὴν Δ´ ἑκατονταετηρίδα.

Τὸν ναὸν τοῦτον, τοσοῦτον μακρὰν ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν οἰκοδομημάτων ἀπέχοντα, ἐκλαμβάνω ὡς τὸ κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν Ἀφροδίτιον ὁρμώμενος ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ «τῶν πώρων τῶν εἰς τὸ Ἀφροδίτιον ἀγομένων Ἡρακλεῖδαι Θ 𐅄». Ἡ λέξις ἀγομένων δηλοῖ ὅτι οἱ πῶροι μετεφέροντο μακρὰν τοῦ κέντρου τοῦ Ἱεροῦ, μακρὰν δηλ. τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν πολλῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομημάτων, ἔνθα αἱ πολλαὶ οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι ἐγίνοντο κατὰ τὴν Δ´ ἑκατονταετηρίδα, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τῶν εὑρεθεισῶν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ἐπιγραφῶν.

Πρὸ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ ναοῦ, εἰς ἀπόστασιν 2μ,85 ἀπὸ τοῦ ἀνωφεροῦς ἐπιπέδου, ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ἄξονος τοῦ ναοῦ, ὑπῆρχεν ὁ βωμός, οὗτινος σῴζεται τὸ ἐκ πώρων λίθων ὑπόθεμα. Ἔχει τοῦτο μῆκος 2μ,40 καὶ πλάτος 1μ,10.

Οἱ δύο ναοί, ὁ τῆς Θέμιδος καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης, ἔχουσι τὰς αὐτὰς διαστάσεις καὶ ἀναλογίας καὶ τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς σχῆμα· ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς Ἀρτέμιδος ἔχει τὸ αὐτὸ σχῆμα, διαφέρει κυρίως τῶν προηγουμένων κατὰ τοῦτο ὅτι ὁ σηκὸς ἔχει μέγεθος μὲν μικρότερον, ἢ ὁ τῶν δύο προηγουμένων, πλάτος δὲ μεγαλήτερον. Ἡ ὕπαρξις ἐν τῷ αὐτῷ ἱερῷ τριῶν οὕτως ὁμοίων ναῶν εἶνε πρωτοφανὴς καὶ φαινόμενον ἀληθῶς παράδοξον. Εἶνε τοῦτο μία ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις, ὅτι οἱ ναοὶ ᾠκοδομήθησαν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καὶ κατὰ σχέδια τοῦ αὐτοῦ, ὡς φαίνεται, ἀρχιτέκτονος.

Οἱ Ἐπιδαύριοι εἶχον ἀφθονίαν χρηματικῶν πόρων κατὰ τὴν Δ´ ἑκατονταετηρίδα καὶ οὕτως ἠδυνήθησαν ἐν πάσῃ ταχύτητι νὰ ἐγκαλλωπίσωσι τὸ Ἱερόν. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἑκατονταετηρίδος ταύτης ἔκτισαν τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ πρῶτον, καὶ εἶτα τὸ Ἄβατον καὶ ἴσως τὸ ἱερὸν οἰκοδόμημα (τὸν μέγαν

βωμὸν τοῦ 'Ασκληπιοῦ), ἀκολούθως τὴν θόλον καὶ τὸ θέατρον καὶ κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς ἑκατονταετηρίδος τὸν ναὸν τῆς 'Αρτέμιδος, τὸν τῆς 'Αφροδίτης καὶ τὸν τῆς Θέμιδος.

Περὶ τοῦ μήκους τοῦ ἀργολικοῦ ποδός. Εἶνε παράδοξον ἀληθῶς ὅτι καὶ οἱ δύο ναοί, ὁ τῆς Θέμιδος καὶ ὁ τῆς 'Αφροδίτης, καταμετρηθέντες, μεθ' ὅσης δυνατῆς ἀκριβείας, εὑρέθησαν ἔχοντες ἑκάτερος αὐτῶν μῆκος 13,56. Εὐνόητον ἐκ τούτου εἶνε ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος θὰ εἶνε τὸ ἄθροισμα στρογγύλου ἢ πάντως ἀκεραίου ἀριθμοῦ ποδῶν. 'Αλλὰ τίς ὁ ποὺς οὗτος;

'Εν τῷ 'Ιερῷ τοῦ 'Ασκληπιοῦ, σ. 109, πραγματευόμενος περὶ τοῦ Σταδίου τῆς 'Επιδαύρου ἐξήγαγον ὅτι τὸ στάδιον τοῦτο εἶχε πόδα μήκους 0,30108, ἤτοι 0,301, ἄγνωστον δ' ὄντα τὸν πόδα τοῦτον ὠνόμασα ἀργολικὸν πόδα. Διαιροῦντες νῦν τὸν ἀριθμὸν 13,56 διὰ τοῦ 0,301 εὑρίσκομεν πηλίκον τὸν ἀριθμὸν 45. Οἱ δύο ἄρα ναοὶ εἶχον μέγεθος 45 ἀργολικῶν ποδῶν.

3.

Ἄλλοι ναοί.

Ἄγνωστον οἰκοδόμημα. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ τῆς 'Αρτέμιδος, εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν, ἀπεκαλύφθη οἰκοδόμημα ἐκ τιτανολίθου ἔχον μῆκος 7,28 καὶ πλάτος 4,87. Σώζονται δ' αὐτοῦ ἡ εὐθυντηρία καὶ μία ἐπ' αὐτῆς σειρὰ λίθων (ὕψους 0,28, πλάτους 0,50), οἵτινες ἦσαν διὰ δεσμῶν συνδεδεμένοι (εἰκ. 18 καὶ πίν. Β', 2) καὶ ἀπετέλουν τὴν βάσιν τῶν τοίχων τοῦ οἰκοδομήματος. 'Η εἴσοδος τοῦ οἰκοδομήματος ἦτο ἐν τῇ ἀνατολικῇ πλευρᾷ, ἔνθα ὑπῆρχε τὸ σύνηθες ἐν τῷ 'Ιερῷ ἀνωφερὲς ἐπίπεδον.

Διὰ λεπτῶν πλακῶν ἀποτελουσῶν οἱονεὶ λίθινον κιγκλίδωμα χωρίζεται τὸ οἰκοδόμημα εἰς δύο τμήματα, ὧν τὸ μὲν πρὸς ἀνατολὰς ἔχει μῆκος 2,97 τὸ δὲ πρὸς δυσμὰς 3,07. Τὸ ἔδαφος

Εἰκ. 19. Ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνης πλακός.

ἀναγράφονται δαπάναι πρὸς ἐγγλυφὴν τῶν ἐν τῷ οἰκοδομήματι, πρὸς ἀγορὰν ξύλων καὶ ἐργασίαν ξυλίνων μερῶν αὐτοῦ, πρὸς ἀγορὰν κεραμίδων καὶ πρὸς χάραξιν γραμμάτων ἐπὶ στηλῶν· οὐδὲν ὅμως ἀναγινώσκεται ἐν αὐτῇ δυνάμενον νὰ διδάξῃ ἡμᾶς τι περὶ τῶν μορφῶν ἢ περὶ τοῦ σχήματος αὐτοῦ.

Ἀνάκειον. Ἐκ τῆς ἐν Fouilles d'Epidaure, σ. 47 ἀρ. 57, ἐπιγραφῆς μεταγενεστέρων ρωμαϊκῶν χρόνων μανθάνομεν ὅτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἱερῷ Ἀνάκειον, ἱερὸν δηλ. τῶν Διοσκούρων. Ὅτι δὲ οἱ Διόσκουροι ἐλατρεύοντο ἐν τῷ Ἱερῷ δηλοῦται καὶ ἐξ ἄλλης ἐπιγραφῆς, τῆς ἐν Fouil. d'Epid. σ. 59 ἀρ. 145.

Ναὸς Τελεσφόρου. Ἐκ τῆς ἐν εἰκ. 19 ἐπιγραφῆς τῶν μετὰ Χριστὸν χρόνων γίνεται γνωστόν, ὅτι ἐν τῷ Ἱερῷ ὑπῆρχε καὶ ναὸς Τελεσφόρου περιέχων ἄγαλμα τοῦ θεοῦ τούτου. Τόν τε ναὸν καὶ τὸ ἄγαλμα ἀνήγειρε Φάβουλλός τις κατὰ παραγγελίαν τοῦ θεοῦ γενομένην καθ' ὕπνους. Εἶνε δὲ κεχαραγμένη ἡ ἐπιγραφὴ ἐπὶ λεπτοτάτης μαρμαρίνης πλακός, ἥτις, ὡς ἐκ τούτου φαίνεται, θὰ ἦτο προσκεκολλημένη τῷ ἐπιστυλίῳ ἢ ἄλλῳ τινὶ μέρει τοῦ ναοῦ.

Ἡ ἐπιγραφὴ εὑρέθη ἐντετειχισμένη ἐν μεσαιωνικῷ τινι κτίσματι κειμένῳ πρὸς ἀνατολὰς τῶν Προπυλαίων τοῦ Ἱεροῦ εἰς οὐχὶ μακρὰν ἀπὸ τῶν Προπυλαίων τούτων ἀπόστασιν. Ἐν τῷ αὐτῷ κτίσματι εὑρέθη καὶ ἡ τρίτη μεγάλη στήλη τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἰαμάτων.

Τοσοῦτοι ἦσαν οἱ ναοὶ (πρὸς τῷ ναῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ) καὶ τὰ ἱερὰ τὰ ἐν τῷ Ἱερῷ, καθ' ἃ μανθάνομεν ἐκ τῶν περισωθέντων ἐρειπίων καὶ ἐκ τῶν φιλολογικῶν καὶ ἐπιγραφικῶν πηγῶν. Τὸν ἐπὶ τοῦ Κυνορτίου ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίνου κτισθέντας ναοὺς δὲν περιέλαβον ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΑΙ ΕΝ ΛΥΚΟΣΟΥΡᾼ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Κύριον ἔργον τῆς ἀποστολῆς μου εἰς Λυκοσούραν κατὰ τὸ 1906 ἦτο ἡ οἰκοδομὴ μουσείου ἐπὶ τοῦ χώρου τῶν ἀνασκαφῶν πρὸς ἐναπόθεσιν ἐν αὐτῷ τῶν ἐν Λυκοσούρᾳ καταλειφθέντων μεγάλων τεμαχίων τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Δαμοφῶντος καὶ τῶν λοιπῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων ἀρχαιοτήτων, καθ' ὅσον τὸ μικρὸν οἴκημα, ὅπερ ἀπό τινων ἐτῶν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας οἰκοδομηθὲν ἐχρησίμευε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἦτο ὅλως ἀνεπαρκὲς καὶ ἔκειτο ἐν ἀκαταλλήλῳ θέσει, ἐπὶ τῆς πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Δεσποίνης μακρᾶς στοᾶς.

Τὸ νέον μουσεῖον ᾠκοδομήθη ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου τοῦ ναοῦ τῆς Δεσποίνης κειμένου ἐπιπέδου, ἐν περιόπτῳ θέσει, μὴ βλαπτούσῃ δὲ τὴν θέαν τῶν σῳζομένων ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων. Ἔχει χωρητικότητα μέτρων 13 πρὸς 6,50 καὶ δύναται ἀνέτως νὰ περιλάβῃ πάσας τὰς ἐν Λυκοσούρᾳ ἀρχαιότητας, αἵτινες καὶ ἐτέθησαν ἤδη προσωρινῶς ἐν αὐτῷ. Ὑπελογίσθη πρὸς τούτοις ὁ χῶρος τοῦ Μουσείου κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ δύνανται νὰ στηθῶσιν ἐν αὐτῷ τὰ ἀγάλματα τοῦ Δαμοφῶντος ἀνασκευαζόμενα κατὰ τὸ δυνατὸν τῇ βοηθείᾳ καὶ τῶν μικροτέρων ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσείῳ εὑρισκομένων τεμαχίων, καὶ γυψίνων ἐκμαγείων τῶν μεγαλειτέρων τεμαχίων του Ἐθνικοῦ Μουσείου, ἅτινα θέλουσι μεταφερθῇ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ εἰς Λυκοσούραν.

Παρὰ τὸ Μουσεῖον ᾠκοδομήθη καὶ μικρότερον οἴκημα πρὸς κατοικίαν τοῦ φύλακος τῶν ἀρχαιοτήτων Λυκοσούρας. Τὸ μικρὸν οἰκοδόμημα, ὅπερ ἐχρησίμευε προηγουμένως ὡς μουσεῖον, κατερρίφθη, τὸ δὲ ὑλικὸν αὐτοῦ ἐν μέρει μὲν ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὴν νέαν οἰκοδομήν, ἐν μέρει δὲ ἀπεκομίσθη ἐκτὸς τοῦ χώρου τοῦ Ἱεροῦ τῆς Δεσποίνης.

Αἱ ἐν Λυκοσούρᾳ γενόμεναι κατὰ τὸ 1906 ἀνασκαφικαὶ ἐργασίαι ἀπέβλεπον κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς συμπλήρωσιν παλαιοτέ-

ρων ἀνασκαφῶν. Οὕτω ἐξηρευνήθη τελειότερον ὁ χῶρος παρὰ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ἱεροῦ τεμένους τῆς Δεσποίνης, ἔνθα ὑπετίθετο, ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν περιγραφὴν τοῦ Παυσανίου ἠδύναντο νὰ εὑρίσκωνται λείψανα τοῦ ναοῦ τῆς Ἡγεμόνης Ἀρτέμιδος. Δυστυχῶς ἡ ἀνασκαφὴ αὕτη δὲν ἔφερεν εἰς φῶς πρᾶγμά τι μαρτυροῦν ὁπωσδήποτε περὶ τῆς ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ ὑπάρξεως ναοῦ. Τὸ ὑλικόν, ἐξ οὗ ἦτο ᾠκοδομημένη ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, προέρχεται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Δεσποίνης, ἐκ τοῦ Μεγάρου, ἐκ τῆς πρὸ τοῦ ναοῦ μακρᾶς στοᾶς, ἐλάχιστα δὲ μέλη ἔχουσι ληφθῇ ἐξ ἄλλων κτιρίων, ἅτινα πάντα δυνάμεθα νὰ καθορίσωμεν. Οὐδεὶς λίθος μαρτυρεῖ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἑτέρου ναοῦ.

Ἐπίσης ἀνέσκαψα μικρὸν μέρος ἐν τῇ στενῇ διόδῳ μεταξὺ τοῦ λόφου τοῦ Τερζῆ καὶ τοῦ ἀνατολικώτερον κειμένου μικροῦ λοφίσκου, ἔνθα σῴζεται ὁ περίβολος τοῦ Ἱεροῦ τῆς Δεσποίνης, καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσιν ἀρχαιότητες ἢ τοὐλάχιστον ἀρχιτεκτονικὰ μέλη καταπεσόντα ἐκ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ Τερζῆ· ἀλλ' ἐντὸς δύο μεγάλων, βαθέων λάκκων, οὓς ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ ἔσκαψα, οὐδὲν τοιοῦτον ἀνεκάλυψα, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ ἀνασκάψω ὅλον τὸν κατ' ἐκείνην τὴν θέσιν χῶρον. Ὁ τοῖχος τοῦ περιβόλου σῴζεται ἀρκούντως καλῶς, ὥστε νὰ δύναταί τις νὰ παρακολουθήσῃ τὴν συνέχειαν αὐτοῦ κατ' ἐκείνην τὴν θέσιν.

Ἐπίσης ἐνόμισα, ὅτι ἦτο ἀναγκαῖον νὰ προβῶ εἰς συμπληρωματικὴν ἀνασκαφὴν τοῦ Μεγάρου, οὕτω δὲ κατώρθωσα νὰ ἐξακριβώσω κάλλιον τὸ σχέδιον τούτου. Πρὸς οἰκοδομὴν αὐτοῦ εἶχε σκαφῆ ὁ βράχος κατὰ τὸ πλάγιον τοῦ λόφου τοῦ Τερζῆ ἔνθα κεῖται τοῦτο. Ἐν ταῖς γενικαῖς γραμμαῖς ὁμοιάζει τὸ Μέγαρον πρὸς τὸν κυρίως βωμόν, ἐφ' οὗ ἐτελοῦντο αἱ θυσίαι, τοῦ περιφήμου βωμοῦ τῆς Περγάμου. Εἶνε κτίσμα περίπου τετραγωνικόν, ἔχον μῆκος μὲν 10 περίπου μέτρων καὶ βάθος περίπου 8 μέτρων. Κατὰ τὴν πρόσοψιν ὑπάρχουσι τρεῖς βαθμῖδες, δι' ὧν εἰσήρχετό τις πιθανώτατα εἰς ἓν χαμηλότερον ἐπίπεδον, τὴν πρόθεσιν· ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου τούτου ἄγουσι δύο μικρότεραι κλίμακες, μία καθ' ἑκάτερον ἄκρον, εἰς τὸν ὀλίγον ὑψηλότερον κειμε-

νον καθ' αὐτὸ βωμόν, τοῦ ὁποίου τὸ δάπεδον εἶνε ἐστρωμένον διὰ χονδρῶν πηλίνων πλακῶν, ὧν ὀλίγαι σῴζονται κατὰ χώραν φέρουσαι ἔτι τὰ ἴχνη τῶν ἰσχυρῶν πυρῶν τῶν θυσιῶν. Ὁ βωμὸς ἀπεκλείετο κατὰ τὸ βάθος διὰ τοίχου ἀποτελουμένου ἐκ δωρικῶν κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον ηὐλακωμένων ἡμικιονίων, τὰ μεταξὺ τῶν ὁποίων διαστήματα ἐκλείοντο μέχρι τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ ὕψους τῶν κιονίσκων διὰ μεγάλων τεχνικῶς ἐξειργασμένων πλακῶν. Καθ' ἑκάτερον ἄκρον τοῦ τοίχου τούτου τῶν ἡμικιονίων εὑρίσκετο δωρικὴ παραστάς, ἐκορυφοῦτο δ' ὡς φαίνεται, ὁ τοῖχος διὰ δωρικοῦ ἀετωματίου. Ἐννοεῖται, ὅτι ὁ τοῖχος οὗτος μετὰ τῶν ἡμικιονίων μόνον ἐκ σῳζομένων ἀσφαλῶν σημείων καὶ ἐκ τῶν ἐκεῖ πλησίον κειμένων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν δύναται νὰ ἀναπαρασταθῇ, οὐδὲν δὲ μέρος τούτου σῴζεται εἰσέτι κατὰ χώραν.

Ἑκατέρωθεν τοῦ βωμοῦ, ὡς συνέχεια τῆς βάσεως τοῦ τοίχου τῶν ἡμικιονίων, σώζεται μικρὰ κλῖμαξ ἐκ τριῶν βαθμίδων. Ὄπισθεν δὲ καὶ ὑψηλότερον τοῦ βωμοῦ ὑπάρχει ἀναλημματικὸς τοῖχος, ὅπως βαστάζῃ τοὺς ὑψηλότερον τοῦ βωμοῦ ὄγκους τοῦ λόφου τοῦ Τερζῆ, συνεχιζόμενος ἐπὶ μικρὸν κατ' ὀρθὴν γωνίαν καὶ κατὰ τὰ δύο ἄκρα.

Ἐλπίζω, ὅτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος θὰ δυνηθῶ βοηθούμενος καὶ ὑπὸ ἀρχιτέκτονος νὰ ἀναπαραστήσω τελειότερον τὸ σχέδιον τοῦ σπουδαίου τούτου κτίσματος, οὗτινος παρόμοιον δὲν εὑρέθη εἰσέτι ἐν Ἑλλάδι.

Ἐπίσης συνεπλήρωσα τὴν ἀνασκαφὴν τῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ Τερζῆ σῳζομένων μνημείων, ἀνασκάψας τὸν χῶρον πέριξ τῆς ἐκεῖ εὑρεθείσης κρήνης, καὶ ἀποκαλύψας κατὰ μέγα μέρος μακρὸν τοῖχον, ὅστις ἦτο ἴσως ἡ βάσις τῆς ἐκεῖ μνημονευομένης ὑπὸ τοῦ Παυσανίου στοᾶς πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Πανός. Ἐπίσης ἀνέσκαψα ἐκ νέου, θέλων νὰ μελετήσω τὸ σχέδιον αὐτῆς, τὴν ἐν θέσει Συκιὰ ἀρχαίαν κρήνην, ἥτις εἶχεν εὑρεθῇ ἐν προηγουμένῃ ἀνασκαφῇ.

Δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς ἐκτὸς τοῦ Ἱεροῦ τῆς Δεσποίνης εἰς ὀλίγα μόνον μέρη ἐπεχείρησα. Ἐκ τούτων σπουδαιοτέρα ἦτο ἡ ἐν τῷ κτήματι τῶν κληρονόμων Λυμπεροπούλου ἐν τοῖς βορείως,

χαμηλότερον, τοῦ Ἱεροῦ τῆς Δεσποίνης κειμένοις ἀγροῖς. Κατὰ ταύτην ἀνεῦρον τὰ λείψανα μεγάλου Ῥωμαϊκοῦ λουτροῦ, οὕτινος τὰ κάτω μέρη τῶν διαφόρων δωματίων μετὰ τῶν διὰ πλίνθων ἐκτισμένων κιονίσκων τῶν ὑποκαύστων, σώζονται ἀρκούντως καλῶς. Τὸ λουτρὸν τοῦτο, ἀφοῦ ἐφωτογράφησα μέρος αὐτοῦ, ἐπέχωσα ἐκ νέου, κατὰ τὴν μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου συμφωνίαν μου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1907.

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΙᾼ.

Α΄) ἐν Παγασαῖς.

Κατὰ μῆνα Ἰούνιον ἐξετελέσαμεν ἐρεύνας ἀνὰ τὰ ἐρείπια τῶν Παγασῶν, ἐσκάψαμεν δ' ἐπί τινας ἡμέρας εἰς τὸ μεταξὺ τῆς ὁδοῦ, ἥτις ἄγει εἰς Ἁλμυρόν, καὶ τοῦ παρὰ τὰς πηγὰς «Μπουμπουλήθρα» βράχου, ὅστις φέρει λελαξευμένας βαθμῖδας καὶ οἰκήσεις, οἷαι τῶν ἐν Ἀθήναις βράχων.

Μεταξὺ τάφων, ἀνοικτῶν ἤδη, εὕρομεν ἐγγὺς καὶ τρεῖς ἑτέρους κτιστοὺς διὰ μικρῶν λίθων, τετραγώνους καὶ ἐστεγασμένους διὰ τριῶν μέχρι πέντε μεγάλων πλακῶν.

Οἱ τάφοι οὗτοι, καίπερ κεκαλυμμένοι, εἶχον ἤδη συληθῆ πρὸ πολλοῦ, καὶ οὐδὲν εὕρημα πλὴν ὀστῶν προῆλθεν ἐξ αὐτῶν. Τὸ ἐσωτερικὸν εἶχε χρισθῆ διὰ κονιάματος ἐκ κεράμων ἑφθῶν.

Ἐν τῇ περιοχῇ τῶν ἀρχαίων Παγασῶν θὰ ἐκτελεσθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας περαιτέρω ἔρευναι κατὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος 1907.

Β΄) ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Κοροπαίου Ἀπόλλωνος.

Κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ Αὐγούστου ἐξετελέσαμεν ἀνασκαφικὰς ἐρεύνας πρὸς εὕρεσιν τοῦ ἱεροῦ

τοῦ Κοροπαίου Ἀπόλλωνος, γνωστοῦ ἐκ τῶν μακρῶν ἰδίως ἐπιγραφῶν, ἃς ἐδημοσίευσεν ὁ Lolling.

Ἐσκάψαμεν δὲ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου «Πετράλωνα» ἐν θέσει «Λωτός» μεταξὺ τῶν καλυβίων Κλεοπάτρας καὶ Κωνσταντίνου Εὐαγγελινάκι, ἅτινα ἀπέχουσιν ἀλλήλων περὶ τὰ 100 μέτρα.

Μετὰ ματαίας ἀποπείρας ἐπί τινας ἡμέρας, καθ' ἃς συνηντῶμεν τοίχους εὐτελῶν μεταγενεστέρων κτιρίων καὶ πλῆθος κεράμων, εὕρομεν εἰς βάθος 2,60μ. τεῖχος ἐπιμελῶς ἐκτισμένον διὰ σκληρῶν λίθων, διῆκον πρὸς Ἀνατολὰς ἐπὶ μῆκος 34μ. ὑπὸ τὴν αὐλὴν καὶ τὴν γωνίαν τοῦ πρώτου καλυβίου· τὸ τέρμα αὐτοῦ κατὰ τὴν διεύθυνσιν ταύτην εἶναι ἀβέβαιον, ἕνεκα μεταγενεστέρων μεταβολῶν· πρὸς Δυσμὰς ὅμως γωνιοῦται καὶ ἔχει ἐγκάρσιον συνέχειαν ἐξ ὁμοίου τείχους, βαίνοντος πρὸς Νότον.

Μετὰ διάστημα 8μ. περίπου ἀπὸ τῆς Δυτικῆς γωνίας, ὅπερ δὲν ἀνεσκάψαμεν, ἄρχεται δεύτερον τεῖχος κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πρώτου καὶ τῆς ἰδίας κατασκευῆς, ὅπερ παρηκολουθήσαμεν ἐπὶ μῆκος 45μ., χωρὶς νὰ εὕρωμεν εἰσέτι τὸ τέρμα αὐτοῦ, ἐμποδισθέντες ἐκ τῶν πυκνῶν ὀπωροφόρων δένδρων καὶ τῶν ἐσπαρμένων ἀραβοσίτων. Ἔχει δὲ καὶ τὸ δυτικὸν τοῦτο τεῖχος παρὰ τὴν γωνίαν ἐγκάρσιον διεύθυνσιν διήκουσαν πρὸς Νότον, ὡς καὶ τοῦ πρώτου, τοῦ ἀνατολικοῦ. Οὔτε ταύτην παρηκολουθήσαμεν ἐπὶ πολύ, ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω λόγων.

Τὸ ὕψος τοῦ τείχους οὐδαμοῦ ὑπερβαίνει τὰ 0,80μ.. Ἐπειδὴ δὲ σωροὶ λίθων δὲν εὑρέθησαν ὑπὲρ αὐτό, ἀλλὰ χωμάτων καὶ κεράμων, ὑποθέτομεν ὅτι ἐπὶ μὲν ὕψος 1μ. περίπου εἶχεν ἀρχικῶς κατασκευασθῇ ἐκ λίθων, τὸ δὲ περαιτέρω ὕψος ἐκ πλίνθων ὠμῶν ἐπικεχρισμένων διὰ πηλοῦ, ἐφ' οὗ ἴσως χάριν κοσμήσεως εἶχον ἐπικολληθῇ πλάκες πήλιναι.

Τὸ πλάτος τοῦ τείχους εἶναι 0,60-0,80μ. Ὁ δὲ τρόπος τῆς οἰκοδομίας αὐτοῦ εἶναι ἀρχαϊκός: λίθοι μεγάλοι μετὰ μικρῶν ἔχουσι προσαρμοσθῇ καλῶς ἄνευ συγκολλητικῆς ὕλης καὶ ἄνευ πηλοῦ κατὰ τρόπον μικτὸν μήτε πολυγωνικὸν μήτε ἰσοδομικὸν καθαρῶς.

Κατὰ τὴν παρακολούθησιν τοῦ τείχους, παρὰ τὸ καλύβιον

Κλεοπάτρας Εὐαγγελινάκι ἰδίως, εὑρέθησαν καὶ πολλοὶ πώρινοι λίθοι εἰργασμένοι καλῶς, τινὲς δ' ἐπὶ τοῦ τείχους ὡς μέλη αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχὶ ἀπὸ τοῦ κατωτάτου σημείου· ὡς φαίνεται ἐγένετο ἐπισκευή τις αὐτοῦ καὶ ἐτέθησαν κατ' αὐτὴν οἱ πώρινοι οὗτοι λίθοι, ληφθέντες ἐκ κτιρίου τινὸς ἀρχαϊκοῦ, καταπεπτωκότος ἢ ἀχρήστου κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐπισκευῆς.

Εἰς τὴν θέσιν ταύτην εὑρέθησαν καὶ πολυάριθμα συντρίμματα μελανομόρφων λεπτῶν ἀγγείων, ἀρίστης κατασκευῆς, ὧν τινα πλυθέντα παρουσίασαν τὰς συνήθεις παραστάσεις τῶν τοιούτων ἀγγείων, μικρὰς ἀλλὰ μετ' ἀκριβείας γεγραμμένας, ὕφους τῆς 6ης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ἐπίσης εὑρέθησαν καὶ τμήματα μεγάλων πηλίνων πλακῶν, ὧν τινα πλυθέντα παρουσίασαν ἐγχρώμους παραστάσεις κοσμημάτων.

Ἐπίσης εὑρέθη κατὰ τὴν παρακολούθησιν τοῦ τείχους βάθρον μικρὸν μαρμαρίνου ἀγαλματίου ἐνεπίγραφον τῆς 2ας - 1ης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἔτι δὲ πλῆθος χριστιανικῶν τάφων πολλαχοῦ, ἰδίως πρὸς Ἀνατολὰς καὶ ἐγγύτατα τοῦ καλυβίου Κλεοπάτρας Εὐαγγελινάκι.

Ὑποθέτομεν ὅτι τὸ τεῖχος τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν περίβολον τοῦ ἱεροῦ τοῦ Κοροπαίου Ἀπόλλωνος. Αἱ ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας μέλλουσαι νὰ συνεχισθῶσιν ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος 1907, θὰ ἀποκαλύψωσι τὸ περίφημον τοῦτο Θεσσαλικὸν μαντεῖον, ὅπερ φαίνεται ἀκμάσαν κατὰ τὴν 7ην καὶ 6ην π. Χ., καὶ κατόπιν κατὰ τὴν 3ην - 1ην π. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

Γ') παρὰ τὰς Μηλέας τοῦ Πηλίου.

Ἐν θέσει «Πετρωτὸν» ὑπὲρ τὰς Μηλέας καὶ οὐ μακρὰν τῆς εἰς Τσαγγαράδαν ἀγούσης ὁδοῦ, ἐπὶ τοῦ μέσου τοῦ Πηλίου καὶ ἀκριβῶς ὑπεράνω τῆς κοιλάδος τῆς Μπούφας, ἐν ᾗ τὸ ἱερὸν τοῦ Κοροπαίου Ἀπόλλωνος, ἐσκάψαμεν κατὰ τὰ τέλη Αὐγούστου τάφον κτιστὸν διὰ μικρῶν λίθων, κλίνοντα ἄνω εἰς καμάραν, ἥτις ἐπὶ τῆς κορυφῆς φέρει ἀντὶ θολοτύπων συνεκτικῶν ἐπιμήκεις πλάκας.

Δυστυχῶς τὸν τάφον τοῦτον εἶχον ἤδη συλήσει πρὸ πολλοῦ οἱ χωρικοί, ὡς καὶ ἄλλους εἰς τὰ πέριξ, ἐξαφανισθέντας ἐκ τῶν ἐμφυτευθέντων ἀμπελώνων· ἡμεῖς εὕρομεν ἀτάκτως κειμένους μόνον σκελετούς, τὸ ὅλον ἑπτὰ ἀνθρώπων, μετεκομίσαμεν δὲ πέντε κρανία αὐτῶν ἄξια μελέτης ἕνεκα τῶν ἐξογκώσεων αὐτῶν, εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν Βόλου. Ταῦτα ἐκ τῆς καλῆς διατηρήσεως φαίνονται ἐκ μεταγενεστέρας χρήσεως τοῦ τάφου, ἂν εἶναι καὶ αὐτὸς ἀρχαῖος, ὡς φαίνεται. Οὐδὲν ἄλλο ἴχνος εὕρομεν πρὸς προσδιορισμὸν τῆς χρονολογίας. Οἱ χωρικοὶ λέγουσιν ὅτι μόνον χάνδραι καί τινα πτωχὰ ἀγγεῖα ἀβαφῆ εὑρέθησαν ἐν αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις.

Ἐπειδὴ καὶ εἰς τοὺς Ἁγίους Ταξιάρχας τῆς Τσαγγαράδας εὑρέθησαν ὅμοιοι μικροὶ τάφοι, μεθ᾿ὁμοίων κτερισμάτων, ὡς ἀνεκοίνωσεν ἡμῖν ὁ εὑρὼν κ. Ἰωάννης Καρτάλης, φαίνεται ὅτι δι᾿ αὐτῶν δηλοῦται ἡ ὁδός, ἣν ἔβησαν οἱ παλαιοὶ Μάγνητες ἐκ τῆς Ὄσσης καὶ τοῦ Ὀλύμπου διὰ τῆς Ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς χερσονήσου πρὸς τὰ ἔσω τοῦ Παγασιτικοῦ κόλπου, ἱδρύοντες προσωρινὰς οἰκήσεις καθ᾿ ὁδὸν ἐπὶ τῶν φύσει ὀχυρῶν σημείων.

Δ᾿) ἐν τῇ κοιλάδι Θεοτόκου (Σηπιάδος) τῆς Μαγνησίας.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου ἐξετελέσαμεν μικρὰν ἀνασκαφικὴν ἔρευναν εἰς ἕνα τῶν ἀπέναντι τῆς Σκιάθου ὅρμον, καλούμενον νῦν «Θεοτόκου», ἔνθα εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μέτρων ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὑπάρχουσιν ἐμφανῆ ἐρείπια ναοῦ δωρίου τοῦ α᾿ ἡμίσεος τῆς 5ης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος.

Παρὰ τὸ ἐκκλησίδιον τῆς Θεοτόκου κείμενον ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τούτων εὕρομεν τάφον, ὀλίγον ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, χρόνων νεωτέρων, δι᾿ ὃν ἐγένετο χρῆσις πρὸς κάλυψιν καὶ στήριξιν κατὰ τὰς πλευράς, τμημάτων ἀρχιτεκτονικῶν τοῦ ναοῦ, ἐν οἷς τρίγλυφος ἐντελὴς μετὰ συμφυοῦς μετόπης.

Ἐπίσης εὕρομεν βάσεις δύο ἑτέρων οἰκοδομημάτων, τῶν αὐτῶν περίπου τοῦ ναοῦ χρόνων, καὶ ἀξιόλογα τμήματα προμόχθων, κιονοκράνων καὶ ἄλλων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν ἐκ πώρου

πάντων, λίαν ἐπιμελοῦς ἐργασίας, ἔτι δὲ καὶ μικρὸν ἐφθαρμένον ἀντικείμενον ὅμοιον πρὸς θρόνον, σχετικὸν βεβαίως πρὸς τὰ «Θεοξένια», ἀνάθημα δὲ πιθανῶς ὄντα.

Ἐντὸς τοῦ ναΐσκου τῆς Θεοτόκου ὑπῆρχον μαρμαρινά τινα βωμοειδῆ μικρὰ τμήματα μετὰ γλυφῶν κοσμηματικῶν βυζαντιακῶν χρόνων, ἔτι δὲ τμῆμά τι ἐκ μαρμάρου ἐπίσης λίαν ἐφθαρμένον, ἴσως πῆχυς ἀπὸ τοῦ καρποῦ μέχρι τοῦ ἀγκῶνος ἀγάλματος φυσικοῦ μεγέθους.

Ἐπὶ τῆς ἀξιολογωτάτης ταύτης θέσεως θὰ γίνωσιν ἀνασκαφαὶ ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς διὰ τοῦ κ. Wace, πρώτου εὑρόντος τὰ ἐρείπια ταῦτα τῇ ὑποδείξει τοῦ ἐν Βόλῳ κ. Θεοδώρου Ζηργάνου, καὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἐκτὸς τοῦ ναοῦ καὶ τῶν δύο οἰκοδομημάτων ὑπάρχουσιν οἱ τοῖχοι καὶ ἄλλων ὁμοίων ἐπὶ τοῦ παρακειμένου βουνοῦ, ὅστις καλεῖται νῦν «Παλαιόκαστρο».

Ε′) ἐν Παλαιοχώρᾳ παρὰ τὴν Λάρισαν.

Κατὰ τὰ μέσα καὶ τὸ τέλος Σεπτεμβρίου ἐκαθαρίσαμεν καὶ ἐξηρευνήσαμεν ἀρκούντως μέγαν κτιστὸν καμαρωτὸν τάφον, ἤδη σεσυλημένον, κείμενον ἐπὶ τῆς πρὸς Νότον τῆς Λαρίσης πρὸς τὴν ἀρχαίαν Κραννῶνα λοφοσειρᾶς, ἐν θέσει «Παλαιοχώρα» ἢ «Σιίτη» παρὰ τὸν λοφίσκον, ἐφ' οὗ νῦν ὑπάρχει ὁροθετικὸν σημεῖον τῆς γεωδαιτικῆς ὑπηρεσίας.

Τὸ πρόσθιον (Ἀνατολικὸν) τῆς καμάρας εἶχε καταστραφῇ πρὸ ἐτῶν. Ὅλος δὲ ὁ τάφος ἔχει κατασκευασθῇ ἐκ πωρίνων μεγάλων λίθων ἐπιμελῶς λελαξευμένων καὶ λείων εἰς τὴν ἐσωτερικὴν μόνον ἐπιφάνειαν.

Τὸ μῆκος αὐτοῦ εἶναι ἐσωτερικῶς μὲν 2,87μ. ἐξωτερικῶς 3,77μ.· τὸ δὲ πλάτος ὁμοίως 1,68μ. πρὸς 2,58μ.· καὶ τὸ βάθος 2,80μ. πρὸς 3μ..

Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν πρόσοψιν φέρει θύραν, ἐπιμελέστατα κατεσκευασμένην, ἐφ' ἧς προσαρμόζεται θυρόφυλλον ἐκ μεγάλης μαρμαρίνης πλακός, κλεῖον τὸν τάφον.

Τὸ ἐσωτερικὸν ἦτο κεκονιαμένον διὰ μαρμαρώδους λευκοφαίου

κονιάματος· ὡς ὑπόστρωμα εἶναι αὐτὸ τὸ φυσικὸν ἔδαφος, ἐφ' οὗ ὑπῆρχε πωρίνη κυβικὴ θήκη κάλπης, μετακομισθεῖσα ὑπὸ τῶν συλητῶν εἰς Ἀκ-Σαράϊ τῆς Λαρίσης, ἔνθα καὶ σήμερον εὑρίσκεται παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Φρουραρχείου.

Κατὰ τὸν καθαρισμὸν τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ τάφου εὕρομεν συντρίμματα πολλῶν ἀγγείων τῆς 3ης-2ας π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, τοῦ καμπανικοῦ λεγομένου ὕφους, βάσιν χαλκοῦ κατόπτρου, πολλοὺς ἀστραγάλους, ὀστᾶ κεκαυμένα, πάντα καταλειφθέντα ἐν τῇ βίᾳ τῆς συλήσεως· ἐκ τούτων ὁ τάφος φαίνεται ὅτι ἦτο πλούσιος, ἐμάθομεν δ' ὅτι εὑρέθησαν καὶ μεγάλα ἀγγεῖα μετὰ παραστάσεων καὶ ἄλλα πολύτιμα ἀντικείμενα, ὧν τινὰ μὲν ἐπωλήθησαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν, τινὰ δὲ κρύπτονται νῦν ἐν Λαρίσῃ.

Ἐρευνήσαντες ἐπ' ὀλίγον δοκιμαστικῶς καὶ εἰς τὰ παρακείμενα σημεῖα, εὕρομεν βόθρους καὶ πλάκας ἄλλων τάφων κατεστραμμένων· οὗτοι εἶχον κατασκευασθῆ ἐκ πέντε μαρμαρίνων πλακῶν προσηρμοσμένων καταλλήλως ἐν εἴδει σαρκοφάγου. Τινὲς τῶν πλακῶν σῴζονται σήμερον κατὰ χώραν.

ϛʹ) ἐν Παλαιῷ Γαρδίκι παρὰ τὰ Τρίκκαλα.

Κατὰ τὸ τελευταῖον ἥμισυ τοῦ Νοεμβρίου ἀνεσκάψαμεν τὸν ἐκ σωρευθέντος χώματος μέγαν τεχνητὸν τύμβον παρὰ τὸ «Παλαιὸ Γαρδίκι», εἰς ἀπόστασιν 15 χιλιομέτρων ἀπὸ τῶν Τρικκάλων, περὶ τὰ 50μ. πρὸς ἀριστερὰν τῆς εἰς Λάρισαν ἀγούσης δημοσίας ἁμαξιτῆς ὁδοῦ.

Ὁ τύμβος οὗτος ἔχει σχῆμα κολούρου κώνου, ἐλλειψοειδῶν βάσεων, ὧν τῆς μὲν κάτω ἡ περίμετρος εἶναι 99μ. καὶ αἱ κάθετοι διάμετροι 45μ.×34μ., τῆς δὲ ἄνω 35μ. καὶ 14μ.×6μ. περίπου, διότι εἶναι ἀνώμαλος ἡ βάσις αὕτη. Τὸ ὕψος τοῦ κώνου μέχρι τῆς ἐπιφανείας τῆς πεδιάδος εἶναι 6μ..

Ἀνοίξαντες τάφρον 19μ. ἐκ τῆς Βορείου πλευρᾶς πρὸς τὸ κέντρον (πρὸς Νότον), καὶ ἐπὶ πολὺ συναντῶντες μόνον χῶμα πυκνὸν καὶ σκληρόν, εὑρίσκομεν εἰς βάθος 2,50μ. τὸ πρῶτον συντρίμματα ἀποκομμάτων (λατύπας) ἐκ λαξεύσεως λίθων πωρίνων καὶ σταλακτιτῶν, σπάνια δ' ἐκ λευκῶν μαρμάρων.

Προχωροῦντες εἰς βάθος συνηντήσαμεν εἰς τὸ κέντρον σχεδὸν τοῦ τύμβου γωνίαν οἰκοδομήματος μεγάλου ἐκ πωρίνων λίθων ἰσοδομικῶς ἐκτισμένων μετὰ ἀφθόνου συγκολλητικῆς ὕλης ἐκ κονιάματος τετριμμένων μαρμάρων καὶ ἐφθῶν κεράμων· τινὲς λίθοι ἔχουσι μῆκος 1μ —1,60μ., ἀλλ' ἐκ τῆς σήψεως θρυμματίζονται πάντες εὐχερῶς.

Παρακολουθήσαντες τὴν 'Ανατολικὴν πρόσοψιν τοῦ οἰκοδομήματος τούτου, οὐδεμίαν θύραν εὕρομεν ἐνταῦθα, μόνον δὲ ῥῆγμα βιαίως ἐκτελεσθὲν παρὰ τὴν βορείαν γωνίαν εἰς τὸ κατώτατον τῆς προσόψεως. Δι' αὐτοῦ εἰσήλθομεν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅπερ εἶναι πλῆρες χωμάτων καὶ πετρῶν, ἐπιμελῶς κεκονιαμένον κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν· τὸ κονίαμα ἔχει βαφῇ πολλαχοῦ διὰ μέλανος στιλπνοῦ χρώματος, ὅπερ εἰς τὴν ὄψιν τοῦ ἡλίου καθίσταται τεφρόν.

Μὴ δυνάμενοι νὰ καθαρίσωμεν τὸ ἐσωτερικὸν ἐκ τοῦ ῥήγματος, διότι ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἐργαζομένων ἐπεκρέμαντο μεγάλοι λίθοι, ἔτι δὲ οἱ ὄγκοι τῶν χωμάτων τοῦ τύμβου ἐπὶ 6μ., καὶ φοβούμενοι καθίζησιν αὐτῶν ἕνεκα τοῦ ἀσθενοῦς τῆς γωνίας τοῦ οἰκοδομήματος, ἠγάγομεν τάφρον ἐκ τῆς κορυφῆς ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτοῦ. Φθάσαντες ἐξ αὐτῆς εἰς βάθος 5μ., εὕρομεν σεσωρευμένους ὀγκολίθους, ἴσως ἐκ πτώσεως τοῦ μέρους τούτου· μεταξὺ τῶν τοιούτων λίθων πολλοὶ ἔχουσι κατασκευασθῇ ὡς θολότυποι καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ οἰκοδόμημα εἶχε στέγην θολωτήν.

'Αλλ' ἕνεκα τῶν ἀδιακόπων βροχῶν κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους, καὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐργασίας, ἀνεβάλομεν τὴν περάτωσιν αὐτῆς κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἐρχομένου ἔτους ἀφήσαντες δύο φύλακας καὶ ἐπιστήσαντες τὴν ἐπ' αὐτοῦ προσοχὴν τῆς 'Αστυνομίας Τρικκάλων.

Κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τῶν τάφρων οὐδὲν εὕρημα προῆλθεν εἰς φῶς πλὴν τμημάτων ἀγράφων ἀγγείων μεγάλων καὶ ἑνὸς μόνου τμήματος ὡραίου ἀγγείου φέροντος ζώνας γραπτάς, ἔτι δὲ μιᾶς σφηνοειδοῦς. ἐπιμήκους στάθμης, χαλκῆς, διατρήτου εἰς τὰ ἄνω.

'Εν τέλει σημειῶ ὅτι τὰ ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ καμαρωτοῦ τάφου Λαρίσης εὑρήματα κατετέθησαν ἐντὸς κιβωτίου ἐν δωματίῳ τοῦ Δημαρχείου Λαρίσης, τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τῶν Παγα-

σῶν, τοῦ Κοροπαίου Ἀπόλλωνος, τοῦ παρὰ τὰς Μηλέας τάφου, τῆς Σηπιάδος καὶ τοῦ παρὰ τὸ Παλαιὸν Γαρδίκι τύμβου κατετέθησαν ἐν τῇ Συλλογῇ Βόλου (ἐν τῷ Γυμνασίῳ), τὰ ἐκ Φθιώτιδος συλλεχθέντα ἐν τῇ Συλλογῇ Ἁλμυροῦ, καὶ τὰ παρὰ τὸν Τύρναβον εὑρεθέντα συνήχθησαν ἐν τῷ Ἑλλην. Σχολείῳ τῆς κωμοπόλεως ταύτης καταγραφέντα ἐν Εὑρετηρίῳ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 23ῃ Δεκεμβρίου 1906.

Α. Σ. ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΛΟΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΤΗ ΕΣΠΕΡΙΑ ΛΟΚΡΙΔΙ, ΕΝ ΑΙΤΩΛΙΑ ΚΑΙ ΕΝ ΦΩΚΙΔΙ.

---

1. Λοκρὶς Ἑσπερία.

Ἡ νοτία κλιτὺς πᾶσα τῆς ὑψηλῆς πυραμίδος, ἐφ' ἧς ἐγείρεται τὸ Παλαιόκαστρον τοῦ Σουλὲ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ Λοκρίδι, κατέχεται ὑπὸ ἀρχαίας νεκροπόλεως. Τὸ Παλαιόκαστρον τοῦτο ἔλαβε τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ σημερινοῦ χωρίου Σουλέ, πρωτευούσης τοῦ δήμου Εὐπαλίου τῆς σημερινῆς ἐπαρχίας Δωρίδος, πρέπει δὲ πάντως νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸν ἀρχαῖον Οἰνεῶνα, τὴν δυτικωτάτην πρὸς τὴν πεδιάδα τοῦ ποταμοῦ Μόρνου (ἀρχαῖα Δάφνου) (1) πόλιν τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν. Εἰς τὸ χωρίον Σουλὲ φθάνει τις σήμερον, ὁρμώμενος ἐκ τοῦ ἐπὶ τῆς πελοποννησιακῆς ἀκτῆς Ψαθοπύργου, σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου, καὶ εἰς τὸν δίωρον ἀπέχοντα ἀντικρὺ αὐτοῦ κείμενον ὁρμίσκον Μοναστηράκι διαπεραιούμενος, ὁπόθεν τραχεῖα ἀτραπὸς ἐντὸς ἡμισείας ὥρας φέρει εἰς τὸ χωρίον. Κλιμακηδὸν σχηματιζόμενα ἐπίπεδα ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τῆς πυραμίδος τοῦ Παλαιοκάστρου πρὸς τὸ χωρίον Σουλέ, δεικνύουσι τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἐξ ἧς

(1) Κατὰ Πλούταρχον ἐν *Ἑπτὰ σοφῶν συμποσίῳ* 19· πρὸς δ πρβ. Θουκυδίδην ἐν III 96,1.

σώζονται ὀλίγα μόνον λείψανα κτιρίων καὶ ἀναλημμάτων. Εἰς μικρὸν ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀνέχοντα, σώζονται καὶ ἱκανὰ λείψανα τοῦ περιβόλου αὐτῆς. Ἡ νοτία ὅμως κλιτὺς εἶνε βραχώδης καὶ ἀποτόμως κατέρχεται εἰς τὴν πρὸ αὐτῆς παρακτίαν πεδιάδα, ἥτις ἐνταῦθα ἐν μέρει κατέχεται ὑπὸ ἐκτεταμένου ἕλους. Ἐντὸς τοῦ ἕλους πηγάζει ποτάμιον, Αὔλακας λεγόμενον, τὸ ὁποῖον σχηματίζον κοίτην 3 μ. βάθους καὶ 4 μ. πλάτους χύνεται ὀλίγον μακρύτερα τῆς πηγῆς εἰς τὴν θάλασσαν παρὰ τὸ καλούμενον Κόκκινον ἀκρωτήριον. Ὀλίγον ἐντεῦθεν ἀπέχει, κειμένη παρὰ τὸν μικρὸν συνοικισμὸν Χιλιαδού, καὶ ἡ ἀρχαία κοίτη τοῦ ποταμοῦ Δάφνου. Διὰ τῶν προσχώσεων αὐτοῦ, καθὼς καὶ διὰ τῆς συσσωρεύσεως ἄμμου καὶ χαλίκων τῆς θαλάσσης ὑπὸ τοῦ συγκυκῶντος αὐτὴν βιαίου βορειανατολικοῦ ἀνέμου, ἡ ἀκτὴ σημαντικῶς πρέπει νὰ ηὔξησεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ διάστημα τῶν μακρῶν αἰώνων ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον. Τὸ νῦν ἕλος ἠδύνατο διὰ τοῦτο ν' ἀποτελῇ εἰς ἄλλους χρόνους εὐρεῖαν λεκάνην ὕδατος, πληρουμένην ὑπὸ τοῦ ἀφθόνως πηγάζοντος ποταμίου Αὔλακα. Διὰ τῆς βαθείας δὲ αὐτοῦ κοίτης θὰ ἠδύναντο εὐκόλως νὰ εἰσπλέωσιν ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν λεκάνην ταύτην πλοῖα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὡς εἰς ἀσφαλέστατον ὅρμον, ἀντὶ τοῦ ἐπισφαλοῦς καὶ πολὺ ἀπώτερον κειμένου τοῦ σημερινοῦ Μοναστηρακίου. Εἰς τὸν ὅρμον τοῦτον τοῦ Οἰνεῶνος προσωρμίσθη ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων Δημοσθένης ἐν ἔτει 426 πρὸ Χρ., καθὰ διηγεῖται ὁ Θουκυδίδης, ἐν βιβλίῳ Γ' κεφαλαίῳ 93 ἑ., ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν ἐν Ναυπάκτῳ Μεσσηνίων καὶ τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, ἵνα ἐντεῦθεν ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐπὶ τοὺς Αἰτωλοὺς ἐκστρατείαν (1).

Ἡ ἐργασία μου εἰς τοὺς τόπους τούτους κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον ἀπέβλεψε τοῦτο μὲν εἰς τὴν ἔρευναν τῶν πολυπληθῶν τῆς νεκροπόλεως τοῦ Οἰνεῶνος τάφων,

(1) Πρβ. περὶ τούτων καὶ τῶν ἀκολουθούντων: ***Bericht über die Ausgrabungen in der Lokris Hesperia und in Prokis*** ἐν **Athenische Mitteilungen 1906** σελ. **392** ἑ. καί: *Ζητήματα αἰτωλικῆς ἱστορίας καὶ τοπογραφίας* ἐν **Bulletin de correspondance hellénique 1907** σελ. **270** ἑ.

τοῦτο δὲ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἀφηγήσει τοῦ Θουκυδίδου ἀναφερομένου ἱεροῦ τοῦ Νεμείου Διός.

Οἱ τάφοι εἶνε ἢ ὁριζόντιοι, κεκαλυμμένοι πάντοτε ὑπὸ μεγάλων λιθίνων πλακῶν, ἢ θαλαμοειδεῖς, λαξευμένοι εἰς τὸν σκληρὸν βράχον τοῦ βουνοῦ.

Τῶν πρώτων ἡ ἐξέτασις δὲν παρεῖχε δυσκολίας. Συνήθως ἀναγνωρίζονται ἐκ τοῦ ἐξέχοντος ὀλίγον ὀγκολίθου τῆς νοτίας στενῆς πλευρᾶς αὐτῶν. Ἐπειδὴ τὸ ἔδαφος εἶνε ἐπικλινές, οἱ τάφοι εἰσχωροῦσιν ἀρκετὰ εἰς τὸν βράχον καὶ κρύπτονται οὕτως κατὰ τὸ πλεῖστον ἐντὸς πετρῶν, θάμνων καὶ χώματος. Φανερὰ κάπως μένει μόνη ἡ στενὴ αὐτῶν νοτία πλευρά, ἡ πρὸς τὸ κατωφερὲς τῆς κλιτύος. καὶ ἐνταῦθα κεῖται πάντοτε ὀγκόλιθος, ὅστις ἐμποδίζει νὰ καταρρεύσῃ τὸ χῶμα καὶ ἀπογυμνωθῶσιν αἱ καλύπτουσαι πλάκες, στηριζόμεναι ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν τειχίων τῶν δύο μακρῶν πλευρῶν. Μίαν δεκάδα τοιούτων τάφων ἐξήτασα καὶ εὗρον αὐτοὺς πάντας ἀθίκτους. Ἀλλ' ἐκτὸς λυχναρίων ἀσημάντων, θραυσμάτων τινῶν εὐτελῶν ἀγγείων καὶ συνήθως ἑνὸς ἀργυροῦ νομισματίου, τοῦ λεγομένου «ὀβολοῦ τοῦ Χάρωνος», οὐδὲν ἄλλο ἀξιόλογον κτέρισμα εὐρῆκα. Μόνον ἐξ ἑνὸς συνέλεξα μικρὰ τεμάχια ἐρυθρομόρφου ἀγγείου μὲ παράστασιν βακχικήν. Ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἀργυρῶν νομισμάτων, οἱ τάφοι ἀνήκουσιν εἰς τὸν 4ον ἢ 3ον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα.

Καθ' ὅμοιον τρόπον ἀναγνωρίζονται καὶ οἱ θαλαμοειδεῖς ἐκ τῆς ἐν εἴδει ὁριζοντίου τάφου ἐξωτερικῆς αὐτῶν εἰσόδου. Ἐσκάπτετο πρῶτον εἰς τὸν ὑποκείμενον τοῦ ἐδάφους μαλακὸν συνήθως βράχον βόθρος καὶ ἐπὶ βαθμίδων λαξευτῶν πέντε ἢ ἑπτὰ κατήρχοντο μέχρι τοῦ σημείου ὅπου ἀπήντων τὴν παρειὰν τοῦ σκληροτέρου βράχου. Ὁ ὁριζόντιος οὗτος βόθρος ἐκαλύπτετο ἔπειτα διὰ πλακῶν λιθίνων μεγάλων, ὡς οἱ ὁριζόντιοι τάφοι, καὶ διὰ τοῦτο ἀναγνωρίζεται ὁμοίως ἐκ τοῦ ὀγκολίθου τῆς πρὸς τὰ ἔξω στενῆς πλευρᾶς. Εἰς τὴν παρειὰν τοῦ σκληροῦ βράχου, λαξευομένου καθέτως ἐν εἴδει τοίχου, ἠνοίγετο κατόπιν μικρὰ θυρίς, τοξοειδὴς ἄνωθεν, καὶ οὕτως ἤρχιζεν ἡ ἐργασία τοῦ ἐντὸς τοῦ βράχου λαξευομένου θαλάμου. Ἡ ὀροφὴ αὐτοῦ ἐσχηματίζετο καμαροειδής· πρὸ τῆς θυρίδος δὲ ἐντὸς τοῦ θαλάμου ἐλα-

ξεύετο τετράπλευρος βόθρος, ὥστε τοιουτοτρόπως ἐσχηματίζοντο τρεῖς κλίναι διὰ τρεῖς νεκροὺς ἐν τῷ θαλάμῳ, ἑκάστη δύο περίπου μέτρων μήκους καὶ πλάτους ὀλίγον ὑπὲρ τὸ ἥμισυ μέτρον.

Δύο τοιούτους θαλαμοειδεῖς τάφους ἀνεῦρον καὶ ἐξήτασα. Ὁ βόθρος ἦτο πλήρης χωμάτων καὶ πετρῶν, κατὰ στρώματα τεθειμένων ἐπίτηδες, ὥστε παραβίασις τοῦ τάφου ἄνευ μακρᾶς καὶ ἐπιπόνου ἐργασίας ἦτο ἀδύνατος. Τοῦ ἑνὸς τὴν ἐν τῇ παρειᾷ τοῦ τάφου θυρίδα εὗρον καλῶς κλεισμένην διὰ μεγάλων ὀρθῶν πλακῶν. Ἀλλ' ὁ θάλαμος, εἰς τὸν ὁποῖον ὀλίγα μόνον χώματα εἶχον πέσει ἐκ τῶν σχισμῶν τῆς ὀροφῆς, εὑρέθη παντελῶς κενός. Ὀλίγιστα λείψανα ὀστῶν ἀνθρωπίνων ἔμενον ἔτι ἐπὶ τῶν κλινῶν, περισσότερα δὲ ὑπῆρχον ἐντὸς τοῦ τετραπλεύρου μεταξὺ αὐτῶν βόθρου μετά τινων εὐτελῶν λυχναρίων καὶ θραυσμάτων εὐτελεστάτων ἀγγείων. Σκελετὸν ἀνθρώπου μετά τινων νομισματίων ἀργυρῶν ἑλληνικῶν καὶ λυχναρίων εὑρῆκα καὶ μεταξὺ τῶν χωμάτων τῆς ἐξωτερικῆς εἰσόδου. Τὴν ἔλλειψιν παντὸς ἀξιολόγου κτερίσματος ἐν τῷ θαλάμῳ ἐξηγῶ ἐκ τοῦ ὅτι ἤδη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὁ πλούσιος πιθανῶς τάφος ἀπεστερήθη, ὡς φαίνεται, τοῦ πολυτίμου περιεχομένου του ὑπὸ τῶν πτωχῶν ἐπιγόνων τῆς οἰκογενείας, ἧς τὰ μέλη εἰς προγενεστέρους χρόνους εἶχον ἐκεῖ ταφῇ, ἢ καὶ ὑπὸ ἄλλων οἵτινες ἐχρησιμοποίησαν δι' ἰδίους νεκροὺς τὸν παλαιότερον τάφον. Διότι ἂν εἶχε συληθῇ ὑπὸ τυμβωρύχων, δὲν θὰ εὑρίσκετο τόσον ἐπιμελῶς κλεισμένη ἡ θυρὶς αὐτοῦ διὰ πλακῶν. Ὅτι δὲ οὐδέποτε εἰς χρόνους νεωτέρους τῶν κλασικῶν τῆς Ἑλλάδος ἐχρησιμοποιήθη αὖθις ὁ ἀρχαῖος τάφος μαρτυρεῖ ἡ κατὰ χώραν εὕρεσις σκελετοῦ ἐν τῇ εἰσόδῳ μετὰ τῶν μνημονευθέντων ἀρχαίων νομισμάτων καὶ λυχναρίων.

Ὁ δεύτερος ὅμως ἐξετασθεὶς θαλαμοειδὴς τάφος, βεβαίως ἐσυλήθη ποτὲ εἰς παλαιοτέρους ἢ νεωτέρους χρόνους, διότι ἡ θυρὶς αὐτοῦ ἦτο προφανῶς παραβεβιασμένη. Ὁ θάλαμος ἦτο παντελῶς κενός. Ἀλλ' ἡ εἴσοδος ἦτο ὁμοίως πλήρης χωμάτων καὶ πετρῶν, κατὰ στρώματα διατεταγμένων.

Ἀνοικτὸν εὑρῆκα τρίτον θαλαμοειδῆ τάφον, κρυπτόμενον μεταξὺ θάμνων καὶ εἰς ποιμένας μόνον γνωστόν, ὡς κρυψῶνα αἰγοπροβάτων.

Πρέπει νὰ σημειώσω ἐνταῦθα ὅτι ὑπὸ χωρικῶν ὁδηγούμενος ἀνεῦρον ἐν τῇ λοκρικῇ παραλίᾳ, δύο ὥρας περίπου ἀνατολικῶς τοῦ Οἰνεῶνος εἰς θέσιν Γούβα, καὶ ἕνα μυκηναϊκὸν θαλαμοειδῆ τάφον, ὅστις ὄχι πρὸ πολλοῦ ἐσυλήθη ὑπὸ χωρικοῦ. Ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ σωζομένων ἔτι μυκηναϊκῶν πρόχων, τὰς ὁποίας μετ' ἄλλων πολλῶν θραυσμάτων ἀγγείων ἐκ τοῦ τάφου τούτου συνέλεξε, ἐπείσθην περὶ τῆς ἀληθείας τῆς πληροφορίας. Ὁ εἰς τὸν μαλακὸν τάφον λαξευμένος θάλαμος, κατάμεστος νῦν χωμάτων, ὁμοιάζει πρὸς μικρὸν σπήλαιον. Κεῖται εἰς ἀκατοίκητον ὅλως διόλου τόπον, ὀλίγον ὑπεράνω τῆς κρημνώδους ἀκτῆς, ἥτις ἐντεῦθεν δὲν ἀπέχει πολὺ τοῦ ὅρμου Μοναστηρακίου. Ἀνασκαφὴν δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐνεργήσω ἐνταῦθα καμμίαν. Ἀνατολικώτερον τῆς θέσεως Γούβας κεῖται ἡ ὁμαλὴ καὶ πλατεῖα κἄπως ἀκτὴ Μαραθιᾶς, εἰς ἣν εὑρίσκεται τὸ ἀπέναντι τῆς νησῖδος Τριζονίων κείμενον Παλαιόκαστρον, βεβαίως ἡ ἀρχαία Ἀντίκυρα.

Περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἱεροῦ τοῦ Νεμείου Διός, ἐν ᾧ ὁ Δημοσθένης κατεστρατοπέδευσε ἅμα ἀπιβὰς εἰς τὴν χώραν τῶν Λοκρῶν, σαφῆ νύξιν δίδει ὁ Πλούταρχος ἐν Τῶν ἑπτὰ σοφῶν συμποσίῳ, κεφαλαίῳ 19ῳ. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν μαρτυρίαν ταύτην πρέπει ν' ἀναζητηθῇ ὄχι μακρὰν τοῦ ποταμοῦ Δάφνου, τὴν προσοχήν μου ἔστρεψα πρὸς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅστις κεῖται ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ καὶ ἔξω τῆς χαραδρώδους κοίτης τοῦ ποταμίου τοῦ Σουλὲ Μαντίλας. Διότι ἐντὸς αὐτῆς εἰς οὐδὲν σημεῖον οὐδὲν ἀπολύτως λείψανον ἀρχαίου ναοῦ ἢ ἀρχαίου κτιρίου παρετήρησα, ἀλλὰ καὶ ἂν εὑρίσκετο τοιοῦτόν τι, πάλιν ἀδύνατον θὰ ἦτο νὰ ταὐτισθῇ τοῦτο πρὸς τὸ ζητούμενον ἱερόν, ἐπειδὴ κεκρυμμένον μεταξύ που τῶν βραχωδῶν λόφων τῆς κοιλάδος τῆς Μαντίλας θὰ ἀπεῖχε τοῦτο τοσοῦτον τοῦ Δάφνου, ὥστε κατ' οὐδένα τρόπον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ σχετισθῇ ἡ μνεία αὐτοῦ πρὸς τὸν ποταμὸν τοῦτον, ὡς συμβαίνει παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ.

Πραγματικῶς ἐγγὺς τοῦ Δάφνου εἰς τὸ κράσπεδον τῆς πεδιάδος αὐτοῦ καὶ μάλιστα ὀλίγον ὑπεράνω τῆς παλαιοτέρας αὐτοῦ κοίτης, ἀμέσως κάτωθεν τοῦ χωρίου Ὀμὲρ Ἐφέντη καὶ παρὰ τὴν κρήνην αὐτοῦ, τὴν μόνην ἄλλως εἰς τὸν τόπον τοῦτον πηγήν, παρετήρησα ἐπὶ ὑψηλοτέρου κἄπως ἐδάφους λείψανα ἀρ-

κετὰ τοίχων ἀρχαίων ἑλληνικῶν κτιρίων. Ταχέως δὲ διὰ τῆς σκαφῆς ἐξῆλθεν εἰς φῶς τεῖχος περιβόλου, 25 μ. μήκους ἐν τετραγώνῳ, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἄλλα διὰ μέσου τειχία, χωρίσματα ὡς φαίνεται οἰκημάτων. Δυστυχῶς ἐξ ὅλων τούτων τῶν τοίχων καὶ τειχίων τόσον ὀλίγον ὑλικὸν ἀπέμεινε ἕνεκα τῶν κατὰ καιροὺς καταστροφῶν, ὥστε δὲν κατώρθωσα τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου τοῦ κτιρίου, εἰς ὃ ἀνῆκον ταῦτα. Ἴσως θεμέλιά τινα ἀνήκουσιν εἰς τοίχους ναοῦ. Ἀλλ' ὁ εὐμεγέθης περίβολος δεικνύει ὅτι πάντως πρόκειται περὶ ἱεροῦ τεμένους, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἢ ναὸς ὑπῆρχε ἢ ἄλλο τι λατρείας σημεῖον καὶ οἰκήματά τινα ἴσως ἢ στοαί. Λείψανόν τι γλυπτὸν πλαστικὸν ἢ μέλος ἀρχιτεκτονικὸν οὐδὲν δυστυχῶς εὑρέθη οὔτε ἐπιγραφή, ὀλίγοι δὲ μόνον κέραμοι στέγης. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ὅτι ἐνώπιόν μας ἔχομεν ἱερόν τι, τότε ὀφείλομεν νὰ ταὐτίσωμεν τοῦτο πρὸς τὸ μόνον ἐνταῦθα ἀναφερόμενον τοῦ Νεμείου Διός. Ἄλλα λείψατα κτιρίου ἀρχαίου οὐδαμοῦ εἰς τὰ πέριξ ὑπάρχουσιν πλὴν μόνον ἐπὶ τῆς Καστράκι λεγομένης θέσεως, τουτέστι τῆς ἐσχάτης εἰς τὴν πεδιάδα προεκβολῆς τῆς ἀριστερόθεν τοῦ Δάφνου βουνοσειρᾶς. Ἀλλὰ ταῦτα εἶνε μικροῦ ὀχυρώματος, πύργου ἴσως ἀρχαίου, λείψανα. Ἐπὶ τῆς θέσεως ἄλλως ταύτης εὑρίσκονται τάφοι ἀρχαῖοι.

Διὰ τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἱεροῦ τοῦ Νεμείου Διὸς εἰς τὴν περιγραφεῖσαν θέσιν παρὰ τὸ χωρίον Ὀμὲρ-Ἐφέντη ἐξηγεῖται καὶ ἡ πορεία τοῦ Δημοσθένους ἀπὸ τοῦ Οἰνεῶνος, εἰς τὸν ὅρμον τοῦ ὁποίου τὸ πρῶτον ἀπέβη μὲ τὸν στρατόν του, πρὸς τὰ αἰτωλικὰ ὅρια. Τὸ μὲν ἱερόν, κείμενον ἐγγύτατα τοῦ ὅρμου, ἦτο καταλληλότατον πρὸς στρατοπεδείαν καὶ ἐπισκόπησιν τοῦ ἐχθρικοῦ ἐδάφους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀμέσως ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ ὁ ἀθηναϊκὸς στρατός· ἀκριβῶς δὲ ἔναντι αὐτοῦ ἔκειτο ἐπὶ συνόπτου θέσεως ἐπάνω ὑψηλῆς πυραμιδοειδοῦς ῥάχεως ἡ πρώτη αἰτωλικὴ πολίχνη Ποτιδανία, τὴν ὁποίαν ἅμα τῇ ἕῳ ἄρας ὁ Δημοσθένης ἐκ τοῦ Νεμείου αὐθημερὸν κατέλαβε. Ἡ θέσις αὕτη εἶνε τὸ παρὰ τὸ Σιδεράλωνο λεγόμενον Παλαιόκαστρον, σῶζον ὀλίγον ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀνέχοντα τὰ τείχη τοῦ ἰσχυροῦ περιβόλου.

2. Αἰτωλία.

Ἐν τῷ τεμένει τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Θέρμῳ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προβῶ καὶ κατὰ τοῦτο τὸ θέρος εἰς νέαν ἐργασίαν, διότι ἄλυτον μένει ἔτι τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐν αὐτῇ γαιῶν. Ἠρεύνησα ὅμως πάλιν κατ' Αὔγουστον τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ πρὸς ἐξέλεγξιν τῶν παλαιῶν μου περὶ αὐτοῦ παρατηρήσεων.

Καὶ πρῶτον τὸ ὑπὸ τὸν νῦν στυλοβάτην καὶ τοὺς τοίχους τοῦ σηκοῦ τοῦ ναοῦ ἔδαφος περιέχει μόνον γεωμετρικῶν ἀγγείων τεμάχια· ὥστε οὐδεμία ἀμφιβολία, καθὰ καὶ ἄλλοτε παρετήρησα, ὅτι καὶ τοῦ βωμοῦ τὰ λείψανα, τὰ ὁποῖα ἐν μεγάλῃ ἐκτάσει ὑπὸ τὸν νῦν ναὸν σώζονται, καὶ ἅπαν ἐν γένει τὸ ἐκ φερτῶν χωμάτων στρῶμα τῆς γῆς μεταξὺ τοῦ φυσικοῦ ἀρχικοῦ ἐδάφους κάτωθεν καὶ τοῦ ναοῦ ἄνωθεν ἀνήκει εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν γεωμετρικῶν ἀγγείων. Ἐπειδὴ δὲ τὰ γραπτὰ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα τοῦ ναοῦ, τουτέστι αἱ ἐπὶ τῶν πηλίνων πλακῶν μετόπαι καὶ τὰ γεῖσα, αἱ κορωνίδες κ. τ. τ. πήλινα πάντα, ὡς καὶ αἱ γυναικῶν, ἀνδρῶν καὶ Σειληνῶν κεφαλαὶ τῶν ὀρθοκεράμων, ἀνάγουσιν αὐτὸν εἰς τὸν ἕκτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα, ἄρα πᾶν ὅ,τι κεῖται ὑπὸ τὸν ναόν, τουτέστι ὁ βωμὸς καὶ οἱ ἐν τῷ αὐτῷ στρώματι τοῖχοι παλαιοτέρου τινὸς ναοῦ πρέπει νὰ τεθῶσιν εἰς τὸν ἕβδομον τοὐλάχιστον, ἂν μὴ ἤδη καὶ εἰς προηγούμενόν τινα αἰῶνα.

Εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχήν, τῆς ὁποίας ἔσχατον ὅριον εἶνε ὁ ἕβδομος αἰὼν (terminus ante quem), ἀνήκει βεβαίως καὶ τὸ μέγα ἐλλειψοειδὲς κτίριον κατὰ τὴν βορειανατολικὴν αὐτοῦ γωνίαν καὶ βορείως μᾶλλον αὐτοῦ (ἴδε τὸ σχεδιογράφημα τοῦ ναοῦ ἐν Ἀρχαιολογικῇ ἐφημερίδι τοῦ 1900 σελ. 175), τὸ ὁποῖον ὀρθῶς παρέβαλεν ὅ τε κ. Dörpfeld ἄλλοτε καὶ ἐσχάτως πάλιν ὁ ἐν Ἐρλάγγῃ καθηγητὴς κ. H. Bulle ἐν τῷ παρασκευαζομένῳ νῦν βιβλίῳ περὶ τῶν ἐν Ὀρχομενῷ ἀνασκαφῶν τοῦ 1903-1904 καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἤδη πρότερον ἐν Ἀρχαιολογικῇ ἐφημερίδι τοῦ 1900 σελ. 180 πρὸς τὸ βουλευτήριον τῆς Ὀλυμπίας, πιθανῶς δὲ καὶ πράγματι ἦτο τὸ βουλευτήριον τῶν Αἰτωλῶν ἐν

Θέρμῳ. Τὸ κτίριον τοῦτο ἐκτίσθη βεβαίως πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ ἕκτου αἰῶνος καὶ ἀγγείων θραύσματα εὗρον ἐν αὐτῷ γεωμετρικά.

Ἀμφιβολίαι μοῦ ἐγεννήθησαν νῦν μόνον περὶ τῆς σημασίας τῶν ἐλλειψοειδῶς κατατεταγμένων, ἐντὸς τοῦ ναοῦ κειμένων λιθίνων πλακῶν, αἵτινες βεβαίως ἦσαν βάσεις ξυλίνων στύλων. Τίνος ἆρά γε οἰκοδομήματος; Ἄλλοτε ἐπίστευσα ὅτι οἱ στῦλοι οὗτοι ἐστήριζον τὴν (ὑπὸ κλάδων καὶ ἀχύρων ἴσως μόνον καλυπτομένην) στέγην τοῦ παλαιοτάτου ἐνταῦθα ἱεροῦ χώρου, εἴτε οὗτος ἦτο ὁ βωμὸς ἁπλῶς μετά τινος παρ' αὐτὸν ἱσταμένου συμβόλου ἢ ὁμοιώματος τῆς λατρευομένης θεότητος εἴτε καὶ σηκὸς ἰδιαίτερος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὑρίσκετο τὸ σύμβολον τοῦτο ἢ τὸ ὁμοίωμα. (Ἀρχαιολ. ἐφημ. 1900 σελ. 179 σημ. 2). Ἀλλ' ὁ μὲν βωμός, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκαίοντο τὰ προσφερόμενα θύματα, δύσκολον εἶνε νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐχρειάζετο τοιαύτην στέγασιν, σηκοῦ δέ τινος, ὅστις θὰ περιείχετο ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τῶν ξυλίνων στύλων περιλαμβανομένου ἐλλειψοειδοῦς χώρου, οὐδὲν ἴχνος εὗρῆκα, ὁ δὲ ἐπιμήκης τετράπλευρος παλαιότερος ναός, ὁ τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος — διὰ νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὸν ἓν διακριτικὸν ὄνομα — δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι περιεβάλλετο ὑπὸ τοιούτου ἐλλειψοειδοῦς περιπτέρου ἀντὶ ὀρθογωνίας κανονικῆς περιστάσεως, ὅπως καὶ οἱ παλαιότατοι ἑλληνικοὶ ναοί. Ὁ παλαιότερος ἄλλως οὗτος ναὸς τοῦ «ἑβδόμου» αἰῶνος θὰ εἶχε στέγην στερεάν, στερεωτάτην μάλιστα, διότι οἱ καλυπτῆρες κέραμοι καὶ τὰ ἀκρωτήρια τῆς παλαιοτέρας τοῦ ἕκτου αἰῶνος ἐποχῆς, ἅπερ εὑρέθησαν ἐν Θέρμῳ, βεβαίως τοιαῦτα κτίρια, προγενέστερα τοῦ ἕκτου αἰῶνος, ἐστέγαζον. (Ἀρχαιολ. ἐφημερ. 1900 σελ. 192 ἑ. 197 σχῆμα 6). Ἀλλ' αἱ βάσεις τῶν ξυλίνων στύλων τοῦ ἐλλειψοειδοῦς περιπτέρου εἶνε τόσον λεπταὶ πλάκες, ὥστε βεβαίως οἱ στῦλοι οὗτοι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἦσαν παχεῖς οὔτε ἑπομένως ἡ ὑπ' αὐτῶν στηριζομένη στέγη νὰ ἔφερε βάρος κεράμων ἀρχαίων, καὶ μάλιστα τῶν ἀρχαιοτέρων τοῦ Θέρμου. Εἶνε λοιπὸν ἀπίθανος ὅλως διόλου πᾶς συσχετισμὸς τῶν ἐλλειψοειδῶς κατατεταγμένων τούτων βάσεων πρὸς τὸν παλαιότερον ναὸν ἀλλὰ καὶ πρὸς οἱονδήποτε ὑποθετικὸν σηκὸν τῆς ἐποχῆς τοῦ γεωμετρικοῦ στρώμα-

τος, διότι καὶ οὗτος θὰ ἦτο κτίριον στεγασμένον μὲ κεράμους βαρεῖς, ὁποῖοι εἶνε οἱ μνημονευθέντες τοῦ Θέρμου.

Ἡ λεπτότης καὶ ἡ μικρὰ διάμετρος τῶν πλακῶν θὰ ἐδικαιολόγουν μᾶλλον τὴν ὑπόθεσιν ὅτι οἱ ξύλινοι στῦλοι, οἵτινες ἐπ' αὐτῶν ἐστηρίζοντο, ἀνῆκον εἰς περίπτερον πρωτογενοῦς τινος ὅλως διόλου οἰκοδομήματος, τουτέστιν ἁπλῆς καλύβης. σχηματισμένης ἐκ κλάδων, καλάμων καὶ διὰ πηλοῦ ἴσως ἐπικεχρισμένης. Ἀλλὰ τοιοῦτον οἰκοδόμημα θὰ ἦτο βεβαίως προγενέστερον τῆς γεωμετρικῆς ἐποχῆς, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ μόνης ἔχομεν λείψανα, ἤτοι τὸν ναὸν τοῦ «ἑβδόμου» αἰῶνος καὶ τὸν βωμὸν αὐτόν, ἐνῷ προγενεστέρων αὐτῆς χρόνων. τουτέστι μυκηναϊκῶν ἢ προϊστορικῶν, οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔνδειξιν ἐν Θέρμῳ ἔχομεν· εἰς προϊστορικοὺς δὲ μόνον χρόνους θὰ ἥρμοζε τοιαύτη καλύβη καὶ τοιοῦτον περίπτερον. Ἀλλὰ τότε αἱ βάσεις τῶν στύλων τοῦ περιπτέρου τούτου ἔπρεπε νὰ κεῖνται οὐχὶ εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐπιφάνειαν τοῦ γεωμετρικοῦ στρώματος, ἀλλὰ ὑποκάτω αὐτοῦ, ὅπου τώρα εὑρίσκομεν μόνον τὸ ἀρχικὸν φυσικὸν ἔδαφος. Τοῦτο ὅμως πράγματι δὲν συμβαίνει, διότι αἱ πλᾶκες ἐπικάθηνται ἐπὶ τοῦ γεωμετρικοῦ, 2-3 μ. παχέος, στρώματος καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς τέφρας τοῦ βωμοῦ τῆς περιεχούσης ἄπειρα τεμάχια ὀστῶν κεκαυμένων, προερχομένων ἐκ τῶν θυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκαίοντο ἐπὶ τοῦ βωμοῦ.

Αἱ δυσκολίαι αὗται μοὶ φαίνονται, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον, τόσον ἀνυπέρβλητοι, ὥστε προτιμῶ νὰ ὁμολογήσω ὅτι δὲν δύναμαι κατά τινα πιθανὸν τρόπον νὰ ἐξηγήσω τὴν σημασίαν τῶν ἐν λόγῳ βάσεων, παρὰ νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν ἄλλοτε ὑπ' ἐμοῦ δοθεῖσαν αὐτῶν ἐξήγησιν. Ἐπειδὴ εἰς χρόνους πολὺ μεταγενεστέρους, βαρβαρικούς, ὁ ναὸς κατελήφθη ὑπὸ νεροτριβείου, τοῦ ὁποίου πολλὰ λείψανα σαφέστατα ἀκόμη σώζονται, θὰ ἐτόλμων μᾶλλον νὰ ὑποθέσω ὅτι αἱ ἐλλειψοειδῶς αὗται διατεταγμέναι βάσεις ἀνήκουσιν εἰς νεώτατον ὅλως ἀχυρῶνα ἢ καλύβην, ὁποῖαι καὶ σήμερον ἀκόμη κτίζονται ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ὁμοιόσχημοι ὅλως διόλου. Ἀλλ' εἰς αὐτὰς οὐδαμοῦ παρετήρησα τοιαύτας βάσεις εὐμεγέθων στύλων· διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην θεωρῶ ἀποκρουστέαν, ἂν καὶ ἀπολύτως δὲν γνωρίζω ποίαν ἄλλην δύναμαι εἰς αὐτὴν νὰ ὑποκαταστήσω. Τὸ

μόνον βέβαιον εἶνε ὅτι τὸ σχῆμα τοῦτο ἐλλειψοειδῶν κτιρίων ἐπεχωρίαζεν ἐν Θέρμῳ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐν γένει. Διότι καὶ πρὸς νότον τοῦ ναοῦ ἀπεκάλυψα ἓν τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον ἐνωρὶς ἤδη ἐσκεπάσθη ὑπὸ ἄλλου κτιρίου, τοῦ βωμοῦ πιθανώτατα τοῦ παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ναοῦ τοῦ ἕκτου αἰῶνος κτισθέντος ('Αρχαιολ. ἐφημ. 1900 σελ. 181), καὶ ἔξω τοῦ Θέρμου ἐντὸς τοῦ νῦν χωρίου Κεφαλοβρύσου παρετήρησα ἐσχάτως ἄλλο κρυπτόμενον μετ' ἄλλων κτιρίων ὑπὸ παχὺ στρῶμα γῆς. 'Αλλ' εἰς οὐδὲν ἐκ τούτων εὗρηκα λείψανα καὶ περιπτέρου ἐλλειψοειδοῦς. Ὁ ναὸς ὅμως τοῦ Θέρμου παρέχει ἔτι σημεῖα πρὸς ἐξέτασιν, ἴσως δὲ δι' αὐτῆς θὰ διασαφηθῇ βραδύτερον καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο τῶν ἀνεξηγήτων σήμερον βάσεων.

'Εκτὸς τοῦ Θέρμου ἐν Αἰτωλίᾳ ἐπεχείρησα ἔρευναν ἐγγὺς τοῦ χωρίου Μουρστιάνου, παρὰ τὸ 'Αγγελόκαστρον, ὅπου πρὸ τριετίας ἀνέσκαψα τύμβον ἀρχαῖον ('Αρχαιολ. ἐφημ. 1906 σελ. 88 Πρακτικὰ τοῦ 1903 σελ. 47-49. Πανταχοῦ γραπτέον Μουρστιάνου ἀντὶ Μουστιάνου). Ὁ τύμβος οὗτος κεῖται πολὺ πλησίον τῆς λίμνης τοῦ 'Αγγελοκάστρου καὶ τῶν λουτρῶν Μουρστιάνου. Τέταρτον τῆς ὥρας δυτικώτερα ἐντεῦθεν ἐντὸς τοῦ δάσους παρετήρησα καὶ ἄλλον τύμβον, τὸν ὁποῖον ἀνέσκαψα μέχρι τινός, ἠναγκάσθην ὅμως πάλιν νὰ ἐγκαταλείψω ἕνεκα ἀσθενείας. Ὁ τύμβος οὗτος κεῖται βεβαίως ἐντὸς ἀρχαίου νεκροταφείου, ἀνήκοντος εἰς πολίχνην, τῆς ὁποίας τὰ λείψανα παρετήρησα ὀλίγον ὑψηλότερα εἰς τὰ πλάγια καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου. 'Αγνοῶ ποία ἦτο ἡ ἀρχαία αὕτη αἰτωλικὴ πόλις ἢ κώμη πλησίον πολὺ τῆς ἀρχαίας Κωνώπης ἢ 'Αρσινόης. Ὁ Πολύβιος ἀναφέρει πόλιν Ἄκρας, τὴν ὁποίαν κατέσκαψεν ὁ Φίλιππος ἐπιστρέφων ἐκ τῆς κατὰ τοῦ Θέρμου ἐν ἔτει 218 πρὸ Χρ. ἐφόδου, κειμένην δὲ πάντως κατὰ τὴν ὁδὸν ταύτην τὴν μεταξὺ Τριχονίου καὶ Κωνώπης. Ἴσως τῆς πόλεως ταύτης ἡ θέσις πρέπει νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὴν ῥηθεῖσαν ἐπὶ τοῦ λόφου ὑπεράνω τοῦ μνημονευθέντος νεκροταφείου.

Τὰ ἐκ Θέρμου καὶ τῶν πέριξ αὐτοῦ εὑρήματα συνήχθησαν εἰς τὸ ἐν Θέρμῳ προσωρινὸν Μουσεῖον.

3. Φωκίς.

Τὰς ἐν προϊστορικοῖς συνοικισμοῖς ἐπιχειρηθείσας τὸ 1904 ἐρεύνας (Πρακτικὰ τοῦ 1904 σελ. 52 ἑ. *Athenische Mitteilungen* 1905 σελ. 133 ἑ.) ἐξηκολούθησα καὶ ἐφέτος ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Φωκίδος κατὰ Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον πλησίον τῶν χωρίων Μάνεσι καὶ Δραχμάνι.

Ἠρεύνησα τὸν νοτιώτερον ἐκ τῶν δύο προϊστορικῶν συνοικισμῶν, οἵτινες κεῖνται πλησίον τοῦ χωρίου Μάνεσι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἥτις ἀπὸ τῆς γεφύρας τοῦ Κηφισοῦ ἐγκαταλείπουσα δεξιὰ τὴν ἁμαξιτὴν Ἀταλάντης φέρει πρὸς τὸ Δραχμάνι.

Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἔκειντο πολλὰ θραύσματα τῶν συχνῶν πανταχοῦ ἐνταῦθα μονοχρώμων χειροποιήτων προϊστορικῶν ἀγγείων. Ἀλλὰ προχωρῶν εἰς βάθος ἀπήντησα σύμπλεγμα τοίχων ἑλληνικῶν χρόνων καὶ ῥωμαϊκῶν ἀκόμη ἢ βυζαντηνῶν μετὰ θραυσμάτων ἀγγείων τῶν μετ' Ἀλέξανδρον χρόνων, προϊστορικὸν δὲ λείψανον σχεδὸν οὐδέν. Ὡς φαίνεται, τὸ προϊστορικὸν τοῦτο ὕψωμα ἀνεσκάφη κατὰ τὸ πλεῖστον, ὅτε ἠνοίγοντο τὰ θεμέλια τῶν εἰρημένων ἑλληνικῶν καὶ μεταγενεστέρων ἔτι κτιρίων καὶ τότε διεσκορπίσθησαν τὰ ἐν τοῖς χώμασι σωζόμενα ἔτι προϊστορικὰ ἀντικείμενα.

Ἐξ ἐναντίας πάμπολλα νέα θραύσματα προϊστορικῶν ἀγγείων παρέσχεν αὖθις ὁ ὀλίγον ἔξω τοῦ Δραχμανίου, ἀνατολικῶς αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐλάτειαν καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς τοῦ ἰατροῦ κ. Χέβα κείμενος συνοικισμός· (Πρακτικὰ τοῦ 1904 σελ. 53 ἑ., *Athen. Mitteil.* 1905 σελ. 134 ἑ.). Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα ἀνήκουσιν ἢ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τῆς Χαιρωνείας ἐπὶ λευκοῦ ἐπιχρίσματος φερόντων διάκοσμον γραμμικὸν διὰ χρώματος ἐρυθροῦ, στιλπνοῦ, παχυρρεύστου (Πρακτικὰ τοῦ 1902 σελ. 56. Πρακτικὰ τοῦ 1904 σελ. 54. *Athen. Mitteil.* 1905 σελ. 123 τῶν τῆς II Kategorie σελ. 136 Abb. 7) ἢ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τοῦ Δραχμανίου εἰς πολλὰ εἴδη ὑποδιαιρουμένων καὶ διάκοσμον ἐχόντων διαφορετικὸν διὰ θαμποῦ χρώματος (πρβ. Πρακτικὰ τοῦ 1904 σελ. 55 τῶν τῆς πέμπτης ὁμάδος. *Athenische*

Mitteilungen 1905 σ. 138 ἑ. καὶ 1906 σ. 398). Ὀψιανοῦ μαχαιρίδια εὑρέθησαν ἀρκετά, ἀλλὰ πολὺ ὀλίγα ἐργαλεῖα λίθινα. Καὶ εἰδώλιον οὐδὲν εὑρέθη, ἐν γένει οὐδεμία πλαστικὴ μορφὴ πλὴν μικροσκοπικοῦ κυνὸς πηλίνου, διακρινομένου ἐκ τῆς περὶ τὸν λαιμὸν πλαστικῶς σχηματισμένης ταινίας. Ἐκ τῶν μὲ θαμπὸν μέλαν χρῶμα κοσμουμένων ἀγγείων ἄξια σημειώσεως εἶνε πρῶτον τινὰ ἀναλογοῦντα πολὺ πρὸς τὰ χειροποίητα σύγχρονα τῶν «πρωΐμων μυκηναϊκῶν», κατὰ τὸν κ. Furtwängler, τὰ ὁποῖα παμπληθῆ ἰδίως ἐν Αἰγίνῃ εὑρέθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἄργει, Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν, Ἐλευσῖνι καὶ Ὀρχομενῷ, δεύτερον ἄλλα πολὺ ἐρυθρὸν αἱματόχρουν καὶ λεῖον ἐπίχρισμα φέροντα, ἀναλογοῦντά πως πρός τινα τῆς Θήρας καὶ πρὸς τὰ τοῦ ἕκτου μυκηναϊκοῦ τάφου, (*Ath. Mitteil.* 1905 σελ. 139), Τοιουτοτρόπως ἡ ἀνάπτυξις τῆς κεραμεικῆς τοῦ προϊστορικοῦ τούτου συνοικισμοῦ Δραχμανίου συνδέεται ἐξ ἑνὸς μὲν διὰ τῶν τῆς κατηγορίας τῆς Χαιρωνείας ἀγγείων πρὸς παλαιοτάτην τινὰ περίοδον, νεολιθικὴν βεβαίως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν καὶ ἀνάλογα ἀγγεῖα τοῦ Σέσκλου τῆς Θεσσαλίας (ἀνασκαφαὶ τοῦ κ. Τσούντα), ἐξ ἑτέρου δὲ διά τινων εἰδῶν τῆς κατηγορίας Δραχμανίου πρὸς τὴν προσεγγίζουσαν πλέον τὴν πρώϊμον μυκηναϊκὴν ἐποχήν, πολὺ νεωτέραν βεβαίως τῆς νεολιθικῆς, ἂν καὶ ἄγνωστον πόσον ἐκείνης ἀπέχουσαν περίοδον. Διότι εἰς χρονολογικὰς ὑποθέσεις καὶ σαφεῖς διακρίσεις περιόδων μεγαλειτέρων οὐδὲν ἐνδόσιμον παρέχουσι τὰ εὑρήματα τὰ προϊστορικὰ τῆς Χαιρωνείας καὶ τῶν συνοικισμῶν τῆς φωκικῆς πεδιάδος. Δύο τοὐλάχιστον ἐποχαὶ καὶ ἀντιστοιχοῦσα πρὸς αὐτὴν δίβαθμος ἀνάπτυξις βεβαίως διακρίνονται. Καὶ αἱ ἐποχαὶ αὗται ἀναμφιβόλως ἀνέρχονται εἰς πρωτογενῆ τινα ὅλως διόλου πολιτισμὸν τῶν λαῶν τῶν δύο πεδιάδων τοῦ Κηφισοῦ, ὅστις εἶνε ὅλως διόλου ἀκόμη συναφὴς πρὸς τὸν νεολιθικὸν αἰῶνα. Ἀλλὰ πόσον παλαιὸς εἶνε ὁ αἰὼν οὗτος εἰς τὰς χώρας ταύτας, ἂν εἶνε καθαρῶς νεολιθικός, καθ' ὃν δηλονότι ἡ χρῆσις τοῦ μετάλλου ἦτο ἀκόμη ἐντελῶς ἄγνωστος, καὶ ἂν εἶνε πολὺ πρωϊμώτερος τῶν χρόνων, καθ' οὓς εἰς τὰς Κυκλάδας π. χ. εἶχεν ἤδη προαχθῆ ὁ πολιτισμὸς τοῦ Αἰγαίου, ἢ ἂν εἶνε σύγχρονος αὐτῶν ὁπωσδήποτε, ταῦτα

πάντα παραμένουσιν έντελῶς ἄδηλα, ἐφόσον ζητοῦμεν νὰ κρίνωμεν περὶ αὐτῶν ἐκ τῶν εὑρημάτων τῶν βοιωτικῶν καὶ φωκικῶν τόπων. Οἱ τόποι οὗτοι δεικνύουσιν εἰς ἡμᾶς μόνον μικροὺς συνοικισμοὺς γεωργικοῦ λαοῦ, ὅστις ἐξηπλοῦτό ποτε ἐπὶ τῶν μεγάλων καὶ πλουσίων πεδιάδων τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας μέχρι τῆς Βοιωτίας. Μεγαλείτερα ὅμως κέντρα τῆς πολιτειακῆς συστάσεως αὐτοῦ ἐν Βοιωτίᾳ καὶ Φωκίδι δὲν εὗρον· ἴσως καὶ διόλου δὲν ὑπῆρχον τοιαῦτα, ἂν ὁ λαὸς ἔζη ὅλως διόλου κατὰ φυλὰς χαλαρῶς ἄνευ ἰσχυροῦ πολιτικοῦ συνδέσμου· ἴσως ὅμως δὲν ἔλειπον καὶ σπουδαιότεραί τινες θέσεις μεταξὺ τῶν μικρῶν πολυαρίθμων συνοικισμῶν, αἵτινες ἐχρησίμευον ὡς πύργοι καὶ σκοπιαὶ τῶν ἀρχόντων τῶν φυλῶν, καὶ εἰς αὐτὰς βεβαίως τὰ λείψανα τοῦ μεμακρυσμένου ἐκείνου αἰῶνος θὰ ἦσαν σπουδαιότερα παρὰ τὰ πενιχρὰ τῶν μικρῶν συνοικισμῶν. Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε τοιαύτη σπουδαιοτέρα θέσις δὲν εὑρέθη. Εἶνε δὲ περίεργον ὅτι καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν συνοικισμῶν μοναδικὸς ὅλως διόλου παρουσιάζεται ὁ τοῦ Δραχμανίου, διότι τὰ τῆς κατηγορίας αὐτοῦ ἀγγεῖα μὲ τὸν θαμποῦ μέλανος χρώματος διάκοσμον δὲν εὑρέθησαν οὐδὲ εἰς τὸν πλησιόχωρον συνοικισμὸν τοῦ χωρίου Μάνεσι. Εἰς τόσον μικρὰν περιοχὴν δὲν εἶνε κἂν ἑνιαῖα τὰ κεραμεικὰ λείψανα τῆς αὐτῆς ἐποχῆς.

Ἐρευνῶν τὰς ἐκ τοῦ βορρᾶ περιφραττούσας τὴν πεδιάδα ῥάχεις τῶν προβούνων τῆς Ἐλατείας, ὅπου ὑπώπτευσα πάντοτε τὴν ὕπαρξιν παμπαλαίων συνοικισμῶν (*Athen. Mitteil.* 1905 σελ. 135)—οἱ τῶν ἑλληνικῶν χρόνων ἀπαντῶνται ἐνταῦθα συχνοὶ—ἀπήντησα ἐπὶ λοφοειδοῦς ὑψώματας τεχνητὸν τύμβον κωνοειδῆ, κείμενον περὶ τὴν ὥραν βορειότερα τοῦ Δραχμανίου, παρὰ τὴν παλαιόθεν ἐν χρήσει βατὴν ὁδόν, ἥτις ἐντεῦθεν φέρει διὰ τῶν βουνῶν εἰς Θερμοπύλας καὶ Λαμίαν. (Ἡ ἁμαξιτὴ φέρει διὰ Δαδίου ἐκεῖσε). Κάτωθεν τῆς ῥάχεως, ἐφ' ἧς ἐγείρεται ὁ τύμβος, ῥέει τὸ μόνον ῥυάκιον τῆς παρὰ τὴν Ἐλάτειαν πεδιάδος, ὅπερ κατερχόμενον ἐκ τοῦ παρακειμένου βουνοῦ διευθύνεται πρὸς τὸ Δραχμάνι.

Τὸν τύμβον τοῦτον ἀνέσκαψα, καὶ εἰς τὸ κέντρον του εἰς βάθος 3 περίπου μέτρων εὗρηκα τάφον προμυκηναϊκόν. Πρὶν

ὅμως ἔτι φθάσω εἰς αὐτὸν συνέλεξα θραύσματα ἀγγείων προελληνικῶν χρόνων, μονοχρώμων, μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἓν καμαραϊκόν. (Καμαραϊκὰ εὑρέθησαν πολλὰ ἐν Ὀρχομενῷ). Ἤδη ἦτο ἀναμφίβολον ὅτι ὁ τύμβος ἦτο χρόνων προμυκηναϊκῶν, ὅτε εἰς μικρὸν βάθος, μόλις ἡμίσεως μέτρου, εὗρηκα πλησίον σκελετοῦ (ἄδηλον ἂν παλαιοῦ ἢ νεωτέρου) ὁλόκληρον μέγα ἀγγεῖον μὲ γραμμικὸν διάκοσμον, ἐκ τῶν προϊστορικῶν γεωμετρικῶν. Ὁ τάφος δὲ ὁ ἐν τῷ κέντρῳ καὶ εἰς βάθος 3 μ. εὑρισκόμενος ἐκαλύπτετο ὑπὸ σωροῦ λίθων ἀρκετὰ μεγάλου (ἴδε *Athen. Mitteil.* 1905 σελ. 129 ἑ. περὶ τοῦ ἐν Ὀρχομενῷ μυκηναϊκοῦ τύμβου. Πρακτικὰ τοῦ 1904 σελ. 36 ἑ.), τοὺς ὁποίους ὅταν ἀπεμάκρυνα εὗρηκα σκελετὸν ἀνθρώπου εἰς τὴν γνωστὴν θέσιν τῶν προϊστορικῶν νεκρῶν τῶν συστελλόντων τὰ σκέλη πρὸς τὸ στῆθος (liegender Hocker κατὰ τοὺς Γερμανούς). Ὁ νεκρὸς ἔκειτο ἐπὶ στρώματος λευκῆς γῆς, τὴν ὁποίαν εὗρηκα καλύπτουσαν τὸ δάπεδον τῶν καλυβῶν καὶ εἰς τὸν προϊστορικὸν συνοικισμὸν Δραχμανίου, καὶ σήμερον δὲ χρησιμοποιοῦσι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν, καθὼς καὶ ὡς ἐπίχρισμα τῶν τοίχων ἀντὶ ἀσβέστου. Παρὰ τὴν κεφαλὴν ἔκειντο δύο ἀγγεῖα μεγάλα καὶ παρ' αὐτὰ παρετήρησα βόθρον μὲ τὰς παρειὰς πάλιν διὰ τῆς αὐτῆς λευκῆς γῆς ἐπικεχρισμένας ὡς φαίνεται, ἐντὸς τοῦ ὁποίου μετ'ἀνθράκων καὶ τέφρας ἐσώζοντο ἔτι ἀπηνθρακωμένοι στάχυες καὶ κόκκοι σίτου. Τὰ ἀγγεῖα εἶνε μονόχρωμα μὲ ῥαμφοειδὲς στόμιον· παρὰ τὸ ἕτερον ἐξ αὐτῶν ἔκειτο ὀστοῦν μικροῦ βοὸς καὶ μαχαίριον τριγωνικόν. Τρίτον ἀγγεῖον λεκανοειδὲς ἔκειτο παρὰ τοὺς πόδας τοῦ νεκροῦ. Τὰ ὀστᾶ τοῦ κρανίου καὶ οἱ σιαγόνες μετὰ τῶν ὀδόντων ἐσώζοντο ὁπωσδήποτε στερεά, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ὀστᾶ διελύοντο μόλις ψαυόμενα. Δύο ἐνώτια χρυσᾶ καὶ δύο ἑλικτὰ χρυσᾶ σύρματα, κοσμήματα βεβαίως τῆς κόμης, εὑρέθησαν ἔτι παρὰ τὸ κρανίον τοῦ σκελετοῦ, ὅστις ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἐνωτίων ἀνῆκεν εἰς γυναῖκα. Τὰ χρυσᾶ ταῦτα ἀντικείμενα εἶνε ἐντελῶς σχεδὸν ὅμοια πρὸς τὰ ἐκ τῆς δευτέρας πόλεως τῆς Τροίας γνωστὰ ὑπὸ τοῦ Schliemann ἀνακαλυφθέντα· ὥστε τοιουτοτρόπως δι'αὐτῶν δίδεται καὶ σχετική τις χρονολογία τῆς ἐποχῆς τοῦ τύμβου, ἀνήκοντος ὡς φαίνεται εἰς τοὺς πολὺ βεβαίως τῶν μυκη-

ναϊκῶν προηγηθέντας τῆς δευτέρας πόλεως τοῦ Ἰλίου χρόνους, ἤτοι κατὰ τοὺς συνήθεις ὑπολογισμοὺς εἰς τὴν τρίτην πρὸ Χρ. χιλιετηρίδα.

Ἐπειδὴ πάντως ὁ τάφος οὗτος ἀνῆκεν εἰς ἐπιφανές τι γένος τῶν χρόνων ἐκείνων, ἐξήτασα εἰς τὰ πέριξ καὶ λείψανα τῆς ποτε ἀκροπόλεως, ἐν ᾗ τὸ γένος τοῦτο πιθανῶς κατῴκησε. Κατάλληλος ὅμως τοιαύτη θέσις δὲν ὑπῆρξεν ἴσως ἄλλη παρὰ ἡ ἀκρόπολις τῆς μικρὸν ἀπεχούσης Ἐλατείας, ἥτις κατέχει τὴν στεφάνην τῆς πρὸς τὴν πεδιάδα προβαλλούσης καὶ δίκην παμμεγέθους σκοπιᾶς εἰς τὸ κράσπεδον αὐτῆς ὑψουμένης ῥάχεως. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἀρχαιότερον στρῶμα τοῦ ἑλληνικοῦ, καὶ μάλιστα ὑστέρου ἑλληνικοῦ, δὲν εὗρῆκα.

Ὀλίγον ἀνωτέρω τοῦ Δραχμανίου παρὰ τὴν αὐτὴν παλαιὰν πρὸς τὴν Λαμίαν ὁδοῦ ἀνέσκαψα καὶ δεύτερον τύμβον κωνοειδῆ, ἐπὶ μικροῦ ὑψώματος κείμενον. Τὰ ἐν τοῖς χώμασι μέχρι 4 μ. βάθους εὑρεθέντα θραύσματα ἀγγείων ἦσαν πάντα ἑλληνικά, τοῦ τετάρτου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Ἐπὶ ἑνὸς ἦτο ἐγκεχαραγμένη καὶ ἡ λέξις ΦΙΛΙΑ. Τάφον ὅμως δὲν εὗρῆκα ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ μόνον μικρὰν πυράν, ἄνευ οὐδενὸς λειψάνου ὀστῶν ἢ ἄλλου τινός.

Ἐκ τάφων, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ μακροῦ χρόνου καθ'ἡμέραν ληστεύονται ὑπὸ χωρικῶν, χωρὶς νὰ ἐξαντλῶνται ἀκόμη, συνέλεξα πλησίον τῶν ἀρχαίων Ἀβῶν καὶ τοῦ σημερινοῦ χωρίου Ἐξάρχου πλεῖστα ἀγγεῖα ἀττικοβοιωτικὰ καὶ ἄλλα ὡς καὶ πήλινα εἰδώλια ἐκ τοῦ πέμπτου καὶ τετάρτου ὡς φαίνεται πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Οἱ τάφοι οὗτοι οὐδὲν τὸ ἀξιοσημείωτον παρουσιάζουσι· οἱ σκελετοὶ εἶνε ἐντελῶς διαλελυμένοι· οἱ τάφοι πλήρης χώματος· τὰ ἀγγεῖα κεῖνται περὶ ἅπαν τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ· τὰ εἰδώλια πολλάκις ἵστανται ἐντὸς κογχῶν μικρῶν εἰς τὰ πλευρὰ τῶν τάφων. Ἤνοιξα δέκα περίπου τάφους· τὰ εὑρεθέντα ἀγγεῖα, περὶ τὰ πεντήκοντα ἀκέραια, εἶνε ποικίλων σχημάτων. Ἐπιτυμβία στήλη οὐδεμία εὑρέθη. Εἰς ἕνα τάφον εὑρέθη καὶ μικρὰ χαλκῆ Νίκη. Εἰς ἄλλους ἀργυρᾶ τινα δακτυλίδια.

Ἐπιπολαίως τὸ ἔδαφος ἐξήτασα καὶ πλησίον τοῦ χωρίου Καλοπόδι παρὰ τὴν ἁμαξητὴν τὴν εἰς Ἀταλάντην φέρουσαν. Ἀπεκαλύφθησαν πολλοὶ σπόνδυλοι μεγάλοι δωρίων κιόνων καὶ δά-

πεδα ναῶν πιθανῶς ἢ στοῶν. Ὅτι ἐνταῦθα ἔκειτο ἡ μικρὰ ὡς φαίνεται πόλις Κλεωναί, ἀνήκουσα εἰς τὴν Λοκρίδα μᾶλλον, εἶνε γνωστόν. Περισσότερον ὅμως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξετάσω τὸν τόπον φέτος.

Τὰ ἀρχαῖα πάντα τὰ εὑρεθέντα ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ ἐν τοῖς περὶ τὴν Χαιρώνειαν τόποις κατετέθησαν ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Χαιρωνείας.

Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1906.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΕΝ ΚΟΡΙΝΘΩ.

(Ἴδε πίν. Ε΄).

Ἡ ὑπ' ἐμοῦ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δαπάνῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐκτελεσθεῖσα ἀνασκαφὴ ἐν Κορίνθῳ ἦτο ἐπακολούθημα ἑτέρας τοιαύτης ἀνασκαφῆς ἐκτελεσθείσης ἐν ἔτει 1892 καὶ σκοπὸν ἐχούσης τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀγορᾶς τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἔνθα ἦσαν πλεῖστα τῶν ἱερῶν κατὰ Παυσανίαν (II, 2,6). Ἐν τῇ περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ἐκείνης ἐκθέσει δημοσιευθείσῃ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ ἔτους 1892 σελ. 117 καὶ 125 ἐδήλωσα ὅτι τὰ ὑπ' ἐμοῦ εὑρεθέντα οἰκοδομήματα καὶ ἐν γένει τὰ τῆς ἀνασκαφῆς πορίσματα οὐδεμίαν παρέσχον ἔνδειξιν ὅτι ἡ ἀγορὰ ἔκειτο αὐτόθι, ἔνθα ἀνεζήτησα αὐτήν· ἀλλ' ὅμως καὶ ἄνευ τῆς ἀνασκαφῆς ἡ τοπογραφία τῆς ἀρχαίας πόλεως μοὶ ἐφαίνετο τοσοῦτον σαφὴς καὶ βεβαία, ὥστε δὲν ὤκνησα νὰ βεβαιώσω τὴν αὐτοθι θέσιν τῆς ἀγορᾶς, φρονῶν ὅτι ἡ μὴ ἀνεύρεσις σαφοῦς τινος περὶ αὐτῆς τεκμηρίου ἦτο ἔργον τύχης, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἀρχαῖα κτίσματα εἶχον ὑποστῇ ἐξαιρετικῶς δεινὴν καταστροφὴν κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ ἡ δαπάνη τῆς ἀνασκαφῆς ἦτο μικρὰ καὶ ἡ ἐπίχωσις λίαν βαθεῖα. Τεκμήρια στηρίζοντα τὴν γνώμην μου ταύτην ἦσαν τὸ μὲν ἡ γεωλογικὴ κατασκευὴ τοῦ ἐδάφους

καθιστῶσα βεβαίαν τὴν θέσιν τῶν πυλῶν τῆς ἀρχαίας πόλεως, τὸ δὲ αἱ δύο ὑπὸ Παυσανίου (II, 3,2 καὶ 4) μνημονευόμεναι ὁδοὶ αἱ ἄγουσαι ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐπὶ Λεχαίου, ὧν τινὰ μὲν λείψανα ἦσαν φανερά, τινὰ δὲ ἦσαν γνωστὰ εἰς πολλοὺς τῶν ἐπιχωρίων σκάψαντας αὐτόθι εἴτε πρὸς καλλιέργειαν τῆς γῆς εἴτε παρανόμως πρὸς εὕρεσιν ἀρχαίων τάφων, μὴ φοβουμένους τιμωρίαν τινὰ ἕνεκα τῶν ἀτελειῶν τοῦ ἕως τότε ἰσχύοντος περὶ ἀρχαιοτήτων νόμου. (Πρβλ. Πρακτικὰ 1892 σελ. 112 ἑξ.).

Βραδύτερον ἐν ἔτει 1896 καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ δεκαετίαν ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀμερικανικὴ ἀρχαιολογικὴ σχολὴ ἐπεχείρησεν ἐκτεταμένας καὶ ἱκανῶς εὐτυχεῖς ἀνασκαφάς, καθ' ἃς ἀνεκαλύφθη ὁδός τις ἀρχαία μετὰ θεμελίων οἰκοδομήματος διερχομένου ὑπεράνω αὐτῆς καὶ ἄλλα ἀρχαῖα κτίσματα πολλὰ καὶ λόγου ἄξια, τὸ δ' εἰρημένον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ οἰκοδόμημα φαινόμενον ὅτι εἶνε πρόπυλον παρέσχεν εἰς τοὺς Ἀμερικανοὺς ἀρχαιολόγους τὸ ἐνδόσιμον νὰ βεβαιώσωσιν εὐθὺς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἀνακαλύψεως ὅτι εὑρέθη ἡ θέσις τῆς ἀρχαίας ἀγορᾶς (1). Κατόπιν εὑρέθη καὶ ἡ πολυτελὴς μετὰ ἓξ ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένων οἰκημάτων κατεσκευασμένη κρήνη, ἧς ἡ κατασκευὴ ἐφάνη ὁμοία πρὸς τὴν παρὰ τῷ Παυσανίᾳ (2) περιγραφὴν τῆς Πειρήνης, δύο δ' ἐπιγραφαὶ εὑρεθεῖσαι ἡ μὲν ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτῆς, ἡ δὲ πλησίον αὐτοῦ (3) ἐπιστοποίησαν τὴν ταυτότητα τῆς κρήνης ταύτης πρὸς τὴν ἀρχαίαν

(1) Ἴδε Fifteenth annual report of the American school of classsical studies at Athens 1895-1896 σελ. 30 ἑξ. Πρβλ. καὶ τὰς λοιπὰς περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ἐκθέσεις καὶ διατριβὰς ἐν τοῖς ἀκολούθοις τόμοις τοῦ περιοδικοῦ American journal of Archaeology, ὧν τελευταία μέχρι τοῦ νῦν εἶνε ἡ ἐν τόμῳ X (Second series, 1906) σελ. 17 ἑξ. Πλὴν τούτων ἔχω ὑπ' ὄψιν καὶ φωτογραφίας δύο σχεδιαγραφημάτων, ἅς μοι παρέσχε φιλοφρόνως ὁ ἐκπονήσας αὐτὰ καλός τε κἀγαθός, λίαν προώρως δὲ δυστυχῶς ἀποθανὼν διευθυντὴς τῆς Ἀμερικανικῆς σχολῆς T. W. Heermance.

(2) II, 3, 3: κεκόσμηται δὲ ἡ πηγὴ λίθῳ λευκῷ, καὶ πεποιημένα ἐστὶν οἰκήματα σπηλαίοις κατὰ ταὐτά, ἐξ ὧν τὸ ὕδωρ ἐς κρήνην ὕπαιθρον ῥεῖ.

(3) American journ. of Arch. II ser. vol. 4 (1900) σελ. 238 = Corp. inscr. Gr. Pelopon. I n° 1606: τὸν ὁρώμενον, ὄντα κόσμον τῇ Πειρήνῃ κα-. Αὐτόθι n° 1604: Στῆσε δέ μ' εἰν Ἐφύρ[ῃ] Πιρηνίδος ἀγχ[ὶ ῥεέθρων] τῆδε. Τρίτη ἐπιγραφὴ αὐτόθι εὑρεθεῖσα καὶ ἐπὶ βάσεως ἀνδριάντος τῆς συζύγου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ Ῥηγίλλης ἐγκεχαραγμένη (Αὐτόθι n° 1599) ἀναφέρει ὅτι ἵστατο «παρὰ χεύματι πηγῶν»,

Πειρήνην, κειμένην πλησίον τῶν προπυλαίων τῆς ἀγορᾶς κατὰ Παυσανίαν. Τούτων ἕνεκα οἱ Ἀμερικανοὶ ἀρχαιολόγοι θεωρήσαντες τὰ εἰρημένα τρία τοπογραφικὰ σημεῖα, ἤτοι τὰ προπύλαια τῆς ἀγορᾶς, τὴν δι' αὐτῶν διερχομένην ὁδὸν ἐπὶ Λεχαίου καὶ τὴν Πειρήνην ὡς ἀσφαλῶς δεδομένα, μετεχειρίσθησαν αὐτὰ ὡς ἀφετηρίας πρὸς καθορισμὸν τῶν λοιπῶν αὐτόθι εὑρεθέντων κτισμάτων κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Παυσανίου, ἠδιαφόρησαν δὲ πρὸς τὰ ὑπ' ἐμοῦ βεβαιωθέντα ἕτερα τοπογραφικὰ σημεῖα, ἤτοι τὰς δύο ἐπὶ Λεχαίου ὁδοὺς καὶ τὰς πύλας τῆς πόλεως. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ὅμως νομίζων τὰς εἰρημένας δύο ὁδοὺς καὶ τὰς πύλας ὡς ἀσφαλῆ τοπογραφικὰ σημεῖα ἠξίωσα ἀπ' ἀρχῆς νὰ λαμβάνωνται ταῦτα μάλιστα πρὸ παντὸς ἄλλου ὡς ἀφετηρίαι πρὸς ὁρισμὸν τῶν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῶν Ἀμερικανῶν εὑρισκομένων κτισμάτων, καὶ ἐάν τινα νεωστὶ εὑρεθέντα τοπογραφικὰ σημεῖα φαίνωνται ἀσυμβίβαστα πρὸς τὰ πρότερον γνωστά, νὰ ἐξετάζεται τίνα τῶν ἀντιτιθεμένων πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς βεβαιότερα. Πρὸς ἐναργεστέραν κατάδειξιν τούτου καὶ ἀσφαλέστερον ἔλεγχον τῆς ἐμῆς γνώμης προέτεινα πρὸ πολλῶν ἐτῶν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἑταιρείᾳ νὰ ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην τῆς ἐξεργασίας τοπογραφικοῦ χάρτου τῆς περιοχῆς τῆς ἀρχαίας Κορίνθου ἀπὸ τῶν προπόδων τοῦ Ἀκροκορίνθου μέχρι τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ἐκτελέσεως ἀνασκαφῆς τινος πρὸς ἀποκάλυψιν μέρους τινὸς τῶν ὁδῶν, ὧν εἶχον παρατηρήσει ἴχνη, καὶ τῶν μακρῶν τειχῶν, ὧν τὴν θέσιν ἐνόμιζον μετὰ ἱκανῆς πιθανότητος εὑρημένην (πρβλ. Πρακτικὰ 1892 σελ. 116). Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐνέκρινε τὴν πρότασιν καὶ ἐζήτησε παρὰ τῆς Α. Υ. τοῦ Διαδόχου ὡς γενικοῦ διοικητοῦ τοῦ στρατοῦ νὰ ἀναθέσῃ εἴς τινα τῶν ἀξιωματικῶν τὴν ἐκπόνησιν τοῦ εἰρημένου χάρτου, ἡ δ' Α. Υ. προθύμως ἀποδεχθεὶς τὴν αἴτησιν ταύτην ἀνέθεσε τὸ ἔργον εἰς τὸν ὑπολοχαγὸν τοῦ πυροβολικοῦ κ. Κ. Μαζαράκην Αἰνιᾶνα. Ἕνεκα ὅμως πολλῶν παρεμπεσόντων κωλυμάτων ἐβράδυνε πολὺ καὶ ἡ ἐκπόνησις τοῦ χάρτου καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ἐκτέλεσις τῆς ὑπ' ἐμοῦ προταθείσης ἀνασκαφῆς. Οὕτως ὁ μὲν χάρτης ἐπερατώθη ἐν ἔτει 1903 μετὰ λίαν ἐπαινετῆς ἀληθῶς ἐπιμελείας καὶ εὐσυνειδησίας

ἐκπονηθείς (1), ἡ δὲ ἀνασκαφὴ ἐξετελέσθη μόλις κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1906, συμπληρωθέντος καὶ τοῦ χάρτου κατὰ τὰ πορίσματα αὐτῆς. Τὰς τάφρους τῆς ἀνασκαφῆς, ἅτε ἐν ἰδιωτικοῖς κτήμασιν ἀνορυχθείσας, ἠναγκάσθην νὰ ἐπιχώσω πάλιν, δυστυχῶς δὲ δὲν ἠδυνήθην οὐδὲ νὰ ἐπιδείξω τὰ ἀποκαλυφθέντα εἰς πολλοὺς τῶν ἀρχαιολογούντων, ὡς ἐπεθύμουν (2). Ἐλπίζω ὅμως ὅτι ἐὰν ἐπαναληφθῇ ἡ ὡς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ ἀοιδίμου Heermance διακοπεῖσα ἀνασκαφὴ τῆς Ἀμερικανικῆς σχολῆς, θὰ ἀναζητηθῶσιν ὑπὸ τῶν μελλόντων νὰ διευθύνωσιν αὐτὴν τὰ ὑπ' ἐμοῦ ἀνακαλυφθέντα καὶ θὰ ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ νέου πληρέστερον καὶ εἰς μεγαλυτέραν ἔκτασιν, διότι μὴ δυνάμενος νὰ δαπανήσω εἰμὴ μικρότατον μόνον χρηματικὸν ποσὸν ἠναγκάσθην νὰ περιορίσω τὴν ἀνασκαφὴν εἰς τὰ ἀναγκαιότατα. Τὴν γνώμην μου περὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας ἀγορᾶς ἀνεκοίνωσα ἤδη καὶ πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἐν τῷ ἐνταῦθα συνελθόντι Διεθνεῖ Ἀρχαιολογικῷ Συνεδρίῳ δημοσιεύσας καὶ περίληψιν αὐτῆς ἐν τοῖς πρακτικοῖς αὐτοῦ (3). Ἤδη ἐκτίθεται ἐκτενέστερον.

Τὰ τοπογραφικὰ σημεῖα, ἅτινα ἐχρησίμευσαν εἰς τοὺς Ἀμερικανοὺς ἀρχαιολόγους ὡς ἀφετηρίαι, νομίζω ὅτι δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τὴν περιγραφὴν τοῦ Παυσανίου καὶ δὲν δύνανται κατ' οὐδένα τρόπον νὰ συμβιβασθῶσι πρὸς αὐτήν. Ὁ Παυσανίας δηλαδὴ (II, 2, 4 ἑξ.) ἀνερχόμενος εἰς τὴν Κόρινθον ἐκ Κεγχρεῶν εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς πύλης, ἧς ἡ θέσις, ὡς θὰ ῥηθῇ καὶ κατωτέρω, εἶνε ἀσφαλῶς γνωστὴ (ἴδε τὸν χάρτην)· μνημονεύει δὲ πρῶτον τὸ μνῆμα τοῦ κυνικοῦ Διογένους κείμενον «πρὸς τῇ πύλῃ», κατόπιν τὸ ἄλσος τοῦ Κρανείου μετὰ δύο ἐν αὐτῷ ἱερῶν καὶ τοῦ

(1) Πρβλ. Πρακτικὰ 1902 σελ. 47 καὶ 1903 σελ. 63.

(2) Οἱ μόνοι τοιοῦτοι ἐπισκέπται τῆς ἀνασκαφῆς ὑπῆρξαν ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων Γ. Σωτηριάδης καὶ ὁ φιλάρχαιος μηχανικὸς κ. Ἠλίας Ἀγγελόπουλος, ὧν ὁ μὲν πρῶτος εἶδε μέρη τινὰ τοῦ εὑρεθέντος μακροῦ τείχους καὶ τὴν δυτικὴν ἐπὶ Λεχαίου ὁδόν, ὁ δὲ δεύτερος μόνον τὴν ὁδὸν ταύτην.

(3) Comptes rendus du Congrés international d'archéologie. Athènes 1905 σελ. 303.

τάφου τῆς Λαΐδος (1), ἔπειτα τὴν ἀγορὰν μετά τινων ἐν αὐτῇ ἱερῶν καὶ ἀγαλμάτων, ἀκολούθως τὴν ἐπὶ Λεχαίου ὁδὸν μετὰ τῶν προπυλαίων, καὶ τέλος ἀναφέρει ὅτι «ὀλίγον ἀπωτέρω τῶν προπυλαίων ἐσιοῦσιν ἐν δεξιᾷ ἐστιν Ἡρακλῆς χαλκοῦς· μετὰ δ' αὐτὸν ἔσοδός ἐστι τῆς Πειρήνης ἐς τὸ ὕδωρ». Κατὰ τὰ πορίσματα ὅμως τῆς ἀνασκαφῆς τῶν Ἀμερικανῶν ὁ ἐκ Κεγχρεῶν ἐρχόμενος συναντᾷ πρῶτον τὴν Πειρήνην (δηλαδὴ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ περιβόλου αὐτῆς) καὶ κατόπιν τὰ προπύλαια, ταῦτα δὲ δὲν κεῖνται «ὀλίγον ἀπωτέρω» τῆς Πειρήνης καὶ πρὸ τοῦ χαλκοῦ Ἡρακλέους, ἀλλ' εὐθὺς παραπλεύρως τοῦ περιβόλου αὐτῆς. Προσέτι δὲ ἐνῷ κατὰ Παυσανίαν ὁ χαλκοῦς Ἡρακλῆς καὶ ἡ εἴσοδος εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Πειρήνης ὑπῆρχον «ἐσιοῦσιν ἐν δεξιᾷ» (2), ὁ διὰ τῶν νομιζομένων προπυλαίων εἰσερχόμενος οὐδεμίαν εὑρίσκει παρὰ ταῦτα εἴσοδον πρὸς αὐτήν· ὁ δὲ περίβολος τῆς Πειρήνης κεῖται πρὸς ἀριστερὰν τῷ εἰσερχομένῳ διὰ τῶν προπυλαίων καὶ ὁ θέλων νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ ἐξέλθῃ πάλιν ἔξω καὶ τότε θα εὕρῃ δύο εἰσόδους ἀντὶ μιᾶς. Αὐτὸ δὲ τὸ οἰκοδόμημα τῶν νομιζομένων προπυλαίων, καίπερ ἀληθῶς ὁμοιάζον πρὸς τὸ ἐπὶ κορινθιακῶν νομισμάτων ἀπεικονιζόμενον ἀψιδωτὸν κτίριον, δύναται βεβαίως νὰ εἶνε καὶ ῥωμαϊκή τις θριαμβευτικὴ ἀψὶς ἄσχετος πρὸς τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ προπύλαια αὐτῆς (3). Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων αὐτόθι

(1) Τὸ Κράνειον, ὡς ἀπέδειξα ἤδη ἐν Πρακτικοῖς 1892 σελ. 111 ὑποσ. 2, ἔκειτο ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, πιθανῶς ὅμως ητο κεχωρισμένον ἀπ' αὐτῆς διὰ διατειχίσματος, διότι τὸ γνωστὸν καὶ ἐν τῷ χάρτῃ σημειούμενον μεσαιωνικὸν τεῖχος φαίνεται ὅτι ἔχει ἀνοικοδομηθῆ ἐπὶ τῶν θεμελίων ἀρχαίου ἑλληνικοῦ τείχους ἐκτισμένου διὰ πωρίνων πλινθίδων. Τοῦτο εἰκάζω, ἐπειδὴ ἔμαθον ἐφέτος ὅτι χωρικός τις ἀνεῦρε τοιαῦτα θεμέλια κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ἀνατολικῶς τοῦ Ἀκροκορίνθου κειμένου λόφου, ἐφ' οὗ κατὰ τὴν κλιτὺν ὑπάρχει τὸ ἐκκλησίδιον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Δυστυχῶς δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀποκαλύψω ἐκ νέου τὰ θεμέλια ταῦτα δι' ἀνασκαφῆς.

(2) Τίνα σημασίαν ἔχει τὸ ἐσιοῦσιν, καταφαίνεται ἐκ τοῦ εὐθὺς ἀνωτέρω λεγομένου «ἐκ δὲ τῆς ἀγορᾶς ἐξιόντων τὴν ἐπὶ Λεχαίου». Τὸ ἐσιοῦσιν ἄρα δηλοῖ διεύθυνσιν ἀντίθετον τοῦ ἐξιόντων ἐκ τῆς ἀγορᾶς. Ἡ δ' ἐν τῇ ὑπὸ Hitzig καὶ Blümner ἐκδόσει τοῦ Παυσανίου διόρθωσις ἐξιοῦσιν ἀντὶ ἐσιοῦσιν νομίζω ὅτι εἶνε ὅλως ἀστήρικτος.

(3) Περὶ τούτου θὰ γίνῃ λόγος καὶ κατωτέρω.

ἀνακαλυφθέντων κτιρίων πολλὰ δύνανται ἀληθῶς νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἁρμόζοντα εἰς ἀγοράν, οἷον τὰ πρατήρια, αἱ στοαὶ καὶ ἡ πρὸς νότον τῶν νομιζομένων προπυλαίων πλατεῖα, ἀλλ' ἐπίσης ἠδύναντο κάλλιστα νὰ ὑπάρχωσι καὶ ἀλλαχοῦ που τῆς πόλεως πλὴν τῆς ἀγορᾶς, καὶ μάλιστα ἀφοῦ ἡ Κόρινθος ἦτο πόλις κατ' ἐξοχὴν ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανική, ὥστε τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα δὲν ἠδύναντο νὰ εἶνε πάντα περιωρισμένα ἐν τῷ παρ' αὐτὴν τὴν ἀγορὰν τόπῳ. Καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς Πειρήνης ἡ ταυτότης μοὶ φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε τοσοῦτον βεβαία, ὅσον πιστεύεται, διότι περὶ τούτου οὐδὲν ἄλλο τεκμήριον ὑπάρχει, πλὴν τῆς αὐτόθι εὑρέσεως τῶν προμνημονευθεισῶν δύο ἐπιγραφῶν, ἀλλ' αὗται δὲν ἀνευρέθησαν κατὰ χώραν καὶ δὲν εἶνε ἀδύνατον νὰ ἔχωσι μεταφερθῇ ἄλλοθεν, κατὰ δὲ τὸν Παυσανίαν (II, 3,5) «κρῆναι πολλαὶ μὲν ἀνὰ τὴν πόλιν πεποίηνται πᾶσαν, ἅτε ἀφθόνου ῥέοντός σφισιν ὕδατος». Ἐκ δὲ τῶν πολλῶν πηγῶν τῆς Κορίνθου δὲν θὰ ἔκειτο μόνη ἡ Πειρήνη ἐν τῷ βράχῳ, ἀφοῦ ἡ ἀνασκαφὴ τῶν Ἀμερικανῶν ἀπεκάλυψεν ἑτέρας δύο κρήνας ἐπίσης ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένας, καὶ ἡ γεωλογικὴ δὲ κατασκευὴ τῆς χώρας ἐπιτρέπει νὰ ὑπάρχωσι καὶ ἄλλαι ὅμοιαι. Ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐνῷ κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Παυσανίου ἡ εἴσοδος τῆς Πειρήνης φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ ὑποτεθῇ κειμένη ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου μετὰ τῆς ἀγορᾶς, ἀφοῦ ἔκειτο ἐν δεξιᾷ ἐσιοῦσιν, δηλαδὴ ἐν τῇ ἐσωτερικῇ πρὸς τὴν ἀγορὰν πλευρᾷ τῶν προπυλαίων, ὁ περίβολος τῆς εὑρεθείσης κρήνης οὐδεμίαν φαίνεται ἔχων εἴσοδον (δηλαδὴ κατάβασιν) ἐκ τούτου τοῦ μέρους (1). Προσέτι ὁ μὲν Παυσανίας μαρτυρεῖ ὅτι τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν σπειλαιοειδῶν οἰκημάτων ἔρρεεν «ἐς κρήνην ὕπαιθρον», ἀλλ' ἐν τῷ εὑρεθέντι περιβόλῳ τὸ ὕδωρ ῥέει εἰς δεξαμενὴν ὕπαιθρον καὶ ὄχι κρήνην. Ὅθεν τούτων ἕνεκα καὶ ἐπειδὴ ὑπάρχει ἄλλη θέσις, ἐν ᾗ δύναται νὰ ὑποτεθῇ πιθανώτερον ὅτι ἔκειτο ἡ ἀληθὴς Πειρήνη, ὡς θὰ ῥηθῇ κατωτέρω, νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ ἐκφράσω ἀμφιβολίαν καὶ περὶ τῆς εὑρέσεως αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν.

(1) Σημειωτέον ὅμως ὅτι ὁ περίβολος δὲν ἔχει ἀνασκαφῆ εἰσέτι καθ' ἅπασαν τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ, ὥστε δὲν εἶνε ἀδύνατον νὰ εὑρεθῇ καὶ τοιαύτη τις εἴσοδος, καίτοι ἄλλως τοῦτο δὲν φαίνεται πιθανόν.

Ἀλλ'ὅμως ἐπειδὴ ἡ Πειρήνη ὡς τοπογραφικὴ ἀφετηρία δὲν ἔχει πολλὴν σπουδαιότητα ὡς πρὸς τὸ περὶ τῆς θέσεως τῆς ἀγορᾶς ζήτημα, διότι εἶνε ἄδηλον πόσην ἀπόστασιν δηλοῖ ἡ φράσις «ὀλίγον ἀπωτέρω τῶν προπυλαίων» τοῦ Παυσανίου, δύναται κάλλιστα ἡ ἀγορὰ νὰ ἔκειτο ἐκεῖ, ἔνθα τίθεται ὑπ'ἐμοῦ, καὶ ἂν ἔτι ὑποτεθῇ ὅτι ἡ εὑρεθεῖσα κρήνη εἶνε πράγματι ἡ Πειρήνη.

Ἀλλ' ὅμως ἐνῷ οὕτω αἱ τοπογραφικαὶ ἀφετηρίαι, ἃς μετεχειρίσθησαν οἱ Ἀμερικανοὶ ἀρχαιολόγοι, καταφαίνονται ἀνυπόστατοι ἢ ἀμφίβολοι, τοὐναντίον τὰ ὑπ'ἐμοῦ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1892 ὑποδειχθέντα καὶ διὰ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ παρελθόντος θέρους ἐπιβεβαιωθέντα τοπογραφικὰ τεκμήρια, νομίζω ὅτι εἰς οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὑπόκεινται. Τὸ ἀπὸ τῶν προπόδων τοῦ Ἀκροκορίνθου μέχρι τῆς θαλάσσης μέρος γεωλογικῶς ἐξεταζόμενον εἶνε πρόδηλον ὅτι ἦτό ποτε ὀροπέδιον, ὡς καὶ ἅπασα ἡ παρὰ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον παραλία χώρα τῆς Πελοποννήσου, ἔπειτα δὲ τὸ ὀροπέδιον ἐκεῖνο διαρρηχθὲν διὰ πολλῶν παραλλήλων γεωτεκτονικῶν ῥηγμάτων ὑπέστη κλιμακωτὴν ἐγκατακρήμνισιν πρὸς βορρᾶν, καὶ οὕτως ἐγένετο πεδινὴ χώρα κλιμακηδὸν κατερχομένη πρὸς τὴν θάλασσαν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ὅστις καὶ αὐτὸς δι'ὁμοίων τεκτονικῶν ῥηγμάτων ἐσχηματίσθη. Τὸ κατ' ἐπιπολὴν ἔδαφος τοῦ ὀροπεδίου τούτου ἐπικάθηται ἐπὶ στρώματος πωρίνου καὶ κροκαλοπαγοῦς λίθου ὄχι πολὺ παχέος, ὑποκάτω δ' αὐτοῦ ὑπάρχει παχύτερον στρῶμα ἀνομοιομόρφου μάργης ὑποξάνθου εὐκόλως ἀποσαθρουμένης ὑπὸ τοῦ ὕδατος. Ὅθεν ἕνεκα τῆς τοιαύτης φύσεως τῶν γεωλογικῶν τούτων στρωμάτων τὰ ἄκρα τῶν βαθμίδων, δι' ὧν ἡ χώρα κατέρχεται πρὸς τὴν θάλασσαν, καταπίπτουσι σχεδὸν ἀπανταχοῦ καθέτως πρὸς τὴν κατωτέραν βαθμῖδα, καὶ ἀποτελοῦσι στεφάνας ἀποκρήμνους, σπανίως δὲ μόνον συμβαίνει ἐκ καταπτώσεων μικρῶν βραχωδῶν τεμαχίων ἐντὸς ῥήγματος ἢ ἕνεκα ὑστέρας μεγάλης ἐπιχώσεως νὰ εἶνε ἡ κλίσις τοῦ ἐδάφους ὁμαλωτέρα. Τοιαῦται ἀπόκρημνοι στεφάναι διακρίνονται ἀπὸ τῶν προπόδων τοῦ Ἀκροκορίνθου μέχρι τοῦ Λεχαίου τρεῖς, ὧν αἱ ἀνώτεραι δύο (Β καὶ Δ) ἔχουσιν ἐν μέρει περιληφθῇ ἐν τῷ χαρτογραφικῷ σχεδιάσματι τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1892 (πίναξ Β'), ἡ δὲ κατωτάτη τρίτη (Ϛ) κεῖται πλησίον τῆς θαλάσσης παρὰ

τὴν γραμμὴν τοῦ σιδηροδρόμου. Ἑκατέρωθεν τοῦ Ἀκροκορίνθου αἱ βαθμῖδες τῆς κορινθιακῆς πεδιάδος διατέμνονται ὑπὸ δύο χειμάρρων σχηματιζόντων ἀποτόμους χαράδρας, ὧν ὁ μὲν πρὸς ἀνατολὰς λεγόμενος τῶν Λεύκων κατέρχεται ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Κορινθίας, ὁ δὲ πρὸς δυσμὰς ἐκ τῶν παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀκροκορίνθου ὑψωμάτων, πολὺ μικρότερος ὢν τοῦ πρώτου. Ἡ περιοχὴ τῆς ἀρχαίας πόλεως κεῖται μεταξὺ τῶν δύο τούτων χαραδρῶν ὀλίγον τι μόνον προεκτεινομένη δυτικώτερον τῆς δευτέρας, ὡς δεικνύουσι τὰ ἴχνη πύλης τινὸς τὰ παρατηρηθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Μαζαράκη καὶ σημειούμενα ἐπὶ τοῦ χάρτου· κατεῖχε δὲ ἅπασαν τὴν ἀνωτάτην βαθμῖδα καὶ τὸ μέσον τῆς δευτέρας, ἄδηλον ἕως ποῦ ἐπεκτεινομένη ἐπ' αὐτῆς πρὸς ἀνατολάς. Ἡ ὑπ' ἐμοῦ ἐν ἔτει 1892 ἐνεργηθεῖσα ἀνασκαφὴ ἐξετελέσθη ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης βαθμῖδος ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς σημερινῆς διὰ τῆς πύλης τῶν Κεγχρεῶν διερχομένης ὁδοῦ, ἐσημειώθη δ' ἐν τῷ χάρτῃ ἡ θέσις τῆς τάφρου Ζ, ἐν ᾗ ἀνεκαλύφθη τὸ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ 1892 σελ. 125 ἑξ. περιγραφόμενον ἀξιολογώτατον ἀρχαῖον οἰκοδόμημα. Ἡ δ' ἀνασκαφὴ τῶν Ἀμερικανῶν ἐξετελέσθη κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῆς δευτέρας βαθμῖδος παρ' αὐτὴν τὴν στεφάνην Β ὑποχωροῦσαν ἱκανῶς πρὸς νότον κατὰ τοῦτο τὸ μέρος. Ἡ ὑπ' αὐτῶν εὑρεθεῖσα ἀρχαία ὁδὸς ἄγει ἐκ τῆς δευτέρας βαθμῖδος εἰς τὴν ἀνωτάτην, τὰ δὲ ὀνομασθέντα προπύλαια κεῖνται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ χείλους τῆς στεφάνης Β. Κάτωθι τῆς στεφάνης Β ἐπ' αὐτοῦ τοῦ καθέτως κατερχομένου πλευροῦ τοῦ βράχου ὑπάρχει ἡ πηγὴ ἡ ἐπονομασθεῖσα Πειρήνη. Ἕνεκα δὲ τῆς ἐκ τῆς δευτέρας βαθμῖδος εἰς τὴν ἀνωτάτην ἀναβάσεως ἡ ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν ἀνακαλυφθεῖσα ὁδὸς εὐθεῖαν διεύθυνσιν ἔχουσα κατεσκευάσθη κατ' ἀνάγκην κλιμακωτή.

Ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν στεφανῶν τὰ ὄμβρια ὕδατα καταρρέοντα διὰ μικρῶν καταρρακτῶν ἔχουσιν ἐνιαχοῦ διαρρήξει τὸν βράχον τοῦ κροκαλοπαγοῦς στρώματος, ὥστε ἕνεκα τῆς ἀποκοπῆς ἐξ αὐτοῦ μεγάλων τεμαχίων ἐσχηματίσθησαν κοιλάσματά τινα ὁμοιάζοντα πρὸς κόλπους εἰσχωροῦντας ἐντὸς τοῦ ἐπιπέδου στρώματος τοῦ κροκαλοπαγοῦς βράχου. Ἐκ τῶν κοιλασμάτων τούτων τὰ μεγαλύτερα κεῖνται κατὰ τὸ δυτικὸν ἥμισυ τῶν βαθ-

μίδων, πάντα δὲ ταῦτα ἔχουσι σχηματισθῆ ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς βορείας κλιτύος τοῦ Ἀκροκορίνθου συρρεόντων ἔν τινι ἀποτομωτάτη χώνῃ κατὰ τὸ μέσον αὐτῆς (1). Καὶ ἐπὶ μὲν τῆς ἀνωτέρας στεφάνης Β ἔχει σχηματισθῆ ὑπὸ τῶν εἰρημένων ὑδάτων ἓν μόνον κοίλασμα, ἤτοι τὸ τῆς ἀνασκαφῆς τῶν Ἀμερικανῶν ἐκτεινόμενον ἀπὸ τῶν λεγομένων προπυλαίων μέχρι σχεδὸν τοῦ μουσείου (2)· ἴσως ὅμως ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τοιαῦτα κοιλάσματα συγκεχωσμένα καὶ ἀφανῆ. Ἐπὶ δὲ τῆς στεφάνης Α τὰ ὕδατα τῆς βορείας κλιτύος τοῦ Ἀκροκορίνθου ἀλλάσσοντα ἑκάστοτε ῥοὴν ἔχουσι σχηματίσει τέσσαρα τὸ ὅλον μεγάλα κοιλάσματα, ὧν μέγιστα καὶ ἀποκρημνότατα εἶνε τὰ δυτικώτερα δύο, ἤτοι τὸ ἐν τῷ σχεδιάσματι τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1892 διὰ τοῦ στοιχείου Γ δεδηλωμένον, ἐν ᾧ νομίζω ὅτι ἔκειτο τὸ στάδιον τῶν Κορινθίων, καὶ τὸ πρὸς δυσμὰς τοῦ μεγάρου τοῦ Κιαμὴλμπέη κείμενον, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἡ πηγὴ ἡ λεγομένη λουτρὸν τῆς Ἀφροδίτης (3). Διὰ δὲ τοῦ ἔτι δυτικώτερον παρὰ τὴν λεγομένην Παλαιόπολιν κειμένου μικροτέρου κοιλάσματος, ἐφ' οὗ τὸ ἐκ χώματος Βενετικὸν ὀχύρωμα, διέρχεται ἡ ἐκ τοῦ νεωρίου τῶν Βενετῶν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀκροκορίνθου ἄγουσα ὁδός, κατὰ δὲ τὴν ἀρχαιότητα ἴσως διήρχετο ἡ ὑπὸ Παυσανίου (II, 3,6) μνημονευομένη ὁδὸς εἰς Σικυῶνα (4).

(1) Πιθανῶς διά τινος ὑπονόμου διοχετευούσης τὰ ὕδατα ταῦτα ἔξω τῶν τειχῶν ἐξῆλθον ἀπαρατήρητοι οἱ δύο συνομῶται Κορίνθιοι, περὶ ὧν διηγεῖται ὁ Ξενοφῶν ἐν Ἑλλην. IV, 4, 7.

(2) Ὁ ἀρχαῖος ναὸς κεῖται ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς στεφάνης Β, ἧς τὸ ἄκρον φθάνει μέχρι πλησίον τοῦ μουσείου (δηλαδὴ πρὸς δυσμὰς τοῦ μουσείου), ἐνῷ ἡ διὰ τῶν λεγομένων προπυλαίων διερχομένη ὁδὸς καὶ τὰ παρ' αὐτὴν κτίρια κεῖνται ἐντὸς τοῦ κοιλάσματος. Βορειότερον κάτωθι τῆς στεφάνης Β ἐν τῷ παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου κοίλῳ χώρῳ ὑπέθεσα ὅτι ὑπῆρχε τὸ θέατρον (Πρακτ. 1892 σελ. 116 ὑποσημ. 3). Αὐτόθι ἐρρίφθησαν ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν τὰ χώματα τῆς ἀνασκαφῆς καταλύψαντα τὴν εἰρημένην ἐκκλησίαν, ἀντὶ τῆς ὁποίας ἐκτίσθη ἑτέρα ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν ἐπὶ ὑψηλοτέρου ἐδάφους. Ἐν τῷ χάρτῃ σημειοῦται καὶ ἡ νέα ἐκκλησία κειμένη νοτιώτερον τῆς συγκεχωσμένης παλαιᾶς.

(3) Περὶ τῶν δύο τούτων κοιλασμάτων ἴδε τὰ ἐν Πρακτικοῖς 1892 σελ. 114 ἑξ. γεγραμμένα. Ἐφέτος ἀποσυρθέντων τῶν ἐπικαλυπτόντων τὸ μικρὸν ὕψωμα γ χωμάτων παρετήρησα ὅτι τοῦτο εἶνε φυσικὸν καὶ ὄχι τεχνητόν, ὡς ὑπέθεσα αὐτόθι σελ. 115.

(4) Ἴδε Πρακτικὰ 1892 σελ. 117 ἑξ., ἔνθα διέλαβον καὶ περὶ τοῦ νεωρίου

Τούτων λοιπὸν οὕτως ἐχόντων εὐκόλως βλέπει πᾶς τις ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν εὑρεθεῖσα ὁδός, ἐὰν μὲν προεκταθῇ κατ' εὐθεῖαν, ἄγει πολὺ δυτικώτερον τοῦ Λεχαίου καὶ ἔξω τοῦ ὑπ' ἐμοῦ εὑρεθέντος σκέλους τῶν μακρῶν τειχῶν, ἐὰν δὲ ὑποτεθῇ ὅτι διηυθύνετο πρὸς τὸ Λέχαιον καμπτομένη, ἀλλ'ὄχι μετὰ ὑπερμέτρου παρεκκλίσεως, διέρχεται διὰ τῶν παρὰ τὸ μέγαρον τοῦ Κιαμὴλ-μπέη ἀποκρήμνων μερῶν, δι' ὧν εἶνε ὅλως ἀδύνατον νὰ διέλθῃ ὁδὸς ἄνευ σπουδαίων τεχνικῶν ἔργων, ἐνῷ οὔτε ἴχνη τοιούτων ἔργων φαίνονται οὔτε χρεία αὐτῶν ὑπῆρχε, ἀφοῦ ὀλίγον ἀνατολικώτερον ἠδύνατο νὰ κατασκευασθῇ τοιαύτη ὁδὸς ἄνευ δυσκολίας. Καὶ οἱαδήποτε δὲ ἄλλη ὁδὸς ἀγομένη κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ Λέχαιον ἐκ τοῦ μέρους, ἔνθα κατὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς ἔκειτο ἡ ἀγορά, διέρχεται πάντοτε διὰ τοῦ προειρημένου ἀποκρήμνου μέρους τῆς στεφάνης Α, ὥστε ἀφοῦ κατὰ Παυσανίαν (II, 3,4) μία τις ὁδὸς ἦγεν ἐκ τῆς ἀγορᾶς κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ Λέχαιον, εἶνε φανερὸν ὅτι ἡ ἀγορὰ δὲν δύναται νὰ ἔκειτο ἐκεῖ. ἔνθα τοποθετοῦσιν αὐτὴν οἱ Ἀμερικανοὶ ἀρχαιολόγοι.

Ἀνατολικώτερον τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ὑποτιθεμένου Σταδίου ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς στεφάνης Α ἕτερα δύο κοιλάσματα α καὶ α' μικρότερα μὲν τῶν προειρημένων, ἀλλ'ἱκανῶς μεγάλα καὶ αὐτὰ (1). Πρὸς τὰ δύο δὲ ταῦτα κοιλάσματα ἀντιστοιχοῦσιν ἕτερα δύο ϐ καὶ ϐ' ἐπὶ τῆς στεφάνης Β ἀντικρύζοντα πρὸς τὰ προηγούμενα, εἶνε δὲ φανερὸν ὅτι τὰ μὲν ϐ καὶ α ἔχουσι σχηματισθῇ ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν κατερχομένων ἐκ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τοῦ Ἀκροκορίνθου, τὰ δὲ ϐ' καὶ α' ὑπὸ ῥεύματός τινος κατερχομένου ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ γηλόφων (2). Ἅπαντα τὰ κοιλάσματα

τῶν Βενετῶν κατ' ἀναφορὰν πρὸς τὸ Λέχαιον καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀκροκορίνθου. Τώρα μοὶ φαίνεται ἐξ ἴσου πιθανὸν ἢ καὶ πιθανώτερον νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ εἰς Σικυῶνα ὁδὸς διήρχετο διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Μαζαράκη παρατηρηθείσης πύλης.

(1) Τρίτον μικρὸν κοίλασμα α'' κείμενον μεταξὺ τοῦ α καὶ τοῦ ὑποτιθεμένου Σταδίου ἐκλείετο ὑπὸ μεγάλου θολωτοῦ τάφου ἐκτισμένου ἐν αὐτῷ, ὥστε δὲν δύναται νὰ διήρχετο ὁδός τις δι' αὐτοῦ (ἴδε Πρακτικὰ 1892 σελ. 114).

(2) Τὰ κοιλάσματα α, α', ϐ, ϐ' καὶ Γ ἐσφαλμένως ἄλλοτε ἐνόμισα τεχνητὰ (Πρακτικὰ 1892 σελ. 114). Δύνανται ὅμως ἀληθῶς νὰ ἔχωσι προσαυξηθῇ κατά τι τεχνητῶς. Ἀσφαλῶς ὅμως τεχνητὰ εἶνε τὰ μικρὰ κοιλάσματα τῶν πυλῶν τῶν

ταῦτα εἶνε πολὺ ὀλιγώτερον ἀπόκρημνα τῶν τοῦ δυτικωτέρου μέρους τῶν στεφανῶν Β καὶ Α, παρέχουσι δὲ διὰ τὸ εὐεπίβατον εὔκολον σχετικῶς ἀνάβασιν πρὸς τὰς στεφάνας, διὸ καὶ ἡ σημερινὴ ἐκ Νέας εἰς Παλαιὰν Κόρινθον ἁμαξιτὴ ὁδὸς διέρχεται διὰ τοῦ κοιλάσματος α (1)· ἔξω δὲ τῶν κοιλασμάτων ἡ ἀνάβασις θὰ ἦτο πολὺ δυσκολωτέρα. Δύναται λοιπὸν εὐλογώτατα καὶ ἐκ τῶν προτέρων νὰ ὑποτεθῇ ὅτι διὰ τούτων τῶν κοιλασμάτων κειμένων ἀντικρὺ τοῦ Λεχαίου, διήρχοντο αἱ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν πόλιν ἄγουσαι ὁδοί, ἃς μνημονεύει ὁ Παυσανίας. Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἀνέκαθεν δύο ὁδοὶ ἐκ τοῦ Λεχαίου πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀρχαίας πόλεως ἀντιστοιχοῦσαι πρὸς τὰ κοιλάσματα ταῦτα, ὧν ἡ μία ἐπ' ἐσχάτων κατεσκευάσθη ἁμαξιτή. Τὰ ὕδατα, ἅτινα ἀρχικῶς εἶχον σχηματίσει τὰ κοιλάσματα ταῦτα, οὐδαμῶς ἠδύναντο νὰ βλάψωσι τὰς διὰ τῶν κοιλασμάτων διερχομένας ὁδούς, ἐπειδὴ ἡ ἀρχαία Κόρινθος εἶχεν ἁπανταχοῦ πλέον ἢ ἐπαρκεῖς ὑπονόμους, δι' ὧν διωχετεύοντο ἅπαντα τὰ ὕδατα τοῦ ὀροπεδίου ὑπογείως (2). Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν προειρημένων ἐνδείξεων, ἐξ ὧν ἠδύνατό τις καὶ ἐκ τῶν προτέρων νὰ εἰκάσῃ ὅτι διὰ τῶν ἀντιστοιχούντων κοιλασμάτων α — β καὶ α' — β' διήρχοντο αἱ δύο ἐπὶ Λεχαίου ὁδοί, ὑπῆρχον ἤδη ἐν ἔτει 1892 καταφανῆ ἢ ἄλλως γνωστὰ ἴχνη δύο ὁδῶν, ἃς ἀνασκάψας εὗρον καὶ πάλιν πολλαχοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος.

Ἐκ τῶν δύο τούτων ὁδῶν κάλλιστα σωζομένην καὶ εὐδιάκριτον εὗρον τὴν δυτικωτέραν, ἧς ἀνέσκαψα δύο τμήματα ἐν τῇ θέσει Κρητικά, ἤτοι τῷ παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς στεφάνης Α ἐπιπέδῳ τόπῳ, ἅτινα σημειοῦνται ἐν τῷ χάρτῃ διὰ τοῦ γράμματος π. Αὐτόθι ἡ ὁδὸς αὕτη εὑρέθη σχεδὸν εἰπεῖν ὅλως ἀβλαβής, περιβαλλομένη ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑπὸ σειρᾶς πωρίνων πλινθίδων, ἐν δὲ τῷ μέσῳ

Κεγχρεῶν καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ, διότι αὐτόθι δὲν διέρχονται ὕδατα ἱκανὰ νὰ σχηματίσωσιν αὐτά.

(1) Ὡσαύτως διὰ τοῦ αὐτοῦ κοιλάσματος διήρχετο καὶ ἡ παλαιοτέρα αὐτοσχεδίως κατεσκευασμένη ἁμαξιτὴ ὁδὸς ἡ σημειουμένη ἐν Πρακτ. 1892 πίν. Β.

(2) Ἐπὶ τοῦ κοιλάσματος α εὑρέθη ἐφέτος κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν μία ὑπόνομος. Σήμερον ὅμως, ὅτε αἱ ὑπόνομοι δὲν λειτουργοῦσι, τὸ κοίλασμα α' ἔχει μεταβληθῆ εἰς μικρὰν χαράδραν, δι' ἧς δὲν διέρχεται ὁδός.

ἐπεστρωμένη διὰ λίαν συμπαγοῦς σκιροστρωσίας (macadam) (1). Τὸ ἓν τῶν τμημάτων τούτων, τὸ πλησιέστερον πρὸς τὴν πόλιν ἀνεσκάφη εἰς μῆκος 20 μέτρων, τὸ δὲ πλάτος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἑκατέρωθεν πωρίνων πλινθίδων ἦτο 5,80 ἕως 6 μέτρων. Κατὰ τὸ μέσον τῆς πρὸς ἀνατολὰς πλευρᾶς αὐτοῦ εὑρέθη εἰσέτι ἱστάμενος ὄρθιος τετράπλευρος λίθος, ὅστις ἐξ ἅπαντος ἦτο τὸ κάτω μέρος στήλης μιλιαρίου. Τὸ δὲ δεύτερον τμῆμα ἀπέχον 46 μέτρα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀνεσκάφη εἰς μῆκος 4 μέτρων, τὸ δὲ πλάτος αὐτοῦ ἦτο μέτρων 6,70 ἕως 7. Τὸ πλάτος ἄρα τῆς ὁδοῦ διέφερεν ἑκασταχοῦ, ἀλλ' ἴσως ἡ διαφορὰ προῆλθεν ἢ ἐπηυξήθη ἕνεκα τῆς κατὰ τὴν πίεσιν τῆς σκιροστρωσίας ἐξωθήσεως τῶν παραπλευρίων πλινθίδων. Πλὴν τῶν δύο τούτων ὑπ' ἐμοῦ ἀνασκαφέντων τμημάτων ὑπάρχουσι καὶ περαιτέρω πρὸς βορρᾶν φανεραὶ πλεῖσται πώριναι πλινθίδες ἑκατέρωθεν τῆς σημερινῆς ὁδοῦ, ὡς σημειοῦνται ἐν τῷ χάρτῃ, πολλοὶ δὲ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν αὐτόθι ἀμπέλων ἐβεβαίουν ὅτι ἡ αὐτὴ σκιροστρωσία ὑπάρχει καθ' ἅπαν τὸν μῆκος τῆς ὁδοῦ. Πλησίον δὲ τῆς θαλάσσης ὑπάρχει ἐπὶ τῆς στεφάνης < κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν μακρὰ ἐντομὴ ἐν τῷ βράχῳ ἔχουσα τὸ πλάτος τῆς ὁδοῦ, ἥτις ἀναμφιβόλως εἶνε συνέχεια τῆς ὁδοῦ ταύτης καὶ κατεσκευάσθη τεχνητῶς χάριν ἠπιωτέρας καταβάσεως. Αὐτόθι κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς ἐντομῆς ταύτης ὑπάρχει ἀρχαῖος θολωτὸς τάφος ῥωμαϊκῶν χρόνων μετὰ μικρῶν κογχῶν ἐν τοῖς τοίχοις πρὸς ἔνθεσιν τεφροδόχων καλπῶν, ἕτεροι δὲ τάφοι ἔχουσιν εὑρεθῆ πολλοὶ καὶ ἀλλαχοῦ κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς τῆς ὁδοῦ. Ἴσως δὲ καί τι ἱκανῶς μέγα ἐρείπιον κτιρίου κατεσκευασμένου διὰ μικρῶν λίθων καὶ ἀμμοκονίας, κείμενον κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς ὁδοῦ ἐν τῇ θέσει τῇ λεγομένῃ Κρητικὰ εἶνε καὶ αὐτὸ μέγα τι νεκρικὸν μνημεῖον (2). Ἄνωθεν τῆς στεφάνης Α δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀναζητήσω τὴν ὁδὸν ταύτην, εἰμὴ μόνον παρ' αὐτὸ τὸ χεῖλος τοῦ βράχου καὶ τοῦτο μόνον διὰ μικρᾶς τινος σκαφῆς. Αὐτόθι εὗρον τμῆμα σκιροστρωσίας ἔχον πε

(1) Πρβλ. Πινδάρου Πυθ. V 92 ἱππόκροτον σκιρωτὰν ὁδόν· ἴδε καὶ Böckh, Staatshaush. I σελ. 257.

(2) Περὶ τούτων πρβλ. καὶ τὰ ἐν Πρακτικοῖς 112 ἑξ. γεγραμμένα.

ρίπου τὸ αὐτὸ πλάτος πρὸς τὴν ὁδὸν, ἐπικαθήμενον δὲ ἐπ'αὐτοῦ τοῦ βράχου. Παραπλεύριαι πλινθίδες δὲν εὑρέθησαν, εἴτε διότι ἐξ ἀρχῆς δὲν ὑπῆρχον, εἴτε διότι ἐσυλήθησαν ἐν παλαιοτέροις χρόνοις. Καίτοι δὲ ἡ σκιροστρωσία αὕτη δὲν ἀνεσκάφη εἰμὴ εἰς ὀλίγον μόνον μῆκος, ὅμως ἦτο φανερὸν ὅτι δὲν εἶχε τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν πρὸς τὰ κάτωθι τῆς στεφάνης τμήματα τῆς ὁδοῦ, ἀλλ' ἐστρέφετο πρὸς ἀνατολάς, ὅπερ δηλοῖ ὅτι ἡ ὁδὸς κατὰ τὴν ἀνάβασιν τῆς στεφάνης ἐκάμπτετο ἀνερχομένη διὰ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ κοιλάσματος α, ἐνῷ ἡ σημερινὴ ὁδὸς ἀνέρχεται διὰ τῆς ἀνατολικῆς.

Τῆς δ'ἀνατολικῆς ὁδοῦ τὰ ἴχνη ἐδυσκολεύθην νὰ εὕρω, ἐπειδὴ δὲν ἠδυνάμην νὰ σκάψω ἐπὶ τῆς σημερινῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ, ἥτις συντηρεῖται ὑπὸ ἐργολάβου δυναμένου νὰ ἔχῃ ὑπερβολικὰς ἀξιώσεις ἀποζημιώσεως καὶ ἀποδημοῦντος κατὰ τύχην τότε. Ἐγίνωσκον ὅμως τὴν ὕπαρξιν καὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἐν ἔτει 1892 ἐκ τῶν πολυαρίθμων τάφων, οὓς εἶδον ἀνεσκαμμένους ὑπὸ τυμβωρύχων ἑκατέρωθεν αὐτῆς καὶ ἐξ ὅσων εἶχον μάθει. Κατὰ τὴν ἐφετεινὴν ἀνασκαφὴν ἀναζητήσας αὐτὴν κατὰ τὴν θέσιν Κρητικὰ παραπλεύρως τῆς σημερινῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ τῆς καμπῆς τῆς ὁδοῦ ταύτης μέχρι τῆς διασταυρώσεως αὐτῆς μετὰ ἄλλης ὁδοῦ ἀκατασκευάστου ἑνούσης αὐτὴν μετὰ τῆς προηγουμένης ἀνώρυξα ἱκανὰς τάφρους, ἀλλ' οὐδὲν ἀνεῦρον, εἴτε διότι τὰ ἴχνη αὐτῆς ἔχουσιν ἀφανισθῆ, εἴτε διότι συμπίπτει ἀκριβῶς πρὸς τὴν σημερινήν, ὅπερ φαίνεται πιθανώτερον. Ἔπειτα ὅμως ὁδηγηθεὶς ὑπὸ παλαιοῦ τινος τυμβωρύχου ἀνεῦρον τμῆμά τι τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ μὴ συμπῖπτον μετὰ τῆς σημερινῆς, κεῖται δὲ τὸ τμῆμα τοῦτο κατὰ τὴν διασταύρωσιν αὐτῆς μετὰ τῆς ἀκατασκευάστου ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐκ τοῦ μέρους τοῦ Καραβοστασίου πρὸς τὸ χωρίον Ἑξαμίλιον ἀντικρὺ τῆς ἀγροτικῆς οἰκίας Θεοδώρου. Αὐτόθι κατὰ τὴν πρὸς δυσμὰς πλευρὰν τῆς σημερινῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ καὶ 25 μέτρα πρὸς νότον τῆς διασταυρώσεως τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἑξαμιλίου σκάψας ἀνεῦρον στρῶμα σκιροστρώσεως σημειούμενον ἐν τῷ χάρτῃ διὰ τοῦ ρ, ὅμοιον δὲ πρὸς τὸ τῆς ἑτέρας ἀρχαίας ὁδοῦ· παραπλευρίας ὅμως πλινθίδας δὲν εὗρον, διότι τὸ μὲν ἀνατολικὸν πλευρὸν τῆς σκιροστρωσίας

ταύτης κεῖται ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἁμαξιτὴν ὁδόν, τὸ δὲ δυτικὸν ἐντὸς σταφιδαμπέλου τινός, ἐν ᾗ δὲν ἠδυνάμην νὰ σκάψω. Τὸ δ' ὑπ' ἐμοῦ ἀποκαλυφθὲν πλάτος τῆς σκιροστρωσίας ταύτης ἦτο 4 μέτρων (1). Μεταξὺ τοῦ ἀνασκαφέντος τούτου τμήματος καὶ τῆς ὁδοῦ Ἑξαμιλίου ἔχουσιν ἀνασκαφῆ πολλοὶ ἀρχαῖοι τάφοι, οἵτινες ἅπαντες ἔκειντο ὑποκάτω τῆς αὐτῆς σκιροστρωσίας, ὥς μοι εἶπεν ὁ ἀνασκάψας αὐτοὺς τυμβωρύχος, ὥστε εἶνε φανερὸν ὅτι ἐν παλαιοτέροις χρόνοις ἡ ἀρχαία αὕτη ὁδὸς ἢ δὲν ὑπῆρχεν ἢ δὲν διήρχετο διὰ τῆς αὐτῆς θέσεως, ὅπερ καὶ πιθανώτερον. Ἔτι νοτιώτερον φαίνονται πολλαχοῦ κατὰ τὸ δυτικὸν πλευρὸν τῆς σημερινῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ παραπλεύριαι πώριναι πλινθίδες τῆς ἀρχαίας, ἃς ἐνιαχοῦ ἀπεκάλυψα εἰς ἱκανὸν μῆκος διὰ μικρᾶς ἀνασκαλεύσεως. Οὕτω ἀπεκαλύφθη ἓν τμῆμα μήκους 4 μέτρων κείμενον εἰς ἀπόστασιν 175 μ. ἀπὸ τῆς διασταυρώσεως τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἑξαμιλίου. Ἕτερον τμῆμα ἀποκαλυφθὲν ἐπίσης εἰς μῆκος 4 μ κεῖται εἰς ἀπόστασιν 186 μ. πρὸς νότον τῆς στήλης τοῦ 1 χιλιομέτρου τῆς σημερινῆς ὁδοῦ, τοῦτο δὲ τὸ τμῆμα ἔχει καὶ ἕνα ἔτι λίθον ἔξωθεν τῶν παραπλευρίων πλινθίδων ὡς ἀντηρίδα. Πλὴν τούτων δὲ φαίνονται καὶ ἀλλαχοῦ

(1) Σκάψας 40 μ. νοτιώτερον κατὰ τὴν αὐτὴν πλευρὰν τῆς σημερινῆς ὁδοῦ εὗρον ὑπόγειόν τι θολωτὸν οἰκοδόμημα μικρόν, ὅπερ πιθανῶς εἶνε τάφος. Αὐτόθι φαίνεται ὅτι ἡ ἀρχαία ὁδὸς συμπίπτει πρὸς τὴν σημερινήν, ὁ δὲ τάφος ἔκειτο κατὰ τὸ δυτικὸν πλευρὸν αὐτῆς. Αὐτόθι που ἤκουσα ὅτι εἶνε γνωστή εἴς τινας τῶν ἐπιχωρίων καὶ ἐγκαρσία τις ἀρχαία ὁδὸς ἑνοῦσα τὰς δύο ἐπὶ Λεχαίου ὁδούς, ἑπομένως ἄγουσα ἐκ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τῶν μακρῶν τειχῶν μέρους εἰς τὸ πρὸς δυσμάς. Τοιαύτης ὁδοῦ τὴν ὕπαρξιν μετὰ πυλῶν ἐν ἑκατέρῳ τῶν μακρῶν τειχῶν μαρτυροῦσι καὶ τὰ ὑπὸ Ξενοφῶντος ἱστορούμενα ἐν Ἑλλην. IV. 4, 8 ἑξ. (κατὰ τὰς πύλας ταύτας ἔνθα περ τὸ τρόπαιον ἕστηκεν). Δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθην νὰ μάθω ἀκριβέστερον τὴν θέσιν τῆς ὁδοῦ ταύτης οὐδὲ νὰ ἀναζητήσω αὐτήν. Λέγεται δὲ ὅτι εὑρέθησαν παρὰ τὴν ὁδὸν ταύτην πολλοὶ καὶ πλούσιοι εἰς κτερίσματα τάφοι. Σημειωτέον προσέτι ὅτι, καθ' ἃ ἤκουσα, ὑπάρχει γνωστὴ σκιροστρωσία καὶ ἄλλης παλαιᾶς ὁδοῦ παραλλήλου πρὸς τὸ ὑπ' ἐμοῦ εὑρεθὲν δυτικὸν μακρὸν τεῖχος καὶ κειμένης 200 περίπου μέτρα δυτικώτερον αὐτοῦ. Αὕτη καὶ ἂν ὑποτεθῇ συνέχεια τῆς ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν ἀνακαλυφθείσης, (ὅπερ ὄχι ἀδύνατον, ἀλλ' οὐδὲ πολὺ πιθανόν), δὲν θὰ ἦγεν εἰς Λέχαιον, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀγροὺς ἢ εἰς προάστειόν τι, δύναται δὲ νὰ εἶνε καὶ μεσαιωνικὴ κατεσκευασμένη μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ λιμένος τοῦ Λεχαίου. Οὐδὲ ταύτην ἠδυνήθην νὰ ἐξερευνήσω διὰ σκαφῆς.

κατὰ τὴν αὐτὴν πλευρὰν ἄλλαι τινὲς πλινθίδες βορειότερον καὶ νοτιώτερον τῆς προειρημένης στήλης τοῦ 1 χιλιομέτρου καὶ δὴ ὄχι μόνον κατὰ μίαν, ἀλλὰ καὶ πλείονες ὁμοῦ συνηνωμέναι κατὰ σειράν: Νοτιώτερον τῆς ὁδοῦ Ἑξαμιλίου οὐδὲν ἴχνος τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ φαίνεται, ὀλίγαι δέ τινες μικραὶ ἀνασκαλεύσεις, ἃς ἐξετέλεσα, ἀπέβησαν μάταιαι. Ἐπὶ δὲ τῆς στεφάνης ≤ δὲν ὑπάρχει, ἢ τοὐλάχιστον δὲν φαίνεται κατὰ τὴν ὁδὸν ταύτην οὐδεμία ἐντομὴ ἐν τῷ βράχῳ, οἷα ὑπάρχει ἐν τῇ ἑτέρᾳ ὁδῷ, τὸ ὕψος ὅμως τῆς στεφάνης αὐτόθι δὲν εἶνε πολὺ μέγα, ὅθεν καὶ ἡ σημερινὴ ὁδὸς ἀνέρχεται ἄνευ ἐντομῆς, ἴσως δὲ πρέπει νὰ ὑποτεθῇ καὶ περὶ τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ τὸ αὐτό. Τὴν ὁδὸν ταύτην ἀνεζήτησα διὰ σκαφῆς προσέτι ἐν τῷ τόπῳ τῷ μεταξὺ τῆς στεφάνης Α καὶ τῆς στεφάνης Β, ἀνεῦρον δ' αὐτόθι σκιροστρωσίαν εἰς τέσσαρας τάφρους, ἐν αἷς τὰ ἀποκαλυφθέντα τμήματα αὐτῆς κεῖνται τὰ μὲν τρία κατὰ τὴν εὐθεῖαν πρὸς νότον προέκτασιν τῆς σημερινῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ, ἓν δέ, ἤτοι τὸ βορειότερον τῶν ἄλλων ρ' πέντε μέτρα ἀνατολικώτερον ἐκείνων, παραλλήλως δὲ πρὸς αὐτά. Ἐπὶ τοῦ βορειοτέρου τούτου τμήματος ὑπάρχει καὶ μεταγενέστερόν τι κτίριον ἐκ πωρίνων πλινθίδων ἀδήλου προορισμοῦ. Παραπλεύριοι πλινθίδες δὲν εὑρέθησαν ἐν οὐδενὶ τῶν τμημάτων τούτων, εἴτε ἐξ ὑπαρχῆς μὴ ὑπάρχουσαι εἴτε συληθεῖσαι. Τὸ πλάτος πάντων τῶν τμημάτων τούτων τῆς σκιροστρωσίας εἶνε 5 μέτρων, τὸ δὲ μῆκος τῶν μὲν τριῶν πρώτων τμημάτων ἐν συνεχείᾳ λαμβανομένων 51 μ., ἁπάντων δ' ὁμοῦ μετὰ τοῦ ρ' 83 μ. Καθ' ἑαυτὸ δὲ τὸ τμῆμα ρ' ἀπεκαλύφθη εἰς μῆκος 7 μέτρων. Μὴ δυνάμενος νὰ ἐπεκτείνω πολὺ τὴν ἀνασκαφὴν δὲν ἐξηκρίβωσα ἂν τὸ τμῆμα ρ' εἶνε συνέχεια τῶν ἄλλων τριῶν, ἐνδέχεται δὲ νὰ εἶνε καὶ στρῶσις οἰκοδομήματός τινος μεταγενεστέρου χάριν τοῦ ὁποίου κατεστράφη ἡ ὁδὸς αὐτόθι. Ἐὰν ὅμως ὑποτεθῇ ὅτι τὸ ρ' εἶνε συνέχεια τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, ἡ ὁδὸς πρέπει νὰ ὑποτεθῇ καμπτομένη κατά τι ἕνεκα τῆς διὰ τοῦ κοιλάσματος ἀναβάσεως.

Ἀμφότεραι λοιπὸν αἱ ὁδοὶ αὗται ἀνευρέθησαν πολλαχοῦ καὶ εἰς μέγα μῆκος κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε διεύθυνσιν ἐκ νότου πρὸς βορρᾶν, ὥστε περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν δὲν ἐπιτρέπεται

ἀμφιβολία. Ἐπειδὴ δὲ ἀμφότεραι ἄγουσιν εἰς Λέχαιον, καὶ μάλιστα ἡ ἀνατολιτικωτέρα εἰς αὐτὸ τὸ κεντρικώτατον μέρος τοῦ ὀρυκτοῦ λιμένος, ὁ δὲ Παυσανίας μαρτυρεῖ ῥητῶς ὅτι μία τῶν ἐκ τῆς ἀγορᾶς εἰς Λέχαιον ἀγουσῶν ὁδῶν ἦτο εὐθεῖα, νομίζω ὅτι αὗται πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τοπογραφικαὶ ἀφετηρίαι πασῶν τῶν ἄλλων ἀσφαλέστεραι, ὥστε νὰ δεχθῶμεν ὅτι αὗται εἶνε αἱ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου μνημονευόμεναι ὁδοὶ ἐπὶ Λεχαίου καὶ ὅτι ἡ ἀγορὰ ἔκειτο κατὰ τὴν εὐθεῖαν προέκτασιν τῆς μιᾶς ἐξ αὐτῶν. Προεκτεινόμεναι ὅμως ἀμφότεραι κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν πόλιν ἄγουσι 500 καὶ 700 μέτρα ἀνατολικώτερον τῆς θέσεως, ἔνθα οἱ Ἀμερικανοὶ ἀρχαιολόγοι νομίζουσιν ὅτι εὗρον τὴν ἀγοράν. Βεβαίας δὲ οὔσης τῆς θέσεως τῶν δύο ὁδῶν τούτων δὲν ἐπιτρέπεται κατ' οὐδένα τρόπον καὶ ἐξ οὐδενὸς ἄλλου τεκμηρίου νὰ τοποθετῆται ἡ ἀγορὰ ἀλλαχοῦ καὶ ὄχι ὅπου ἄγουσιν αἱ ὁδοὶ αὗται.

Ἐκ τῶν δύο ὁδῶν τούτων ἡ κατὰ Παυσανίαν εὐθεῖα εἶνε ἐξ ἅπαντος ἡ ἀνατολικωτέρα, ἡ ἄγουσα εἰς αὐτὸ τὸ κεντρικώτατον μέρος τοῦ ὀρυκτοῦ λιμένος, διότι καὶ ἂν ὑποτεθῇ καμπτομένη κατὰ τὰς διὰ τῶν κοιλασμάτων β' καὶ α' καταβάσεις, πάντοτε ὁ ἱστάμενος ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς στεφάνης Β βλέπει τὸ Λέχαιον κατ' εὐθεῖαν πρὸς βορρᾶν. Δυνατὸν ὅμως εἶνε ἕνεκα τῆς μετρίας κλίσεως τοῦ ἐδάφους κατὰ τοῦτο τὸ μέρος νὰ κατήρχετο ἡ ὁδὸς διὰ κεκλιμένης ἐπιχώσεως ἄνευ καμπῆς ἢ καὶ διὰ βαθμίδων. Ἡ πρώτη λοιπὸν τῶν ὑπὸ Παυσανίου μνημονευομένων ὁδῶν εἶνε ἡ δυτικωτέρα, ἥτις μετὰ τὴν στεφάνην < δὲν ἠδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τὸ κεντρικὸν μέρος τοῦ λιμένος εἰμὴ καμπτομένη πρὸς ἀνατολάς. Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ὑπῆρχον τὰ προπύλαια τῆς ἀγορᾶς, ταῦτα πρέπει νὰ ὑποτεθῶσιν ὑπάρχοντα ἀνωτέρω τοῦ κοιλάσματος β, ἡ δὲ Πειρήνη πρὸς δεξιὰν τῷ δι' αὐτῶν εἰσερχομένῳ. Ἡ εὑρεθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν κρήνη κεῖται ἀληθῶς πρὸς δυσμὰς τοῦ κοιλάσματος β, καὶ ἐπειδὴ ἡ φράσις «ὀλίγον ἀπωτέρω τῶν προπυλαίων» τοῦ Παυσανίου δὲν δηλοῖ ἀκριβῶς ὡρισμένην ἀπόστασιν, ἡ Πειρήνη δύναται νὰ ὑποτεθῇ κειμένη ὅπου οἱ Ἀμερικανοὶ δέχονται αὐτήν. Πιθανώτερον ὅμως μοὶ φαίνεται ὅτι ἔκειτο πλησιέστερον πρὸς τὸ κοίλασμα β, ὑπάρχει δ' αὐτόθι ἀληθῶς ἄφθονον πηγαῖον ὕδωρ, ἐξ οὗ τρέφονται δύο τουρκικῆς κατασκευῆς κρῆναι λεγόμεναι τοῦ

Μουράτ-ἀγᾶ καὶ τοῦ Τεκέ, σημειωθεῖσαι καὶ ἐν τῷ χάρτῃ (1), βορειότερον δὲ τῶν κρηνῶν τούτων ὑπάρχουσιν οἱ μεγαλύτεροι καὶ δαψιλέστερον ποτιζόμενοι κῆποι τῆς Παλαιᾶς Κορίνθου. Τούτου ἕνεκα ἐξέφρασα ἐν Πρακτ. 1892 σελ. 115 ὑποσημ. 6 τὴν εἰκασίαν ὅτι ἄν τις ἤθελεν ἀκολουθήσει δι' ἀνασκαφῆς τοὺς ὑδροφόρους ὀχετοὺς τῶν εἰρημένων τουρκικῶν κρηνῶν μέχρι τῆς στεφάνης Β, θὰ ἀνεύρισκε τὰ σπηλαιοειδῆ οἰκήματα τῆς ἀρχαίας Πειρήνης, καὶ σήμερον δὲ νομίζω ὅτι ἡ εἰκασία αὕτη δὲν ἔχει εἰσέτι ἀποδειχθῆ ἐσφαλμένη. Διὸ ἐσημείωσα καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ χάρτου τὴν θέσιν τῆς Πειρήνης αὐτόθι.

Πλὴν τῶν δύο ὁδῶν ἐπὶ Λεχαίου ἐσημείωσα ἐν Πρακτικοῖς 1892 σελ. 116 καὶ πιθανά τινα ἴχνη τῶν μακρῶν τειχῶν, ἅτινα ἠθέλησα ἐφέτος νὰ βεβαιώσω δι' ἀνασκαφῆς. Ἐκ τούτων εὐκολωτέρα ἐφαίνετο ἡ ἐξερεύνησις τοῦ δυτικοῦ, οὗ τὴν διεύθυνσιν δεικνύει ἡ σημερινὴ ὁδὸς ἡ κατερχομένη τὴν ἀπόκρημνον κλιτὺν τῆς στεφάνης Α παρὰ τὸ μέγαρον τοῦ Κιαμὴλ-μπέη καὶ ἔπειτα κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν θάλασσαν ἄγουσα διὰ μέσου τῶν ἀμπελώνων. Ἴχνη δυνάμενα νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸ μακρὸν τεῖχος ἐφαίνοντο ἢ ἐμαρτυροῦντο καθ' ἅπαν τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἐκ τούτων δὲ τὰ φανερώτερα ἐσημειώθησαν ἐν τῷ χάρτῃ, προσέτι δὲ τρία μικρὰ κτίσματα εὑρισκόμενα ὀλίγα μέτρα δυτικώτερον αὐτῆς ἐν τῇ σταφιδαμπέλῳ τοῦ Διονυσίου Νοταρᾶ ἐφαίνοντο ὡς πύργοι. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀνεκαλύφθη νοτιώτερον τῶν ἀμπέλων Νοταρᾶ καὶ Ἀνδρεαδάκη ἐν τῇ ἀμπέλῳ Σταυροπούλου καλῶς διατηρούμενον παχὺ κτίριον ἅπαν συμπαγῶς διὰ μεγάλων πωρίνων πλινθίδων ᾠκοδομημένον, σημειούμενον δ' ἐν τῷ χάρτῃ διὰ τοῦ τ2. Τὸ κτίσμα τοῦτο μοὶ φαίνεται ὅτι εἶνε πύργος, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀνασκάψω αὐτό, ἐπειδὴ ἡ ἰδιοκτήτρια τῆς ἀμπέλου ἀπεδήμει καὶ

(1) Τὸ ὕδωρ τῶν κρηνῶν τούτων εἶνε ἕτερον τοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν ἀνακαλυφθείσης κρήνης ῥέοντος, ὡς ἐφάνη ἐφέτος κατὰ τὴν ἐνσκήψασαν ἐν Κορίνθῳ τῇ 15 Αὐγούστου σφοδροτάτην καταιγίδα, ἐξ ἧς ἅπασα ἡ ἀνασκαφὴ τῶν Ἀμερικανῶν ἐπληρώθη ἰλύος λίαν ἀκαθάρτου. Τότε αἱ μὲν παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ νῦν χωρίου καὶ πλησίον τῆς Ἀμερικανικῆς ἀνασκαφῆς κείμεναι κρῆναι ἐμολύνθησαν πᾶσαι, αἱ δὲ προειρημέναι τουρκικαὶ πηγαὶ ἔμειναν ἀμόλυντοι, ἐξ οὗ ἔγινε φανερὸν ὅτι τὸ ὕδωρ αὐτῶν δὲν προέρχεται ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν ἀνακαλυφθείσης πηγῆς.

ἀνεμένετο νὰ ἐπανέλθῃ καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐν αὐτῇ ἀνασκαφήν, ἀλλὰ παρὰ προσδοκίαν δὲν ἐπανῆλθε μέχρι τέλους τῆς ἀνασκαφῆς. Φαίνεται ἡ νοτιοδυτικὴ αὐτοῦ γωνία, ἐξ ἧς ἔχουσιν ἀρτίως ἀφαιρεθῆ δύο πλινθίδες, τὸ ὅλον δὲ φανερὸν μέρος αὐτοῦ ἔχει μῆκος ἐξ ἀνατολῶν μὲν πρὸς δυσμὰς 5 μέτρα, ἐκ νότου δὲ πρὸς βορρᾶν 3. Ἐκ τῶν μερῶν, ἅτινα ἀνέσκαψα, ἐφάνη ὅτι τὸ μακρὸν τοῦτο τεῖχος δὲν διατηρεῖται καθ᾽ ἅπαν τὸ μῆκος αὐτοῦ, ἀλλὰ πολλαχοῦ μὲν καὶ ἰδίως παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς στεφάνης Α ἔχει ἀφανισθῆ τελείως (1), ἀλλαχοῦ δὲ κατέχουσι τὴν θέσιν αὐτοῦ μεταγενέστερα κτίρια ἐκτισμένα διὰ πωρίνων πλινθίδων ἐξ αὐτοῦ βεβαίως εἰλημμενων, καὶ μόνον ὀλίγα τινὰ ἀσφαλῆ μέρη αὐτοῦ διεσώθησαν μέχρι τοῦδε, βεβλαμμένα καὶ αὐτὰ ἢ φέροντα μεταγενεστέρας προσθήκας. Ἐκ τῶν ἐν τῇ σταφιδαμπέλῳ Νοταρᾶ ἄλλοτε παρατηρηθέντων κτισμάτων τὸ ἓν κατέστη ἀφανὲς κατασκευασθέντων ἐπ᾽ αὐτοῦ ἀλωνίων πρὸς ἀποξήρανσιν τῆς σταφίδος, τὸ δ᾽ ἕτερον κείμενον παρὰ τὸν νότιον τοῖχον τοῦ ἐκκλησιδίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο λείψανον ἄλλου παλαιοτέρου ἐκκλησιδίου ἐκτισμένου δι᾽ ἀρχαίου ὑλικοῦ· ἤκουσα ὅμως ὅτι εἶνε γνωστὸν παραπλεύρως καὶ βαθύτερον κείμενον ἄλλο κτίσμα, ὅπερ δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀνασκάψω (2). Τὸ δὲ τρίτον τ1 κείμενον παρὰ τὸ ἄκρον τῶν ἀλωνίων Νοταρᾶ εἰς ἀπόστασιν 13 μέτρων ἀπὸ τῆς ἀνατολικώτερον διερχομένης ὁδοῦ, ἀπεδείχθη ὅτι πράγματι εἶνε λείψανον τοῦ ἀρχαίου μακροῦ τείχους, ἀλλὰ ἔχει προεκταθῆ πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμὰς διὰ μεταγενεστέρων προσαυξήσεων, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐφαίνετο ὡς πύργος, ἐνῷ πράγματι δὲν εἶνε πύργος, ἀλλὰ μέρος μεταξὺ πύργων κείμενον. Τὸ πάχος αὐτοῦ εἶνε 2.40 μ. Δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐξερευνήσω αὐτὸ εἰμὴ εἰς ἐλάχιστον μῆκος, ἐπειδὴ τὰ ἀλώνια ἦσαν πλήρη σταφίδος, ἣν ἔβλαπτεν ἡ κόνις τῆς ἀνασκαφῆς. Νοτιώτερον δὲ ἐν τῷ τ3 εὑρέθη μία σειρὰ πωρίνων πλινθίδων ἀποκαλυφθεῖσα εἰς μῆκος 4 ἀκο-

(1) Μετανοῶ ὅτι δὲν ἔσκαψα αὐτόθι ἀνατολικῶς τῆς ὁδοῦ, ὑποπτεύω δὲ ὅτι ἐπλανήθην ὡς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ τείχους καὶ ἴσως τούτου ἕνεκα δὲν ἀνεῦρον αὐτό. Ἀλλ᾽ ὁπωσδήποτε ἱκαναὶ τάφροι ἀνορυχθεῖσαι δυτικῶς τῆς ὁδοῦ οὐδὲν ἔδειξαν.

(2) Καὶ ἀντικρὺ ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὰς τῆς ὁδοῦ ἀμπέλῳ φαίνεται τοῖχός τις ἐκ πλινθίδων ἱκανῶς μακρός, ὅστις εἶνε ἄξιος ἐξετάσεως.

λουθοῦσα ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν πρὸς τὰ ἄλλα γνωστὰ μέρη τοῦ τείχους, οὖσα δὲ πιθανῶς καὶ αὐτὴ λείψανον τοῦ τείχους ὑπολειφθὲν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἄλλων πλινθίδων. Ἀπέχει δὲ τὸ τ2 ἀπὸ τῆς ὁδοῦ 2,50 μ.. Ὀλίγον τι νοτιώτερον εὑρέθη τετράπλευρον κτίριον μεταγενέστερον ἐκ πωρίνων πλινθίδων ᾠκοδομημένον, ἔχον μῆκος ἐκ νότου πρὸς βορρᾶν 8,20 μ., ἐξ ἀνατολῶν δὲ πρὸς δυσμὰς 9,10, ὅπερ σημειοῦται διὰ τοῦ τ4. Ἔτι νοτιώτερον κατὰ τὸ τ5 εὑρέθη τὸ κάλλιστον τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ τείχους ἀποκαλυφθὲν τμῆμα αὐτοῦ, σωζόμενον εἰς μῆκος πλέον τῶν 8 μέτρων. Τὸ μέρος τοῦτο εἶνε πύργος συμπαγῶς ᾠκοδομημένος καὶ μέρος τοῦ παρ' αὐτὸν τείχους. Τὸ πάχος μόνου τοῦ τείχους εἶνε 2,60, μετὰ τοῦ πύργου δὲ ὁμοῦ 7,30, τὸ δὲ πλάτος τοῦ πύργου 6,10. Σώζονται μόνον οἱ κατώτατοι τῶν λίθων καὶ ὀλίγοι μόνον τῶν ἀνωτέρων δόμων. Ἡ ἐργασία εἶνε καλλίστη, οἵα ἡ τῶν μετὰ τὰ Μηδικὰ χρόνων, ἡ δ' ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ τείχους ἔχει καὶ ἀρχιτεκτονικὴν διακόσμησιν διὰ σπείρας, οἵαν ἔχουσιν καὶ οἱ τοῖχοι τοῦ σηκοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Θησείου. Ἄλλη δὲ σειρὰ πλινθίδων λείψανον ἴσως οὖσα καὶ αὐτὴ τοῦ τείχους εὑρέθη 15,50 μ. βορειότερον, ἀλλὰ δὲν ἀνέσκαψα αὐτὴν εἰμὴ εἰς μικρὸν μόνον μῆκος. Ὡσαύτως καὶ νοτιώτερον ἐν τῷ τ6 εὑρέθη μία σειρὰ πλινθίδων, ὡς ἐν τῷ τ3, ἀκολουθοῦσα τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν.

Ἐκ τοῦ μακροῦ λοιπὸν τείχους τούτου δὲν σώζονται εἰμὴ μικρὰ καὶ ἀπεσπασμένα ἀπ' ἀλλήλων λείψανα, διότι τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ὑλικοῦ αὐτοῦ ἔχει ἀφαιρεθῆ, ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς ἄλλα κτίρια ἀλλαχοῦ που ᾠκοδομημένα, ἢ εἰς κατασκευὴν μικρῶν κτιρίων ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως. Ἀλλ' ὅμως οὐχ ἧττον τὰ ὑπολειπόμενα βέβαια μέρη αὐτοῦ (τ1, τ2, τ5, ἴσως δὲ καὶ τ3 καὶ τ6) τὰ διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ἀποκαλυφθέντα, ἀρκοῦσι νὰ βεβαιώσωσι τὴν θέσιν αὐτοῦ, καὶ τὸ πλῆθος δὲ τῶν ἀρχαίων πλινθίδων τῶν φαινομένων καθ' ἅπαν τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ εἶνε καὶ αὐτὸ ὄχι εὐκαταφρόνητον σημεῖον τῆς ὑπάρξεως τοῦ τείχους αὐτόθι, καὶ ἂν ἔτι ὑποτεθῇ ὅτι πᾶσαι ἀνήκουσιν εἰς μεταγενέστερα κτίσματα, ὅπερ ὅμως ἄδηλον. Τὸ δὲ ὑλικὸν τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, τῶν τε μακρῶν καὶ τῶν ἄλλων, εἰκάζω ὅτι ἔχει ἀφαιρεθῆ κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας τειχίσεις τοῦ Ἰσθμοῦ ἐν τοῖς μεσαιωνικοῖς χρόνοις (1).

(1) Περὶ τούτων διέλαβεν ἐκτενῶς ὁ Σπ. Π. Λάμπρος ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι τόμ. Β' σελ. 435 ἑξ.

Τοῦ ἀνατολικοῦ μακροῦ τείχους ἴχνη μοὶ ἐφάνησαν ἄλλοτε πολλοὶ μεγάλοι λίθοι κείμενοι πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἀνατολικῆς ἐπὶ Λεχαίου ὁδοῦ εἰς διπλῆν σειρὰν καὶ εἰς μῆκος 600 περίπου μέτρων ἐκ νότου πρὸς βορρᾶν, ὡς σημειοῦνται ἐν τῷ χάρτῃ. Ἐβεβαιώθην ὅμως ὅτι εἶνε ὁρόσημα ἀγρῶν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τεθειμένα, καίτοι οἱ λίθοι ἀνῆκον εἰς ἀρχαῖα κτίρια (1). Ὁμοιόν τι ἴσως εἶνε καὶ ἑτέρα διπλῆ σειρὰ λίθων ἐπίσης μακρά, ἀνατολικώτερον ἐν θέσει Ὀστᾶ-Χασὰν κειμένη, ὡσαύτως δὲ καὶ ἄλλοι λίθοι κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς ἐν τῷ χάρτῃ ἐκτάσεως ἐν ταῖς θέσεσι ταῖς ὀνομαζομέναις Μύλος Χελιώτη καὶ Ἰβραὴμ-ἐφέντη. Μικρά τις τάφρος ἀνορυχθεῖσα ὑπ' ἐμοῦ ὀλίγον ἀνατολικώτερον τῆς πρώτης ἀνωτέρω μνημονευθείσης διπλῆς σειρᾶς λίθων πρὸς νότον τῆς εἰς Ἑξαμίλιον ὁδοῦ καὶ 14 μέτρα βορειανατολικῶς τοῦ ἐν τῷ χάρτῃ σημειουμένου ῥωμαϊκοῦ ἐρειπίου ἀπεκάλυψεν εὐμέγεθες οἰκοδόμημα μεταγενεστέρων χρόνων ᾠκοδομημένων ἐκ πωρίνων πλινθίδων, ὅπερ ἴσως εἶνε συνέχεια τοῦ αὐτοῦ οἰκοδομήματος, εἰς ὃ ἀνήκει καὶ τὸ ἐν τῷ χάρτῃ σημειούμενον ἐρείπιον. Ἄλλας ἐρεύνας πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἀνατολικοῦ μακροῦ τείχους δὲν ἠδυνήθην νὰ κάμω, ἀλλ' ὁπωσδήποτε πιθανὸν νομίζω ὅτι τοῦτο θὰ ἀπεῖχεν ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἐπὶ Λεχαίου ὁδοῦ τοσοῦτον περίπου, ὅσον ἀπέχει τὸ δυτικὸν μακρὸν τεῖχος ἀπὸ τῆς δυτικῆς ὁδοῦ ἐπὶ Λεχαίου. Ἑπομένως ὁ μεταξὺ τῶν δύο τειχῶν χῶρος ἦτο ἱκανῶς εὐρύς, ὥστε ἠδύναντο νὰ τελεσθῶσιν ἐν αὐτῷ ὅσα ἐξιστορεῖ ὁ Ξενοφῶν ἐν Ἑλλην. IV, 4,8 ἑξ. (πρβλ. Leake, Travels in the Morea II, σελ. 251 ἑξ.).

Τὰ μακρὰ τείχη, ὡς πολλάκις ἐδηλώθη ἀνωτέρω, ἦσαν ᾠκοδομημένα διὰ πωρίνων πλινθίδων, οὕτω δὲ θὰ ἦσαν ἐκτισμένα καὶ τὰ περιβάλλοντα τὴν πόλιν τείχη κατὰ τὸ κυριώτατον αὐτῶν μέρος, ὡς δηλοῖ μικρόν τι τμῆμα αὐτῶν σῳζόμενον κάτωθι τῆς στεφάνης Α πρὸς βορρᾶν τῶν ἐρειπίων τοῦ ἀρχαίου ναοῦ σημειούμενον δὲ ἐν τῷ χάρτῃ διὰ τοῦ φ. Τὸ μικρὸν τοῦτο λείψανον, ὅπερ εἶνε ἐπίσης διὰ πωρίνων πλινθίδων ᾠκοδομημένον

(1) Ἐν παρόδῳ σημειωθήτω ὅτι τὸ παρὰ τὴν παλαιοτέραν εἰς Νέαν Κόρινθον ἁμαξιτὴν ὁδὸν καὶ κατὰ τὴν προέκτασιν τῶν ὁροσήμων τούτων κείμενον φρέαρ τὸ σημειούμενον ἐπὶ τοῦ χάρτου εἶνε ἀρχαῖον ἔχον σχῆμα τετράπλευρον καὶ λίαν εὐρύ. Παρὰ τὰ χείλη αὐτοῦ εινε τεθαμμέναι τρεῖς σαρκοφάγοι πώριναι.

καὶ διεσώθη χρησιμοποιηθὲν ἀντὶ κρήνης εἰς διοχέτευσιν πηγῆς τινος (1), δεικνύει ὅτι οἱ Κορίνθιοι φοβούμενοι μὴ ὁ ἐχθρὸς ὑπορύξῃ τὸ ὑποκάτω τοῦ βράχου τῆς στεφάνης ὑπάρχον στρῶμα τῆς μάργης καὶ οὕτω κατακρημνίσῃ τὸ τεῖχος, εἶχον θεμελιώσει τὰ τείχη κάτωθεν τῆς στεφάνης, ὥστε νὰ ἐπενδύωσι τὴν κλιτὺν αὐτῆς· εἰς τοῦτο δ' ἴσως ὠφείλετο καὶ τὸ μεμαρτυρημένον μέγα αὐτῶν ὕψος. Ὅτι δὲ καὶ τὸ ἐν τῷ μεταξὺ τῶν μακρῶν τειχῶν μέρος τῆς στεφάνης Α ἦτο ἐπίσης διατετειχισμένον, μαρτυρεῖται ρητῶς ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος (Ἑλλην. IV, 4, 11: ἐγγὺς τοῦ περὶ τὸ ἄστυ κύκλου). Νομίζω δ' ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς στεφάνης Β ὑπῆρχεν ἕτερον τεῖχος κατεσκευασμένον ἐν παλαιοτέροις χρόνοις, ὅτε ἡ περιοχὴ τῆς πόλεως ἦτο μικροτέρα, δηλαδὴ ὅτε ἡ πόλις ἦτο περιωρισμένη μόνον ἐπὶ τῆς ἀνωτέρας βαθμῖδος μὴ ἐπεκτεινομένη ἐπὶ τοῦ μεταξὺ τῶν στεφανῶν Β καὶ Α μέρους. Τοῦτο εἰκάζω ἐπειδὴ φρονῶ ὅτι τὰ προπύλαια τῆς ἀγορᾶς πρέπει νὰ ὑποτεθῶσιν ἐκτισμένα πρὸς ἀντικατάστασιν ἄλλης παλαιοτέρας πύλης πρὸς πολεμικὸν σκοπὸν ἐκτισμένης, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐν τοῖς προπυλαίοις τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι ἱεροῦ. Ἐπειδὴ δὲ τοιαῦται πύλαι θὰ ὑπῆρχον κατὰ πάσας τὰς ἔξω τῆς πόλεως ἀγούσας ὁδούς, εἶνε δυνατὸν καὶ ἄλλαι ἐξ αὐτῶν νὰ ὑπέστησαν ὁμοίαν ἀντικατάστασιν, καὶ εἰς τοῦτο ἴσως ὀφείλεται ἡ κτίσις τῆς ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν εὑρεθείσης ἀψῖδος.

Τὰ δὲ τείχη τὰ περιβάλλοντα τὸ Κράνειον ἦσαν ἐκτισμένα ὑπεράνω τῆς στεφάνης, κατεσκευασμένα δὲ διὰ λίθων ἐκ κυανομέλανος σκληροῦ ἀσβεστολίθου, ὡς δεικνύουσι δύο τμήματα αὐτῶν ἀπεικονισθέντα ἄλλοτε ὑπὸ Dörpfeld διὰ φωτογραφίας (2), ὧν

(1) Ἡ πηγὴ αὕτη φαίνεται ὅτι διωχετεύετο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἰς Λέχαιον, διότι σώζεται κατωτέρω μέγα λείψανον ὀχετοῦ λελαξευμένον ἐν τῷ βράχῳ, διευθυνόμενον δὲ βορειανατολικῶς πρὸς τὸ μακρὸν τεῖχος.

(2) Αἱ φωτογραφίαι αὗται εἶνε κατατεθειμέναι ἐν τῇ συλλογῇ φωτογραφιῶν τοῦ ἐνταῦθα Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Καθιδρύματος ὑπ' ἀριθ. Korinth. N° 9-10. Ἐν τῇ αὐτῇ συλλογῇ ὑπάρχουσι καὶ δύο φωτογραφίαι τῆς αὐτῆς ἀνασκαφῆς τοῦ 1892 (N° 7-8), καὶ ἕτεραι δύο τῶν ὑπ' ἐμοῦ παρατηρηθέντων κυκλωπείων τειχῶν τοῦ Ἀκροκορίνθου (N° 11-12), περὶ ὧν ἴδε Πρακτ. 1892 σελ. 117 ἑξ.

τὸ μὲν εἶνε κατεσκευασμένον δι' ἀκανονίστων ἰσοδομικῶν λίθων, οἷον περίπου τὸ γνωστὸν ἀνάλημμα τῆς Πνυκός, τὸ δὲ διὰ πολυγωνικῶν λίθων κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Δ' αἰῶνος. (Πρβλ. Πρακτ. 1892 σελ. 124 ὑποσημ. 2). Ἴσως ἅπαν τοῦτο τὸ μέρος τῶν τειχῶν ἦτο ἄνωθεν δι' ὠμῶν πλίνθων ᾠκοδομημένον. Ἡ διαφορὰ τοῦ ὑλικοῦ καὶ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς τῶν περιβαλλόντων τὸ Κράνειον τειχῶν ἀπὸ τοῦ ἑτέρου μέρους αὐτῶν δηλοῖ πιθανώτατα ὅτι τὸ Κράνειον εἶχε μεταγενεστέρως συμπεριληφθῆ εἰς τὸν περίβολον τῆς πόλεως καὶ ἑπομένως καθιστᾷ πιθανωτέραν τὴν ὕπαρξιν τοῦ διατειχίσματος, περὶ οὗ ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω (σ. 149 ὑποσημ. 1). Ἀξιοσημείωτον εἶνε καὶ σπουδαῖόν τι λείψανον τειχοδομίας εὑρεθὲν πρό τινων ἐτῶν κάτωθι τῆς στεφάνης ≮ κατὰ τὸ φ', ὅπερ ἴσως εἶνε μέρος τοῦ τείχους τοῦ περιβάλλοντος τὸ Λέχαιον.

Τοιαύτη λοιπὸν ἡ ἔκβασις τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης, ὅσον ἀφορᾷ τὰ τοπογραφικὰ πορίσματα αὐτῆς, ἅτινα ἦσαν καὶ ὁ κύριος σκοπός, δι' ὃν ἐξετελέσθη. Ἀξιοσημείωτος εἶνε καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Μαζαράκη εὕρεσις ὁδοῦ τινος ἀγούσης παρὰ τὴν κλιτὺν τῆς στεφάνης Α ἐκ τοῦ κοιλάσματος α' ἀνατολικῶς πρὸς τὸν Ἰσθμόν, τὰ ἴχνη ὅμως αὐτῆς τὰ σημειωθέντα καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου εἶνε λίαν δυσδιάκριτα. Κινητὰ δὲ ἀρχαῖα λόγου ἄξια δὲν εὑρέθησαν πλὴν ἐγχειριδίου στρατιωτικοῦ σιδηροῦ μετὰ χαλκῆς λαβῆς διατρήτου, ὅπερ κατετέθη εἰς τὸ ἐν Κορίνθῳ μουσεῖον.

Ἐν τέλει ἐπιτραπήτω νὰ ἐπαναλάβω καὶ πάλιν, ἣν ἄλλοτε ἐξέφρασα εὐχὴν ὑπὲρ συστηματικῆς ἐξερευνήσεως τοῦ λιμένος τοῦ Λεχαίου, ἔργου ἀξιολογωτάτου καὶ πολλὰ δυναμένου νὰ παράσχῃ διδάγματα (Πρβλ. Πρακτ. 1892, σελ. 113 ὑποσημ 1). Δυστυχῶς ὁ λιμὴν οὗτος ὑπέστη ἐπ' ἐσχάτων ἱκανὴν καταστροφὴν ὑπό τινος ἐνοικιάσαντος αὐτὸν πρὸς ἐγκατάστασιν ἰχθυοτροφείου καὶ καταστρέψαντος ὄχι μικρὸν μέρος παρὰ τὴν εἴσοδον. Ἀλλ' ὅμως καὶ παρὰ τὴν καταστροφὴν ταύτην δύναται νὰ ῥηθῇ εἰσέτι ὅτι τὸ ἔργον διατηρεῖται καλῶς.

Ἐν Ἀθήναις μηνὶ Ὀκτωβρίῳ 1906.

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΚΙΑΣ.

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΕΝ ΧΑΛΚΙΔΙ

Εἰς ἀπόστασιν ὥρας ἀπὸ τῆς Χαλκίδος παρὰ τὴν θέσιν Μάνικαν σκάψαντες εὕρομεν πεντήκοντα τάφους ἐκ τῶν ὀνομασθέντων Κυκλαδικῶν, οἵτινες εἶνε λελαξευμένοι ἐπὶ λευκοῦ τιτανολίθου εὐκατεργάστου. Σύγκεινται ἐκ δύο μερῶν, ἐκ τῆς εἰσόδου, ἥτις ἔχει σχῆμα περίπου τετράγωνον, καὶ τοῦ κυρίως τάφου, εἰς ὃν εἰσέρχεταί τις διὰ θύρας καλυπτομένης διὰ πλακὸς ἀκατεργάστου ἢ διὰ πολλῶν λίθων. Ὁ κυρίως τάφος ἔχει σχῆμα, οἷον ἔχουσιν οἱ παρὰ χωρικοῖς ἐκ χώματος κατασκευαζόμενοι κρίβανοι, πίθου δηλονότι ἀνεστραμμένου καὶ ἐν τῷ μέσῳ κεκομμένου. Οἱ πλεῖστοι τούτων ἦσαν πλήρεις χώματος διεισδύσαντος εἴτε ἐκ τῆς θύρας εἴτε ἐκ ῥωγμῶν φυσικῶν τοῦ βράχου. Δύο μόνον τούτων περιεῖχον ἐλάχιστον χῶμα καὶ ἐκ τούτων καὶ μόνων ἠδυνήθημεν νὰ γνωρίσωμεν σαφῶς, πῶς ἔκειντο οἱ νεκροί. Ἐν τῷ ἑνὶ τούτων οἱ νεκροὶ ἔκειντο ἐπὶ τῶν τριῶν πλευρῶν τοῦ τάφου, ὡς ἐδείκνυον τὰ εἰς κόνιν σχεδὸν μεταβεβλημένα ὀστᾶ, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ μόνον ἐπὶ τῆς ἀντικρὺ τῆς εἰσόδου πλευρᾶς ὑπῆρχε πλῆθος ὀστῶν τετριμμένων ἤδη· παρὰ τὴν τὴν θύραν ἑνὸς τούτων τῶν τάφων πλήρους χώματος εὕρομεν καὶ ὀστᾶ κεκαυμένου νεκροῦ, ὧν τινα συνελέξαμεν. Οἱ τάφοι, ὡς μαρτυρεῖ τὸ πλῆθος τῶν ὀστῶν, ἦσαν οἰκογενειακοί (ἰδὲ σχῆμα αὐτῶν μετὰ τῆς τομῆς ἐν πίν. Ϛ΄-Ζ΄). Κτερίσματα εὑρέθησαν ἐν μὲν τοῖς ἀρχαιοτέροις τούτων τέσσαρα λίθινα ἀγγεῖα καὶ δύο εἰδώλια ἐκ μαρμάρου, ὧν τὸ ἕτερον γυναικός, πρὸς δὲ τούτοις, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, τοῖς νεωτέροις, καὶ πήλινα ἡμίοπτα, ποικίλα τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα, περὶ ὧν θὰ διαλάβωμεν ἀκριβέστερον ἀλλαχοῦ. Τινὰ τούτων ἔχουσι σχῆμα λοπάδος ἐχούσης λαβὴν ἀπολήγουσαν εἰς δύο ἢ μίαν αἰχμήν· ἔχουσι γάνωμα μέλαν καὶ ὀπὴν ἐπὶ τῆς λαβῆς, ἵνα που ἀναρτῶνται. Πολὺ πιθανῶς ἐχρησίμευον ὡς κάτοπτρα, ὡς καὶ ὁ κ. Τσούντας περὶ τῶν τοιούτων

ἀπεφήνατο πρὸ πολλοῦ. Ἓν ἐξ αὐτῶν, τὸ μεῖζον, φέρει ὄπισθεν κόσμημα τὸν ἥλιον ἴσως εἰκονίζον, ἐκδηλούμενον δὲ διὰ γραμμῶν κεχαραγμένων (ἰδὲ σχῆμα αὐτοῦ ἐν πίν. Η΄). Ἐν ἑνὶ τῶν τάφων τῶν τεχνικωτέρων καὶ ὡραιοτέρων εὑρέθη καὶ χαλκοῦν μαχαίριον (ἰδὲ εἰκόνα ἐν πίν. Η΄) καὶ ἔλασμά τι ἀργυροῦν φέρον ἔτι ἥλους μικρούς. Τὸ εὕρημα τοῦτο δεικνύει, ὅτι ἡ συστὰς αὕτη τῶν τάφων πιθανῶς εἶνε ἡ νεωτάτη πασῶν καὶ προσεγγίζει πρὸς τοὺς Μυκηναϊκοὺς χρόνους. Οἱ νεώτεροι τῶν τάφων ἔχουσιν ἐν τῇ εἰσόδῳ δύο ἢ τρεῖς βαθμίδας, ἐν ᾧ οἱ παλαιότεροι ἢ μίαν δηλουμένην διὰ κοιλώσεώς τινος τοῦ βράχου ἢ οὐδεμίαν.

Παρὰ δὲ τὴν Βρωμοῦσαν σκάψαντες εὕρομεν τάφους Μυκηναϊκοὺς τῶν νεωτέρων χρόνων τῶν προσεγγιζόντων εἰς τοὺς γεωμετρικούς, ὡς ἐξάγομεν ἐξ ἑνὸς ἀγγείου εὑρεθέντος ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ, ἔνθα εὑρέθησαν Μυκηναϊκά. Τὰ εὑρεθέντα ἀγγεῖα εἶνε πιθοειδῆ καὶ ἄλλων σχημάτων, ἔχουσι δὲ κοσμήματα ἐρυθρά· ἐν ἑνὶ τῶν μικροτέρων τούτων πιθοειδῶν ἀγγείων ὑπῆρχε κόνις τις λευκή, ἥτις ἀναλυθεῖσα ἐφάνη, ὅτι εἶνε ἀνθρακικὴ ἄσβεστος· ἴσως ἦτο χρῶμά τι λευκόν. Πρὸς τοῖς ἀγγείοις τούτοις εὑρέθησαν χαλκοῦς ξυρός, χαλκοῦν ἐγχειρίδιον ὀξὺ καὶ δύο λαβίδες ὡσαύτως χαλκαῖ, πρὸς δὲ δύο σπονδυλοειδῆ ἐκ πυρίτου λίθου κοσμήματα.

Ἐν θέσει δὲ Πέϊ εὑρέθη ἱερόν, ἔνθα σκάψαντες εὕρομεν δέκα τρεῖς μικροὺς βοῦς χαλκοῦς καὶ δύο σατυροειδεῖς μορφὰς ἱσταμένας ἐπὶ βάσεως, ὡσαύτως χαλκᾶς. Σημειωτέον ὅτι καὶ τῶν βοῶν καὶ τῶν σατυρίσκων οἱ μὲν ὄρχεις εἶνε ἐξωγκωμένοι, τὸ δὲ πέος ἐστυκός. Ἐνταῦθα εὑρέθησαν καὶ περὶ τοὺς τεσσαράκοντα κόκκους πηλίνους ὅρμου πιθανῶς. Περὶ πάντων τούτων ἀκριβέστερον ποιησόμεθα λόγον ἀλλαχοῦ.

Ἐσκάψαμεν καὶ ἐν τοῖς κτήμασι τοῦ Ἀγγέλου καὶ Τσάλα καὶ τοῦ Κ. Βαρατάση, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς οὐδὲν ἄξιον λόγου εὑρέθη (1).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1906.

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

---

1) Τὰ εὑρήματα κατετέθησαν ἐν τῷ μουσείῳ Χαλκίδος.

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΙΣ ΜΥΣΘΡΑΝ (1906)

Τὸ παρελθὸν θέρος ἐνετάλην ὑπὸ τῆς Γενικῆς ἐφορείας τῶν Ἀρχαιοτήτων, ἵνα, μεταβαίνων εἰς τὸν Μυσθρᾶν καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Γεράκι, μελετήσω τὰ ἐκεῖ μεσαιωνικὰ μνημεῖα καὶ πληροφορήσω τὸ Σ. Ὑπουργεῖον περὶ τῆς καταστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται, «καὶ τῶν δεόντων γενέσθαι πρὸς ὑποστήριξιν, συντήρησιν καὶ εὐπρέπειαν αὐτῶν».

Μεθ' ἡδονῆς εὗρον κατὰ τὴν ἐπιστημονικήν μου ταύτην ἐκδρομήν, τὴν ὁποίαν ἐπεξέτεινα καὶ εἰς ἄλλας χώρας τῆς Πελοποννήσου, διασωζούσας ἄξια θέας βυζαντινὰ μνημεῖα, — εὗρον, λέγω, εἰς χρώματα καὶ εἰς τύπους ἀρχιτεκτονικοὺς ἀποτυπωμένον, ἓν εὐρὺ κίνημα τέχνης καὶ ἰδέας τῶν τελευταίων αἰώνων τοῦ δύοντος μεσαιωνικοῦ κόσμου τοῦ Βυζαντίου. Κοιτίδα δὲ τοῦ πρὸς ἀναγέννησιν καλλιτεχνικὴν καὶ ἐθνικὴν κινήματος τούτου μαρτυροῦσι τὰ σωζόμενα μεσαιωνικὰ μνημεῖα ἰδίως τὴν χώραν τῆς Λακεδαίμονος.

Εἰς τὰ Χρύσαφα τῆς Λακωνικῆς, ἐν τῷ δήμῳ Θεραπνῶν, καὶ τὴν ἄλλην πέριξ χώραν, ναοὶ ἄξιοι πάσης σπουδῆς διὰ τὰς τοιχογραφίας καὶ τὰς ἐπιγραφὰς περισώζουσι τὴν μνήμην ἀνθήσεώς τινος τῶν χωρῶν τούτων κατὰ τὸν ιδʹ αἰῶνα. Μεταγενέστεροι δὲ πολυπληθεῖς ναΐσκοι μαρτυροῦσι τὴν ἄνθησιν αὐτῶν καὶ κατὰ τὸν ιζʹ αἰῶνα, διαφυλάξαντες ἄξια παντὸς ἐνδιαφέροντος ζωγραφήματα διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν τότε βίον.

Ἀνὰ τὰ χωρία τοῦ Ἕλους, παρὰ τὸν ῥοῦν καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐρώτα, συναντᾷς, ἐσπαρμένα τῇδε κἀκεῖσε, ἄγνωστα λείψανα βυζαντινῶν ναῶν, μόλις διασωζόντων ἀκόμη πενιχρὰ ἴχνη

παλαιᾶς ζωγραφίας εἰς ὀλίγους διατηρουμένους τοίχους. Εἰς τὸ χωρίον Ζαραφώνα τοῦ δήμου πάλιν Θεραπνῶν, πέραν τοῦ Γερακίου, βυθισμένον εἰς ἐρημίαν ὀρέων, ὅπου οὐδεὶς ἀρχαιολόγου πούς ἐπάτησε, σώζονται λείψανα σημαντικὰ βυζαντινῶν ναῶν καὶ τιμαριωτικοῦ ἀρχοντικοῦ κάστρου, γραφαὶ ἀξιοσπούδαστοι ἐπὶ τοίχων τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας. Ἰδίως δὲ εἰς τὸ χωρίον Ἀπιδιὰ τοῦ δήμου Ἕλους, καλῶς διατηρούμενος, ἀλλ' ἐστερημένος τῶν τοιχογραφιῶν αὐτοῦ, βυζαντινὸς ναός, ἀξιομνημόνευτος διὰ τὰ ἔκπαγλα κοσμήματα, ἐπὶ μαρμάρων γεγλυμμένα, ὁποῖα κοσμοῦσι καὶ ἄλλον βυζαντινὸν ναόν, κατὰ τὴν μεσσηνιακὴν πεδιάδα παρὰ τὴν Ἀνδροῦσαν κείμενον, Σαμαρίναν ἐπιλεγόμενον.

Εἰς αὐτὴν τὴν Ἀνδροῦσαν ὑπάρχει ναΐσκος ἐπιμελῶς ἐξειργασμένος κατὰ τὸν βυζαντινὸν κλασσικὸν τρόπον τῆς οἰκοδομίας. Ὀλίγον περαιτέρω τοῦ χωρίου, πρὸς τὴν Ἰθώμην πορευόμενος, θέλεις θαυμάσει τὸν εἰς τερπνὴν ἐρημικὴν κοιλάδα ὑψούμενον καλλιπρεπῆ ναὸν τῆς Σαμαρίνας, ὁ ὁποῖος μὲ τὰ θαυμάσια γλυπτὰ μάρμαρα τοῦ τέμπλου, μὲ τὸν εὐπετῆ τροῦλλον, μὲ τὰς περικυκλούσας αὐτὸν στοὰς καὶ τὴν καλλίστην τοιχοδομίαν παράγει θέλγητρον γραφικωτάτου μνημείου, καὶ ἵσταται ἀκόμη ὡς ἓν τῶν καλλιστευμάτων τῆς μεσαιωνικῆς ἡμῶν τέχνης.

Ἰδιαζόντως ὅμως τὰ ἐκ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Ταϋγέτου αναπηδῶντα μνημεῖα τοῦ Μυσθρᾶ μαρτυροῦσι τὴν Ἑλληνικὴν ἐθνότητα ἀφυπνιζομένην τὴν παραμονὴν τῆς μεγάλης καταστροφῆς, εἰς μίαν ὑστάτην, λαμπρότητος ὅμως μεστήν, ἀναγέννησιν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ τὰ μόνα τεκμήρια τῆς ἀναγεννήσεως ταύτης. Καρπὸς τῆς ἀποστολῆς μου ἀπροσδόκητος καὶ σημαντικὸς ἦτο ἡ ἀνεύρεσις, τεθαμμένου εἰς τὸ μεταξὺ τῶν ὀρέων τοῦ Πάρνηθος, καὶ ἄλλου Μυσθρᾶ, ἐντελῶς ἀγνώστου,—λέγω τὸ διαδεχθὲν τὰς ἀρχαίας Γερονθρὰς μεσαιωνικὸν Γεράκι.

Εἰς τὸ μέσον τῆς μεγάλης λεωφόρου, ἡ ὁποία ἀπὸ τοῦ Μυσθρᾶ ἦγεν εἰς τὸ ἐπίνειον αὐτοῦ, τὴν Μονεμβασίαν, σταθμὸν συγκοινωνίας συνεχοῦς τῆς πρωτευούσης τοῦ δεσποτάτου μετὰ τῆς πρωτευούσης τῆς αὐτοκρατορίας, ὑψοῦται εἰς τὴν ἄκραν

ἑνὸς βουνοῦ δικορύμβου τοῦ Πάρνωνος ἀπόρθητον τὸ κάστρον τοῦ Γερακίου. Ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐδέσποζον τῆς πεδιάδος τοῦ Ἕλους, καὶ τῶν κατεσπαρμένων ἐπ' αὐτῶν φυλῶν, ἔστησαν οἱ Παλαιολόγοι τὸ τελευταῖον ἔρεισμα τοῦ δεσποτάτου τοῦ Μορέως, δεύτερον Μυσθρᾶν καὶ ἀντανάκλασιν αὐτοῦ εἰς τὴν τέχνην. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν τοῦ Ταϋγέτου τὴν πρωτεύουσαν τοῦ δεσποτάτου ἐφιλοτιμήθησαν οἱ δεσπόται νὰ ἐγείρωσι μίαν μικρὰν Κωνσταντινούπολιν, ἴνδαλμα τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς καὶ τῆς τέχνης τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων.

Ἐντὸς τοῦ κάστρου, τοῦ ἐπὶ τῆς μιᾶς ἄκρας τοῦ βουνοῦ ἐκτισμένου, εἰς τὴν ἀπέναντι κορυφήν, κάτω εἰς τὴν σημερινὴν κωμόπολιν,— πλῆθος ναῶν καταγράφων, ἀξίων πάσης σπουδῆς διὰ τὰς τοιχογραφίας καὶ μάλιστα τὰ κοσμήματα καὶ ἐμβλήματα, ἐγείρονται ἀκόμη, ὡς μάρτυρες λησμονημένοι, ἀλλὰ πολύτιμοι τῆς ἀνθήσεως τοῦ Γερακίου κατὰ τὸν ιδ' καὶ ιε' αἰῶνα. Οὐδεὶς τῶν περιηγητῶν, προγενεστέρων ἢ μεταγενεστέρων μνημονεύει τὴν σημαντικὴν ταύτην ἑστίαν φραγκοβυζαντινῆς τέχνης καὶ βίου ἐντόνου, ἡ ὁποία περιέκλεισε καὶ περιέθαλψε τὴν ἀναγεννηθεῖσαν ἑλληνικὴν ψυχὴν τῶν ὀρέων τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, κατὰ τὰς ὁποίας ἔπιπτεν ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τοῦ Βυζαντίου.

Μεταβὰς ἐκ τοῦ Μυσθρᾶ τὸν παρελθόντα αὔγουστον διέτριψα εἰς τὸ Γεράκι ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας, κατὰ τὰς ὁποίας ἐμελέτησα πάντα τὰ ἐκεῖ μεσαιωνικὰ μνημεῖα ὡς καὶ τὰ ἐν τοῖς περιχώροις, ἀντέγραψα τὰς ἐπιγραφάς, ἀπετύπωσα εἰς πανομοιότυπα καὶ εἰς ἔκτυπα ἐπιγραφὰς καὶ κοσμήματα παντοῖα, ἐφωτογράφησα τοὺς καλλίστους ναοὺς καὶ τοιχογραφίας. Χαίρων δ' ἀνεκάλυπτον ἀνὰ πᾶν βῆμα ὁπόσου λόγου ἄξια ζητήματα τεχνικὰ καὶ ἱστορικὰ προβάλλει εἰς τὸν ἐρευνητὴν τὸ ἐντελῶς ἀγνοούμενον τοῦτο κέντρον μεσαιωνικῆς τέχνης καὶ βίου, τὸ ὁποῖον θέλω καταστήσει ἀντικείμενον ἐρεύνης εἰδικῆς τεχνικῆς καὶ ἱστορικῆς (1).

Περὶ τὴν τεταραγμένην ταύτην ἐποχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ

(1) Περὶ τῆς εἰς Μυσθρᾶν καὶ Γεράκι ἀποστολῆς μου βλ. ***Σπυρ. Π. Λάμπρου***, Νέος Ἑλληνομνήμων, τ. Γ', 1906, σ. 499.

βίου, τῆς ὁποίας ἀπαύγασμα ὑπῆρξεν ὁ Μυσθρᾶς καὶ τὸ Γεράκι, περιστρέφονται τὰ πρὸ μικροῦ ἐκδοθέντα Χρονικά μου τοῦ Μορέως. Ἀπὸ ἐτῶν δέ,— ἤδη ἀπὸ τῆς ἐν τῇ École Normale Supérieure διατριβῆς μου,— καταγίνομαι περὶ τὴν ἀνθηρὰν εἰς γεγονότα ἱστορικὴν περίοδον τοῦ δύοντος μεσαιωνικοῦ καὶ τοῦ ἀνατέλλοντος νεωτέρου ἑλληνικοῦ κόσμου (1). Ἰδιαιτέρως δὲ θέλω ἐνδιατρίψει περὶ τὰ μεσαιωνικὰ μνημεῖα τὰ ἐξερευνώμενα κατὰ τὰς πρὸς τοῦτο ἀποστολάς μου. Περὶ τῶν μνημείων τοῦ Μυσθρᾶ ὑπέβαλον ἤδη ἔκθεσιν μακρὰν εἰς τὸ Σ. Ὑπουργεῖον, ὅπου μετὰ πάσης λεπτομερείας προτείνω τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθῶσιν, ὅπως περισωθῇ ἀπὸ πάσης ἐν τῷ μέλλοντι φθορᾶς ἡ πολύτιμος βυζαντινὴ πόλις.

Τὸ ἔνδοξον ἔργον αὐτῆς ἐπιστέφει ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία στρέφουσα ἤδη φιλόστοργον διαρκῆ τὴν μέριμναν εἰς τὰ μεσαιωνικὰ μνημεῖα. Καὶ δή, μετὰ τὴν ἐκ τῆς πρώτης ταύτης ἀποστολῆς ἐπιστροφήν μου, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀπεφάσισε νὰ ἐκτελέσῃ ἐργασίας συστηματικὰς πρὸς συντήρησιν καὶ ἀναστήλωσιν τῶν μεσαιωνικῶν μνημείων, δὲν ἠδύνατο δὲ νὰ βάλῃ κρηπῖδα τῶν ἐργασιῶν τούτων φαεινοτέραν ἢ ἐγκαινίζον τὸ ἐθνικὸν ἔργον ἀπὸ τοῦ Μυσθρᾶ. Αἱ συστηματικαὶ αὗται ἐργασίαι, αἱ ὁποῖαι σκοποῦσι καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῶν ἐθνικῶν μεσαιωνικῶν μνημείων, ἀνεξερευνήτων ἀκόμη, καὶ τῶν ὁποίων ἡ Γενικὴ Ἐφορεία τῶν Ἀρχαιοτήτων καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας μοὶ ἀνέθηκαν τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν, — ἤρχισαν ἤδη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους τούτου (2), θὰ ἐξακολουθήσωσι δὲ συνεχῶς ὁσονδήποτε χρόνον καὶ ἂν ἀπαιτήσῃ ἡ τελεία ὑποστήριξις, ἡ ἀναστήλωσις τῶν σπουδαιοτέρων μνημείων καὶ ὁ εὐτρεπισμὸς τῆς ὅλης βυζαντινῆς πόλεως. Μετὰ τὰς μερικὰς ἐπισκευὰς τοῦ Δαφνίου καὶ τὴν στερέωσιν τῶν καλλίστων αὐτοῦ ψηφιδωτῶν (ἰδίως ἀπὸ τοῦ 1894), — βῆμα φωτεινὸν πρὸς τὸν βυζαντινὸν κόσμον,— ἡ διάσωσις

(1) Βλ. *Ἀδ. Ἀδαμαντίου*, Τὰ Χρονικὰ τοῦ Μορέως, ἀνατ. Δελτ. τῆς Ἱστορ. καὶ Ἐθνολ. Ἑταιρ. τῆς Ἑλλάδος, τ. Ϛ', 1906, σ. 454.

(2) Βραχὺ σημείωμα περὶ τῶν εἰς Μυσθρᾶν ἐκτελεσθεισῶν ἤδη συστηματικῶν ἐργασιῶν βλ. εἰς *Σπ. Λάμπρου*, Ν. Ἑλληνομν. τ. Δ', 1907 σ. 254.

τῶν μνημείων τοῦ Μυσθρᾶ εἶναι ὄχι μόνον ἡ πρώτη συστηματικὴ καὶ ὡς πλήρης σκοπουμένη, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπαρχὴ ἐργασίας ἐνδελεχοῦς,— ἐργασίας συντηρήσεως καὶ ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, — ὑπὲρ τῶν χριστιανικῶν καὶ μεσαιωνικῶν μνημείων τῆς πατρίδος. Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιολογικῶν ἐργασιῶν ἐποχὴν ἰδίας μνείας ἀξίαν ἀποτελεῖ τὸ ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐπιχειρούμενον ἔργον τοῦ Μυσθρᾶ.

Ἐργασίαι τινὲς πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων τοῦ Μυσθρᾶ ἐγένοντο τὸ πρῶτον τὸ 1895 μετὰ προηγουμένην ἐπίσκεψιν αὐτοῦ ἐπιτροπῆς ἐκ μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ἀγομένου, ἔκτοτε ἤδη, ὑπὸ τῆς σκέψεως, ὅτι «προορισμὸς αὐτῆς εἶναι ὄχι μόνον περὶ τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν χριστιανικῶν καὶ μεσαιωνικῶν μνημείων νὰ φροντίζῃ». Ὁ ἀρχιτέκτων κ. Ἰ. Μούσης ἐξετέλεσε τότε ἀναγκαῖα ἔργα πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ναῶν τῆς Περιβλέπτου, τῆς Παντανάσσης, τῆς Παναγίας τῆς Ὁδηγητρίας (Ἀφεντικοῦ) καὶ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου (Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τοῦ 1895, σ. 16 ἑξ.). Τὰ δ' ἔτη 1897 καὶ 1899 ἐξετέλεσεν ἡ Ἑταιρεία καὶ ἄλλας ἐπειγούσας ἐργασίας, καὶ δὴ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Σοφίας τῇ φροντίδι τοῦ Σ. Ἀρχιεπισκόπου Σπάρτης καὶ Μονεμβασίας, νῦν Μητροπολίτου, κ. Θεοκλήτου Μηνοπούλου (Πρακτικὰ τῶν ἐτῶν 1897, σ. 29,—1899, σ. 19). Τὴν ἄνοιξιν δὲ τοῦ 1906 καὶ ὁ ἔφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Γ. Σωτηριάδης προέβη εἰς ἐργασίας τινὰς ἰδίως προφυλάξεως τῶν ναῶν ἀπὸ τῶν ζώων καὶ τῶν βροχῶν.

Αὗται εἶναι, ἁπλῶς μνημονευόμεναι, αἱ ἐργασίαι, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐκτελεσθῆ εἰς Μυσθρᾶν μέχρι τῆς ἀποστολῆς μου. Εἰς τὰς μερικὰς ταύτας ἐπισκευὰς καὶ ὑποστηρίξεις, τὰς μόνας, πάσας δὲ ἀπὸ τοῦ 1894 καὶ ἐντεῦθεν, γενομένας ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας,— παραλείπω ἐπισκευὰς κακοζήλους ἰδιωτῶν πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ κατὰ χρόνους διαφόρους, ὅτε ἀδέσποτος ἦτο ἡ πόλις τῶν Παλαιολόγων, — προσθέτω καὶ τὴν ὑπ' ἐμοῦ ἐκτελεσθεῖσαν μερικὴν ἀναστήλωσιν τοῦ ναΐσκου τοῦ Ἁγίου Ἰω-

άννου, ἀπαρχὴν τῆς συστηματικῆς ἐργασίας πρὸς διάσωσιν τοῦ Βυζαντινοῦ Μυσθρᾶ.

Διατρίβων εἰς Μυσθρᾶν τὸ παρελθὸν θέρος ἐνέτυχον κατὰ τὰς μελέτας μου εἰς ναΐσκον ἄξιον πάσης προσοχῆς, καταρρέοντα ὅμως καὶ ἔχοντα ἀνάγκην ἐπείγουσαν ὑποστηρίξεως. Ζητήσας ἄδειαν παρὰ τῆς Γενικῆς ἐφορείας προέβην ἀμέσως κατὰ τὰς ἀρχὰς αὐγούστου εἰς ὑποστήριξιν τοῦ ναΐσκου, χορηγησάσης τὴν δαπάνην καὶ πάλιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Μικρὸς καὶ ἁπλοῦς τὸν ῥυθμόν, πολύτιμος ὅμως διὰ τὰς τοιχογραφίας του, ὁ ναΐσκος οὗτος τιμᾶται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Ἄϊ Γιαννάκης λεγόμενος κοινῶς. Μόνος δ' ἐκ πάντων τῶν ναῶν τοῦ Μυσθρᾶ κεῖται ἐκτὸς τοῦ ἐξωτερικοῦ περιτειχίσματος τῆς βυζαντινῆς πόλεως πρὸς τὴν κοιλάδα τοῦ Εὐρώτα καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης πρὸς τὴν Μητρόπολιν, τὸν Ἅγιον Δημήτριον· πάντες οἱ ἄλλοι ναοὶ κεῖνται πρὸς τ' ἀριστερὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης καὶ πρὸς τὸ πρανὲς τοῦ βουνοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκτισμένος ὁ Παλαιὸς Μυσθρᾶς.

Ἡ τοιχοδομία καὶ ἡ τέχνη μάλιστα τῶν τοιχογραφιῶν ἀποδεικνύει τὸν ναΐσκον τῆς αὐτῆς σχολῆς καὶ ἡ Θεοτόκος ἡ Ὁδηγήτρια, ἡ ἐπικεκλημένη τοῦ Βροντοχίου, νῦν δὲ Ἀφεντικό. Ἡ ζωγραφία δὲν εἶναι τόσον λεπτὴ καὶ τόσον εὐρείας ἐμπνεύσεως ὅπως ἡ τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Ἀφεντικοῦ, καὶ πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τὸν Ἅγιον Ἰωάννην ὀλίγον μεταγενέστερον τούτου, ἤτοι ἀνήκοντα εἰς τὰ μέσα περίπου τοῦ ιδ' αἰῶνος.

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ ναοῦ εἶναι ἁπλῆ, συνισταμένη ἐκ μιᾶς καὶ μόνης καμάρας ἤτοι κυλινδρικοῦ θόλου, ἐξ οὗ καὶ προσφυῶς δύναται νὰ ἐπονομασθῇ ὁ ναὸς τοῦ τύπου τούτου, ὅπως καὶ λέγεται κοινῶς, μονοκάμαρος. Τὸ ἅγιον βῆμα εἶναι τρίκογχον, χωρίζεται δὲ ἀπὸ τοῦ μεσονάου διὰ τοίχου ἀντικαθιστάνοντος τὸ τέμπλον. Ἡ μόνη δὲ ποικιλία τοῦ μεσονάου εἶναι κόγχαι ἀβαθεῖς καὶ ἀψιδωταὶ τοιχογραφημέναι, ὅπως ἄλλως καὶ τὸ ἐπίλοιπον μέρος τῶν τοίχων, ἠνεῳγμέναι κατὰ μῆκος τῶν πλευρῶν αὐτοῦ. Εἶναι δ' ὁ μόνος ἐκ τῶν μικροτέρων ναῶν τοῦ Μυσθρᾶ, ὁ σῳζόμενος καλύτερον τῶν ἄλλων καὶ ὁ διατηρῶν τι-

νάς τοὐλάχιστον ἐκ τῶν τοιχογραφιῶν του. Οἱ λοιποὶ μικροὶ ναοί, οἱ μεταξὺ τῶν ὀκτὼ μεγάλων μετὰ τρούλλου κατεσπαρμένοι, καὶ τῶν ὁποίων οἱ ἐμφανέστεροι ἀνέρχονται περίπου εἰς δέκα, διασώζουσι μόνον τοὺς τοίχους, ἐνιαχοῦ δέ, εἰς τὰς ἐντὸς τῶν τοίχων κόγχας, καὶ ἴχνη ζωγραφίας.

Ἀξία σημειώσεως εἶναι ἡ διαφορὰ τῆς οἰκοδομῆς τῶν ναῶν τοῦ Μυσθρᾶ ἀπὸ τῶν τοῦ Γερακίου, ὅπου, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Μυσθρᾶν, ἔχοντα πολλοὺς μεγάλους τρουλλωτοὺς καταγράφους ναούς, ὑπάρχουσι, παρὰ τοὺς ὀλίγους μεγαλυτέρους, πλῆθος μέγα μικρῶν μονοκαμάρων, καὶ δικαμάρων ἐν σχήματι σταυροῦ, κατακόσμων ἐξ ἁγιογραφιῶν καὶ πλουσίων εἰς παντοῖα γραπτὰ κοσμήματα.

Καὶ ὁ μὲν ῥυθμὸς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου εἶναι, ὡς εἶπον, ἁπλοῦς, ὅπως καὶ τῶν πλείστων ναῶν τοῦ Γερακίου· παντὸς ὅμως λόγου ἄξιαι τοιχογραφίαι κοσμοῦσιν αὐτόν, καὶ εἰς τοὺς τοίχους τοῦ μεσονάου καὶ ὑπὸ τοὺς θόλους τῶν κογχῶν τοῦ ἁγίου βήματος. Ἰδίως ἀξία θέας εἶναι εἰς τὸν Δ. τοῖχον ἡ Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ψηλάφισις τοῦ Θωμᾶ εἰς τὸν Β., εἰς τὸ τύμπανον δὲ τοῦ τοίχου τοῦ ἱεροῦ ἄνω τῶν Ὡραίων πυλῶν μόλις διαφαινομένη παράστασις τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Ὑπὲρ δὲ τὴν μεσαίαν Ὡραίαν πύλην, ὡς καὶ ὑπὲρ τὰς μικροτέρας πλαγίας, διαγράφεται ἀψίς, ὑπὸ τὴν ὁποίαν εἶναι τοιχογραφημένοι καλλίστης τέχνης προφῆται, ἰδιαζόντως ἄξιοι λόγου διὰ τὴν εἰς τὴν μορφὴν ἀπεικονισθεῖσαν κατὰ φύσιν ἐνάργειαν, ὅπως καὶ εἰς εἰκόνας τοῦ Ἀφεντικοῦ. Τοῦ ναΐσκου τούτου γνωρίζομεν καὶ τοὺς ἱδρυτάς, οἱ ὁποῖοι ἐζωγραφήθησαν εἰς τὸ πρὸς τὸ Δ ἄκρον τοῦ Ν. τοίχου ὑπὸ ἀψιδωτὴν κόγχην, κατὰ τὴν παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς συνήθειαν ἐντὸς κόγχης πλησίον γωνίας τοῦ τοίχου νὰ παριστάνωσι τοὺς ἱδρυτάς. Ἐνταῦθα, ἑκατέρωθεν τῆς Θεοτόκου ὀρθίας καὶ ἐν μέσῳ τῶν τέκνων προσευχομένων, παρίσταται γυναικεία μορφή, ἀριστερὰ ἐν κοσμικῷ καὶ δεξιὰ ἐν μοναχικῷ σχήματι, ὅπως καὶ εἰς τὸ Ἀφεντικὸ ὁ δεσπότης Θεόδωρος Β' ὁ Παλαιολόγος.

Τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐλλείπει, καπεσοῦσα πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἡ μεγάλη καμάρα τοῦ μεσονάου, ἡ ὁποία, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν

χαμαὶ κειμένων συντριμμάτων, διατηρούντων ἐνιαχοῦ τεμάχια ζωγραφίας, ἦτο κατάγραφος ἐξ εἰκόνων, ὅπως καὶ αἱ καμάραι τῶν ναΐσκων τοῦ Γερακίου. Τὸ δὲ ἅγιον βῆμα ἦτο κατὰ τὸ πλεῖστον ἠρειπωμένον, ἑτοιμόρροπον δὲ τὸ σωζόμενον μέρος. Ὁ μεσαῖος μεγάλος μύαξ ἔχαινε διὰ μεγάλης ὀπῆς εἰς τὴν καλύπτουσαν αὐτὸν κόγχην, τὴν σχηματίζουσαν τεταρτημόριον σφαίρας (τὴν ἀχιβάδαν), ὅλως δ' ἠρειπωμένος ἦτο ὁ πλάγιος Ν. μύαξ. Δεινῶς δὲ σεσαθρωμένον καὶ διερρωγὸς διὰ τριῶν μεγάλων ῥωγμῶν, ἦτο τὸ τύμπανον τοῦ τοίχου τοῦ χωρίζοντος τὸ ἱερὸν ἀπὸ τὸν μεσόναον· μόλις δ' ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς ἀψῖδος τοῦ Ν. μύακος, ἡ ὁποία πάλιν, κατὰ τὸ ἥμισυ σωζομένη, συνεκρατεῖτο ὑπὸ μόνου τοῦ μεσαίου λίθου, τοῦ ἀποτελοῦντος τὴν συνεκτικὴν κλεῖδα τοῦ τόξου τῆς ἀψῖδος.

Πρὸ χρόνου τινὸς ἰδιῶται εἶχον ἀρχίσει ν' ἀνεγείρωσι τὸν Ν. μύακα. Ἡ παρ' ἰδιωτῶν ὅμως γενομένη ἐπισκευὴ αὕτη ἔσωσε μέν, εἶναι ἀληθές, τὸ ἱερόν, παρεμόρφωσεν ὅμως τὴν παλαιὰν καμπυλότητα καὶ ἐδυσχέρανε τὴν μετέπειτα ἐπιστημονικὴν ἐπισκευήν. Νὰ κατεδαφίσωμεν τὸ πρόσθετον κτίσμα, ἵνα ἐπισταμένως ἀνεγείρωμεν αὐτό, ἦτο ἀδύνατον· ὅλον τὸ ἅγιον βῆμα ἤθελε καταρρεύσει. Διὰ μικρᾶς εἰσοχῆς καὶ βαθμιαίας κλίσεως ἐπροσπαθήσαμεν νὰ συμβιβάσωμεν τὴν παλαιοτέραν πρὸς τὴν ἡμετέραν ἐπισκευὴν καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν δοθεῖσαν κοιλότητα καὶ καμπυλότητα εἰς τοὺς θόλους. Κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην παρετήρησα τὴν ἀξίαν σημειώσεως λεπτομέρειαν, ὅτι οἱ Βυζαντινοὶ οἰκοδόμοι δὲν ἐπεδίωξαν τελείαν συμμετρίαν εἰς τὴν διαγραφὴν τῶν τόξων, εἰς τὴν καμπυλότητα τῶν θόλων καὶ εἰς τὴν κοιλότητα τῶν κογχῶν. Ἡ ἀσυμμετρία ὅμως αὕτη φαίνεται λελογισμένη μᾶλλον, καὶ δὴ περὶ μικρῶν ναῶν προκειμένου, ὅτε θ' ἀφίνοντο οἱ τεχνῖται νὰ οἰκοδομοῦν ἐλευθέρως, ἵνα παράγηται καὶ ποιά τις κατὰ φύσιν αἴσθησις.

Ὁ μεσαῖος μύαξ συνεπληρώθη, ἀνηγέρθη δὲ ὁ καταπεπτωκὼς πλάγιος, καὶ οὕτω διὰ τῆς οἰκοδομῆς ταύτης συνεκρατήθη τὸ σεσαθρωμένον τύμπανον τοῦ τοίχου τοῦ ἱεροῦ πρὸς τὸν μεσόναον. Ἡ μεσαία ὅμως ἀψίς, ὑπὸ τὴν ὁποίαν οἱ ἀξιόλογοι προφῆται, πάλιν ἔπιπτε· μέγας λίθος, μετὰ τμήματος τοιχογρα-

φίας, εἶχεν ἀποκολληθῆ ἀπὸ τοῦ ὑπεράνω τοίχου, ἦτο δ' ἕτοιμος νὰ καταπέσῃ παρασύρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ὅλον τὸ τύμπανον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ Ζωοδόχος Πηγή. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀψῖδος προσηρμόσθησαν δύο σιδηραῖ στεφάναι τοξοειδεῖς κατὰ τὰ ἄκρα αὐτῆς, ὅπου τὸ πλαίσιον τῶν τοιχογραφιῶν, ὥστε νὰ μὴ καλύπτωνται αὗται· συνεδέθησαν δὲ αἱ στεφάναι εἰς τὸ ἄνω μέρος διὰ σιδηροῦ ἐλάσματος, τὸ ὁποῖον πάλιν ἐστηρίχθη πρὸς τὰ κάτω ἐπὶ δοκοῦ διὰ σιδηρᾶς ἀκτῖνος.

Ἡ στερεὰ δοκὸς αὕτη, διὰ σιδηρῶν ἐλασμάτων περιδεθεῖσα, διεπεράσθη κάτω τῶν τριῶν ἀψίδων, τῶν ὑπὲρ τὰς πύλας τοῦ τοίχου τοῦ ἱεροῦ, δι' αὐτῶν τῶν παλαιῶν ὀπῶν, αἱ ὁποῖαι δεικνύουν, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν ὁμοία δοκὸς ὑπῆρχεν. Εἰς τὰς μεγάλας δὲ ῥωγμὰς τοῦ τοίχου ἐνεχύσαμεν ὑδραυλικὴν ἄσβεστον (τσιμέντο), καὶ οὕτω πανταχόθεν καὶ ποικιλοτρόπως συνεκρατήθη ὅλον τὸ ἱερὸν βῆμα, τὸ ὁποῖον καὶ ἐστεγάσθη καλῶς πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τῆς βροχῆς τῶν ἁγιογραφιῶν, αἱ ὁποῖαι καλύπτουν τοὺς θόλους τῶν μυάκων.

Καὶ ἀλλαχοῦ δὲ τοῦ ναΐσκου διερρωγότες καὶ χαίνοντες τοῖχοι συνεπληρώθησαν κατὰ τὴν οἰκοδομίαν πάντοτε τῶν Βυζαντινῶν, οἱ ὁποῖοι ἐτοποθέτουν ἀκανονίστους μὲν ἀλλ' ἐμφανεῖς τοὺς λίθους πρὸς τὰ ἔξω, καὶ περιέσφιγγον αὐτοὺς διὰ τῆς ἀσβέστου βαθέως αὐλακιζομένης καὶ πρὸς στερέωσιν καὶ πρὸς χάριν. Διὰ ξυλίνης δὲ θύρας ἠσφαλίσθη ὁ ναὸς κατὰ τῶν φθορῶν τῶν προσγινομένων εἰς τὰς τοιχογραφίας ὑπὸ ζώων καὶ παίδων.

Κατὰ τὰς ἤδη ἀρξαμένας συστηματικὰς ἐργασίας πρὸς ὑποστήριξιν καὶ εὐπρέπειαν τῶν μνημείων τῆς βυζαντινῆς πόλεως τοῦ Μυσθρᾶ, θ' ἀνεγερθῇ καὶ ἡ καταπεσοῦσα καμάρα τοῦ μεσονάου, ἵνα προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τῶν καιρικῶν ἐπηρειῶν καὶ αἱ ἄλλαι τοιχογραφίαι τοῦ ἀπερίττου τὴν ἀρχιτεκτονικήν, ἀλλ' ἀξιολόγου διὰ τὴν παλαιότητα καὶ τὴν γραφικὴν τέχνην ναΐσκου.

Ἐν Μυσθρᾷ, τῇ 31 Ἰανουαρίου 1907.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ

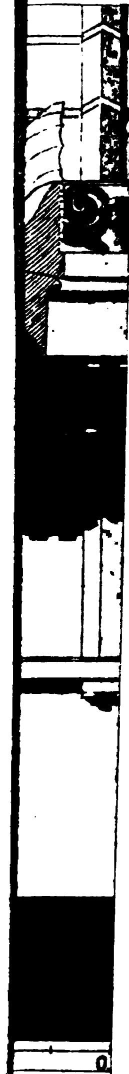
ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

AN

Εἰκὼν 2. Κρηπίδωμα ἀγνώσ

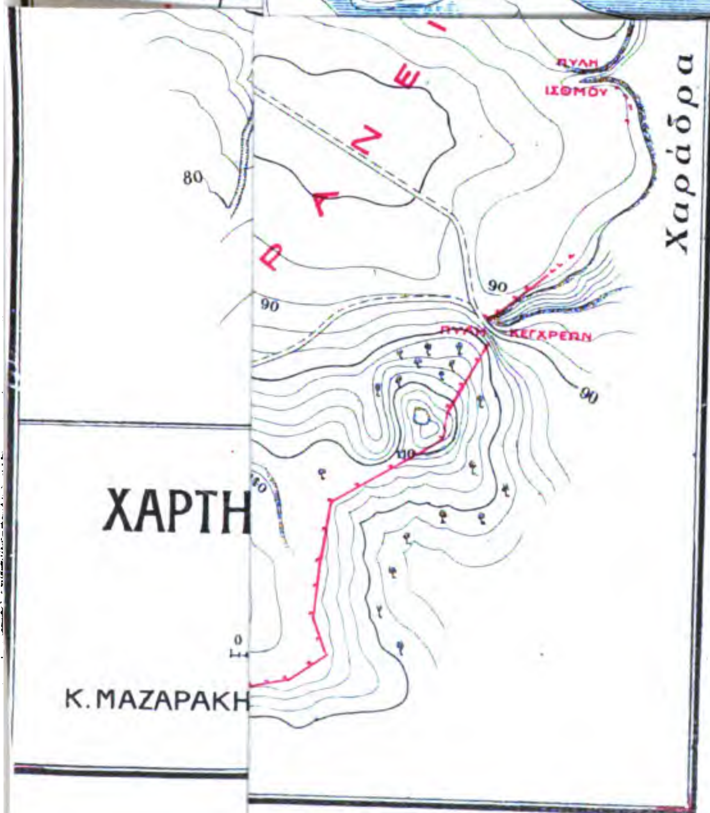

...ρτήρια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος (Ἐθνικὸν ἐν Ἀθήναις Μουσεῖον).

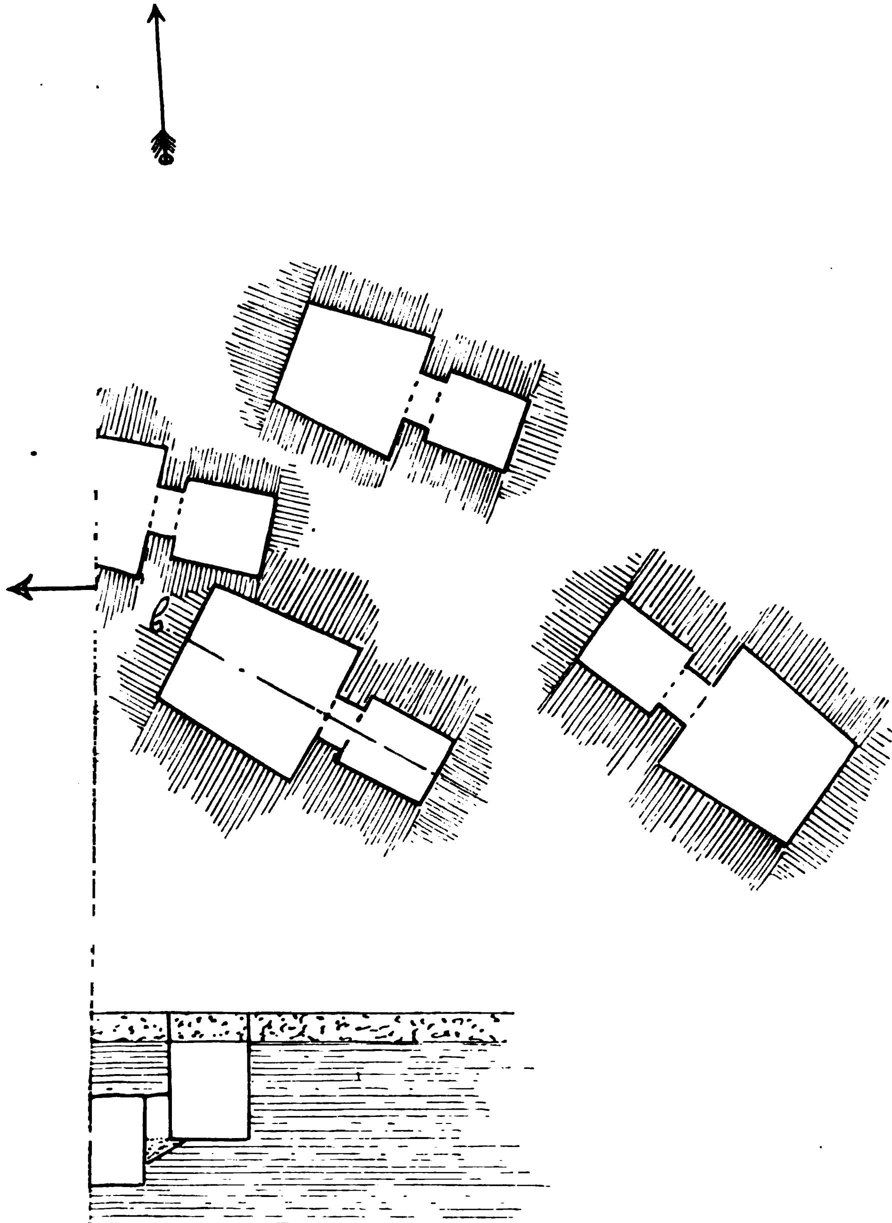
ΥΠΟΜΝΗ

ὁδὸς ἁμαξιτή
ὁδ. ἁμαξ. ἀματα
ἐκκλησία
κρήνη
φρέαρ
ἄμπελος
ἐρείπια ἀρχα
ΒΑΣ στεφάν

101
174
101

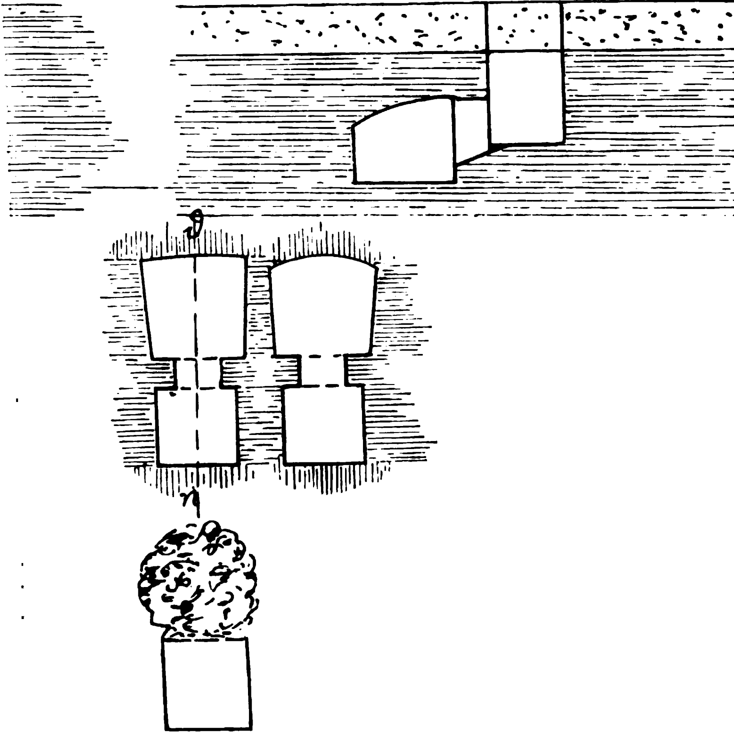
ΠΙΝ. ΣΤ'

Τομὴ β

ΠΙΝ. Ζ'

Τομὴ η θ

Κτερίσματα τάφων προϊστορικῶν παρὰ τὴν Χαλκίδα.

ΕΝ ΤΩ ΓΡΑΦΕΙΩ

ΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(Οδος Πανεπιστημιου Αριθ 20)

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογική, ἀφορῶσα τὰς ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνευρισκομένας ἀρχαιότητας. Ἐν Ἀθήναις, 1837-1860. Τεύχη μοναδικά, 1-4, 11-29 (14ον καὶ 16ον δὲν ἐξεδόθη), 50-55. Ἕκαστον τεῦχος . . . . Δρ. 1.—

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, ἐκδιδομένη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Περίοδος δευτέρα, 1862. Ἐν Ἀθήναις, 1862. Τεύχη Α'-ΙΒ' . . . . » 12.—

— 1869-1874. Τεύχη ΙΓ'-ΙΖ'. Ἕκαστον τεῦχος . . . . » 3.—

Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Ἀθήναις, 1851-1855. Φυλλάδιον 2.3. (τὸ 1ον φυλλ. 1851 δὲν ὑπάρχει) εἰς 4ον. Ἕκαστον τεῦχος . » 1.—

Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθείου Ἐπιτροπῆς. Ἐν Ἀθήναις 1853. εἰς 4ον μετὰ 8 πινάκων . . . . » 1.—

Ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι, ἐκδιδόμεναι ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Φυλλάδιον Αον (ἄλλο δὲν ἐξεδόθη). Ἐν Ἀθήναις 1860. εἰς 4ον . . . . . . » 1.—

Γενικαὶ συνελεύσεις τῶν ἑταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, 1860-1870. Ἐν Ἀθήναις 1860-1870. Φυλλάδια 11 εἰς 4ον. Ἕκαστον φυλλάδιον . . . . » 1.—

Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, 1872-1881 (ὁ τόμος τοῦ 1871 δὲν ὑπάρχει). Ἐν Ἀθήναις, 1872-1882. Τόμοι 10 εἰς 8ον. Ἕκαστος τόμος. . . . . » 3.—

— 1882-1906. Ἐν Ἀθήναις, 1883-1906. Τόμοι 24 εἰς 8ον. Ἕκαστος τόμος . . . . » 3.—

Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογική. Περίοδος Τρίτη 1883 κ. ἑ. Ἕκαστος τόμος. » 25.—
Ἕκαστον τεῦχος » 6.25

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Τῆς Ἐφημερίδος ἐκδίδονται κατ' ἔτος τέσσαρα τεύχη σχήματος τετάρτου, ἀποτελοῦντα ἕνα τόμον συγκείμενον ἐκ δώδεκα τοὐλάχιστον τυπογραφικῶν φύλλων καὶ δώδεκα πινάκων.

Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν :

Τόμος Αος 1883, ἐκ 18 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 4 διπλοῖ, καὶ 9 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος Βος 1884 ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 7 διπλοῖ, καὶ 7 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Γος 1885, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 8 διπλοῖ, καὶ 14 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Δος 1886, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 4 διπλοῖ, [illegible] 10 [illegible] κονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Εος 1887, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 6 διπλοῖ, κα[illegible] κονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ϛος 1888, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 5 διπλοῖ, [illegible] κονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ζος 1889, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, [illegible] κονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος Ηος 1890, ἐκ 15 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 11 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Θος 1891, ἐκ 12 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 4 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος Ιος 1892, ἐκ 16 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 13 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΑος 1893, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 11 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος ΙΒος 1894, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 14 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 8 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος ΙΓος 1895, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 6 διπλοῖ, καὶ 26 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος ΙΔος 1896, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 14 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος ΙΕος 1897, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 2 διπλοῖ, καὶ 13 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙϚος 1898, ἐκ 18 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων καὶ 2 παρενθέτων, καὶ 59 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΖος 1899, ἐκ 16 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων καὶ 1 παρενθέτου, καὶ 68 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΗος 1900 ἐκ 10 τυπ. φύλ. μετὰ 11 πινάκων ὧν 3 διπλοῖ, καὶ 7 παρενθέτων καὶ 26 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΘος 1901, ἐκ 12 τυπ. φυλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν δύο διπλοῖ καὶ ἐννέα ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Κος 1902 ἐξ 11 τυπ. φύλ. μετὰ 17 πινάκων ὧν εἷς διπλοῦς, ἐννέα παρενθέντων πινάκων καὶ 36 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΑος 1903, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ἑνὸς παρενθέντου πίνακος καὶ 32 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΒος 1904, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 10 πινάκων καὶ 61 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΓος 1905, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 8 πινάκων καὶ 21 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΔος 1906, ἐκ 15 τυπ. φύλ. μετὰ 14 πινάκων καὶ 60 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

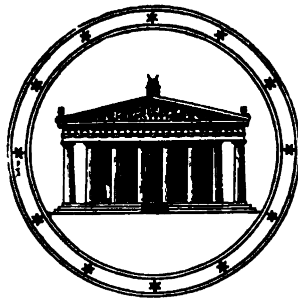
ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1908

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

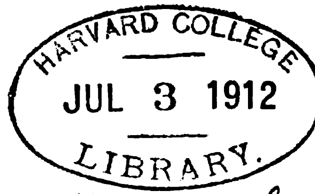
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

ΑΘΗΝΗΣΙΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1908

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ
GEORGES CLEMENCEAU

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

'Αντιπρόεδρος
Δ. Τσιβανόπουλος

Β' 'Αντιπρόεδρος
† Γ. Νικολαΐδης

Γραμματεὺς
Π. Καββαδίας

Σύμβουλοι

Στ. 'Ανδρόπουλος
Δ. Θεοφανόπουλος
Π. Καρολίδης
'Α. Κατριβάνος
Β. Λεονάρδος
Ὄθ. Λύδερς
'Εμμ. Λυκούδης
Δ. Μακκᾶς
Γ. Μιστριώτης
Γ. Παπαβασιλείου
'Αν. Σκιᾶς
Β. Στάης
Κλ. Στέφανος
Χ. Τσούντας

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX-MEININGEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΡΟΛΑΝΔΟΣ BONAPARTE

Ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεόκλητος.
Fried. Adler. Berlin.
Ern. Babelon. Paris.
Jul. Beloch. Roma.
Max. Bonnet. Montpellier.
R. C. Bosanquet. Liverpool.
G. Clemenceau. Paris.
Max Collignon. Paris.
Domenico Comparetti. Firenze.
Alexander Conze. Berlin.
Alfred Croiset. Paris.
Ch. Diehl. Paris.
† W. Dittenberger, Leipzig
Wilhelm Dörpfeld. Ἀθήνησι.
Fr. v. Duhn. Heidelberg.
Joseph Durm. Karlsruhe.
Arthur Evans. Oxford.
Sir John Evans. London.
Paul Foucart. Paris.
† Adolph Furtwängler. München.
Fr. Hiller v. Gaertringen. Berlin.
Ernst Gardner. Cambridge (England).
Percy Gardner. Oxford.
B. L. Gildersleeve. Baltimore. U. S. America.
Will. Watson Goodwin. Cambridge. U. S. America.
Hamdy Bey. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.
Jos. Hampel. Budapest.
B. Haussoulier. Paris.
L. Heuzey. Paris.
D. Hogarth Oxford.
M. Holleaux Ἀθήνησι.
Th. Homolle. Paris.
K. Καραπάνος. Ἀθήνησι.
Bruno Keil. Strassburg.
R. Kekulé. Berlin.
Adolph Kirchhoff. Berlin.
G. A. Macmillan. London.
Lucien Magne. Paris.
Rev. J. P. Mahaffy.
Hor. Marucchi. Roma.
Adolph. Michaelis. Strassburg.
L. A. Milani. Firenze.
Oscar Montelius. Stockholm.
D. C. Monro. Oxford.
A. S. Murray. London.
Charles Elliot Norton. Cambridge U. S. America.
Th. Ouspensky. Ἐν Κωνστ/πόλει.
G. Perrot. Paris.
Luigi Pigorini. Roma.
O. Puchstein. Berlin.
W. M. Ramsay. Aberdeen (Scotland).
S. Reinach. Paris.
E. Reisch. Wien.
W. Ridgeway. Cambridge. (England).
La Comt. de Riencourt. Ἀθήνησι.

Rufus B. Richardson. New York. America.
'Ρόστοβιτς 'Αλ. Κάϊρον.
Rev. A. H. Sayce. Oxford.
G. Schlumberger. Paris.
R. A H. Schneider. Wien.
H. Schrader. Innsbruck.
Cecil Smith. London.
Th. D. Seymour. New-Haven U. S. America.
E. v. Stern. Odessa.
Gr. G. Tocilescu. Bucarest.
G. Treu. Dresden.
Charles Waldstein. Cambridge (England).
Th. Wiegand. 'Εν Κωνστ/πόλει.
Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff. Berlin.
Ad. Wilhelm. Wien.
Paul Wolters. Würzburg.
Henri Weil. Paris.

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1907

Οἱ ἑταῖροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ κυρτῶν γραμμάτων, εἶνε ἑταῖροι ἰσόβιοι.

Ἀγγελόπουλος *Ἀθάνατος Θρ.*
Altmann W.
Ἀθηνογένης Γ.
Ἀνδρόπουλος Στ.
Ἀνέζης Δ.
Anthes Ed.
Ἀντωνιάδης Δ.
Ἀντωνόπουλος Κ.
Ἀξελὸς Μιλτ.
Ἀποστολάκη Ἄννα
† Ἀραβαντινὸς Ι.

Βακράτσας Εἰρ.
Βαλαωρίτης Ι.
Βαλλώσης Δ.
Βαλτατζῆς Π. Γ.
Βαρβαρέσος Π. Μ.
Βάσης Σπυρ.
Βάσος Ἀλέξ.
Βάσος Τιμ.
Βαφειαδάκης Ν.
Βεκούσης Δ.
Βερναρδάκης Ἀθ.
Βερναρδάκης Γρ.
Βικέλας Δ.
v. Bissing Fr. W.
Βοΐσχος Ἐπ.
Bosanquet R. C.
Βούκρας Δ.
Βουλπιώτης Δ.
Bulle H.
Bourguet Ém.

Γεννάδιος Ἰωάν.
Γενοβέλης Π.
Γεωργακόπουλος Ε.
v. Gaertringen Hiller. Fr.
Γεωργιάδης Ἀθ.
Γκιὼν Ἀνδρέας
Graef B.
Γρηγοράκης Γρ.
Γρυπάρης Π.

Δαμβέργης Ἀν.
Δαμβέργης Ν.
Δελακοβίας Ν.
Σεβ. Δελένδας Ἀντ.
Δέλλιος Ἰωάν.
Δεληγεώργης Δ.
Δεμερτζῆς Α.

Δημητριάδης Χ.
Διγενῆς Μ.
Διπλαράκος Γ.
Dörpfeld W.
Δραγάτσης 'Ιάκ.
Δραγούμης Μ.
Δραγούμης Σ.
Δρακίδης Π.
Δυοβουνιώτης Γ.

'Ελευθεριάδης Σωκ.
Εὐκλείδης Ι.
Εὐταξίας 'Αθ.
Εὐταξίας Ι.

Ζαίμης 'Αλ.
Ζαρίφης Γ.
Ζητουνιάτης Π.
Ζυγομαλᾶς Α.

'Ηλιόπουλος. Χρ.

Θεοδωρακάκης Στυλ.
Θεοδωράκης Γ.
Θεοδωρόπουλος Β.
Θεοφανόπουλος Δ.

† 'Ιορδανόπουλος Μ.
Judeich Walther

Καββαδίας Π.
Καγκάδης 'Ιάκ.
Καζάζης Ν.
Καλαποθάκης Μ.
Καλβοκορέσης Μ.
Καλλιγᾶς Πέτρος
Καλλιοντζῆς Εὐάγγ.
Καλογερόπουλος Ν.
Καμαρινὸς Σ.
Κανάκης Π.
Καπετανάκης Κ.
Καπλάνογλους Κ. Π.
Καραβασίλης Σπ.
Καράλης Α.
† Καραθεοδωρῆς Στέφ.
Καραπάνος Κ.
Καρατζᾶς 'Αλ.
Καρκούλιας 'Ηρ.
Καρολίδης Π.
Κάρω Γ.
Καστριώτης Π.
Κατριβάνος Α.
Καυταντζόγλους 'Ιω.
Κεραμόπουλος Α.
Κεφάλας Γ.
Kinch Fr.
Κλοντηρόπουλος Γ.
Κολυβᾶς Α.
Κόντος Κ.
Κοντόσταυλος Α.
Κουλομόπουλος Κ.
Κουρουνιώτης Κ.
Κοσσὶ Α.
Κοφινιώτης 'Ιω.
Κριεζῆς 'Αντ.
Κρῖνος Π.
Κύρης Μ.
Κωνσταντινίδης Π.
Κωνσταντόπουλος Κ.
Λάππας Μ.

Λαμπρόπουλος 'Αλ.
Λάμπρος Σπ.
Λαμπρυνίδης Μ.
Λεονάρδος Β.
Λεονάρδος Δ.
Loewy Em.
Λιόλιος Γ.
Λύδερς "Οθ.
Λυκάκης 'Αλ.
Λυκούδης 'Εμ.
Λύρης 'Ιωάν.

Μαγγιῶρος Σπ.
Μαγιάσης 'Ιωάν.
Μακκᾶς Δ.
Μακκᾶς Κ.
Μακκᾶς Ν.
† *Μανδραπήλιας Α.*
Μανέτας Π.
Μανιάκης Κ.
Μαντζάκος Χ.
Μαντζούφας 'Ανδρ.
Μανωλίδης Σωκρ.
Μαρκόπουλος 'Ιω.
Μαρούδης Μ.
Μαυρομιχάλης Π. Κυρ.
Μελισσουργὸς Γ.
Μητσόπουλος Κ.
Μιστριώτης Γ.
Μούσης 'Ιωάν.
Μουτσόπουλος 'Αθ.
Μπαλτῆς Θ.
Μπαλάνος Ν.
Μπὰρτ. Γουλ.
Μπενάκης 'Εμμ.

Μυλωνᾶς Κ.

Νεγρεπόντης Μ. Μ.
† *Νικολαΐδης Γ.*
Νικολαΐδης Ι.
Νικολαΐδης Λουδ.
Νικολόπουλος Σ.
Noack F.

Ξανθάκης Π.

Οἰκονόμος Π.

Πάλλης "Αγ.
Παναγιωτόπουλος 'Αν.
† Πανταζῆς Μιλτ.
Παντελίδης 'Εμμ.
Παπαβασιλείου Γ.
Παπαδημητρακόπουλος Θ.
Παπαδιαμαντόπουλος Ι.
Παπαμιχαλόπουλος Κ.
† Παπαναστασίου Π.
Παπαφράγκος Σπ.
Παπαχρήστου Γ.
Pernice Er.
† *Περρῆς Π.*
Περρῆς Σ.
Πολίτης 'Ι.
Πολίτης Ν.
Pontalis L. P.

Ραγκαβῆς Κλ.
Ράλλης Δ.
Ράλλης Στ.
Robert K.

Ρωμάνος Ἀθ.

Σακελλαρόπουλος Σπ.
Σακελλαρόπουλος Σωτ.
Schiff Al.
Schrader H.
Σιμόπουλος Ἰω.
Σκιᾶς Α.
Σκουζὲς Ἀλ.
Σκουζὲς Π.
Σκουλούδης Σ.
Σοφούλης Θ.
Στάης Β.
Στάης Σ
Σταμούλης Ἀναστ.
Σταυρόπουλος Δ.
Steele Daniel
Στέφανος Κλὼν
Στέφανος Κυπ.
Στεφανάκος Φιλόθεος
Στρέιτ Γ.
Στρέϊτ Στ.
Studniczka F.
Σφακιανάκης Π.
Σχλίεμαν Ἀγ.

Σωτηριάδης Γ.

Τραπάντζαλης Γ.
Τριανταφυλλάκος Ν.
Τσάτσος Ἰω.
Τσιβανόπουλος Δ.
Τσίλλερ Ἐρ.
Τσούντας Χρ.
Τυπάλδος Μπασιᾶς Ἀθ.

Fabricius E.
† *Φίλιος Δ.*
Φωτίου Ἰω.

Χατζιδάκις Γ.
Χατζιδάκις Ι.

Ψαλτήρας Γ.
Ψάλτης Ἰάκ.

Wide Sam.
Wiegand Theodor
Wilhelm Ad.

Zahn Robert.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1907

ΜΕΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ

Προϋπολογισμοῦ Κεφ.	Προϋπολογισμοῦ Ἀρ.	Εἶδος ἐσόδων	Προϋπολογισθέντα		Εἰσπραχθέντα		Εἰσπραχθέντα Ἐπὶ πλέον		Εἰσπραχθέντα Ἐπὶ ἔλαττ.	
Α	1	Εἰσφοραί.................Δραχ.	2,200	—	3,049	10	549	10		—
	2	Τόκοι καὶ μερίσματα .... »	21,625	—	19,723	65	—	—	1,901	35
	3	Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων. »	168	—	—	—	—	—	168	—
	4	» ἐκ δημοσιευμάτων	4,500	—	5,941	45	1,441	45	—	—
	5	» κεκλεισμένων χρήσεων . »	308	—	301	65	—	—	6	35
	6	» διάφορα............. »	250	—	71	75	—	—	178	25
	7	» ἐκ τοῦ Λαχείου....... »	300.000	—	225,000	—	—		75,000	—
		Δραχ.	329,351	—	254,087	60	1,990	55	77,253	95

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1907

Ὁ ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ λογιστὴς α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

…ΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

…ροϋπολογισμού		*Είδος εξόδων*	*Προϋπολογισθέντα*		*Συμπληρωματικαί πιστώσεις*		*Ενταλθείσαι πληρωμαί*		*Διαφορά επί έλαττον*	
…εφ.	Άρ.									
Α		*Προσωπικόν*								
	1	Μισθοί προσωπικού Γραφείων....	8,680	—	—	—	8,522	—	158	—
	2	» » των αρχαιοτήτων	22,020		—	—	18,367	30	3,652	70
Β		*Γραφεία, Διαχείρισις και Βιβλιοθήκη*								
	1	Έξοδα γραφείων και διαχειρίσεως.	3.040	—	1,000	—	3,688	40	351	60
	2	Βιβλιοθήκη....................	8,000	—	—	—	5,595	75	2,404	25
Γ		*Ανασκαφικά έργα και δημοσιεύματα*								
	1	Ανασκαφ. και συντήρ. αρχ. μνημείων	255,363	90	—	—	199,677	20	55,686	70
	2	Δημοσιεύματα................	26.000	—	—	—	17.743	50	8,256	50
Δ		*Διάφοραι δαπάναι και απρόοπτα έξοδα*	5,688	55	5,200	—	9,319	20	1,569	35
Ε		*Έξοδα παρελθουσών χρήσεων*	558	55	—	—	558	55	—	—
		Τό όλον Δραχ.	329,351	—	6,200	·	263,471	90	72,079	10

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Διά του προϋπολογισμού έχορηγήθησαν πιστώσεις	Δρ.	329,341,00
Έχορηγήθησαν συμπληρωματικαί » »	»	6,200.—
Σύνολον πιστώσεων	»	335.551,—
Ένετάλησαν πληρωμαί.....................	»	263,471,90
Αδιάθετοι πιστώσεις	»	72,079.10

Έκ τούτων θέλουσι διατεθή εντός του επομένου έτους πρός πληρωμήν εξόδων του έτους 1907, είς βάρος των οποίων κατελογίσθησαν, δραχ. 698.90, ών ή πληρωμή δέν ένετάλη εντός του έτους τούτου ένεκα του ανεκκαθαρίστου των σχετικών λ/σμών (όρα παθητικόν της Εταιρείας έν τω Γενικώ Ισολογισμώ 31 Δεκεμβρίου 1907 «Πιστωταί Διάφοροι»).

Έν Αθήναις τη 31 Δεκεμβρίου 1907

Ο Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Λογιστής α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1907

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἄρθρον 1.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

Εἰσπραχθέντα ἐξ εἰσφορῶν τακτικῶν ἑταίρων.....	Δρ.	3.049.10	Δρ.	3,049.10

Ἄρθρον 2.

ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Εἰσπραχθέντα:				
Ἀπὸ μέρισμα Β' ἑξαμηνίας 1906 καὶ Α' ἑξαμηνίας 1907 ἔτους 56 Μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης...	Δρ.	10,640.—		
Ἀπὸ τόκους Β' ἑξαμηνίας 1906 ἔτους 754 Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898 καὶ ὁμοίους Α' ἑξαμηνίας 1907 ἔτους 1697 Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἑνοποιήσεως 1898..	»	6,127.50		
Ἀπὸ τόκους Β' ἑξαμηνίας 1906 καὶ Α' ἑξαμηνίας 1907 τῶν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζὲ ἐντόκων καταθέσεων....	»	2,945.50		
Ἀπὸ τόκους τῆς ὑπ' ἀρ. 5169 ὁμολογίας δανείου Κεφαλαιοποιήσεως τοῦ 1893 ἔτους............	»	10.65	Δρ.	19,723.65

Ἄρθρον 4.

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Εἰσπραχθέντα:				
Ἀπὸ ἀντίτιμον πωληθέντων τευχῶν τῆς Ἀρχ. Ἐφημ.	Δρ.	4,826.45		
» ἀντίτιμον πωλ. τευχ. τῶν Πρακτ. τῆς Ἑταιρ.	»	37.50		
» ἀντίτιμον πωληθέντων τευχῶν τοῦ Α' τόμου τῶν Μνημείων τῆς Ἑλλάδος παρὰ Μπὲκ καὶ Ἐλευθερουδάκη....	»	800.—		
» ἀντίτιμον πωλ. τόμων Καταλόγου τοῦ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου......	»	37.50		
» ἀντίτιμον πωληθ. ἀντιτύπων Πρακτικῶν Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου παρὰ Μπὲκ καὶ Μπάρτ	»	240.—	Δρ.	5,941.45
Εἰς μεταφοράν......			Δρ.	28,714.20

Ἐκ μεταφορᾶς........................ Δρ. 28,714.20

Ἄρθρον 5.

ΕΣΟΔΑ ΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Εἰσπραχθέντα:

Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλαιοτριβείοις οἰκίας τῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ 1906 ἔτος..................	Δρ.	150.—		
» ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλευσῖνι οἰκίας τῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1906......................	»	18.—		
» εἰσφορὰς ἑταίρων τοῦ ἔτους 1906..........	»	133.65	Δρ.	301.65

Ἄρθρον 6.

ΕΣΟΔΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

Εἰσπραχθέντα:

Ἐκ πωλήσεως ἀκατεργάστων λίθων ἀνασκαφῶν Θησείου.............................	Δρ.	53.—		
Ἐξ ἀμοιβῆς διὰ τὴν συγγραφὴν ἄρθρου ἐν Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1906 ὑπὸ Στεφ. Δραγούμη, ἣν ἐδώρησε τῇ Ἑταιρείᾳ......................	»	18.75	»	71.75

Ἄρθρον 7.

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

Εἰσπραχθέντα:

Ἀπὸ ἔσοδα τῶν τριῶν κληρώσεων τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων κατὰ τὸν ͵ΓΝΣ'........................	»	225,000.—	»	225,000.—
Ὅσα ἐγράφησαν εἰς χρέωσιν τῆς μερίδος «Ταμεῖον Λαχείου Ἐθνικοῦ Στόλου» ἐν τῷ Γενικῷ Ἰσολογισμῷ τῆς 31 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. εἰς πίστωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου διὰ τὴν εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἀνήκουσαν μερίδα ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ Λαχείου τῆς τετάρτης κληρώσεως τοῦ 1907 ἔτους, μήπω εἰσπραχθεῖσαν................	»	75,000.—	»	75,000.—
			Δρ.	329,087.60

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1907

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Προσωπικόν.

Ἄρθρον 1.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Δαπανηθέντα................................	Δρ.	8,522.—	Δρ.	8,522.—

Ἄρθρον 2.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Δαπανηθέντα................................	Δρ.	18,367.30		
Ὅσα ἐγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου	»	475.—	Δρ.	18,842.30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Γραφεῖα, Διαχείρισις καὶ Βιβλιοθήκη

Ἄρθρον 1.

ΕΞΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ

Δαπανηθέντα:	Εἰς	θέρμανσιν καὶ φωτισμόν.	Δρ.	537.25
»	»	δημοσιεύσεις εἰς τὰς ἐφημερίδας	»	108.50
»	»	χάρτην καὶ τυπωτικὰ διαφόρων ἐντύπων	»	180.25
»	»	γραφικὴν ὕλην	»	254.70
»	»	διάφορα ἔξοδα................	»	375.95
»	»	καθαρισμὸν τοῦ Καταστήματος..	»	180.—
»	»	ταχυδρομικὰ τέλη	»	282.75
»	»	ἔξοδα ἀποστολῆς ἐπιταγῶν εἰς διαφόρους δικαιούχους.......	»	195.60
Εἰς μεταφοράν.........................			»	2,115.—

Ἐκ μεταφορᾶς			Δρ.	2,115.—		
Δαπανηθέντα	εἰς	φύλακτρα γρεωγράφων	»	15.35		
»	»	κατανάλωσιν ὕδατος 1907	»	80.—		
»	»	ἀποστολὴν εἰς Γερμανίαν 2 συλλυπητηρίων τηλεγραφημάτων ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀρχαιολόγου Φουρτβαῖγκλερ	»	38.05		
»	»	ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως				
»	»	τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ..	»	1,440—	Δρ.	3,688.40

Ἄρθρον 2.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δαπανηθέντα:	Εἰς	ἀγορὰν διαφόρων βιβλίων.....	Δρ.	2,923.30		
»	»	δετικὰ » »	»	720.45		
»	»	μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης	»	1,800.—		
»	»	κατασκευὴν βιβλιοθηκῶν......	»	12.—		
»	»	ἀποζημίωσιν Κ. Κουρουνιώτου διὰ τὴν ἐξέλεγξιν καὶ τακτοποίησιν τῆς Βιβλιοθήκης καὶ διόρθωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ καταλόγου αὐτῆς	»	100.—		
»	»	ἀξίαν κιβωτίων πρὸς ἔνθεσιν βιβλίων	»	40.—	Δρ.	5,595.75

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα

Ἄρθρον 1.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Ἀνασκαφαὶ παρὰ τὸ Θησεῖον.

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ χαραγωγέων	Δρ.	14,208.10		
»	»	ἀξίαν ζεμπιλίων, σχοινίου καὶ σπάγγου..................	»	290.70		
»	»	μεταφορὰν ὑλικῶν...........	»	17.—		
»	»	μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Ε. Καμπάνη	»	1,000.—		
Δαπανηθέντα	εἰς	μισθὸν Ν. Κιτσίκη βοηθοῦ μηχανικοῦ..................	»	126.65		
»	»	ἀποζημίωσιν Γ. Κρητικοῦ διὰ τὴν				
»	»	ἐποπτείαν τῶν ἐργασιῶν.......	»	30.—	Δρ.	15,672.45
Εἰς μεταφορὰν					»	15,672.45

Ἐκ μεταφορᾶς			Δρ.	15,672.45

Ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ Κεραμεικῷ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ χαραραγωγείων	Δρ.	1,434.50		
» » ἀξίαν ξυλείας, κεράμων, σχοινίου, σπάγγου καὶ κυτίων πρὸς ἔνθεσιν ἀρχαίων	»	120.50		
» » μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη	»	400.—		
» » μεταφορὰν ὑλικῶν	»	3.90		
» » » ἀρχαίων εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον	»	3.60	Δρ.	1,962 50

Ἀνασκαφαὶ ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ περισυναγωγαὶ τῶν ἀρχαίων

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ λεπτουργῶν	Δρ.	5,385 20		
» » ἀμοιβὴν τοῦ ἐφορεύοντος Α. Ἀρβανιτοπούλου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	3,990.55		
» » Α. Μαυρογιαννόπουλον, Γ. Λυμπερόπουλον, Στ. Μπίνην καὶ Δ. Παπασταύρου κτλ. διὰ ξυλείαν ὑελοπίνακας, κιβώτια, ζεμπίλια, προθήκην, διάφορα ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα ὑλικά	»	1,138.80		
» » ἔξοδα φωτογραφήσεως ἀρχαίων.	»	673.60		
» » ἔξοδα σχεδιαγραφήσεως ἀνασκαφῶν Παγασῶν	»	180.—		
» » ἀμοιβὴν καὶ ὁδοιπορικὰ τοῦ ζωγράφου Ε. Ζιλλιερὸν μεταβάντος δὶς εἰς Παγασάς	»	2,145.90		
» » ἔξοδα μεταφορᾶς καὶ συγκεντρώσεως ἀρχαίων	»	581.60		
» » ἔξοδα μεταφορᾶς καὶ τοποθετήσεως ἀρχαίων ἐν τῷ Μουσείῳ Βόλου	»	340.90		
» » ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ τῆς κατὰ τὸν Νόμον Ἐπιτροπῆς διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριωτέων κτημάτων	»	589.85		
» » γραφικὴν ὕλην	»	36.60		
» » ὁδοιπορικὰ ἐργάτου Θ. Καλλινίκου	»	22.30	Δρ.	15,085.30
Εἰς μεταφορὰν			»	32,720.25

Ἐκ μεταφορᾶς			Δρ.	32,720.25
Ἀνασκαφαὶ ἐν Τεγέᾳ.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	500.—		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διευθύναντος τὰς ἐργασίας καθηγητοῦ Κ. Ρωμαίου	»	400.20	Δρ.	900.20
Ἀνασκαφαὶ καὶ ἔρευναι ἐν Ἀρκαδίᾳ				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια σκαφέων	Δρ.	464.—		
» » ἀξίαν σκαπτικῶν ἐργαλείων, κυτίων πρὸς ἔνθεσιν ἀρχαίων εὑρημάτων, χάρτην περιτυλίγματος καὶ ἄλλα ὑλικὰ	»	53.—		
» » μεταφορὰν ὑλικῶν καὶ ἐργαλείων.	»	46.30		
» » μεταφορὰν ἀρχαίων εὑρημάτων εἰς Ἀθήνας	»	18.—		
» » ἐνοίκιον δύο οἰκιῶν ἐπὶ τρεῖς μῆνας πρὸς διαφύλαξιν καὶ τοποθέτησιν τῶν εὑρημάτων, ὑλικῶν καὶ ἐργαλείων	»	33.—		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διευθύναντος τὰς ἐργασίας Κλωνὸς Στεφάνου	»	233.—	Δρ.	847.30
Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἀμύκλαις.				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν	Δρ.	576.80		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ διευθύναντος τὰς ἐργασίας Α. Σκιᾶ	»	255.35		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐρνέστου Φεΐχτερ	»	374.40		
» » ἀξίαν διαφόρων ὑλικῶν	»	78.60		
» » ἱερέα διὰ τὴν ἄρσιν τῶν ἐγκαινίων τῆς κατεδαφίσεως τῆς Ἐκκλησίας Ἁγίας Παρασκευῆς καὶ φύλαξιν τῶν ἱερῶν σκευῶν	»	11.—	Δρ.	1,296.15
Ἀνασκαφαὶ ἐν Μυκήναις				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	Δρ.	1,896.50		
» » ἀξίαν τσιμέντου, ζεμπιλίων κεράμων, χάλυβος, κατρακυλίων, ὑδροβαρέλου καὶ ἄλλων ὑλικῶν	»	292.80		
» » μεταφορὰν ὑλικῶν	»	40.10		
» » γραφικὴν ὕλην	»	4.60		
» » ἐπισκευὴν ἐργαλείων	»	29.55		
Εἰς μεταφοράν	Δρ.	2,263.55	Δρ.	35,763.90

'Εκ μεταφορᾶς........................	Δρ.	2,263.55	Δρ.	35,763.90
» » ἐνοίκιον οἰκίας πρὸς διαφύλαξιν εὑρημάτων καὶ ἐργαλείων......	»	72.60		
» » ὁδοιπορικὰ τεχνητῶν.........	»	37.15		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διαχειριστοῦ Χ. Κτενᾶ	»	552.15	Δρ.	2,925.45

'Ανασκαφαὶ ἐν Σουνίῳ

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	777.—		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ 'Εφόρου Β. Στάη	»	225.05		
» » ἀποζημίωσιν τοῦ διαχειριστοῦ Καλλινίκου	»	300.—		
» » ἀξίαν ξυλείας, κεράμων, ζεμπιλίων, ἐλαιοχρώματος, ὑελοπινάκων, στόκου καὶ ἄλλων ὑλικῶν.	»	45.60		
» μεταφορὰν εὑρημάτων εἰς τὸ 'Εθνικὸν Μουσεῖον.............	»	20.—	Δρ.	1,367.65

'Ανασκαφαὶ ἐν 'Αμφιαρείῳ

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν..........	Δρ.	3,655.30		
» » ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ 'Εφόρου Β. Λεονάρδου.....................	«	988.75		
» » ἀμοιβὴν τοῦ διαχειριστοῦ Ν. Ράπτου.....................	»	323.30		
» » ἀξίαν ξυλείας, ὑελοπινάκων, ζεμπιλίων, πτύων, κυτίων πρὸς ἔνθεσιν ἀρχαίων, χρωστήρων, στάθμης, ῥίνης καὶ ἄλλων ὑλικῶν...	»	357.65		
» » ὁδοιπορικὰ ἐργατῶν	»	206.50		
» » ἐπισκευὴν ἐργαλείων..........	»	16.—		
» » γραφικὴν ὕλην μετὰ δύο φακῶν.	»	26.60	Δρ.	5,574.10

'Ανασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ,
συμπλήρωσις τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Μουσείου καὶ καταρτισμὸς αὐτοῦ

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν διὰ τὰς ἀνασκαφὰς	Δρ.	5,745.50		
» » ὁδοιπορικὰ ἐργατῶν	»	59.85		
» » ἡμερομίσθια τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν διὰ τὸ Μουσεῖον..............	»	10,464.50		
» » Ε. Δηλαβέρην, Κουλελῆν-Χρυσαΐτην, Α. Μέγαν, Καρδελῆν καὶ Λιάσκον, Γ. Παπαγγελῆ, Σ. Σπηλιόπουλον, 'Αθανασόπουλον, Στ. Πρατζανάκην, Χ. Νικολόπουλον				
Εἰς μεταφορὰν........................	Δρ.	16,269.85	Δρ.	45,631.10

Εκ μεταφορᾶς		Δρ.	16,269.85	Δρ.	45,631.10
	κτλ., διὰ ξυλείαν, ἄσβεστον, γύψον, τσιμέντο, πλάκας, ἀκροκεράμους, πορσελάνην, χρώματα, ζεμπίλια, τσίγκον, κλεῖθρα, ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα ὑλικά	»	9,424.80		
»	» μεταφορὰν ὑλικῶν	»	222.40		
»	» ἀμοιβὴν τοῦ συγκολλητοῦ τῶν ἀρχαίων Ι. Παπανικολάου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	1,120.20		
»	» ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ τοῦ ἐφόρου Γ. Σωτηριάδου	»	1,101.40		
»	» φωτογραφικὰς ἐργασίας	»	260.—		
»	» ὁδοιπορικὰ φωτογράφου Α. Ρωμαΐδου	»	42.—		
»	» μεταφορὰν ἐκ Λεβαδείας εἰς Μουσεῖον Χαιρωνείας ἐπιγραφῶν ἀρχιτεκτονικῶν, μελῶν γλυπτῶν κλπ..	»	149.50		
»	» ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ Γ. Εὐγενίου βοηθοῦ μηχανικοῦ	»	46.—		
»	» ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ τῆς κατὰ τὸν νόμον ἐπιτροπῆς διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριωτέων κτημάτων	»	345.40	Δρ.	28,981.55

Ἀνασκαφαὶ ἐν Εὐβοίᾳ.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια	Δρ.	1,181.50		
»	» ἐπιδιόρθωσιν ἐργαλείων	»	17.50		
»	» ὑλικὰ φωτογραφιῶν	»	45.30		
»	» ὁδοιπορικὰ καὶ ἀμοιβὴν τοῦ φωτογράφου Πετρίτση	»	89.70		
»	» ἐργοδηγὸν Φαρμακίδην διὰ τὴν σχεδιαγράφησιν τοῦ τύμβου	»	25.—		
»	» ἁμαξαγώγια διὰ δύο μεταβάσεις ἀπὸ Χαλκίδος εἰς Ἐρέτρειαν καὶ 5 ὁμοίας ἀπὸ Χαλκίδος εἰς σωρὸν Χαλίων Αὐλίδος τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας συμβούλου Γ. Παπαβασιλείου	»	89.—		
»	» ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ διευθύναντος τὰς ἐργασίας Γ. Παπαβασιλείου	»	487.60		
»	» γραφικὴν ὕλην	»	2.60	Δρ.	1,938.20
Εἰς μεταφοράν				Δρ.	76,550.85

Ἐκ μεταφορᾶς........................ Δρ. 76,550.85

Ἀνασκαφαὶ Ἐπιδαύρου, μεγέθυνσις καὶ καταρτισμὸς τοῦ Μουσείου, ἀνέγερσις τῶν μνημείων καὶ ἀνοικοδόμησις καὶ συμπλήρωσις τῶν πυλῶν καὶ τῶν ἀναλημμάτων τοῦ θεάτρου.

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν ξυλουργῶν, κτιστῶν καὶ λιθοξόων	Δρ.	12,928.10	
»	»	ὁδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν	»	436.45	
»	»	Ἰ. Πουλάκου, Π. Κοσμῆ κτλ. διὰ ξυλείαν, τζινέτια, σιδηροῦς δοκοὺς, ζεμπίλια καὶ ἄλλα ὑλικά.	»	2,375.10	
»	»	διὰ γύψον λευκὸν καὶ μαῦρον, ἄσβεστον, τσιμέντον, θηραϊκὴν γῆν καὶ ἄλλα εἰς τοὺς Σ Πρα-			
»	»	τζουνάκη, Ε. Δηλαβέρη, Ζ. Ψιλοπούλου καὶ Σ Σπηλιοπούλου	»	1,625.50	
»	»	ἀξίαν κλινοσκεπασμάτων καὶ προσκεφαλαίων διὰ τὸν ξενῶνα	»	112.—	
»	»	μεταφορὰν ἐξ Ἀθηνῶν γύψου, δοκῶν, τσιμέντου..............	»	131.65	
»	»	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν νόμον τοῦ διευθύναντος τὰς ἐργασίας Γενικοῦ Ἐφόρου κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον, Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον....................	»	775.30	
		ἀμοιβὴν τοῦ Ἰταλοῦ τεχνίτου Ἰωάννου Βούδα.............	»	1,345.—	
»	»	χορήγημα πρὸς συντήρησιν τῶν συλλογῶν, ἔξοδα τῶν Μουσείων καὶ γραφικὴν ὕλην............	»	360.—	
»	»	ὁδοιπορικὰ τοῦ ἐπιστάτου Π. Βοστιτσάνου πρὸς ἐξαργύρωσιν τῶν χρηματικῶν ἐπιταγῶν δι' ὅλον τὸ ἔτος καὶ παραλαβὴν τῶν ὑλικῶν.	»	168.—	
»	»	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀμοιβὴν τοῦ ἀρχιτέκτονος Δημ. Τσελεπίδου.....	»	755.40	
»	»	ὁδοιπορικά, ἀμοιβὴν καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ βοηθοῦ μηχανικοῦ Γ. Εὐγενίου..................	»	669.25	
»	»	φωτογραφικὰς ἐργασίας.......	»	122.—	
»	»	ἀποζημίωσιν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐλευθερίου Καμπάνη.........	»	34.—	
«	»	ἀξίαν κινίνης διὰ θεραπείαν τῶν			
Εἰς μεταφορὰν			Δρ.	21,837.75	Δρ. 76,550.85

Ἐκ μεταφορᾶς........................	Δρ.	21,837.75	Δρ.	76,550.85
ἀσθενούντων	»	16.20		
	Δρ.	21.853.95		
Ὅσα ἐγράφησαν εἰς Πίστωσιν τῆς μερίδος «Διάφοροι Πιστωταὶ» πρὸς χρέωσιν τῶν δαπανῶν Ἐπιδαύρου κλπ...............................	Δρ.	57.90	Δρ.	21,911.85

Δαπάναι ἀναστηλώσεως τοῦ Ἐρεχθείου

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ μαρμαράδων............	Δρ.	9,018.15		
Πληρωθέντα » Μαγγιῶρον, Ἐλευθεριάδην, Γ. Καλογερόπουλον, Βλαχάνην καὶ Πετρόπουλον, Σταναωτᾶν κτλ. διὰ μόλυβδον, χαλκόν, ὀρείχαλκον, τζινέτια, ἀρίδαν μαρμάρων, τροχὸν ὀδοντωτόν, γύψον ἄσβεστον, σχοινίον λευκὸν καὶ ἐλαιοχρωματισμένον, χατρακύλια καὶ ἄλλα ὑλικά....................	»	1,353.—		
Δαπανηθέντα εἰς μεταφορὰν ὑλικῶν............	»	9.—		
» » ἁμαξαγώγια τοῦ Νομομηχανικοῦ Ν Μπαλάνου διὰ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν ἐργασιῶν...............	»	500.—		
» » Γ. Καβαλλίνην διὰ τὴν ἐπιστασίαν τῶν ἐργασιῶν...........	»	29.—	Δρ.	10,939.25

Ἐργασίαι ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια μαρμαράδων καὶ ἐργατῶν......................	Δρ.	1,756.25		
Πληρωθέντα » Γ. Πατσουράκην, Ν. Μοσχοῦ, Ἀχ. Σταυριανὸν κτλ. διὰ μάρμαρα, πωρίνους λίθους, ἄσβεστον, τσιμέντο, ἄμμον, χατρακύλια, καὶ ἄλλα ὑλικά...............	»	4,363.20		
Δαπανηθέντα » διορθωτικὰ ἐργαλείων..........	»	42.45		
» ἐργαλεῖα βοηθοῦ μηχανικοῦ Κιτσίκη καὶ χάρτην σχεδιασμάτων..	»	66.18	»	6,228.—

Ἀνέγερσις τοῦ ἐν Φιγαλείᾳ Ναοῦ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν	Δρ.	2,700.—		
Πληρωθέντα » Κοσμῆν κτλ. διὰ τσιμέντο, κεράμους μαδέρια, ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα ὑλικά....................	»	213.20		
Δαπανηθέντα εἰς μεταφορὰν ὑλικῶν............	»	87.35		
» » ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ μηχανικοῦ...........	»	80.—		
Εἰς μεταφοράν........................	Δρ.	3,080.55	Δρ.	115,629.95

Ἐκ μεταφορᾶς			Δρ.	3,080.55	Δρ.	115,629.95
Δαπανηθέντα	εἰς	ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐφόρου Κ. Κουρουνιώτου καὶ ὁδοιπορικὰ...	Δρ.	348.10		
»	»	ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ τοῦ ἀρχιτεχνίτου Π. Καλούδη	»	292.85		
»	»	ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον καὶ ὁδοιπορικὰ τοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου	»	102.40		
»	»	ἀμοιβὴν καὶ ὁδοιπορικὰ τοῦ Γ. Εὐγενίου ἀρχιτέκτονος........	»	298.40		
»	»	ὁδοιπορικὰ τοῦ Ν. Ἰωαννίτου, βοηθοῦ μηχανικοῦ, τοῦ φωτογράφου Πετρίτση καὶ διαφόρων ἐργατῶν....................	»	769.45		
»	»	φωτογραφικὰς ἐργασίας........	»	128.—		
»	»	γραφικὴν ὕλην..............	»	41.40	Δρ.	5,061.15

Δαπάναι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων Παλαιᾶς Κορίνθου καὶ μεγέθυνσιν τοῦ Μουσείου.

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν	Δρ.	5,493 10		
	»	ὁδοιπορικὰ ἐργατῶν καὶ τοῦ ἐπιστάτου Ι. Ἀλβανάκη..	»	264.—		
Πληρωθέντα	»	Μπεκιάρην, Ἐγγλέζον, Κοσμῆν, Βεναρδάκην κτλ. διὰ ξυλείαν, τσιμέντον, πορτσελάνην, ἄσβεστον, σιδηρικά, ἄμμον, πλίνθους, κεράμους, ζιμπίλια, χρώματα καὶ ἄλλα ὑλικά...	Δρ·	1,965.55		
Δαπανηθέντα	»	μεταφορὰν ὑλικῶν............	»	717 70		
»	»	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ ἐργοδηγοῦ Α. Ἀγγελίδου.......	»	430.25		
»	»	γραφικὴν ὕλην................	»	196 20		
»	»	ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη......	»	77.10		
»	»	ἐνοίκιον οἰκήματος πρὸς φύλαξιν ὑλικῶν............	»	55.—		
»	»	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου κατὰ τὸν νόμον.	»	27.70		
»	»	ὁδοιπορικὰ νομομηχανικοῦ Ν. Μπαλάνου.....................	»	34.80	Δρ.	9,261.40

*Δαπάναι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων τοῦ **Μυστρᾶ**.*

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν......................	Δρ.	3,995.75		
»	»	μισθὸν τοῦ ἀρχιτεχνίτου Γ.Κρασσᾶ	»	1,555.—		
»	»	ἀμοιβὴν τοῦ ἐφορεύοντος Α. Ἀδα-				
Εἰς μεταφοράν			Δρ.	5,550.75	Δρ.	129,952.50

Εκ μεταφοράς		Δρ.	5,550.75	Δρ.	129,952.50
	μαντίου καὶ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	989.—		
» »	ἀμοιβὴ τοῦ Γ. Εὐγενίου βοηθοῦ Μηχανικοῦ	»	200.—		
Πληρωθέντα εἰς	Ν. Νικολάρον, Α. Μανουσάκην, Β. Γεωργίου καὶ Θεοφιλόπουλον, Ἀλ. Μαυρουκάκην, Ἀθαν. Σακελλάρον κτλ. διὰ ξυλείαν, τσιμέντο, ἄσβεστον, πτύα, ζεμπίλια καὶ ἄλλα ὑλικά	»	1,387.85		
Δαπανηθέντα εἰς	μεταφορὰν ὑλικῶν	»	172.50		
» »	φωτογραφικὰς ἐργασίας	»	59.50		
» »	γραφικὴν ὕλην	»	23.95		
» »	ὁδοιπορικὰ τοῦ ἐπιστάτου	»	20.—		
		Δρ.	8,403.55		
Ὅσα ἐγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Διάφοροι Πιστωταὶ» πρὸς χρέωσιν τῶν δαπανῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων τοῦ Μυστρᾶ		»	166.—	Δρ.	8,569.55

Δαπάναι πρὸς στερέωσιν Ναοῦ Δαφνίου.

Δαπανηθέντα εἰς	ἡμερομίσθια τεχνιτῶν	Δρ.	2,125.50		
Πληρωθέντα »	Πετρόπουλον καὶ Βλαχάνην, Παυλάτον καὶ Σεκόπουλον, Β. Γιοβλαρήν, Π. Κοσμᾶν, Γαβριαλάκην, Γ. Βεντούραν, Σ. Ἐλευθεριάδην, Ι. Μαγγιῶρον, Α. Ἀγγελόπουλον κτλ. διὰ σιδηρᾶς δοκούς, σιδηροδέσμους κολώνας τοίχων, χάλυβα, ξυλείαν, ἄσβεστον, πορσελάνην, τσιμέντο, πλάκας ἐκ χυτοσιδήρου, κεράμους καὶ ἄλλα ὑλικά	»	3,430.15		
Δαπανηθέντα εἰς	μεταφορὰν ὑλικῶν	»	305.50		
» »	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας Α. Ἀδαμαντίου	»	671.25		
» »	ἀμοιβὴν Γ. Εὐγενίου βοηθοῦ μηχανικοῦ	»	200.—		
» »	φωτογραφικὰς ἐργασίας	»	28.—	Δρ.	6,760.40

Κιγκλίδωμα περὶ τὴν Ἀκρόπολιν.

Δαπανηθέντα εἰς	Ἀναστάσ. Κορκοτσάκην ἐργολάβον διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ τοίχου τοῦ κιγκλιδώματος	»	2,260.—		
» »	ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ κτιστῶν	»	25.50		
Πληρωθέντα εἰς	Γ. Καπετανάκην καὶ Γ. Σεργιανὸν δι' ἄμμον, ἄσβεστον καὶ ἀγ-				
Εἰς μεταφορὰν		Δρ.	2,285.50	Δρ.	145,282.45

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	2,285.50	Δρ.	145,282.45
κωνάρια	»	51.80		
Δαπανηθέντα εἰς Κ. Καμπάνην ἀρχιεργάτην διὰ μισθόν του	»	200.—		
» » Ν. Κιτσίκην βοηθὸν Μηχανικοῦ	»	200.—	»	2,737.30

Περίφραξις διὰ τείχους καὶ κιγκλιδώματος τοῦ περὶ τὸν Ἄρειον Πάγον χώρου καὶ κατασκευὴ φυλακείου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	4,554.50		
Πληρωθέντα » Ἐγγλέζον, Στανωτᾶν, Κοσμῆν, Γ. Κούκαν, Γαβριαλάκην κτλ. διὰ ξυλείαν, ἄσβεστον, ἄμμον, λίθους ἀργοὺς καὶ πωρίνους, βυτίον, κοσκινίστραν, σιδηρικὰ καὶ ἄλλα ὑλικά	»	1,060.95		
Δαπανηθέντα » ἀποζημίωσιν Κ. Μανδολανάκη διὰ τὴν ἐποπτείαν	»	18.75		
» » μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη	»	200.—	Δρ	5,834.20

Δαπάναι πρὸς καθαρισμὸν καὶ εὐπρέπειαν τῶν ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῶν χώρων

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ χαραγωγέων	Δρ.	1,035.—		
» » ἀξίαν ζεμπιλίων	»	126.75		
» » ἀποζημίωσιν φύλακος Κ. Ν. Σαΐπᾶ διὰ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἐργασιῶν	»	30.—	Δρ.	1,191.75

Ἀνέγερσις Μουσείου ἐν τῷ χωρίῳ Πιαλίῳ τοῦ Δήμου Τεγέας.

Δαπανηθέντα εἰς ἐργολάβον Α. Χόντον διὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν Μουσείου ἐν τῷ χωρίῳ Πιαλίῳ τοῦ Δήμου Τεγέας	Δρ.	5,906.—	Δρ.	5,906.—

Δαπάναι πρὸς μεγέθυνσιν τοῦ ἐν Σπάρτῃ Μουσείου.

Δαπανηθέντα εἰς ἐργολάβον Γρηγόριον Γρηγορίου διὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν διὰ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ἐν Σπάρτῃ Μουσείου ὡς ὁ τελικὸς λ/σμὸς τοῦ Νομομηχανικοῦ Σπάρτης	Δρ.	5,161.—		
» » ἡμερομίσθια ἐργατῶν	»	8.—	Δρ.	5,169.—
Εἰς μεταφορὰν			Δρ.	166,120.70

Ἐκ μεταφορᾶς.					Δρ.	166,120.70

Συμπλήρωσις τῆς οἰκοδομῆς Μουσείου Κερκύρας.

Δαπανηθέντα	εἰς	ἐργολάβον Θεόδ. Κυριάκον διὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς οἰκοδομῆς Μουσείου Κερκύρας ὡς οἱ σχετικοὶ λ/σμοὶ καὶ τελικὴ πιστοποίησις τοῦ δημομηχανικοῦ Λοπρέστη	»	6,961.90		
»	»	ἀποζημίωσιν τοῦ δημομηχανικοῦ Π. Λοπρέστη διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Μουσείου	»	400 —	Δρ	7,361.90

Ἐργασίαι πρὸς καταρτισμὸν τοῦ Μουσείου Λυκοσούρας

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν	Δρ.	916.—		
Πληρωθέντα	»	Μαγγιῶρον - Θεοδωρακάκην, Σ. Πρατσουνάκην κτλ. δι' ἄσβεστον, γύψον, χρώματα, σιδηρικὰ καὶ ἄλλα ὑλικά.	»	498.90		
Δαπανηθέντα	εἰς	μεταφοραν ὑλικῶν	»	222.95		
»	»	ἀποζημίωσιν καὶ ὁδοιπορικὰ τοῦ				
»	»	Ἐφόρου Κ. Κουρουνιώτου . .	»	327.15		
»	»	ἀποζημίωσιν και ὁδοιπορικὰ τοῦ ἀρχιτεχνίτου Π. Καλούδη καὶ τεχνίτου Ο. Λύτρα	»	453.75		
»	»	φωτογραφικὰς ἐργασίας	»	45.25		
»	»	μεταφορὰν ἀρχαίων	»	142.—	Δρ.	2,606.—

Συμπλήρωσις τοῦ ὑποστέγου τοῦ Μουσείου καὶ κατασκευὴ φυλακείου ἐν Θήβαις.

Δαπανηθέντα	εἰς	ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν, ξυλουργῶν καὶ ἐλαιοχρωματιστῶν	Δρ.	3,517.25		
Πληρωθέντα	»	Ἀ. Δράκον, Π. Παππαγγελῆν, Χ. Παντελόπουλον, Μ. Μπερναρδάκην, Π. Κοσμῆν, Σ. Πιρπινάκην, Ἰ. Χατζηπαναγιώτην, Χ. Δόλογλου, Σ. Γεωργίου, Κ. Ντόκον κτλ. διὰ ξυλείαν, λίθους, ὀγκολίθους, γγωνάρια, γλυφάρια, πωρολίθους, ἄσβεστον, ἄμμον, κεράμους γαλλικοῦ συστήματος, τοῦβλα, σιδηρικά, πεζοδρόμια μετὰ ρείθρου, σωλῆνας καπνοδόχου καὶ ἄλλα ὑλικά	»	5,133.90		
Εἰς μεταφοράν.			Δρ.	8,651.15	Δρ.	176,088.60

'Εκ μεταφορᾶς.			Δρ.	8,651.15	Δρ.	176,088.60
»	»	μεταφορὰν ὑλικῶν	»	282.60		
»	»	ὁδοιπορικά, ἀποζημίωσιν, καὶ μισθὸν τοῦ βοηθοῦ μηχανικοῦ Ἀθ. Δραγάτση	»	359.60		
»	»	ὁδοιπορικὰ ἐργατῶν	»	7.30	Δρ.	9,300 65

Ἐργασίαι ἐν Δελφοῖς.

Δαπανηθέντα	εἰς	ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη . . .	Δρ.	408.65		
»	»	ἔξοδα συμβολαιογραφικὰ καὶ μεταγραφῆς ἀγορᾶς λωρίδων γῆς . .	»	69.50		
»	»	ὁδοιπορικὰ Α. Κεραμ.πούλου .	»	24.50	Δρ.	502.65

Εἰσφορὰ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτιρίου τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ.

Εἰσφορὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου ΒΩΛΘ' τῆς 23 Φεβρουαρίου 1901 πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κτιρίου καὶ τῶν Μωσαϊκῶν τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ ἐν Λεβαδείᾳ			Δρ.	5,000.—	Δρ.	5,000. —

Διάφοροι ἐργασίαι.

Δαπανηθέντα	εἰς	μισθὸν καὶ ἁμαξαγώγια τοῦ Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ μηχανικοῦ διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας	Δρ.	1,950.—		
»	»	μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας	»	1,400.—		
»	»	μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας	»	1,600.—		
Πληρωθέντα	»	Γ. Τζωρτζόπουλον διὰ 18 ἀρχαιοθήκας διὰ τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Μουσεῖα.	»	2,088.—		
»	»	Σ. Στάθην καὶ Α. Ψιμούλην διὰ λινάτσαν διὰ τὴν περιτύλιξιν ἀρχαιοθηκῶν	»	146.45		
»	»	Ι. Πουλάκον διὰ 32 ὑελοπίνακας καὶ τοποθέτησιν αὐτῶν ἐπὶ 4 ἀρχαιοθηκῶν τοῦ Μουσείου Ναυπλίου..	»	56.10		
Δαπανηθέντα	εἰς	μεταφορὰν 4 ἀρχαιοθηκῶν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Ναύπλιον	»	40.40		
»	»	μεταφορὰν 6 ἀρχαιοθηκῶν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Τρίπολιν.	»	37.95		
Πληρωθέντα	»	Δ. Ἀθανασόπουλον διὰ 54 ὑελοπίνακας διὰ τὰς ἀρχαιοθήκας τοῦ Μουσείου Χαιρωνείας.	»	53.30		
Εἰς μεταφοράν.			Δρ.	7,372.20	Δρ	190,891.90

	Ἐκ μεταφορᾶς.	Δρ.	7,372.20	Δρ. 190,891 90
Πληρωθέντα εἰς	Φ. Γριμάνην δι' ἔξοδα τοποθετήσεως ἓξ ἀρχαιοθηκῶν ἐν τῷ Μουσείῳ Σπάρτης.	»	6.50	
» »	δύο ἐργάτας διὰ τὴν συσκευὴν πρὸς ἀποστολὴν δώδεκα ἀρχαιοθηκῶν εἰς τὰ Μουσεῖα Σπάρτης καὶ Χαιρωνείας	»	10.—	
» »	Γ. Καβαλλίνην διὰ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἐν Σπάρτῃ ἔργων τῆς Ἑταιρείας	»	60.—	
» »	Γ. Σωτηριάδην δι' ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ εἰς Θέρμον διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἀνασκαπτέων χώρων. .	»	44.10	
Δαπανηθέντα εἰς	Α. Ἀγγελίδην, ἐργοδηγόν, δι' ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ διὰ τὴν σχεδιαγράφησιν τῶν ἐν Λαρίσσῃ καὶ Βόλῳ οἰκοδομηθησομένων Μουσείων καὶ διὰ γραφικὴν ὕλην.	»	224 35	
» »	φωτογράφον Πετρίτσην διὰ 3 φωτογραφίας ἀρχαίων Ὀλυμπίου Διὸς καὶ 3 ὁμοίας Θησείου. . .	»	36.—	
» »	ἐφημερίδας «Ἑστίαν», «Ἀκρόπολιν», «Ἑσπερινὴν» καὶ «Ἐμπρὸς» διὰ δημοσίευσιν ἀγγελιῶν τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν κιγκλίδωσιν τοῦ χώρου τῆς Ἀκροπόλεως καὶ προκήρυξιν μειοδοσίας διὰ τὴν προμήθειαν πωρίνων λίθων	»	75.—	
» »	ἁμαξαγώγια Ἐπιτροπῆς μεταβάσης εἰς Ἀναφιώτικα	»	10.—	
» »	ἐνοίκιον οἰκίας Δ. Παπαγγελῆ ἐν Χαιρωνείᾳ πρὸς φύλαξιν τῶν ἐκεῖ ἀρχαίων.	»	90.—	
» »	Μαγγιῶρον καὶ Θεοδωρακάκην διὰ κλεῖθρα διὰ τὸ Μουσεῖον Χαλκίδος	»	4.—	
» » » »	Α. Ἀθανασόπουλον διὰ μεταφορὰν 6 ἀρχαιοθηκῶν ἐκ Τριπόλεως εἰς Σπάρτην	»	31.50	
» »	Π. Καλούδην διὰ μεταφορὰν ἀρχαίων ἀπὸ Μεγαλοπόλεως εἰς Ἀθήνας	»	12.55	
» »	ἐργάτας διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ φυλακείου τῆς Παλαιᾶς Ἀγορᾶς	»	135.—	
	Εἰς μεταφοράν.	Δρ.	8,111.20	Δρ. 190,891.90

Ἐκ μεταφορᾶς.			Δρ.	8,111.20	Δρ. 190,891 90
Δαπανηθέντα	εἰς	ἀξίαν ἀσβέστου καὶ ἄμμου διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ φυλακείου τῆς Πα-Παλαιᾶς Ἀγορᾶς	Δρ.	20.85	
»	»	ἐργάτας διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ κιγκλιδώματος καὶ κατασκευὴν θύρας τοῦ Ναοῦ τοῦ Αἰόλου . .	»	34.50	
»	»	Β Πεσταρίνην διὰ 8 ἀκόντια διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν δροσήμων τοῦ ἐν Μολυβᾷ κτήματος τῆς Ἑταιρείας	»	32.—	
»	»	Χ. Τσούνταν, Β. Στάην καὶ Γ. Παπαβασιλείου δι' ὁδοιπορικὰ αὐτῶν μεταβάντων εἰς Χαλκίδα πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀπαιτουμένων ἔργων πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐκεῖ Μουσείου.	»	73.—	
»	»	Ἀχ. Ἀγγελίδην δι' ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ μεταβάντος εἰς Χαλκίδα πρὸς σύνταξιν διαγράμματος καὶ προϋπολογισμοῦ ἐπεκτάσεως τοῦ ἐκεῖ Μουσείου.	»	26.65	
»	»	Ι. Παπανικολάου συγκολλητὴν ἀρχαίων δι' ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν αὐτοῦ ἀπὸ 5 ἕως 30 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἐργασθέντος ἐν τῷ Μουσείῳ Χαλκίδος.	»	195.—	
»	»	ἐνοίκιον τῆς ἐν Μυκόνῳ οἰκίας καὶ ἀποθήκης τῆς Ἄννας Μποναζούντα καὶ Γ. Γεωργούλη τοῦ 1907 διὰ τὰ εὑρήματα τῶν ἐν Ρηνείᾳ ἀνασκαφῶν.	»	156.—	
»	»	Μαγγιῶρον καὶ Θεοδωρακάκην διὰ 120 κλεῖθρα τῶν ἀρχαιοθηκῶν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Μουσείων	»	360.—	Δρ. 9 009.20
					» 199,901.10

Ἄρθρον 2.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Δαπανηθέντα διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος 1906	Δρ.	2,445.75		
» » τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος 1907	»	4,994.65		
» » τὴν ἔκδοσιν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1904 . .	»	347.75		
» » ὁμοίως τοῦ ἔτους 1905	»	517.75		
» » ὁμοίως » » 1906	»	1,337.70		
» » τὴν ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματος «Ἀνασκαφαὶ Ἀκροπόλεως» ὑπὸ Καββαδία καὶ Καβεράου . . .	»	3,359.50		
» » ἔκδοσιν τοῦ περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Θεσσαλίας συγγράμματος Χ. Τσούντα	»	1,979.60		
» » ἔκδοσιν τῶν «Μνημείων τῆς Ἑλλάδος»	»	1,440.80		
» » τὴν λιθογράφησιν 420 πινάκων Ἐπιδαύρου διὰ τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἑταιρείας εἰς 4 χρώματα καὶ δι' ἕνα τοπογραφικὸν χάρτην ἐκ 5 χρωμάτων εἰς 420 ἀντίτυπα. .	»	650.—		
» » τὴν ὑπὸ Ch. André εἰς τὸ Γαλλικὸν μετάφρασιν κειμένου δύο τυπογραφικῶν φύλλων τῆς Ἱστορίας τῆς Ἑταιρείας ὑπὸ Π. Καββαδία	»	200.—		
» » χάρτην καὶ τυπωτικὰ τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1906	»	220.—		
» » ὁμοίως καταλόγου τῶν Ἑταίρων διὰ τὸ ἔτος 1907	»	40.—		
» » τὴν λιθογράφησιν τοπογραφικοῦ χάρτου Παλαιᾶς Κορίνθου διὰ τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἑταιρείας . . .	»	210.—	Δρ.	17,743.50

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Διάφοροι δαπάναι καὶ ἀπρόοπτα ἔξοδα.

Δαπανηθέντα διὰ σύνταξιν τοῦ πρώην κλητῆρος τῆς Ἑταιρείας Κ. Πάνου . . .	Δρ.	972.—
» » ἐνοίκιον οἰκίας ἐν Μυκόνῳ πρὸς κατοικίαν τοῦ ἐκεῖ φύλακος μέχρι		
Εἰς μεταφορὰν.	Δρ.	972.—

Ἐκ μεταφορᾶς		Δρ.	972.—
	τῆς κατασκευῆς τοῦ φυλακείου Δήλου	»	50.—
Δαπανηθέντα διὰ	βοήθημα εἰς τὸν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑταιρείας ἀσθενήσαντα καὶ ἀποβιώσαντα Κ. Δημητρίου	»	50.—
» »	δικαστικὰ ἔξοδα καὶ δικηγορικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν κατὰ τοῦ Ἀλεξ. Λυκάκη δίκην	»	55.—
» »	καταβληθέντας εἰς τὸ δημόσιον φόρους τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1906 καὶ 1907	»	1,197.75
» »	ἀγορὰν δύο θερινῶν ἐνδυμασιῶν τῶν κλητήρων της Ἑταιρείας	»	70.—
» »	ἀξίαν στεφάνου κατατεθέντο; ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ β′ ἀντιπροέδρου τῆς Ἑταιρείας Γ. Νικολαΐδου	»	99.—
» »	πληρωμὴν νοσηλείας καὶ ἔξοδα κηδείας τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑταιρείας ἀσθενήσαντος καὶ ἀποβιώσαντος Ι. Ἰωαννίτου, βοηθοῦ Μηχανικοῦ	»	548.—
» »	ἀξίαν καὶ ἐγκατάστασιν προβολέως ἠλεκτρικοῦ ἐν τῷ Καταστήματι τῆς Ἑταιρείας δι' ἐπιστημονικὰς συνεδρίας	»	1,310.55
» »	ἀγορὰν παρὰ τοῦ Β. Νοστράκη 28 στατήρων διὰ τὸ νομισματικὸν Μουσεῖον	»	420.—
» »	ἔξοδα ταξειδίου εἰς Σπάρτην καὶ Μυστρᾶ ἐπισήμων ξένων	»	584.—
» »	ἀξίαν στεφάνου κατατεθέντος ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ ἀρχαιολόγου Φουρτβαῖγκλερ	»	92.-
» »	χρηματικὴν ἀποστολὴν τῆς Ἑταιρείας πρὸς τὴν Α. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην φράγκα χρυσᾶ 2,000	»	2,242.30
» »	ἀποζημίωσιν τῶν Ἰω. Ξανθάκη καὶ Γ. Βαμβακάρη διὰ τὰς ἐν τοῖς κατὰ τὰς θέσεις *Χαλανδριανὴ* καὶ Μαλὸ τοῦ δήμου Σύρου κτήμασιν αὐτῶν ἐνεργηθείσας ἀνασκαφὰς κατὰ τὸ ἔτος 1905 ὑπὸ τοῦ Κλωνὸς Στεφάνου	»	246.—
Εἰς μεταφορὰν		Δρ.	7,936.60

Ἐκ μεταφορᾶς.	Δρ.	7,936.60		
Δαπανηθέντα διὰ Λ. Σῶχον διὰ προκαταβολὴν ἀπέναντι τῆς ἀποζημιώσεώς του διὰ τὴν κατασκευαζομένην παρ' αὐτοῦ προτομὴν τοῦ πρώην Προέδρου τῆς Ἑταιρείας Κ. Κοντοσταύλου	»	400.—		
» » Γ. Μπονάνον διὰ προκαταβολὴν ἀπέναντι τῆς ἀποζημιώσεώς του διὰ τὴν κατασκευαζομένην παρ' αὐτοῦ προτομὴν τοῦ Πενρώζ . .	»	300.—		
» » ὁδοιπορικὰ ἔξοδα μεταβάσεως ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Σπάρτην τοῦ ἐκεῖ φύλακος Φωτίου Γρυμάνη . . .	»	36.60		
» » ἐλαιοχρωματισμὸν τῆς θύρας τῆς εἰσόδου τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας	»	10.—		
» » ἀποζημίωσιν τοῦ Ἰω. Νικολῆ διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ παρασχεθεῖσαν τῇ Ἑταιρείᾳ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου μέχρι 31 Δβρίου ἐ. ἔ.	»	366.—		
» » ἀμοιβὴν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀρχαιοτήτων Δ. Λώλου τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. . .	»	270.—	Δρ.	9,319.20

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων

Δαπανηθέντα δι' ἀγορὰν σιδηρῶν ἐργαλείων παρὰ Γ. Ζαχαροπούλου κατὰ Δεκέμβριον π. ἔ. διὰ τὰ ἔργα Κορίνθου	Δρ.	54.85
» εἰς ἀποζημίωσιν ἐργατῶν ἐργασθέντων ἀπὸ 18 ἕως 30 Δεκεμβρίου π. ἔ. εἰς τὰ ἔργα Κορίνθου	»	243.—
» » ἀποζημίωσιν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη μηνὸς Δεκεμβρίου π. ἔ. διὰ τὰ ἔργα Π. Κορίνθου . . .	»	56.—
» δι' ἀγορὰν 100 ὀκάδων γύψου Κρήτης διὰ τὰ ἔργα Ἐπιδαύρου . .	»	27.40
» » ἀγορὰν διαφόρων εἰδῶν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰ ἔργα Ἐπιδαύρου..	»	17 90
Εἰς μεταφοράν.	Δρ.	399.15

Ἐκ μεταφορᾶς.	Δρ.	399.15			
Δαπανηθέντα εἰς ὁδοιπορικὰ μεταβάσεως ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Π. Κόρινθον ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη καὶ ἐργάτου Γλυνοῦ	»	18.20			
» διὰ φωτισμὸν τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας κατὰ τοὺς μῆνας Ὀκτώβριον, Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον π. ἔ.	»	113.70			
» » ἀγορὰν δύο δεσμίδων χάρτου διὰ τὰ γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας . .	»	12.50			
» » ὁδοιπορικὰ δύο μεταβάσεων ἐξ Ἱεροῦ εἰς Ναύπλιον καὶ τἀνάπαλιν κατὰ Δεκέμβριον π. ἔ. Π. Βοστιτζάνου, ἐπιστάτου	»	12.—			
» » ἀξίαν ποσίμου ὕδατος	»	3.—	Δρ.	558.55	

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1907.

Χρέωσις	Ποσὸν		Πίστωσις	Ποσὸν	
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1906	1,376	63	Ἐπληρώθησαν εἰς ἔξοδα Γεν. Προϋπολογισμοῦ . .	263,471	90
Εἰσπραχθέντα ὑπὸ ἔσοδα Γεν. Προϋπολογισμοῦ . .	254,087	60	» » προκαταβολάς.	20,120	—
» » προκαταβολὰς	19,611	60	» Τράπεζαν Γ. Σχουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις].	152,945	50
» » Τράπεζαν Γ. Σχουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	239,000	..	» Τράπεζαν τῆς Ἀνατολῆς.	75,000	—
» » Τράπεζαν Ἀνατολῆς.	105,000	—	» πιστωτὰς διαφόρους	2 480	45
» » ἐγγυοδοσίας	200	—	» » ἐπιστροφὰς χρημάτων	274	—
» » παρακαταθήκας τῆς Ἑταιρείας δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα . . .	4,271	52	» » παρακαταθήκας δι' ἐκτέλεσιν ἀρχαιολ. ἔργων ἐν ἐπαρχίαις	7,472	20
» » ἐπιστροφὴ χρημάτων.	274	—	» » ἀγορὰν χρεωγράφων	99,958	—
			Ὑπόλοιπον Ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1907 . . .	2,099	30
	623,821	35		623,821	35

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

Ε Ξ Ο Δ Α	*Ποσὸν*	
Εἰς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων	8,522	—
» » » » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	18.842	30
» ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	3.688	40
» » βιβλιοθήκης	5,595	75
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	182,2б6	15
» δημοσιεύματα	17,743	50
» διαφόρους δαπάνας καὶ ἀπρόοπτα ἔξοδα	9,319	20
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	558	55
Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων προστιθέμενον εἰς τὸ κεφάλαιον	82,551	75
	329,087	60

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

« ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ »

ΕΣΟΔΑ	Ποσὸν	
Ἀπὸ εἰσφορᾶς	3,049	10
» τόκους καὶ μερίσματα	19,723	65
» ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	5,941	45
» » ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	301	65
» » διάφορα	71	75
» » λαχείου	300,000	—
	329,087	60

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον	2,099	30
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης	131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως 1898	171,795	75
» Πατριωτικοῦ δανείου τῶν 30,000,000	45	—
» Ἐθνικοῦ δανείου κεφαλαιοποιήσεως	640	—
Προκαταβολαὶ	4,383	25
Τράπεζα Γ. Σχουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	73,234	70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων λαχείου	1,331	60
Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς (ἔντοκος κατάθεσις)	120,000	—
Ἀκίνητα κτήματα	65,170	24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	259,863	80
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα	3,200	68
Ταμεῖον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου	75,000	—
	908,084	32

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΩΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1907

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ			
Ἐγγυοδοσίαι		1,700	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις		83,440	52
Πιστωταὶ διάφοροι		698	90
Κεφάλαιον . . . . Δρ.	739,693.15		
» τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων τῆς ληγούσης χρήσεως 1907. . Δρ.	82,551.75	822,244	90
		908,034	32

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.

Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΔΟΣΙΑ

	Χρέωσις					
	Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1906		Πράξεις ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907		Τὸ ὅλον τῆς χρεώσεως	
Ταμεῖον	1,376	63	626.928	02	628,304	65
Μετοχαὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης	131,320	—			131,320	—
Ὁμολογίαι Ἐθν. δαν. ἑνοποιήσεως 1898 .	71,837	75	99,958	—	171,795	75
» Πατριωτ. δανείου 30,000,009 .	45	—			45	—
» Ἐθν. δανείου κεφαλαιοποιήσεως	640	—			640	—
Προκαταβολαὶ	3,874	85	20,120	—	23,994	85
Τράπεζα Γ. Π. Σχουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	159,289	20	152,945	50	312,234	70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897—1900	1,331	60			1,331	60
Ἐγγυοδοσίαι.						
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις			17,634	95	17,634	95
Πιστωταὶ διάφοροι			2,480	45	2.480	45
Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς (ἔντοκος κατάθεσις)	150,000	—	75,090	—	225,000	—
Ἀκίνητα κτήματα	65,170	.4			65.170	24
Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας	259,863	80			259.863	80
Ταμεῖον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου			300,000	—	300,000	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα . .			7,472	20	7,472	20
Κεφάλαιον						
	844,749	07	1,302,539	12	2,147,288	19

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

Πίστωσις						Ὑπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1907			
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1906		Πράξεις ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907		Τὸ ὅλον τῆς πιστώσεως		Χρέωσις		Πίστωσις	
		626,205	35	626,205	35	2,099	30		
						131,320	—		
						171,795	75		
						45	—		
						640	—		
		19,611	60	19,611	60	4,383	25		
		239,000	—	239,000	—	73,234	70		
						1,331	60		
1.500	—	200	—	1,700	—			1,700	—
								83,440	52
101,075	47			101,075	47			698	70
2,480	45	698	90	3,179	35				
		105,000	—	105,000	—	120,000	—		
						65,000	24		
						259,863	80		
		225,000	—	225,000	—	75,000	—		
		4,271	52	4,271	52	3.200	68		
739,691	15	82,541	75	822,214	90			822,244	90
844,749	07	1,302,539	12	2,147.288	19	908,084	32	908,084	32

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1907

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ

τῶν Γενικῶν Λογαριασμῶν ἐφ' ὧν ἐπῆλθε μεταβολὴ ἢ οὗ κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1907.

Α'. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Λ/σμῶν τοῦ Ἐνεργητικοῦ

Ταμεῖον

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον	Δρ.	1,376.63
ἐχρεώθη ὁ Λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1907 ἐνεργηθείσας εἰσπράξεις	»	622,444 72
Τὸ ὅλον	»	623,821.35
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθείσας πληρωμὰς . . .	»	621.722.05
καὶ ὑπόλοιπον ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1907	»	2,099.30

Χρηματόγραφα

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχον 56 Μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀξίας	Δρ.	131,320.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	»	131.320.—
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχον 754 Ὁμολογίαι Ἐθνικοῦ δανείου Ἑνοποιήσεως 1898 ἀξίας	Δρ.	71,837.75
ἐχρεώθη ὁ λ/σμὸς οὗτος μὲ τὴν ἀξίαν τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1907 ἀγορασθεισῶν 943 ὁμοίων	»	99,958.—
καὶ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 ὑπάρχουν ὁμολ. ἀξίας	»	171.795.75
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχον 36 ὁμολογίαι τοῦ Πατριωτικοῦ δανείου τῶν 30,000,000 ἀξίας.	Δρ.	45.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	»	45 —
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχον ὁμολογίαι τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου Κεφαλαιοποιήσεως ἀξίας	Δρ.	640.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	»	640.—

Προκαταβολαὶ ἐπὶ ἀποδόσει λ/σμοῦ εἰς Ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὠφείλοντο εἰς τὴν Ἑταιρείαν προκαταβολαὶ	Δρ.	3,874.85
ἐχρεώθη ὁ λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1907 γενομένας προκαταβολὰς	»	20.120.—
	»	23,994.85
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀποδόσεις προκαταβολῶν	»	19,611.60
Ὑπόλοιπον ἀποδοτέον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	»	4,383.25

Τράπεζα Γ. Π. Σχουζέ.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ὑπόλοιπον ἐκ τόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζὲ ἀνήρχετο εἰς . .	Δρ.	159.289.20
ἐχρεώθη ὁ λ/σμός οὗτος μὲ τὰς καθ᾽ ὅλον τὸ ἔτος 1907 γενομένας ἐντόκους καταθέσεις	»	152,945.50
	»	312,234.70
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀναλήψεις	»	239,000 —
Ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τῇ 31 Δεκεμβρίου 1907	»	73,234.70

Χρεῶσται ἐκ Γραμματίων Λαχείου.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρεωστῶν ἐκ γραμματίων λαχείου ἀνήρχετο ἐν ὅλῳ εἰς	Δρ.	1,331.60
ἐπὶ τοῦ λ/σμοῦ τούτου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή. Ὑπόλοιπον 31 Δεβρίου 1907	»	1.331.60

Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς ἀνήρχετο εἰς . .	Δρ.	150,000.—
ἐχρεώθη ὁ λ/σμός οὗτος μὲ τὰς καθ᾽ ὅλον τὸ ἔτος 1907 γενομένας ἐντόκους καταθέσεις	»	75,000.—
	»	225,000.—
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γινομένας ἀναλήψεις	»	105,008.—
Ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τῇ 31 Δβρίου 1907	Δρ.	120,000.—

Ἀκίνητα κτήματα.

Τὴν 31 Δβρίου 1906 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον	Δρ.	65,170.24
ἐφ᾽ οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἑπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία αὐτῶν κα.ἀ τὴν 31 Δβρίου 1907	»	65,170.24

Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρχετο εἰς	Δρ.	259,893.80
ἐφ᾽ οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δβρίου 1907	»	259,863.80

Ταμεῖον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 οὐδὲν ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον. Ἐχρεώθη ὁ λ/σμός οὗτος μὲ τὸ ποσὸν τὸ ἀνῆκον εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν εἰσπράξεων τῶν 4 κληρώσεων τοῦ ἔτους 1907 τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων	Δρ.	300,000.—
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς παρὰ τῆς Ἑταιρείας γενομένας εἰσπράξεις κατὰ τὸ ἔτος 1907 τῶν 3 κληρώσεων	»	225,000.—
Ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δβρίου 1907.	Δρ.	75,000.—

Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 οὐδὲν ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον, ἐχρεώθη ὁ λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰς κατὰ τὸ ἔτος 1907 γενομένας παρὰ τῆς Ἑταιρείας παρακαταθήκας παρὰ τῷ δημοσίῳ ταμείῳ	Δρ.	7,472.20
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας κατὰ τὸ ἔτος 1907 ἐπιστροφὰς παρὰ τοῦ Δημοσίου εἰς τὴν Ἑταιρείαν.	»	4,271.53
Ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρ:ίας τῇ 31 Δβρίυυ 1907	Δρ.	3,200.68

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δ/βρίου 1907.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

Β'. Ἐπὶ τῶν Δ/σμῶν τοῦ Παθητικοῦ.

Ἐγγυοδοσίαι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον	Δρ.	1,500.—
ἐπιστώθη ὁ λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰ εἰσπραχθέντα ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907	»	200.—
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	»	1,700.—

Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον	Δρ.	101,075.47
ἐχρεώθη ὁ λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰ πληρωθέντα	»	17,631.95
Ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1907	»	83,444.52

Πιστωταὶ διάφοροι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον	Δρ.	2,480.45
ἐπιστώθη ὁ λ/σμὸς οὗτος μὲ τὰ ὀφειλόμενα τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	»	698.90
	»	3,179.35
καὶ ἐχρεώθη μὲ τὰς γενομένας πληρωμὰς	»	2,480.45
Ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	»	698.90

Πληρωτέα ἐντάλματα.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1907 ἐξεδόθησαν ἐντάλματα 1541 ἀξίας	Δρ.	621,980.15

ἅτινα καὶ ἐξωφλήθησαν, πλὴν τῶν ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς 268, 405, 917, 982, 1258, 1103 καὶ 1177 ἐκ δραχ. ὁμοῦ 258.10, ἀκυρωθέντων.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Ταμίας
Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1907 ἀνήρχετο εἰς .			Δρ. 739,693.15
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἑξῆς:			
ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ταμείου τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906		Δρ. 1,376.63	
ἐκ 56 μετοχῶν τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἀξίας		» 131,320.—	
ἐξ 754 ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ δανείου ἑνοποιήσεως τοῦ ἔτους 1898 . .		» 71,837.75	
ἐκ 36 ὁμολογιῶν Πατριωτικοῦ δανείου τῶν 30,000,000		» 45.—	
ἐκ μιᾶς ἀποδείξεως καὶ ἑνὸς ὁριστικοῦ τίτλου τοῦ Ἐθν. δανείου Κεφαλοποιήσεως		» 640.—	
ἐκ προκαταβολῶν		» 3,874.85	
ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζὲ		» 159,289.20	
ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897-1900.		» 1,331.60	
ἐξ ἀκινήτων κτημάτων ἀξίας . . .		» 65,170.24	
ἐκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας ἀξίας		» 259,863.80	
ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς		» 150,000.—	
		Δρ. 844,749.07	
ἐκπιπτομένων τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 . . .		Δρ. 1,500.—	
εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ			
εἰς ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις . »	101,075.47		
εἰς μισθοὺς φυλάκων τοῦ ἔτους 1906 »	645.—		
εἰς ἀνεκκαθαρίστους λ/σμοὺς » » »	1,835.45	» 105,055.92	Δρ. 739,693.15
Ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907 ἐπῆλθον αἱ ἑξῆς αὐξομειώσεις:			
α') εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1907 . . . . . Δρ.	1,376.63		
προσετέθησαν αἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1907 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως τοῦ ταμείου . . . . »	622,444.72		
Τὸ ὅλον . . . . »	623,821.35		
ἀφαιρουμένων δὲ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ			

ἔτος ἐνεργηθεισῶν πληρωμῶν . Δρ.	621,722.05	
ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 . . . . »	2,099.30	Δρ. 2,099.30
β') ἐπὶ τῶν μετοχῶν τῆς 'Εθν. Τραπέζης, 56 τὸν ἀριθμόν, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν		» 131,320.—
γ') 'Επὶ τῶν ὁμολογιῶν ἐθνικοῦ δανείου ἑνοποιήσεως 1898 ἔτους 754 τὸν ἀριθμόν, ἀξίας . . . »	71,837.75	
προσετέθησαν ὅμοιαι 943 ἀγορασθεῖσαι κατὰ τὸ ἔτος 1907 ἀξίας. . »	99,958.—	
ἐπομένως ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907		» 171,795.75
δ') 'Επὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ Πατριωτικοῦ δανείου τῶν 30,000,000 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολὴ (ἀριθμοὶ 81,885 ἕως 81,890, 81,892-81,893, 81,395 ἕως 81,905, 81,907-81.909, 81,911 ἕως 81,914, 86,885-86,889, 128,955, 128,957, 187,052 ἕως 187,053 καὶ 187,055-187,056)· σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν		» 45.—
ε') 'Επὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ 'Εθνικοῦ δανείου Κεφαλαιοποιήσεως οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν		» 640.—
ς') 'Εκ προκαταβολῶν εἰς ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς ἐπὶ ἀποδόσει λ/σμοῦ ὠφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1906 . . . . . . Δρ.	3,874.85	
ἐδόθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907 νέαι προκαταβολαὶ . . . . »	20,120.—	
»	23,994.85	
καὶ ἀπεδόθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος . »	19,611.60	
ἐπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 . . . . »	4,383.25	» 4,383.25
ζ') Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1906 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζὲ »	159,289.20	
προσετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907 . . . . »	152,945.50	
»	312,234.70	
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους »	239,000.—	

ἑπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1907. . . . . . . Δρ.	73,234.70	Δρ. 73,234.70
η΄) Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν		» 1,311.60
θ΄) Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δβρίου 1906 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς.	» 150,000.—	
προσετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907.	» 75,000.—	
	» 225,000.—	
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους	» 105,000.—	
ἑπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	» 120,000.—	» 120,000.—
ι΄) Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν.		» 65,170.24
ια΄) Ἐπὶ τῆς γενομένης δαπάνης μέχρι τῆς 31 Δεβρίου 1899 τοῦ ἀνεγερθέντος Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ αὕτη . .		» 259,863.80
ιβ΄) Εἰς τὸν λ/σμὸν τοῦ ταμείου τοῦ λαχείου τοῦ Ἐθν. Στόλου καὶ Ἀρχαιοτ. οὐδὲν ἀνεγράφετο ὡς ὀφειλόμενον τῇ Ἑταιρείᾳ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906. Κατὰ τὸ ἔτος 1907 ἐγράφησαν εἰς χρέωσιν τοῦ ταμείου τούτου αἱ ἀνήκουσαι τῇ Ἑταιρείᾳ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ εἰσπράξεων τῶν 4 κληρώσεων τοῦ ἔτους τούτου τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	» 300,000.—	
ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν παρὰ τῆς Ἑταιρείας ἐντὸς τοῦ 1907 διὰ τὰς 3 κληρώσεις εἰσπραχθεισῶν . .	» 225,000.—	
ἔμεινεν ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1907	» 75,000.—	» 75,000.—
ιγ΄) Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 οὐδὲν ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον παρακαταθηκῶν δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα . .		
Ἐντὸς τοῦ 1907 παρακατετέθησαν		

παρὰ τῷ δημοσίῳ ταμείῳ . .	Δρ.	7,472.20	
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους ἐκ παρακαταθηκῶν	»	4,271.52	
ἑπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1907	»	3,200.68	Δρ. 3.200.68
			Δρ. 908,084.32

Κατὰ τἀνωτέρω ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1907 ἀποτελεῖται:	
1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ ταμείῳ . .	Δρ. 2,099.30
2) » 56 μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης	» 131,320.—
3) » 1697 ὁμολογίας Ἐθνικ. δανείου ἑνοποιήσεως	» 171,795.75
4) » 36 ὁμολογίας Πατριωτικοῦ δανείου 30,000,000 . . .	» 45.—
5) » μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἕνα ὁριστικὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	» 640.—
6) » Προκαταβολὰς	» 4,383.25
7) » Ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζὲ . .	» 73,234.70
8) » Χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897-1900 . . .	» 1,331.60
9) » Ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς . .	» 120,000.—
10) » Ἀκίνητα κτήματα ἀξίας . .	» 65,170.24
11) » Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας ἀξίας	» 259,863.80
12) » Ταμεῖον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθν. Στόλου καὶ Ἀρχαιοτ. διὰ τὴν εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἀνήκουσαν μερίδα ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ λαχείου τῆς Δ΄ τριμηνίας 1907	» 75,000.—
13) » Παρακαταθήκας παρὰ τῷ δημοσίῳ ταμείῳ δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα	» 3.200.68
Τὸ ὅλον	Δρ. 908,084.32

Ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων:			
1) εἰς ἐγγυοδοσίας τοῦ ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ καὶ Α. Κορκοτσάκη	Δρ.	1,700.—	
2) » ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	»	83,440.52	
3) » πιστωτὰς διαφόρους.	»	698.90	» 85.839.42
Ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 . . .			» 822,244.90

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΩΝ
ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1907

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καββαδία καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν ἑταίρων τῇ 27 Ἰανουαρίου 1908.

Κύριοι,

Ἐκτάκτως ἀτυχὲς ἦτο τὸ λῆξαν ἔτος διὰ τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐπιστήμην ἀπολέσασαν τὸν κράτιστον καὶ ἐπιφανέστατον τῶν ἐργατῶν αὐτῆς. Κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον ἀπεβίωσεν ἐν Ἑλλάδι, ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἐκηδεύθη ὑπὸ συντετριμμένων ὑπὸ τῆς ὀδύνης φίλων, συναδέλφων καὶ θαυμαστῶν αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ τῶν Ἀθηνῶν, ὁ κορυφαῖος τῶν σήμερον ἀρχαιολόγων, ὁ Ἀδόλφος Furtwängler, καθηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου, ὁ καὶ ἐπίτιμος ἑταῖρος τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας. Τοιοῦτος θάνατος, προώρως καὶ ἀπροόπτως ἐπελθών, κατέπληξε πάντας, ἰδίᾳ δὲ συνεκίνησε τὴν ἡμετέραν Ἑταιρείαν καὶ ἐν τοῖς πρώτοις τὴν Α. Β. Ὑψηλότητα τὸν Διάδοχον, Πρόεδρον αὐτῆς, ὑψηλῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ ἐπινεύσει τοῦ ὁποίου συλλυπητήρια γράμματα ἐπέμφθησαν τοῖς ἐν Μονάχῳ, τοῖς τε οἰκείοις τοῦ μετα-

στάντος, τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῷ Πανεπιστημίῳ, καὶ προσήκουσαι τιμαὶ ἀπεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῷ ἐπιφανεῖ νεκρῷ καὶ ἐψηφίσθησαν. Τὸ Συμβούλιον κατέθηκε στέφανον ἐπὶ τῆς σοροῦ τοῦ Furtwängler καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀνεγείρῃ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ, δαπάναις τῆς Ἑταιρείας, ἐπιτύμβιον μνημεῖον ἐκ μαρμάρου· ἐπὶ πλέον ἀπεφάσισε νὰ χορηγήσῃ τοῖς συνεργάταις τοῦ Furtwängler τὰ ἀναγκαῖα χρηματικὰ μέσα, ὅπως οὗτοι ἀγάγωσιν εἰς πέρας τὸ ἐν Ἀμύκλαις τῆς Λακεδαίμονος ἔργον πρὸς ἐξερεύνησιν τῶν κατὰ τὸν θρόνον τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος, τὸ ἔργον δηλ. οὗτινος πρὸ δύο ἐτῶν τοσοῦτον εὐστόχως καὶ ὑπὸ αἰσίους, ὡς ἐφαίνετο τότε, οἰωνούς, κατήρξατο ὁ Furtwängler, οὗτινος τὴν ἀποπεράτωσιν διακαῶς ἐπιθυμῶν οὗτος κατῆλθε καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς τὴν προσφιλῆ αὐτῷ Ἑλλάδα, ἔνθα, ἐν ταῖς ἐν Αἰγίνῃ ἀνασκαφαῖς ἐργαζόμενος, προσεβλήθη ὑπὸ δεινῆς νόσου ἀγαγούσης αὐτὸν εἰς τὸν τάφον, ὑποκύψας οὕτως εἰς τὴν αὐτὴν δυσμενῆ Μοῖραν, εἰς ἣν ὑπέκυψεν ἄλλοτε καὶ ἕτερος συμπατριώτης αὐτοῦ, μέγας καὶ οὗτος, ὁ Ὀδοφρέδος Μύλλερος. Τὸ ἐν Ἀμύκλαις ἔργον συνεχισθὲν δαπάναις τῆς Ἑταιρείας διὰ τοῦ συνεργάτου τοῦ Furtwängler ἀρχιτέκτονος Ernst Fichter ἐπερατώθη νῦν, ὥστε ὑπολείπεται μόνον ἡ δημοσίευσις τῶν πορισμάτων τῶν ἐργασιῶν.

Μετὰ λύπης δ' ἀνακοινοῖ ὑμῖν τὸ Συμβούλιον, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπεβίωσεν ὡσαύτως, πλήρης ἡμερῶν, ὁ Β' Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου *Γεώργιος Νικολαΐδης*, ὅστις ἐπὶ ὅλην εἰκοσιπενταετίαν διετέλεσε συνεχῶς μέλος τοῦ Συμβουλίου, (ἀπὸ τοῦ 1883 μέχρι τοῦ 1886 σύμβουλος, ἀπὸ τοῦ 1887 μέχρι τοῦ 1894 Ταμίας καὶ ἀπὸ τοῦ 1895 μέχρι τοῦ θανάτου του Β' Ἀντιπρόεδρος). Λόγιος ἀνὴρ ὁ Νικολαΐδης καὶ φιλάρχαιος, ἀγαθὸς τὴν ψυ-

χὴν καὶ εὐγενὴς τὸ ἦθος, ἐνθουσιώδης ὑπὲρ τῶν πατρίων καὶ ἀρχαιοπρεπής, ὅλως εἶχεν ἀφοσιωθῆ εἰς τὰ τῆς Ἑταιρείας μετὰ παραδειγματικῆς ἀφοσιώσεως καὶ ἀκριβείας μετέχων τῶν συνεδριῶν τοῦ Συμβουλίου, ἐνδιαφερόμενος καὶ παρακολουθῶν τὰ ἐκτελούμενα ἔργα τῆς Ἑταιρείας καὶ πανταχοῦ, ὅπου ἀνάγκη, τὴν συνεργασίαν του παρέχων, ἐν ταῖς ἐργασίαις τοῦ Ὀλυμπιείου, ἐν ταῖς τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἀλλαχοῦ. Ὁ θάνατος τοῦ Νικολαΐδου παρήγαγε κενὸν ἐν τῇ Ἑταιρείᾳ δυσαναπλήρωτον.

Ἀρξαμένου δὲ τοῦ ἔτους τούτου, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὁ *Δημήτριος Φίλιος*, ἔφορος τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη διετέλεσε μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας. Τὸν βίον του ὅλον ὁ Φίλιος διήνυσεν ἐργαζόμενος καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας, εἰς ἣν ἀνῆκεν ἀπὸ τοῦ 1883, ὅτε τὸ πρῶτον διωρίσθη ἔφορος ἀρχαιοτήτων. Τὸ καθῆκόν του ἐξετέλεσε μετ' ἀφοσιώσεως, εὐσυνειδησίας καὶ δεξιότητος. Μνημεῖον δὲ τοιαύτης ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος, συμβολὴν σπουδαίαν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης, καταλείπει τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Ἐλευσῖνος, ἅς, ἐπὶ πολλὰ ἔτη συνεχῶς ἐργαζόμενος καὶ πολλὰ μοχθήσας, εὐστόχως καὶ πεφωτισμένως διηύθυνε καὶ διεξήγαγε. Τὸ Συμβούλιον εἰς ἐκδήλωσιν τιμῆς ἐκήδευσεν αὐτὸν δαπάναις τῆς Ἑταιρείας.

Μετὰ τὰς λυπηρὰς ταύτας κατὰ καθῆκον ἀναγγελίας, ἀρχόμενοι τῆς λογοδοσίας τοῦ Συμβουλίου ἀνακοινοῦμεν ἐν πρώτοις, ὅτι πρὸς πλήρωσιν τῆς κενωθείσης μιᾶς θέσεως συμβούλου, ἑπόμενον τὸ Συμβούλιον ταῖς διατάξεσι τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐξελέξατο ὁμοφώνως σύμβουλον τὸν ἐκ τῶν παλαιῶν ἑταίρων κ. Ἀθανάσιον Κατριβάνον.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ Ἑταιρεία εἰσέπραξε δρ.

254.087 ἐδαπάνησε δὲ δρ. 263.471. Ἀλλ' εἰς τὰ ἔσοδα τοῦ λήξαντος ἔτους πρέπει νὰ προστεθῶσι καὶ δρ. 75.000 προερχόμεναι ἐκ τῆς τελευταίας κληρώσεως τοῦ λαχείου, αἵτινες εἰσέτι δὲν εἰσεπράχθησαν. Τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρείας ὡς ἔσοδον τοῦ ἀρξαμένου ἔτους 1908, ἐν ᾧ κατ' οὐσίαν εἶνε ἔσοδον τοῦ λήξαντος ἔτους.

Εἰς τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας τρέποντες τὸν λόγον, καὶ κατὰ πρῶτον εἰς τὰς ἀνασκαφάς, παρατηροῦμεν ὅτι αἱ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα δαπάναι εἶνε ἐκτεθειμέναι ἀναλελυμένως ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ἐντύπῳ ἀπολογισμῷ τοῦ λήξαντος ἔτους. Ἐκθέσεις περὶ τῶν ἀνασκαφῶν, ὑποβληθεῖσαι ὑπὸ τῶν διευθυνόντων αὐτὰς ἐφόρων ἢ μελῶν τοῦ Συμβουλίου, θέλουσι δημοσιευθῆ ἐν τοῖς *Πρακτικοῖς* τῆς Ἑταιρείας· αὐτοὶ δὲ οὗτοι οἱ διευθύναντες αὐτὰς θέλουσιν ἀνακοινώσει τὰ πορίσματα τῶν ἐργασιῶν των ἐν εἰδικαῖς συνεδρίαις, αἵτινες θέλουσι γείνει εὐθὺς ἀμέσως, ἀπὸ τῆς ἀρχομένης ἑβδομάδος. Οὕτως ἡ Ἑταιρεία ποιεῖται ἔναρξιν ***ἐπιστημονικῶν συνεδριῶν*** ἐν τῷ ἑαυτῆς καταστήματι, ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν πολλάκις ἐκδηλωθεῖσαν εὐχὴν ὑπὸ τῶν ἑταίρων καὶ τῶν παρ' ἡμῖν λογίων καὶ φιλαρχαίων. Ἀρχῆς δὲ γενομένης ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως τῶν ἐπιστημονικῶν πορισμάτων τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας, εἶνε εὐκταῖον ὅπως ἐπεκταθῶσιν αἱ ἀνακοινώσεις καὶ εἰς ἄλλα ἀρχαιολογικὰ θέματα. Αἱ συνεδρίαι θέλουσι γίνεσθαι τὴν ἑσπέραν καὶ διὰ προβολῆς φωτεινῶν εἰκόνων, ἀγορασθέντος πρὸς τοῦτο καταλλήλου προβολέως.

Αἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀνασκαφαὶ τῆς Ἑταιρείας εἶνε αἱ μὲν νέαι ἀνασκαφαί, αἱ δὲ συνέχεια ἀνασκαφῶν γινομένων ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν.

Νέαν ἀνασκαφὴν ἀναφέρομεν ἐν πρώτοις τὴν ***παρὰ τὸ***

Θησεῖον, ἀναγγέλλομεν δηλ. τὴν ἔναρξιν τῶν ἀνασκαφῶν πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς ἀρχαίας Ἀγορᾶς. Εἶνε γνωστὸν ὑμῖν ὅτι ὁ διευθυντὴς τοῦ Γερμανικοῦ Ἰνστιτούτου κ. Δαῖρφελδ, ἐπιθυμῶν νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ κατὰ τὴν τοπογραφίαν τῆς ἀρχαίας πόλεως καὶ ἰδίᾳ νὰ ἀνακαλύψῃ ἢ ὁπωσδήποτε ὁρίσῃ τὴν θέσιν τῆς Βασιλείου Στοᾶς, ἠγόρασε πρὸ ἐτῶν τρεῖς οἰκίας παρὰ τὸ Θησεῖον, κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν αὐτοῦ κατωφέρειαν, ἃς καὶ ἀνέσκαψεν. Ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία τοῦ Δαῖρφελδ πρὸς λύσιν τῶν περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς πόλεως ζητημάτων καὶ ἀνακάλυψιν τῆς ἀθηναϊκῆς Ἀγορᾶς συνέπιπτε τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἑταιρείας καὶ τῷ καθήκοντι, ὃ εἶχεν αὕτη νὰ ἀναλάβῃ τὸ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν μέγα ἀνασκαφικὸν ἔργον. Ὅθεν τὸ Συμβούλιον ἐξηγόρασε παρὰ τοῦ κ. Δαῖρφελδ ἃ εἶχεν οὗτος ἀγοράσει καὶ ἀνασκάψει κτήματα καὶ ἀπεφάσισε νὰ προβῇ αὐτὸ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνασκαφῶν ἐν μεγαλητέρᾳ ἐκτάσει, ἐξαγοράζον καὶ ἄλλας τινὰς ἐκεῖ πλησίον οἰκίας. Ἐγένοντο δὲ τὰ πρὸς ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν οἰκιῶν τούτων ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, συνετάχθησαν τὰ σχέδια καὶ κατετέθη τῷ 1903 ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ἐν τῷ κεντρικῷ ταμείῳ τὸ ἐκ δρ. 47,243 τίμημα τῶν ἀπαλλοτριωτέων οἰκιῶν. Ἀλλ' ἡ ἔναρξις τῶν ἀνασκαφῶν ἀνεβάλλετο, διότι τινὲς τῶν ἰδιοκτητῶν ἐπέμενον ἀρνούμενοι νὰ παραδώσωσι τὰς οἰκίας· μόλις δὲ μετὰ παρέλευσιν τετραετίας παρεδόθησαν αὗται τῇ Ἑταιρείᾳ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ λήξαντος ἔτους, συνδρομῇ τῆς Ἀστυνομίας. Οὕτως ἤρξαντο εὐθὺς ἀμέσως αἱ ἀνασκαφαί, αἵτινες ἐξηκολούθησαν συνεχῶς μέχρι λήξεως τοῦ ἔτους.

Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις εὑρέθησαν καὶ ἐπιγραφαί τινες καὶ γλυπτὰ καὶ ἀπεκαλύφθησαν τὰ θεμέλια ἀξίων λόγου οἰκοδομημάτων, ἅτινα ὅμως κατὰ τὸ παρὸν δὲν δύναταί τις νὰ ταυτίσῃ πρὸς οἰκοδομήματα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων

μνημονευόμενα· ἀλλ' οὐδ' ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν προκύπτει τι συντελεστικὸν εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα τοπογραφίας τῆς πόλεως. Ὅπως καταστῇ δυνατὴ ἡ διαφώτισις τοιούτων ζητημάτων, πρέπει αἱ ἀνασκαφαὶ νὰ προχωρήσωσιν εἰς μεγάλην ἔκτασιν.

Ἐδαπανήθησαν δὲ μέχρι τοῦδε α') δρ. 23,000, δι' ὧν ἀπεδόθη τῷ κ. Δαῖρφελδ ὅ τι οὗτος εἶχε πληρώσει πρὸς ἐξαγορὰν τῶν τριῶν ἀνωτέρω οἰκιῶν· β') δρ. 47,263, ἃς ἐπλήρωσεν ἡ Ἑταιρεία πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἄλλων ἐκεῖ ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριωθεισῶν οἰκιῶν· γ') δρ. 15,672 πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἀνασκαφῶν. Ἐδαπανήθησαν ἄρα ἐν ὅλῳ δρ. 85,935. Μή τις ὅμως νομίσῃ, ὅτι διὰ δαπάνης τοσούτου ποσοῦ κατωρθώθη σπουδαῖόν τι, διότι μόλις ἔναρξις τοῦ ἔργου ἐγένετο. Ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνασκαπτομένου χώρου αἱ ἀνασκαφαὶ πρέπει νὰ προχωρήσωσι κατὰ τρεῖς διευθύνσεις, πρὸς βορρᾶν μέχρι που τῆς γεφύρας τοῦ σιδηροδρόμου, πρὸς ἀνατολάς, μέχρι τῆς στοᾶς τῶν Γιγάντων τοὐλάχιστον, καὶ πρὸς νότον μέχρι τοῦ Ἀρείου Πάγου. Καὶ εἶνε μὲν διατεθειμένον τὸ Συμβούλιον νὰ προβαίνῃ κατὰ τὸ ἐνὸν εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἀνασκαφῶν, ἀλλ' ἡ διεξαγωγὴ τοῦ ὅλου ἔργου ἀπαιτεῖ τὴν ἐξεύρεσιν ἐκτάκτων χρηματικῶν πόρων καὶ πρὸ πάντων τὴν ἐπιψήφισιν εἰδικοῦ νόμου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἀναγκαστικῶς καταληφθησομένων οἰκιῶν, τοιούτου δηλ. νόμου οἷος ἐψηφίσθη καὶ διὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῶν Δελφῶν. Ἄνευ τοιούτου νόμου, οὐδ' ἑκατομμύρια ὅλα εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπαρκέσωσι διὰ τὰς ἀποζημιώσεις, ἂν αὗται ἐξακολουθῶσι νὰ γίνωνται συμφώνως πρὸς τὸν ἐν ἰσχύϊ παρ' ἡμῖν νόμον περὶ καταλήψεως κτημάτων λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης.

Τὸ Συμβούλιον ἐκπληροῖ καθῆκον ἀνακοινοῦν τὰς δυσχερείας, καθ' ὧν προσκόπτει ἡ πρόοδος καὶ διεξαγωγὴ τοῦ ἔργου

τούτου, ἵνα ἐννοηθῇ ὑπὸ πάντων ὅτι, τῶν πραγμάτων μενόντων ὡς ἔχουσι, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κατορθωθῇ τι γενναῖον. Εἶνε τιμὴ ἡμῶν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων νὰ ἀποκαλύψωμεν τὴν ἀρχαίαν ἀθηναϊκὴν Ἀγοράν, ἀλλὰ τὸ ἔργον ἀπαιτεῖ θυσίας ἐκτάκτους καὶ συνδρομὴν μεγάλην παρά τε τοῦ ἔθνους καὶ παρὰ τῆς πολιτείας.

Ἑτέραν ἀνασκαφήν, μικρὰν ταύτην, ἐνήργησεν ἐν Ἀθήναις ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ἐν τῷ κατὰ τὸν ***Κεραμεικὸν*** παλαιῷ νεκροταφείῳ. Ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἔδωκεν ὁ καθηγητὴς κ. Brückner, ὅστις, ἔχων ἐντολὴν παρὰ τῆς ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ἵνα μελετήσῃ καὶ ἀπεικονίσῃ ἐπιτύμβια μνημεῖα πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας διὰ τοῦ Conze ἐκδιδομένου μεγάλου ἔργου περὶ τῶν «Ἀττικῶν ἐπιτυμβίων ἀναγλύφων», ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐνεργήσῃ μικράς τινας ἀνασκαφὰς ἐν τῷ παρὰ τὴν Ἁγίαν Τριάδα νεκροταφείῳ πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν περιβόλων τῶν ἐκεῖ ἐπιτυμβίων μνημείων. Ἔκ τινων ἐνιαχοῦ σῳζομένων λειψάνων τειχῶν ἐφαίνετο, ὅτι τὰ ἐκεῖ ἑκατέρωθεν τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ κείμενα κατὰ χώραν ἐπιτύμβια μνημεῖα δὲν θὰ ἦσαν μεμονωμένα καί, οὕτως εἰπεῖν, αὐτοτελῆ, ἀλλὰ θὰ ἀπήρτιζον ἓν ὅλον μετὰ ἄλλων τάφων τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, περιβαλλομένων πάντων ὁμοῦ ὑπὸ τείχους. Ἡ Ἑταιρεία ἀνέλαβεν αὐτὴ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνασκαφῆς, τάξασα ἔφορον τὸν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου κ. Α. Σκιᾶν, ὅστις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Brückner ἐξετέλεσεν αὐτήν. Διὰ τῆς δοκιμαστικῆς ταύτης σκαφῆς ἐξηρευνήθησαν τὰ τῶν περιβόλων τῶν μνημείων καὶ ἀνεφάνη τμῆμά τι, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἀρχαίας νεκροπόλεως, ὑψώματα καὶ κατωφέρειαι καὶ ὁδοὶ διαφόρους ἔχουσαι διευθύνσεις. Ὅλως δὲ ἀπροσδόκητον καὶ σπουδαιότατον ἀποτέλεσμα τῆς ἀνα-

σκαφῆς ταύτης ἦτο ὅτι ἐδείχθη, ὅτι τὸ νῦν ἔδαφος τῆς ὁδοῦ, ἧς ἑκατέρωθεν εἶνε ἱδρυμένα τὰ ἐπιτύμβια μνημεῖα, δὲν εἶνε αὐτὸ τὸ παλαιὸν ἔδαφος, ὡς γενικῶς ἐπιστεύετο. Τὸ παλαιὸν ἔδαφος, τὸ τῆς Ε΄ καὶ τῆς Δ΄ ἑκατονταετηρίδος, ἔκειτο πολὺ κατώτερον. Τοῦτο δὲ τὸ ἔδαφος ἀπεφάσισε τὸ Συμβούλιον, συνεχίζον τὰς ἐργασίας κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος, νὰ ἀποκαλύψῃ ὁλόκληρον, ὅσον εἶνε τοῦτο δυνατόν, καθ᾽ ἅπασαν τὴν ἔκτασιν τῆς ὁδοῦ. Οὕτω τὰ μνημεῖα θὰ ὑπέρκεινται τῆς ὁδοῦ πολὺ πλειότερον ἢ σήμερον καὶ ἡ περίφημος καὶ μοναδικὴ νεκρόπολις τοῦ Κεραμεικοῦ θὰ μεταβάλῃ ἐντελῶς ὄψιν. Οἱ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τοῦ Βερολίνου μετὰ χαρᾶς εἶδον τὴν ἡμετέραν Ἑταιρείαν ἀναλαβοῦσαν ταύτην τὴν κατὰ τὸν Κεραμεικὸν ἀνασκαφήν· ἐν τῇ πανηγυρικῇ δὲ συνεδρίᾳ τῆς ἑαυτῶν Ἑταιρείας ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τοῦ Βίνγκελμαν, λόγου γενομένου περὶ τῶν πορισμάτων τῆς ἀνασκαφῆς, συνεχάρησαν τηλεγραφικῶς τὴν ἡμετέραν Ἑταιρείαν ἐπὶ τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ταύτης, ἥτις λαμπρὰ ἔσχεν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης ἀποτελέσματα.

Τῶν δὲ κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀνασκαφικῶν ἔργων τῆς Ἑταιρείας μνημονεύομεν ἐν πρώτοις ἀνασκαφῶν ἐν πολλαῖς χώραις τῆς Θεσσαλίας καὶ ἰδίᾳ ἐν *Παγασαῖς*, ἃς ἐνήργησεν ἡ Ἑταιρεία διὰ τοῦ διδάκτορος Α. Ἀρβανιτοπούλου, ὃν προσέλαβε τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑταιρείας ὡς ἔφορον τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρχαιοτήτων. Ἐν Παγασαῖς, παρὰ τὰς νῦν Ἁλυκάς, εἶχεν οἰκοδομηθῇ κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς χρόνους *μικρὸς πύργος*, ὃν οἱ κάτοικοι ἐσπευσμένως, ὡς φαίνεται, ὠχύρωσαν ἐν τοῖς ὕστερον ρωμαϊκοῖς χρόνοις, κατασκευάσαντες περὶ αὐτὸν ἕτερον μείζονα πύργον, μεταχειρισθέντες ὡς ὑλικὸν πρὸς κτίσιν τοῦ νέου πύργου καὶ πρὸς γόμωσιν τοῦ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ παλαιοτέρου πύργου κενοῦ χώρου ἐπιτυμβίους

στήλας καὶ ἄλλους λίθους ἐκ τῶν μνημείων τοῦ ἐκεῖ πλησίον κειμένου νεκροταφείου τῆς πόλεως. Τοιοῦτόν τι ἐγένετο ἄλλοτε, ἐν παλαιοῖς χρόνοις, καὶ ἐν Ἀθήναις, ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι, κτιζομένου ἐν πάσῃ σπουδῇ τοῦ κατὰ τὸν Κεραμεικὸν τείχους τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως, μετεχειρίσαντο ὡς οἰκοδομικὸν ὑλικὸν καὶ ἐπιτυμβίους στήλας ἐκ τοῦ ἐκεῖ νεκροταφείου προερχομένας· ἀλλ' ἐν Παγασαῖς ἐγένετο τοῦτο πολὺ εὐρύτερον καὶ συστηματικώτερον, οὕτως εἰπεῖν, διότι ἅπαν τὸ ὑλικὸν τὸ πρὸς ὀχύρωσιν τοῦ παλαιοῦ πύργου χρησιμεῦσαν ἐλήφθη ἐκ τοῦ νεκροταφείου. Οὕτως ἐν τῇ νῦν γενομένῃ ἀνασκαφῇ εὑρέθησαν πολλαὶ ἑκατοντάδες ἐπιτυμβίων στηλῶν, αἵτινες ἔχουσι τοῦτο τὸ περίεργον, ὅτι ἅπασαι φέρουσιν οὐχὶ ἀναγλύφους, ὡς συνήθως, ἀλλὰ γραπτὰς πολυχρώμους παραστάσεις. Εἴκοσι περίπου τούτων διατηροῦσι τὰ χρώματα ἐν καλλίστῃ καταστάσει.

Τὸ Συμβούλιον ἔλαβε πᾶν ἀναγκαῖον μέτρον πρὸς ἐξασφάλισιν καὶ συντήρησιν τῶν πολυτίμων τούτων εὑρημάτων καὶ ἀπέστειλεν εἰς Βόλον τὸν ζωγράφον Ζιλλιερών, ὅστις ἀντέγραψεν ἑπτὰ τῶν ἐγχρωμάτων τούτων μνημείων, τὰ μᾶλλον σημαντικὰ καὶ κάλλιον διατηρούμενα, ἅτινα προσεχῶς θέλει ἐκδώσει ἡ Ἑταιρεία. Εἶχε δ' ἀποφασίσει τὸ Συμβούλιον νὰ οἰκοδομήσῃ καὶ Μουσεῖον ἐν Βόλῳ, παρεμβὰς ὅμως ὁ ἐν Βόλῳ κ. Ἀθανασάκης ἐδήλωσε τῇ Ἑταιρείᾳ, ὅτι αὐτὸς ἀναλαμβάνει ἰδίαις δαπάναις τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Μουσείου. Προθύμως δ' ἀποδεξάμενον τὸ Συμβούλιον τὴν πρότασιν τοῦ φιλοπάτριδος ἀνδρὸς προέβη εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου τοῦ Μουσείου, ὃ καὶ ἀπέστειλε τῷ μέλλοντι δωρητῇ, ἵνα οὗτος προβῇ εἰς τὴν οἰκοδομήν, καθ' ὃν τρόπον ἐγκρίνει. Ἐντὸς τοῦ ἀρξαμένου ἔτους θέλει περατωθῇ τὸ Μουσεῖον, καθ' ἃς ἔχομεν πληροφορίας· τότε δὲ θέλουσιν ἐκτεθῇ ἐν αὐτῷ καταλλήλως

τὰ ἀνωτέρω λαμπρὰ εὑρήματα τῶν Παγασῶν καὶ ἄλλα ἐν Βόλῳ νῦν συνηγμένα καὶ πολλαχόθεν τῆς Θεσσαλίας δυνάμενα νὰ περισυναχθῶσιν ἀρχαῖα. Οὕτω τὸ Μουσεῖον τοῦτο θέλει καταστῇ σὺν τῷ χρόνῳ πανθεσσαλικὸν Μουσεῖον καὶ θέλει εἶσθαι καὶ τῆς πόλεως τοῦ Βόλου ἐγκαλλώπισμα.

Ἄλλην ἀνασκαφὴν ἐξετέλεσεν ἡ Ἑταιρεία διὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κ. Ρωμαίου ἐν Τεγέᾳ παρὰ τὸ χωρίον Μαυρίκι, πλησίον τῶν ἀρχαίων λατομείων τοῦ γνωστοῦ μαρμάρου τῶν Δολιανῶν. Ἐνταῦθα ἀπεκαλύφθη τὸ κρηπίδωμα παλαιοῦ δωρικοῦ ναοῦ καὶ εὑρέθησαν κιονόκρανά τινα ἀρχαϊκά, ὧν τινα λίαν περίεργα, ἅτε ὑπὸ τὸν ἐχῖνον ἔχοντα κυμάτιον καὶ ὑπὸ τοῦτο ἐγγεγλυμμένα ἀνθέμια, ὁμοιάζοντα ὡς πρὸς τοῦτο τοῖς κιονοκράνοις τοῦ ἐν Ποσειδωνίᾳ τῆς Ἰταλίας ναοῦ.

Σκαφικαί τινες ἐργασίαι ἐγένοντο καὶ ἐν ***Ἀρκαδίᾳ*** ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Κλωνὸς Στεφάνου. Αἱ ἐργασίαι αὗται ἐξετάθησαν εἰς ἐξερεύνησιν διαφόρων χωρῶν συνδεομένων μετὰ ἀρκαδικῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων καὶ εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τύμβων τινῶν τῶν ἐν τῇ δυτικῇ λεκάνῃ τῆς πεδιάδος τῆς Μεγαλοπόλεως ἀπαντώντων, ἐν οἷς καὶ εὑρήματα ἑλληνικῶν χρόνων ἐγένοντο.

Εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν σκαφικῶν τούτων ἐργασιῶν προσθετέον καὶ τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου ἡμῶν μνημονευθεῖσαν ἀνασκαφὴν ἐν ***Ἀμύκλαις***, ἣν ἐξετέλεσεν ἡ Ἑταιρεία διὰ τοῦ ἐκ τῶν συνεργατῶν τοῦ Furtwängler ἀρχιτέκτονος κ. Fichter. Τὸν χῶρον, ἐν ᾧ ἔκειτο ὁ τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος θρόνος, εἶχεν ἀνασκάψει, ἐφ᾽ ὅσον ἠδυνήθη ὁ Furtwängler, δὲν ἐγένετο ὅμως δυνατὸν νὰ περατώσῃ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην, διότι ἐπὶ μέρους τοῦ χώρου τούτου ἔκειτο ἡ μικρὰ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Κυ-

ριακῆς, ἥτις ἔπρεπε νὰ κατεδαφισθῇ. Ἀναλαβοῦσα δὲ ἡ Ἑταιρεία τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου κατηδάφισε τὴν ἐκκλησίαν, ἣν ἀνήγειρεν ὁμοιόμορφον ἐν ἄλλῃ πλησίον θέσει, οὕτω δὲ ἠδυνήθη ὁ Fichter νὰ περατώσῃ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ ὅλου χώρου. Τὸ Συμβούλιον ἀναμένει νῦν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπὶ τιμῇ τῆς μνήμης τοῦ Furtwängler δημοσίευσιν τοῦ συγγράμματος περὶ τῶν πορισμάτων τῆς ὅλης ἀνασκαφῆς.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνέχισεν ἡ Ἑταιρεία καὶ τὰς ἀπὸ προηγουμένων ἐτῶν ἀρξαμένας ἀνασκαφάς, ἐν Μυκήναις, ἐν Σουνίῳ, ἐν Ἀμφιαρείῳ, ἐν Χαιρωνείᾳ, ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ.

Ἐν ***Μυκήναις*** ἐγένοντο ἐργασίαι ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Χρ. Τσούντα, δι' ὧν ἐπεσκευάσθη τὸ ἀριστερὸν ἥμισυ τοῦ καλουμένου τάφου τῆς Κλυταιμήστρας, ἐξαχθέντων ὅλων τῶν σαθρῶν λίθων καὶ ἀντικατασταθέντων διὰ νέων λίθων· ἐκαθαρίσθη δὲ ὅλος σχεδὸν ὁ τάφος ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ ὀγκολίθων καὶ χωμάτων μέχρι τοῦ στερεοῦ· ἐκαθαρίσθη δὲ καὶ ἄλλος μικρὸς τάφος κείμενος παρὰ τὴν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἄγουσαν ὁδόν.

Ἐν ***Σουνίῳ*** ἐξηκολούθησαν αἱ ἐργασίαι ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Β. Στάη. Ἐγένοντο σκαφαὶ παρὰ τὴν νοτιοανατολικὴν πλευρὰν τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐκεῖ ἔνθα τὸ προπαρελθὸν ἔτος εὑρέθησαν τὰ γνωστὰ ὑμῖν κολοσσιαῖα ἀρχαϊκὰ ἀγάλματα. Εὑρέθησαν δὲ ἐνταῦθα τεμάχια τῶν ἀγαλμάτων τούτων καὶ δὴ αἱ κνῆμαι τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀρχαϊκῆς αἰθούσης τοῦ Μουσείου ἡμῶν ἱδρυμένου. Ἐπεκταθεῖσαι δὲ αἱ ἐργασίαι καὶ ἀλλαχοῦ ἤνεγκον εἰς φῶς πολλὰ ἀξιόλογα ἀναθήματα τῶν προπερσικῶν χρόνων, ἐν οἷς σκαραβαίους καὶ καὶ ἄλλα τινὰ μικροτεχνήματα αἰγυπτιακῆς τέχνης, καὶ ἀπεκάλυ-

ψαν ἐρείπια οἰκημάτων ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ τοῦ λιμένος εἰς τὸ ἱερόν.

Ἐν *Ἀμφιαρείῳ* συνεχίσθησαν αἱ ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Β. Λεονάρδου. Ἀπεκαλύφθησαν ἴχνη ἀρχαίας ὁδοῦ, ἧς ἑκατέρωθεν πολλὰ δωμάτια, καταλύματα πιθανῶς τῶν εἰς τὴν πάλαι πανήγυριν προσερχομένων, καὶ ἐγένοντο εὑρήματά τινα, ἐν οἷς χρυσοῦν ἐνώτιον ἐκ κεφαλῆς λέοντος καὶ σώματος ὀφιοειδοῦς.

Ἐν *Εὐβοίᾳ* ἐξηκολούθησαν αἱ ἀνασκαφικαὶ ἔρευναι ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Γ. Παπαβασιλείου. Σπουδαιότατον πόρισμα τῶν ἀνασκαφῶν τούτων εἶνε, ὅτι ἐν Καρυστίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ἐξηρευνήθησαν κτιστοὶ θολωτοὶ τάφοι μυκηναϊκοὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν κατασκευήν, ἐν οἷς οἱ νεκροὶ ἦσαν *κεκαυμένοι* (ἐν ἑνὶ τῶν τάφων τούτων) καὶ οὐχὶ τεθαμμένοι. Ἐγένοντο δὲ ἀνασκαφαὶ τάφων καὶ παρὰ τὴν Χαλκίδα, ἐν τῷ χώρῳ, ἐν ᾧ καὶ κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος ἀπεκαλύφθησαν συστάδες προϊστορικῶν τάφων. Ἐν δ' Ἐρετρίᾳ ἀνεσκάφησαν καὶ τάφοι ἑλληνικῶν χρόνων, ἐν οἷς ἐγένοντο τὰ συνήθη εὑρήματα, λευκαὶ λήκυθοι καὶ διάφορα χρυσᾶ κοσμήματα.

Ἐν *Χαιρωνείᾳ* συνεχίσθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος αἱ ἐργασίαι, ἀπὸ Ἀπριλίου μέχρι Νοεμβρίου, ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων κ. Γ. Σωτηριάδου. Ἐγένοντο ἀνασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ, ἐν τῷ προϊστορικῷ παρὰ τὸν Κηφισὸν γηλόφῳ, παρὰ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ ἐν διαφόραις χώραις τῆς Φωκίδος. Εὑρέθησαν δὲ πλῆθος ἀγγείων καὶ εἰδωλίων, χαλκῶν καὶ χρυσῶν ἀντικειμένων, ἐκ τάφων μυκηναϊκῶν καὶ γεωμετρικῶν, ἑλληνικῶν καὶ ρωμαϊκῶν χρόνων, καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀγγείων καὶ ἐργαλείων τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς. Διὰ τῶν εὑρημάτων τούτων ἐπλουτίσθη σημαντικῶς τὸ νεόδμητον ἐν Χαιρωνείᾳ Μουσεῖον. Ἐξετελέσθησαν δὲ καὶ αἱ ὑπολειπόμεναι ἐργασίαι πρὸς

περάτωσιν τοῦ Μουσείου τούτου, γενομένων τῶν ἐσωτερικῶν ἐπιχρισμάτων, κατασκευασθέντος τοῦ δαπέδου, οἰκοδομηθέντων καὶ δύο προσαρτημάτων, ὧν τὸ μὲν χρησιμεύει ὡς διαμονὴ τοῦ φύλακος, τὸ δὲ θέλει χρησιμεύσει διὰ τὰ ἧττονος λόγου ἄξια ἀρχαῖα. Ἐπὶ πλέον ἐγένοντο αἱ πρὸς καταρτισμὸν τοῦ Μουσείου ἐργασίαι. Κατεσκευάσθησαν ἀρχαιοθῆκαι, συνεκολλήθησαν καὶ ἐτοποθετήθησαν καταλλήλως πάντα τὰ ἀρχαιολογικῶς καὶ ἱστορικῶς σπουδαῖα εὑρήματα, τὰ εὑρεθέντα ἐν ταῖς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν γενομέναις κατὰ τὰς χώρας ἐκείνας ἀνασκαφαῖς. Οὕτως ἡ Ἑταιρεία, ὑψηλῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, προέδρου αὐτῆς, ἐξετέλεσεν ἐν Χαιρωνείᾳ ἔργον ἐθνικῆς σημασίας. Τὸν κατὰ γῆς κείμενον καὶ εἰς τεμάχια συντετριμμένον λέοντα, τὸν πάλαι ποτὲ ἄγρυπνον φύλακα τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος πεσόντων ἱερολοχιτῶν, συνεκόλλησε καὶ ἐπὶ ὑψηλοῦ βάθρου ἀνήγειρεν, ἔνθα οὗτος ἀγέρωχος ἵσταται, μνημεῖον τῆς περὶ τὰ πάτρια φιλοτιμίας, ὡς ὤφειλε, καὶ στοργῆς ἡμῶν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Παρὰ τὸν λέοντα δὲ εὐπρεπὲς Μουσεῖον ᾠκοδόμησε καὶ εὐπρεπῶς τοῦτο κατήρτισε. Καὶ περὶ καταλλήλου φυτείας κατὰ τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον χῶρον ἐφρόντισε καὶ ἐξακολουθεῖ φροντίζουσα ἡ Ἑταιρεία, φιλοτιμουμένη δὲ καὶ ἡ κυβέρνησις εὐρεῖαν ἁμαξιτὸν κατεσκεύασεν, ἥτις ἄγει κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ εἰς τὸν λέοντα. Διὰ τοιούτων ἐργασιῶν ἐγένετο ἡ Χαιρώνεια σήμερον προσκυνητήριος τόπος διὰ πάντας ἐκείνους, οἵτινες εἶνε ἐπιδεκτικοὶ ἱστορικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν ἐντυπώσεων καὶ ἀντιλήψεων.

Ἐν ***Ἐπιδαύρῳ*** αἱ ἐργασίαι ἐξηκολούθησαν δι' ὅλου τοῦ ἔτους. Σκαφικαὶ ἐργασίαι ἐγένοντο μόνον πρὸς ἐξακρίβωσιν τινῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ἀνακαλυφθέντων οἰκοδομημάτων. Κύριαι ἐργασίαι ἦσαν αἱ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων καὶ ἐργασίαι μουσειακαί. Ἡ

διπλῆ πύλη τῆς ἀνατολικῆς πτέρυγος τοῦ θεάτρου ἀνηγέρθη ὁλόκληρος ἐκ τοῦ ἀρχαίου ὑλικοῦ αὐτῆς, τοποθετηθέντων τῶν ὑπερθύρων καὶ τοῦ γείσου, ἐπὶ πλέον ἀνηγέρθη καὶ συνεπληρώθη τὸ μεῖζον μέρος τοῦ παρακειμένου τῇ πύλῃ τείχους τῶν ἀναλημμάτων τοῦ κοίλου. Ἐν τῷ Μουσείῳ ᾠκοδομήθη καὶ δεύτερος ὄροφος ὑπὲρ τὴν πρώτην τῶν αἰθουσῶν αὐτοῦ Ἐντὸς δὲ τοῦ Μουσείου ἐξηκολούθησεν ἡ προσαρμογὴ καὶ συγκόλλησις τῶν λίθων καὶ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου καὶ ἡ διὰ τούτων ἀνέγερσις τμημάτων τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος. Τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας δὲ ταύτης ἐπιστημονικὰ πορίσματα εἶναι τοιαῦτα, ὥστε ἄνευ ὑπερβολῆς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τώρα, πρώτην φοράν, γνωρίζομεν τὸ περιφανὲς τοῦτο οἰκοδόμημα ἐν τῇ ἀληθεῖ αὐτοῦ μορφῇ. Τώρα ἐξηκριβώθησαν ἀσφαλῶς τὰ τοῦ ὑπογείου κατασκευάσματος, τώρα ἐγνώσθησαν τὰ συστατικὰ μέρη τοῦ τοίχου καὶ τὸ δάπεδον τοῦ οἰκοδομήματος, τώρα ἐγνώσθη τὸ βάθρον τῶν κορινθιακῶν κιόνων καὶ ἡ καλλίμορφος καὶ πλουσιώτατα κεκοσμημένη μαρμαρίνη θύρα τοῦ οἰκοδομήματος.

Περὶ τῶν ἔργων τῆς Ἑταιρείας πρὸς ὑποστήριξιν, συντήρησιν καὶ εὐπρέπειαν τῶν μνημείων ἀνακοινοῖ τὸ Συμβούλιον τὰ ἑξῆς.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπανελήφθησαν αἱ πρὸς ***ἀναστήλωσιν τοῦ Ἐρεχθείου*** ἐργασίαι. Ἐγένοντο αἱ ἀναγκαῖαι ἐπισκευαὶ πρὸς στερέωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ οἰκοδομήματος, ἐτοποθετήθησαν ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει ὅσα τεμάχια τῆς ἐκ μέλανος ἐλευσινίου λίθου ζωοφόρου ἔκειντο χαμαὶ καί, τὸ σπουδαιότατον, ἀνηγέρθη τὸ μεγαλήτερον μέρος τοῦ μεσημβρινοῦ τείχους τοῦ οἰκοδομήματος, τεθείσης ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει καὶ τῆς ὡραίας ἐπικρανίτιδος.

Ἐπανελήφθησαν δὲ καὶ αἱ ἐν τῷ *Ὀλυμπιείῳ* ἐργασίαι. Εἶνε εὐνόητον ὅτι τὰ κατὰ τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ τούτου δὲν πρέπει νὰ μένωσιν, ὡς ἔχουσι νῦν, δὲν πρέπει δηλ. νὰ ὑπέρκεινται τὰ χώματα ὑπὲρ τὴν νῦν πλατεῖαν πρὸς δήλωσιν τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ. Τὰ χώματα ταῦτα πρέπει νὰ περιβληθῶσι διὰ τῶν ἐλλειπουσῶν ἐκ πειραϊκοῦ λίθου βαθμίδων τοῦ κρηπιδώματος, συμπληρουμένων διὰ νέων λίθων τῶν ἐνιαχοῦ σῳζομένων, πρέπει δηλ. νὰ συμπληρωθῶσι καὶ κατασκευασθῶσιν αἱ δύο κάτω βαθμίδες τοῦ κρηπιδώματος, αἱ ἀμέσως ὑπὲρ τὴν πολλαχοῦ καλῶς σῳζομένην εὐθυντηρίαν. Τοῦτο ὅμως πρέπει νὰ γείνῃ, ἀφ᾿ οὗ προηγουμένως ἀνασκαφῶσι τὰ χώματα μέχρι τῶν σῳζομένων ὑπ᾿ αὐτὰ ἐσωτερικῶν λιθίνων στρωμάτων τοῦ κρηπιδώματος, ἐξερευνηθῶσι δὲ ἐπισταμένως, φωτογραφηθῶσι καὶ ἀπεικονισθῶσι τὰ σῳζόμενα ταῦτα λείψανα καὶ ἀκολούθως ἐπιχωσθῶσιν ἐν μέρει ἐκ νέου. Κατὰ τοιοῦτον τρόπον πρόκειται νὰ διεξαχθῶσιν αἱ ἀρξάμεναι ἐργασίαι. Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνεπληρώθη καὶ ἀνηγέρθη ἡ νοτιοανατολικὴ γωνία τοῦ κρηπιδώματος.

Ἐπιθυμοῦν δὲ τὸ Συμβούλιον νὰ συντελέσῃ, ὅπως τὰ ἐν Ἀθήναις μνημεῖα διατελῶσιν, ὅσον τὸ δυνατόν, ἐν εὐπρεπεῖ καταστάσει, κατήρτισεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους τακτικὴν ὑπηρεσίαν ἐξ ἀριθμοῦ τινος ἐργατῶν, οἵτινες ἀποκλειστικῶς ἐργάζονται καθ᾿ ἑκάστην εἰς τὴν *ἐκκαθάρισιν τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων*. Ἐπανέλαβε δὲ καὶ τὰς ἀπὸ ἐτῶν ἀρξαμένας ἐργασίας πρὸς *περίφραξιν τῶν χώρων τούτων*. Οὕτω κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος περιεφράχθη διὰ τείχους ἅπας ὁ χῶρος ὁ ἀπὸ τῆς νοτιοδυτικῆς γωνίας τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου μέχρι τοῦ μέσου σχεδὸν τῆς βορείας κλιτύος τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ κατεσκευάσθη ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ, παρὰ τὸν Ἄρειον Πάγον, φυλακεῖον. Διὰ τοῦ τείχους τούτου ὄχι μόνον ὁ χῶρος ἐκεῖνος θὰ εἶνε

δυνατὸν νὰ διατηρῆται εὐπρεπῶς, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐξασφαλισθῇ οὗτος ἀπὸ πάσης ὑπὸ τῶν γειτόνων γινομένης βαθμηδόν, ὡς συνήθως, παρανόμου καταλήψεως. Ἤρξατο δὲ καὶ ἡ κατασκευὴ κιγκλιδώματος, ὅπερ ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ Ὠδείου θὰ βαίνῃ παρὰ τὴν λεωφόρον τῆς Ἀκροπόλεως, θὰ περικλείῃ τὸν μεσημβρινῶς τῆς Ἀκροπόλεως χῶρον καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ Ἰνστιτούτου γενομένας ἀνασκαφάς, διευθυνόμενον δὲ πρὸς τὸ Θησεῖον θὰ κάμψῃ πρὸς ἀνατολάς, παρὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ οὕτω θὰ συναντήσῃ τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν τεῖχος. Οὕτως ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ ὁ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν χῶρος θὰ περιφραχθῶσι καὶ θὰ ἀποτελέσωσιν ἓν ὅλον. Τὸ περίφραγμα τοῦτο θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ συνεχισθῇ ἐν τῷ μέλλοντι, περὶ τὴν κατασκευαστέαν περιφερικὴν περὶ τὴν Ἀκρόπολιν ὁδόν, καὶ οὕτω νὰ συναντήσῃ τὸ κιγκλίδωμα τοῦ θεάτρου.

Ἐπανελήφθησαν δὲ ἐπὶ βραχὺν χρόνον καὶ αἱ ἐν ***Φιγαλίᾳ*** ἐργασίαι πρὸς ἀνέγερσιν τῶν τοίχων τοῦ ναοῦ. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὁ Κουρουνιώτης ἐνήργησε καὶ μικρὰν δοκιμαστικὴν ἀνασκαφὴν παρὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ ναοῦ, ἐν ᾗ ἐγένοντο ὅμοια εὑρήματα τοῖς καὶ ἄλλοτε, ἐν ἔτει 1902, εὑρεθεῖσιν. Ἀλλ' ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ χώρου τούτου δὲν εἶνε δυνατὸν οὐδὲ πρέπει νὰ γείνῃ πρὶν ἢ ἐκτελεσθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κινδυνεύοντος κρηπιδώματος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ ναοῦ.

Αἱ ἀπὸ τοῦ προπαρελθόντος ἔτους ἀρξάμεναι ἐργασίαι ἐν παλαιᾷ Κορίνθῳ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κινδυνεύοντος ναοῦ καὶ τῆς περιφήμου κρήνης Πειρήνης ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἐπερατώθησαν, στερεωθέντων καὶ ὑποστηριχθέντων ἀσφαλῶς τῶν μνημονευθέντων μνημείων. Κατηδαφίσθη δὲ καὶ τὸ παρὰ τὸν ναὸν νεώτερον

κατηρειπωμένον κτίσμα, ὅπερ ὄχι μόνον ἦτο ἐκτισμένον ἐν μέρει ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν μακρόθεν ὄψιν τοῦ ναοῦ τούτου, τοῦ ἀρχαιοτάτου τῶν ἐν Ἑλλάδι σῳζομένων ναῶν, ἐπεσκίαζεν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας κτισθὲν παρὰ τὸν χῶρον τῶν ἀνασκαφῶν Μουσεῖον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περιλάβῃ ἅπαντα τὰ ἐν παλαιᾷ Κορίνθῳ ἀρχαῖα, ἰδίᾳ τὰ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῆς Ἀμερικανικῆς Σχολῆς εὑρεθέντα, τὸ Συμβούλιον ἐπεξέτεινε τὸ Μουσεῖον τοῦτο, διπλασιάσαν σχεδὸν αὐτό. Οὕτως ἐπερατώθη τὸ ἐν παλαιᾷ Κορίνθῳ ἔργον τῆς Ἑταιρείας, ὑπολειπομένων μόνον ἐργασιῶν τινων πρὸς κατάλληλον καὶ εὐπρεπῆ τοποθέτησιν τῶν ἐν τῷ Μουσείῳ ἀρχαίων.

Αἱ ἐν ***Μυστρᾷ*** ἐργασίαι ἐξηκολούθησαν διὰ τοῦ βυζαντινολόγου κ. Α. Ἀδαμαντίου δι' ὅλου σχεδὸν τοῦ ἔτους. Ὁ κατηρειπωμένος ναὸς τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, ὅστις μόλις παρεῖχε καιρὸν πρὸς διάσωσιν ἀπὸ τῆς τελευταίας καταστροφῆς, ἐστερεώθη καὶ ὑπεστηρίχθη καταλλήλως καὶ ἀνεστηλώθη μέχρι τοῦ τρούλλου, διασωθεὶς οὕτως ἀπὸ τῆς ἐρειπώσεως. Συγχρόνως δὲ ἐγένοντο καὶ ἄλλαι ἐργασίαι, οἷον ἡ ἀνάκτισις ὡραίας ἠρειπωμένης προσόψεως τοῦ ἑστιατορίου τῶν μοναχῶν τῆς Περιβλέπτου, ἡ ὑποστήριξις Πύργου παρὰ τὸ Ἀφεντικό, ἡ συμπλήρωσις καὶ ἀνάκτισις τῆς κόγχης καὶ τοῦ τρούλλου τοῦ ἑστιατορίου τῆς μονῆς τοῦ Ἀφεντικοῦ καὶ ἡ στερέωσις πολλῶν κελλίων καὶ ἄλλων κτισμάτων καθ' ἅπασαν τὴν μεσαιωνικὴν πόλιν. Ἐγένοντο δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀδαμαντίου καὶ αἱ ἀναγκαῖαι μελέται πρὸς ὑποστήριξιν καὶ συντήρησιν τῶν μνημείων τῆς ἐπὶ τῶν ὀρέων τοῦ Πάρνωνος περισπουδάστου μεσαιωνικῆς πόλεως «***Γεράκι***» καὶ ἄλλων ἀξίων λόγου βυζαντινῶν ναῶν κατὰ τὸ ***Ἕλος*** καὶ τὴν μεσαιωνικὴν πεδιάδα κειμένων.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπανέλαβε τὸ Συμβούλιον καὶ

τὰς *ἐν τῷ ναῷ τοῦ Δαφνίου* ἐργασίας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ μεσημβρινοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ, ὅστις παρεκκλίνας τῆς καθέτου στάσεως αὐτοῦ, ἕνεκα σεισμικῶν δονήσεων, δὲν ἦτο ἀσφαλής. Ὁ τοῖχος οὗτος ὁ μετὰ τοῦ ἀβαθοῦς ἀψιδωτοῦ προθύρου τοῦ προτετειχισμένου πρὸ τῆς σημερινῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ, συνεκρατήθη δι' ὑψηλῶν ὀρθοστατῶν σιδηρῶν, συνδεθέντων διὰ σιδηρῶν συσφιγκτήρων πρὸς τὰ ἐσωτερικὰ βάθρα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἑδράζεται ὁ τροῦλλος. Εἶνε δὲ ταῦτα ἀσφαλέστατα, διότι ἔχουσι παραμείνει κάθετα καὶ ἀκλόνητα. Ἡ ἐργασία αὕτη ἐξετελέσθη ἐποπτείᾳ τοῦ κ. Ἀδαμαντίου κατὰ σχέδιον τοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑταιρείας προσληφθέντος ἐρχιτέκτονος Γ. Εὐγενίου, ἐγκριθὲν ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς Ἀκροπόλεως νομομηχανικοῦ κ. Ν. Μπαλάνου, ἐπισταμένως ἐξετάσαντος, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων, τὰ τῆς καταστάσεως τοῦ ναοῦ. Οὕτω συνεπληρώθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς Ἑταιρείας πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ναοῦ τοῦ Δαφνίου. Ὑπολείπονται πρὸς ἐκτέλεσιν ἄλλαι τινὲς ἐργασίαι πρὸς εὐπρέπειαν τοῦ ναοῦ καὶ ὅπως οὗτος προσλάβῃ, ὅσον ἔνεστι, τὴν ἐν τοῖς καθέκαστα ἀρχικὴν αὐτοῦ μορφήν· ἀλλ' αἱ ἐργασίαι αὗται, μὴ ἐπείγουσαι, δύνανται κατὰ τὸ παρὸν νὰ ἀναβληθῶσιν, ἵνα προηγηθῶσιν ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν ἄλλων κινδυνευόντων χριστιανικῶν καὶ μεσαιωνικῶν μνημείων.

Περὶ Μυστρᾶ καὶ Δαφνίου ὄντος τοῦ λόγου, ἐπίκαιρον νομίζει τὸ Συμβούλιον νὰ ἀνακοινώσῃ, ὅτι ὅσα ἐξετέλεσεν ἡ Ἑταιρεία ἔργα ὑποστηρίξεως τῶν μνημείων κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1895 ἀρξαμένην νέαν αὐτῆς περίοδον, δεικνύουσιν, ὅτι ἀδίκως φρονοῦσί τινες ὅτι ἡ Ἑταιρεία ἐνδιαφερομένη κυρίως διὰ τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, ἐλάχιστα φροντίζει περὶ τῶν μεσαιωνικῶν ἢ χριστιανικῶν μνημείων. Μόνον οἱ

ἀγνοοῦντες τὰ πράγματα δύνανται νὰ λέγωσιν ἢ νὰ πιστεύωσι ταῦτα, διότι ἡ Ἑταιρεία οὐδέποτε παρέλειψε νὰ πράξῃ ὅ,τι δυνατὸν ὑπὲρ τῶν βυζαντιακῶν μνημείων καὶ οὐδεμίαν διάκρισιν ποιεῖται μεταξὺ τῶν μνημείων τούτων καὶ τῶν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ἔχουσα πάντοτε ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ ἐθνικὸς ἡμῶν βίος εἶνε ἀδιαίρετος. Ἂν δὲ ὑπάρχωσιν εἰσέτι πολλὰ χριστιανικὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα δεόμενα ὑποστηρίξεως καὶ περιθάλψεως, δὲν προέρχεται τοῦτο ἐξ ἐλλείψεως ἐνδιαφέροντος τῆς Ἑταιρείας, διότι καὶ πολλὰ τῶν ἀρχαίων μνημείων τῆς αὐτῆς δέονται μερίμνης. Οὐδ' ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις κατωρθώθη μέχρι τοῦδε νὰ γείνῃ ὅ,τι πρέπει, διότι αὐτὰ τὰ Προπύλαια τῆς Ἀκροπόλεως διατελοῦσιν εἰσέτι ἐν ἐρειπιώδει καταστάσει. Τώρα δὲ μόλις ἐσώθη ἐκ τῆς καταπτώσεως ὁ ναὸς τῆς Κορίνθου, ὁ δὲ ναὸς τῆς Φιγαλίας, τὸ κάλλιστον καὶ ἐπισημότατον τῶν οἰκοδομημάτων τῆς Πελοποννήσου, τώρα μόλις σῴζεται ἐκ τῆς καταστροφῆς, ὁ ναὸς τῆς Νεμέας εἶνε εἰσέτι ἐρείπιον καὶ ὁ περίφημος ἐν Ὀρχομενῷ τῆς Βοιωτίας θησαυρὸς τοῦ Μινύου, διατελεῖ ἐν λυπηρᾷ καταστάσει. Αἴτιον δὲ τῆς βραδύτητος ταύτης περὶ τὴν ὑποστήριξιν τῶν μνημείων δὲν εἶνε ἡ ἔλλειψις χρηματικῶν πόρων, ὡς θὰ νομίσῃ τις ἴσως, διότι, δυνατῆς οὔσης τῆς συγχρόνου ἐκτελέσεως ἐργασιῶν τοσοῦτον σπουδαίων καὶ ἐπειγουσῶν, τὸ Συμβούλιον θὰ ἦτο πάντοτε πρόθυμον νὰ θέσῃ ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ διακόψῃ πρὸς καιρὸν τὰ ἀνασκαφικὰ καὶ λοιπὰ αὐτοῦ ἔργα, ὧν ἡ ἐκτέλεσις δὲν ἐπείγει. Τὸ αἴτιον τῆς βραδύτητος ταύτης ἔγκειται εἰς τὴν ἔλλειψιν εἰδικῶν παρ' ἡμῖν ἀνδρῶν κεκτημένων καὶ τὰ ἀπαιτούμενα φῶτα καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἐμπειρίαν, ὅπως διεξάγωσιν ἔργα ὑποστηρίξεως καὶ συντηρήσεως τῶν μνημείων. Ἡ Ἑταιρεία καὶ συνετέλεσε τὸ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὴν μόρφωσιν τοιούτων συνεργατῶν αὐτῆς καὶ εἰς τὴν ὑπη-

ρεσίαν της προσέλαβε πάντα δυνάμενον νὰ ἐργασθῇ πρὸς πλήρωσιν τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκει· ἀλλ' οὗτοι εἶνε εἰσέτι ὀλίγοι, δὲν εἶνε δ' εὔκολος ἡ ἐπαύξησις τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν, διότι ἀπαιτεῖται καὶ ἐνθουσιασμὸς ὑπὲρ τοῦ ἔργου καὶ ἀφοσίωσις, μόνη δὲ ἡ παιδεία καὶ ἡ ἱκανότης δὲν ἀρκοῦσιν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐμπειρία, ἣν κτᾶταί τις μόνον διὰ τῆς ἐπὶ τῶν μνημείων ἐργασίας. Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἡ Ἑταιρεία, ἐν ᾧ ἔχεται στερρῶς τῆς ἐκτελέσεως τοιούτων ἔργων, βαίνει μετὰ βραδύτητος. Σήμερον καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ μηχανικὴ προήχθησαν μεγάλως, ὥστε οἱ νῦν τὴν Ἑταιρείαν ἀποτελοῦντες δὲν εἶνε εὔκολον νὰ ἔχωσι κριτὰς τῶν ἔργων των τοσοῦτον ἐπιεικεῖς, ὅσον οἱ τῆς Ἑταιρείας τοῦ 1837. Παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν οἱ ἀοίδιμοι ἐκεῖνοι ἄνδρες ἐν πάσῃ σπουδῇ καὶ δι' ὧν διέθετον ἀνεπαρκῶν μέσων ἀνήγειρον τὸν Παρθενῶνα καὶ τὸ Ἐρέχθειον, συνάγοντες πανταχόθεν τοὺς ἀρχαίους λίθους καί, ἄνευ ἐπισταμένης μελέτης, τοποθετοῦντες αὐτοὺς εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε, συμπληροῦντες αὐτοὺς δι' ἀσβέστου καὶ διὰ πλίνθων. Τὸ ἔργον ἐκείνων εἶνε ἀληθῶς ἀξιοθαύμαστον, δὲν εἶνε ὅμως τέλειον. Διὰ τοὺς λόγους τούτους οἱ τῆς νῦν Ἑταιρείας δέον μετὰ μεγάλης περισκέψεως νὰ προβαίνωσιν εἰς τὰ ἔργα των.

Περὶ τῶν μουσειακῶν ἔργων τῆς Ἑταιρείας εἰρήσθωσαν τὰ ἑξῆς:

Πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν μνημονευθέντων Μουσείων τῆς ***Ἐπιδαύρου***, τῆς ***Κορίνθου*** καὶ τῆς ***Χαιρωνείας***, ἐγένοντο καὶ ἐργασίαι ἐν ***Θήβαις*** πρὸς μεγέθυνσιν τοῦ ὑποστέγου, ἐν ᾧ θέλουσιν ἐκτεθῇ ἐπιγραφαί, καὶ πρὸς οἰκοδομὴν Φυλακείου, καὶ ἐξηκολούθησαν καὶ ἐπερατώθησαν αἱ ἐν ***Σπάρτῃ*** ἐργασίαι πρὸς μεγέθυνσιν τοῦ Μουσείου, ὅπως οὕτως εὐπρεπῶς ἐκτεθῶσιν ἐν αὐτῷ τὰ εὑρήματα

κυρίως τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς. Ἤρξατο δὲ ἡ οἰκοδομὴ Μουσείου ἐν *Τεγέᾳ*, ἐν τῷ χωρίῳ Πιαλί, ἐν οἰκοπέδῳ δωρηθέντι τῇ Ἑταιρείᾳ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου πρώην Καρπάθου καὶ Κάσσου Νείλου Σμυρνιωτοπούλου Τεγεάτου.

Περὶ Τεγέας δ' ὄντος τοῦ λόγου, προσθετέον ὅτι χρήμασι τῆς Ἑταιρείας ἀπηλλοτριώθη ἡ ἐν τῷ χώρῳ τῶν ἀνασκαφῶν οἰκία Τσακανάκη ὅστις ἔστερξεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας κατὰ τὸν νόμον ἐπιτροπῆς ὁρισθὲν τίμημα τῆς οἰκίας του ἐκ δρ. 2942 καὶ ἔλαβε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τὰ χρήματα ταῦτα ἐκ τοῦ Ταμείου, ἔνθα εἶχε καταθέσει αὐτὰ πρὸ ἐτῶν ἡ Ἑταιρεία.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνεπληρώθη καὶ ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἐν ***Κερκύρᾳ*** Μουσείου, ὑπολείπεται δὲ ἡ εἰς αὐτὸ μεταφορὰ τῶν ἐν τῷ κτιρίῳ τῆς πάλαι Ἰονίου Ἀκαδημίας κειμένων ἀρχαίων, ἡ διὰ τείχους, ἐξασφαλίζοντος καὶ τὸ Μενεκράτειον μνημεῖον, περίφραξις τοῦ περὶ τὸ Μουσεῖον χώρου, καὶ ἡ κατασκευὴ Φυλακείου.

Ἐργασίαι ἐγένοντο καὶ ἐν ***Λυκοσούρᾳ***, διὰ τοῦ τεχνίτου τοῦ ἐργαστηρίου τῶν ἐκμαγείων Π. Καλούδη ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Κ. Κουρουνιώτου, πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ἐκεῖ, ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Δεσποίνης, κτισθέντος ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Μουσείου. Τῶν ἐν τῷ ἐνταῦθα ἐθνικῷ Μουσείῳ ἐκτεθειμένων κεφαλῶν ἐκ τοῦ περιφήμου ἐν τῷ ναῷ τῆς Δεσποίνης κολοσσιαίου συμπλέγματος Δαμοφῶντος τοῦ Μεσσηνίου ἐστάλησαν εἰς Λυκόσουραν ἐκμαγεῖα, ἐκομίσθησαν δ' ἐκεῖσε καὶ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ Μουσείῳ κείμενα τεμάχια ἐκ τοῦ συμπλέγματος ἐκείνου. Συναρμολογηθέντα δὲ νῦν ταῦτα μετὰ τῶν ἐν Λυκοσούρᾳ κειμένων κορμῶν καὶ ἄλλων τεμαχίων τοῦ αὐτοῦ συμπλέγματος καὶ συγκολληθέντα ἀπετέλεσαν μέγα μέρος τοῦ ὅλου συμπλέγματος, ἀπετέλεσαν δηλ. ὅλον τὸν

κορμὸν τῆς Δήμητρος μέχρι τῶν μηρῶν καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ κορμοῦ τῆς Ἀρτέμιδος· συνεκολλήθησαν δὲ καὶ μέρη τινὰ τοῦ Τιτᾶνος Ἀνύτου καὶ μέρη τινὰ τοῦ θρόνου. Ἀνιδρυθέντων δὲ τῶν ἀγαλμάτων τούτων ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Λυκοσούρας ἐπὶ βάθρου ὁμοίων διαστάσεων ταῖς τοῦ ἐν τῷ ναῷ τῆς Δεσποίνης κατὰ χώραν κειμένου, ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν ὁ ἐπισκέπτης τοῦ Μουσείου εἰκόνα ἀμυδρὰν μέν, λίαν ὅμως σημαντικὴν τοῦ περιφήμου ἔργου τοῦ Δαμοφῶντος.

Τοσαῦτα περὶ τῶν ἔργων τῆς Ἑταιρείας. Περὶ δὲ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτῆς δημοσιευμάτων ἀνακοινοῖ τὸ Συμβούλιον, ὅτι ἡ ἔκδοσις τῆς *Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος* καὶ ἡ τῶν *Πρακτικῶν* ἐξακολουθεῖ τακτικῶς γινομένη. Ἐξεδόθη δὲ εἰς μέγα φύλλον καὶ τὸ περὶ τῶν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας γενομένων ἀνασκαφῶν τῆς *Ἀκροπόλεως* δημοσίευμα ὑπὸ Π. Καββαδία καὶ Γ. Καβεράου, ὅπερ περιέχει 13 διπλοῦς τοπογραφικοὺς πίνακας, κείμενον (ἑλληνιστὶ καὶ γερμανιστί) ἑρμηνευτικὸν τῶν πινάκων, καὶ ἱστορικὴν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκενώσεως τῆς Ἀκροπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι σήμερον ἐργασιῶν καὶ ἀνασκαφῶν, συντεταγμένην κατὰ τὰ περὶ τῶν ἐργασιῶν τούτων δημοσιεύματα καὶ κατὰ τὰ σῳζόμενα ἐν τῷ ἀρχείῳ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἔγγραφα, ἅτινα πολλὰς καὶ σημαντικὰς εἰδήσεις, ἀγνώστους μέχρι σήμερον, παρέχουσιν ἡμῖν.

Καταπαῦον τὸν λόγον τὸ Συμβούλιον ὑπομιμνήσκει ὑμᾶς ὅ,τι καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος λογοδοσίας του ἀνεκοίνωσεν, ὅτι δηλ. ἡ Ἑταιρεία περὶ πολλοῦ ποιουμένη τὴν ἐξασφάλισιν τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαιοτήτων καὶ τὴν περισυναγωγὴν αὐτῶν, τῇδε κἀκεῖσε διεσπαρμένων, καὶ ἐν Μουσείοις κατάθεσιν, προέβη

εἰς τὴν οἰκοδομὴν Μουσείων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἅτινα ὅμως ἐξηκολούθουν στερούμενα τῶν ἀναγκαίων ὑπαλλήλων. Βλέπον δὲ τὸ Συμβούλιον, ὅτι ὑπὸ τὰς κρατούσας περιστάσεις ἀδύνατος ἦτο ἡ θεραπεία τοῦ πράγματος, ἀπεφάσισε νὰ προβῇ αὐτὸ εἰς τὰς ἀναγκαίας πρὸς διορισμὸν τοιούτου προσωπικοῦ δαπάνας καὶ παρεκάλεσε τὴν κυβέρνησιν, ὅπως διὰ νόμου ἱδρύσῃ θέσεις ἐπιμελητῶν καὶ ἐπιτηρητῶν τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαιοτήτων, τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν καταβαλλομένης ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Ἀτυχῶς ἡ παράκλησις αὕτη τῆς Ἑταιρείας δὲν κατωρθώθη νὰ ἐκπληρωθῇ. Ἐν τούτοις τὰ οἰκοδομηθέντα Μουσεῖα ἐπληρώθησαν ἀρχαίων, πλῆθος δὲ νέων εὑρημάτων ἔφεραν εἰς φῶς αἱ γενόμεναι ἀνασκαφαί. Ἡ σωτηρία καὶ ἐξασφάλισις τῶν ἀρχαίων τούτων, ἡ κανονικὴ ἐν τοῖς Μουσείοις λειτουργία τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας καὶ αὐτὴ ἡ εὐπρόσωπος παράστασις τῆς τε Ἑταιρείας καὶ τοῦ Κράτους ἀπέναντι τῶν πανταχόθεν τοῦ κόσμου προσερχομένων ξένων πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀρχαιοτήτων ἡμῶν καθίστων ἐπείγοντα τὸν διορισμὸν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις εἰδικῶν καὶ πεφωτισμένων ὑπαλλήλων μονίμως ὑπηρετούντων ἐν τοῖς Μουσείοις. Διὰ τοῦτο τὸ Συμβούλιον ἐνόμισεν, ὅτι ἐκπληροῖ ἐπιβεβλημένον καθῆκον νὰ προβῇ αὐτό, ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου, εἰς τὸν διορισμὸν τοιούτων ὑπαλλήλων. Οὕτω κληθεῖσα συνέλευσις τῶν ἑταίρων τῇ 14 Ὀκτωβρίου λήξαντος ἔτους ἐψήφισε προτάσει τοῦ Συμβουλίου προσθήκην εἰς τὸν Ὀργανισμὸν τῆς Ἑταιρείας, καθ' ἣν δύναται τὸ Συμβούλιον νὰ προβῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὸν διορισμὸν δέκα ἐπιμελητῶν ἀρχαιοτήτων τοποθετουμένων καὶ ὑπηρετούντων μονίμως ἐν τοῖς Μουσείοις Ὀλυμπίας, Δελφῶν, Ἐπιδαύρου, Σπάρτης, Τεγέας, Ἰθώμης, Θηβῶν, Χαλκίδος, Βόλου καὶ Δήλου.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς Συνελεύσεως ἐνεκρίθη διὰ Β. Διατάγματος ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1907. Τὸ Συμβούλιον προκειμένου νὰ προβῇ βαθμηδόν, ἀπὸ τοῦ ἀρχομένου ἔτους, εἰς τὸν διορισμὸν τοιούτων ὑπαλλήλων, εὔχεται ὅπως ἡ Κυβέρνησις σπεύσῃ νὰ κανονίσῃ τὰς θέσεις ταύτας διὰ νόμου, τῆς Ἑταιρείας οὔσης πάντοτε προθύμου νὰ καταβάλλῃ τὰς δαπάνας, ἵνα μὴ ἐπιβαρύνηται ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους.

Ταῦτα εἶχε νὰ λογοδοτήσῃ τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους.

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐγκρίσεως προσθήκης εἰς τὸν ἐν ἰσχύι ὀργανισμὸν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ἐγκρίνομεν τὴν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ψηφισθεῖσαν τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1907 προσθήκην εἰς τὸν ἐν ἰσχύι ὀργανισμὸν τῆς Ἑταιρείας, ἔχουσαν οὕτως:

Ἄρθρον μόνον

«Πρὸς ἐπιμέλειαν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μουσείων δύναται τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας νὰ διορίζῃ, ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου, τέσσαρας ἐπιμελητὰς α' ἢ β' τάξεως, τοποθετουμένους καὶ ὑπηρετοῦντας μονίμως ἐν τοῖς μουσείοις Ὀλυμπίας, Δελφῶν, Ἐπιδαύρου, Σπάρτης, καὶ ἓξ ἐπιμελητὰς β' τάξεως, τοποθετουμένους καὶ ὑπηρετοῦντας μονίμως ἐν τοῖς μουσείοις Ἰθώμης, Τεγέας, Θηβῶν, Χαλκίδος, Βόλου, Δήλου.

Οἱ ἐπιμεληταὶ διορίζονται κατ' ἀκολουθίαν δοκιμασίας, ἐν ᾗ ἐξετάζονται εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ὁρισθησόμενα μαθήματα καὶ εἰς μίαν τοὐλάχιστον ξένην γλῶσσαν, εἰς τὴν γαλλικήν, γερμανικὴν ἢ ἀγγλικήν. Καὶ πρώτης μὲν τάξεως διορίζονται οἱ διδάκτορες τῆς φιλοσοφίας, δευτέρας δὲ τάξεως τελειοδίδακτοι τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ἢ οἱ ἐπὶ τετραετίαν διατελέσαντες φοιτηταὶ ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου, προσάγοντες ἀποδείξεις εὐδοκίμου μετοχῆς εἰς τὰ φιλολογικὰ φροντιστήρια, λαμβάνουσι δὲ μηνιαῖον μισθὸν οἱ μὲν α' τάξεως δρ. 200, αὐξανόμενον ἀνὰ πενταετίαν κατὰ δραχμὰς 50, μέχρις οὗ ἀνέλθῃ ἐν ὅλῳ εἰς δρ. 300, οἱ δὲ β' τάξεως δραχμ. 140, αὐξανόμενον ἀνὰ διετίαν κατὰ δρ. 20 μέχρις οὗ ἀνέλθῃ ἐν ὅλῳ εἰς δρ. 200.

Πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἐπιμεληταὶ β' τάξεως, διδάκτορες τυχὸν ὄντες ἢ γενόμενοι μετὰ τὸν διορισμόν των, δύνανται μετὰ ἑξαετῆ ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐν οἱῳδήποτε τῶν ἀνωτέρω δέκα μουσείων νὰ προβιβάζωνται εἰς ἐπιμελητὰς α' τάξεως, ἀσχέτως τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιμελητῶν τεσσάρων α' τάξεως».

Ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ διάταγμα τοῦτο.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 3ο Ὀκτωβρίου 1907.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Π. Ν. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α' Τακτικὴ συνέλευσις πρὸς λογοδοσίαν καὶ πρὸς ἀρχαιρεσίας.

Τῇ 27 Ἰανουαρίου 1908, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10 $^1/_2$ π. μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς πρώτην γενικὴν συνέλευσιν, ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς συνελεύσεως καὶ τὴν τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπείαν καὶ ἀκούσωσι τὴν λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1907. Προσῆλθον ἑταῖροι 35.

Εἰς τοὺς παρόντας ἑταίρους διανεμήθη ἔντυπος γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1907 μετὰ ἀναλυτικῶν πινάκων (ἴδε σελ. 14-50).

Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν ὁμοφώνως Πρόεδρος τῆς συνελεύσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Λουδ. Νικολαΐδης, α' Γραμματεὺς ὁ κ. Δ. Ἀντωνιάδης καὶ β' Γραμματεὺς ὁ κ. Π. Καστριώτης.

Ἀκολούθως ἀνεδείχθησαν διὰ μυστικῆς ψηφορίας μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας οἱ κ. κ. Π. Μπαρμπαρέσος, Εἰρ. Βαχράτσας καὶ Β. Θεοδωρόπουλος.

Προσῆλθεν εἶτα ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος, Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας, ὁ δὲ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καββαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 51-74 ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας.

Β' Τακτικὴ Συνέλευσις.

Τῇ 10 Φεβρουαρίου 1908, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10 $^1/_2$ π. μ. συνῆλθον οἱ ἑταῖροι εἰς δευτέραν γενικὴν συνέλευσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Δ. Βικέλα. Παρῆσαν ἑταῖροι 21.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς συνελεύσεως κ. Δ. Ἀντωνιάδης ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 76-80 ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1907.

Ἡ συνέλευσις ἐνέκρινεν ὁμοφώνως τὴν γενομένην διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1907 καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας.

Ἀκολούθως ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ.κ. Γ. Δυοβουνιώτου, Σ. Παπαφράγκου, Δ. Ἀντωνιάδου, Γ. Γρηγοράκη καὶ Α. Κριεζῆ.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῶν ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

Κύριε Πρόεδρε,

Λαβόντες γνῶσιν τῆς κατὰ τὴν 27ην Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. συγκροτηθεῖσαν γενικὴν συνέλευσιν ἐκλογῆς ἡμῶν ὡς μελῶν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 32 ἀπὸ 28 ἰδίου μηνὸς ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, μετέβημεν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐπελήφθημεν τοῦ ἐλέγχου τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1907 διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἄρθρον 34 τοῦ Ὀργανισμοῦ αὐτῆς, τὸ δὲ πόρισμα τοῦ ἐλέγχου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α'. ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον.

α'. Χρέωσις.

Ὑπόλοιπον Ταμείου 31 Δεκεμβρίου 1906	Δρ.	1,376.63
Εἰσπραχθέντα ἀπὸ ἔσοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ	»	254,087 60
» » Προκαταβολας	»	19,611.06
» » Τράπεζαν Γ. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	239,000.—
» » » τῆς Ἀνατολῆς	»	105,000.—
» » Ἐγγυοδοσίας	»	200.—
» » Παρακαταθήκας τῆς Ἑταιρείας δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα	»	4,271.52
» » Ἐπιστροφὰς χρημάτων	»	274.—
Τὸ ὅλον εἰσπράξεις	Δρ.	623,821.35

β'. Πίστωσις.

Πληρωμαὶ εἰς ἔξοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ	Δρ.	263,471.90
» » Προκαταβολὰς	»	20,120.—
» » Τράπεζαν Γ. Π. Σκουζὲ (ἔντοκος κατάθεσις)	»	152,945 50
» » » τῆς Ἀνατολῆς	»	75,000.—
» » Πιστωτὰς διαφόρους	»	2,480.45
» » Ἐπιστροφὰς χρημάτων	»	274.—
» » Παρακαταθήκας δι' ἐκτέλεσιν ἀρχαιολογικῶν ἔργων ἐν ἐπαρχίαις	»	7,472.20
» » Ἀγορὰν χρεωγράφων	»	99,958.—
Ὑπόλοιπον Ταμείου τῇ 31 Δεκεμβρίου 1907	»	2,099.30
Τὸ ὅλον τῆς πιστώσεως	Δρ.	623,821.35

Β'. Εσοδα και Εξοδα

α'. Ἔσοδα.

Ἀπὸ εἰσφορὰς ἑταίρων	Δρ.	3,049.10
» τόκους καὶ μερίσματα	»	19,723.65
» ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	»	5,941.45
» » ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	»	301.65
» » διάφορα	»	71.75
» » ἐκ τοῦ Λαχείου	»	300,000.—
Τὸ ὅλον	Δρ.	329,087.60

β'. Ἔξοδα.

Εἰς μισθοὺς τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Γραφείων	Δρ.	8,522.—
» » » » » ἀρχαιοτήτων	»	18,842.30
» ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	»	3,688.40
» » βιβλιοθήκης	»	5,595.75
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	»	182,266.15
» δημοσιεύματα	»	17,743.50
» διαφόρους δαπάνας καὶ διάφορα ἔξοδα	»	9,319.20
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	558.55
Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων προστιθέμενον εἰς τὸ Κεφάλαιον	»	82,551.75
Τὸ ὅλον	Δρ.	329,087.60

Γ'. Γενικος Ισολογισμος

α'. Ἐνεργητικόν.

Τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 ἀνήρχετο εἰς .... Δρ. 908,084.32

ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς:

1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ	Δρ.	2,099.30		
2) » μετοχὰς Ἐθνικῆς Τραπέζης	»	131,320.—		
3) » ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως 1898	»	171,795.75		
4) » ὁμολογίας Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν 30,000,000	»	45.—		
5) » ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου Κεφαλαιοποιήσεως	»	640.—		
Εἰς μεταφοράν	»	305,900.50	Δρ.	908,084.32

	Ἐκ μεταφορᾶς............	»	305,900.05	908,084.32
6) »	προκαταβολὰς	»	4,383.25	
7) »	ἔντοχον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Π. Σχουζὲ...........	»	73,234.70	
8) »	χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου	»	1,331.60	
9) »	ἔντοχον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς...........	»	120,000.—	
10) »	ἀκίνητα κτήματα........	»	65,170.24	
11) »	κατάστημα τῆς Ἑταιρείας......	»	259,863.80	
12) »	παρακαταθήκας δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα......................	»	3,200.68	
13) »	Ταμεῖον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου....................	»	75,000.—	
	Τὸ ὅλον.................	Δρ.	908,084.32	

β'. Παθητικόν.

Τὸ δὲ παθητικὸν τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 ἀνήρχετο εἰς................................ Δρ. 908,084.32

ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς:

1)	ἀπὸ ἐγγυοδοσίας.....................	Δρ.	1,700.—
2) »	παρακαταθήκας δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις................	»	83,440.52
3) »	πιστωτὰς διαφόρους.............	»	698.90
4) »	Κεφάλαιον.....................	»	822,244.90
	Τὸ ὅλον.................	Δρ.	908.084.32

Δ'. Περιουσια της Αρχαιολογικης Εταιρειας

Κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας ἀνήρχετο εἰς................................ Δρ. 822,244.90

ἀποτελουμένη:

1)	ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ.	Δρ.	2,099.30
2) »	56 μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης............ ..	»	131,320.—
3) »	1697 Ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου ἑνοποιήσεως...	»	171,795.75
4) »	36 » Πατριωτικοῦ Δανείου 30,000,000	»	45.—
5) »	1 ἀπόδειξιν καὶ ἕνα ὁριστικὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου Κεφαλαιοποιήσεως....................	»	640.—
6) »	προκαταβολὰς	»	4,383.25
7) »	ἔντοχον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ Γ. Σχουζὲ....	»	73,234.70
8) »	χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897-1900.....	»	1,331.60
9) »	ἔντοχον κατάθεσιν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς	»	120,000.—
10) »	ἀκίνητα κτήματα...........................	»	65,170.24
11) »	κατάστημα τῆς Ἑταιρείας...................	»	259,863.80
	Εἰς μεταφορὰν	»	829,883.64

	Εἰς μεταφοράν		Δρ. 829,883.64
12)	» Ταμεῖον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων διὰ τὴν εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἀνήκουσαν μερίδα ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Λαχείου τῆς Δ' τριμηνίας 1907		» 75,000.—
13)	» παρακαταθήκας παρὰ τῷ Δημοσίῳ Ταμείῳ διὰ ἀρχαιολογικὰ ἔργα		» 3,200.68
	Τὸ ὅλον		Δρ. 908,084.32
	ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων		
1)	εἰς ἐγγυοδοσίας τοῦ ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ καὶ Α. Κορκοτσάκη	Δρ. 1,700.—	
2)	» ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις	» 83,440.52	
3)	» πιστωτὰς διαφόρους	» 698.90	» 85,839.42
	Ὑπολείπεται καθαρὰ περιουσία κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907		Δρ. 822,244.90

Ἐκτὸς τῆς περιουσίας ταύτης ἡ Ἑταιρεία κέκτηται καὶ διάφορα δημοσιεύματα, ἤτοι Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα, Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κλπ. καταγεγραμμένα ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ, τηρουμένῳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἑταιρείας. Κατὰ τὸ ὑπόλογον ἔτος ἐπωλήθησαν διάφορα δημοσιεύματα, ἐξ ὧν εἰσεπράχθησαν δραχμαὶ 5,941.45 αἱ ὁποῖαι ἀνεγράφησαν εἰς τὰ τακτικὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Α', ἄρθρον 4. Ἡ διαχείρισις τῶν ἐντύπων εὑρέθη τακτικὴ καὶ ἀνελλιπής. Ἐκ τοῦ γενομένου ἐλέγχου τῆς διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἑταιρείας ἐξάγεται, ὅτι αὕτη εἶνε ἀκριβεστάτη, τηρουμένων ἀνελλιπῶς τῶν τε βιβλίων τοῦ Λογιστηρίου καὶ τοῦ Ταμείου, δι' ὃ προτείνομεν, ὅπως ἡ ἐν λόγῳ διαχείρισις τοῦ 1907 θεωρηθῇ ὀρθῶς ἔχουσα, καὶ ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ὅ τε Ἰσολογισμὸς καὶ Ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος ἔτους 1907, συγχρόνως δὲ νὰ ἐκφρασθῇ ἡ εὐαρέσκεια τῆς συνελεύσεως τῷ ἐνδελεχῶς ἐποπτεύοντι *Διοικητικῷ Συμβουλίῳ*, καὶ ἔπαινος εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ἑαυτῶν καθηκόντων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Φεβρουαρίου 1908.

Τὰ μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς
Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΙΡ. ΒΑΚΡΑΤΣΑΣ
Π. Μ. ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1907.

α') Ἐξεδόθησαν τὰ ἑξῆς.

1) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς τοῦ ἔτους 1906, τεῦχος γ'-δ' εἰς 500 ἀντίτυπα.

2) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς τοῦ ἔτους 1907, τεῦχος α'-β' εἰς 500 ἀντίτυπα.

3) Πρακτικὰ τῆς Ἑταιρείας τοῦ 1905 ἔτους εἰς 398 ἀντίτυπα.

β') Ἐπωλήθησαν καὶ διετέθησαν τὰ ἑξῆς.

1) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς. Α' Περίοδος (1837-1860). Ἐπωλήθη ἓν ἀντίτυπον τοῦ 15ου τεύχους, δύο τοῦ 25ου καὶ ἓν τοῦ 29ου ἀντὶ δραχμῶν ἐν ὅλῳ 4.

2) Ἀρχαιολογικὴ (Ἐφημερίς. Β' Περίοδος (1862-1874). Ἐπωλήθησαν ἓν ἀντίτυπον τοῦ α' τεύχους, δύο τοῦ ιγ' τεύχ. καὶ ἀνὰ ἓν τῶν ιδ', ιε', ις', ιζ' τευχῶν ἀντὶ δραχμῶν ἐν ὅλῳ 21.

3) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς. Γ' Περίοδος (1883-1906). Ἐπωλήθησαν ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον τῶν ἐτῶν 1886, 1887, 1904, ἀνὰ δύο τῶν ἐτῶν 1902 καὶ 1903, ἓν τοῦ τεύχους γ-δ' τοῦ 1896, ἓν τοῦ τεύχους α'-β' τοῦ 1907, 7 τῶν τευχῶν α'-γ' τοῦ 1905, 11 τοῦ δ' τεύχους 1905 ἔτους, 100 τοῦ τεύχους α' β' 1906 ἔτους, 109 ἀντιτ. τοῦ τεύχ. γ'-δ' 1906 ἔτους καὶ 69 τοῦ τεύχους α'-β' 1907 ἔτους ἀντὶ δραχμῶν ἐν ὅλῳ 3,970. Διενεμήθησαν εἰς καθιδρύματα, Βιβλιοθήκας καὶ Ἑταίρους ἓν ἀντίτ. τεύχ. α'-β' 1898, ἓν τεύχ. δ' 1899, ἓν ἀντίτ. τεύχ. α'-β' 1900, ἓν ἀντίτ. τεύχ. γ' 1900, ἓν ἐξ ἑκάστου τῶν ἐτῶν 1902, 1903 καὶ 1904, ἓν ἀντίτ. τεύχ. γ'-δ' 1903 ἔτους, 17 ἀντίτυπα τεύχ. α'-β' 1906 ἔτους, 207 τοῦ τευχ. γ'-δ' 1906 ἔτους καὶ 218 τοῦ τεύχ. α'-β' 1907 ἔτους.

4) Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας (1842-1906)· ἐπωλήθησαν δύο ἀντίτυπα τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1842

δύο ἀντίτυπα τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1842 καὶ 1843 ἔτους, ἀνὰ ἓν τῶν ἐτῶν 1858-1859, 1884, 1903, 1904, 1905 καὶ 1906 καὶ 3 τῶν τοῦ ἔτους 1905 ἀντὶ δρ. 27 ἐν ὅλῳ. Ἐδωρήθησαν, εἰς τὸ Μουσεῖον Δελφῶν σειρὰ Πρακτικῶν ἀπὸ τοῦ 1880-1905, εἰς τὸν ἐν Παρισίοις «Σύνδεσμον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ» ἀντίτυπα Πρακτικῶν τῶν ἐτῶν 1900, 1901 1902. Εἰς Καθιδρύματα, βιβλιοθήκας καὶ ἑταίρους ἐδόθησαν 338 ἀντίτυπα τῶν Πρακτικῶν 1905 ἔτους, καὶ 326 ἀντίτυπα τῶν Πρακτικῶν 1906 ἔτους.

5) Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἱστορίας ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἐδωρήθη ἓν ἀντίτυπον εἰς τὸν ἐν Παρισίοις «Σύνδεσμον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

6) Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου. Ἐπωλήθησαν τρία ἀντίτυπα ἀντὶ δραχμῶν 37,50.

7) Τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ, ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἐπωλήθη ἓν ἀντίτυπον ἀντὶ δραχμῶν 15 καὶ ἐδωρήθη ἕτερον εἰς τὸν ἐν Παρισίοις «Σύνδεσμον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

8) Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος. Τόμος Α΄. Ἐπωλήθησαν διὰ τῶν κκ. Μπὲκ καὶ Μπὰρτ καὶ Ἐλευθερουδάκη 28 ἀντίτυπα ἀντὶ δραχμῶν 700. Ἀπεστάλησαν δὲ ἀντίτυπα 120 εἰς τὸν ἐν Λειψίᾳ βιβλιοπώλην Hiersemann πρὸς πώλησιν.

9) Comptes Rendus du Congrès International d'Archéologie, 1re Séssion. Ἐπωλήθησαν 40 ἀντίτυπα διὰ τῶν κκ. Μπὲκ καὶ Μπὰρτ ἀντὶ δρ. 240.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω τὰ πρὸς πώλησιν ἔντυπα τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 εἶχον ὡς ἡ ἑξῆς κατάστασις ἀναγράφει:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

τῶν πρὸς πώλησιν ὑπαρχόντων ἐντύπων ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906.

I

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς

Α΄ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(1837—1860)

Ἔτη	*Τεύχη*	*Ἀριθμὸς ἀντιτύπων τευχῶν*
1837	1	155
»	2	211
»	3	403
1839	11	1
»	12	1
»	15	8
»	17	13
1840	18	1
»	19	22
»	20	14
»	21	20
1841	22	27
»	23	13
»	24	30
1842	25	48
»	26	60
»	27	53
»	28	31
1843	29	36
1858	50	87
1859	51	321
1860	53	48
»	54	18
»	56	43

II

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(1862 καὶ 1869 - 1874)

Ἔτη	Τεύχη	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων τευχῶν
1862	α'	274
»	β'	288
»	γ'	279
»	δ'	295
»	ε'	283
»	ς'	292
»	ζ'	279
»	η'	281
»	θ'	303
»	ι'	298
»	ια'	295
»	ιβ'	286
1869	ιγ'	169
1870	ιδ'	123
1872	ιε'	303
1873	ις'	306
1874	ιζ'	297

III

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς

Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(ἀπὸ τοῦ 1883 κ. ἑ.)

α') Πλήρεις σειραί.

Ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἑταιρείας ὑπάρχουσιν 73 πλήρεις σειραὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τῆς Γ' Περιόδου τῶν ἐτῶν 1883-1906, ὧν ἑκάστη πωλεῖται πρὸς δραχμὰς 600.

β') Μεμονωμένοι τόμοι καὶ τεύχη.

Ὑπάρχουσι προσέτι καὶ οἱ ἑξῆς τόμοι πωλούμενοι μεμονωμένοι ἕκαστος δραχ. 25, ἕκαστον δὲ τεῦχος δραχ. 6,25.

	Ἀριθμὸς τόμων	Ἀριθμὸς τευχῶν α'	β'	γ'	δ'
1883	102	—	—	8	6
1884	114	2	2	17	—
1885	25	—	—	—	1
1886	12	1	1	—	4
1887	20	2	—	—	1
1888	27	—	—	2	2
1889	28	—	—	—	—
1890	27	—	—	2	2
1891	34	—	—	—	—
1892	36	—	—	—	—
1893	57	—	—	—	1
1894	61	—	—	7	2
1895	14	31	3	3	—
1896	6	—	—	9	9
1897	12	2	2	—	—
1898	7	2	2	—	—
1899	—	—	8	8	20
1900	12	—	—	3	—
1901	6	—	—	1	1
1902	4	—	—	7	7
1903	4	—	—	2	2
1904	5	—	—	8	8
1905	100	—	—	—	4
1906	104	—	—	7	7
1907	—	213	213	—	—

IV

Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας

1242-1904

Ἔτος	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων	Ἔτος	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων
1842......	86	Ἐκ μεταφορᾶς	3153
1848—1849....	181	1889.....	143
1858—1859....	236	1890.....	102
1871—1872....	618	1891.....	165
1872—1873....	102	1892.....	185
1873—1874....	262	1893.....	229
1874—1875....	627	1894.....	71
1876—1887....	508	1895.....	74
1877—1878....	530	1896.....	65
1878—1879....	654	1897.....	77
1879—1880....	599	1898.....	74
1880—1881....	571	1899.....	73
1881—1882....	389	1900.....	58
1882—1883....	118	1901.....	35
1883......	67	1902.....	39
1884......	27	1903.....	42
1885......	134	1904.....	44
1886......	91	1905.....	54
1887......	75	1906.....	63
1888......	150		

Τὰ πρακτικὰ τῆς Ἑταιρείας ἑκάστου ἔτους πωλοῦνται δραχ. 3.

V

Γενικαὶ συνελεύσεις

τῶν ἑταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τῶν ἐτῶν 1860-1870.

Ἔτος	*Φυλλάδια*
1860	197
1861	347
1862	372
1863	247
1864	21
1866	316
1867	43
1868	74
1869	114
1870	172

Ἕκαστον φυλλάδιον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

VI

Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι

ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Ἀθήναις 1852-1855.

Ἔτος	*Φυλλάδιον*	*Ἀντίτυπα*
1852	2ον	87
1855	3ον	239

Ἕκαστον φυλλάδιον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

VII

Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθείου ἐπιτροπῆς

ἢ ἀναγραφὴ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου. Ἐν Ἀθήναις 1853. Ἀντίτυπα 45, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 1.

VIII

Ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαὶ

κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι, ἐκδιδόμεναι δαπάνῃ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἐν Ἀθήναις 1860. Ἀντίτυπα 140, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

IX

Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιγραφικοῦ Μουσείου

ἐκδιδόμενος ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Τόμος πρῶτος. Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως. Τεῦχος πρῶτον. Ἀρχαϊκαὶ ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί, ὑπὸ H. G. Lolling. Ἐν Ἀθήναις 1899, ἀντίτυπα 250, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 12.50.

X

Τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ

καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν, ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἀθήνησι 1900, ἀντίτυπα 151, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 15.

XI

Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας

ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1837 ἱδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1900, ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἐν Ἀθήναις 1902, ἀντίτυπα 684, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

XII

Εὑρετήριον Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος

τῆς τρίτης περιόδου, συνταχθὲν ὑπὸ Ἀλεξ. Λαμπροπούλου. Τόμος πρῶτος περιλαμβάνων τὰ ἔτη 1883 - 1887. Ἐν Ἀθήναις 1902, ἀντίτυπα 322, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 30.

XIII

Τὰ εὑρήματα τοῦ ναυαγίου τῶν Ἀντικυθήρων

Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος τεῦχος γ' καὶ δ' 1902

Ἀντίτυπα 103, ὧν ἕκαστον πωλεῖται δραχ. 5.

XIV

Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος

(Τόμος Α' 1906).

Πίνακες 1 - 33. Γλυπτὰ ἐκ τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως. Ἀντίτυπα 252, ὧν ἕκαστον πωλεῖται δρ. 25.

XV

Comptes Rendus du Congrès International d'Arhéologie. 1re Session. Athènes 1905. Ἀντίτυπα 1415, ὧν ἕκαστον πωλεῖται δρ. 6.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Α´ Κατάλογος βιβλίων ἀγορασθέντων κατὰ τὸ 1907 ἔτος.

Altertümer v. Pergamon III, I.
Anthropologie 1907, Tom. XVIII N° 1-2.
Aristotelis Divisiones quae vulgo dicuntur.
Ἀριστοτέλους τῶν περὶ τὰ ζῷα Ἱστοριῶν βιβλία Α-Κ.
Babelon. Traité de monnaies grecques et romaines Tom. Ier, IIème et IIIème partie. Planches 1-85.
Baedeker's, Oesterreich-Ungarn.
» Egypte et Soudan.
» Griechenland, ἐκδ. 1908.
Behn. Die Ficoronische Cista.
Bericht über die Fortschritte der röm-germanisch. Forschung im jahre 1905.
Berthelot. Archéologie et Histoire des Sciences 1906.
Bertrand A. La Gaule avant les Gaulois.
» » Archéologie celtique et gauloise.
Bertrand-Reinach. Les Celtes dans les vallées du Po et du Danube. Paris 1894.
Boblaye P. Recherches géographiques sur les ruines de la Morée. Paris 1835.
Bouillet-Οἰκονομοπούλου, Λεξικὸν Ἱστορίας-Γεωγραφίας I, II.
Brueckner A. Lebensregeln auf athenischen Hochzeitsgeschenken (Winck. Prog. 62).

Brunn - Arndt. griech. römische Porträts Lief 71-74.
Bulle H. Orchomenos I 1907.
Burrows R. The discoveries in Crete 1907.
Capart Z. Les Débuts de l'art en Egypte 1907.
Cartailhac. La France préhistorique. 2 édit.
Chantre Recherches en Egypte.
Clemens Alexandrinus. 2er Bd. Stromata Buch I-VI 1906.
Collignon A. Scopas et Praxitèles.
Daremberg-Saglio. Dictionnaire Fasc 32.
Dehio Kunstgeschichte in Bildern I, II, III.
Delitzsch F. Mehr Licht.
Διεθνὴς Ἐφημερὶς τῆς Νομισματικῆς Ἀρχαιολογίας. Τόμ. Θ'.
Ἑλληνομνήμων Νέος. Τόμ. Γ-Δ.
Friedländer P. Heracles. Philologische Untersuchungen.
Furtwängler-Reichhold. Griech. Vasenmalerei II, III.
Gayet A. La Civilisation Pharaonique 1907.
Γεωγραφικὸς Ἄτλας, ὑπὸ I. Σιδέρη.
Hegemonius. Acta Archelai 1906.
Hermes. Zeitschrift für. klas. philologie, 1907.
Hirt H. Die Indogermanen, ihre Verbreitung, I, II 1905.
Hœrnes M. Der Diluviale Mensch in Europa 1903
» » Wissenschaftliche Mitteilungen aus Bosnien u. Herzegowina 9er, 10er 1904.
Hoops J. Waldbäume u. Kulturpflanzen.
Inscriptiones græcae ad res romanas pertinentes III.
Jahrbuch d. Zentral Kommission III Bd. I, II Theil.
Jahresbericht über die Fortschritte der klas. Altertunswissenschaft 1906.
Klein W. Geschichte d. griechisch. Kunst IIIer Band 1907.
Kromayer J. Antike Schlachtfelder in Griechenland 2er Bd. 1907.
Krumbacher. Byzantinische Zeitschrift 16er Bd 1907.
Larfeld. Handbuch d. griech. Epigrafik I.

Lefèvre G. Fragment d'un manuscrit de Menandre. Le Caire 1907.

Leges græcorum sacrae e titulis collectae Ed. J. Prott L. Ziehen. Paris II, I.

Lichtenberg R. Die ionische Säule 1907.

Malinin A. Enneacrunos-Episode.

Maraghianis G. Antiquités crétoises 1ère Série.

Maury A. La magie et l'astrologie dans l'antiquité et au moyen âge 4e édit. 1877. Paris.

Memnon. Zeitschrift für die Kunst und Kulturgeschichte des Alten Orients, I 1907.

Michel André. Histoire de l'art Tom 1. Des débuts de l'art chrétien à la fin de la période Romane I II 1905.

Mitteilungen d. Prähistor. Commission d. k. Akademie der Wissenschaften Wien, Bd. I, 4, 6.

Montelius - Reinach Les Temps préhistoriques en Suède etc.

Munumenti Antichi. XVI 1906.

Mortillet G. Les monuments mégalithiques de la Lozére. Paris 1905.

Mortillet G. Musée Préhistorique 1903.

Much. Die Trugspiegelung orientalicher kultur. 1907.

Müller S. Nordische Altertumskunde I, II. 1907.

» » Urgeschichte Europas 1905.

Nilson M. griechische Feste von religioser Bedeutung.

Philologus 1906-1907. Supplement-band.

Photios, der Anfang des Lexicons des Photios von R. Reitzenstein 1907.

Piot. Monuments et Mémoirs. Tom. XV.

Pottier E. Catalogue des Vases antiques de terre cuite IIIe Partie L'Ecole Attique 1906 k. 130.

Poulsen F. Die Dipylongräber u. die Dipylonvasen 1905.

Πρόκλου διαδόχου εἰς τὸν Τίμαιον Πλάτωνος II ed G. Diehl 1905.

Puchstein, die Ionische Säule 1907.

Putsgers. Historisch. Schul-Atlas
Reinach-Gow. Minerva, Introduction à l'étude de classiques Scolaires 1905.
Reinach S. Chroniques d'orient. Documents I. II parties.
» » Cultes, Mythes et Religions II.
» » Manuel de Philologie 2ème ed Paris 1904. Tom. A. B.
Reinhardt L. Der Mensch zur Eiszeit 1908.
Rheinisches Museum Bd. 62 1907.
Revue Archéologique IX. 1907.
» Mensuelle de l'école d'Anthropologie 4ème année N° 2, 1904.
Roscher. Lexicon 54-56 Lief.
» » d. Mythologie 54 Lief.
Schurtz H. Urgeschichte der Kultur 1900.
Schwalbe G. Die Vorgeschichte des Menschen 1904.
Springer-Michaelis. Handbuch d. Kunstgeschichte I Altertum 1904. Ἐκδ. 7η.
Stais V. Marbres et Bronzes du musée national I vol. 1907.
Studniczka-Kalamis. Ein Beitrag zur griech. kunstgeschichte.
Terret V. Homère. Étude historique et critique. Paris 1899.
Wilamowitz-Krumbacher κτλ. Die griech. u. lateinische Literatur u. Sprache 1905.
Wosinsky M. Die Inkrustierte Keramik der Stein-Zeit.
Wundt. Völkerpsychologie. Mythus und Religion II Bd. I, II Teil 1906.
Zehetmaier. Leichenverbrennung im Alten Hellas.

Β' Κατάλογος βιβλίων δωρηθέντων τῇ βιβλιοθήκῃ κατὰ τὸ 1907 ἔτος.

'Αθηνᾶ Τόμος 19ος.
American Journal of Archæology XI 1907.
Analecta Bollandiana XXVI 1907.
Annual of the British School at Athens XII 1905 1906.
Annual Progress report of the Archæol. Survey for the year (India) 1905-1906.
'Αντωνιάδου Δ. τὸ δίκαιον τῶν Μελισσῶν 1907.
Argive Heræum by Charles Waldstein Β'.
Ausonia. Rivista della Società Italiana di archeologia. Anno I 1906 Roma 1907.
Βέη Ν. Διόρθωσις καὶ παρατηρήσεις εἰς ἀφιερωτήριον τοῦ 1375, ἔτους 1907.
Βέη Ν. Ἡ Τρίπολις πρὸ τοῦ 17ου αἰῶνος 1907.
Βελανιδιώτου Ι. Ἔλεγχος τῆς συγγραφῆς καὶ μεταφράσεως τοῦ Ἐκκλ. Δικαίου Μίλας 1907.
Βορτσέλλα Ι. Φθιῶτις ἡ πρὸς Νότον τῆς Ὄθρυος 1907.
Bulletin de corresp. Hellénique 1906 IX-XII, 1907 I-VII.
» de l'Institut Archéol. Russe à Constantinople avec un Album. Tom. 12.
Bulletin de l'Institut Nation. genevois. Tom. XXXVII 1907.
» de la Société Archéol. d'Alexandrie Nº 9. 1907.
Bulletino di Paletnologia Italiana 1906-1907.
Bureau of American Ethnology. Annual Report 1907.
Βυζαντινὰ Χρονικά. Τόμ. 13ος 1906, 15ος τεῦχος Α' 1906.
Classical Philology II 1907.
» Quaterly vol I, δ' 1907.
Desplanges L. Le plateau central Nigérien. Paris 1907.
Dionysii Orbis Description um commentariis Eusthathii (Διονυσίου οἰκουμένης).
Eranos. Acta philologica Suecana 1905-6. VI, 1-4.
Εὐθυμίου Ἐπισκόπου Κυθήρων. Λόγοι ἐκκλησιαστικοί. Τόμ. 4ος.
Εὐταξίου Α. Ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν Μουσική, 1907.

Foucart P. Étude sur Didymos d'après un papyrus de Berlin.

Fouilles de Delphes. Tom IV. Monum. Figurés, Sculpture XXI-XXXIII. Tom. V. Text I Fasc. 1906.

Jahrbueh der K. D. Archäol. Instituts 1907.

Jozsef H. Archæologiai Ertesitö.

Journal of Anthropological Institute XXXVI 1906.

» » Hellenic Studies 1907.

Κανδηλώρου Γ. ἡ Ἀρκαδικὴ Ἐπετηρὶς τεῦχος 2ον 1907.

Καστριώτου. Γλυπτὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου. 1 Τόμ. 1907.

Κορδέλλα Α. Χρωματολογία. Ἐν Ἀθήναις 1886.

Lissauer. General Register zu Band XXI-XXXIV (1889-1902) der Zeitschrift für Ethnologie 1906.

Lœvy Em. La Statua di Anzio Pergamo 1907.

Mellon H. Ἡ διδασκαλία τῆς Ἰατρικῆς ἐν Γαλλίᾳ 1904.

Mémoires de l'Académie des Sciences de Toulouse 10ème série. Tom. VI 1906.

Mitteilungen des deutsch. arch. Instituts. Römische-Abteilung XXII 1907.

Mitteilungen Athenische Abteilung 1907.

Notizie degli scavi di Antichità 1907.

Πολίτου Ν. Περὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἵπους τῶν Νεωτέρων Ἑλλήνων.

Portugalia. Materiæs para o estudo do povos portugues.

Revue Archéologique 1907.

» des Etudes grecques XX 1907.

Σκιᾶ Α. Ἄμυνα κατὰ φιλονικοῦντο. θεσιθήρα.

» Ἀναγκαῖον Ἐπίμετρον 1907.

Seymour T. D. The Life in the Homeric age 1907

Smithsonian Institution. Bulletin 30 I.

Τριανταφυλλίδου Μ. Ξενηλασία ἢ ἰσοτέλεια. Μελέτη περὶ τῶν ξένων λέξεων τῆς Νέας Ἑλληνικῆς. Μέρος Α'. τεῦχος Β' 1907.

Wilhelm A. Zu den Inschriften v. Priene.

Wolters P. Darstellung d. Labyrinths 1907.

Zeitschrift für Ethnologie 1906, 1907.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΕΝ ΤΩ ΚΕΡΑΜΕΙΚΩ.

Ἡ ἀνασκαφή, ἣν ἐνήργησα κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἐν τῷ Κεραμεικῷ, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς προοίμιον ἄλλης γενικωτέρας ἀνασκαφῆς μελλούσης νὰ συμπληρώσῃ καὶ ἀποπερατώσῃ τὰς ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν πολλάκις ἐκτελεσθείσας αὐτόθι ἀνασκαφικὰς ἐργασίας τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἡ ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν προλαμβάνουσα τὴν μελετωμένην ἐργασίαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐζήτησε παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὴν ἄδειαν νὰ ἐνεργήσῃ ἐν τῷ Κεραμεικῷ διὰ τοῦ καὶ ἐξ ἄλλων ἀνασκαφικῶν ἐργασιῶν ἐγνωσμένου ἀρχαιολόγου Ἀλφρέδου Brückner μικράς τινας ἀνασκαφικὰς ἐρεύνας, ἵνα συνταχθῇ ἀκριβὲς τοπογραφικὸν σχέδιον τοῦ αὐτόθι ἀρχαίου νεκροταφείου καὶ ἐξακριβωθῇ ἀσφαλῶς εἰς τίνας ἐκ τῶν ὑπαρχόντων περιβόλων ἀνήκουσιν οἱ ἀνακαλυφθέντες τάφοι, ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐδήλωσεν ὅτι εἶνε πρόθυμος νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἔναρξιν τῆς ὑπ' αὐτῆς μελετωμένης ἀνασκαφῆς καὶ ἀναλαμβάνει νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴ ἰδίᾳ δαπάνῃ τὸ ὑπὸ τῆς ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημίας ζητούμενον, ἐπιφυλαττομένη νὰ ἐξακολουθήσῃ κατόπιν τὴν περαιτέρω ἐξερεύνησιν. Ἀποδεκτῆς γενομένης τῆς προτάσεως ταύτης τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀνετέθη εἰς ἐμὲ νὰ ἐκτελέσω καθ' ὑπόδειξιν τοῦ κ. Brückner ὅσας οὗτος ἐθεώρει ἀναγκαίας ἀνασκαφικὰς ἐρεύνας πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ τῆς ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημίας ἀνατεθειμένης αὐτῷ ἐντολῆς. Τὰς ἀνασκαφικὰς ἐργασίας παρηκολούθησε καὶ ἐμελέτησεν ὁ κ. Brückner ἐπιμελέστατα ἔχων ὡς συμπαραστάτην τὸν βιβλιοφύλακα

τοῦ ἐνταῦθα Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Καθιδρύματος κ. **Struck**, ὅστις ἐλάμβανε πλείστας φωτογραφικὰς ἀπεικονίσεις τῶν ἀποκαλυπτομένων, συνέταξε δὲ καὶ σχέδια λεπτομερῆ. Ἐκ τοῦ οὕτω συλλεχθέντος ὑλικοῦ μέλλει προσεχῶς ὁ κ. **Brückner** νὰ δημοσιεύσῃ ἐκτενῆ πραγματείαν ἐκθέτουσαν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου καὶ ἐν γένει τὰ πορίσματα πασῶν τῶν μέχρι τοῦδε ἐνεργηθεισῶν ἀνασκαφῶν ἐν αὐτῷ, ἡ δὲ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς πραγματείας ταύτης ἐπαναληφθησομένη ἀνασκαφὴ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας μέλλει νὰ ἐξελέγξῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ γραφησομένων καὶ νὰ συμπληρώσῃ αὐτά. Τὸ ἴδιον λοιπὸν ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κυρίως εἰπεῖν ἄρχεται ἀπὸ τῆς μελλούσης ἐπαναλήψεως τῆς ἀνασκαφῆς.

Ἐκ δὲ τῶν πορισμάτων τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ παρελθόντος θέρους σπουδαιότερα εἶνε τὰ ἀκόλουθα. Αἱ παλαιαὶ ἀνασκαφαὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν εἶχον χωρήσει βαθύτερον τοῦ ἐδάφους τῆς ὁδοῦ, ὅπερ ἐνομίσθη σύγχρονον πρὸς τὰ εὑρεθέντα πολυτελῆ ἀρχαῖα μνημεῖα τῆς Δ′ π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, καθωρίσθη δὲ τὸ ἔδαφος τοῦτο τὸ μὲν ἐκ τῶν θεμελίων πολυγωνικῶν τινων τοίχων περιβαλλόντων τινὰ τῶν μνημείων, τὸ δὲ ἐκ τῶν στομίων ἀρχαίων ὑπονόμων κειμένων ἐν τῇ εἰρημένῃ ὁδῷ. Διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ὅμως τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐβεβαιώθη ὅτι οἱ τοῖχοι καὶ τὰ στόμια τῶν ὑπονόμων καίπερ ὄχι πολὺ νεώτερα τῶν πολυτελῶν μνημείων τῆς Δ′ ἑκατονταετηρίδος, ὅμως δὲν δεικνύουσι τὸ σύγχρονον πρὸς τὰ μνημεῖα ταῦτα ἀρχαῖον ἔδαφος τῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ τὸ ἔδαφος τοῦτο ἔκειτο δύο καὶ πλέον μέτρα βαθύτερον τοῦ τέως νομιζομένου, ἡ δὲ ἐπίχωσις τῆς ὁδοῦ καὶ τῶν παλαιοτέρων τάφων ἐσχηματίσθη ταχύτατα εὐθὺς μετὰ τοὺς χρόνους τῶν εἰρημένων πολυτελῶν μνημείων. Τὰ μνημεῖα λοιπὸν ταῦτα

ἔκειντο πολὺ ὑψηλότερον τῆς μεταξὺ αὐτῶν διερχομένης ὁδοῦ, οἱ δὲ περίβολοι αὐτῶν ἀπετέλουν ἀναλήμματα ἑκατέρωθεν· ὅτε ὅμως ἐπεχώσθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἡ ὁδός, οἱ λίθοι τῶν ἀναλημάτων τούτων πολλαχοῦ ἀφῃρέθησαν κατὰ τὸ ὅλον ἢ κατὰ τὸ πλεῖστον, οὕτω δὲ ἡ ὕπαρξις αὐτῶν καὶ ἡ διεύθυνσις ἐξηκριβώθη διὰ τῶν σωζομένων κατωτάτων δόμων αὐτῶν, ἐνιαχοῦ δὲ μόνον διὰ τῆς διαφορᾶς τῶν χωμάτων τῆς ἐπιχώσεως. Ἐπίσης βαθύτερον τοῦ τέως νομιζομένου ἀρχαίου ἐδάφους διήρχετο καὶ ἡ ἐγκαρσία ὁδός, ἡ διερχομένη παρὰ τὸ μνημεῖον τῆς Δημητρίας καὶ τῆς Παμφίλης. Κατόπιν τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης τοῦ ἀληθοῦς ἐδάφους τῶν παλαιοτέρων ὁδῶν ὁ κ. Brückner παρετήρησεν ὅτι πολλὰ τῶν καλλίστων ἀρχαίων μνημείων εἶχον ὑπολογισθῆ ὑπὸ τῶν ποιησάντων αὐτὰ καλλιτεχνῶν νὰ εἶνε θεατὰ ἐκ τοῦ βαθέως κειμένου ἐδάφους ἐκείνου, καὶ σήμερον δὲ οὕτω θεωρούμενα φαίνονται πλεονεκτοῦντα μᾶλλον ἢ ἐὰν ὁ θεατὴς ἵσταται ἐπὶ τοῦ τέως νομιζομένου ἀρχαίου ἐδάφους τῆς ὁδοῦ. Ἐκτὸς τούτων ἐξηκριβώθησαν πολλαὶ τέως ἄγνωστοι ἢ ἀνεπαρκῶς ἐγνωσμέναι λεπτομέρειαι τῆς κατασκευῆς τῶν περικλειόντων τοὺς τάφους περιβόλων, τῆς προφυλάξεως αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ αὐτῶν δι᾿ ἐπιχρισμάτων, ἀναθημάτων, ἐμφυτεύσεως ἐξωραϊστικῶν φυτῶν κ.τ.τ., ἐβεβαιώθη ἡ χρονολογικὴ σχέσις τινῶν μνημείων πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τοὺς πλησίον αὐτῶν περιβόλους καὶ ἀνευρέθησαν πολλαὶ ἐπισκευαὶ καὶ διασκευαὶ τῶν τε περιβόλων, τῶν εἰσόδων αὐτῶν καὶ τῶν παρ᾿ αὐτοὺς ὁδῶν. Διὰ τῶν παρατηρήσεων τούτων κατέστη ἤδη πολὺ γνωστότερον ἢ πρότερον τὸ σχέδιον καὶ τοῦ ὅλου νεκροταφείου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ μνημείων καθ᾿ ἕκαστα. Ἰδίως τὰ δύο γνωστὰ δημόσια μνημεῖα, ἤτοι τὸ τοῦ Σηλυμβριανοῦ προξένου Πυθαγόρου καὶ τῶν Κερκυραίων πρέσβεων

Θερσάνδρου καὶ Σιμύλου ἀπεδείχθησαν πολὺ μεγαλοπρεπέστερα τῆς προτέρας ὄψεως αὐτῶν.

Τάφοι νέοι ἀνεκαλύφθησαν ἱκανοί, ἀλλ᾽ ἅπαντες ἦσαν λίαν πενιχροί, ὥστε οὐδὲν λόγου ἄξιον εὕρημα προῆλθεν ἐξ αὐτῶν. Ἐντὸς ὅμως τῶν χωμάτων ἀνεκαλύφθησαν ἐνιαχοῦ εὑρήματά τινα πολλοῦ λόγου ἄξια. Ἐκ τούτων τὰ μάλιστα ἀξιομνημόνευτον εἶνε τὸ ἄνω μέρος κορμοῦ μαρμαρίνου ἀγάλματος καθημένου, ὡς φαίνεται, εἰκονίζοντος ἄνδρα φοροῦντα Περσικὸν κάνδυν, ἀνήκοντος δὲ εἰς τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Οὐχ ἧττον λόγου ἀξία εἶνε ἡ εὕρεσις μαρμαρίνης λουτροφόρου σωζούσης πολλὰ λείψανα χρωματισμοῦ καὶ κιονίσκου μαρμαρίνου ἐπίσης διὰ χρωμάτων διακεκοσμημένου. Ἀξία σημειώσεως εἶνε προσέτι ἡ εὕρεσις δύο πηλίνων μητρῶν εἰδωλίων καὶ ἄλλων τινῶν μικρῶν εὑρημάτων.

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΚΙΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΣΟΥΝΙΩ.

Κύριε Πρόεδρε

Διακοπείσης ἤδη τῆς ἐν Σουνίῳ μικρᾶς ἀνασκαφῆς τοῦ λήγοντος ἔτους, ἀνακοινῶ ἡμῖν ἐν συντόμῳ τὰ κατὰ ταύτην.

Ἐξηκολούθησα τὴν ἔρευναν τοῦ ἐδάφους ἀν. μεσημβ. τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος (ἐκεῖ ἔνθα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπεκαλύφθησαν τὰ κολοσσιαῖα ἀγάλματα τῶν ἀρχαϊκῶν Ἀπολλώνων καὶ αἱ τρεῖς ἕτεραι βάσεις ἄλλων ὁμοίων ἀγαλμάτων) ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς ἀνευρέσεως τῆς κεφαλῆς

τοῦ ἑτέρου τῶν Ἀπολλώνων ὅπως καὶ τῆς εὑρέσεως τῶν ἄλλων τριῶν ἀγαλμάτων, ὧν αἱ βάσεις μόνον διεσώθησαν.

Καὶ τῶν τελευταίων τούτων μὲν δυστυχῶς οὐδ' ἴχνος ἀνευρέθη, δὲν ὑπάρχει δὲ καὶ ἐλπὶς πλέον ὅπως εὑρεθῶσι ταῦτα, τοῦ χώρου τοῦ περὶ τὸν ναὸν ἅπαντος καλῶς ἐρευνηθέντος. Εὑρέθησαν ὅμως πολλὰ τεμάχια τῶν κολοσσιαίων ἀγαλμάτων τῶν πέρυσι ἀνακαλυφθέντων καὶ δὴ καὶ ἡ ἑτέρα τῶν κνημῶν τοῦ ἐν τῷ Μουσείῳ ἀναστηλωθέντος.

Κατὰ τὸ μεσημβρινὸν ὅμως ἄκρον τῆς πρὸ τοῦ ναοῦ πλατείας, ἀπεκάλυψα βόθρον, ἀρχαιότερον τῆς μεταπερσικῆς ἐπιχώσεως, ἐν ᾧ εὑρέθησαν πλεῖστα ἀναθήματα. Μεταξὺ τούτων τὰ ἀξιολογώτερα εἰσὶ τὰ ἑξῆς: 1) Περὶ τοὺς πεντήκοντα σκαραβαίους, ὧν τινες ἰδιόρρυθμοι καὶ σπάνιοι. 2) Δώδεκα λίθοι διάτρητοι διαφόρου μεγέθους καὶ χρώματος, ὧν τινες φέρουσι καὶ ἁπλᾶς ἐγγλυφάς. 3) Δύο γύπες ἐξ αἰγυπτιακῆς πορσελάνης, ὧν ὁ ἕτερος φέρει ἔμπροσθεν γλυφὴν εἰκονίζουσαν αἰγυπτιακὴν *θεότητα*. 4) Δύο ἐλλιπῆ εἰδώλια θεοτήτων αἰγυπτιακῶν ἐκ πορσελάνης. 5) Ποῦς ἐκ πηλοῦ, ἀναθηματικός, πεδιλοφόρος, φέρων τρῆμα πρὸς ἀνάρτησιν. 6) Περὶ τὰ ἑκατὸν μικρὰ ἀγγεῖα ρυθμοῦ βοιωτικοῦ (γεωμετρικοῦ) καίτινα πρωτοκορινθιακοῦ, ἀλλὰ τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα εἶνε ὅλως ἐφθαρμένα καὶ ἄχρηστα. 7) Χαλκοῦν εἰδώλιον πολεμιστοῦ, ἀρχαϊκῆς τέχνης. Σφύρα χαλκῆ καὶ ἄλλα τινα ἐργαλεῖα χαλκᾶ, οἰκοδομητικῆς χρήσεως. 8) Πλεῖστα τεμάχια πηλίνων πινάκων ἄλλων ἴσως γραπτῶν (ἀλλ' ἐξηλειμμένων) καὶ ἄλλων ἀναγλύπτων, εἰκονιζόντων τὸν Ἡρακλῆ παλαίοντα κατὰ λέοντος. Ταῦτα, ὡς εἴπομεν, εἰσὶ τὰ κυριώτερα τῶν εὑρημάτων τῆς ἐφετεινῆς ἀνασκαφῆς.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐρεύνης τῆς περὶ τὸν ναόν, ἐπεχείρησα τὴν περαιτέρω ἀποκάλυψιν τῆς ὁδοῦ, τῆς ἀπὸ τοῦ λιμένος εἰς τὰ προπύλαια τοῦ ἱεροῦ, ἧς κατὰ τὰ παρελθόντα

ἔτη εἶχα ἀνασκάψει τμῆμα κατὰ τὸ μέσον, ἑκατέρωθεν τοῦ ὁποίου ἀπεκαλύφθησαν τὰ ἐρείπια οἰκημάτων. Τοιαῦτα οἰκοδομήματα ἀπεκαλύφθησαν καὶ κατὰ τόδε τὸ ἔτος, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς διακοπῆςτῆς ἐργασίας δὲν ἐξηρευνήθησαν ἐπαρκῶς.

8βριος 1907.

Β. ΣΤΑΗΣ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΑΜΥΚΛΑΙΣ.

Τὴν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκτελεσθεῖσαν ἀνασκαφὴν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος ἔμελλε νὰ ἐνεργήσῃ κατ' ἐντολὴν τῆς ἐν Μονάχῳ Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ὁ ἐπὶ τούτῳ κατελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅλως ἀπροσδοκήτως ἐνταῦθα ἀποθανὼν περιώνυμος ἀρχαιολόγος Ἀδόλφος Φουρτβαῖγκλερ. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὅμως ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία τιμῶσα τὸν πολύκλαυστον ἄνδρα καὶ θέλουσα νὰ δημιουργήσῃ μνημεῖόν τι ἄξιον αὐτοῦ ἀπεφάσισε νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὴν δαπάνην τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης καὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν πορισμάτων αὐτῆς ἐν ἰδίῳ συγγράμματι ἀφιερουμένῳ εἰς μνημόσυνον τοῦ ἀποθανόντος σοφοῦ ἀνδρός. Τὴν δ' ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀνέθεσεν εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Φουρτβαῖγκλερ κκ. Thiersch καὶ Fiechter, οὓς καὶ αὐτὸς εἶχε προσλάβει ὡς συνεργάτας ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ· καὶ ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ἐκ τούτων δὲν ἦτο παρών, διηύθυνε τὴν ἀνασκαφὴν μόνος ὁ Fiechter, ἀρχιτέκτων ὑφηγητὴς ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ Πολυτεχνείῳ. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἔμελλε νὰ κατεδαφισθῇ ἡ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Κυριακῆς τιμωμένη ἐκκλησία

τοῦ παρακειμένου τῷ ἀρχαίῳ ἱερῷ χωριδίου, προεβλέπετο δὲ ὅτι ἡ κατεδάφισις αὕτη ἔμελλε νὰ προσκρούσῃ, ὡς καὶ πράγματι προσέκρουσεν, εἰς ἐμπόδια παρὰ τῶν ἐγχωρίων, ἀπεστάλην ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου καὶ ἐγώ, ἵνα ἐξομαλύνω πᾶσαν ἀναφυησομένην δυσχέρειαν. Εὐτυχῶς καὶ αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐπιχωρίων ἦσαν εὔλογοι καὶ μέτριαι, καὶ ἐκθυμότατα ἐβοήθησε τὸ ἔργον ἡμῶν ὁ δήμαρχος Σπάρτης κ. Κοπανίτσας ἀναλαβὼν νὰ ἐπιστατήσῃ αὐτὸς εἰς τὴν ἀνέγερσιν νέας ἐκκλησίας κτιζομένης δαπάνῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας εἰς ἀντικατάστασιν τῆς κατεδαφισθείσης, ὥστε ἡ κατεδάφισις συνετελέσθη εὐχερῶς. Ἡ ἐξερεύνησις ὅμως τοῦ πέριξ χώρου δὲν ἔγινε πλήρης, ἅτε ἐπειγομένου νὰ ἀπέλθῃ μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς Γερμανίαν τοῦ κ. Fiechter.

Ἀφορμὴν πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης παρέσχον εἰς τὸν Φουρτβαῖγκλερ ἐπανειλημμέναι ἀνευρέσεις περιέργων ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων ἐνεπιγράφων ἀρχαϊκῆς ἐργασίας, ἅτινα εὐλόγως ὑπέλαβεν ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ κτίριον τοῦ ὑπὸ Βαθυκλέους κατασκευασθέντος περιωνύμου θρόνου τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος, τὸν ὁποῖον λεπτομερῶς μέν, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ λίαν ἀσαφῶς περιγράφει ὁ Παυσανίας. Ἐκ τῶν τοιούτων τεμαχίων πολλὰ ἐφαίνοντο ἐνῳκοδομημένα ἐν τοῖς τοίχοις τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, ὡσαύτως δὲ μέρος ἀρχαίου κρηπιδώματος κτιρίου διήρχετο ὑπὸ τὴν ἐκκλησίαν ταύτην, ὅθεν ἤλπιζεν ὁ Φουρτβαῖγκλερ ὅτι κατεδαφιζομένης αὐτῆς ἔμελλον ἐκτὸς τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων νὰ ἀνακαλυφθῶσι καὶ θεμέλια τοῦ κτιρίου τοῦ θρόνου, ὥστε ἔκ τε τῶν πρότερον εὑρημένων καὶ τῶν προσδοκωμένων ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων καὶ ἐκ τῶν θεμελίων νὰ κατορθωθῇ ἡ ἐξακρίβωσις τοῦ σχεδίου τοῦ θρόνου καὶ ἡ ἀναπαράστασις αὐτοῦ. Χάριν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ταύτης ἐργασίας εἶχε συμπαραλάβει ὡς συν-

νεργάτην τὸν μαθητὴν αὐτοῦ καὶ ἄριστον γνώστην τῆς ἀρχαίας ἀρχιτεκτονικῆς κ. Fiechter. Ἡ ὑφ' ἡμῶν ἐκτελεσθεῖσα ἀνασκαφὴ δὲν ἐδικαίωσε τὰς ἐλπίδας τοῦ Φουρτβαῖγκλερ κατὰ πάντα, διότι θεμέλιόν τι ἐκτὸς τοῦ καὶ πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς φαινομένου μέρους κρηπιδώματος δὲν ἀνευρέθη, τὸ κρηπίδωμα δὲ τοῦτο, καίπερ δυνάμενον νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸ κτίριον τοῦ θρόνου, δὲν συντελεῖ σχεδὸν οὐδαμῶς εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀναπαραστάσεως τοῦ σχεδίου αὐτοῦ. Ἀρχιτεκτονικὰ τεμάχια δυνάμενα νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸν θρόνον εὑρέθησαν ὄχι ὀλίγα, ἐν οἷς διαπρέπουσι δύο μικρὰ κιονόκρανα ἀρίστης ἐργασίας, ἔχοντα ῥυθμὸν σύμμικτον, ἤτοι δωρικὸν ἅμα καὶ ἰωνικόν, ὅλως πρωτοφανῆ δὲ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀρχαίας τέχνης. Παρὰ τὸν μέγαν ἀριθμὸν ὅμως καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν ἀνευρεθέντων ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων ἡ ἀναπαράστασις τοῦ σχεδίου φαίνεται ἀμφίβολος, καίτοι ὁ κ. Fiechter ἔχει ἐλπίδας τινὰς εἰσέτι. Τινὰ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τούτων τεμαχίων φέρουσι καὶ βραχείας ἐπιγραφὰς ἀρχαϊκάς, δυσερμηνεύτους ὅμως καὶ πιθανῶς ἀχρήστους διὰ τὸ ἔργον τῆς ἀναπαραστάσεως. Ἔκ τε τῆς τέχνης δὲ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων καὶ ἐκ τῶν γραμμάτων τῶν εἰρημένων ἐπιγραφῶν τὸ κτίριον δὲν φαίνεται ὅτι ἦτο πολὺ παλαιόν, ἴσως δὲ νεώτερον τῶν Μηδικῶν.

Ἐκ τῶν λοιπῶν εὑρημάτων ἀξιοσημείωτον εἶνε τεμάχιον μαρμαρίνου ἀναγλύφου φέροντος ἐλλιπῆ ἀρχαϊκὴν ἐπιγραφήν, ἐφ' οὗ διακρίνεται τὸ παρὰ τὴν δεξιὰν ὠμοπλάτην καὶ τὸ στέρνον μέρος ζῴου τινός, ἴσως κάπρου, προσέτι δὲ καὶ ἐπιγραφαί τινες ῥωμαϊκῶν χρόνων, ὧν αἱ πλείονες ἀναθηματικαὶ τῷ «*Ἀπέλλωνι*». Ἐν γένει τὸ κατὰ τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου μέρος τοῦ ἱεροῦ, ἔνθα περιωρίσθη ἡ ἀνασκαφὴ φαίνεται πολλάκις κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἀνεσκαμμένον καὶ ὡς ἐκ τούτου πενιχρὸν εἰς ἀρχαιο-

λογικὰ εὑρήματα, διότι καὶ ἐκ τῶν εὑρεθέντων τὰ πλεῖστα ἦσαν ἐνῳκοδομημένα ἐν τοῖς τοίχοις τῆς Ἁγίας Κυριακῆς ἢ ἄλλων κτιρίων ὄχι πολὺ παλαιοτέρων αὐτῆς. Ὀλίγον δὲ κατωτέρω τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου ἀπεκαλύφθη ἱκανὸν τέως ἄγνωστον μέρος τοῦ περιβόλου τοῦ ἱεροῦ, πλησίον τοῦ ὁποίου εὑρέθησαν καὶ πολυάριθμα, ἀλλ' ὅλως ἀσήμαντα μικκύλα ἀναθηματικὰ ἀγγεῖα πήλινα καὶ ὄστρακα ἀγγείων πρὸ πάντων γεωμετρικῶν, ὀλίγα δὲ καὶ προϊστορικῶν καὶ ὑστερωτέρων χρόνων. Κατωτέρω κατὰ τὴν κλιτὺν τοῦ λόφου δὲν ἐγένετο σκαφή τις, ἐλέγετο ὅμως ὅτι αὐτόθι ἀνευρέθη μικρόν τι χαλκοῦν εἰδώλιον νεανικῆς μορφῆς γυμνῆς φερούσης κράνος καὶ ἐχούσης τὸ σῶμα συγκεκαμμένον καὶ τοὺς πόδας διεστηκότας ὡς ἐν ἅλματι. Τὸ εἰδώλιον τοῦτο παραχωρηθὲν ὑπὸ τῆς εὑρούσης αὐτὸ γυναικὸς κατετέθη εἰς τὸ ἐν Σπάρτῃ μουσεῖον, ἐκ δὲ τῆς εὑρέσεως αὐτοῦ ἐπιτρέπεται νὰ συμπεράνῃ τις ὅτι πιθανῶς δύνανται νὰ εὑρεθῶσιν αὐτόθι καὶ ἄλλα ἀναθήματα ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

Ἐκ τῶν εὑρημάτων τὰ σπουδαιότερα καὶ τὰ μὴ ὀγκώδη μετηνέχθησαν εἰς τὸ ἐν Σπάρτῃ μουσεῖον τοποθετηθέντα ἐν αὐτῷ προσωρινῶς κατὰ τὰ ἐνόντα καὶ καταγραφέντα ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ ὑπὸ Δ. Φιλίου γεγραμμένῳ χειρογράφῳ καταλόγῳ τοῦ μουσείου τούτου ὑπ' ἀριθ. 871-946. Οἱ δὲ ὀγκωδέστεροι καὶ ὀλιγώτερον σπουδαῖοι λίθοι, ἐν οἷς καὶ εἷς ἐνεπίγραφος, διὰ τὸν φόβον ἐνδεχομένης καταστροφῆς ἢ διαρπαγῆς μέλλουσι νὰ ἐνοικοδομηθῶσιν ἐν τῷ προστῴῳ τῆς νέας κτιζομένης ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Κυριακῆς κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε καὶ ὁρατοὶ νὰ εἶνε καθ' ἅπαν τὸ μῆκος αὐτῶν καὶ εὐκόλως νὰ δύνανται νὰ ἐξαχθῶσι διὰ μικρᾶς δαπάνης ἄνευ βλάβης τῆς ἐκκλησίας.

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΚΙΑΣ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΧΑΙΡΩΝΕΙᾼ, ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΟΡΧΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΝ ΦΩΚΙΔΙ.

Αἱ ἐν Χαιρωνείᾳ, παρὰ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ ἐν Φωκίδι ἀνασκαφαὶ ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀπὸ τοῦ τέλους Ἀπριλίου μέχρις ὑπερμεσοῦντος τοῦ Νοεμβρίου.

Ἐν Χαιρωνείᾳ προήχθη σημαντικῶς ἡ σκαφὴ τοῦ παρὰ τὸν νῦν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν προϊστορικοῦ ἐκείνου τύμβου, ὅστις ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1902, ὅτε τὸ πρῶτον ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ ἤρχισε, δὲν ἔπαυσε παρέχων πλῆθος ἀγγείων, εἰδωλίων καὶ ἐργαλείων τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος. Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ συναγωγὴ αὕτη ηὔξησεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ συναπαρτισθῶσιν ἐκ τῶν ἀπειροπληθῶν ὀστράκων πάμπολλα ἀξιόλογα μικρὰ καὶ μεγάλα ἀγγεῖα, πληροῦντα νῦν ἱκανὰς προθήκας τοῦ νεοδμήτου τῆς Χαιρωνείας μουσείου. Τὰ σημαντικώτερα τούτων εἶναι τὰ ἐπὶ λευκοῦ ἢ λευκοκιτρίνου ἐπιχρίσματος φέροντα γραφικὸν διάκοσμον μὲ χρῶμα κόκκινον, λαμπερόν, παχύρρευστον [1]).

Ἐντὸς τῆς ἀρχαίας πόλεως Χαιρωνείας ἀνεσκάφη ἡ ὀρχήστρα τοῦ γνωστοῦ μικροῦ θεάτρου, τοῦ μικροτάτου πάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι. Οὐδὲν ὅμως ἄξιον λόγου εὑρέθη. Ἀλλ᾽ ὀλίγον κατωτέρω αὐτοῦ εἰς τὰ καλύπτοντα ὅλον τὸ ἔδαφος τοῦ σημερινοῦ χωρίου ρωμαϊκῶν καὶ βυζαντηνῶν κτιρίων λείψανα εὑρέθησαν βάθρα τινὰ ἀγαλμάτων ρωμαϊκῶν χρόνων ἐνεπίγραφα, κίονες μονόλιθοι ἐκ γρανίτου καὶ

[1]) Συνεκολλήθησαν καὶ τέλεια ἀγγεῖα ἀπήρτισαν ὡσαύτως τὰ πέρυσιν ἐν τῷ τύμβῳ τοῦ Δραχμανίου εὑρεθέντα προμηκυναϊκὰ ἀγγεῖα, ἀνήκοντα εἰς τὸν πρωϊμον χαλκοῦν αἰῶνα.

στυλοβάται προσέτι ἑλληνικῶν κτιρίων, παντελῶς κατὰ τἆλλα κατεστραμμένων.

Παρὰ τὸν Ὀρχομενὸν ἀνεσκάφη τελείως ὁ μέγας τύμβος, ὅστις ἐκ τῆς δοκιμαστικῆς ἐργασίας τοῦ 1904 εἶχεν ἀποδειχθῆ ὕψος ἔχων ὀκτὼ περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους. Ἡ ξηρασία τοῦ φθινοπώρου ἐπέτρεψε ν' ἀπομακρυνθῶσιν ἐκ τοῦ κέντρου αὐτοῦ πάντες οἱ κατὰ τὸ πλεῖστον ὀγκώδεις φερτοὶ λίθοι, οἵτινες ἐσχημάτιζον τὸν στερεὸν οὕτως εἰπεῖν πυρῆνα τοῦ τύμβου, ἔχοντα διάμετρον ἑπτὰ περίπου μέτρων καὶ ὕψος δύο. Κατὰ τοῦτο ὁ μυκηναϊκὸς οὗτος τύμβος τοῦ Ὀρχομενοῦ ὡμοίαζεν ἐντελῶς πρὸς τὸν πολὺ μικρότερον προμυκηναϊκὸν τοῦ Δραχμανίου, τὸν ὁποῖον πέρυσιν ἀνέσκαψα. Ἀλλ' ἐνῷ ὁ τοῦ Δραχμανίου παρέσχεν εἰς τὸ βάθος τάφον γυναικὸς μετὰ κτερισμάτων ποικίλων, ἤτοι ἀξιολόγων ἀγγείων καὶ χρυσῶν τινων κοσμημάτων, ὁ τοῦ Ὀρχομενοῦ ἀπεδείχθη ἄμοιρος παντὸς τοιούτου εὑρήματος. Τοιουτοτρόπως μένει ἀνεξήγητον, ποῖον σκοπὸν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἡ τεχνητὴ συσσώρευσις τῶν λίθων ἐκείνων καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν ἀνέγερσις τοῦ μεγαλοπρεποῦς τύμβου, ὅστις ἐξ ἀρχῆς ἐπιστεύθη ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κρύπτῃ ἄλλο τι ἢ τάφον σύγχρονον πρὸς τὰ ἐν αὐτῷ εὑρεθέντα μυκηναϊκῶν μόνον ἀγγείων θραύσματα.

Ὀλίγον ἀπωτέρω αὐτοῦ παρὰ τὸ χωρίον Βρανέζι ἀνεσκάφησαν καὶ πάλιν τάφοι γεωμετρικῆς ἐποχῆς, οἵτινες παρέσχον ὡραῖα μεγάλα γεωμετρικὰ ἀγγεῖα καὶ χρυσᾶ τινα μικρὰ ἀντικείμενα.

Ἐν Φωκίδι, εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῶν ἀρχαίων Ἀβῶν, ἐγγὺς τοῦ σημερινοῦ χωρίου Ἐξάρχου, ἀνεσκάφησαν πάμπολλοι τάφοι, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήχθησαν πολύτιμα ἀγγεῖα τοῦ τετάρτου καὶ πέμπτου αἰῶνος, εἰδώλια καὶ προσωπεῖα, χαλκᾶ ἀντικείμενα, λάρνακες νεκρῶν πήλιναι, στῆλαι ἐνεπίγραφοι ἐπιτύμβιαι, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ κοσμήματα,

συγκροτήσαντα τὴν πλουσίαν νῦν τοιούτων εὑρημάτων συλλογὴν τοῦ μουσείου τῆς Χαιρωνείας.

Ὅμοια ἀγγεῖα καὶ προσωπεῖα παρέσχον καὶ οἱ τάφοι τοῦ ἀρχαίου Πανοπέως, τοῦ σημερινοῦ χωρίου Ἅγιος Βλάσιος, ἔνθα ὁμοίως ἐπὶ χρόνον τινὰ ἐνηργήθη ἀνασκαφή.

Ὀλίγον ἀπωτέρω ἐζητήθη κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Παυσανίου τὸ Φωκικὸν λεγόμενον, ἤτοι τὸ κτίριον ἔνθα συνήρχοντο εἰς κοινὸν σύλλογον τῶν φωκικῶν πόλεων οἱ ἀντιπρόσωποι. Ὁ τόπος οὗτος, λεκάνη ἱκανῶς εὐρεῖα, κεῖται εἰς τὸν ἔσχατον μυχὸν τῆς μεταξὺ Δαυλείας καὶ Πανοπέως πεδιάδος, διαρρέεται ὑπὸ ποταμίου, ἔχει μεγάλην πηγὴν ὕδατος, Κεφαλόβρυσον λεγομένην, περικυκλώνεται ὑπὸ βουνῶν καὶ εἶνε ὠχυρωμένος κατὰ τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἔξοδον δι' ἀρχαίων φρουρίων, ὧν τὸ ἕτερον σώζεται σχεδὸν ἀκέραιον. Ἀλλ' ἐκ τοῦ κτιρίου δὲν εὑρέθη σωζόμενον ἄλλο τι πλὴν τῶν ὀγκωδῶν βάσεων μεγάλων στηλῶν.

Ἀποτελεσματικωτέρα ὑπῆρξεν ἡ ἔρευνα εἰς τὴν τρίοδον, ἥτις πολὺ μᾶλλον εὔλογον εἶνε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ Σχιστὴ ὁδὸς τοῦ Παυσανίου παρὰ ἡ λεγομένη σήμερον Στενή, ἥτις περαιτέρω τῆς θέσεως τοῦ Φωκικοῦ φέρει ἐκ τῆς Βοιωτίας παρὰ τὸν Πανοπέα εἰς τοὺς Δελφούς. Ἡ τρίοδος αὕτη σχηματίζεται ἀκριβῶς εἰς τὴν θέσιν Νταβελαΐκα μεταξὺ τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τοῦ Ξεροβουνίου (Κίρφιος), ἔμπροσθεν τοῦ μονήρους βραχώδους λόφου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ μνημεῖον τοῦ Μέγα. Μεταξὺ τῶν βράχων τοῦ λόφου τούτου καὶ εἰς τὴν ῥίζαν του εὑρέθησαν πλεῖστα λείψανα οἰκήσεων προϊστορικῶν, παρὰ δὲ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ χειμάρρου, ὅστις κατέρχεται ἐκ τοῦ Ζεμενοῦ, ἀπεκαλύφθησαν εἰς μέγα διάστημα τὰ ἐκ λίθων μεγάλων ἀποτελούμενα κράσπεδα τῆς ἀρχαίας ἁμαξιτῆς κατὰ τὸν χῶρον ἀκριβῶς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἀρχαῖος μῦθος τοποθετεῖ τὰ κατὰ τὴν μοιραίαν συνάντησιν τοῦ Λαΐου καὶ τοῦ Οἰδίποδος συμβάντα.

Εἰς τὸ χωρίον Δίστομον, ἤτοι τὴν ἀρχαίαν Ἄμβρωσον, ἀνεσκάφησαν τάφοι τινὲς ἑλληνικοὶ καὶ ρωμαϊκῶν χρόνων, ἐξ ὧν εἷς περιεῖχε καὶ ἀξιόλογα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ κτερίσματα. Καὶ ἐπιγραφαί τινες ὑστέρων χρόνων εὑρέθησαν παρὰ τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου, ἥτις ἀναμφιβόλως εἶνε ἱδρυμένη ἐπὶ τῶν θεμελίων ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ναοῦ.

Νοτιώτερον τέλος τοῦ Διστόμου παρὰ τὴν θάλασσαν δεξιὰ τῷ εἰσπλέοντι τὸν τῆς Ἀντικύρας κόλπον ἠρευνήθη ἀρχαία φωκικὴ πόλις, ἥτις καθόσον δυνάμεθα ἐκ τοῦ Στράβωνος νὰ εἰκάσωμεν ἐκαλεῖτο Μάραθος. Ἡ βραχώδης ἀκρόπολις, σήμερον Ἅγιος Θεόδωρος λεγομένη, ὑπέρκειται τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ μεγάλου εἰς τὴν ἐγγὺς μονὴν τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ ἀνήκοντος ἐλαιῶνος. Πλεῖστα ἐρείπια σώζει ἡ πόλις αὕτη, ἥτις ὡς φαίνεται ἠρημώθη κατὰ τὸν τέταρτον ἤδη πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Τὸ δὲ νεκροταφεῖον αὐτῆς ἀπεδείχθη σῶζον πολλοὺς ἀθίκτους μυκηναϊκοὺς τάφους καὶ πολὺ πλειοτέρους ἑλληνικούς. Χρυσοῖ ὅρμοι ἐκ γεωμετρικῶν τάφων, ἀγγεῖα ἐκ τῶν τάφων τῶν κατόπιν χρόνων καὶ πολλὰ ἐκ τῶν μυκηναϊκῶν, ἔτι δὲ εἰδώλια καὶ νησιωτικοὶ λίθοι ἦσαν τὰ εὑρεθέντα κτερίσματα, κατατεθέντα πάντα εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Χαιρωνείας.

Οἱ μυκηναϊκοὶ τάφοι ἀποτελοῦνται ἐκ μικρῶν χαμηλῶν τετραπλεύρων δωματίων τειχισμένων μὲ μικροὺς λίθους. Οἱ τοῖχοι, καθ' ὅσον ἀνέρχονται, συγκλίνουν πρὸς τὰ ἔσω ὀλίγον, πλάκες δὲ εἶνε ἐπιτεθειμέναι ἐπ' αὐτῶν οὕτως, ὥστε ἡ ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς προβαλλομένη μακροτέρα νὰ στηρίζηται ἐπὶ τῆς βραχυτέρας τῆς ἄλλης καὶ νὰ καλύπτῃ τοιουτοτρόπως μετ' αὐτῆς τὸν τάφον. Κλῖμαξ ὀλίγων βαθμίδων φέρει κάτω τοῦ ἐδάφους πρὸς τὴν διὰ μακρῶν λίθων τειχισμένην εἴσοδον αὐτοῦ. Οἱ ἀνοιχθέντες γεωμετρικοὶ τάφοι ἦσαν βόθροι πλήρης ἀνθράκων, προερχομένων ἐκτῆς

καύσεως τῶν νεκρῶν. Οἱ ἑλληνικοὶ περιεῖχον σκελετοὺς τεθαμμένων νεκρῶν καὶ ἀσήμαντα ἀγγεῖα.

Δεκέμβριος 1907.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΛΥΚΟΣΟΥΡᾼ.

Προσεχῶς περατοῦνται πιθανώτατα αἱ ἐργασίαι πρὸς τοποθέτησιν καὶ συγκόλλησιν τῶν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς Λυκοσούρας εὑρεθέντων ἀγαλμάτων καὶ λοιπῶν ἀρχαίων.

Κύριον ἡμῶν ἔργον ἦτο ἡ συγκόλλησις καὶ ἀνίδρυσις τῶν κολοσσαίων ἀγαλμάτων τοῦ Δαμοφῶντος, ἥτις ἐξετελέσθη, ἐφ᾿ ὅσον τοῦτο ἦτο δυνατόν, διὰ τοῦ τεχνίτου τοῦ ἐθνικοῦ Μουσείου Π. Καλούδη.

Διὰ τῶν εὑρεθέντων τεμαχίων κατωρθώθη νὰ συντελεσθῇ καὶ νὰ ἀνιδρυθῇ ὅλος ὁ κορμὸς τῆς Δήμητρος μέχρι τῶν μηρῶν, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ κορμοῦ τῆς Ἀρτέμιδος· τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀρτέμιδος συνεκολλήθησαν καὶ οἱ πόδες καὶ αἱ χεῖρες, ἀλλ᾿ εἶνε ἀδύνατον νὰ προσαρμοσθῶσιν εἰς τὸν κορμόν, ὁμοίως δὲ καὶ τῆς Δήμητρος ἀπετελέσθη τὸ κάτω μέρος τοῦ δεξιοῦ σκέλους καὶ τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ ἀριστεροῦ, ἀλλὰ καὶ ταῦτα δὲν ἐγένετο δυνατὸν νὰ προσαρμοσθῶσιν εἰς τὸ λοιπὸν σῶμα.

Τῆς Δεσποίνης συνετελέσθησαν οἱ βραχίονες, τὸ ἄνω μέρος τοῦ στήθους μετὰ τοῦ λαιμοῦ, διάφορα μέρη τῶν μετ᾿ ἀναγλύφων ἐνδυμάτων, τὸ περὶ τοὺς μηροὺς μέρος, καλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ κεκοσμημένου δι᾿ ἀναγλύφων ἱματίου καὶ ἔχοντος εἰσέτι μέρος τῆς κίστης, ἧς ἕτερον μικρὸν τεμάχιον εὕρηται ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ τῆς θεοῦ.

Τοῦ Ἀνύτου εὑρέθησαν καὶ συνεκολλήθησαν μόνον διάφοροι πλάκες μετὰ πτερυγίων, αἵτινες ἦσαν ἀνηρτημέναι κατὰ τὸ κάτω μέρος τοῦ θώρακος αὐτοῦ, καὶ ὀλίγα μέρη ἐκ τῶν σκελῶν καὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

Ἐπίσης κατηρτίσθησαν πολλὰ μέρη τοῦ θρόνου, ἐφ' οὗ, ὡς φαίνεται, ἦσαν ἀνάγλυπτοι πτυχαὶ ὑφασμάτων.

Ἡ καταστροφὴ εἶνε δυστυχῶς μεγάλη καὶ αἱ ἐλλείψεις πλεῖσται, ἐν τούτοις καὶ τὸ μικρὸν μουσεῖον τῆς Λυκοσούρας διὰ τῆς ἀνιδρύσεως τῶν ἀγαλμάτων τούτων γίνεται ἓν ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων δευτερευόντων μουσείων ἡμῶν, καὶ ἡ ἀναπαράστασις τῶν ἀγαλμάτων δύναται ἤδη εὐκόλως νὰ γίνῃ σχεδὸν μετ' ἀπολύτου βεβαιότητος τῇ βοηθείᾳ καὶ τῶν πληροφοριῶν τοῦ Παυσανίου.

Πλὴν τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Δαμοφῶντος συνεκολλήθησαν καὶ τοποθετοῦνται διάφορα ἄλλα δευτερευούσης σημασίας γλυπτά, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξέχουσι μία πλουσίως δι' ἀρχιτεκτονικῶν κοσμημάτων κεκοσμημένη ἱερὰ τράπεζα, καὶ ἑτέρα, πιθανῶς ὁμοία ἱερὰ τράπεζα, ἐπὶ τῆς προσόψεως τῆς ὁποίας εἶνε ἀναγεγλυμμένοι δύο λέοντες ἀντωποί, ἔχοντες τοὺς προσθίους πόδας ἐπὶ μεγάλου κυμβάλου.

Τὰ μικρότερα τεμάχια τοποθετοῦνται ἐπὶ θηκῶν κατασκευασθεισῶν διὰ τῶν χονδρῶν σανίδων, αἵτινες εἶχον ὑπολειφθῇ ἐκ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ μουσείου.

Προέβην πρὸς τούτοις εἰς τὸν καθαρισμὸν τῶν διαφόρων οἰκοδομημάτων, ἅτινα εἶχον ἐπικαλυφθῇ δι' ἰλύος κατὰ τὸν παρελθόντα δριμὺν χειμῶνα, καὶ εἰς μικρὰν συμπληρωτικὴν ἀνασκαφὴν ἐπὶ τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ μεγάρου, διὰ δύο ἐργατῶν, οἵτινες πλὴν τῶν τακτικῶς ἐργαζομένων ἐν τῷ μουσείῳ, ἦσαν ἐνίοτε ἀναγκαῖοι διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν λίαν ὀγκωδῶν τεμαχίων.

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΕΥΒΟΙΑι

Ὅπως ἀκριβέστερον ὁρισθῇ ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐτάφησαν οἱ νεκροὶ ἐν τοῖς παρὰ τὴν Χαλκίδα γνωστοῖς ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους τάφοις, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ σκάψωμεν περὶ τὴν συστάδα τῶν ἑπτὰ τάφων, ἔνθα ἕνεκα τῆς τοῦ λίθου μείζονος σκληρότητος ὑπῆρχεν ἐλπὶς ὅτι οἱ εὑρεθησόμενοι τάφοι ἔμελλον νὰ εἶνε κενοὶ χώματος. Καὶ εὕρομεν μὲν πέντε τάφους περὶ τὴν συστάδα ταύτην, ἀλλ' ἀτυχῶς καὶ τούτους πλήρεις χώματος. Τῶν τάφων τούτων ἰδίας μνείας εἷς εἶνε ἄξιος διά τε τὸ μέγεθος αὐτοῦ (πλάτ. μ. 3 μήκ. 2 ὕψ.1,60) καὶ διότι ἐν αὐτῷ οἱ νεκροὶ ἔκειντο ἐπὶ δύο στρωμάτων, ὁ μὲν εἰς βάθος μ.1,20, ὁ δὲ κάτωθεν αὐτοῦ μετὰ στρῶμα ἄμμου μ.0,40. Τὰ ὀστᾶ τῶν νεκρῶν τοῦ μὲν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ στρώματι ἦσαν τετριμμένα λίαν, τοῦ δὲ ἐν τῷ βαθυτέρῳ εὑρέθη ὁ σκελετὸς σχεδὸν πλήρης ἐν δεξιᾷ τῆς εἰσόδου κείμενος. Τὸ κρανίον ἔκειτο πρὸς ἀνατολὰς μεταξὺ δύο λίθων, τὰ δὲ ἄλλα ὀστᾶ ἐπὶ εὐθείας γραμμῆς μὴ ὑπερβαινούσης τὸ μέτρον, ἐξ οὗ καταδείκνυται ὅτι τὰ ἄκρα δὲν ἦσαν κεκαμμένα ἀλλὰ τεταμένα. Τούτου τοῦ σκελετοῦ διεσώσαμεν τὰ ὀστᾶ τῆς κεφαλῆς, ἅτινα εἶνε λεπτὰ καὶ εὔθρυπτα, τέσσαρας ὀδόντας, τῶν πλευρῶν τινας καὶ τὸ ἕτερον τῶν μηρικῶν ὀστῶν. Ἐν τοῖς τάφοις τούτοις εὑρέθησαν νέα εἴδη ἀγγείων καὶ ἐκ τῶν λεγομένων κατόπτρων ἓν ἔχον ἀρτάνην δικελλοειδῆ, ὡς καί τινα τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἀλλὰ φέρον ἐν τῷ μέσῳ ὀπήν, ἵνα που ἀναρτᾶται. Τῶν ἀγγείων τούτων ἓν μὲν εἶδος εἶνε πρόχοι ἔχουσαι γάνωμα ἐρυθρὸν καὶ λαβήν, βάσιν δὲ στρογγύλην ἢ περὶ τὸν ὀμφαλὸν πεπιεσμένην, λαιμὸν μακρόν πως καὶ καὶ στόμιον ῥαμφοειδές. Ἕτερον εἶδος εἶνε ποτήριον μέλαν ἔχον λαιμὸν πλατυνόμενον ἐν τοῖς χείλεσι πρὸς τὰ ἔξω,

φέρον δὲ λαβὴν ἢ προεξοχὴν κυρτὴν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὀξεῖαν περὶ τὸ ἄκρον. Καὶ πρόχοι μὲν εὑρέθησαν ἕξ, ὧν αἱ μὲν τρεῖς ἀκέραιαι, αἱ δὲ ἄλλαι τεθραυσμέναι, ποτήρια δὲ δύο, ὧν τὸ μὲν ἔχει λαβήν, τὸ δ' ἄλλο κυρτὴν προεξοχήν. Πρὸς τούτοις εὑρέθησαν περόναι χαλκαῖ καὶ ἄλλα πήλινα ἀγγεῖα ὅμοια τοῖς πέρυσιν εὑρεθεῖσιν.

Γινώσκοντες ὅτι ἐν Καρυστίᾳ ὑπῆρχον τάφοι θολωτοί, ὧν ἡ κορυφὴ πρὸ πολλοῦ εἶχε καταπέσει, ἐπεχειρήσαμεν τὴν διερεύνησιν αὐτῶν. Καὶ πρῶτον μὲν τοῦ ἐν Ὀξυλίθῳ ὄντος. Τούτου ἡ διάμετρος ἐπὶ τῆς βάσεως εἶνε μέτ. 4,60, τὸ δὲ σῳζόμενον ὕψος τὸ μέγιστον τρία μέτρα. Εἶνε κατεσκευασμένος ἐξ ἐγχωρίων λίθων ἀκατεργάστων προσηρμοσμένων ἄνευ τινος ὕλης συνδετικῆς, τῶν μεταξὺ μικρῶν κενῶν πληρουμένων δι' ἄλλων λίθων μικροτέρων. Ἡ εἴσοδος αὐτοῦ καὶ ἡ θύρα, ἧς τὸ πλάτος ἐπὶ τῆς βάσεως εἶνε μ. 0,80 ἦτο κατεστραμμένη. Ὡς ἐγένετο ἡμῖν δῆλον ἐκ τῶν σῳζομένων ὀστῶν καὶ ἐκ τῶν κτερισμάτων, οἱ νεκροὶ ἔκειντο ἑκατέρωθεν τῆς εἰσόδου καὶ ἀντικρὺ αὐτῆς, εἷς δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ, ὅστις ἦτο κεκαυμένος. Πλὴν τῶν ἀνθρωπίνων ὀστῶν συνελέξαμεν καὶ πληθὺν ὀστῶν ζῴων, βοῶν, προβάτων, αἰγῶν, χοίρων, κυνῶν. Κτερίσματα μνείας ἄξια πλὴν πλήθους συντριμμάτων Μυκηναϊκῶν ἀγγείων εὑρέθησαν καὶ τάδε· 1) λίθος ἀχάτης ἀνήκων πιθανῶς εἰς ὅρμον γυναικὸς φέρον ἔγγλυφον ἀντιλόπην ἐν μέσῳ δένδρων, 2) ἑπτὰ κόκκοι ὅρμου, ὧν ὁ μὲν λίθου σαρδίου διάτρητος καὶ ἔχων ἐντομάς, πέντε ἐκ μάζης ὑαλοειδοῦς κυανοῖ, εἷς ἐκ κρυστάλλου φυσικοῦ, 3) μικρὸν πτηνὸν ἐκ κρυστάλλου καθήμενον ἐπὶ βάσεως διατρήτου, 4) εἴκοσι καὶ ἓξ σπονδύλια ἢ κομβία ἐκ πυρίτου λίθου διαφόρου μεγέθους καὶ χρώματος, 5) ἡμισέληνος μικρὰ μολυβδίνη περὶ τὸ ἄκρον ὀξεῖα, 6) πλεῖστοι ᾠοειδεῖς χάλικες ποτάμιοι ἢ θαλάσσιοι ποικίλοι τὸ χρῶμα καὶ τὸ μέγεθος.

Δεύτερον θολωτὸν τάφον ὅμοιον μὲν κατὰ τὰ ἄλλα, μείζονα δὲ καὶ κάλλιον σῳζόμενον διηρευνήσαμεν τὸν ἐν ἀριστερᾷ τῆς εἰς ***Κατακαλοῦ*** ἀγούσης ὁδοῦ παρὰ τὸ Βρυσάκι, εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας τῶν Ταμυνῶν ἢ τοῦ νῦν Ἀλιβερίου. Τούτου ἡ εἴσοδος μήκους μ. 3,90 ἦν ἔξωθεν καλῶς κεκαλυμμένη διὰ χώματος καὶ διὰ τοῦτο ἀφανής. Ὑπεράνω αὐτῆς καθ' ὅλον τὸ μῆκος σχηματίζεται τρίγωνον, ὡς καὶ ἐν τοῖς τῶν Μυκηνῶν ὁμοίοις τάφοις, ὅπερ ἔσωθεν μὲν ἦτο ἀνοικτόν, ἔξωθεν δὲ πεφραγμένον ὑπὸ τοίχου πάχους μ. 1,30. Ἡ θύρα κειμένη πρὸς δυσμὰς ἔνδον ἀναλημμάτων μήκους μ. 6,95 ἔχει ὕψος μὲν 1,65 μ. πλάτος δὲ 0,80 μ. φέρει δὲ ὑπέρθυρα, ὧν τὸ μὲν ἔξωθεν τὸ πρὸς τὴν ὁδὸν ἔχει μῆκος 1,53, πάχος 0,37, πλ. 0,57, τὸ δὲ ἔσωθεν μῆκος μὲν 1,88 μ. πάχος 0,30, πλ. 0,56. Πᾶσα δὲ ἡ εἴσοδος ἡ μεταξὺ τῶν δύο ὑπερθύρων καλύπτεται ὑπὸ δύο μόνον λίθων. Ἡ διάμετρος τοῦ τάφου ἐπὶ τῆς βάσεως εἶνε μ. 5,60, τὸ σῳζόμενον μέγιστον ὕψος 4,70, τὸ δ' ἐλάχιστον 3,50. Οἱ νεκροὶ ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ πάντες ἦσαν κεκαυμένοι, εὑρέθησαν δὲ εἰς βάθος 0.80 τοῦ μέτρου κάτωθεν ὀστῶν, βοῶν, προβάτων, αἰγῶν καὶ χοίρων. Πλὴν ἐλαχίστων θραυσμάτων μὴ δυναμένων νὰ ἀποτελέσωσιν ἀγγεῖον πλῆρες καί τινων ὀστῶν ἡμικαύστων οὐδὲν ἄλλο ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ εὕρομεν. Ὡς εἰκάζομεν, τὰ κτερίσματα τῶν ταφέντων νεκρῶν ἦσαν τεθειμένα ἐπὶ τοῦ ἄνωθεν τῆς εἰσόδου ὑπάρχοντος τριγωνοειδοῦς κενοῦ, διηρπάγησαν δὲ ὑπὸ τοῦ τὸ πρῶτον κατελθόντος ἐκ τῆς καταπεσούσης κορυφῆς.

Τρίτον τάφον ὅμοιον κατὰ τὰ ἄλλα τοῖς προειρημένοις ἀλλὰ μικρότερον καὶ μὴ ἔχοντα ὑπεράνω τῆς εἰσόδου τριγωνοειδὲς κενὸν εὕρομεν παρὰ τὴν κώμην Μπελλούσια ἐν ἀριστερᾷ τῆς εἰς Κύμην ὁδοῦ. Καὶ τούτου ἡ εἴσοδος ἔξωθεν ἦτο καλῶς πεφραγμένη διὰ χώματος λίαν πεπιεσμένου.

Ἔχει διάμετρον ἐπὶ τῆς βάσεως 4,20, ὕψος δὲ 2,95. Τοῦ τάφου τούτου ἡ κορυφὴ σχεδὸν σῴζεται, διότι τὸ ἥμισυ τῆς πλακὸς τῆς καλυπτούσης αὐτὴν κεῖται κατὰ χώραν. Τὸ μῆκος τῆς εἰσόδου κειμένης πρὸς μεσημβρίαν ἀπὸ τῆς ἔξωθεν μέχρι τῆς ἔσωθεν θύρας εἶνε μ. 2,75, καλύπτεται δὲ ὑπὸ πέντε λίθων συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπερθύρων τῆς ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν θύρας. Καὶ ἐν τούτῳ εὑρέθη πλῆθος ὀστῶν ζῴων ἀναμίκτων ἀνθρωπίνοις. Κτέρισμα εὕρομεν μόνον ἓν σπονδύλιον μικρὸν ἐκ πυρίτου λίθου, θραύσματα δὲ ἀγγείων τινὰ σύγκεινται ἐκ δύο στρωμάτων, ὧν τὸ μὲν ἔξωθεν ἐρυθρόν, τὸ δ' ἔσωθεν ὑποπράσινον.

Ἐν Ὀξυλίθῳ ἐν θέσει Πτελέᾳ πέραν τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ εὕρομεν οἰκοδόμημα τετράγωνον ἐκ μεγάλων λίθων πεποιημένον, ὅπερ κοινῶς μὲν καλεῖται πύργος, πράγματι δὲ εἶνε ἀρχαῖος ναός. Τούτου τὸ μὲν μῆκος εἶνε μ. 8,35, τὸ δὲ πλάτος 6,17. Τὸ πάχος τοῦ προσθίου τοίχου καὶ τῶν ἑκατέρωθεν πλευρῶν εἶνε 0,90, τοῦ δὲ ὀπισθίου 0,60. Εἰς ἀπόστασιν μέτρων 5,85 ἀπὸ τῆς προσόψεως ὑπάρχει διάμεσος τοῖχος μήκους 4,45, πάχους 0,60. Τὸ ὕψος τοῦ μὲν τοίχου τῆς προσόψεως εἶνε 1,10, τοῦ δὲ ὀπισθίου, 1,90. Ἡ κατασκευὴ τῶν τοίχων ἔσωθεν δὲν εἶνε οἵα καὶ ἔξωθεν, διότι, ἐν ᾧ ἔξωθεν οἱ τοῖχοι εἶνε ἐκ μεγάλων τετραγώνων ἢ τριγωνικῶν λίθων, ὧν ὁ μέγιστος εἶνε μήκους μ. 2,90, ἄνευ παρεμβολῆς μικροτέρων ἔσωθεν εἶνε ἐκ μικρῶν. Τὸ ἀπὸ τῆς προσόψεως μέχρι τοῦ διαμέσου τοίχου διάστημα εἶνε ἐπεστρωμένον κεράμοις τετραγώνοις, μήκους 0,60, πλ. 0,50, πάχ. 0,005. Ἐκ τῆς στρώσεως ταύτης καὶ ἐξ ὑπερθύρου μαρμαρίνου μήκους 1,69, ὅπερ εἶνε τετοιχισμένον ἐν τῷ διαμέσῳ τοίχῳ, πειθόμεθα ὅτι ὁ ναὸς οὗτος πολλὰς ἔπαθε τὰς διασκευὰς καὶ μεταβολάς. Ἐν δεξιᾷ τῆς προσόψεως ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς σῴζεται προέκτασις τοῦ τοίχου μήκους 2,30.

Ἐν δὲ τῷ ἀγρῷ τοῦ Βελισαρίου ἐν πληθύϊ θραυσμάτων ἀμφορέων καὶ ὑδριῶν προερχομένων πάντως ἐξ ἀγγειοπλαστείου ἐκεῖ που ὄντος εὑρέθη οὖς ἀμφορέως, ἐφ' οὗ εἶνε τετυπωμένη γλαῦξ ἀντωπός.

Τελευταῖον ἐσκάψαμεν ἐν Ἐρετρίᾳ κατὰ πρῶτον μὲν ἐν τῷ ἀγρῷ Ἰωάννου Βράκα. Ἐνταῦθα εὕρομεν ἑπτὰ τάφους, ὧν εἷς καλυβίτης, πέντε λάρνακες ἐκ ψαμμίτου λίθου καὶ εἷς κλειδωτός. Καὶ ἐν μὲν τῷ καλυβίτῃ εὑρέθη σκύφος ἔχων κοσμήματα ἔκτυπα καὶ ὑδροχόη μικρὰ ἔχουσα λαβὴν στρεπτήν. Ἐν μιᾷ τῶν λαρνάκων, ἔνθα ἦτο τεθαμμένη γυνὴ εὑρέθη χρυσοῦς δακτύλιος ἔχων ἐπὶ τῆς σφενδόνης κεφαλὴν μεδούσης, κάτοπτρον μετὰ λαβῆς ἐχούσης περίβλημα ξύλινον, πυξὶς μικρὰ ἄνευ γραφῶν καὶ ληκύθιον. Ἐν ἄλλῃ λάρνακι εὑρέθησαν τρεῖς λευκαὶ λήκυθοι ὕψους 0,33 τεθραυσμέναι ὑπὸ τοῦ καταπεσόντος πώματος τοῦ τάφου. Ἐν τῇ μικροτέρᾳ δὲ τῶν λαρνάκων εὑρέθησαν δύο ὑάλινα μυροδόχα ἀγγεῖα, ὧν τὸ ἕτερον ἀκέραιον. Ὁ κλειδωτὸς τάφος περιεῖχε δύο φιάλας τεθραυσμένας.

Ἐν δὲ τῷ ἀγρῷ τῶν ἀδελφῶν Ῥούσσων σκάψαντες εὕρομεν δέκα τάφους, οἵτινες ἀτυχῶς ἦσαν πλήρεις ὕδατος, οὗ ἕνεκα αἱ ἐν ταῖς εὑρεθείσαις λευκαῖς ληκύθοις εἰκόνες πᾶσαι ἦσαν βεβλαμμέναι. Ἐν τούτοις εὑρέθησαν ὀκτὼ ὑδροχόαι, τρία ἀλάβαστρα, ὧν τὰ δύο μέλανα, εἴκοσι καὶ ἓξ ληκύθια ἐρυθρομέλανα μετὰ γραφῶν ἢ κοσμημάτων, δέκα ἓξ φιάλαι, οἰνοχόη μετὰ κοσμημάτων κιτρίνων, δύο πήλιναι χελῶναι, μικρὰ πηλίνη πυξίς, σκύφος, εἴκοσι καὶ τέσσαρες λήκυθοι ἐρυθρομέλαιναι μετὰ γραφῶν ἢ κοσμημάτων καὶ λευκαί, ὧν αἱ εἰκόνες εἶνε ἐφθαρμέναι. Ἐν ἑνὶ δὲ τούτων, ἐν τάφῳ γυναικὸς εὑρέθησαν καὶ τάδε· 1) ζεῦγος ἐνωτίων χρυσῶν, ἐν οἷς εἰκονίζεται γυνή, ἣν πειρᾶται νὰ ἁρπάσῃ ἀνὴρ ἐν δεξιᾷ αὐτῆς ὤν· ἐν ἀριστερᾷ εἰκονίζεται λέων ὁρμῶν πρὸς τὸν ἄνδρα. Τὰ ἐνώτια φέρουσι κά-

τωθεν κροσσούς, ἀφ' ὧν κρέμαται θαλάσσιον ὄστρακον. Ἐν τῷ ἑνὶ τῶν ἐνωτίων λείπει εἷς κροσσὸς καὶ ἡ δεξιὰ ῥόδαξ, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ λείπουσι δύο κροσσοί· 2) δακτύλιος χρυσοῦς στρεπτὸς ἔχων σφενδόνην ἀμυγδαλοειδῆ φέρουσαν κόσμημα· 3) μικρὸς δακτύλιος χρυσοῦς παιδὸς μετὰ σφενδόνης ἄνευ κοσμήματος· 4) ἔμβλημα (médaillon) χρυσοῦν περιδεραίου ἔχον ἄνωθεν ῥόδακα, οὐδὲν δὲ εἰκονίζον, ἐπειδή, ὡς φαίνεται, ἡ εἰκὼν ἦτο πεποιημένη ἐξ ὕλης εὐφθάρτου, ἥτις περιρρυεῖσα κατέλιπε τὴν ἐπιφάνειαν ἀνώμαλον· 5) ὅμοιον τῷ προειρημένῳ μικρότερον καὶ ἄνευ ῥόδακος.

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ 1907

Αἱ ἐφ' ἔτος ἀνασκαφαὶ τοῦ ἐν Ὠρωπῷ Ἀμφιαρείου ἤρξαντο τῇ 23ῃ ἰουλίου, διεκόπησαν δὲ ὀκτωβρίου φθίνοντος. Ἐργασίαι ἐγένοντο ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὀχθῶν τοῦ χειμάρρου.

Α') Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης. Ἐν τοῖς πρὸς Δ. τοῦ ναοῦ (τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ λαμβανομένης ὡς ἀνατολικῆς πλευρᾶς) μεταγενεστέροις δωματίοις, ἐπαναληφθείσης τῆς σκαφῆς, ηὑρέθησαν τεμάχια εἰδωλίων πηλίνων, τεμάχιον μαρμαρίνου Ἑρμοῦ τετραγώνου καὶ τεμάχια πηλίνης λουτροφόρου μελαμμόρφου τῆς 5ης π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος, ἐφ' ὧν σῴζεται κεφαλὴ καὶ ποὺς ἵππου καλπάζοντος πρὸς δεξιά.

Β') Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης. Ἐπανελήφθη ἡ σκαφὴ τοῦ ἀγροῦ ὅν, ὡς καὶ πέρυσιν ἐρρήθη, ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑται-

ρεία ἔχει ἀγοράσασα παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ Σπυρ. Κοληγεώργα. Ἐν τῷ ἀγρῷ τούτῳ ἑκατέρωθεν τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ, ἥτις ἄγει ἐξ ἀνατολῶν διὰ τοῦ ἑτέρου ἀγροῦ τῆς Ἑταιρείας (πρ. Σπυρ. Κοληστάση), ἀπεκαλύφθησαν καὶ ἄλλα ἐν Ρωμαϊκοῖς χρόνοις μετασκευασθέντα δωμάτια, ὧν τινα φέρουσιν ἔτι λευκὸν χρῖμα ἐπὶ τῶν τοίχων. Ἐνταῦθα ηὑρέθη κρίκος χρυσοῦς ἐνωτίου συγκείμενος ἐκ κεφαλῆς λέοντος καὶ σώματος ὀφεοειδοῦς, διαμέτρου 0·015 (ἀπόκειται νῦν ἐν τοῖς χρυσώμασι τοῦ Ἀθήνησιν Ἀρχαιολογικοῦ μουσείου), ἔτι δὲ τεμάχια πηλίνων σκύφων μετ' ἐκτύπων κοσμημάτων, σταθμίον χαλκοῦν τετράγωνον (0·057, πάχ. 0·005) φέρον ἐπιγραφὴν ***Ἀμφιαράου*** καὶ τεμάχιον μαρμαρίνης στήλης, ἐφ' οὗ σῴζεται τὸ δεξιὸν ἥμισυ ἐπιγραφῆς, προξενίας τῶν Ὠρωπίων τῆς 3ης π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΤΕΓΕᾼ

Ὁ παρὰ τὸ χωρίον Μαυρίκι τῆς Τεγέας ἐρευνηθεὶς ὑφ' ἡμῶν ναὸς διασῴζει μόνον τὸ $^1/_3$ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ στυλοβάτου, ἐκ δὲ τῶν διαφόρων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν διετηρήθησαν μικρὰ συντρίμματα ἐπὶ τοῦ ναοῦ καὶ πέριξ αὐτοῦ εὑρεθέντα. Τὸ ὑλικόν, ἐξ οὗ κατεσκευάσθη τὸ κτίριον ὅλον συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν θεμελίων κατὰ μέγα μέρος, εἶναι μάρμαρον, διότι οὐχὶ μακρότερον τῆς ἡμισείας ὥρας εὑρίσκονται τὰ ἀρχαῖα λατομεῖα τοῦ γνωστοῦ μαρμάρου τῶν Δολιανῶν. Μέγεθος, καθόσον ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ μέτρησις ἀκριβὴς ἐπὶ τοίχων θεμελίων, τοῦ

ναοῦ εἶναι 14×6. Τύποι βάσεων κιόνων ἀνεγνωρίσθησαν τέσσαρες ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ στυλοβάτου, ὥστε κατὰ ταῦτα ὁ ναὸς ἦτο πρόστυλος. Πτερὸν δὲν ὑπῆρχεν, εἶναι δὲ ἄγνωστον, διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ στυλοβάτου, ἂν καὶ κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν ὑπῆρχε στοά. Ὁ ῥυθμὸς εἶναι δωρικὸς καὶ χρόνων ἀρχαίων, τοῦ τέλους τοῦ 6ου π. Χ. αἰῶνος. Τὰ κιονόκρανα ἐν τούτοις διαφέρουσιν. Ἐν ᾧ τὰ πλεῖστα συντρίμματα δεικνύουσι τὸν γνωστὸν τύπον τοῦ ἀρχαϊκοῦ κιονοκράνου μετὰ τοῦ ἐξωγκωμένου ἐχίνου καὶ τῶν δακτυλίων, ἐπὶ δύο ἄλλων τεμαχίων ἀντὶ μὲν τῶν δακτυλίων παρατηρεῖται ἁπλοῦν χῦμα, ὑπ᾿ αὐτὸ δὲ γλυπτὸν ἀνθέμιον μετὰ φύλλων ἐναλλὰξ εἰς ὀξὺ καὶ πλατὺ ληγόντων. Ταῦτα ὑπενθυμίζουσι μὲν τὸ κιονόκρανον τοῦ ἐν Ποσειδωνίᾳ ναοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐντελῶς ὅμοια.

Ἐκ γλυπτῶν εὑρέθησαν μόνον τεμάχια μικρὰ κολοσσικοῦ ἀγάλματος μετὰ πλατυτάτων πτυχῶν, ὡς αἱ τῶν ἀγαλμάτων τῆς Λυκοσούρας. Συντρίμματα πηλίνων εἰδωλίων εὑρέθησαν πολλά, ἐξ ὧν περὶ τὰ 10 παριστῶσιν ἀσφαλῶς Ἄρτεμιν. Ἕνεκα τούτων καὶ πολλῶν πηλίνων ζῳαρίων, ἰδίως κυνῶν, καὶ τῶν βελῶν, ἐξ ὧν ἠρίθμησα περὶ τὰ 30, ὑποθέτομεν, ὅτι ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ ἐλατρεύετο ἡ Ἄρτεμις. Ἐν τοῖς βαθυτέροις στρώμασι ἐφάνησαν πολλὰ χαλκᾶ τῆς γεωμετρικῆς ἐποχῆς, ὡς καί τινα ἀγγεῖα, δεικνύοντα, ὅτι καὶ παλαιότερον τοῦ μαρμαρίνου ναοῦ ἐτελεῖτο ἐνταῦθα λατρεία.

Ἐν Ἀρβανιτοκερασιᾷ ἐξετέλεσα μικρὰν ἀνασκαφὴν ὁρίσασαν διὰ τοῦ εὑρεθέντος πλήθους κορῶν ὁμοίων πρὸς τὰς περιφήμους τοῦ Ἁγ. Σώστη τὴν θέσιν τεμένους Δήμητρος·

Ἐν Τεγέᾳ αὐτῇ παρὰ τὸ χωρίον Ἰμβραὴμ-Ἐφένδη ἀπεκαλύφθη ἀρχαῖον πολυάνδριον, τετράγωνος δηλ. περίβολος ἐξ ὀγκολίθων περικλείων ἐννέα σκελετούς. Ὅτι οἱ

σκελετοὶ οὗτοι ἀνήκουσιν εἰς πολεμιστὰς ταφέντας ὑπὸ τῆς πόλεως καθιστᾷ πιθανὸν στήλη ἐνεπίγραφος μετ᾽ ὀνομάτων ἀνδρῶν γεγραμμένων κατὰ φυλὰς εὑρεθεῖσα 2 μέτρα μακρὰν τοῦ περιβόλου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14ῃ Δεκεμβρίου 1907.

ΚΩΝΣΤ. Α. ΡΩΜΑΙΟΣ, Καθηγητής.

ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΑΡΚΑΔΙᾼ

Μεταβάντες εἰς Ἀρκαδίαν κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος θέρους, ἐξετελέσαμεν προκαταρκτικάς τινας ἀνασκαφικὰς ἐργασίας παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἀλφειοῦ ἐν τῇ λεκάνῃ τῆς Μεγαλοπόλεως, ἐφ᾽ ὅσον ὁ βραχὺς ἄχρι τῆς ὑετώδους ὥρας τοῦ ἔτους χρόνος ἐπέτρεπεν.

Α΄. Ἐν πρώτοις δοκιμαστικὴν σκαφὴν ἐνηργήσαμεν παρὰ τὸ χωρίον Βρωμοσέλλαν, ὑπεράνω τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας *Θωκνίας*, ἐπὶ λοφοσειρᾶς, παρ᾽ ἣν ὁ ῥύαξ Ἀμίνιος ἑνοῦται μετὰ τοῦ Ἑλισσῶντος, συμβάλλοντος μικρὸν πορρωτέρω εἰς τὸν Ἀλφειόν. Τοιαύτην ἀπόπειραν ἐπέβαλεν ἡ παρὰ Παυσανίᾳ παράδοσις, καθ᾽ ἣν ἡ *Θωκνία* (= Κνωσία, ὡς ἐκ πολλῶν δεδομένων ἐξάγεται) ἐκτίσθη ἀρχικῶς ἐπὶ τοῦ λόφου ὑπὸ τοῦ Θώκνου υἱοῦ τοῦ Λυκάονος (Παυσ. Η΄, 3, 2). Πολλαὶ δοκιμαστικαὶ αὔλακες ἀνοιγεῖσαι εἰς τὰς τρεῖς αὐτόθι κορυφὰς εἰς βάθος χωροῦν ἄχρι τοῦ συμπαγοῦς ὑπεδάφους, κατέδειξαν ὡς ὅλως μυθώδη τὴν παράδοσιν ταύτην. Ἐν μιᾷ μόνῃ τῶν κορυφῶν ἐν μικρᾷ ἐκτάσει εὑρέθησαν κέραμοι καὶ θραύσματα ἀγγείων καλῶν χρόνων, ἐν οἷς καί τινα ἀγγείων ἐρυθρομόρφων· ἀλλ᾽ οὐδὲν ἀπεκαλύφθη ἀρχαίου κτίσματος λείψανον.

Β'. Ὥραν περίπου μακρὰν τῆς Θωκνίας μεταξὺ τοῦ κατὰ τὸν Ἀλφειὸν *Βάθους*, οὗ ἡ θέσις ἀκριβῶς προσδιοριστή, τῆς νῦν ἔτι περιοδικῆς πηγῆς *Ὀλυμπιάδος* καὶ τοῦ χωρίου Μαυριῶν ἐκτεταμένα ἐρείπια (κατὰ τὴν θέσιν μάλιστα Ἁρμακάδια καὶ τὰ πέριξ) δηλοῦσι τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας *Τραπεζοῦντος*, ἀναμφισβητήτως αὐτόθι κειμένης κατὰ τὴν παρὰ Παυσανίᾳ περιγραφὴν τῶν τόπων (Η' 29). Βραχεῖα σκαφὴ πολλῶν κτισμάτων τὰ θεμέλια ἀπεκάλυψε, δι' ἀργῶν λίθων καὶ ἁπλοῦ πηλοῦ ἐκτισμένα, μεταξὺ δὲ αὐτῶν πλῆθος θραυσμάτων ἀγγείων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου, ἀνηκόντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς χρόνους ἑλληνικοὺς οὐ λίαν μεμακρυσμένους. Ἰδιαιτέρως ἄξιον σημειώσεως ὅτι τὰ θεμέλια τῶν αὐτόθι οἰκοδομημάτων ἦσαν ἐκτισμένα ἐπὶ γαιώδους ὅλως ἐδάφους, ἀσταθοῦς, εὐδιαρρήκτου, ὡς καὶ τοῦ νῦν ἀμέσως ὑπερκειμένου χωρίου Κυπαρισσίων, ἐπανειλημμένως ὑποστάντος καταστροφὰς ἐκ σεισμῶν. Οὕτω δὲ φαίνεται ἑρμηνευόμενος ὁ μῦθος, καθ' ὃν ἐν τῇ ἀρκαδικῇ Τραπεζοῦντι ὁ Ζεὺς ἀνέτρεψε τὴν τράπεζαν τοῦ Λυκάονος, παραθέντος αὐτῷ πρὸς ἑστίασιν ἀνθρωπίνους σάρκας.

Γ'. Οὐ μακρὰν τῆς Τραπεζοῦντος, παρὰ τὴν διασφάγα δι' ἧς ῥέων ὁ Ἀλφειὸς μετὰ κοίτης βαθείας καὶ κρημνώδους, καταλείπει τὴν λεκάνην τῆς Μεγαλοπόλεως φερόμενος κατωτέρω, κεῖται τὸ *Βάθος* (νῦν Χούνη) χῶρος ἱερὸς τῶν Μεγάλων θεῶν, αἷς οἱ Ἀρκάδες καὶ ἐπὶ Παυσανίου ἔτι ἦγον ἑορτὴν κατὰ τριετίαν. Μικρὰ αὐτόθι σκαφὴ ἀπεκάλυψε τὰ ἐξ ἀργῶν λίθων θεμέλια μικρῶν οἰκοδομῶν συναφῶν τῇ λατρείᾳ καὶ πληθὺν ἀφιερωμάτων, κυρίως πηλίνων. Ἐκ τῶν εὑρημάτων τούτων τὰ πλεῖστά εἰσι μικρὰ ἀναθηματικὰ ἀγγεῖα ποικίλων σχημάτων καὶ ὅλως ἄκοσμα· εὑρέθησαν δὲ προσέτι πολλὰ πήλινα εἰδώλια τῶν αὐτόθι λατρευομένων θεοτήτων, ἐλάχιστα μὲν πανάρχαια, τὰ πλεῖστα δὲ τῶν μετέπειτα χρόνων, παρεμφέροντα ἐν γένει

πρὸς τὰ τοῦ Ἀργείου Ἡραίου καὶ τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ Ἁγίου Σώστη. Ἐκ τῶν ἄλλων πηλίνων εὑρημάτων σημειωτέα ἰδίᾳ τεμάχια μεγάλου πηλίνου ἀγάλματος (πούς, μέρος ἱματίου), ἀγγεῖον δίκην ὑποδεδεμένου ποδός, δύο πολύφωτοι λύχνοι καὶ μικροὶ πήλινοι χοῖροι· ἐκ δὲ τῶν μεταλλίνων μικρὸν χαλκοῦν ἀγαλμάτιον τῆς ἐκεῖ λατρευομένης Μεγάλης θεᾶς καὶ δύο μικροὶ χαλκοῖ χοῖροι ([1]).

Δ΄. Ἐκ τῶν ἐν τῇ δυτικῇ λεκάνῃ τῆς Μεγαλοπόλεως τύμβων ἀνεσκάψαμεν τέσσαρας (κατὰ τὰς θέσεις: Πουρναράκια, Κωστῆ ῥάχι καὶ Λυγιά). Οἱ τύμβοι οὗτοι διαφέρουσι λίαν ἀλλήλων. Ἄλλοι μὲν μόλις χθαμαλὸν ἔπαρμα ἀποτελοῦσιν ὑπὲρ τὸ λοιπὸν ἔδαφος, ἄλλοι δὲ σπανιώτερον λόφον ἱκανῶς ὑψηλὸν μετ' ἀποτόμων κλιτύων, οἷον ὁ τῆς Λυγιᾶς. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τύμβου σπανιώτερον μὲν ὑπάρχουσιν ὀστεῶνες, ἐν οἷς συνελέγοντο τὰ ὀστᾶ ἐκ τῶν ἀρχαίων τάφων (Πουρναράκια), συνηθέστερον δὲ τάφοι ἐπιμήκεις κατεσκευασμένοι διὰ πολλῶν ἀκατεργάστων ὀρθίων πλακῶν, ἐμπεπηγμένων εἰς τὸ ἔδαφος καὶ διὰ πλειόνων πλακῶν κεκαλυμμένοι, ἐνέχοντες δὲ ἕκαστος ἕνα ἢ πλείονας νεκροὺς ταφέντας διαδοχικῶς. Ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν πλειόνων τύμβων τοιχία ἐκ μεγάλων ἀργῶν λίθων ἐκσημαίνουσι τὴν θέσιν τῶν ὀστεώνων ἢ τῶν τάφων. Ἐν ἑνὶ τύμβῳ (Κωστῆ ῥάχι) εὕρομεν τρεῖς ἀλλήλοις ἐπικειμένους τάφους· ἐν δυσὶ δὲ (Πουρναράκια, Λυγιὰ) τάφους κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν τύμβων, δι' ἀκατεργάστων πλακῶν ἢ κεράμων (Πουρναράκια) κατεσκευασμένους, ἀνὰ ἕνα ἐγκλείοντας νεκρόν. Οἱ νεκροὶ συχνάκις εἰσὶν ὅλως ἐστερημένοι κτερισμάτων· ἀξιόλογος δὲ εἰς κτερίσματα ὅσον οὐ-

([1]) Παρεμφερῆ καθόλου εὑρήματα παρέσχεν ὀλιγοήμερος σκαφὴ μέρους τοῦ ἱεροῦ τούτου χώρου, πρὸ δεκαπενταετίας περίπου γενομένη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων **A. G. Bather** καὶ **V. W. Yorke**, οὐδὲν ὅμως οἰκοδομήματος λείψανον ἀποκαλύψασα (**The Journal of Hellenic Studies, XIII, 1892-3** σ **227** κέ.).

δεὶς ἄχρι τοῦδε ἀνασκαφεὶς ἀρκαδικὸς τύμβος ἦν ὁ κατὰ τὴν θέσιν Πουρναράκια, παρασχὼν πλὴν τινων χαλκῶν πολλὰ πήλινα κτερίσματα, ἐν οἷς γραπτὸν ἀμφορέα καὶ ἐρυθρόμορφα ἀγγεῖα εἰς τεμάχια.

Περὶ τῶν εὑρημάτων τούτων, οὔπω καθαρθέντων καὶ συγκολληθέντων, ἀδυνατοῦμεν νὰ διατρίψωμεν λεπτομερέστερον ἐνταῦθα.

ΚΛΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙΣΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΙΝ ΤΟΥ ΕΡΕΧΘΕΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1907

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐξηκολούθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ Ἐρεχθείου καὶ ἐγένοντο,

Α΄) αἱ ἀναγκαῖαι ἐπισκευαὶ πρὸς στερέωσιν καὶ συμπλήρωσιν κατὰ τὸ δυνατὸν τῆς ἀνατολικῆς προστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου.

Πρὸς τοῦτο ἐξετελέσθησαν τὰ ἑξῆς·

1). Ἐξήχθησαν ἐκ τῆς προτέρας αὐτῶν θέσεως τὰ ἐπιστύλια τῆς προστάσεως ταύτης, ὅπως συγκολληθῶσι τὰ ἑτοιμόῤῥοπα κιονόκρανα τῶν κιόνων, προστεθῶσιν εἰς ταῦτα τεμάχιά τινα σῳζόμενα ἐν τῷ Μουσείῳ, τοποθετηθῇ εἰς τὴν θέσιν του ὁ γωνιαῖος ΑΜ κίων, καὶ συγκολληθῇ ἡ ἀνευρεθεῖσα γωνία τοῦ πρώτου ἐπιστυλίου. Μετὰ δὲ τὰς ἐργασίας ταύτας ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς ἁρμοζούσας αὐτῶν θέσεις τὰ ἐπιστύλια ταῦτα.

2). Ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις ἡ ἐξ

ἐλευσινίου λίθου ζωοφόρος, ἧς τινὰ μὲν τεμάχια ἐσῴζοντο κατὰ χώραν, τινὰ δὲ ἔκειντο χαμαί.

3). Ἐτοποθετήθησαν πάντα τὰ ἀνευρεθέντα τεμάχια τοῦ ὑπερκειμένου γείσου. Τὸ πρὸς τὴν ΑΜ γωνίαν τεμάχιον τούτου, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐφθαρμένου, ἠναγκάσθημεν νὰ συμπληρώσωμεν διὰ νέου μαρμάρου, ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν δώσωμεν εἰς τοῦτο τὸ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων γόμφων ἐνδεδειγμένον αὐτοῦ μῆκος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅπως συγκολλήσωμεν ἐπὶ τούτου διάφορα ἀνευρεθέντα ἀρχαῖα τεμάχια, τὰ ὁποῖα ἀσφαλῶς δύναταί τις ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτό.

Ἐπὶ τοῦ γείσου τούτου ἐτοποθετήθη καὶ ἡ σῳζομένη ἀπαρχὴ τοῦ ἀετώματος.

Πάντα τὰ τοποθετηθέντα τεμάχια συνεδέθησαν καταλλήλως διὰ σιδηρῶν γόμφων καὶ συνδέσμων μετὰ μολύβδου καὶ σιμέντου Ἐπίσης δὲ διὰ λιθοκόλλας καὶ χαλκοῦ ἐστερεώθησαν διάφοροι ἀποσχίδες τῶν κιόνων.

Β) Ἀνῳκοδομήθη τὸ πλεῖστον τοῦ μεσημβρινοῦ τοίχου τοῦ Ἐρεχθείου μέχρι τῆς ἐπικρανίτιδος συμπεριλαμβανομένης.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ταύτης ἠναγκάσθημεν νὰ κατεδαφίσωμεν καὶ ἀνεγείρωμεν ἐκ νέου ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν ΑΜ παραστάδα, καθόσον, τοῦτο μέν, τινὲς τῶν λίθων ταύτης δὲν εὑρίσκοντο εἰς τὴν κανονικὴν αὐτῶν θέσιν, τοῦτο δέ, ἀνευρόντες πάντα σχεδὸν τὰ ἐλλείποντα μέρη τῶν γωνιαίων λίθων, ἠδυνήθημεν νὰ συμπληρώσωμεν αὐτούς.

Ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων λίθων πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ μεσημβρινοῦ τούτου τοίχου ἠδυνήθημεν ν' ἀνεύρωμεν ἀρκετούς, ἄλλους μὲν πλήρεις, ἄλλους δὲ εἰς τεμάχια, τοὺς τελευταίους δὲ τούτους συνεπληρώσαμεν δι' ἄλλων τεμαχίων προσαρμοζομένων ἢ διὰ νέων ὅλως μαρμάρων.

Ἕνεκα τῆς καταστάσεως, εἰς ἣν εὑρίσκοντο οἱ λίθοι οὗτοι ἰδίως κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν πλευράν, δὲν ἠδυ-

νήθημεν νὰ καθορίσωμεν τὸ ἀκριβὲς αὐτῶν πάχος καὶ νὰ τοποθετήσωμεν ἐπομένως αὐτοὺς εἰς τὰς οἰκείας σειράς, διότι ἡ ἐσωτερικὴ αὐτῶν πλευρὰ εἶνε ἐντελῶς βεβλαμμένη ἐκ ταῦ πυρός, εἰς ὃ πιθανώτατα ὀφείλεται καὶ ἡ κατερείπωσις τοῦ μνημείου.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὑπάρχων ἀριθμὸς τῶν λίθων τῶν ἀνηκόντων πράγματι εἰς τὸν μεσημβρινὸν τοῖχον δὲν ἦτο ἐπαρκής, ὅπως συμπληρώσωμεν αὐτόν, ἐχρησιμοποιήσαμεν περὶ τοὺς δέκα λίθους ἀνήκοντας εἰς τὸν βόρειον τοῖχον καὶ ἐῤῥιμμένους τῇδε κἀκεῖσε. Οἱ λίθοι οὗτοι διακρίνονται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν ἔχει διαβρωθῇ ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἐπηρείας κατ' ἴδιόν τινα τρόπον.

Ἐχρησιμοποιήσαμεν δὲ τοὺς λίθους τούτους καθόσον ἐνομίσαμεν προτιμότερον νὰ συμπληρώσωμεν τὸν μεσημβρινὸν τοῖχον μᾶλλον ἢ ν' ἀφήσωμεν καὶ τοῦτον ἡμιτελῆ· ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ βορείου τοίχου ἐλλείπει τόσον μέγας ἀριθμὸς λίθων, ὥστε καὶ οἱ παρ' ἡμῶν ἐξευρεθέντες λίθοι, περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω, καὶ ἂν ἤθελον προσαρμοσθῇ εἰς τὴν οἰκείαν αὐτῶν θέσιν, ἐλάχιστα ἤθελον συντελέσει εἰς τὴν ἀναστήλωσιν αὐτοῦ.

Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τῆς ὅλης σειρᾶς τῆς ἐπικρανίτιδος ἀνεύρομεν εὐτυχῶς πλεῖστα ὅσα τεμάχια, ἅτινα συνδυασθέντα κατὰ τὸ ἐφικτὸν καὶ συγκολληθέντα πρὸς ἄλληλα ἀπετέλεσαν σχεδὸν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν λίθων. Καὶ τῆς σειρᾶς ταύτης πάντες οἱ λίθοι συνεδέθησαν διὰ γόμφων καὶ συνδέσμων σιδηρῶν μετὰ μολύβδου ἢ σιμέντου.

Κατὰ τὴν ἐργασίαν ἀνευρέθησαν λίθοι τινὲς τῆς ΒΑ παραστάδος τῆς ἀνατολικῆς προστάσεως, καὶ ἰδίως οἱ λίθοι τῆς βάσεως τῆς παραστάδος ταύτης, καθόσον ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1832 γενομένη ἀναστήλωσις τῆς γωνίας ταύτης δὲν ἐγένετο μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἐξελέγξεως καὶ μελέτης τῶν χρησιμοποιηθέντων λίθων.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ Ἐρεχθείου ὑπολείπεται ἡ ἐπισκευὴ τῆς προστάσεως τῶν Καρυατίδων, συγκολλωμένων μὲν καὶ στερεουμένων τῶν σῳζομένων Κορῶν, ὧν αἱ πλεῖσται μεγάλας βλάβας ὑπέστησαν ἐκ τῆς ἀτελοῦς ἐργασίας τῆς γενομένης κατὰ τὴν πρώτην αὐτῶν ἀναστήλωσιν (1832-1840), ἀνατοποθετουμένου δὲ τοῦ ἀνευρεθέντος ἀρχαίου ἐπιστυλίου ἀντὶ τοῦ νῦν ὑπάρχοντος νεωτέρου, ὡς καὶ τοῦ ἐλλείποντος φατνώματος, ὅπερ ὁλόκληρον σχεδὸν ἀνευρέθη καὶ συνεκολλήθη ἤδη.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ Κόραι, ὡς προείπομεν, πολλὰς βλάβας δεικνύουσιν, ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται πλέον νὰ φέρωσι τὸ ὑπερκείμενον βάρος, δι' ὃ ἐσκέφθημεν νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἀναστήλωσιν κατὰ τρόπον ὥστε ν'ἀπαλλάξωμεν αὐτὰς τοῦ φορτίου αὐτῶν, καὶ νὰ μεταφέρωμεν τοῦτο ἐπὶ τριῶν σιδηρῶν στύλων ἀντὶ τῶν ὑπαρχόντων δύο.

Ἐπισυνάπτω τέσσαρας εἰκόνας, αἵτινες σαφηνίζουσι τὰς γενομένας ἐργασίας, ἐπιδεικνυομένου τοῦ μέρους τούτου τοῦ Ἐρεχθείου ὡς ἦτο πρὸ τῶν ἔργων τούτων καὶ μετὰ τὴν τέλεσιν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰανουαρίου 1908.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἔργων Νομομηχανικὸς
Ν. Μ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΜΥΣΤΡΑ ΚΑΙ ΔΑΦΝΙΟΥ

Α'.

Ἡ μεσαιωνικὴ πόλις τοῦ Μυστρᾶ, ἡ περιλάλητος πρωτεύουσα τοῦ δεσποτάτου τῶν Παλαιολόγων, κατέστη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀντικείμενον μερίμνης ἐνδελεχοῦς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἡ ἐπιστημονικὴ συντήρησις καὶ ἀναστήλωσις τῶν μνημείων τοῦ Μυστρᾶ, καὶ ἀρχιτεκτονικῶν καὶ γραφικῶν, ἡ εὐπρέπεια τῆς ὅλης βυζαντινῆς πόλεως, ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀνελλιπῶς καὶ συντόνως μέχρις ἀποπερατώσεως τοῦ μεγάλου καὶ πολυδαπάνου ἔργου.

Ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου ἤρχισαν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν μου, αἱ συστηματικαὶ ἐργασίαι, ἀρκετὰ δὲ μνημεῖα ὑπεστηρίχθησαν ἐκ τῶν ἐχόντων τὴν μᾶλλον ἐπείγουσαν ἀνάγκην συντηρήσεως.

Ἡ προσοχὴ τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας ἐστράφη εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὸν παλαιότερον βυζαντινὸν ναὸν τοῦ Μυστρᾶ, τὸν ***Ἅγιον Θεόδωρον***. Ὁ κομψὸς ναὸς οὗτος ἀνηγέρθη κατὰ τὰ τέλη τῆς ΙΓ' ἐκ. ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου καὶ πρωτοσυγκέλλου Παχωμίου, ὁ ὁποῖος ὀλίγον κατόπιν ἔκτισε καὶ τὴν μονὴν τῆς ***Θεοτόκου τῆς Ὁδηγητρίας*** σήμερον ***Ἀφεντικοῦ***. Ὁ ***Ἅγιος Θεόδωρος*** ὑπῆρξε λοιπὸν ἐκ τῶν πρώτων κτισμάτων, βεβαίως δ' ὁ πρῶτος ναός, τὸν ὁποῖον ἵδρυσαν οἱ Βυζαντινοὶ εὐθὺς ὡς παρέλαβον ἀπὸ τῶν Φράγκων τὸ κάστρον τοῦ Μυστρᾶ καὶ ἤρχισαν νὰ συνοικίζωσι καὶ νὰ ἱδρύωσι τὴν βυζαντινὴν πόλιν.

Ὁ ἀρχιτεκτονικὸς ῥυθμὸς τοῦ ναοῦ τοῦ **Ἁγίου Θεοδώρου**, διακρινόμενος διὰ τὸν παμμεγέθη τροῦλλον, κατέχοντα ὅλον τὸ κεντρικὸν τετράγωνον τοῦ ναοῦ, εἶναι ἰδιότυπος, εἰς ὀλίγα ἐν Ἑλλάδι περισωθεὶς ὑποδείγματα: τὸν **Ἅγιον Νικόδημον** τῶν Ἀθηνῶν, τὸν ναὸν τοῦ **Δαφνίου** τῆς Ἀττικῆς, τὸν **Ὅσιον Λουκᾶν** τῆς Φωκίδος, τὴν **Ἁγίαν Σοφίαν** τῆς Μονεμβασίας.

Τῆς γραφικῆς διακοσμήσεως τοῦ **Ἁγ. Θεοδώρου** ὀλίγα, καλλίστης ὅμως τέχνης, μνημεῖα περιεσώθησαν, καὶ εἰς τὸν κυρίως ναὸν καὶ εἰς τὰ περιβάλλοντα αὐτὸν παρεκκλήσια.

Δεινὴ δὲ ἦτο ἡ ἐρείπωσις τοῦ μνημείου. Μικρά τις ἐργασία ὑποστηρίξεως εἶχε γείνει ἄλλοτε, καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ εἰς ἄλλας τινὰς ἐκκλησίας, τῇ ὑποδείξει τοῦ ἀπὸ ἐτῶν καταστήσαντος ἀντικείμενον μελέτης λεπτομεροῦς τὰ μνημεῖα τοῦ μεσαιωνικοῦ ἐρειπιῶνος Γάλλου βυζαντινολόγου κ. Γ. Μιλλέ. Δύο στῆλαι, ἀντὶ τῶν ἄλλοτε κιόνων, εἶχον συγκρατήσει τὸ Δ. σκέλος τοῦ σταυροῦ. Πάντα τὰ ἄλλα εἶχον καταρρεύσει, πλὴν τοῦ κεντρικοῦ τετραγώνου τοῦ ναοῦ. Ἀσκεπὲς δὲ ἦτο καὶ τοῦτο καὶ τὸ περικαλύπτον αὐτὸ τύμπανον. Ὁ μέγας ἐπὶ τοῦ περικόμψου, σεσαθρωμένου ἤδη, τυμπάνου στηριζόμενος τροῦλλος εἶχε καταπέσει. Ἔχαινε δὲ τὸ τύμπανον διὰ δύο εὐρυτάτων ῥωγμῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον συντελέσει ὥστε νὰ παρασυρθῶσι καὶ τὰ πρὸς αὐτὰς παρακείμενα μέρη αὐτοῦ. Τὰ παρασυρθέντα ταῦτα τμήματα ἐστηρίζοντο μόνον εἰς μίαν λεπτὴν σειρὰν πλίνθων, ἡ ὁποία, μόλις συγκρατουμένη, εἶχεν ἀπομείνει ἄνω τῶν ῥωγμῶν. Ἐὰν μικρὸν ἐσαλεύετο ὁ ναὸς εἴτε ὑπὸ βροχῶν καὶ ἀνέμων ἐβλάπτετο τὸ τύμπανον,— ὅλον τὸ ὡραῖον τοῦτο ἀρχιτεκτόνημα ἤθελε καταρρεύσει ἐπὶ τῶν ἠρειπωμένων ἤδη καμαρῶν.

Τῆς Β. καὶ Ν. χαμάρας ἐσώζοντο μόνον τὰ κατώτατα μέρη, τὰ ὁποῖα δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν γενέσεις αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ τὰς χαμάρας ὑποβαστάζοντες τοῖχοι, καὶ αὐτοὶ ἦσαν σαθροί. Κατηρειποῦντο δ' ὁσημέραι πάντες οἱ τοῖχοι, μάλιστα δὲ ὁ τοῦ ἱεροῦ κάλλιστος, ὁ ἐκτισμένος κατὰ τὸν κλασσικὸν βυζαντινὸν τρόπον τῆς οἰκοδομίας, κατὰ τὸ ὁποῖον πώρινοι λίθοι εἰς σειρὰς ἰσοδόμους ἐναλλάσσουσι μετὰ πλίνθων.

Δίλοβα καὶ μονόλοβα παράθυρα πλαισιούμενα διὰ ποικιλοτρόπων ἐκ λίθου διακοσμήσεων, διάζωμα μαρμάρινον καὶ ἄλλα ἐξ ὀδοντωτῶν πλίνθων, τὰ πάντα ἤδη κατηρειπωμένα, ἐποίκιλλον χαριέστατα τὴν πρόσοψιν τοῦ ἱεροῦ.

Ὁ ναὸς τοῦ ***Ἁγ. Θεοδώρου***, ὡς καὶ ὁ τοῦ ***Δαφνίου*** καὶ τοῦ ***Ὁσ. Λουκᾶ***, ἔχει δύο νάρθηκας. Ὁ εἷς ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ διαγράμματος τοῦ ναοῦ. Ὁ ἕτερος, τὸν ὁποῖον θὰ ἠδυνάμεθα ν' ἀποκαλέσωμεν ἐξωνάρθηκα, προσετέθη πιθανῶς μετὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἄλλου ναοῦ, ὅτε ἐφάνη ἀνεπαρκὴς ὁ χῶρος τοῦ κυρίου νάρθηκος.

Ὁ ἐξωνάρθηξ οὗτος ἦτο τελείως κατεστραμμένος Ἡ κάθετος πρὸς τὸν κυρίως ἄξονα τοῦ ναοῦ χαμάρα, ἡ ἀπὸ Β. πρὸς Ν. διήκουσα, εἶχε καταπέσει καὶ πληρώσει αὐτὸν χώματος καὶ ἄλλης ὕλης μέχρι δύο μέτρων ἄνω τοῦ ἐδάφους τοῦ ἄλλου ναοῦ. Εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἐξωνάρθηκος τούτου εἶναι παρατετειχισμένοι καταρρέοντες ἤδη πυργίσκοι μὲ δύο ὀρόφους. Ὁ κάτω ἦτο παρεκκλήσιον, ὁ ἄνω δωμάτια τῆς μονῆς, πιθανῶς θησαυροφυλάκιον ἢ καὶ βιβλιοθήκη.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὗρον τὸν ναὸν τοῦ ***Ἁγίου Θεοδώρου*** κατὰ τὴν εἰς Μυστρᾶν μετάβασίν μου πρὸς ἔναρξιν τῶν συστηματικῶν ἐργασιῶν τῆς διασώσεως τῶν μνημείων αὐτοῦ (εἰκ. 1).

Μετὰ προσεκτικὴν ἔρευναν περὶ τῆς καταστάσεως καὶ

ἀξίας τῶν μνημείων τοῦ Μυστρᾶ δὲν ἐδίστασα ν' ἀποφασίσω τὴν ἔναρξιν ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ ***Ἁγ. Θεοδώρου.***

Ὁ σπάνιος καὶ κομψὸς ἀρχιτεκτονικὸς ῥυθμὸς τοῦ ναοῦ, τὰ κάλλιστα λείψανα ζωγραφικῆς, ἡ παλαιότης τοῦ μνημείου, τὸ μέγεθος τῆς ἐρειπώσεως καὶ ὁ ἐπικρεμάμενος κίνδυνος,— τὰ πάντα ἐπέβαλλον τὴν ἄμεσον συντήρησιν τοῦ ναοῦ.

Εἰκὼν 1

Ἡ διάσωσις τοῦ μνημείου ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ

παρὰ διὰ τῆς συμπληρώσεως τῶν ἐλλειπόντων μερῶν τῆς οἰκοδομῆς. Εἰς τὰς ἐργασίας συντηρήσεως τῶν μνημείων κυρία φροντὶς πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὅσον ἔνεστι ἀσφαλεστέρα ὑποστήριξις αὐτοῦ τούτου τοῦ ὑπάρχοντος. Εἰς τὰ μεσαιωνικὰ ὅμως μνημεῖα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι διὰ μαρμάρων ᾠκοδομημένα, ὅπως τὰ ἀρχαῖα, καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ἡ τοιχοποιία ἐξακολουθεῖ ὁσημέραι κατερειπουμένη, πολλάκις δὲν ὑπάρχει ἄλλος καλύτερος τρόπος ὑποστηρίξεως, ὅταν εἶναι μεγάλη ἡ ἐρείπωσις, ἢ ὁ τῆς συμπληρώσεως. Οὕτως ἐρχόμεθα εἰς ἐπιβεβλημένην, τοὐλάχιστον κατὰ μέρος, ἀνέγερσιν καὶ ἀναστήλωσιν τοῦ μνημείου.

Κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην τῆς ἀναστηλώσεως ὁδηγόν μου εἶχον πᾶν ἴχνος παλαιὸν ἀρχιτεκτονικὸν ἢ διακοσμητικόν, κατὰ τὸ ὁποῖον συνετελεῖτο ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐλλείποντος μέρους. Ὅπου δὲ τὸ ἴχνος τοῦτο ἦτο ἀβέβαιον, τότε ὑλικὸν πρὸς ἀναπαράστασιν μοὶ παρεῖχον αὐτὰ ταῦτα τὰ μνημεῖα τοῦ Μυστρᾶ, Μουσείου πλουσίου καὶ πρωτο τύπου τῆς βυζαντινῆς οἰκοδομίας καὶ τέχνης.

Μετ᾽ εὐλαβείας δὲ συνετήρουν, εἰς ἣν θέσιν εὕρισκον πᾶν ἴχνος τοιοῦτον, ὡς τεκμήριον (documentum) ἀρχαιολογικὸν καὶ ἱστορικόν. Ἡ ἀναπαράστασις ἐπροσπάθησα νὰ εἶναι πιστή, δὲν ὑπερέβαλλον ὅμως μέχρι τοσούτου, ὥστε νὰ ὑποκατασταθῇ ἡ νεωτέρα ἐργασία πρὸς τὰ περισωθέντα τῆς παλαιᾶς οἰκοδομίας λείψανα.

Πρώτην ἀνεκτίσαμεν τὴν ἠρειπωμένην ὡραίαν πρόσοψιν τοῦ ἁγίου Βήματος. Οἱ ἐλλείποντες δόμοι τῶν πωρίνων λίθων συνεπληρώθησαν, εἰς τὸ μεταξὺ δ᾽ αὐτῶν ἐτοποθετήθησαν πλίνθοι κάθετοι, κατὰ γραμμὴν δ᾽ ὁριζόντιον ἐχώρισαν ἄλλαι πλίνθοι τὰς ἰσοδόμους σειρὰς τῶν πώρων.

Οἱ Βυζαντινοὶ συνήθιζον νὰ περισφίγγωσι τοὺς λίθους ἢ πώρους τῆς τοιχοδομίας διὰ παχείας αὔλακος ἐξ ἀμμο-

κονίας, ἀφ' ἑνὸς πρὸς στερεότητα καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς χάριν. Τὸ πάχος δὲ τῆς ἀμμοκονίας ἦτο γενικῶς μεγαλύτερον τοῦ πάχους τῆς πλίνθου, τῆς κειμένης εἰς τὸ μέσον τῆς αὔλακος ταύτης. Τὸν τρόπον τοῦτον τῆς βυζαντινῆς τοιχοδομίας μιμούμεθα κατὰ πᾶσαν ἐργασίαν ἀνεγέρσεως μεσαιωνικῶν μνημείων.

Πιστὴ ὁμοίως ἀναπαράστασις ἔγεινε καὶ πάντων τῶν κεραμοπλαστικῶν κοσμημάτων καὶ διαζωμάτων τῆς ἐξωτερικῆς ὄψεως τοῦ ἱεροῦ. Ἓξ σειραὶ ὀδοντωτοῦ διὰ πλίνθων κοσμήματος διέθεον τὸν τοῖχον καὶ περιεζώννυον τινές, εἰς τὸ ἄνω μέρος, τὰ παράθυρα, τὰ ὁποῖα πάλιν ἐπλαισιοῦντο δι' ἄλλων ἐκ πλίνθων ἐπίσης πλαισίων.

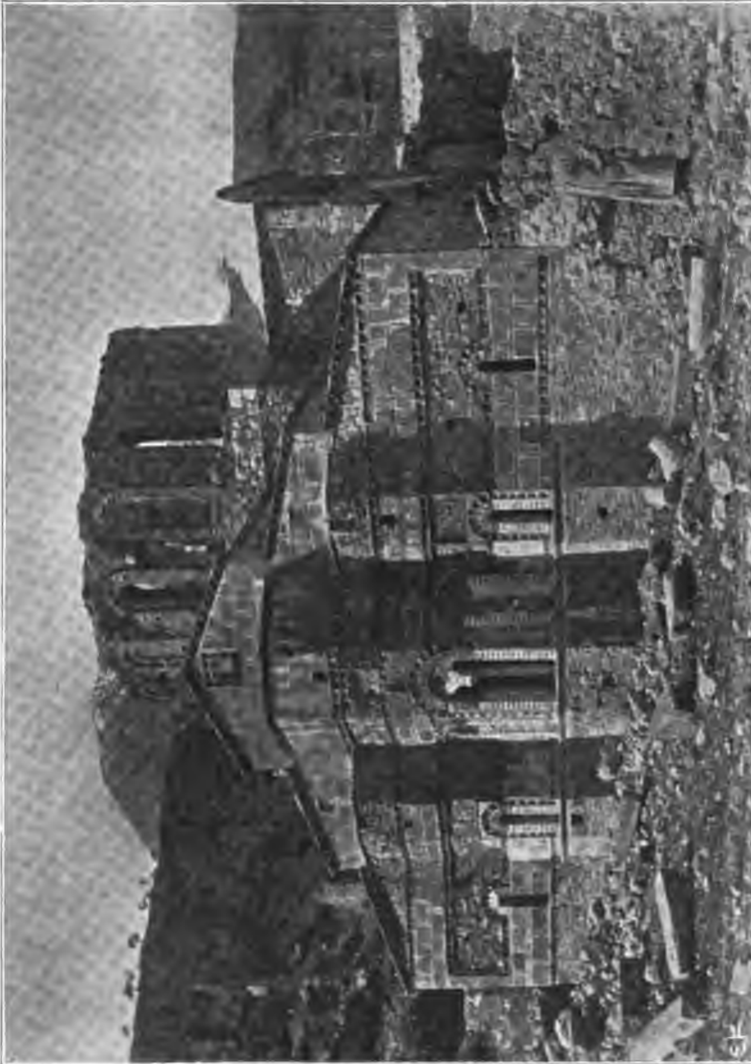
Ἡ στέγη τοῦ ἱεροῦ ἦτο κατεστραμμένη, φυτὰ δ' ἐφύοντο ἐπ' αὐτῆς, ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων στεγῶν τοῦ ναοῦ. Ἐπιμελῶς ἐξετάσας αὐτήν, ὡς καὶ ἰχνογράφημα τοῦ Γάλλου ἀρχιτέκτονος Couchaud πρὸ ἑβδομηκονταετίας περίπου ἐπισκεφθέντος τὸν Μυστρᾶν, ἐπείσθην, ὅτι ἡ στέγη τῆς ὅλης Α. προσόψεως τοῦ ναοῦ ἀπετελεῖτο ἐκ τριῶν ἀλλεπαλλήλων τμημάτων, τῶν δύο ἀμφοτέρωθεν ἐπικλινῶν, τοῦ μεσαίου ἀμφικλινοῦς. Ὑπὸ τὸ γείσωμα τῆς στέγης ἐφιλοτεχνήθη ὀδοντωτὸν κόσμημα ἐκ πλίνθων, ὁποῖον ποικίλλει πάντα τὰ βυζαντινὰ στεγάσματα.

Τὰ παράθυρα τοῦ ἱεροῦ ἐστηρίζοντο ἐπὶ μαρμαρίνου διαζώματος, τοῦ ὁποίου εὕρομεν ἐλάχιστον ἴχνος. Συμφώνως πρὸς τοῦτο ἐτοποθετήθη καὶ πάλιν ἐκ λίθου πωρίνου ὁλόκληρον τὸ διάζωμα.

Οὕτως ἀνεστηλώθη ἐν τῇ βυζαντινῇ ἀρχαϊκῇ μορφῇ αὐτῆς ἡ πρόσοψις τοῦ ἱεροῦ (εἰκὼν 2).

Συγχρόνως δὲ προεβαίνομεν εἰς τὴν ἐκχωμάτωσιν τοῦ ἐξωνάρθηκος καὶ τῶν πέριξ τοῦ ναοῦ. Κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην εὕρομεν πολλοὺς τάφους πλήρεις ὀστῶν, ἕνα εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐξωνάρθηκος, καὶ σειρὰν τάφων παρατετειχισμέ-

νων εἰς τὴν Ν. πλευρὰν τοῦ ναοῦ. Εἰς ἓν δέ, τὸ ΝΔ. τῶν παρὰ τὸν ἐξωνάρθηκα ἐχχωματωθέντων παρεκκλησίων εὑ-

Εἰκὼν 2

ρέθη λάρναξ σεσυλημένη, καὶ ἀξιόλογος τοιχογραφία παριστάνουσα τὴν Ὑπαπαντήν. Συμπληρώσαντες δὲ τὴν τοιχο-

ποίαν συνεκρατήσαμεν τὸν ἐξωτερικὸν τοῖχον τοῦ ἐξωνάρθηκος καὶ τοὺς καταρρέοντας παρατετειχισμένους πυργίσκους.

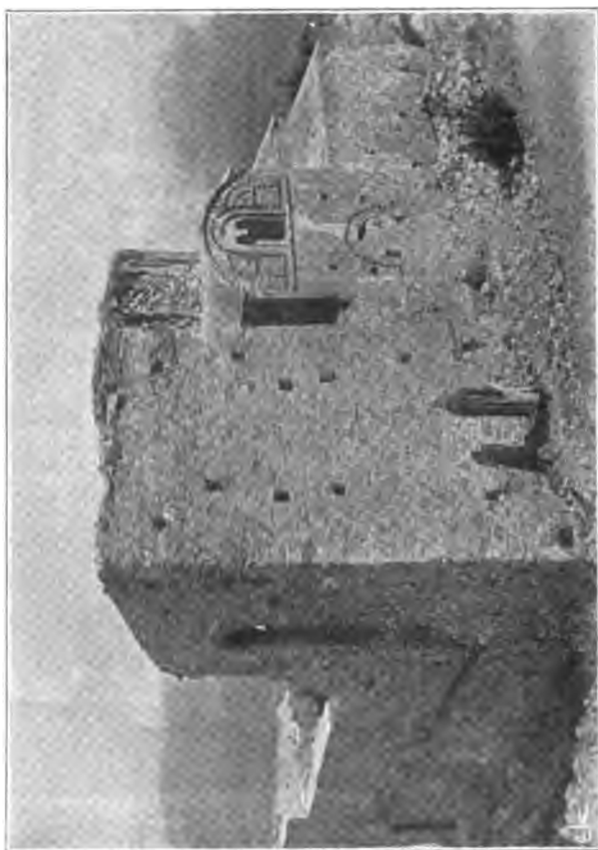
Οἱ σαθροὶ καὶ ἐρειπούμενοι τοῖχοι τοῦ ναοῦ, Β. καὶ Ν. ὑπεστηρίχθησαν, αἱ στέγαι συνεπληρώθησαν, καὶ ἀνηγέρθησαν αἱ καταπεπτωκυῖαι Β. καὶ Ν. καμάραι. Εἰς τὰ ἄκρα δ' αὐτῶν ἐφιλοτεχνήθησαν τὰ κρημνισμένα κομψὰ δίλοβα παράθυρα, ὡς καὶ τὸ ὑπεράνω τοῦ νάρθηκος. Ὑπ' αὐτὰ ἐτέθη τὸ διάζωμα πάλιν ἐκ πωρίνου λίθου κατὰ τὸν αὐτὸν τύπον, ἀλλ' ἄνευ τῆς διακοσμήσεως, τὴν ὁποίαν εἶχε μικρὸν κατὰ χώραν σωζόμενον τεμάχιον. Τὰ ἀπομείναντα ἴχνη τῶν παλαιῶν παραθύρων, ἐλάχιστον τμῆμα παλαιοῦ κιονίσκου εἰς τὸ Δ. παράθυρον, ἡ μελέτη ἄλλων διλόβων παραθύρων, τὰ ὁποῖα κοσμοῦσι τοὺς ναοὺς τοῦ Μυστρᾶ, ὡδήγησαν ἡμᾶς εἰς τὴν πλήρη αὐτῶν ἀναπαράστασιν (εἰκὼν 3).

Οὕτω πᾶσα ἐργασία στερεώσεως ἐξετελέσθη καὶ ὁ ἄξιος λόγου ναὸς τοῦ ***Ἁγ. Θεοδώρου***, διασωθεὶς ἤδη ἐκ τῆς ἐρειπώσεως, ἀνεστηλώθη μέχρι τοῦ τρούλλου. Ἤδη δὲν ἀπομένει ἄλλο εἰ μὴ ἡ συμπλήρωσις τοῦ περικαλλοῦς τυμπάνου, ἂν μὴ καὶ ἡ ἀνέγερσις τοῦ τρούλλου, ἵνα τὸ κομψὸν μνημεῖον καταστῇ τέλειον ὑπόδειγμα βυζαντινοῦ ναοῦ τῆς ιγ' ἑκ. καὶ τοῦ τοιούτου ἰδιοτύπου ἀρχιτεκτονικοῦ ῥυθμοῦ.

Ὡς κέντρον ἐργασίας λαμβάνων ἓν ἐκ τῶν σημαντικῶν μνημείων τοῦ Μυστρᾶ ἐκτελῶ συγχρόνως καὶ ἄλλας δευτερευούσας ἐργασίας ὑποστηρίξεως μνημείων ὀλιγωτέρας ἀξίας ἢ καὶ ἀξίων λόγου ἀλλὰ μικροτέρων.

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ μνημονεύσω τὴν ὑποστήριξιν καὶ ἀνέγερσιν ὡραίας ἠρειπωμένης προσόψεως τοῦ ἑστιατορίου τῆς ***Περιβλέπτου***. Εἰς τὴν ἀναπαράστασιν τοῦ μεγάλου ψευδοτριλόβου παραθύρου καὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς ὡς πύρ-

γου χρησιμευούσης προσόψεως ταύτης μ' ἐβοήθησε σχέδιον τοῦ Couchaud καὶ τὰ ἴχνη τῆς παλαιᾶς οἰκοδομίας. Εἰς περιφανῆ θέσιν ὑψούμενος ὁ πύργος οὗτος, εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ κομψότερα μνημεῖα τοῦ Μυστρᾶ, καὶ ἡ ἀναστήλωσις αὐ-

Εἰκὼν 3

τοῦ συντελεῖ σπουδαίως εἰς τὴν εὐπρέπειαν τῆς βυζαντινῆς πόλεως.

Πολλαὶ τοιαῦται ὑποστηρίξεως ἐργασίαι ἔχουσιν ἤδη συντελεσθῇ εἰς τὸν Μυστρᾶν. Τοῖχοι ἑτοιμόρροποι ὑπεστη-

ρίχθησαν καθ' ἅπασαν τὴν βυζαντινὴν νεκρόπολιν, πύργος παρὰ τὸ Ἀφεντικὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ περιτειχίσματος, ἀνεκτίσθη ἡ κόγχη καὶ ὁ τροῦλλος τοῦ ἑστιατορίου τῆς μονῆς τοῦ Ἀφεντικοῦ, ἐστερεώθησαν κελλία τῶν μοναχῶν, παρεκκλήσια καὶ ἄλλα ποικίλα κτίρια περὶ τὸν μεγαλοπρεπῆ τοῦτον ναόν.

Ἀψευδῆ τεκμήρια τῆς Ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τῷ βίῳ τῶν τελευταίων αἰώνων τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας διασώζονται ἀκόμη τὰ λείψανα τῶν τοιχογραφιῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἐκοσμήθησαν μὲ πᾶσαν χλιδὴν οἱ ναοὶ τῆς πρωτευούσης τοῦ δεσποτάτου. Ἕως ὅτου διὰ τελείας στεγάσεως τῶν ναῶν καὶ δι' ἔργων ὑδραυλικῶν προφυλαχθῶσιν, ὅσον εἶναι δυνατὸν τελειότερον, ἀπὸ τῆς ὑγρασίας αἱ τοιχογραφίαι, ἐμερίμνησα πάντοτε καὶ περὶ τῆς στερεώσεως αὐτῶν.

Εἰς πολλοὺς ναοὺς τοιχογραφίαι ἀποτριβόμεναι ἐστερεώθησαν, ἰδίως εἰς τὸν ***Ἅγ. Θεόδωρον***, ***Ἅγ. Ἰωάννην*** καὶ ***Ἅγ. Νικόλαον***. Συντελεστικὸν τρόπον στερεώσεως εὕρομεν τὴν μετὰ προσοχῆς περιστεφάνωσιν αὐτῶν διὰ τσιμέντου. Οὕτω ὅ,τι ἀπέμεινεν ἐκ τῶν πολυτίμων τούτων μνημείων γραφικῆς διατηρεῖται ὡς ἐν πλαισίῳ ἐντιθέμενον.

Πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐξεχωματώθησαν ἀξιοσπούδαστοι βυζαντιναὶ δεξαμεναί, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ τῆς ***Ἁγίας Σοφίας*** εἶναι μνημεῖον εὐπρεπέστατον τῆς ὀλίγον γνωστῆς καὶ ὀλίγα λείψανα ἐχούσης νὰ ἐπιδείξῃ ἀστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν Βυζαντινῶν.

Μνημεῖον ἄξιον λόγου διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὰς τοιχογραφίας καίτοι μεταγενέστερον, εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας ἀναγόμενον, εἶναι ὁ ναὸς τοῦ ***Ἁγίου Νικολάου***. Ὁ ναὸς οὗτος, μάλιστα κατὰ τὸν εὐρὺν νάρθηκα, τελείως κατακεχωσμένος, ἐκαθαρίσθη καὶ ἐξεχωματώθη. Γλυπτὰ βυζαντινὰ κεχωσμένα εὑρέθησαν, τὸ

διάγραμμα τοῦ ναοῦ ἐξηκριβώθη, αἱ τοιχογραφίαι του περιεσώθησαν, μικρὰ δ' ἐργασία, ὡς καὶ εἰς τὸν ***Ἅγιον Θεόδωρον*** ἀπομένει, διὰ ν' ἀναστηλωθῇ ὡς εἶχε τὸ πάλαι καὶ τὸ μνημεῖον τοῦτο.

Τὸ Μουσεῖον τοῦ Μυστρᾶ κατὰ τὰς ἐκτελουμένας ἐργασίας ὁσημέραι πλουτίζεται. Εἶναι τοῦτο τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι καταρτιζόμενον Βυζαντινὸν Μουσεῖον, τὸ ὁποῖον καθιστάνει τὸν Μυστρᾶν, μὲ τὰ πολύτιμα σωζόμενα μνημεῖά του, τὰ μάλιστα περισπούδαστον, πλουσιώτατον κέντρον Βυζαντινῶν μελετῶν.

B'.

Καθ' ὃν χρόνον διήρκουν αἱ ἐργασίαι τοῦ Μυστρᾶ παρέστη ἀνάγκη ἐπειγούσης ὑποστηρίξεως τοῦ ναοῦ τοῦ Δαφνίου. Ὁ διευθύνων τὰς ἐν Μυστρᾷ ἐργασίας ἐκλήθη εἰς Ἀθήνας, ἔδωκε δὲ ὁδηγίας πρὸς ἐκτέλεσιν ἁπλουστέρων τινῶν ἐργασιῶν εἰς τὸν Μυστρᾶν.

Ὁ μεσημβρινὸς τοῖχος τοῦ ναοῦ τοῦ Δαφνίου ἔχει παρεκκλίνει τῆς καθέτου ἐκ συνεχῶν σεισμικῶν δονήσεων, παρεῖχε δὲ πάντοτε κίνδυνον καταπτώσεως. Ὁ ἀπέναντι Β. τοῖχος εἶχεν ὑποστηριχθῇ ἄλλοτε δι' ἀντηρίδων ὀγκωδῶν ἐκ τοιχοποιίας, αἱ ὁποῖαι καὶ ἠλλοίωσαν τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν τοῦ μνημείου καὶ τὸν κίνδυνον ἐπηύξησαν ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν ἀπέναντι ἑτοιμόρροπον Ν. τοῖχον ἀποκρούσεως ἐνδεχομένης σεισμικῆς δονήσεως.

Ἡ παρέκκλισις τοῦ Ν. τοίχου ἦτο ἀρκετὰ ἐπικίνδυνος. Μικρὰ πρὸς τὰ κάτω καὶ πρὸς τὸ ἱερόν, ἕνεκα τῆς παρ' αὐτὸ κλίμακος, ἔβαινεν αὐξάνουσα καθ' ὅλον τὸ ὕψος πρὸς τὸ μέρος τοῦ νάρθηκος καὶ πρὸς τὸν τοῖχον ἄκρα, ὅπου ἔφθανε μέχρι 30 ἑκ. Ἐσωτερικῶς ἦσαν καταφανῆ τὰ εὐρέα ῥήγματα καὶ ἡ διεύθυνσις αὐτῶν. Ἡ ἀπόσπασις δ' αὕτη τοῦ Ν. τοίχου ἀπὸ τοῦ ἄλλου σώματος τοῦ ναοῦ προῆλθεν ἐκ

τῆς κακοτέχνου συναρμογῆς τῶν γωνιολίθων. Κατὰ τὰς στιγμὰς τῶν σεισμικῶν δονήσεων αἱ καταπίπτουσαι σκληραὶ ὕλαι, ὡς λιθοσυντρίμματα, παρεντιθέμεναι συνετέλουν εἰς συνεχῆ παρέκκλισιν τοῦ τοίχου καὶ ηὔξανον τὸν κίνδυνον εἰς περίπτωσιν νέας ἰσχυρᾶς δονήσεως.

Κατ' ἐντολὴν τῆς Γενικῆς ἐφορείας τῶν ἀρχαιοτήτων μετέβην εἰς τὸν ναὸν τοῦ Δαφνίου μετὰ τοῦ μηχανικοῦ κ. Γ. Εὐγενίου, ὅπου ἐπισταμένως ἐξητάσαμεν τὴν βλάβην τοῦ ναοῦ. Περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ ναοῦ ὑπέβαλον ἔκθεσιν μετὰ σχεδίων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ἡ ὁποία, μετὰ τὴν μελέτην τοῦ πράγματος ἐπὶ τόπου, ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ κ. Π. Καββαδία καὶ Ν. Μπαλάνου.

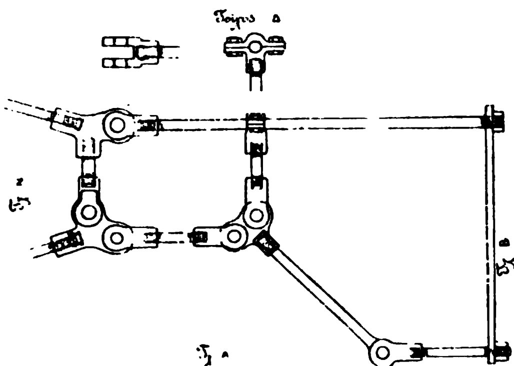
Ἡ ὑποστήριξις τοῦ κεκλιμένου τοίχου βάσιν ἔχει, ἀντὶ ἀντηρίδων ἐκ τοιχοποιίας, ἀντηρίδας σιδηρᾶς. Ὑψηλοὶ σιδηροῖ ὀρθοστάται, τῶν ὁποίων ὑπελογίσθη μηχανικῶς ἡ δύναμις, ὄχι ἁπλῶς ἀνάλογος, ἀλλ' ὑπερτέρα τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἀπώλεσεν ὁ παθὼν τοῖχος, ὑπῆρξαν τὸ κύριον αὐτοῦ ἔρεισμα.

Ἀβαθὲς καὶ ὑψηλὸν ἀψιδωτὸν πρόθυρον εἶναι προτετειχισμένον πρὸ τῆς σημερινῆς εἰσόδου τοῦ μεσημβρινοῦ τοίχου. Ἑκατέρωθεν τῶν παραστάδων, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουσι τὸ πρόθυρον συνεκράτησαν, καθ' ὅλον τὸ ὕψος, τὸν κεκλιμένον τοῖχον, σιδηροῖ ὀρθοστάται χιαστοῦ ἀμερικανικοῦ συστήματος. Οἱ δύο πρὸς τὸ ἔξω μέρος τοῦ προθύρου ὀρθοστάται ἐξικνοῦνται μέχρι τῆς ἀνωτάτης ἄκρας τοῦ τοίχου, ἔχοντος ὕψος περὶ τὰ 10 μέτρα. Τὸ πρὸς τὰ ἔσω, πρὸς τὴν θύραν, ὕψος τοῦ ἑτέρου ζεύγους εἶναι μικρότερον· οὗτοι δὲν ὑπερβαίνουσι τὰ 5 $^1/_2$ μέτρα, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ ἐπικαλύψωσι τὸ ὀδοντωτὸν ἀψιδωτὸν κόσμημα τοῦ ἄνω τῆς εἰσόδου μεγάλου τριλόβου παραθύρου.

Οἱ ὀρθοστάται οὗτοι, ἀποτελοῦντες δύο ζεύγη ἑκατέρωθεν τῆς θύρας, ἐπακτώθησαν στερεῶς εἰς τὸ ἔδαφος, οἱ μὲν μεγάλοι εἰς βάθος δύο μέτρων, οἱ δὲ μικροὶ εἰς ἑνὸς καὶ ἡμίσεως.

Εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ τοίχου, ἠνοίχθησαν ὀπαὶ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν μέρος. Ἡ διάνοιξις τῶν ὀπῶν τούτων ἀπήτησε καὶ προσοχὴν καὶ χρόνον πολύν.

Κατὰ μῆκος δὲ τῶν μετὰ τοῦ παθόντος τοίχου συνεχομένων στηλῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἑδράζεται ὁ τροῦλλος, ἠνοίχθησαν αὔλακες, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐνεθυλακώθησαν

Εἰκὼν 4

αἱ σιδηραῖ ράβδοι. Οὕτως ἀπετελέσθη σιδηροῦς ζωστήρ, μετὰ μεγίστης ποικιλίας συνδέσεως τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος συνέζευξε τὰς στήλας ἤτοι τὰ βάθρα τοῦ τρούλλου, τὰ ὁποῖα παρέμειναν ἀκλόνητα, πρὸς τοὺς ἐξωτερικοὺς σιδηροῦς ὀρθοστάτας.

Πολλοὶ τοιοῦτοι σιδηροῖ ζωστῆρες ἐτέθησαν καθ' ὅλον τὸ ὕψος τοῦ τοίχου. Τὰ πολύτιμα ψηφιδωτά, τὰ πλησίον τοῦ βεβλαμμένου τοίχου, ἠνάγκασαν, κατὰ τὰς διανοίξεις τῶν ὀπῶν καὶ αὐλάκων, καὶ βραδέως νὰ προβαίνωμεν καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν ἑκάστοτε ν' ἀλλάσσωμεν (εἰκὼν 4).

Ἐκ τούτου κατηναλώθη μὲν χρόνος, συνετελέσθη ὅμως ἡ ἐργασία ὅλως ἀβλαβῶς.

Τὰς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τοῦ τοίχου αὔλακας ἐσκά-

Εἰκὼν 5

ψαμεν, ἵνα ἐνθυλακώσωμεν ἐν αὐταῖς τοὺς σιδηροῦς βραχίονας. Τὸ ἐπίχρισμα τοῦ τοίχου θέλει ἐπικαλύψει πᾶσαν τὴν ἰσχυρὰν ταύτην σιδηρᾶν περίσφιγξιν, ἡ ὁποία οὕτως

ἀφανὴς καθισταμένη, κατ' οὐδὲν παραβλάπτει τὴν εὐπρέπειαν τοῦ ναοῦ (εἰκὼν 5).

Ὁ πρὸς τὸ ἱερὸν εἰς τὸ κάτω μέρος σιδηροῦς ζωστὴρ συνήντα τὴν θύραν τοῦ ΝΑ. παρεκκλησίου. Τοῦτο ἠνάγκασεν ἡμᾶς νὰ προβῶμεν εἰς πρόσθετον ἐργασίαν. Πλαίσιον σιδηροῦν ἰσχυρὸν ἐφηρμόσθη εἰς τὴν θύραν, καὶ τὸ πλαίσιον τοῦτο συνεκρατήθη ἔνθεν μὲν πρὸς τὸν ἐξωτερικὸν ὀρθοστάτην ἔνθεν δὲ πρὸς τὴν στήλην τοῦ τρούλλου.

Ὑπὸ τὸ ἔδαφος ἀφανῶς σιδηραῖ ἀντηρίδες προσωθοῦσι τοὺς ὀρθοστάτας πρὸς τὸν τοῖχον. Αἱ ἀντηρίδες αὗται ἐρείδονται ἐπὶ ὀγκολίθων στερεῶς κεχωσμένων εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἀποτελούντων μέρος θεμελίων, τὰ ὁποῖα εὕρομεν κατὰ τὰς ἐκσκαφὰς καὶ τὰ ὁποῖα ἴσως ἀνῆκον εἰς τὸν παλαιὸν ναὸν τῆς πρώτης μονῆς τοῦ Δαφνίου τῆς ϛ' μ. Χ. ἑκατ. (εἰκὼν 6).

Οἱ ὀρθοστάται συνεδέθησαν εἰς τὴν κορυφὴν διὰ σιδηρῶν ῥάβδων πρὸς τὴν ἰσχυρὰν σιδηρᾶν στεφάνην, τὴν περιθέουσαν τὸν βαναύσως ἀλλὰ στερεῶς πρὸ ἐτῶν ἀνακτισθέντα τροῦλλον. Ἡ ἰσχυροτάτη λοιπὸν σύνδεσις τοῦ κεκλιμένου τοίχου πρὸς τὰ βάθρα τοῦ κεντρικοῦ τετραγώνου τοῦ ναοῦ συνεκρατήθη καὶ αὕτη πρὸς τὸ ὅλον οἰκοδόμημα. Ὅταν δέ, κατὰ τὰς μελλούσας ἐργασίας, κατεδαφισθῶσιν αἱ βάναυσοι ἐκ τοιχοποιΐας ἀντηρίδες τοῦ Β. τοίχου καὶ παρομοία σύνδεσις συγκρατήσῃ αὐτὸν πρὸς τὴν σιδηρᾶν στεφάνην τοῦ τρούλλου τότε πλέον τὸ ὅλον οἰκοδόμημα καθίσταται ἓν ὅλον καὶ τέλειον συναπάρτημα.

Ἀλλὰ δὲν περιωρίσθημεν μόνον εἰς τὴν σύνδεσιν ταύτην καὶ ἰσχυρὰν οὖσαν. Καὶ ἄλλοι σύνδεσμοι σιδηροῖ συνέδεσαν τὸν κεκλιμένον τοῖχον πρὸς τὰ ἐσωτερικὰ ἀκλόνητα μέρη τοῦ ναοῦ. Οὕτως εἷς σύνδεσμος συνεκράτησε τὸν τοῖχον πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἱεροῦ, ἕτεροι δὲ δύο πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἐξωνάρθηκος παρὰ τόν πρὸ ἐτῶν ἀνακτισθέντα τοῖχον.

Ὁ κεκλιμένος Ν. τοῖχος ἠδύνατο καὶ διὰ βαθμιαίας συσφίγξεως νὰ ἐπαναχθῇ εἰς τὴν προτέραν κάθετον αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτη ὅμως ὑποστήριξις θὰ ἐγίνετο, ἐὰν δὲν εἶχεν ἤδη συντελεσθῇ ἡ στερέωσις τῶν ψηφιδωτῶν τοῦ ναοῦ, ὁποῖα

Εἰκὼν 6

ὑπάρχουσι καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ τοίχου καὶ εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ συνεχομένους. Διὰ τοῦτο, εἰς ἣν θέσιν εὑρέθη ἔχων παρεκκλίνει ὁ τοῖχος, εἰς ταύτην καὶ ἰσχυρῶς συνεκρατήθη.

Καὶ ἄλλαι ἐργασίαι στερεώσεως ἐξετελέσθησαν εἰς τὰ ἐρείπια τῆς μονῆς τοῦ Δαφνίου. Ὑπεστηρίχθησαν πυργίσκοι τοῦ Β. παλαιοῦ περιβόλου τῶν χρόνων τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ ἄλλοι καταρρέοντες τοῖχοι. Ἔμπροσθεν δὲ τοῦ Α. περιτειχίσματος ὠρύχθη χάνδαξ μακρὸς πρὸς προφύλαξιν τῶν θεμελίων τοῦ ναοῦ ἀπὸ τῶν κατακλυζόντων αὐτὰ ὀμβρίων ὑδάτων.

Τὰ εἰς τὴν αὐλὴν δ'ἐσπαρμένα βυζαντινὰ γλυπτὰ περισυνέλεξα καὶ ἐταξινόμησα καταθέσας προσωρινῶς εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κτισθὲν οἴκοιμα, ἕως ὅτου, κατὰ τὰς μελλούσας ἐργασίας, ἀποτελεσθῇ Βυζαντινὸν Μουσεῖον καὶ ἐν Δαφνίῳ.

Οὕτως ὁ ναὸς καὶ τὰ ἐρείπια τῆς μονῆς Δαφνίου ἐξησφαλίσθησαν ἀπὸ παντὸς κινδύνου. Ἡ ὑποστήριξις αὕτη τοῦ Ν. τοίχου ἦτο τὸ τελευταῖον ὑπολειφθὲν ἔργον συντηρήσεως τοῦ ναοῦ.

Κατὰ τὰς γενομένας ἀπὸ τοῦ 1895 ἐργασίας ἀνεκτίσθησαν τὰ πρὸς τὸν νάρθηκα παρεκκλήσια τοῦ ναοῦ, ὁ ἐξωνάρθηξ, τὸ πρὸς αὐτὸν μέρος τοῦ Ν. τοίχου, τοῦ ὁποίου ὑπεστηρίξαμεν τὴν πρὸς τὸν ναὸν κυρίαν πλευράν. Τὸ σπουδαιότατον δ' ἐκαθαρίσθησαν καὶ συνεκρατήθησαν δεξιώτατα ὑπὸ τοῦ Ἑνετοῦ καλλιτέχνου Nuovo τὰ πολύτιμα ψηφιδωτὰ τοῦ ναοῦ.

Ἤδη, μετὰ τὴν ἐπείγουσαν ὑποστήριξιν ἄλλων σημαντικῶν μνημείων, εὐρεῖαι ἐργασίαι εὐπρεπείας θέλουσι συντελεσθῆ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Δαφνίου. Καὶ ὁ ἄκομψος τροῦλλος θὰ ἀνακτισθῇ κατὰ τὴν παλαιὰν μορφήν του καὶ τὰ περικαλύπτοντα τὸν ναὸν μεταγενέστερα κτίρια θέλουσι κατεδαφισθῆ, ὥστε ν' ἀναπτερωθῇ τὸ περικαλλὲς μνημεῖον καὶ καταστῇ ἀληθὲς προσκύνημα βυζαντινῆς τέχνης.

Κατὰ τὴν εἰς τὸ ***Γεράκι*** ἀποστολήν μου ἐμελέτησα τὰ δέοντα γενέσθαι πρὸς συντήρησιν, ἀνέγερσιν καὶ εὐπρέπειαν

τῆς ὅλως ἀκόμη ἀγνώστου, περισπουδάστου δ' ἐπὶ τῶν ὀρέων τοῦ Πάρνωνος μεσαιωνικῆς ταύτης πόλεως. Προσέτι καὶ ἄλλους ἀξίους λόγου βυζαντινοὺς ναοὺς κατὰ τὸ ***Ἕλος*** καὶ τὴν Μεσσηνιακὴν πεδιάδα κειμένους. Τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον τὸν ἐν Πάρῳ παλαιότατον ναὸν τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς, ὅπου σώζεται μοναδικὸν μνημεῖον τῆς Χριστινιανικῆς ἀρχαιολογίας, τὸ ***κιβώριον*** ἔχον ἀνάγκην ὑποστηρίξεως. Εἰς δὲ τὴν Σίκινον δωρικὸν ναὸν μεταβεβλημένον εἰς βυζαντινὸν καὶ στεγασθέντα διὰ τρούλλου. Ἐσχάτως δ' εἰς τὴν Ζάκυνθον ἄξια λόγου, λίαν μεταγενέστερα ὅμως, ἔργα τοπικῆς τέχνης καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἔχοντα σημασίαν τοπικὴν ἢ ἱστορικήν.

Περὶ πάντων τῶν χριστιανικῶν καὶ βυζαντινῶν τούτων μνημείων ὑποβάλλω ἐκθέσεις εἰς τὴν Γενικὴν Ἐφορείαν πρὸς ἐπιχείρησιν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐργασιῶν ὑποστηρίξεως καὶ συντηρήσεως αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις, 20 Μαΐου 1908

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑι

(Πίν. Β′-Γ′)

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1907 ἐξηκολουθήσαμεν τὰς ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρχαιολογικὰς ἐργασίας, ὧν ἔναρξις ἐγένετο ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1906, ὁπότε ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία, ἐγκρίσει τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ. Ὑπουργείου, ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς ἐξερεύνησιν τῆς χώρας ταύτης [1].

Πρωτίστως ἠσχολήθημεν εἰς τὴν διάσωσιν καὶ περισυλλογὴν τῶν ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον χώραν διεσπαρμένων κινητῶν μνημείων, ὡς καὶ κατὰ τὸ 1906, μετακομίσαντες ἐκ πολλῶν χωρίων περὶ τὴν ***Καρδίτσαν***, ἐκ ***Τρικκάλων*** καὶ τῶν πέριξ, ἐκ ***Φαρσάλου*** καὶ ἐκ ***Φερῶν*** εἰς ***Βόλον*** οὐκ ὀλίγας ἐπιγραφάς, ἀγάλματα καὶ ἀνάγλυφα.

Τῶν μνημείων τούτων τινὰ μὲν ἔχουσιν ἤδη γνωσθῆ διὰ προγενεστέρων δημοσιεύσεων, ἄλλα δ' εἰσὶν ἀνέκδοτα, περιγραφέντα καὶ παρασκευασθέντα ὑφ' ἡμῶν πρὸς ἔκδοσιν ἐν τῇ «Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι».

Ἐκ ***Φθιωτίδων Θηβῶν*** μετεκομίσαμεν τὰ ἐν τῷ χωρίῳ Ἄκκετσι ὑπάρχοντα μνημεῖα καί τινα νεωστὶ εὑρεθέντα εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν ***Ἁλμυροῦ***, ἐκ δὲ ***Πυράσου***, ἔνθα ἤρξατο ἱδρυομένη ἡ Νέα Ἀγχίαλος, εὑρήματά τινα, ἰδίως ἀρχιτεκτονικά, βυζαντιακῶν τὸ πλεῖστον χρόνων, ἀφήκαμεν κατὰ χώραν ἐν ἀποθήκῃ, ἐπιγραφὰς δὲ ἑλληνικῶν καὶ χριστιανικῶν χρόνων μετεκομίσαμεν εἰς ***Βόλον***.

Τὰ ἐκ Λαρίσης καὶ τῶν πέριξ μνημεῖα, τὸ πλεῖστον ἐπι-

[1] Περὶ τῶν γενομένων κατὰ τὸ 1906 ἐργασιῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ὑφ' ἡμῶν βλ. *Πρακτικὰ* τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας 1906 σελ. 123-130. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης διεμένομεν ἐν Θεσσαλίᾳ, παρεισέφρησαν εἰς αὐτὴν σφάλματά τινα· π. χ. σελ. 123 στίχ. 11 καὶ σελ. 129 στίχ. 4 ἐξαλειπτέον τὸ *ἐφθῶν*· σελ. 127 στίχ. 3 ἀντὶ *ὄντα* γραπτέον *ὄν*.

γραφάς, συνεκεντρώσαμεν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῆς Λαρίσης, τινὰ δὲ ἀνάγλυφα καλῆς τέχνης καὶ νέας σημαντικὰς ἐπιγραφὰς μετεκομίσαμεν εἰς *Βόλον*.

Ἐνταῦθα ἐπίσης ἐθέσαμεν καὶ τὰ λόγου ἄξια τῶν εὑρημάτων τῆς ἐν ὅρμῳ *Θεοτόκου* (Σηπιάδι Μαγνησίας) ἀνασκαφῆς ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς γενομένης διὰ τῶν κκ. Wace καὶ Droop.

Ἐν Βόλῳ ἤρξατο ἱδρυόμενον Μουσεῖον δαπάναις τοῦ φιλαρχαίου Πηλιορείτου κ. Ἀλεξίου Ἀθανασάκι καὶ ἐγκρίσει τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ὅπερ θὰ εἶναι ἕτοιμον ἐντὸς τοῦ 1908· θὰ περιλάβῃ δὲ τὰς πλείστας καὶ σημαντικωτάτας τῶν θεσσαλικῶν ἀρχαιοτήτων, ἃς προσωρινῶς συνεκεντρώσαμεν καὶ συγκεντροῦμεν ὑπὸ τὸ Γυμνάσιον Βόλου.

Πάντα τὰ ***ἐξ ἀνασκαφῶν*** ὑφ' ἡμῶν γενομένων εὑρήματα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, περὶ ὧν βλ. κατωτέρω, ἐκομίσαμεν ἐπίσης εἰς τὸ Γυμνάσιον Βόλου, ἵνα ἐν καιρῷ κατατεθῶσιν ἐν τῷ ***Ἀθανασακείῳ Μουσείῳ***.

Δοκιμαστικὰς ἢ εὐρυτέρας ἀνασκαφὰς ἐξετελέσαμεν εἰς τὰ ἑξῆς σημεῖα:

Α΄) ἐν Φαρσάλῳ

1) Ἡ Ἀγορά.

Κατὰ τὴν Βορειοδυτικὴν γωνίαν τῆς πλατείας τῆς νῦν κωμοπόλεως ὑπῆρχον ***Τουρκικὰ λουτρά***, ἅτινα ἡ Ὀθωμανικὴ Βακουφικὴ Ἐπιτροπεία διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κ. Χασὶπ-Σερὲτ βέη κατηδάφισεν ἐν μέρει, ἵνα ἀνεγείρῃ ἐργαστήρια. Τὸ πλεῖστον τοῦ ὑλικοῦ τῶν λουτρῶν τούτων, ὡς καὶ τῶν ἄλλων περὶ τὴν πλατεῖαν οἰκιῶν καὶ ἐργαστηρίων, εἶχε ληφθῆ ἐξ ἀρχαίων οἰκοδομημάτων, κατὰ χώραν βεβαίως κειμένων.

Οὕτως ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν λουτρῶν εὕρομεν θεμέλια ἀρχαίου οἰκοδομήματος, ἠμποδίσαμεν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας καὶ διὰ περαιτέρω ἀνασκαφῶν, ὧν τὴν δαπάνην ἀνέλαβεν αὐτὴ ἡ εἰρημένη Ὀθωμανικὴ Βακουφικὴ Ἐπιτροπεία, κατὰ Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον γενομένων, προσεπαθήσαμεν νὰ προσδιορίσωμεν τὸ ἀρχαῖον οἰκοδόμημα.

Τοῦτο εἶναι τετράγωνον, κείμενον εἰς βάθος 1.80-2.20 μ. ἀπὸ τοῦ νῦν ἐδάφους. Αἱ πλευραὶ αὐτοῦ ἔχουσι διαστά-13×13.12 μ., συνίστανται δ' ἐξ εὐθυντηρίας ἐκ μεγάλων πλακῶν φαιοῦ λίθου, διὰ τῆς σφύρας λελαξευμένων, ἐφ' ἧς βαίνει στυλοβάτης λείων διὰ τῆς σμίλης πλακῶν ἐκ μελανολίθου· ὁ στυλοβάτης δὲν ἐσώθη πανταχοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ πλείστου τῆς Νοτίου πλευρᾶς (βλ. Πίν. Β' εἰκόνα 1 ἀποδίδουσαν ἀριστερὰ μὲν κατὰ τὸ σημεῖον Δ τὴν Δυτικήν, κάτω δὲ κατὰ τὸ Ν τὴν Νότιον πλευράν), ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος τῆς Δυτικῆς καὶ ἐπ' ἐλάχιστον τῆς Βορείου. Κατά τι τῆς Ἀνατολικῆς ἐσώθη μόνον ἡ εὐθυντηρία μετὰ τοῦ ὀχετοῦ.

Διότι τὸ κτίριον τοῦτο περιθέει ὀχετὸς ἔνδον (Πίν. Β' εἰκ. 1 κατὰ τὸ Ο) ἐκ μεγάλων πλακῶν φαιοῦ λίθου, ηὐλακωμένων ἐπιμελῶς ἐν μέσῳ· κατὰ δὲ τὰς γωνίας τοῦ ὀχετοῦ ὑπάρχει στρογγύλη βαθυτέρα κοιλότης (Πίν. Β' εἰκ.1 σημεῖον Ο'), ἵνα ἐν αὐτῇ ἀποτίθενται τὰ παρασυρόμενα ὑπὸ τῶν ὑδάτων μικρὰ ἀντικείμενα καὶ καθαρίζωνται κατόπιν.

Ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου ὑψοῦντο κίονες, καίτοι τὰ συνήθως ἐπ' αὐτοῦ ἀφινόμενα ἴχνη δὲν διακρίνονται νῦν. Ἀλλ' εὕρομεν τμήματα τοιούτων κιόνων ἰωνίου ῥυθμοῦ ἐκ πώρου καλοῦ κιτρίνου, πολὺ καλῆς ἐργασίας. Ἐβάσταζον δ' οὗτοι στέγην ἐλαφράν, ἐξ ἧς προέρχονται καί τινα πώρινα ἐπίσης τμήματα κορωνίδος. Τῶν δὲ κεράμων αὐτῆς

εὑρέθησαν πολλὰ συντρίμματα ἐν τῷ ὀχετῷ καὶ παρ' αὐτόν, καλῆς ἐργασίας ὄντα, ἀλλὰ μὴ φέροντα ἐπιγραφάς.

Οὕτως ἀπηρτίζετο *στοά*, ἧς τὸ βάθος ἐζητήσαμεν πρὸς τὴν Νότιον διεύθυνσιν, ἔνθα μόνον ἦτο δυνατὸν νὰ προχωρήσῃ ἡ ἀνασκαφή· ὄντως εὕρομεν κατώφλιον εἰς ἀπόστασιν 4 μ. ἀπὸ τοῦ στυλοβάτου. Τοῦτο σύγκειται ἐκ πωρίνων καλῶν πλακῶν καὶ ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν ἐργαστηρίου, ὅπερ παρηκολουθήσαμεν ἔχον βάθος 5.13 μ. Ὁ ὀπίσθιος τοῖχος αὐτοῦ, οὐχὶ ἐπιμελοῦς ἐργασίας, ἔχει πάχ. 1 μ., τὸ δὲ δάπεδον εἶναι ἐστρωμένον διὰ σκληροῦ λευκοφαίου κονιάματος, περιέχοντος ἀναμίκτους πολυχρώμους ψηφῖδας (βλ. κατωτέρω κεφάλ. Β' 1).

Ἐκ τῶν εἰρημένων καταφαίνεται ὅτι τὸ ἀνωτέρω σύνολον εἶναι ***Ἀγορά***, κτίσμα τῆς Δ'-Γ' π.Χ. ἑκατονταετηρίδος, οὖσα τὰ ἔνδον ὕπαιθρος καὶ ἔχουσα ἐκεῖ φρέαρ βάθους 5.80 μ., ὅπερ φαίνεται καὶ ἐκ τῆς θέσεως καὶ ἐκ τῆς κατασκευῆς ἀρχαῖον. Δυστυχῶς ἡ ἀνασκαφὴ αὐτῆς καθίσταται νῦν ἀδύνατος, διότι κατέχεται ὑπὸ οἰκοδομημάτων ἅπας ὁ χῶρος· κατὰ τὴν κατασκευὴν δ' αὐτῶν κατεστράφησαν ὅσαι ἀρχαιότητες τυχὸν ὑπῆρχον τέως ὑπ' αὐτά, ἤδη ἀπὸ τῶν Τουρκικῶν χρόνων.

Εἰς ἀπόστασιν 21 μ. ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς Ἀγορᾶς ταύτης, ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου Ν. Παρπόδη, ἀνασκάψαντες εὕρομεν μονόδομον ἀνάλημμα ἐκ μεγάλων λίθων ἐπὶ εὐθυντηρίας, ἀποτελοῦν τὸν ἕτερον τῶν βραχιόνων ὁδοῦ, ἢ ἁπλῆς εἰσόδου, σχετικῆς βεβαίως πρὸς τὴν Ἀγοράν. Ἄλλο τι εὕρημα πλὴν θραυσμάτων ἀγγείων ἀσημάντων δὲν προέκυψεν ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης. Ἐμάθομεν ὅμως ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀνεγειρομένων τῶν πέριξ οἰκημάτων, ἢ ἄλλως διασκευαζομένων, εὑρέθησαν πολλαὶ ἐπιγραφαί, ὧν ἄλλαι κατεστράφησαν, ἄλλαι ἐκομίσθησαν εἰς Λάρισαν, κατατεθεῖσαι ἐν τῇ ἐκεῖ Ἀρχαιολογικῇ Συλλογῇ,

ἄλλαι δὲ διενεμήθησαν εἰς οἰκίας καὶ μάνδρας τοῦ χωρίου, ὁπόθεν καὶ ἡμεῖς συναθροίσαντές τινας μετεκομίσαμεν εἰς Βόλον, μὴ ὄντες φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐν πάσαις βέβαιοι ὅτι ποτὲ εὑρέθησαν παρὰ τὴν Ἀγοράν.

Τὸ δὲ ἀνασκαφὲν τετράγωνον κτίσμα τῆς Ἀγορᾶς διετηρήσαμεν, ὡς ἀπεκαλύφθη διὰ τῶν ἀνασκαφῶν, καὶ δύναταί τις νὰ ἴδῃ αὐτὸ νῦν, καταβαίνων εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦ κατασκευασθέντος ἐπὶ τῶν λουτρῶν ἐργαστηρίου (καφείου τοῦ Σ. Ῥεμπάπη). Τὸ ἀρχαῖον ὅμως ἐργαστήριον ἐκαλύψαμεν, ὡς ἐμποδίζον τὴν διάβασιν τῶν ἐν τῇ νῦν πλατείᾳ συναλλασσομένων.

2) *Ἱερὸν Διὸς Θαυλίου.*

Ὑπὲρ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀπιδανοῦ, κατὰ τὴν νῦν συνοικίαν τῆς κωμοπόλεως Φαρσάλου ***Ταμπάχανα***, ὑψοῦται λόφος ἀρκούντως μέγας καὶ τὰ πολλὰ βραχώδης. Ἡ ἀπ' αὐτοῦ θέα τῶν πέριξ εἶναι ἐξαίρετος· καὶ ὡς στρατηγικὸν ἐπίσης σημεῖον εἶναι λόγου ἄξιος ὁ λόφος· πράγματι δ' ὑπὲρ τὰς πηγὰς διακρίνονται ἴχνη ἰσοδομικοῦ τείχους, ἴσως ἐξ ἀρχαίου πύργου προερχομένου.

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου πολλοὶ βράχοι ἔχουσι λαξευθῇ οὕτως, ὥστε νὰ μένῃ ἐπὶ τοῦ μέσου τῆς ὁριζοντίου λαξεύσεως ἐξόγκωμα μαστοειδὲς ἓν ἢ πλείονα. Ἐπ' αὐτοῦ εἰκάζομεν ὅτι ἡρμόζοντο βάσεις ἀναθημάτων, φέρουσαι ὑποκάτω κοιλότητα, ἤτοι τόρμον, εἰς ὃν εἰσήρχετο ὁ μαστοειδὴς οὗτος γόμφος τοῦ βράχου καὶ οὕτως ἡ βάσις μετὰ τοῦ ἀναθήματος ἐστερεοῦτο.

Ὁμοίαν συνήθειαν παρετηρήσαμεν καὶ ἐν τῇ συνοικίᾳ ***Βαρούσι*** τῆς Φαρσάλου ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου, ἔνθα ὑπῆρχεν ἱερόν, ἓν ἢ πλείονα, τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀσφαλῶς ὡς μεμαρτυρημένον ἐξ ἐπιγραφῶν, κατὰ χώραν εὑρεθεισῶν, καὶ νῦν

ἐν τῇ ἐγγὺς ἐκκλησίᾳ ἐκτισμένων. Τὸν αὐτὸν τρόπον ἁρμογῆς ἐπὶ πολλῶν μαστοειδῶν ἐξογκώσεων εὕρομεν καὶ ἐπὶ λιθίνων ἢ μαρμαρίνων βάθρων ἐν Φαρσάλῳ.

Ἐπὶ τοιούτου βράχου τοῦ ὑπὲρ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀπιδανοῦ λόφου εὕρομεν κατὰ τὴν κορυφήν, καὶ δὴ κατὰ τὸ ΒΑ ἄκρον τοῦ ἐπιπέδου αὐτῆς, ἐπιγραφὴν ἐπιμελῶς κεχαραγμένην, δι' ἧς προσφέρεται ἀνάθημα τῷ ΔΙΘΑΥΛΙΩΙ ἤτοι «*Δι(ὶ) Θαυλίῳ*» ὑπό τινων «*ἀγχιστῶν τῶν περὶ Παρμενίσκον*». Ἡ προσωνυμία αὕτη τοῦ Διὸς τὸ πρῶτον ἐνταῦθα ἐμφανίζεται· πρβλ. *Ἡσυχ.* «*Θαύλια*· ἑορτὴ [Ταραντῖνοι] ἀχθεῖσα ὑπὸ Κτεάτου, παρ' ᾧ καὶ *θαυλίζειν* ⟨φασὶ⟩ λέγειν τοὺς Δωριεῖς»· βλ. καὶ «*Θαυλωνίδαι*· γένος ἰθαγενῶν Ἀθήνησι»[1], «Θαῦμος ἢ *Θαῦλος*· Ἄρης Μακεδονι⟨κ⟩ῶς» καὶ «**Θαυλέα*· οὐρά, κέρκος» ἐκ τῶν γλωσσῶν τοῦ Ἡσυχίου ἐπίσης.

Ἡ λατρεία τοῦ Διὸς ὡς Θαυλίου δὲν ἦτο μόνον ἐν *Φαρσάλῳ* ἐπιχώριος· διότι εὕρομεν καὶ ἐν *Φεραῖς* στήλην μετ' ἀετώματος φέρουσαν ἐπιγραφὴν

ΔΙΙ
ΘΑΥΛΙΟΥ

ἤτοι *Διῒ|Θαυλίου* (= *Θαυλίῳ*, θεσσαλικῶς).

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου τούτου ὑπάρχει παλαιὸν Τουρκικὸν τζαμίον, κτισθέν, ὡς λέγεται, πρὸ ἑκατονταετηρίδων ἐπὶ τῆς θέσεως ἀρχαιοτέρας ἐκκλησίας· λέγεται μάλιστα ὅτι ὁ «μιναρὲς» κατέπιπτε, καὶ μόνον ὅταν ἐτέθη ἐπὶ τοῦ ὑψίστου σημείου αὐτοῦ σταυρός, ἐστερεώθη, οἱ δὲ Τοῦρκοι οὕτως ἐσέβοντο ἐκεῖ τὸν σταυρόν.

Τὸ τζαμίον τοῦτο ἔχει κτισθῇ ἐξ ἀρχαίου ὑλικοῦ· πλεῖσται βάσεις ἀγαλμάτων, ἀρχιτεκτονικὰ τμήματα καὶ δώριον κιονόκρανον πώρινον λίαν ἀρχαϊκὸν ἔχουσιν ἐντειχισθῇ ἐπ' αὐτοῦ καὶ διακρίνονται νῦν.

[1] Τὴν εἰς τοῦτο προσοχὴν ἡμῶν ἐπέστησεν ὁ σεβαστὸς πολιτευτὴς κ. Στέφανος Δραγούμης.

Ἐκτελέσαντες ἐνταῦθα Δυτικῶς τοῦ τζαμίου ἀνασκαφικὴν δοκιμὴν οὐδὲν εὕρομεν· διηγοῦνται ὅμως οἱ κάτοικοι ὅτι ἐνταῦθα εὑρέθησαν καὶ ἐπιγραφαὶ καὶ μαρμάρινα ἀγαλμάτια καὶ πολλὰ νομίσματα, καὶ ὅτι ἐκ τῶν δύο πρώτων ἄλλα μὲν ἐκομίσθησαν εἰς Λάρισαν, ἄλλα ἐπωλήθησαν, ἢ ἄλλως ἐκλάπησαν, ἄλλα δὲ κατεστράφησαν. Ἐπίσης λέγεται ὅτι ἐνταῦθα ἐπεθύμει νὰ ἐκτελέσῃ ἀνασκαφὰς ὁ κ. Κωνστ. Καραπάνος, ἀλλ' ἀπέσχε τοῦ ἔργου ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς τιμῆς, ἣν ἐζήτουν πρὸς ἀγορὰν τοῦ χώρου.

Εἰκάζομεν δ' ἐκ τούτου ὅτι τὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ κατέχει αὐτὸ τὸ τζαμίον, ἡ δὲ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπεία, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν καθηγητῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ κκ. Ν. Γ. Πολίτου, Π. Καββαδίου καὶ Χρ. Τσούντα ἐνέκρινε τὴν εἰκασίαν ταύτην, καὶ ἀπηλλοτρίωσε τὸ τζαμίον μετὰ τοῦ πέριξ χώρου, ἵνα κατὰ τὸ ἔτος 1908 ἐξακολουθήσωμεν τὰς ἀνασκαφάς.

Β') ἐν Φεραῖς

1) Ἡρῷον παρὰ μέγαν τύμβον.

Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τοῦ Μαΐου ἐξετελέσαμεν δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς δαπάναις ἐν μέρει τοῦ δήμου Φερῶν, τὸ δὲ πλεῖστον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, εἰς διάφορα σημεῖα τῶν ἀρχαίων ***Φερῶν***, καὶ ἐπὶ τοῦ χώρου τῆς ἀρχαίας πόλεως καὶ ἔξω μακρὰν αὐτῆς.

ΒΑ τῶν ἀρχαίων Φερῶν, τοῦ νῦν Βελεστίνου, πρὸς τὴν πεδιάδα, οὐ μακρὰν τοῦ σταθμοῦ τοῦ Σιδηροδρόμου Θεσσαλίας, ἐπὶ τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ ἐκ Φερῶν εἰς Βόλον, συναντᾷ τις δεξιὰ μὲν δύο τύμβους, ὧν ὁ πρῶτος εἶναι μείζων καὶ λίαν ὑψηλότερος, περαιτέρω δ' ἀριστερὰ τρίτον ἐλάσσονα· κατὰ δὲ τὴν ἄνοδον πλέον ἐπὶ τῶν προπό-

δων τοῦ ὄρους Μαυροβούνι (Καραδὰγ) ἀριστερὰ ἐπίσης βλέπει τις τὸν ἤδη ἀνασκαφέντα γνωστὸν τύμβον *Πιλὰφ-τεπὲ* ἢ *Μὰλ-τεπὲ* (βλ. *C. D. Edmonds,* Journal of Hellenic Studies XX 1900, 20-25 πίν. 5).

Παρὰ τὸν πρῶτον τοῦτον μέγαν τύμβον διέρχεται ποτάμιον, ὅπερ κατὰ τὰς πλημμύρας ἀπεκάλυψέ ποτε, ὡς διηγήθησαν ἡμῖν οἱ κάτοικοι, ἀρχαῖον κτίριον ἐκ μαρμάρου. Τοῦτο ἀπὸ τοῦ 1883 ἤρξατο καταστρεφόμενον ὑπὸ τῶν χωρικῶν, οἵτινες μετεκόμιζον ἐκεῖθεν ὡραίας πλάκας μαρμαρίνας εἰς τὸ χωρίον Βελεστῖνον, ἵνα κτίσωσιν αὐτὰς ἐπὶ τῶν οἰκιῶν ἢ ἐκκλησιῶν αὐτῶν. Ἀλλ' ἔπειτα ὑπ' ἄλλης πλημμύρας ἐκαλύφθη πάλιν.

Ἀνασκάψαντες ἐκεῖ εὕρομεν εἰς βάθος ἀπὸ τοῦ νῦν ἐδάφους 1.70 μ. ἐπὶ τῆς ΝΔ περιφερείας τοῦ τύμβου μικρόν, ὡραῖον, τετράγωνον κτίριον (βλ. Πίν. Β' εἰκ. 2), ποιηθὲν κατὰ τὴν Δ'-Γ' πιθανῶς π. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

Τὸ κτίριον τοῦτο εἶχε τὴν πρόσοψιν πρὸς Β, βλέπον πρὸς τὴν ἐγγὺς διερχομένην ἀρχαίαν λεωφόρον, τὴν ἄγουσαν ἐκ Φερῶν εἰς Βοίβην ἀφ' ἑνός, εἰς Παγασὰς ἀφ' ἑτέρου, ὡς διχαζομένην παρὰ τὸν τύμβον τοῦτον. Καὶ σήμερον οἱ κάτοικοι ἐντεῦθεν διέρχονται διὰ κοινοτικῆς ὁδοῦ, μεταβαίνοντες εἰς τὰ αὐτὰ μέρη.

Ἡ πρόσθιος (Βόρειος· ἐν τῇ εἰκ. 2 Πίν. Β' ἡ τοῦ σημ. Β) ὄψις αὐτοῦ κατεστράφη κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν χωρικῶν, τὸ δ' ἐπὶ τῆς εἰκόνος παριστάμενον ἐντεῦθεν τῆς γωνίας τμῆμα τοῦ στυλοβάτου ἐπεσκευάσαμεν ἡμεῖς ἐκ τῶν παρακειμένων πλακῶν, ἃς εὕρομεν ἀνατραπείσας· διότι αὕτη ἀπεκαλύφθη ποτὲ ὑπὸ τοῦ ποταμίου, τὸ δὲ πολὺ τοῦ ὑλικοῦ αὐτῆς μετεκομίσθη εἰς Βελεστῖνον. Ὄντως εὑρόντες κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τμήματα δωρίου πωρίνου κίονος, ἀνεζητήσαμεν ὅμοιον ἐν τῷ χωρίῳ, καὶ εὕρομεν ἐν τῇ ἐκκλη-

σίᾳ σπόνδυλον ἐντεῦθεν μετακομισθέντα, ὡς εἶπον ἡμῖν καὶ ἐπιστεύσαμεν διὰ τῆς παραβολῆς.

Οὕτως εἰκάζομεν ὅτι τὸ κτίριον εἶχε δύο κίονας, παρουσιάζον μορφὴν ναοῦ ἐν παραστάσιν. Ἡ ὀπίσθιος πλευρὰ (Νότιος, ἐν τῇ εἰκ. 2 Πίν. Β΄ ἡ τοῦ σημ. Ν) διετηρήθη ὁλόκληρος ἔχουσα μῆκος 7.667 μ. Ἡ Ἀνατολικὴ πλευρὰ (ἐν τῇ εἰκ. 2 σημ. Α) διετηρήθη ἐπίσης ὁλόκληρος ἔχουσα μῆκος 5.975 μ., ἀλλ᾽ ἡ Δυτικὴ (ἐν τῇ εἰκ. 2 δὲν διακρίνεται) ἐσώθη μόνον ἐπὶ μῆκος 3.68 μ. ἀπὸ τῆς ΝΑ γωνίας, τοῦ λοιποῦ πρὸς τὴν ΒΔ γωνίαν καταστραφέντος ὑπὸ τῶν χωρικῶν.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο κλειστὸν ἐκ τῶν τριῶν πλευρῶν, ἀνοικτὸν μόνον πρὸς Α, σύγκειται ἐκ μεγάλων πλακῶν ἐκ λιθομαρμάρου, ὡς εὐθυντηρίας, ἐφ᾽ ἧς βαίνει τοῖχος, τὰ μὲν ἔξω ἐξ ὡραίων μαρμαρίνων πλακῶν, καλῶς εἰργασμένων, τὰ δ᾽ ἔσω ἐξ εὐτελεστέρων· τοῦτο συμβαίνει διότι οἱ τοῖχοι ἔνδον ἦσαν κεκονιαμένοι, ὡς ἐξηκριβώσαμεν κατὰ τὴν ΝΑ γωνίαν (ἐν τῇ εἰκ. 2 ἐκεῖ ὅπου τὸ Π). Καὶ τὸ δάπεδον ἦτο κεκονιαμένον, δεικνυόμενον ἐν τῇ εἰκ. 2 ἐπὶ τοῦ ὑψίστου τοῦ στειλεοῦ τῆς δικέλλης, ἔνθα τὸ σημ. Ε.

Φέρει δὲ τὸ κονίαμα καὶ βαφὴν μέλαιναν, ὁπόθεν συμπεραίνομεν ὅτι ἅπαν τὸ ἐσωτερικὸν θὰ ἔφερε τοιχογραφίας ἢ κοσμήματα ἐπὶ νωπῷ (a fresco)· ὁμοίως περίπου ἦτο βεβαμμένος ὁ καμαρωτὸς τάφος ἐν τῷ Παλαιῷ Γαρδίκι (βλ. Πρακτικὰ 1906, 129).

Οἱ τοῖχοι εἶναι οὕτως ἐκ μαρμάρου κατεσκευασμένοι ἐπὶ ὕψος 1 μ. περίπου· ὑπὲρ τὸ ὕψος τοῦτο κατεσκευάσθη τὸ λοιπὸν τοῦ κτιρίου ἢ ἐκ πώρου, ἢ ἐκ πλίνθων· πώρου τμήματα μικρὰ εὕρομεν οὐκ ὀλίγα· πλίνθου ὠμῆς ἢ ὀπτῆς οὐδέν· τινὰ μάλιστα τῶν πωρίνων τμημάτων φέρουσιν ἴχνη ἐρυθρᾶς βαφῆς καὶ λαξεύσεις ἀρχιτεκτονικάς.

Ἦτο δ᾽ ἐστεγασμένον τὸ κτίριον δι᾽ ὡραίων κεραμίδων,

ὧν πολλὰς καὶ στρωτῆρας καὶ καλυπτῆρας, ἔτι δ' ἀνθεμωτὰς εὕρομεν. Ἐπίσης εὕρομεν καὶ τμήματα κεράμων μετὰ γραπτῶν κοσμημάτων, μαιανδρικῶν ἢ ἀνθεμοειδῶν, δι' ὡραίας στιλπνῆς μελαίνης καὶ πορφυρᾶς βαφῆς ἀποδιδομένων, ἀνηκουσῶν εἰς τὸν θριγκὸν πιθανῶς.

Οὕτω τὸ ὅλον οἰκοδόμημα ἦτο κομψόν, ἐμφανὲς τῷ λαῷ *ἡρῷον*, πρὸς τιμὴν ἐπισήμου νεκροῦ, βασιλέως τινὸς ἢ ἄλλως λίαν σημαίνοντος προσώπου ἐν Φεραῖς κτισθέν

Ἐντὸς τοῦ ἡρῴου δὲν εὕρομεν σημαντικόν τι εὕρημα πλὴν *σκελετοῦ* ὡρίμου ἀνθρώπου ἐν κακῇ καταστάσει, οὗ τὰ ὀλίγα εὔθρυπτα ὀστᾶ συνελέξαμεν (βλ. ἐν τῇ εἰκ. 2 ἄνω ἐν μέσῳ εἰς ὀπὴν τοῦ τοίχου τὸ κρανίον, ὅπου τὸ σημεῖον Κ). Οὗτος ἐτάφη διαρρηχθέντος τοῦ κονιάματος τοῦ δαπέδου, ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς εἰκόνος, ἔνθα ἡ δίκελλα, κατὰ διεύθυνσιν ἐκ Νότου πρὸς Βορρᾶν τεθείς· δὲν ἦτο ἄρα ὁ νεκρός, δι' ὃν κατεσκευάσθη τὸ ἡρῷον, ἀλλὰ μεταγενέστερός τις, ἴσως τῆς αὐτῆς τῷ ἐπισήμῳ νεκρῷ οἰκογενείας, κατὰ τὰ ἄλλα οὐχὶ σημαίνων οὐδὲ πλούσιος ἢ ἔνδοξος. Τὰ παρὰ τὸν σκελετὸν χώματα ἦσαν τοιαῦτα, ὥστε νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἐτέθη ἐντὸς φερέτρου, ἐξ οὗ βεβαίως προέρχονται καί τινες χαλκοῖ ἧλοι εὑρεθέντες ἐντὸς τῶν χωμάτων τούτων· κτέρισμα οὐδὲν εὑρέθη.

Τούτου ἕνεκα ὑπεθέσαμεν ὅτι ὁ ἐπίσημος νεκρός, δι' ὃν ἐτελοῦντο ἐν τῷ ἡρῴῳ αἱ προσήκουσαι θυσίαι, σπονδαί, ἢ τὰ συνήθη ἐναγίσματα, θὰ ἐτάφη ἐν τῷ παρακειμένῳ μεγάλῳ τύμβῳ, οὗ ἡ περίμετρος τῆς κάτω βάσεως εἶναι 200 μ. περίπου, ὁ δὲ ἄξων ἀπὸ τοῦ νῦν ἐδάφους μέχρι τῆς νῦν κορυφῆς 8 μ. περίπου, μέχρι δὲ τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους ἀπὸ τῆς νῦν κορυφῆς 12 μ. καὶ πλέον.

Οὕτως ἠγάγομεν δοκιμαστικὴν τάφρον κατὰ τὸ Βόρειον ἥμισυ τῆς διαμέτρου ἐκ Ν πρὸς Β, ὃν 18.50 μ. περίπου. Ταύτην μετὰ πολλοῦ κόπου ἐβαθύνομεν, διότι τὸ χῶμα

ἦτο σκληρότατον, οὐδὲν ἴχνος δὲ λίθου εὕρομεν, πλὴν μικρῶν λατυπῶν πώρου καὶ ποικίλων μαρμάρων εἰς μέγα βάθος, καὶ θραυσμάτων ἀγγείων καί τινων ἀκεραίων τῆς Δ'-Γ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἔτι δὲ τέφρας, ἀνθράκων καὶ ἄμμου.

Καίτοι ἐφθάσαμεν ἀπὸ τῆς νῦν κορυφῆς εἰς βάθος 12 ὅλων μέτρων, δὲν συνηντήσαμεν τὸ φυσικὸν ἔδαφος, οὔτε τὸν τάφον τοῦ νεκροῦ, ὅστις ἴσως κεῖται βαθύτερον ἐν τῷ κέντρῳ ἢ κατὰ τὴν περιφέρειάν που. Ἐσκοποῦμεν δὲ νὰ προχωρήσωμεν καὶ πέρα τι τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους, κειμένου πολὺ ὑπὸ τὸ σημερινόν, ὅπερ προέρχεται ἐκ προσχώσεων, ὡς βεβαιώνει ἡ ἀρχαία ἐπιφάνεια τοῦ ἡρῴου, ἀλλ' ἠναγκάσθημεν κατὰ τὰ μέσα Μαΐου νὰ ἀναβάλωμεν τὴν ἐν γένει πολύπονον ἐργασίαν τῆς ἐξερευνήσεως τοῦ τύμβου τούτου διὰ τὸ 1908, ἐλλείψει ἐργατῶν. Διότι ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Μαΐου, ἀρχομένου τοῦ θερισμοῦ τῆς κριθῆς οἱ ἐργάται ζητοῦσι καὶ λαμβάνουσι διπλάσιον ἡμερομίσθιον, εἶναι δὲ καὶ ἄλλως ἐν τῇ πεδιάδι δυσχερὴς ἡ ἀνασκαφὴ ὑπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου καὶ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν κωνώπων ἐκ τῆς Βοιβηΐδος λίμνης.

2) *τύμβος μετὰ κτιστοῦ ἄξονος.*

Ὁ τρίτος τῶν εἰρημένων τύμβων κεῖται παρὰ τὸ φυλακεῖον 16 τοῦ σιδηροδρόμου, ἀριστερὰ καὶ ἐγγύτατα τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, κατὰ διεύθυνσιν ἐκ Φερῶν εἰς Βόλον.

Εἶναι δὲ μικρὸς ὁ τύμβος οὗτος, περιμέτρου τῆς κάτω βάσεως 70 μ. περίπου, καὶ ὕψους ἀπὸ τῆς νῦν ἐπιφανείας 4 μ. ὡς ἔγγιστα· ἐπειδὴ δὲ πρό τινων ἐτῶν ἐπεχείρησαν νὰ ἀνασκάψωσιν αὐτὸν τυμβωρύχοι, ἐκρίναμεν εὔλογον νὰ δοκιμάσωμεν ἐπ' αὐτοῦ.

Εὕρομεν δ' εὐθὺς ἄξονα, κατεσκευασμένον ἐκ μεγάλων λίθων ὀρθογωνίων, σαπρῶν, ὧν τὸ μῆκος εἶναι κατὰ μέσον ὅρον 1.40 μ., τὸ ὕψ. 0.55, τὸ πλάτ. ἢ πάχ. 0.60, ἐκ τοῦ ἐγγὺς βουνοῦ λατομηθέντων, οἵτινες ἔχουσι τεθῆ ἄνευ πολλῆς ἐπιμελείας, ἀνὰ δύο παρατεθειμένοι, μετὰ διακένου ἐκ μικροτέρων λίθων· ἕκαστος ἐπικείμενος δόμος εἶναι σταυροειδῶς τεθειμένος ἐπὶ τοῦ ἑτέρου χάριν στερεότητος.

Μέχρι τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους, ἤτοι 6.20 μ. περίπου ἀπὸ τῆς νῦν κορυφῆς τοῦ τύμβου, ὑπάρχουσιν ἕνδεκα τοιοῦτοι δόμοι. Ὁ οὕτω σχηματισθεὶς ἄξων ἐχρησίμευσε πρὸς συγκράτησιν τῶν φορητῶν χωμάτων κατὰ τὴν ὕψωσιν τοῦ τύμβου, καὶ δὴ ὅπως ὑποδεχθῇ ἀνωτάτω ἄγαλμα ἢ στήλην τοῦ τεθαμμένου νεκροῦ.

Δυστυχῶς οὐδὲ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην ἠδυνήθημεν νὰ ἀγάγωμεν εἰς πέρας διὰ τοὺς ἀνωτέρω μνημονευθέντας λόγους· ὑποθέτομεν ὅτι καὶ ἐν τῷ τύμβῳ τούτῳ κρύπτεται τάφος, οἷος ὁ τοῦ οὐ μακρὰν κειμένου τύμβου Πιλὰφ-Τεπέ, ἀλλὰ δέον νὰ ζητηθῇ κατὰ τὴν περιφέρειαν μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τὸν ἄξονα. Τὴν ζήτησιν ταύτην θὰ ἐκτελέσωμεν πιθανῶς κατὰ τὸ 1908.

3) Ἱερὸν Ἡρακλέους παρὰ τὴν ἀκρόπολιν.

Ἡ περίφημος ἀρχαία πόλις τῶν Φερῶν κατέχει μεγάλην ἔκτασιν, ἀλλὰ τὰ ἴχνη τοῦ τείχους δὲν δύναταί τις πανταχοῦ νὰ παρακολουθήσῃ ἀσφαλῶς· διακρίνεται μόνον ὅτι ἡ πόλις αὕτη σὺν τῷ χρόνῳ ἐπεξετείνετο, ἀρξαμένη ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς πόλεως, τῆς κατόπιν ἀκροπόλεως γενομένης.

Ὁ λόφος οὗτος εἶναι ὁ μέγιστος καὶ ὕψιστος τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ προϊστορικῶν λόφων, ἡ δὲ ἀνασκαφὴ αὐτοῦ θέλει δώσει σημαντικὰ εὑρήματα, διότι οἱ ἀπὸ τοῦ μυθολογου-

μένου Ἀδμήτου καὶ τῆς Ἀλκήστιδος, καὶ ἔτι ἀρχαιότερον, προϊστορικοὶ συνοικισμοὶ θέλουσιν εὑρεθῆ ἐν καλῇ σχετικῶς καταστάσει, ἕνεκα τῆς μετέπειτα ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις χρήσεως τοῦ λόφου ὡς ἀκροπόλεως, ἐξ ἧς συνεσωρεύθη ἐκεῖ πολὺ χῶμα, καὶ δὲν παρεσύρθησαν, ὡς πανταχοῦ σχεδὸν ἐν Θεσσαλίᾳ ἐπὶ ὁμοίων τύμβων συνέβη, τὰ τειχάρια καὶ οἱ οἰκίσκοι τῶν προϊστορικῶν συνοικισμῶν.

Βορείως καὶ οὐ μακρὰν τοῦ λόφου τούτου, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἱστορικῆς πόλεως, παρὰ τὴν νῦν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους, ἐξετελέσαμεν μικρὰν δοκιμήν, εὑρόντες τμήματα ὡραίου δωρίου κιονοκράνου πωρίνου τῆς Δ′ π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἕνα πολυγωνικὸν καὶ ἕτερον ἰσοδομικὸν τοῖχον μετ᾽ εὐθυντηρίας, ἴσως περιβόλου ἱεροῦ, ἔτι δὲ πολυάριθμα ἀγγεῖα λαμπρᾶς μελαίνης γανώσεως, ὧν τινα φέρουσι χαράγματα ΗΡΑ ἢ ΗΡ, ἓν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν ΡΑΚΛΕΟ ἤτοι Ἡ]*ρακλέο*[υς, τῶν γραμμάτων ἀποδοθέντων ἐπιμελέστατα ἐκτύπως· ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη κεῖται ἐπὶ λαιμοῦ, διατρήτου κύκλῳ ὄντος, ὡραιοτάτου μεγάλου ἀγγείου. Εὕρομεν πρὸς τούτοις καὶ κεφαλὴν πηλίνου ἀγαλματίου νεανίου ἀγενείου ἁδρῶν χαρακτηριστικῶν, καὶ μικρὸν ἀγαλμάτιον πήλινον καθημένου ἀνδρὸς πωγωνοφόρου, κρατοῦντός τι παρὰ τὴν ἥβην αὐτοῦ· πρὸς τούτοις εὑρέθη κεραμὶς καλυπτὴρ ἀρχαϊκή, τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν γεγανωμένη μέλαινα, ἐπὶ δὲ τῆς κοίλης φέρουσα ἐνσφράγιστον γλαῦκα (;) καὶ περὶ αὐτὴν γράμματα ἀρχαϊκὰ ἐξ ἐπιγραφῆς τοῦ ἐργαστηρίου, τοῦ δαπανήσαντος ἢ τοῦ τιμωμένου θεοῦ.

Ἐκ τῶν εὑρημάτων τούτων συμπεραίνομεν ὅτι ἐνταῦθα κεῖται ***ἱερὸν τοῦ Ἡρακλέους***, οὗ ἡ μυθολογουμένη σχέσις πρὸς τὸν Ἄδμητον καὶ τὴν Ἄλκηστιν εἶναι γνωστή. Τὰ εὑρήματα εἶναι τῆς Δ′-Γ′ π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, πλὴν τῆς κεραμίδος οὔσης τῆς ϛ′-Ε′, οἱ δὲ τοῖχοι τῆς Ε′-Δ′.

Περαιτέρω άνασκαφαὶ κατὰ τὸ 1908 ἐπὶ τοῦ χώρου τούτου θέλουσι διαφωτίσει τὸ ζήτημα τῆς ἐκεῖ λατρείας τοῦ Ἡρακλέους, ἣν δέον νὰ ἀναμένωμεν πολὺ παλαιὰν καί πως ἰδιάζοντος τύπου, σχετικοῦ πρὸς τὴν πολυφαγίαν καὶ πρός τὸν ἐκεῖ ἆθλον τοῦ ἥρωος.

4) *προϊστορικὸς συνοικισμὸς ὑπὸ τὴν Ὑπέρειαν.*

Ὑπὲρ τὸν νῦν μέγαν μύλον τῆς Τραπέζης, κατὰ τὸν ῥοῦν τῶν ὑδάτων τῆς Ὑπερείας κρήνης, ἔξω τῆς ἀρχαίας πόλεως, παρὰ λόφον καλούμενον νῦν ***Μάτι*** ἢ ᾿ς ***τὰ Μύλια***, εἶχον εὑρεθῆ ὑπὸ χωρικῶν ἱστορικοὶ τάφοι. Ἐξ ἑνὸς τούτων διεσώσαμεν χρυσοῦν λεπτὸν ἔλασμα μικρότατον, φέρον δίστιχον ἐπιγραφὴν εἰς τὴν χθονίαν Δήμητρα. Αὐτὸς δὲ ὁ λόφος φέρει ἄφθονα θραύσματα ἀγγείων λιθικῆς περιόδου, καὶ ἐξητάσθη ἄνευ ἀνασκαφῆς ὑπὸ τοῦ κ. Τσούντα.

Ἐνταῦθα ἐκτελέσαντες μικρὰν δοκιμήν, εὕρομεν τὸ ἔδαφος πανταχοῦ κεκαυμένον, πλῆρες θραυσμάτων ἐκ μνημονευθέντων ἀγγείων, ἔτι δὲ ἐργαλεῖα, οἷον πελέκεις κομψούς, τριπτῆρας, κοπίδας καὶ βέλη ἐξ ὀψιανοῦ, τῆς νεολιθικῆς περιόδου.

Κτίσμα τι δὲν εὕρομεν, διότι ταῦτα θὰ ἦσαν ἐξ ὠμῶν πλίνθων, οὐδὲ ἠδυνάμεθα νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν ἀνασκαφήν, διότι ἦσαν ἐσπαρμένοι ἀγροὶ ἐπὶ τοῦ λόφου. Πάντως ὅμως ἐκ τῆς καλλιεργίας ἔχουσι καταστραφῆ τὰ ἀσθενῆ ἄλλως προϊστορικὰ κτίσματα.

5) *δώριος ναὸς παρὰ τὴν κάτω πόλιν.*

Ὑπὲρ τὸν προμνησθέντα λόφον, ἐγγὺς ὁδοῦ κοινοτικῆς, ἀγούσης ἐκ τοῦ μεγάλου μύλου εἰς τὸ χωρίον Βελεστῖνον, οὐ μακρὰν τῶν τειχῶν τῆς ἱστορικῆς πόλεως, μεταξὺ τῶν

κήπων κατὰ τὸν ῥοῦν τῆς Ὑπερείας, εὕρομεν, ἀνασκάψαντες ἐπ' ὀλίγον, πολυαρίθμους σπονδύλους δωρίων.κιόνων ἐκ πώρου λευκοφαίου, ἐπικεχρισμένου διὰ καλοῦ μαρμαροκονιάματος, ἔχοντος πάχος 0.004.

Οἱ σπόνδυλοι οὗτοι ἔχουσι διάμετρον μεταξὺ 0.76 καὶ 0.81 μ., αὔλακας δὲ 19 ἢ 20, καὶ εἶναι καλῆς ἐργασίας. Δυστυχῶς δὲν κεῖνται κατὰ χώραν, ἀλλ' ἐκομίσθησαν διὰ χρῆσιν μεταγενεστέραν ἐπὶ κτιρίου ἐξαφανισθέντος νῦν σχεδὸν ὁλοτελῶς.

Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ μὲν σπόνδυλοι εἶναι ὀγκώδεις, τὸ δὲ μεταγενέστερον κτίριον λίαν εὐτελές, φαίνεται πιθανὸν ὅτι οὗτοι μετεκομίσθησαν ἐκ ναοῦ ἀρχαίου ἐγγύς που κειμένου. Τὴν ἀναζήτησιν αὐτοῦ ἠμπόδιζον οἱ ἐσπαρμένοι ἀγροὶ καὶ αἱ μεγάλαι ἀποζημιώσεις, ἃς ἐζήτουν οἱ κάτοικοι, οἵτινες ἄλλως ἔλεγον ἡμῖν ὅτι ἐγγὺς εὗρον δάπεδον μεγάλων μαρμαρίνων πλακῶν ἐκτεινομένων ἐπὶ πολύ, ὅπερ ἴσως εἶναι ὁ στερεοβάτης τοῦ ζητουμένου ναοῦ.

Γ'.) Ἐν Φθιώτισι Θήβαις

1) διπλῆ στοὰ ἐν τῇ κάτω πόλει.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Μαΐου καὶ καθ' ὅλον τὸν Ἰούνιον ἐξετελέσαμεν δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς εἰς πολλὰ σημεῖα τῶν Φθιωτίδων Θηβῶν, δαπάναις τοῦ ἐν Ῥουμανίᾳ φιλεπιστήμονος καὶ εὐπαιδεύτου ἰδιοκτήτου κ. Π. Σ. Τοπάλη, λαβόντος τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν παρὰ τῆς Γενικῆς Ἐφορείας τῶν Ἀρχαιοτήτων.

Ἐν πρώτοις ἐσκάψαμεν ὀλίγον κατὰ τὸ Ἀνατολικὸν ἄκρον κτίσματος ἐν εἴδει στοᾶς (πρβλ. *F. Staehlin,* Athen. Mitt. XIXX 1906, σελ. 6 εἰκ. 1 ἀρ. 6). Ἐξηκριβώθη δ' ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς ὅτι πρόκειται ὄντως περὶ στοᾶς, οὔσης οὐχὶ ἐπι-

μελοῦς ἐργασίας, χρόνων δὲ τῆς Γ' π. Χ. πιθανῶς ἑκατονταετηρίδος· αὕτη ἦτο διπλῆ, φέρουσα ξυλίνους μᾶλλον ἢ λιθίνους κίονας, ἀφ' οὗ τῶν δευτέρων οὐδὲν ἴχνος εὑρέθη. Ἦτο δ' ἡ στοὰ αὕτη ἀγοραία, εἶδος δῆλον ὅτι συστάδος ἐργαστηρίων, κατεχόντων τὸ ὄπισθεν ἥμισυ, ἐν ᾧ τὸ πρόσθιον ἀπετέλει τὴν κυρίως στοάν, ἔνθα ἐξετίθεντο τὰ ἐμπορεύματα.

Ἐντὸς τοῦ ὀλίγου ἀνασκαφέντος τμήματος οὐδὲν εὕρομεν· ἦσαν δὲ τὰ ἔσω πλήρη κονιάματος καταπεσόντος ποτὲ ἐκ τῶν τοίχων, λίαν εὐτελοῦς κατασκευῆς καὶ τούτου. Ἡ πλήρης ἀνασκαφὴ αὐτῆς εἶναι ἀμφίβολον ἂν θὰ δώσῃ ἀξιόλογόν τι εὕρημα. Ἡ θέσις τῆς στοᾶς ταύτης μόλις διακρίνεται κατὰ τὸ σημεῖον Σ τῆς ἐν Πίν. Β' εἰκ. 3.

2) οἰκήματα ἢ λέσχη παρὰ τὴν στοάν.

Μεταξὺ τῆς στοᾶς καὶ τοῦ θεάτρου σημειοῖ ὁ κ. Staehlin (ἔ. ἀ. εἰκ. 1 ἀρ. 5) σύστημα τοίχων, θεωρῶν αὐτοὺς ὡς εἰς ναόν τινα ἴσως ἀνήκοντάς, οὗ διέκρινε τὸν πρόναον. Μικρὰ ἀνασκαφὴ (βλ. Πίν. Β' εἰκ. 3) ἀπέδειξεν ὅτι ἦσαν οἰκήματα, ἰδιωτικὰ ἢ δημόσια, εἶδός τι Λέσχης, ὧν μετασκευὴ καὶ χρῆσις ἐγένετο καὶ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους, ὡς ἀπέδειξαν νομίσματα ῥωμαϊκῶν αὐτοκρατορικῶν καὶ βυζαντιακῶν χρόνων.

Ἐν αὐτοῖς εὕρομεν μικρὰν μαρμαρίνην κεφαλὴν Ἀθηνᾶς (Πίν. Γ' εἰκ. 5 στοιχ. α), ἐπιγραφὴν ἐντετειχισμένην, φέρουσαν τὴν ἐν εἴδει εὐχῆς λέξιν

ΕΠΙΔΟ
ΣΙΣ

«*Ἐπίδο|σις*», διακρινομένην μόλις ἐπὶ τῆς εἰκόνος 3 εὐθὺς ὑπὲρ τὴν κλειστὴν θύραν τοῦ ἀριστεροῦ δωματίου κατὰ τὸ

σημεῖον Ε, καὶ πολυάριθμα συντρίμματα οἰκιακῶν ἀγγείων εὐτελῶν, ὀστῶν καὶ ἴχνῶν σαφῶν πυρκαϊᾶς. Ἓν τῶν εὐτελῶν μεγάλων ἀγγείων φέρει ἐνσφράγιστον τὴν ἐπιγραφὴν ΗΡΑΚ ἤτοι *Ἡρακ*(λείδου) ἤ τι ὅμοιον, ὄνομα τοῦ κατασκευαστοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἀγγείων ὑπῆρχον καὶ πολυτελέστερα τοῦ εἴδους τῶν λεγομένων ***μεγαρικῶν σκύφων*** μετ' ἀναγλύφων κοσμημάτων καὶ παραστάσεων. Ταῦτα ἔχουσι ποικιλώτατα χρώματα, ἀπομιμούμενα διὰ τῆς ἀργυρόχρου, ὑπερύθρου, στιλπνῆς μελαίνης καὶ ἄλλων χρωμάτων βαφῆς, τὰ ὅμοια ἐξ ἀντιστοίχων μετάλλων ἀγγεῖα. Εὑρέθησαν δὲ πάντα ἐν τῷ ἀριστερῷ δωματίῳ κατὰ τὸ σημεῖον Α τῆς εἰκόνος 3 Πίν. Β'.

Οὐδὲν τούτων εὑρέθη ἀκέραιον. Πολλὰ θραύσματα ἐν τούτοις φέρουσιν ὡραιοτάτας παραστάσεις κατὰ τὴν συνήθη ἐπὶ τοιούτων ἀγγείων μίμησιν ζωγραφιῶν, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἐπιγραφάς. Ἐκ τῶν τελευταίων σημειοῦμεν τὸ ΜΝΗΣΤΕΡΕΣ ἐν παραστάσει μνηστηροφονίας· ἡ ἐπιγραφὴ δεικνύει ὅτι ἡ παράστασις ἐλήφθη ἐξ εἰκόνος ἀρχαιοτέρας τοῦ τέλους τῆς Ε' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων καὶ ἡ χρῆσις Ε ἀντὶ Η.

Δεξιὰ ἐν τῇ εἰκ. 3 τοῦ Πίν. Β' εἰς τὸ ἄκρον κατὰ τὸ σημεῖον Τ εὑρέθη δωμάτιον κατεστραμμένον, οὗ ἐσώθη τι τοῦ κονιάματος, φέροντος ***ἐπὶ νωπῷ*** (a fresco) γραπτὰ ἀνθοειδῆ κοσμήματα ζωηροτάτων καὶ μὴ ἐξαλειφομένων ὑπὸ τοῦ ὕδατος πλουσίων βαφῶν. Τῶν τοιχογραφιῶν τούτων διεσώσαμεν τμήματά τινα μικρὰ κομίσαντες εἰς Βόλον.

3) ναὸς παρὰ τὴν στοάν.

Οὐ μακρὰν τῆς στοᾶς Νοτίως αὐτῆς, ἔνθα οὔτε ὁ κ. Staehlin σημειοῖ τι, οὐδὲ ὑπῆρχεν ἐμφανὲς οἰκοδόμημα,

εὕρομεν κρηπίδωμα μεγάλου ὀρθογωνίου κτιρίου, ὅπερ εἶναι πιθανώτατα ναός.

Αἱ στεναὶ πλευραὶ αὐτοῦ ἔχουσι μῆκος 14.08 μ., αἱ δὲ μακραὶ 19.30 μ., τὸ δὲ πάχος τῶν τοίχων εἶναι 1.42-1.58 μ.· τὸ βάθος κατὰ τὴν ΝΑ γωνίαν, ἔνθα ἐδοκιμάσαμεν, εἶναι 1.80 μ. Πολλαχοῦ ἐν τοῖς θεμελίοις ἐγένετο χρῆσις, ἰδίως κατὰ τὴν Β μακρὰν πλευράν, πωρίνων λίθων· ἐκ πώρου δὲ θὰ ἀπετελεῖτο καὶ ἅπας ὁ ὑπὲρ τὸ ἔδαφος ναὸς κατὰ τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ γενικὴν σχεδὸν συνήθειαν (βλ. ἀνωτέρω Β΄ ἀριθ. 5). Τούτων εὕρομεν ὀλίγα ἄμορφα τμήματα.

Ἐνωρὶς ὅμως ἀπεσπάσθη ἐντεῦθεν ἅπαν τὸ πώρινον ὑλικόν· διηγοῦνται δὲ οἱ χωρικοὶ ὅτι καὶ μέχρις ἐσχάτων ἐξήγοντο ἐκ τῶν θεμελίων τούτων πώριναι πλάκες ἐκ σιδηρολίθου, διότι ἐπωλοῦντο ἀνὰ τὰ χωρία ὡς «μυλόπετρες», διασκευαζόμεναι καταλλήλως.

Πλὴν σχίζης λευκοφαίου μαρμάρου μετά τινων γραμμάτων, σχήματος τῆς Α΄ π. Χ.- τῆς Α΄ μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἐξ ἐπιγραφῆς ψηφίσματος ἢ καταλόγου, οὐδὲν ἄλλο εὕρημα προῆλθεν ἐκ τῆς μικρᾶς ταύτης ἀνασκαφῆς.

4) ἔρευναι περὶ τὴν κυκλώπειαν ἀκρόπολιν.

ΒΑ τῆς κάτω πόλεως ὑψοῦται ἡ ἀκρόπολις, περιβαλλομένη ὑπὸ σημαντικῶν κυκλωπείων τειχῶν πρωτογενοῦς κατασκευῆς, διότι οὐδὲ τὰ διάκενα μεταξὺ τῶν λιθίνων ὄγκων ἔχουσι πανταχοῦ πληρωθῆ· φαίνονται δὲ τὰ τείχη αὐτῆς μᾶλλον ὑπὸ τῆς φύσεως ἢ διὰ τῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου ποιηθέντα, καίτοι εἶναι βέβαιον ὅτι συμβαίνει τὸ δεύτερον.

Τὰ τείχη ταῦτα διέκρινε πρῶτος ὁ κ. Βαλέριος Στάης, πέντε ἔτη πρὸ τοῦ κ. Staehlin, ὅστις ἐπικρίνων τὸν μὴ διακρίναντα αὐτὰ Leake φαίνεται καυχώμενος διὰ τὴν

εὕρεσιν αὐτῶν (βλ. *Δελτίον* «Φιλαρχαίου Ἑταιρείας Ὄρθρυος» Ε΄ 1903 σελ. 13).

Χρῆσις τῆς ἀκροπόλεως ταύτης ἐγένετο καὶ εἰς τοὺς ἱστορικοὺς καὶ περαιτέρω κατὰ τοὺς βυζαντιακοὺς χρόνους.

Ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν ταύτην κατὰ τὸ Δυτικὸν κράσπεδον τῆς πόλεως οὐ μακρὰν τοῦ ἀριθμ. 2 ἐν τῷ μνημονευθέντι σχεδίῳ τοῦ κ. Staehlin, εἶχεν εὕρει ἐξ ὀνείρου ὄψεως, ὡς ἔλεγε, χωρικός τις Ἀνδρέας ἐπιγραφήν, ἀναφέρουσαν ὅτι οἱ «*ἀρχεσκόποι*» ἀνέθηκαν ἀνάθημά τι εἰς τὴν *Ἀθηνᾶν Πολιάδα*. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐδημοσιεύθη ἐν BCH (; ὑπὸ τοῦ κ. Vollgraff καὶ ἐν τῷ «Δελτίῳ τῆς Φιλαρχαίου Ἑταιρείας Ὄρθρυος ἐν Ἁλμυρῷ» τεύχ. ϛ΄ 1906 σελ. 30· ἐκομίσθη δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Γιαννοπούλλου εἰς Ἁλμυρόν, πρὸ τῆς μεταβάσεως ἡμῶν εἰς Θεσσαλίαν).

Σκάψαντες ἐκεῖ εὕρομεν ἐρείπια ἐκκλησιδίου χριστιανικοῦ, ἐφ᾽ οὗ ἐγένετο χρῆσις ὀλίγου ἀρχαίου ὑλικοῦ· τὸ ἀνώμαλον καὶ βραχῶδες ἔδαφος δὲν ἐπέτρεπε τὴν κατασκευὴν ἐκεῖ ἱεροῦ σημαντικοῦ.

Πρὸς τούτοις εὕρομεν λεπτὸν ἔλασμα ἀργυροῦν, μικρόν, ὀρθογώνιον (μήκ. 0.036, πλ. 0.024), ἄνω διάτρητον πρὸς ἀνάρτησιν, εἰκονίζον ἁπλουστέρως ἐν ἐκτύπῳ διὰ πλήξεως ἐκ τῶν ὄπισθεν, ὀφθαλμοὺς μετὰ ῥινὸς καὶ στόματος ἀνθρώπου· κάτω φέρει τὴν ἐπιγραφὴν διὰ γραμμάτων καλῶν χρόνων ΥΠΕΡ — ΕΥΧΗΣ «*ὑπὲρ — εὐχῆς*».

Κατὰ ταῦτα ἡ ἐπιγραφὴ τῶν ἀρχεσκόπων δὲν ἔκειτο κατὰ χώραν, ἀλλ᾽ ὠλίσθησεν, ἢ ἐκομίσθη ἐκ τῆς ὑπερκειμένης ἀκροπόλεως, ἐν ᾗ δέον νὰ ζητηθῇ τὸ μνημονευόμενον ἐν αὐτῇ ἱερὸν ἢ ναὸς τῆς *Ἀθηνᾶς Πολιάδος* (βλ. κατωτέρω ἀριθ. 5).

Ἀνατολικῶς τῆς ἀκροπόλεως καὶ οὐχὶ μακρὰν αὐτῆς παρὰ τὴν εἰς Ἄκκετσι ἀτραπόν, εἶχε σκάψει ἐπ᾽ ὀλίγον τῷ 1906 ὁ κ. Vollgraff ἐπὶ τοιχαρίου ἁπλοῦ, ἔχοντος ἔμφασιν

μυκηναίου ἀνακτόρου. Ἐξηκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ τὸ ἔργον καὶ εἴδομεν ὅτι πρόκειται οὐχὶ περὶ οἰκοδομήματος, ἀλλὰ περὶ «**μάνδρας**», ἴσως ποτὲ ἐστεγασμένης, ἧς χρῆσις ἐγένετο ὡς σηκοῦ προβάτων, καὶ ἧς τμήματα κεράμων κοινῶν τῆς στέγης εὑρέθησαν. Οἱ χρόνοι, καθ' οὓς τοῦτο καὶ τὰ πολυπληθῆ ἐν τοῖς πέριξ ὅμοια οἰκοδομήματα ἐποιήθησαν, δύνανται νὰ εἶναι προϊστορικοί· ἀλλ' εὕρομεν ὅμοιον οἰκοδόμημα ἐκτισμένον ***ἐπὶ βυζαντιακοῦ*** κτιρίου.

Σημειωτέον ὅτι ἐπὶ μακρὰν ἔκτασιν περὶ τὴν ἀκρόπολιν, ἰδίως Βορείως καὶ Ἀνατολικῶς, ἔνθα ἡ ἱστορικὴ πόλις δὲν ἐξετάθη, διακρίνονται τείχη μερικὰ ἐν εἴδει προπυργίων, ἄσχετα πρὸς ἄλληλα, μᾶλλον ἢ ἧττον ἐκτεταμένα καὶ ἀσύνδετα, ἐπὶ μεγάλην ἔκτασιν κατέχοντα τὰ ὀχυρὰ ἐκ φύσεως σημεῖα, πάντα δὲ κατὰ τὸν κυκλώπειον τρόπον τῆς ἀκροπόλεως τετειχισμένα.

Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι ἐνταῦθα ὑπῆρχε μεγάλη προϊστορικὴ πόλις, ἴσως μείζων καὶ τῶν Μυκηνῶν αὐτῶν, ἀποτελουμένη ἐκ τῆς ἀρκούντως εὐρείας καὶ λίαν ὀχυρᾶς ἀκροπόλεως, ἕδρας τῶν ἡγεμόνων, ἐκ δύο ἐλασσόνων ὑπὲρ τὴν μεγάλην ἀκροπόλεων, καὶ ἐκ κάτω πόλεως περὶ αὐτὰς κατὰ μεγάλην ἔκτασιν, ἔνθα κατῴκει ὁ πολυάριθμος λαός. Εἶναι ζήτημα ἰδίας ἐρεύνης, ἣν ἀλλαχοῦ θὰ ἐκθέσωμεν, ἂν ἡ πόλις αὕτη δύναται νὰ εἶναι ἡ ***Ὑποπλακίη Θήβη*** τοῦ Ἠετίωνος, ὡς νομίζουσιν οἱ κκ. Kern, Bethe, Staehlin κ. ἄ.

*5) **Ἱερὸν καὶ προϊστορικὰ κτίσματα ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως.***

Ἕνεκα τῶν λόγων τούτων ἀπεφασίσαμεν νὰ δοκιμάσωμεν ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως, καίτοι ἦτο πλήρης λίθων καὶ βράχων, ἔτι δὲ κατείχετο ὑπὸ πυκνοτάτων πρίνων οὕτως, ὥστε νὰ μὴ διακρίνηταί τι ἐμφανὲς ἐρείπιον πλὴν τῶν κατὰ

τὰ ἄκρα καταπεσόντων ὀγκολίθων τοῦ ἱστορικοῦ τείχους.

Σκάψαντες λοιπὸν κατὰ τὸ βορειότατον ἄκρον αὐτῆς, ὅπερ εἶναι τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς ἀκροπόλεως, παρέχον θαυμασίαν θέαν πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν τῶν πέριξ καὶ μακρὰν πρὸς τὴν *Πύρασον*, *Φυλάκην*, *Ἅλον* καὶ πρὸς πᾶσαν ἀξιόλογον στρατηγικῶς θέσιν μέχρι τῆς παραλίας, εὕρομεν εἰς μικρὸν βάθος ἐρείπια οἰκοδομήματος ἀνατετραμμένα ἕνεκα τῆς ἐγγὺς κατασκευῆς τετραγώνου φυλακείου κατὰ τοὺς βυζαντιακοὺς χρόνους καὶ ἄλλων περαιτέρω ὁμοίων ὀχυρωματικῶν οἰκημάτων (Πίν. Β′ εἰκ. 4· δεξιὰ εἰς τὸ ἄκρον κατὰ τὸ σημεῖον Β διακρίνεται ὀλίγον τὸ τετράγωνον μεσαιωνικὸν φυλακεῖον ἐκ μικρῶν λίθων δι᾽ ἁπλοῦ πηλοῦ ἐκτισμένον).

Τὰ ἐρείπια ταῦτα συνίστανται εἰς μεγάλας καλῶς λελαξευμένας πλάκας λίαν σκληροῦ λίθου, λείας κατὰ τὰς στενὰς ἕδρας, δύο ἢ μίαν, μετὰ χαραγῶν καὶ μικρῶν βαθύνσεων πρὸς ἁρμογὴν σιδηρῶν γόμφων καὶ στερέωσιν. Αὗται ἀπετέλουν τοῖχον, οὗ μίαν γωνίαν ἀπεκαλύψαμεν.

Τῶν πλακῶν τούτων τινὲς ἔχουσι διασκευασθῆ τὰ ἄνω διεδρικῶς, ὡς ἵνα σχηματίσωσιν ἀψῖδα ἢ θόλον (βλ. εἰκ. 4 σημεῖον Π), ἄλλαι ἔχουσιν ἰδιάζοντα σχήματα, ἰδίως πεντάπλευρα, καί τινες εἶναι αὐτὸ τοῦτο θολότυποι (εἰκ. 4· δεξιὰ τοῦ κατωφλίου σημεῖον Θ).

Ταῦτα δεικνύουσιν ὅτι τὸ ὑλικὸν τοῦτο ἀνῆκεν ἀρχῆθεν εἰς ἄλλο τι οἰκοδόμημα. Ἰδίως εἶναι ἀξία προσοχῆς μεγάλη πλὰξ φέρουσα ἑκατέρωθεν εἰς τὰ ἄκρα τῆς ἄνω ἐπιφανείας βαθύνσεις πρὸς ἁρμογὴν θύρας (εἰκ. 4 ἀριστερὰ κατὰ τὸ σημεῖον Κ). Αὕτη φαίνεται μὴ κατὰ χώραν οὖσα, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν ἐγγύς που μετατεθεῖσα ἐνταῦθα κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἱεροῦ καὶ πάλιν ἔπειτα μετατεθεῖσα.

Διότι ὄντως πρόκειται περὶ ἱεροῦ, ἀφ᾽ οὗ εὕρομεν ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐκ τῶν ἄνω στρώματος, ἤτοι ὑπὸ τὸ μεσαιωνι-

κόν, ὀλίγον ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἱστορικοῦ κτιρίου, ὀκτὼ ἢ ἐννέα βάθρα ἀγαλμάτων μικρῶν, κεφαλήν, πόδας καὶ χεῖρας μαρμαρίνου ἀγαλματίου Ἀθηνᾶς (Πίν. Γ' εἰκ. 5 β, γ), τμήματα μαρμαρίνων πλακῶν ἐκ τεσσάρων ἐπιγραφῶν ἀναθηματικῶν τῆς Δ' π. Χ.- Α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, καὶ πολλὰ θραύσματα πηλίνων ἀγαλματίων γυναικείας θεότητος καλῆς ἐργασίας καὶ χρόνων (εἰκ. 5 δ).

Δυστυχῶς οὐδαμοῦ, πλὴν ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου ἀγαλματίου, δηλοῦται τὸ ὄνομα τῆς θεότητος· φαίνεται ὅμως πιθανὸν ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ἱερὸν τῆς ***Ἀθηνᾶς Πολιάδος***, ὅπερ μνημονεύεται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν ἀρχεσκόπων (βλ. ἀνωτέρω ἀριθ. 4).

Παρὰ τὸ κατώφλιον εἰς βάθος 0.80 μ. πρὸ αὐτοῦ εὕρομεν θύραν ἐκ σκληροῦ ξύλου κεκαυμένου, ἐφ' ἧς εἶχον ἁρμοσθῇ χαλκοῖ ἧλοι κυκλικῶν, κοίλων τὰ κάτω, πολὺ μεγάλων κεφαλῶν, μικροῦ δὲ σώματος. Καὶ τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ ξύλου πολλὰ καὶ οὐκ ὀλίγους τοιούτους ἥλους συνελέξαμεν, οἵτινες μᾶλλον πρὸς κόσμον τῆς θύρας, ἧττον δὲ πρὸς στερέωσιν τῶν ξύλων, ἐξ ὧν αὕτη συνέκειτο, ἐχρησίμευσαν.

Προχωρήσαντες εἰς βάθος εὕρομεν μετ' οὐ πολὺ στρῶμα διάφορον, καὶ δὴ μέλαν, ὁπόθεν ἐξηγάγομεν πολυαρίθμους γεωμετρικοὺς χαλκοῦς κρίκους ἁπλοῦς ἢ μετὰ τεσσάρων σταυροειδῶν ἐξογκώσεων, ὧν τινες ἔχουσι καὶ κεφαλὰς πτηνῶν· εἶναι δὲ ποικίλων διαμέτρων ἀπὸ δακτυλιοειδῶν μέχρι διαμέτρου 0.10. Μετ' αὐτῶν εὑρέθησαν καί τινες μεγάλαι πόρπαι χαλκαῖ γεωμετρικῆς ἐπίσης περιόδου, δακτύλιοι χαλκοῖ, μικρὰ ἀγγεῖα καὶ πτηνὰ χαλκᾶ, καὶ θραύσματα γεγανωμένων τῆς αὐτῆς περιόδου ἀγγείων.

Σχεδὸν ἐν τῷ αὐτῷ στρώματι ἀναμεμειγμένα, ἢ ὀλίγον ὑπ' αὐτό, εὑρέθησαν λίθινα ἐργαλεῖα, βέλη ἐξ ὀψιανοῦ, θραύσματα ὡραίων ἀγγείων μετὰ βαφῶν ἔσω τε καὶ ἔξω

ἐν εἴδει ἐναλλασσομένων τετραγωνιδίων καὶ ἄλλων σχημάτων, κρίκοι ἐξ ἐλεφαντοστοῦ, πέλεκυς ἀμφίστομος ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης μετὰ χαραγῶν, σφενδόναι ἄγλυφοι διάτρητοι ἐκ κρυστάλλου, σφαιρίδια ἢ λίαν μικροὶ κρίκοι ἐξ ὑελώδους μάζης ἢ ἠλέκτρου κττ., ἀνήκοντα εἰς τὴν νεολιθικήν, τὴν χαλκῆν καὶ μυκηναίαν περίοδον. Τούτων ὅμοια καὶ ἀνάλογα εὗρον ὁ κ. Wolters (βλ. κατωτέρω Η΄ 1), ὁ κ. Στάης (βλ. αὐτόθι) καὶ μάλιστα ὁ κ. Τσούντας ἐν προϊστορικοῖς συνοικισμοῖς τῆς Θεσσαλίας.

Ἐκ πάντων τούτων συνάγομεν ὅτι πρόκειται ἐνταῦθα περὶ λίαν σημαντικῆς ἀκροπόλεως, κατοικηθείσης ἀπὸ παλαιτάτων χρόνων μέχρι τῶν βυζαντιακῶν, ἧς ἡ πλήρης ἀνασκαφὴ ἐπιβάλλεται μεταξὺ τῶν πρώτων ἐργασιῶν τοῦ 1908, ἰδίως διὰ τὰ προϊστορικὰ εὑρήματα.

Δυστυχῶς εἴχομεν ἤδη δαπανήσει εἰς τὰς ἄλλας δοκιμὰς πολὺ τοῦ ποσοῦ τῶν 1000 δραχμῶν, ἃς εἶχε διαθέσει ὁ κ. Π. Σ. Τοπάλης, καὶ ἠναγκάσθημεν νὰ ἀναβάλωμεν τὴν ἐργασίαν διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, ὁπότε πιθανῶς θέλει ἐξακολουθήσει τὰς δαπάνας ὁ αὐτὸς κ. Τοπάλης, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ δισχιλίας ἔτι δραχμὰς πρὸς τοῦτο, ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ γίνῃ ἡ ἀνασκαφὴ μέχρι τέλους Νοεμβρίου τοῦ 1907· τοῦτο ὅμως κατέστη ἡμῖν ἀδύνατον νὰ πράξωμεν, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἀπησχολήθημεν ἐπὶ μακρὸν ἐν *Παγασαῖς* (βλ. κατωτέρω Η΄ 1), καὶ οὕτω μένει ἀδιάθετος ἡ χορηγία τοῦ κ. Π. Σ. Τοπάλη.

Δ΄) Ἐν Πυράσῳ

Ἱερὸν τῆς Δήμητρος (Δημήτριον).

Κατὰ τὸ βορειότατον τοῦ κόλπου τοῦ Ἁλμυροῦ κεῖται ἡ ἀρχαία *Πύρασος*, περὶ ἧς βλ. *Staehlin*, ἔ. ἀ. σελ. 10-13 πίν. 1.

Ἐνταῦθα ἐπειράθημεν νὰ εὕρωμεν τὸν περίφημον ναὸν τῆς Δήμητρος, σκάψαντες Νοτίως τῆς ἀκροπόλεως, καθ' ἣν διεύθυνσιν ὁ Στράβων θέτει αὐτόν, ἐν τῷ κέντρῳ παρὰ τὰ κτίσματα τοῦ Βελῆ-Πασᾶ, εἰς ἀπόστασιν 300 περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς «Μαγούλας», ἥτις εἶναι ἡ πόλις, ἢ τοὐλάχιστον ἡ ἀκρόπολις, τῆς ἀρχαίας Πυράσου.

Ἐκεῖ εὕρομεν ἐν μέσῳ σωρείας μεσαιωνικῶν ἐρειπίων καί τινας σπονδύλους σημαντικοῦ ναοῦ δωρίου ῥυθμοῦ· δυστυχῶς οὔτε τὰ βυζαντιακὰ οὐδὲ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ταῦτα ἐρείπια ἔκειντο κατὰ χώραν, ἀλλὰ συνήχθησαν, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τοῦ Βελῆ-Πασᾶ ἐκ τῶν πέριξ. Οὕτω καὶ ὁ ναὸς τῆς Δήμητρος μένει πρὸς ζήτησιν.

Πρὸς τούτοις ἀπεκαλύψαμεν μέρος τοῦ δαπέδου μεγάλης βυζαντιακῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ κειμένης, ὅπερ ποτὲ εἶχε διακρίνει, ὡς εἶπεν ἡμῖν, ὁ κ. Ν. Γιαννόπουλλος. Τὸ δάπεδον τοῦτο εἶναι ἐστρωμένον διὰ ψηφιδώματος μετριωτάτης ἐργασίας, φέροντος τοξοειδῆ κοσμήματα.

Πολλοὺς μῆνας μετὰ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην, ἀρξαμένης τῆς ἐν Πυράσῳ ἱδρύσεως τῆς *Νέας Ἀγχιάλου*, εὑρέθησαν πολλαχοῦ ἐρείπια μεσαιωνικὰ ἐν μεγάλῃ ἀφθονίᾳ, ὀλίγα δὲ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορικῆς καὶ ἐλάχιστα τῆς Ῥωμαϊκῆς περιόδου, δεικνύοντα ὅτι κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας ὑπῆρχεν ἐνταῦθα ἀκμαιοτάτη πόλις, ἧς τὴν σημασίαν ἤδη προῄκασεν ἐκ τῶν τέως ἐν τῷ ἐμφανεῖ ὄντων ἐρειπίων ὁ κ. Ν. Γιαννόπουλλος (πρβλ. αὐτοῦ «*Οἱ δύο Μεσαιωνικοὶ Ἁλμυροί*» ἐν Ἐπετηρίδι Παρνασσοῦ τόμ. Η' 1904). Τὰ εὑρήματα ταῦτα θέλομεν ἀνακοινώσει κατὰ τὴν ἔκθεσιν ἡμῶν τοῦ 1908, ὁπότε θὰ ἔχῃ περατωθῇ ἡ ἵδρυσις τῆς νέας πόλεως καὶ ἡ συναγωγὴ καὶ μελέτη αὐτῶν θὰ καταστῇ εὐχερεστέρα.

Ε') Ἐν «Ἀϊδινιώτικη Μαγούλᾳ»

Προϊστορικὸς πτωχὸς συνοικισμός.

Μεταξὺ τοῦ χωρίου Ἄκκετσι καὶ τοῦ Ἁλμυροῦ ἐν τῇ πεδιάδι ὑψοῦται λόφος τὰ πολλὰ ἐκ φορητοῦ χώματος σχηματισθείς, ἐφ' οὗ καὶ ὁ κ. Τσούντας τῷ 1905 καὶ ὁ κ. Γιαννόπουλλος εἶχον ἐπὶ μικρὸν ἀνασκάψει.

Καὶ ἡμεῖς μαθόντες παρά τινος χωρικοῦ τῆς Ἀϊδινείου Γεωργικῆς Σχολῆς ὅτι ἐγίνωσκεν ὑπόγειόν τι κτίσμα ὡσὰν «*ἀλώνι*», καὶ ὑπολαβόντες τοῦτο θολωτὸν τάφον, ἀνεσκάψαμεν ἐπί τινας ἡμέρας εἴς τε τὰ κράσπεδα τοῦ λόφου καὶ ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν μὲν τάφον ἤ τι ἕτερον δὲν εὕρομεν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ κρασπέδου συνηντήσαμεν τοιχάριά τινα καὶ δρομίσκους, οἷα τὰ ἐν Διμίνι εὑρεθέντα, καὶ τμήματα μεγάλων ἀβαφῶν ἀγγείων, ἐλάχιστα δὲ τῶν συνήθων βεβαμμένων τῆς προϊστορικῆς περιόδου.

Ἐκ τούτου εἰκάζομεν ὅτι ὁ συνοικισμὸς οὗτος εἶναι τῶν λίαν πτωχῶν ὁμοίων ἐν Θεσσαλίᾳ· τοῦτο δ' εἶναι εὐνόητον, ἂν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Φθιωτίδων Θηβῶν ὑπῆρχε σύγχρονος τῷ ἐνταῦθα λίαν ἀκμαῖος συνοικισμὸς (βλ. ἐν τοῖς περὶ αὐτῶν ἀνωτέρω Γ' 5).

Ϛ') Ἐν Δημητριάδι

1) πύργος ἐσωτερικὸς τῆς ἀκροπόλεως.

Εἶναι γνωστὴ ἡ ἐπώνυμος πόλις Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ ἐκ τῶν νεωτάτων δημοσιεύσεων τοῦ κ. *C. Fredrich* (Ath. Mitt. XXX 1905, 221-244 καὶ πίν. IX) καὶ τοῦ κ. *A. J. B. Wace* (Journal of Hell. Stud. XXVI 1906, 154)

Ἐνταῦθα ἐξετελέσαμεν κατὰ μῆνα Ἰούλιον δοκιμαστικάς τινας ἐργασίας δαπάναις τοῦ δήμου Παγασῶν. Ἐν πρώτοις ἐσκάψαμεν ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως, εἰς ἧς τὴν Ἀνατολικὴν πλευρὰν εὕρομεν τετράγωνον ἐσωτερικὸν πύργον, ἤ τι ὅμοιον κτίριον τῆς Δ'-Γ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, οὗ τὴν μίαν πλευρὰν ἀποτελεῖ αὐτὸ τὸ τεῖχος τῆς Ἀκροπόλεως, αἱ δὲ λοιπαὶ εἶναι ἐπιμελῶς ἐκτισμέναι ἰσοδομικῶς διὰ μεγάλων λίθων. Μετασκευή τις αὐτοῦ ἐγένετο κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας, εὑρέθη δὲ καὶ πύργος ἢ κτίριον τῶν χρόνων τούτων, ἀντιθέτως τοῦ παλαιοῦ πύργου, δῆλον ὅτι ἔξω τοῦ τείχους προβεβλημένος.

Εὑρήματα ἐνταῦθα ἔσχομεν μόνον λιθοβόλους σφαίρας, ὧν εὑρέθη ἀρκούντως μέγας ἀριθμός, 87 καὶ πλέον· ὅμοιαι εὑρέθησαν ἐν Παγασαῖς (βλ. κατωτέρω Η' 1)· χρῆσις τούτων ἐγίνετο βεβαίως διὰ τῶν καταπελτῶν ἢ πετροβόλων μηχανῶν.

Πρὸς τούτοις εὑρέθη ὄγκος μολύβδινος ἀρκούντως μέγας, τεκτονικῆς ἴσως χρήσεως, καὶ θραύσματα μελανομόρφων ἀγγείων οὐχὶ καλῆς ἐργασίας τῆς Γ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἔτι δὲ θεμέλια ἀσθενῶν μεταγενεστέρων οἰκοδομημάτων. Περιέργως οὐδὲν ἴχνος, μηνῦον ὕπαρξιν ναοῦ, εὑρέθη καθ' ὅλην τὴν ἀκρόπολιν, καθ' ἣν ἐδοκιμάσαμεν· ὡς φαίνεται ἢ δὲν ὑπῆρχεν ἐνταῦθα ναός, ἢ ὁ ὑπάρχων ἐξηφανίσθη ὅλως. Ἐπειδὴ τὸ δεύτερον δὲν φαίνεται πολὺ πιθανόν, τὰ ὑπὸ τοῦ *Dodwell*, Tour through Greece II 90-91 ὀφθέντα ἐρείπια, ἅτινα καὶ ὁ κ. *Γεωργιάδης*, «Θεσσαλία» σελ. 178 βεβαιοῖ, ἀνῆκον εἰς ἐκκλησίαν χριστιανικήν, οὐχὶ εἰς ναὸν ἀρχαῖον. Τὸ μόνον εὕρημα ἡμῶν λόγου ἄξιον εἶναι θραῦσμα καλοῦ μελανομόρφου ἀγγείου, φέροντος ἐγχάρακτον ἐπιγραφὴν ΑΝ, ἣν δυσκόλως θὰ συνεπληροῦμεν «**ἀν**-[έθηκεν]».

2) *ὀχετὸς τῆς 'Αγορᾶς.*

Περὶ τὸ μέσον τῆς κάτω πόλεως ὑπάρχει θέσις, συνήθως *'Αγορὰ* καλουμένη, ἧς τὴν ἄνω πλευρὰν (Βόρειον) περιθέει βαθὺς ὀχετὸς ἐπὶ τοῦ βράχου λελαξευμένος καὶ τὰ ἄνω διὰ μεγάλων πλακῶν κεκλεισμένος.

'Επειδὴ πολλὰ ἐμυθολογοῦντο ἤδη ἀπὸ τοῦ **Leake** περὶ τοῦ ὀχετοῦ, παρηκολουθήσαμεν αὐτόν, εὑρόντες τήν τε ἀρχήν, οὖσαν κατὰ τὸ Νοτιοδυτικὸν ἄκρον τῆς 'Αγορᾶς, καὶ τὸ τέρμα κατὰ τὸ ἕτερον, ὡς σημειοῦται περίπου ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ κ. Fredrich (βλ. αὐτοῦ ἔ. ἀ. πίν. IX καὶ εἰκ. 9)· φαίνεται δὲ μῦθος τὸ ὅτι ὁ ὀχετὸς οὗτος προυχώρει ὑπὸ τοὺς βράχους πρὸς τὴν θάλασσαν· ἐπίσης εἶναι ἀμφίβολον, ἂν διενέμετο ὕδωρ δι' αὐτοῦ· διότι, ἂν συνέβαινε τοῦτο, εἶναι δυσχερὲς νὰ εἴπωμεν πόθεν ἤρχετο τὸ ὕδωρ, μὴ ὑπάρχοντος ὑπεράνω τοῦ νῦν ἑτέρου ὀχετοῦ. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ὁ ὀχετὸς οὗτος ἐπληροῦτο ὑετίων ὑδάτων, καταπιπτόντων ἐκ τῆς στέγης τοῦ μεγάλου κτιρίου, ὅπερ λέγεται καὶ ἴσως εἶναι ἡ 'Αγορά.

3) *πλινθόκτιστος μέγας πύργος.*

Ἔτι δ' ἐνηργήσαμεν ἀνασκαφικὰς δοκιμὰς καὶ ἐπὶ μεγάλου πύργου, κειμένου ἐπὶ τοῦ ὑψίστου μετὰ τὴν ἀκρόπολιν λόφου ΒΑ τῆς πόλεως, ἔνθα ποτὲ φιλάρχαιοι τοῦ Βόλου ἐζήτουν τὸν τάφον Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ. Ὁ πύργος εἶναι λόγου ἄξιος, ἐπ' ὀλίγον μὲν διὰ λίθων μεγάλων καλῶς οἰκοδομηθείς, τὰ δὲ λοιπὰ δι' ὠμῶν πλίνθων, διακρινομένων πολλαχοῦ (πρβλ. κατωτέρω Η'1).—'Εντὸς τῆς ἀρχαίας πόλεως δοκιμάσαντες εἰς πολλὰ μέρη οὐδὲν σημεῖον εὕρομεν πρὸς ἀνασκαφήν, δυνάμενον νὰ χορηγήσῃ

ἄξιόν τι τοῦ κόπου εὕρημα· ἡ καταστροφὴ τῆς πόλεως ταύτης ἔχει συντελεσθῆ νῦν τελεία.

4) *οἰκήσεις ἐπὶ λαξευθέντων βράχων*

Ἀλλὰ σημαντικόν τι κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην εὑρέθη δι' ἁπλῆς ἐρεύνης καὶ ἄνευ ἀνασκαφῶν. Παρετηρήσαμεν δῆλον ὅτι ἀνὰ τοὺς βραχώδεις λόφους ὑπὲρ τὸν πύργον τοῦτον πρὸς τὸ Πήλιον οἰκήσεις ἐπὶ τῶν βράχων λελαξευμένας, ὧν τινες σῴζονται κάλλιστα· ἐπὶ τριῶν λόφων ὑπάρχουσι πολλαὶ τοιαῦται οἰκήσεις, λίαν ἀνάλογοι ταῖς ἐπὶ τῶν λόφων τῶν Ἀθηνῶν. Μάλιστα διακρίνεται ἐν μιᾷ καὶ βῆμα, οἷον τῆς ***Πυκνός***, καὶ ἄλλα ὅμοια τοῖς ἐν Ἀθήναις κατασκευάσματα (μὴ εἶναι ἐνταῦθα τὸ λεγόμενον ***Πηλεθρόνιον***;).

Ἡ σημασία τῶν οἰκημάτων τούτων εἶναι μεγάλη, ἄν τις συνδέσῃ τὸ πρᾶγμα πρὸς τὴν πλουσίαν εἰς διηγήσεις Μυθολογίαν τῶν τόπων τούτων. Ἐκ τῆς εὑρέσεως ταύτης συμπεραίνομεν ὅτι καὶ αἱ πολλαχοῦ αὐτῆς τῆς Δημητριάδος οἰκήσεις ἐπὶ βράχων, ὡς καὶ τὰ φρέατα καὶ τὰ τετράγωνα ἐν τοῖς βράχοις δωμάτια τῆς ἀκροπόλεως αὐτῆς, εἶναι παμπάλαια ἔργα, οὐχὶ ἱστορικῶν χρόνων, ὡς νομίζονται, δηλοῦντα ὅτι κατὰ τὴν προϊστορικὴν τοὐλάχιστον περίοδον κατῳκεῖτο ὡς πρωτεύουσα τῶν οἰκισμῶν τούτων ἡ Δημητριάς, καὶ δὴ ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς. Ἂν δὲ καὶ πρὸ τοῦ Δημητρίου κατῳκεῖτο ἡ πόλις αὕτη, ὡς τινές, ἰδίως ὁ ἐν Βόλῳ Γυμνασιάρχης κ. Δ. Σακελλαρίου διὰ πραγματείας αὐτοῦ ὑποστηρίζει, δὲν δυνάμεθα ὡρισμένως νὰ εἴπωμεν, καίτοι ἀποκλίνομεν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πηγῶν ***(Δημοσθένους, Παυσανίου, Πλινίου κλ.)*** ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης, ἣν ὅμως αἱ μέχρι τοῦδε μικραὶ ἀνασκαφαὶ δὲν βεβαιοῦσιν εἰσέτι.

Ζ') Ἐν τῇ κοιλάδι Μπούφα

Ἱερὸν Κοροπαίου Ἀπόλλωνος.

Ἐνταῦθα ἐξετελέσαμεν ἐπὶ τέσσαρας μόνον ἡμέρας ἀνασκαφήν, ἵνα εὕρωμεν τὸ Ἀνατολικὸν τέρμα τοῦ περιβόλου, περὶ οὗ βλ. *Πρακτικά*, 1906 σελ. 124. Δυστυχῶς ἀνέβλυσαν εἰς μικρὸν βάθος ὕδατα, καὶ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ προχωρήσωμεν. Εὐρύτεραι ἐργασίαι θέλουσι γίνει ἐνταῦθα ἐν τῷ μέλλοντι, διότι ἀπηλλοτριώθη ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπείας ὁ χῶρος.

Η') Ἐν Παγασαῖς

1) δύο συγκεντρικοὶ πύργοι.

Ἐν Παγασαῖς ἐξετελέσαμεν καὶ δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς πολλαχοῦ (βλ. κατωτέρω 2. 3) καὶ εὐρυτέραν ἀνασκαφὴν ἀπὸ τοῦ τέλους Ἰουλίου μέχρι τοῦ τέλους Νοεμβρίου. Τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου τούτου διεθέσαμεν εἰς ἀνασκαφὴν πύργου τῆς Ε΄ π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, οὗ πέριξ κατεσκευάσθη ἐσπευσμένως, λόγῳ εἰσβολῆς τινος, ἕτερος συγκεντρικὸς ἐκ ξένου ὑλικοῦ.

Περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης, περὶ τῶν πλουσιωτάτων εὑρημάτων ἐξ αὐτῆς, καὶ μάλιστα περὶ τῆς σημασίας αὐτῶν καὶ τῆς θέσεως, ἣν καταλαμβάνουσιν ἐν τῇ *Ἱστορίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς Ζωγραφικῆς*, ἐγράψαμεν ἐκτενῆ πραγματείαν, ἥτις ἤρξατο δημοσιευομένη ἐν τῷ α΄ τεύχει τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ 1908. Τὰ ἐνταῦθα ἐκτιθέμενα εἶναι συμπλήρωσις τῶν ἐκεῖ λεγομένων (σελ. 1-3)· καὶ τἀνάπαλιν τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ διὰ τὰς δημοσιευο-

μένας ἐκεῖ καὶ ἐνταῦθα εἰκόνας (Ἐφ. Ἀρ. 1908 εἰκ. 1. 2).

Ἐν Παγασαῖς εἴχομεν ἐκτελέσει καὶ ἡμεῖς ἀνασκαφὰς καὶ ἐρεύνας τῷ 1906 (βλ. *Πρακτικὰ* 1906, 123) καὶ ὁ κ. Βαλέριος Στάης (βλ. *Πρακτικὰ* 1901, 39-40), ἁπλᾶς δ' ἐρεύνας ἄνευ ἀνασκαφῆς ὁ κ. Paul Wolters (βλ. *Athen. Mitt.* XIX 1889, 263 κἑ.) καὶ ὁ κ. Τσούντας, πάντες ἄνευ σημαντικοῦ τινος εὑρήματος. Μόνον ὁ κ. Wolters εὗρεν ἐν Βόλῳ παρ' ἰδιώταις μυκηναϊκὰ ἀγγεῖα, προελθόντα ἐκ λαθραίων ἀνασκαφῶν τάφων ἐπὶ τοῦ βαθυτάτου ἀκρωτηρίου παρὰ τὸν νῦν φανὸν (*Ath. Mitt.* ἔ. ἀ. πίν. 8-11).

Ἐθεωρήσαμεν ὅμως ἄξια ἐπιμονωτέρας ἐρεύνης τὰ ἐρείπια τῶν Παγασῶν (ὁμοίας ἐρεύνης ἄξια ἐθεώρει καὶ ὁ κ. Wace ἔ. ἀ. 161), ἰδίως διότι ἐκεῖθεν προήρχοντο τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Συλλογῇ Βόλου πάλαι συνηθροισμένων μνημείων, ἅτινα καὶ ἡμεῖς ηὐξήσαμεν, εὑρόντες ἀλλαχοῦ μὲν ἄλλα, ἐντὸς δ' ἀχυρῶνος ἐν τῇ καλουμένῃ θέσει *Καλύβια* εὐθὺς ὑπὲρ τὰς *Ἀλυκὰς* (βλ. Πίν. Γ' εἰκ. 6, ἐν ᾗ εἰς τὸ βάθος διακρίνονται αἱ Ἁλυκαὶ κατὰ τὸ σημεῖον Α, καὶ περαιτέρω ὁ Παγασιτικὸς κόλπος κατὰ τὸ Π) δύο μικρὰς ἐπιτυμβίους πλάκας, φερούσας διὰ πορφυρᾶς βαφῆς γραπτὰς ταινίας καὶ κυμάτιον.

Τοιαῦτα γραπτὰ κοσμήματα ἔχουσι καὶ πολλαὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Βόλου καὶ ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ Πηλίου ἐντετειχισμένων ἐπιτυμβίων στηλῶν, ὧν τὰς πρώτας περιέγραψεν ἰδίως ὁ H. Lolling, τὰς δευτέρας ὁ κ. A. Wilhelm (βλ. *Ath. Mitt.*, VII 1882, 225[1]· XI 1886, 48-49· XII 1887, 363· XV 1890, 313 κἑ.· ὁ H. Lolling διέκρινε καὶ ἴχνη γραπτῶν παραστάσεων ἐπί τινων). Αἱ στῆλαι αὗται, ὡς καὶ ἡμῖν εἶπεν ὁ σεβαστὸς συγγραφεὺς τῆς περισπουδάστου «*Θεσσαλίας*» κ. Ν. Γεωργιάδης, καὶ ἤδη πρὸ ἡμῶν ἄλλοις τε καὶ τῷ ἄγγλῳ ἀρχαιολόγῳ κ. A. J. B. Wace, καὶ ὡς ἤδη ἔγραψε (πρβλ. *Γεωρ-*

γιάδην, «Θεσσαλίᾳ» σελ. 191), προήρχοντο ἔκ τινος λόφου κατὰ τὰς Ἁλυκάς, πρὸ 50 περίπου ἐτῶν ἐξαχθεῖσαι· ἀλλ' ἀκριβῶς δὲν ἐλέγετο ποῦ κεῖται ὁ λόφος οὗτος (βλ. Wace, Journal of Hell. Stud. XXVI 1906, 161: According to Georgiades the inscribed stelae now walled up in the church of Hagios Nicolaos at Volo were found *somewhere in the eastern part of Pagasae*).

Ἡμεῖς καὶ παρ' ἄλλων ἠκούσαμεν τὴν ὕπαρξιν τοιαύτης θέσεως, ἐν ᾗ ἐκρύπτοντο ἀνάγλυφα, ἀλλὰ δὲν ἐγινώσκομεν, οὐδ' ἐμάθομέν ποτε ἀκριβῶς τὸ μέρος, ἕως ὅτου ἡμέραν τινά, περιερχόμενοι τὰ ἐρείπια τῶν Παγασῶν μετὰ τοῦ κ. Μαργαρίτου Ἀποστολίδου, ἀνδρὸς φιλαρχαίου, ἐρευνητοῦ ἐπιμελοῦς καὶ γνώστου πολλῶν ἀρχαιολογικῶν θέσεων τῆς Πελασγιώτιδος καὶ Φθιώτιδος, ἐπληροφορήθημεν ὅτι αὐτός ποτε ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἀνασκάψας ἐπὶ μικρὸν παρὰ τὴν κορυφὴν τοῦ ὑπὲρ τὰ Καλύβια λόφου (βλ. εἰκ. 11· εἰς τὸ βάθος ὑψοῦται τὸ Πήλιον κατὰ τὸ σημεῖον Π δεξιά· εἰς τὸ ἄκρον κατὰ τὸ Α ἄρχονται αἱ μὴ φαινόμεναι ἐπὶ τῆς εἰκόνος Ἁλυκαί), εὗρεν εἰς ἱκανὸν βάθος μέγαν λίθον λελαξευμένον, ὃν ἀφῆκεν ἐκεῖ.

Λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τῆς σπουδαίας ταύτης πληροφορίας, ἠρξάμεθα τὴν ἐπιοῦσαν ἀνασκάπτοντες τὸν λόφον, ἐφ' οὗ οὐδὲν σημεῖον ὑπῆρχε, μηνῦον περὶ τῶν ἐντὸς κειμένων· μόνον ἐπιπόλαιαι ἐκσκαφαὶ ὑπὸ χωρικῶν πάλαι γενόμεναι διεκρίνοντο μόλις, τὰ δὲ ἄλλα ὁ λόφος ἦτο χῶμα ἁπλοῦν, καλυπτόμενον ὑπὸ ἀκανθῶν καὶ θάμνων.

Κατὰ τὴν πρώτην ὅμως ἡμέραν τῆς ἀνασκαφῆς, περιελθόντες τὸν λόφον εὕρομεν πολλαχοῦ συντρίμματα μικρὰ ἐξ ἀνθεμίων στηλῶν, ἀλλὰ δὲν ὑπωπτεύσαμεν ὅτι ἐντὸς τοῦ λόφου ὑπῆρχε τοιοῦτον ὑλικόν. Ἡμεῖς ἐνομίσαμεν κατ' ἀρχὰς ὅτι ἐν αὐτῷ ὑπάρχει πιθανῶς σημαντικός τις καμαρωτὸς τάφος, ὡς πολλάκις συμβαίνει ἐπὶ χωματω-

δῶν λόφων ἔξω τῶν τειχῶν τῶν Θεσσαλικῶν πόλεων κειμένων· τοῦτο ἐστηρίζομεν εἰς τὴν παρατήρησιν ὅτι τὰ χώματα τοῦ λόφου δὲν ἐφαίνοντο ἡμῖν φυσικά, ἀλλὰ φορητά.

Μετά τινων ἡμερῶν ματαίας ἐρεύνας συνηντήσαμεν τοῖχον ἐξ ὡραίων πλακῶν λελαξευμένων, ἀλλ' ἀρχῆθεν δι' ἄλλα κτίρια προωρισμένων (εἰκ. 12 δεξιὰ κατὰ τὸ σημεῖον Ν)· σκάψαντες ἐνδοτέρω, εὕρομεν ἕτερον τοῖχον ἐκ λίθων ἀκατεργάστων τὰ ἄλλα πλὴν τῶν ἁρμογῶν (εἰκ. 12 ἀριστερὰ κατὰ τὸ ν). Μεταξὺ αὐτῶν εἶχον τεθῆ ὡς γόμωσις στῆλαι ἐπιτύμβιοι φέρουσαι πᾶσαι γραπτὰς ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ μαρμάρου πολυχρώμους παραστάσεις καὶ γραπτὰ κοσμήματα. Ἐν τῇ εἰκ. 12 φαίνεται τὸ διάκενον Δ-Δ' μεταξὺ τῶν δύο πύργων μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν στηλῶν· ἡ πλευρὰ αὕτη εἶναι ἡ Νότιος, πρώτη ἀνασκαφεῖσα καὶ ἀποδοῦσα τὰς ὡραιοτάτας τῶν γραπτῶν στηλῶν.

Τούτων ἀπεικονίζομεν ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι πέντε ἐν πίν. 1-4, αὐτόθι δ' ἐν εἰκ. 6 δύο ἔτι τῆς *Πηνηΐδος καὶ Ἡροδότου*, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον εὕρημα, καὶ τὴν τοῦ *Μηνοφίλου*, ἥτις εὑρέθη ἐν ταῖς πρώταις.

Ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς τῆς Νοτίου πλευρᾶς ὑπεθέσαμεν ὅτι πᾶσαι αἱ πλευραὶ θὰ εἶχον ὅμοιον ὑλικόν, καὶ ἀνασκάψαντες αὐτὰς δὲν διεψεύσθημεν. Ἐπὶ τῆς εἰκ. 13 ἀποδίδεται ἡ Βορεία πλευρὰ κατὰ τὰ σημεῖα Β-Β' τοῦ ἔξω, β-β' τοῦ ἔσω τῶν πύργων μετὰ τῆς ἔμπροσθεν οὔσης ΒΑ γωνίας αὐτῶν (ΒΑ τοῦ ἔξω, βα τοῦ ἔσω) μετὰ τὸ πέρας τῆς ὅλης ἀνασκαφῆς αὐτῶν. Τὴν ἄποψιν τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς πλευρᾶς ἀποδίδομεν ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι 1908 εἰκ. 1-2.

Δέον νὰ σημειωθῇ πρὸς τούτοις ὅτι ὁ μὲν ἐσωτερικὸς πύργος, ἐνωρὶς κατὰ τὴν Ε' π. Χ. πιθανῶς ἑκατονταετηρίδα κατασκευασθείς, ἵνα προστατεύῃ τὸν ἐξωτερικὸν λιμένα, ὃν φαίνεται ὅτι κατέχουσιν αἱ Ἁλυκαὶ σήμερον, οὐδὲν ξέ-

νον ὑλικὸν περιεῖχεν οὔτε ἐντὸς τῶν λιθίνων τοίχων αὐτοῦ οὐδ' ἐν τῷ ἔσω δαπέδῳ, ἐν ᾧ τοῦ ἐξωτερικοῦ πύργου οἱ ἰσχυροὶ λίθινοι τοῖχοι περιεῖχον πολλὰς στήλας.

Τούτου βεβαιωθέντος, ἠναγκάσθημεν μετὰ πολλῆς ἡμῶν λύπης νὰ κρημνίσωμεν πολλαχοῦ τοὺς ὡραίους τούτους τοίχους, ἵνα ἐξαγάγωμεν τὸ ἐν αὐτοῖς πολυτιμότερον ἐκείνων ὑλικόν. Ἐν τῇ εἰκ. 14, ἥτις παριστᾷ τὴν Ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ἐξωτερικοῦ τούτου πύργου ἄνω μὲν ἐκ Νότου πρὸς Βορρᾶν, κάτω δὲ ἀντιθέτως τὴν αὐτὴν ἤτοι ἐκ Βορρᾶ πρὸς Νότον, βλέπει τις ἐντὸς τῶν διακένων κατὰ τὸ σημεῖον μὲν Α ἄρτι ἐξαγομένην στήλην, ἐν τῷ Β τὴν ἤδη ἐξαχθεῖσαν λίαν σημαντικὴν στήλην *Κρητός* τινος *Λυττίου* (βλ. Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1908 σελ. 19), ἐν δὲ τῷ Γ-Δ ἐξ ὅλας στήλας κατὰ τὴν πρόσοψιν αὐτὴν τοῦ τοίχου κτισθείσας, μεταξὺ τοῦ πρώτου ἐκ τῶν ἄνω καὶ τοῦ δευτέρου δόμου, πρὸς ἐξίσωσιν αὐτῶν.

Ἀμφότεροι οἱ πύργοι ἔχουσι κατασκευασθῇ ἐπὶ μικρὸν μὲν ὕψος 1.50-2 περίπου μέτρων διὰ λίθων, τὰ δὲ περαιτέρω δι' ὠμῶν πλίνθων (τοῦτο ἤδη παρετήρησεν ὁ Wace, ἔ. ά. 160-161 ἐπὶ τῶν φαινομένων πολλαχοῦ πύργων τῶν Παγασῶν· βλ. καὶ ἐνταῦθα ἀνωτέρω ϛ' 3), ἃς εἴς τινα σημεῖα ἐδείξαμεν σῳζομένας μέχρι ὕψ. 3.50 μ. Ἐποιήθησαν δὲ καὶ αἱ πλίνθοι τοῦ ἐξωτερικοῦ πύργου, ὡς καὶ τῶν διακένων, λίαν ἐσπευσμένως, διότι ἐν αὐταῖς εὕρομεν καὶ νομίσματα καὶ στάθμας, ἔτι δὲ συντρίμματα ὡραίων ἀγγείων καὶ μεγάλα τμήματα πηλίνων ἀγαλματίων.

Αἱ διαστάσεις τοῦ μὲν ἐσωτερικοῦ πύργου εἶναι 9×10 μ., τοῦ δὲ ἐξωτερικοῦ ἡ μὲν Ἀνατολικὴ πλευρὰ 20 μ., ἡ Δυτικὴ 9,80 μ. καὶ αἱ λοιπαὶ 22 μ. Τὸ μέγιστον βάθος ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ὑπερβαίνει πολλαχοῦ τὰ 6 μέτρα.

Ἐκ τῶν εὑρημάτων καταφαίνεται ὅτι τὰ νεκροταφεῖα,

ἐξ ὧν ἐλήφθησαν αἱ στῆλαι, δὲν ἔκειντο μακράν· ὄντως δ' ἐξηκριβώσαμεν ὅτι ταῦτα κεῖνται ἑκατέρωθεν εὐθὺς ἔξω τοῦ τείχους εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ λόφου (ἐν τῇ εἰκ. 11 μεταξὺ τῶν δύο λόφων κατὰ τὸ σημεῖον Ν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ δένδρου)· αἱ ἄρισται στῆλαι ἐκομίσθησαν ἐκ τοῦ ἑτέρου νεκροταφείου (κατὰ τὸ Ν΄ ἀριστερὰ τῆς αὐτῆς εἰκόνος κειμένου, ἀλλὰ μὴ διακρινομένου ἐν αὐτῇ).

Μεταξὺ τῶν εὑρημάτων ὑπῆρχον καὶ πολλαὶ λίθιναι σφαῖραι, τινὲς μετὰ βαθέως κεχαραγμένων γραμμάτων ἢ συλλαβῶν ὅλων, ἵνα ῥίπτωνται διὰ καταπελτῶν ἢ πετροβόλων μηχανῶν (βλ. ἀνωτέρω Ϛ΄ 1). Εὑρέθησαν ἐπίσης καὶ μολύβδιναι στάθμαι καὶ σιδηρᾶ μετὰ χαλκῶν ἥλων ἐλάσματα, ἐκ τῶν ξυλίνων θυρωμάτων τοῦ ἔσω πύργου ἢ ἐξ ἀμφοτέρων προερχόμενα· ἔτι δὲ κεραμίδες πολλαὶ μετ' ἐντύπων συμπιλημάτων γραμμάτων καὶ σημείων, ἀνήκουσαι εἴς τε τὸν ἐσωτερικὸν καὶ εἰς τὸν ἐξωτερικὸν πύργον.

2) *τὸ θέατρον*.

Ἡ εὕρεσις τῆς ἀληθοῦς θέσεως τοῦ θεάτρου Παγασῶν ὀφείλεται τῷ κ. Βαλερίῳ Στάῃ (*Πρακτικὰ* 1901, 40)· διότι ἡ ὑπὸ τοῦ Leake (Northern Greece IV 369, ὁ Wace ἔ. ἀ. 161 λέγει ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπανεύρῃ αὐτὸ) ὑποδεικνυομένη θέσις δὲν δύναται νὰ εἶναι τοῦ θεάτρου. Τὴν ἀνασκαφὴν λοιπὸν αὐτοῦ, ἣν συνίστα τοῦ κόπου ἀξίαν ὁ κ. Στάης, ἐπεχειρήσαμεν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, χωρὶς νὰ περατώσωμεν, διότι εἴμεθα ἀπησχολημένοι εἰς τὰς ἐν τοῖς ἀνωτέρω πύργοις ἐργασίας, ἐν οἷς ἀπῃτεῖτο ἡ παρουσία ἡμῶν ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας διὰ τὴν προσήκουσαν ἐξαγωγὴν τῶν στηλῶν.

Κατὰ τὰς δοκιμὰς εὕρομεν μέγα, νεώτερον, ἴσως τουρκικόν, κτίριον, κατέχον τὴν σκηνὴν καὶ πολὺ τῆς κονί-

στρας· τοῦτο κατεσκευάσθη ἐξ ἀρχαίου ὑλικοῦ, οὗ εὕρομεν ἑδώλια τοῦ θεάτρου, μετόπας μετὰ τριγλύφων καὶ ἄλλα ἀρχιτεκτονικὰ τμήματα, ἐν οἷς ὡραῖον καὶ ἴσως μοναδικὸν διὰ τὰ κοσμήματα κιονόκρανον, τμήματα ἀγωνιστικῶν ἐπιγραφῶν καὶ τιμητικῶν εἰς ῥωμαίους αὐτοκράτορας, τμήματα ὡραίου ἀγάλματος ἐκ μαρμάρου φυσικοῦ μεγέθους κττ..

Ζητήσαντες τὰς παρόδους εὕρομεν αὐτὰς μεταβεβλημένας καὶ δυσδιαγνώστους ἐκ μεταγενεστέρας μετασκευῆς καὶ χρήσεως. Καὶ τῶν ἑδρῶν εὕρομεν κατὰ χώραν μόνον πώρινα ὑποστηρίγματα. Ἀλλ' ἡ ἐργασία, ὡς εἴπομεν, δὲν ἐξετάθη ἐπὶ πολύ, οὐδὲ διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν. Νεώτεραι ἔρευναι ἐνταῦθα δέον νὰ γίνωσι, διότι τὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ πρώτου ἐν Θεσσαλίᾳ θεάτρου θὰ εἶναι λόγου ἄξια.

3) *ναὸς (;) ἐν τῇ πόλει, οἴκημα ἢ ἐργαστήριον.*

Ἐπί τινος λόφου κατὰ τὸ μέσον που τῆς ἀρχαίας πόλεως δοκιμάσαντες τῇ ὑποδείξει χωρικοῦ τινος εὕρομεν ἴχνη κρηπιδώματος ἐκ μεγάλων μαρμαρίνων πλακῶν· ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης ἔχει κτισθῆ κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας οἰκοδόμημά τι, νῦν ἐν ἐρειπίοις εὑρισκόμενον. Οἱ δὲ χωρικοί, καὶ πρὸ αὐτῶν οἱ Τοῦρκοι, ἔχουσι κατὰ πολὺ καταστρέψει τὸ ἀρχαῖον κτίριον, ἐξαγαγόντες πολλὰ τῶν μεγάλων καὶ καλῶς λελαξευμένων τούτων μαρμάρων, ἵνα μεταχειρισθῶσιν αὐτὰ ἐν οἰκήμασι τοῦ Βόλου.

Διὰ πολλοὺς λόγους, ἰδίως διότι ἡ ἀνασκαφὴ τῶν εἰρημένων πύργων ἀπησχόλει ἡμᾶς, μὴ δυναμένους, ὡς ἐλέχθη, μηδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἐκεῖθεν, ἀνεβάλομεν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐρεύνης εἰς τὸ ἑπόμενον ἔτος 1908.

Ἐπίσης ἐσκάψαμεν κατὰ τὸ Βόρειον τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἐγγὺς τῆς παραλίας καὶ οὐ μακρὰν τοῦ κατ' αὐτὴν φυλακείου, ἐπὶ ἐρειπίων ἀδιαγνώστων. Ἐκεῖ εὕρομεν μέγα φρέαρ, ἀρχαῖον, ἐπιμελῶς ἐκτισμένον, ἀρχιτεκτονικά τινα τμήματα, ἄλλοθεν κομισθέντα, καὶ δάπεδον ἐργαστηρίου ἢ οἰκήματος ῥωμαϊκῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων.

Πλησίον τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης εὕρομεν κατακείμενα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀγαλμάτιον μαρμάρινον τρισωμάτου Ἑκάτης, βραχίονα ἀγαλματίου μετὰ δορᾶς ζῴου ὡς ἱματίου (Διονύσου ἢ Σατύρου) καί τινα μικρὰ ἐπίσης τμήματα ἐκ μαρμαρίνων ἀγαλματίων. Ἡ θέσις ἀποτελεῖ ὕψωμα μετ' ἀναλημμάτων καὶ ἴσως κεῖται ἐνταῦθα ναός τις ἢ ἱερόν, ἢ δημόσιον οἴκημα.

Ἐπειδή, ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται, αἱ ***Παγασαὶ*** παρέχουσι λίαν σπουδαῖον ὑλικόν, ἑρμηνεῦον οὐ μόνον τὴν ἱστορίαν τῆς μεγάλης ταύτης καὶ ἐμπορικωτάτης κατὰ τὴν ἀρχαιότητα πόλεως, ἀλλὰ καὶ γενικώτερα ζητήματα, ἐν οἷς τὸ τῆς Ἱστορίας τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς Ζωγραφικῆς, προτιθέμεθα ἰδίως ἐνταῦθα νὰ ἀφιερώσωμεν κατὰ τὸ 1908 τὴν προσοχὴν καὶ ἔρευναν ἡμῶν, τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας παρεχούσης, ὡς ἐν παντὶ σπουδαίῳ καὶ διαφωτίζοντι τὴν ἐπιστήμην ἔργῳ, τὴν γενναίαν αὐτῆς ἀρωγήν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1908.

Α. Σ. ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΛΟΣ

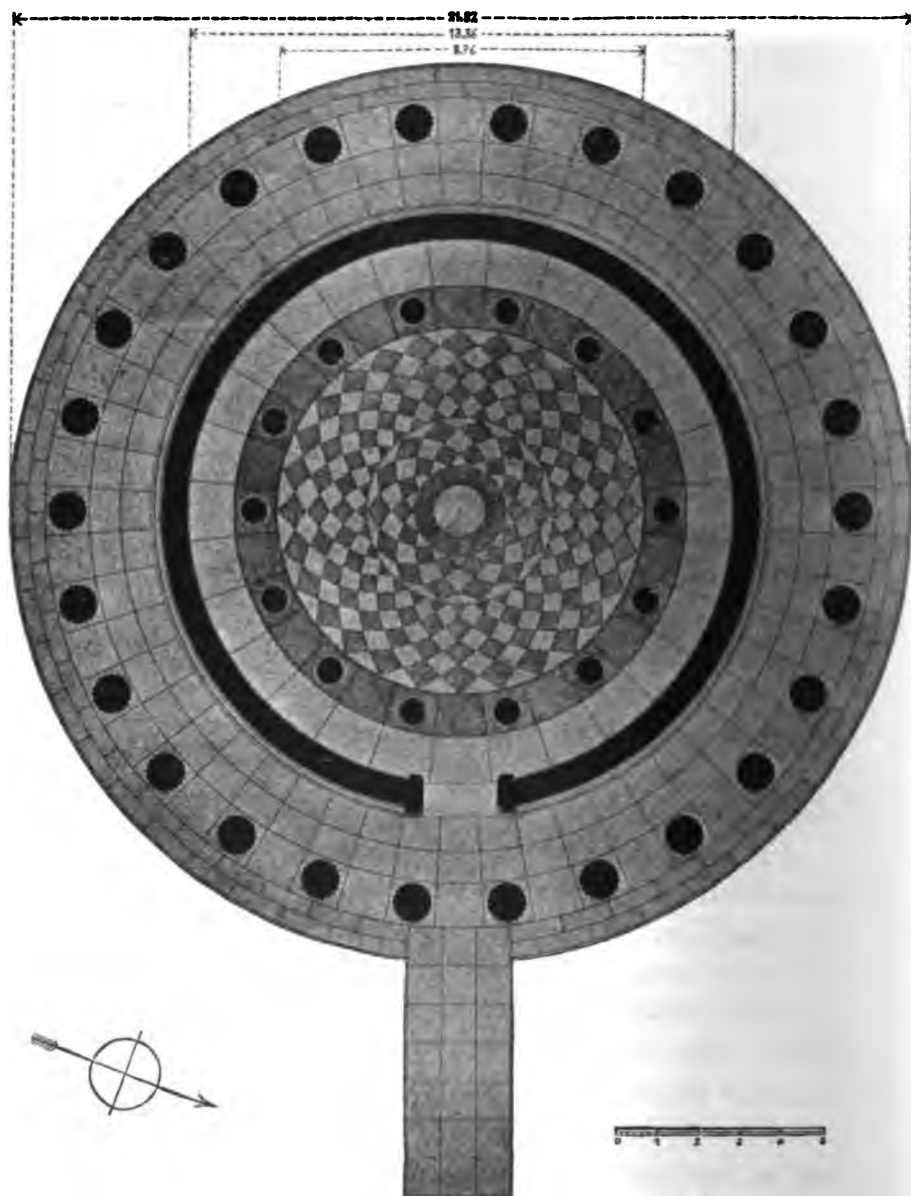
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΩι ΕΡΓΑΣΙΩΝ

(Περὶ τῆς Θόλου).

Συνεχίζων τὰς ἐκθέσεις περὶ τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀπὸ τοῦ 1903 ἐργασιῶν μου πρὸς συγκόλλησιν, συμπλήρωσιν καὶ ἐν τῷ ἐκεῖ Μουσείῳ ἀνίδρυσιν τμημάτων τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων ἀνακοινῶ ἐνταῦθα βραχέα περὶ τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου.

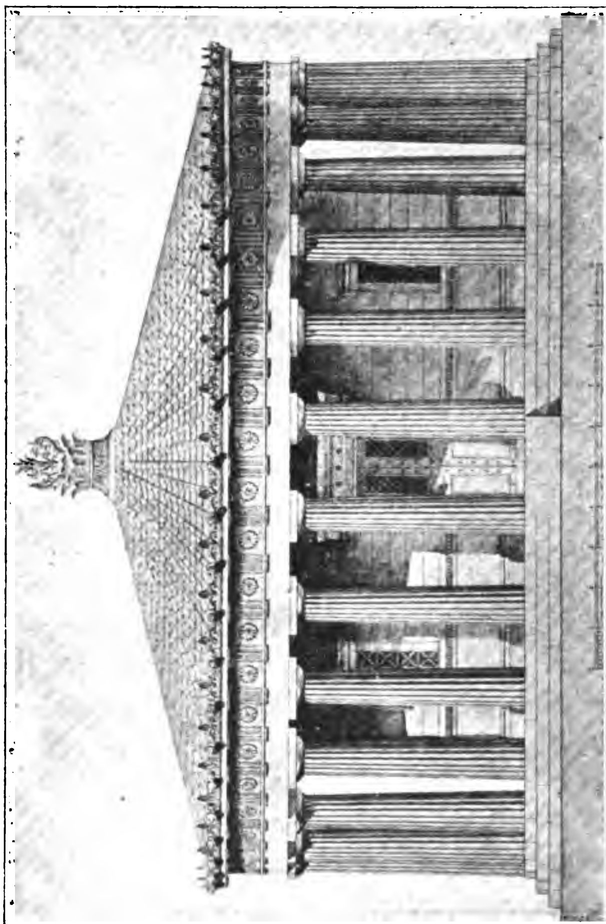
Διὰ τῶν γενομένων ἐν τῷ Μουσείῳ ἐργασιῶν συνεπληρώθη καὶ ἀνιδρύθη μέγα μέρος τῶν μαρμαρίνων φατνωμάτων τοῦ οἰκοδομήματος, μέρος τοῦ θριγκοῦ τῆς δωρικῆς περιστάσεως μετὰ τῆς ὑδρορρόης, μέρος τοῦ τοίχου τοῦ οἰκοδομήματος καὶ τμῆμα τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος σὺν τῷ δαπέδῳ αὐτοῦ.

Τὰ ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων ἐπιστημονικὰ πορίσματα εἶνε τοιαῦτα, ὥστε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι τώρα τὸ πρῶτον γνωρίζομεν τὸ περιφανὲς τοῦτο οἰκοδόμημα ἐν τῇ ἀληθεῖ αὐτοῦ μορφῇ. Τώρα ἀνεγνωρίσθησαν πολλοὶ λίθοι τοῦ ὑπογείου κατασκευάσματος, δι' ὧν ἐγνώσθη καὶ ἐξηκριβώθη τοῦτο ἀσφαλῶς. Ἐν δὲ τῇ γενομένῃ ἐρεύνῃ τῶν ἐρειπίων ἀνεγνωρίσθησαν πώρινοι λίθοι, οἵτινες ἦσαν στυλοβάται τῶν δωρικῶν κιόνων (ἐν τούτοις εἶνε κεχαραγμέναι αἱ ραβδώσεις τῶν κιόνων). Τώρα ἐγνώσθη τὸ ὑπόβαθρον τῶν κορινθιακῶν κιόνων καὶ τὸ δάπεδον τοῦ οἰκοδομήματος. Ὁ δὲ τοῖχος τοῦ οἰκοδομήματος παρουσιάζεται

Εἰκ. 1. — Κάτοψις τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ θόλου.

ὅλως νέος. Εὑρέθησαν ἡ βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ ἐπὶ ταύτης ὀρθοστάται, οἵτινες εἶνε οἱ μὲν ἐξωτερικοὶ ἐκ λευκοῦ, οἱ δὲ ἐσωτερικοὶ ἐκ μέλανος λίθου. Ἐπὶ τούτων δὲ ἐπεκάθητο

Εἰκ. 2. — Ἀναπαράστασις τῆς θόλου.

ἡ ἔκπαλαι γνωστὴ μαρμαρίνη ὡραία ζωοφόρος, ὡς καὶ ἐκ τῶν διαστάσεων δείκνυται καὶ ἐκ τῶν ὀπῶν τῶν πρὸς ἔνθεσιν τῶν συγκρατούντων τοὺς λίθους μεταλλίνων δεσμῶν. Τὴν κορωνίδα δὲ τοῦ τοίχου, τὴν ἀμέσως ὑπὸ τὰ φατνώ-

ματα, ἀπετέλει διπλῆ κατὰ τὸ πάχος σειρὰ λίθων τώρα ἀναγνωρισθέντων, ὡς ἐκ τῶν διαστάσεων καὶ ἐκ τοῦ σχήματος τῆς καμπύλης δείκνυται· ὁ μὲν ἐξωτερικὸς τούτων εἶνε μέλας λίθος, ὁ δὲ ἐσωτερικὸς πῶρος. Ἀνεγνωρίσθησαν δὲ καὶ πολλὰ τεμάχια ὡραίας μαρμαρίνης θύρας τοῦ οἰκοδομήματος.

Ἡ πρὸς τὰ ἔξω πέραν τῆς ἐπιφανείας τοῦ τοίχου προέχουσα ζῳοφόρος, ἡ ἐπὶ τῶν ὀρθοστατῶν ἐπικαθημένη, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, δεικνύει ὅτι τὸ οἰκοδόμημα εἶχε καὶ παράθυρα (εὑρέθησαν καὶ ἀρχιτεκτονικαί τινες μορφαί, αἵτινες ἐκ θυρίδων ἀληθῶς δύνανται νὰ προέρχωνται). Ἡ στέγη τοῦ οἰκοδομήματος ἄρα ἐδύνατο νὰ εἶνε κλειστή· καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἄλλως τὸ πρᾶγμα, διότι ἐν τῷ κέντρῳ τῆς στέγης θὰ ἵστατο μέγα ἄνθος, οἱονεὶ κάλυξ, οὗτινος πλεῖστα τεμάχια ἔχουσιν εὑρεθῆ. Ἡ ἀπὸ τῶν κορινθιακῶν κιόνων μέχρι τοῦ κέντρου ἦτο ξυλίνη· ἦτο δὲ θολωτή. Ταύτην τὴν στέγην θὰ ἐζωγράφησεν ὁ Παυσίας, ὡς ἀπὸ τοῦ 1900 ἐδήλωσα (*Ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ* σ. 63) καὶ ἐν τοῖς *Mélanges Nicole*, 1905, σ. 611, ἐπανέλαβον. Εἰς ταύτην δηλ. τὴν στέγην τῆς θόλου θὰ ἀναφέρωνται τὰ ὑπὸ τοῦ Πλινίου (N. H. XXXV, 124) περὶ τοῦ Παυσίου παραδιδόμενα: «Idem et *lacunaria* primus pingere instituit, nec camaras ante eum taliter adornari mos fuit».

Τὰ περὶ τῆς θόλου καὶ περὶ τῶν ἐργασιῶν τούτων θέλουσιν ἐκτεθῆ ἐν ἰδίῳ δημοσιεύματι παρασκευαζομένῳ νῦν. Ἐνταῦθα δημοσιεύω σχέδιον τοῦ δαπέδου (εἰκ. 1) καὶ σχέδιον ἀναπαραστάσεως τοῦ οἰκοδομήματος (εἰκ. 2).

Π. Καββαδιας

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΡΓΑΣΙ

ΠΙΝΑΞ Α'

ΠΙΝΑΞ Β'

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

188-2

ΕΝ ΤΩ ΓΡΑΦΕΙΩ

ΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(Οδος Πανεπιστημιου Αριθ 20)

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογική, ἀφορῶσα τὰς ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνευρισκομένας ἀρχαιότητας. Ἐν Ἀθήναις, 1837-1860. Τεύχη μοναδικά, 1-4, 11-29 (14ον καὶ 16ον δὲν ἐξεδόθη), 50-55. Ἕκαστον τεῦχος . . . . Δρ. 1.—

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, ἐκδιδομένη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Περίοδος δευτέρα, 1862. Ἐν Ἀθήναις, 1862. Τεύχη Α'-ΙΒ' . . . . » 12.—

— 1869-1874. Τεύχη ΙΓ'-ΙΖ'. Ἕκαστον τεῦχος . . . . » 3.—

Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Ἀθήναις, 1851-1855. υλλάδιον ?. 3 (τὸ 1ον φυλλ. 1851 δὲν ὑπάρχει) εἰς 4ον. Ἕκαστον τεῦχος . » 1.—

Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθείου Ἐπιτροπῆς. Ἐν Ἀθήναις 1853. εἰς 4ον μετὰ 8 πινάκων . . . . » 1.—

Ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι, ἐκδιδόμεναι ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Φυλλάδιον Αον (ἄλλο δὲν ἐξεδόθη). Ἐν Ἀθήναις 1860. εἰς 4ον . . . . . . » 1.—

Γενικαὶ συνελεύσεις τῶν ἑταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, 1860-1870. Ἐν Ἀθήναις 1860-1870. Φυλλάδια 11 εἰς 4ον. Ἕκαστον φυλλάδιον . . . . » 1.—

Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, 1872-1881 (ὁ τόμος τοῦ 1871 δὲν ὑπάρχει). Ἐν Ἀθήναις, 1872-1882. Τόμοι 10 εἰς 8ον. Ἕκαστος τόμος. . . . . » 3.—

— 1882-1905. Ἐν Ἀθήναις, 1883-1905 Τόμοι 24 εἰς 8ον. Ἕκαστος τόμος . . . . » 3.—

Πρακτικὰ 1906 1907, ἕκαστος τόμος . . . . » 5.—

Ἐφημερὶς Ἀρχαιολογική. Περίοδος Τρίτη 1883 κ. ἑ. Ἕκαστος τόμος. » 25.—
Ἕκαστον τεῦχος » 6.25

Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος:

Τόμος Αος 1883, ἐκ 18 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 4 διπλοῖ, καὶ 9 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος Βος 1884. ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 7 διπλοῖ, καὶ 7 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Γος 1885, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 8 διπλοῖ, καὶ 14 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Δος 1886, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 4 διπλοῖ, καὶ 10 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Εος 1887, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 6 διπλοῖ, καὶ 38 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ϛ^ος 1888, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 5 διπλοῖ, καὶ 20 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Ζ^ος 1889, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 12 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος Η^ος 1890, ἐκ 15 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 11 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Θ^ος 1891, ἐκ 12 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 4 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος Ι^ος 1892, ἐκ 16 τυπ. φύλ. μετὰ 13 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 13 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΑ^ος 1893, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 11 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος ΙΒ^ος 1894, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 14 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 8 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος ΙΓ^ος 1895, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετα 12 πινάκων, ὧν 6 διπλοῖ, καὶ 26 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος ΙΔ^ος 1896, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 1 διπλοῦς, καὶ 14 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτου πίνακος.

Τόμος ΙΕ^ος 1897, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν 2 διπλοῖ, καὶ 13 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙϚ^ος 1898, ἐκ 18 τυπ. φύλ. μετὰ 15 πινάκων καὶ 2 παρενθέτων, καὶ 59 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΖ^ος 1899, ἐκ 16 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων καὶ 1 παρενθέτου, καὶ 68 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΗ^ος 1900 ἐκ 10 τυπ. φύλ. μετὰ 11 πινάκων ὧν 3 διπλοῖ, καὶ 7 παρενθέτων καὶ 26 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΙΘ^ος 1901, ἐκ 12 τυπ. φυλ. μετὰ 12 πινάκων, ὧν δύο διπλοῖ καὶ ἐννέα ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ καὶ παρενθέτων πινάκων.

Τόμος Κ^ος 1902 ἐξ 11 τυπ. φύλ. μετὰ 17 πινάκων ὧν εἷς διπλοῦς, ἐννέα παρενθέντων πινάκων καὶ 36 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΑ^ος 1903, ἐκ 13 τυπ. φύλ. μετὰ 12 πινάκων, ἑνὸς παρενθέντου πίνακος καὶ 32 ἀπεικονισμάτων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΒ^ος 1904, ἐκ 14 τυπ. φύλ. μετὰ 10 πινάκων καὶ 61 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΓ^ος 1905, ἐκ 17 τυπ. φύλ. μετὰ 8 πινάκων καὶ 21 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΔ^ος 1906, ἐκ 15 τυπ. φύλ. μετὰ 14 πινάκων καὶ 60 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τόμος ΚΕ^ος 1907, ἐκ 16 τυπ. φύλλ. μετὰ 10 πινάκων καὶ 45 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ.

Widener Library
3 2044 100 045 400